ÇEVİRİYAZILI METİN

ÇEVİRİYAZILI METNİN KURULUŞUNDA TAKİP EDİLEN ESASLAR

1. Metnin kuruluşunda genel olarak İsmail Ünver tarafından önerilen çeviriyazı sistemine* uyulmuştur. Böylece Arapça ve Farsça ek ve birleşik kelimelerin yazımında bir birliğe gidilmiştir.
2. Karşılaştırmalı metni kurarken daha hacimli olan Sadi Somuncuoğlu (S) nüshası esas alınmış, Mevlana Müzesi nüshası (M) ile karşılaştırmalara gidilmiştir.
3. Karşılaştırmalarda, Eski Anadolu Türkçesi'nin genel ses ve şekil özelliklerini yansıtan yapılar metne alınmış, farklılıklar dipnotta verlmiştir.
4. Metinde geçen ayetlerin mealleri dipnotta verilmiştir.
5. Farsça şiir ve beyitlerin çeviriyazısı yapılmıştır.
6. Vezin bozukları dipnotta gösterilmiştir.
7. Yıpranma dolayısıyla okunamayan yerler (…..) ile belirtilmiştir.

* Ünver, İsmail; "Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türkoloji Dergisi, C.XI, S.1, Ankara, 1993, s.51-89.

ÇEVİRİYAZI İŞARETLERİ

Latin asıllı Türk alfabesinde olmayan Arapça ve Farsça harflerin çeviriyazı karşılıkları.

ء	ǿ
ث	ŝ
ح	ĥ
خ	ħ
ذ	ź
ص	ś
ض	ż,đ
ط	ŧ
ظ	ž
ع	Ǿ
غ	ġ
ق	ķ
ك	ŋ

Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzun ünlüler.

آ	ā
و	ū
ى	į

Farsça kelimelerdeki "vav-ı ma'dule"nin çeviriyazısı.

"*ħ*^{v}*ān, ħ*^{v}*įş*" şeklindedir.

1

••– – •–•– ••– [•]

urılur diŋle her śabāĥ u mesā
nevbet-i lā ilāhe illallāh
sürilür taħt-ı dilde dikdi livā
nuśret-i lā ilāhe illallāh

śalŧanāt-ı mıśr Øālem-i cānda
ķomaya hem bizi bu vįrānda
ser-nügūn Øaczile fürū-mānde
devlet-i lā ilāhe illallāh

levh-i maĥfūžda olan merķūm
inØikāsıla dildedür mefhūm
ĥizb-i şeyŧānı eyle bul mehzūm
furśat-ı lā ilāhe illallāh

Øışķıla eydegör dil ü cāndan
şuØle al āfitāb-ı įmāndan
bekleye tā ki şerr-i şeyŧāndan
heybet-i lā ilāhe illallāh

5 źikri müøminlere saØādetdür
sebebi Øizz ü ķurb u rifØatdur
bekle cānum riyāż-ı cennetdür
śoĥbet-i lā ilāhe illallāh

źākirüŋ bil celįsi raĥmāndur
śoĥbet-i ħalķı ķo ki ŧūfāndur
bil necāta ki fülk ü dermāndur
ülfet-i lā ilāhe illallāh

müøminüŋ hem devām-ı devletidür
pādişāhuŋ Øaŧā vü raĥmetidür
sūd u ser-māye vü ticāretidür

[•] S'de 2b. M'de 292b.
Başlık her iki nüshada da yok.

niØmet-i lā ilāhe illallāh

ķamudandur ŧarįķ-ı źikr evlā
aķrebi bu yoluŋ budur evlā
göŋüle rūĥdan gelür aĥlā
leźźet-i lā ilāhe illallāh

itmek isterseŋ işüŋi ıślāĥ
vird idin źikr her śabāĥ u revāh
vire iki cihānda fevz ü felāĥ
keŝret-i lā ilāhe illallāh

10 ķo ķuru lāf u ķįl u ķāli
olma bir laĥža źikirden ħālį
derecātuŋı eyleye Øālį
rifØat-ı lā ilāhe illallāh

erlik ol dem ola helāl saŋa
ki ola bu maķāl ĥāl saŋa
faħr u cāh ola celāl saŋa
Øizzet-i lā ilāhe illallāh

neylerüz biz çürük maķālātı
var saŋa ħābı vü ħayālātı
dile maĥv ide dilden ol lātı
ĥālet-i lā ilāhe illallāh

niçe gözde göŋülde ġaflet ü ħāb
Øışķa vir varlıġ oldı saŋa ĥicāb
tā ķıla Øaķl u cānı mest ü ħarāb
ĥayret-i lā ilāhe illallāh

nā-gehān ġarķa vire varlıġuŋı
seyl-i Øışķ ire süre ŧarlıġuŋı
gidere Øumy u bį-baśarlıġuŋı
ķuvvet-i lā ilāhe illallāh

15 nāzil olduġı dem sekįnet-i nūr

źikri ķalbe virür śafā vü ĥużūr
ķomaya başda hįç Ǿucb u ġurūr
saŧvet-i lā ilāhe illallāh

tābiǾ olup bu naś-ı bed-kįşe
kendüŋi gel bıraķma teşvįşe
ķomaya dilde yatlu endįşe
fikret-i lā ilāhe illallāh

teni pāk eylegil iźābetile
defǾ-i ħātır hem it inābetile
śıyup ol cündi tā śalābetile
şevket-i lā ilāhe illallāh

nişe iķlįm-i bāŧınuŋ ola ġaśb
Ǿışķa vir her kemāl ola saŋa kesb
Ǿışķ nārı şüvāžın eyleye naśb
rāyet-i lā ilāhe illallāh

bil bu bāķį ĥayātı devletidür
ebedį salŧanat Ǿalāmetidür
lį-meǾaǿllāh bezmi Ǿişretidür
ħalvet-i lā ilāhe illallāh

20 ciddile dutın Ǿurvetüǿl- vüŝķā
źikridür źikri lānfiśāme lehā

(15a) źikri:źikr M.
(16a) naś-ı:nefs-i M.
(17a) defǾ-i:defǾ M.
(18a) iķlįm-i:iķlįm M.
(20a) dutın:dut ki M.Ǿurvetüǿl- vüŝķā (K.K. 2/256) “sağlam kulp”, lānfiśāme lehā (K.K. 2/256) “kopmak bilmeyen”

2
ķaśįde der-tevĥįd*

• • — — / • — • — / • • —

gel gel iħlāś u şevķıla iy yār
eydelüm lā ilāhe illallāh
ķalmaya dilde tā ki jeng ü ġubār
eydelüm lā ilāhe illallāh

diyelüm źikri pāk idüp göŋüli
yaħılup Ǿışķa ħāk idüp göŋüli
źevķıla derdnāk idüp göŋüli
eydelüm lā ilāhe illallāh

yanalum göynelüm ĥarāretile
virelüm Ǿaķlı Ǿışķa ġāretile
idelüm sūd bu ticāretile
eydelüm lā ilāhe illallāh

Ǿömri virdük yile cehāletile
nidevüz āh bu ħacāletile
ire tā źevķ vecd ü ĥāletile
eydelüm lā ilāhe illallāh

5 vāy eger ķalavuz bu ġafletile
menzile irmedin đalāletile
durmayalum hele baŧāletile
eydelüm lā ilāhe illallāh

el çeküp dünyeden ķanāǾatda
śarfidüp Ǿömri źikr-i tāǾatda
ķamu vaķt içre külli sāǾatda
eydelüm lā ilāhe illallāh

---

[*] S'de 3b. M'de 289a.
ķāfiyetüǿl- hā-yı der-taĥrįż be-devām-ı źikraǿllahı Ǿazze ve celle: ķaśįde der-tevĥįd S.
(2b) derdnāk:dernāk S.
(3b) eydelüm:idelüm M.

aç gözüŋ aç niçe niçe bir nevm
sükr-i ġaflet midür niçe bir śavm
Ǿışḳıla derdile gelün iy ḳavm
eydelüm lā ilāhe illallāh

gey degül Ǿömri eylemek żāyiǾ
ġafletile nedür eyit māniǾ
ne ki eksük yaratdı ol śāniǾ
eydelüm lā ilāhe illallāh

źikrile oldı rifǾat-ı derecāt
ḳamu rutbetde anda fį-cennāt
źikrile ola hem necāt-ı Ǿuśāt
eydelüm lā ilāhe illallāh

10 sen śanursın cihān durur bir şey
ne baḳa zāyil olana çün fey
irdi uş vaḳt ġāfil olmaŋ hay
eydelüm lā ilāhe illallāh

bu emel dercin ide görgil ŧay
cām-ı vaĥdetden içe görgil mey
eyleye ḳalbi tā ki iĥyā ĥay
eydelüm lā ilāhe illallāh

göŋüli Ǿışḳa āşinā idelüm
varlıġı faḳrda fenā idelüm
źikrle ḳalbi pür-śafā idelüm
eydelüm lā ilāhe illallāh

aḳıdup göz yaşını āh idelüm
göŋüli Ǿışḳa taĥtıgāh idelüm
źikri çok suçumuz penāh idelüm
eydelüm lā ilāhe illallāh

(9a) fį-cennāt (K.K. 74/8) “cennetlerde”.
(11b) ḳalbi tā:tā ḳalbi M.
(13b) penāh:benāh S.

Ǿāşıķ ol Ǿāşıķa ne śabr u ķarār
Ǿāşıķ ol Ǿāşıķa ne Ǿizzet ü Ǿār
gel beri Ǿışķıla ki leyl ü nehār
eydelüm lā ilāhe illallāh

15 źikrile nefs leşkerin baśalum
ŧamaǾı külli ħalķdan keselüm
śabrıla ĥırs yayını yasalum
eydelüm lā ilāhe illallāh

olma dünyāya fānidür maġrūr
cünd-i vesvāsı idelüm maķĥūr
derd-i Ǿışķıla mest olup maħmūr
eydelüm lā ilāhe illallāh

źikr-i ĥaķdur vilāyete menşūr
eyle bāŧın vilāyetin maǾmūr
nūr-ı źikrile niçe Ǿucb u ġurūr
eydelüm lā ilāhe illallāh

göçiserüz ħo Ǿāķıbet göçelüm
biz bu dünyādan el yuyup geçelüm
źikr-i nūrıla cān gözin açalum
eydelüm lā ilāhe illallāh

Ǿāķıbet ħod fenā olur bu beden
ħāk ola yirde hem çüriye kefen
vaķti ħoş görelüm hele gel sen
eydelüm lā ilāhe illallāh

20 źikr-i ĥaķdur ġıdā-yı rūĥānį
belki bil ķalbe rūĥa rūĥ anı
ķalmaŋuz ĥažž-ı tende žulmānį
eydelüm lā ilāhe illallāh

(16ab) M'de 17. beyit.
(17ab) M'de 16. beyit.
(20b) eydelüm:idelüm M.

źikr-i ĥaķdur śafā-yı bāŧın hem
kim ķomaz źerrece göŋülde bu ġam
gelüŋüz ħoş śafāyıla her dem
eydelüm lā ilāhe illallāh

źikr-i ĥaķdur göŋül evine çerāġ
źikridür Øışķ erine gülşen u bāġ
ġam-ı dünyādan olalum gel ıraġ
eydelüm lā ilāhe illallāh

Øāķıbet dünye olısar ħo ħarāb
ten ķara yire girüp ola türāb
gel olup Øışķ içinde mest ü ħarāb
eydelüm lā ilāhe illallāh

Øāķıbet dünye ħod olur fānį
hele elden ķo sen bu vįrānı
ħoş görelim bu cemØ-i mestānı
eydelüm lā ilāhe illallāh

25 yuyup el dünyenüň śafāsından
yumalum gözi bed-liķāsından
ħāliķuŋ umalum Øaŧāsından
eydelüm lā ilāhe illallāh

niçe niçe ħanum bu ŧūl-ı emel
var durur hem bilürsin āħi ecel
ķılup iħlāśıla Øamel hem gel
eydelüm lā ilāhe illallāh

olmayalum bu yolda pā-beste
olavuz tā ki şāha şāyeste
derdile āhıla ħoş āheste

(21b) gelüŋüz: geliŋüz M
(22a) źikridür: źikrdür M.
(23a) girüp:girip S.
(26a) bilürsin:bilür M.

eydelüm lā ilāhe illallāh

olmayalum gelün ayaķ baġı
ķoyalum būsıtānı vü bāġı
erisün derdile yürek yaġı
eydelüm lā ilāhe illallāh

yüz ķaralıķları çoġ eşlemişüz
yatlulıķ başı açuġ eylemişüz
vaķtümüzi iŋen yoġ eylemişüz
eydelüm lā ilāhe illallāh

30 ķılalum tevbe ola kim settār
maġfiret ide ol durur ġaffār
rūz-ı şeb dilde idüben tekrār
eydelüm lā ilāhe illallāh
bize ne ħayl ne ĥaşem ķayusı
niderüz ŧabl ne Ǿalem ķayusı
bize ne śıĥĥat u seķam ķayusı
eydelüm lā ilāhe illallāh

şol ķadr biz çoġ eyledüm źikri
kim duta Ǿaķl u fehmi vü fikri
eydile hem göŋülde źikr-i ħafį
eydelüm lā ilāhe illallāh

bize sālūs kim dirise disün
atımuz kim çeküp yirise yisün
ne maĥalde bizi ķorısa ķosun
eydelüm lā ilāhe illallāh

ķorlarısa ger adumuz zerrāķ
hele ĥāżırdur bilür rezźāķ
şāha biz cānıla olup müştāķ
eydelüm lā ilāhe illallāh

(30a) kim:ki M.
(32b) eydile:idelüm M. hem:- M.
(33a) çeküp:çekip S.

35 ķorlarısa ger adumuz mecnūn
beŋzedürler ki el-cünūn u fünūn
yaraşur Ǿışķ erine sükr ü cünūn
eydelüm lā ilāhe illallāh

ķorlarısa ger adumuz dehrį
içelüm kāse kāse biz zehri
çekelüm ĥaķ yolında her ķahrı
eydelüm lā ilāhe illallāh

bize dirlerise eger ebleh
diyeler yaraşur aħį iy şeh
Ǿāşıķa źikr içinde sükr ü veleh
eydelüm lā ilāhe illallāh

ŧaǾnı ħalķuŋ ħo bize ķılmaz kār
cevşen olur ħo sükr ħumār
gel beri sen i Ǿāşıķ-ı dįdār
eydelüm lā ilāhe illallāh

iħtiyār elden ola ger meslūb
ġalebātıla Ǿaķl olup maġlūb
vecd ü ĥāletde mā-hüveǿl-maŧlūb
eydelüm lā ilāhe illallāh

40 varısa cānda Ǿışķ-ı ĥaķdan eŝer
iltifāt itme ķılma ġayra nažar
eyle sükrile Ǿaķlı zįr ü zeber
eydelüm lā ilāhe illallāh

varısa cānda Ǿışķ-ı ĥaķ sükri
gider endįşeyi ķo yoķ fikri
Ǿāşıķa ne ki başlayup źikri

(35a) beŋzedürler:beŋzedirler M.
(38a) sükr: sükr-i S.
(38b) dįdār:dįźār S.
(40b) zįr ü: zįr-i S.

eydelüm lā ilāhe illallāh

varısa gel eger göŋülde ĥużūr
niçe bir fikr cāh u Øucb u ġurūr
ķılalum bāŧın evini pür-nūr
eydelüm lā ilāhe illallāh

ħoş yaķup cānda şemØ-i müştāķı
ķıl muĥayyer nüvāda Øuşşāķı
dutsun envār-ı ķalbüŋ āfāķı
eydelüm lā ilāhe illallāh

ġıll-ı ġışdan derūnı ķıl śāfį
maĥv ķıl bu fenāda evśāfı
dutsun işrāķ-ı rūĥuŋ eŧrafı
eydelüm lā ilāhe illallāh

45 vaķtidür vaķti degşür efØāli
bį-riyā eyle gel sen aØmāli
bir nefes olma źikirden ħālį
eydelüm lā ilāhe illallāh

vaķtidür vaķti dįn çerāġın uyar
düş ileyine her ki saŋa uyar
ecel irdükde kimseye mi göyer
eydelüm lā ilāhe illallāh

vaķtidür vaķti gel tekellüfi ķo
intizāruŋ kime tevaķķufı ķo
gel bu Øāşıķlara teħallüfi ķo
eydelüm lā ilāhe illallāh

ķadem-i śıdķı baśalum farķa
virelüm Øışķ içinde cān ġarķa
vuralum püşt-i pā bugün zerķa
eydelüm lā ilāhe illallāh

baĥŝi ķo itme sen mirāyı hįç
aśśı iŧmez begüm mürāyį hįç

(45b) źikirden: źikrden M.
(48b) püşt: büşt S.

ŧoġrı ol yolda düşme yayı hįç
eydelüm lā ilāhe illallāh

50 gel hele fikr ü firāseti ķo
vālih ol dil-bere kiyāseti ķo
cāhı terk eyle v ü riyāseti ķo
eydelüm lā ilāhe illallāh

ol ħarābātı bu ħarābı ķo
şuØle vir gün gibi seħābı ķo
ĥācıbeyn egme ĥicābı ķo
eydelüm lā ilāhe illallāh

niçe pā-bendüŋ ola gįsūlar
niçe bir yoluŋ ura meh-rūlar
terkin ur çekme daħı ķayġular
eydelüm lā ilāhe illallāh

bį-vefālardan el yuyalum gel
dilden adlarını yuyalum gel
biz de źākirlere uyalum gel
eydelüm lā ilāhe illallāh

bize ne manśıb u ne cāh gerek
ne riyāset ne taħtıgāh gerek
derd-i Øışķıla sūz u āh gerek
eydelüm lā ilāhe illallāh

55 kimseye ķılmamış riyāset sūd
yanalum göynelüm gelün çün Øūd
derd-i Øışķıla çarħa irsün dūd
eydelüm lā ilāhe illallāh

neylerüz şehri vü Øimāreti biz
neylerüz şāhı vü emāreti biz
neylerüz sūdı vü ticāreti biz
eydelüm lā ilāhe illallāh

şehrümüz şehr-i Øışķ olur bizüm

(51b) ĥācibeyn: ĥācibeyni M.

şehdümüz zehr-i Ǿışķ olur bizüm
luŧfumuz ķahr-ı Ǿışķ olur bizüm
eydelüm lā ilāhe illallāh

Ǿışķ oldı derd ü dārumuz
źikr-i ĥaķ oldı burc u bārumuz
gelüŋüz imdi külli varumuz
eydelüm lā ilāhe illallāh

şöhreti cāhı vü celāli ķoyuŋ
serveti Ǿizz ü milki mālı ķoyuŋ
hay gelüŋ siz daħı maķālı ķoyuŋ
eydelüm lā ilāhe illallāh

60 idelüm nūş cām-ı tevĥįdi
ire şāhuŋ ki naśr-ı teǿyįdi
refǾ ide tā ĥicāb-ı taķlįdi
eydelüm lā ilāhe illallāh

yüz yire ur tażarruǾ eyle dile
ŧola şāyed ki şevķ-ı yār dile
andan özge kelāmı alma dile
eydelüm lā ilāhe illallāh

perde refǾ ola vü ĥicāb gide
Ǿaķl mest ola vü ħarāb gide
ne bu ġaflet ķala ne ħāb gide
eydelüm lā ilāhe illallāh

ŧaġıdup külli ħānümānumuzı
ķoyalum yolda baş u cānumuzı
bulalum cānda aśl u kānumuzı
eydelüm lā ilāhe illallāh

yavu varduķda Ǿaķl u cānlarumuz

(57a) şehrümüz: şehrimüz M. şehdümüz: şehdimüz M.
(57b) luŧfumuz: luŧfımuz M.
(60a) naśr-ı: naśr u S.

unıdulduķda ad u śanlarumuz
keşf ola Ǿālem-i nihānlarumuz
eydelüm lā ilāhe illallāh

65 maĥv olasın fenāda çün muŧlaķ
ire ol dem tecelliyāt-ı ĥaķ
eyleye tā ki mest-i müstaġraķ
eydelüm lā ilāhe illallāh

źikridür vaĥdet iline minhāc
cān-ı müştāka źiķr olur miǾrāc
oldı ten žulmetinde źikri sirāc
eydelüm lā ilāhe illallāh

źikrile ĥāśıl oldı ķalbe ĥużūr
nāzil olduġı dem sekįnet ü nūr
gelüŋüz tā ki olavuz maġrūr
eydelüm lā ilāhe illallāh

źikrle oldı her ki ħātımeti oldı
maĥmūd bil ki Ǿāķıbeti
ġāfilüz ķoyuŋ imdi bu śıfatı
eydelüm lā ilāhe illallāh

niçe bir nefse baśılup diŋile
şevķını sen ĥaķįķįnüŋ yiŋile
ĥāşa kim saŋa yüz dutan yeŋile
eydelüm lā ilāhe illallāh

70 bir dem oturma ŧurma ġāfilile
Ǿaķl-u cān u göŋülile dilile
gel ki her derdümend ü bį-dilile
eydelüm lā ilāhe illallāh

(64a) unıdulduķda: unıduķda M.
(66a) źikridür: źikrdür M.
(67a) sekįnet ü: sekįnet-i S.
(69a) şevkını:derdini S.
(70a) Ǿaķl u: Ǿaķl-ı S.

ḳamu eczāsıyıla her Ǿużvuŋ
cümle źerrātıyıla her cüzvüŋ
her deminde ki maĥvuŋ u śaĥvuŋ
eydelüm lā ilāhe illallāh

3
ḳaśįde der-münācāt [*]

— — • / • — • — / • — —

iy ĥay eĥadiyyetüŋ ĥaḳiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle
iy ĥaḳ śamediyyetüŋ ĥaḳiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

źātuŋ ĥaḳı vü śıfātuŋiçün
Ǿilmüŋ ĥaḳı vü ĥayātuŋiçün
śunǾuŋ ĥaḳı kāyinātuŋiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

topraḳ gibi yüz şįkeste dil ħor
biz Ǿāciz ü biz żaǾįfe çün mūr
yā-rabb bi-ĥaḳḳ-ı āyet-i nūr
üftādelerüz Ǿināyet eyle

geldük işigüŋe boş elümüz
ĥayretdür ü Ǿaczdür ülümüz
var diyü Ǿaḳlumuz bilümüz
üftādelerüz Ǿināyet eyle

5 dirlik idebilmedük cihānda
seyr itmege sırr-ı lā-mekānda
ḳuvvet ḳanı bu göŋülde cānda

---

[*] S'de 6a. M'de yok.

üftādelerüz Øināyet eyle

yüz ķanı teveccüh itmege tām
ol ĥażrete işümüz hep āŝām
luŧfuŋ hele ķullaruŋadur Øām
üftādelerüz Øināyet eyle

lāyıķ ķanı dil ya iØtiźāra
bir pāk nažar ya iØtibāra
ķıl cān u göŋül gözine çāre
üftādelerüz Øināyet eyle

sen rabb-ı raĥįmiçün ilāhį
sen ĥayy ü Øalįmiçün ilāhį
ķurøān-ı ķadįmiçün ilāhį
üftādelerüz Øināyet eyle

şįtiçün ü nūh u ādemiçün
hem Øįsį-i ibn-i meryemiçün
hem kaØbe vü āb-u zemzemiçün
üftādelerüz Øināyet eyle

10 ol beyt-i Øazįmiçün ilāhį
hem rükn-i ĥatįmiçün ilāhį
ol luŧf-ı Øamįmiçün ilāhį
üftādelerüz Øināyet eyle

āŝār-ı kitābuŋiçün iy ĥaķ
elfāż u ħıŧabuŋiçün iy ĥaķ
elŧāf u sevābuŋiçün iy ĥaķ
üftādelerüz Øināyet eyle

sırr-ı müteşābihāt u muĥkem
ĥaķķı vü o ħāne-i muØažžam
ĥaķķı vü o ħıŧŧa-ı mükerrem
üftādelerüz Øināyet eyle

..... tavāfiçün ĥaremde
ol beyt-i şerįf-i muĥteremde
ol raĥmet ü luŧfiçün o demde
üftādelerüz Ǿināyet eyle

ol türbe-i muśŧafį ĥaķiçün
ol ravża-ı pür-żiyā ĥaķiçün
ol server-i enbįya ĥaķiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

15 bu-bekr ĥaķı vü Ǿömeriçün
Ǿoŝmān-ı şehįd ü ĥaydāriçün
ol sāķį-i āb-ı kevŝeriçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

yā-rabbi muķarrabįn ĥaķiçün
įmān ĥaķı vü dįn ĥaķiçün
Ǿirfān ĥaķı yaķįn ĥaķiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

sālikleriçün mesālikiçün
eflāk ĥaķı melāyikiçün
rıđvān ĥaķı vü mālikiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

tesbįĥ-i ŧuyūriçün ilāhį
tevrįt ü zebūriçün ilāhį
mūsį ĥaķı ŧūriçün ilāhį
üftādelerüz Ǿināyet eyle

ĥikmet müliyile nūş iden kās
Ǿammeyn-i resūl ĥamza Ǿabbās
yā-rabbi bi-ĥaķķ-ı ħıżr u ilyās
üftādelerüz Ǿināyet eyle

20 śādıķlaruŋ iǾtiķādıyiçün
şerǾ emrine inķıyādıyiçün

(13a) Yıpranma dolayısıyla okunamıyor.

bu nefs ile hem cihādıyiçün
üftādelerüz Óinayet eyle

sālikleriçün ki rāh-ı dįnde
cān ġarķ id şuġlile yaķįnde
fāriġ ķamudan ne ān u įnde
üftādelerüz Óināyet eyle

śabįr vü tevekküli ĥaķiçün
üftādelerüz Óināyet eyle
źikri vü tebettüli ĥaķiçün
üftādelerüz Óināyet eyle

ŧāÓatda ĥalāveti ĥaķiçün
źikri vü tilāveti ĥaķiçün
cūdı vü seħāveti ĥaķiçün
üftādelerüz Óināyet eyle

cūÓı vü riyāżeti ĥaķiçün
śabrı vü ķanāÓatı ĥaķiçün
sükri vü şecāÓatı ĥaķiçün
üftādelerüz Óināyet eyle

25 her şām u seĥerde virdiyiçün
ķalbindeki sūz-ı derdiyiçün
hem nāle vü āh-ı merdiyiçün
üftādelerüz Óināyet eyle

her śubĥ u mesā tażarruÓiçün
senden emeli tevaķķuÓiçün
hem bāŧınınuŋ teşaÓşuÓiçün
üftādelerüz Óināyet eyle

Óāşıķlaruŋ āhı sūzıyiçün
derd ü ġam-u dil-fürūzıyiçün
her nükte vü her rumūzıyiçün
üftādelerüz Óināyet eyle

ķalbındaġı ıżtırābıyiçün

şol mest-i dil-i ħarābıyiçün
her dįde-i bį-ĥicābıyiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

vuślat emelinde fikriyiçün
vaĥdet müliyile sükriyiçün
her cevr-i belāya şükriyiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

30 sen şāha göŋül virenleriçün
ĥayretde yavu varanlariçün
senüŋle saŋa irenleriçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

güm-geştelerüŋ maħāfetiçün
ĥayret yolınuŋ mesāfetiçün
dāvūd nebi ħilāfetiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

gözlüleriçün ki açdılar göz
gizlüleriçün ki yaşurur yüz
remzile şular ki şaşurur söz
üftādelerüz Ǿināyet eyle

sulŧānlariçün ki girdi yola
śaymadı cihānı nįm pūla
terk itdi ĥarįri girdi çöle
üftādelerüz Ǿināyet eyle

baśanlariçün şu śıdķ-ı pāyın
yasanlar içün bu ĥırs-ı yayın
kesenleriçün bu ĥıķd-ı vāyın
üftādelerüz Ǿināyet eyle

35 yuyanlariçün ķulūb jengin
yuyanlariçün nuķūş rengin
ķoyanlariçün vücūd nengin
üftādelerüz Ǿināyet eyle

yayanlariçün Øulūm ħūnın
yuyanlariçün rüsūm ŧonın
yuyanlariçün hümūm hūnın
üftādelerüz Ǿināyet eyle

ķalanlariçün yetįm ü bį-ħįş
başındaġı her belā vü teşvįş
olanlariçün muǾįl-i dervįş
üftādelerüz Ǿināyet eyle

..... başı
ĥaķķı vü hem āhı gözi yaşı
hem śabrı vü derdi baġrı başı
üftādelerüz Ǿināyet eyle

kāfirde esįr olanlariçün
islāmda pįr olanlariçün
sen bizile bir olanlariçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

40 śabr-ı fuķarāyiçün ilāhį
ķabr-i şühedāyiçün ilāhį
ĥibr-i Øulemāyiçün ilāhį
üftādelerüz Ǿināyet eyle

cism-i şühedā ķubūrıyiçün
ķalb-i sülehā ĥużurıyiçün
ilhāmıyiçün ħuŧūrıyiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

eyyūba iren belālariçün
dil- ħaste vü mübtelālariçün
itdükleri ol duǾālariçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

cānlar meded uma ĥażretüŋden
çāk eyledi zehre ġayretüŋden

(38a) Yıpranma dolayısıyla okunamıyor.

kim göz açabile ĥayretüŋden
üftādelerüz Ǿināyet eyle

Ǿaķl oldı meger ki ĥayrete ķalb
ne cān ķodı bize Ǿışķ ne ķalb
varlıķlar olur bu maĥvda selb
üftādelerüz Ǿināyet eyle

45 ķanda dil ü cānumuz ilāhį
maĥv oldı nişānumuz ilāhį
lāl oldı lisānumuz ilāhį
üftādelerüz Ǿināyet eyle

her śūfi-i bā-śafā ĥaķiçün
ol bāŧın-ı pür-żiyā ĥaķiçün
ol türbe-i muśŧafā ĥaķiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

ol muġrib-i ķāf-ı ķurbetiçün
başındaġı ġarb-ı ġurbetiçün
irdügi maķam-ı rutbetiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

ķalbindeki Ǿālį himmetiçün
başındaġı tāc-ı devletiçün
geydügi Ǿabā vü kisvetiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

yā-rabbi medįne mekkeyiçün
hem beyt-i ĥatįm-i bekkeyiçün
hem ziyy-i şüyūħ-ı sikkeyiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

50 ŧūriçün ü hem kitāb-ı mestūr
Ǿarşiçün ü ķuds-ı beyt-i maǾmūr
levĥ-ı ķalemiçün andaġı nūr
üftādelerüz Ǿināyet eyle

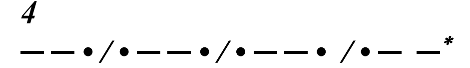
hem beldedeki mesācidiçün

tehlį̄l içün maĥāmidiçün
hem ravża-ı şeyħ ĥāmidiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

her Ǿabd-ı taķį̄ naķį̄ ĥaķiçün
her müǿmin-i müttaķį̄ ĥaķiçün
hem Ǿizzet-i şeyħ śafį̄ ĥaķiçün
üftādelerüz Ǿināyet eyle

yüzi śuyı ĥaķķı her velį̄nüŋ hem
Ǿizzeti ħoca şeyħ Ǿalį̄nüŋ
hem ķurbı ĥaķı i ĥaķ nebį̄nüŋ
üftādelerüz Ǿināyet eyle

4

iy ķādir ü ķayyum eĥad u ĥayy u tüvānā
v'iy ġāfir ü źenb ü śamed ü ĥākim ü dānā

iy bārį̄ vü bāķį̄ vü muǾiz rāzıķ-ı eşbāĥ
vālį̄ müteǾālį̄ vü muźil ħālıķ-ı eşyā

iy fālıķ-ı ıśbāĥ ..... bātına ĥubbuŋ
v'iy Ǿālim ü fettāĥ i vehhāb-ı Ǿaŧāyā

eśnāf-ı Ǿaŧā vü niǾamuŋ ķullara bį̄-Ǿad
elŧāf u seħā vü keremüŋ bį̄-ĥad ilāhā

5 śaĥrāyı vücūda getüren ketm-i Ǿademden
sen çü dökile cümle-i maħlūķ-ı ħüźāyā

[*] S'de 9a. M'de 1b. Her ikisinde de başlık yok. S'de ilk 9 beyit yok. M'de başlık altındaki bölüm (9beyit) sonradan bir başka yerden kesilerek yapıştırılmış.
(3a) Yıpranma dolayısıyla okunamıyor.

iy kāfıla nūndan yaradan kevn ü mekānı
śumØıla tütünden düriden ŧāķ u muØallā

sen mużġayı sen maŧlaØ-ı envār-ı tecellį
hem ķaŧre-i ābı sen iden śūret-i zįbā

sen pįhi żiyāyıla ķılan aØyün-i rūşen
sen ĥamd ŝenāyıla iden elsün-i gūyā

sen dįni ķılan milletile Øāleme şuØle
sen ŧįni iden ķudretile ādem ü ĥavvā

10 maØbūdı ķamunuŋ meliķā sen keremüŋden
nemrūd odın ibrāhime iden gül-i ĥamrā

geh ceźve-i nārı sen iden mūsiye ceźbe
geh lemĥa-ı nūrı ķılan aŋa yed-i beyżā

geh ŧūr-ı tecellį-i celālįde idüp dek
geh sevfe terānįde iden mūsiyi şeydā

geh bu ceźebāt u ġalebātıla idersin
Øuşşāķı muĥayyir virüben cām-ı muśaffā

kimüŋ ebedį mest idüben cānın ezelden
içürdi sevāķį-ı śıfātuŋ aŋa śahbā

15 kime sübüĥātuŋda olup keşfile iĥrāķ
varlıġını zāten ve śıfāten ider ifşā

elŧāf-ı rubūbiyyetüŋ ider yine iŝbāt
ol maĥvda zį-cūd u Øaŧā celle celālā

gör ķudreti eyler bir avuç topraġı insān
gör ĥikmeti yapraġı ider aŧlas u dįbā

(10b) nemrūd:nümrūd S.

taşdan aķıdur āb-ı revānı ider iħrāc
topraķdan ol envāØ-ı reyāĥįnile merØā

Øįlmüŋe vü hem ķudretüŋe vaĥdetüŋe dal
etbāķ-ı semāvāt u nebātāt u bu ġabrā

20 sensin yine bį-şek melikā maØbūdā
mevtāyı ki Øįsį nefesinden iden iĥyā

bir çuraya aØvām gerek tā ki ola pįr
bir ġūraya eyyām gerek kim ola ĥalvā

kim menzile irişdi bilā-ķatØ-ı mesāfet
sen rāhat-ı ten gözle vü it Øazm-ı temāşā

yaØķūb bilā-ĥüzn ķaçan yūsufı buldı
eyyūb tenin delmedi mi kirm-i belāhā

kim geldi ki ol görmedi bu yolda şedāyid
dįn yolına dilinmedi mi ya zekeriyyā

25 cercįse ne ĥāl olduġın işitmiş olasın
idrįse neden virdügüni rifØati mevlā

zį-devlet eger Øışķı tarįķında olursaŋ
men māte mineøl-Øışķı feķad māte şehįdā

müddet gerek iy niçe tā ki bu yolda
bir ehl-i dil ü mürşįd-i kāmil ola peydā

terbiyyet ü irşādıla ol tā ki vilāyet
nūrını ide gün gibi bu Øāleme ifşā

bir źerre vilāyet güneşi virmedi şuØle
ol cāna ki ķalbinde anuŋ olmadı taķvā

30 ħāśiyyet-i taķvāyıdı yūsufdaki dindi

el-ķūhu Øalā vechi ebį yeøti baśįrā

Øizzi ĥaķı ķapuŋda ĥaķ cümle nebįnüŋ
hem ķamu velįler yüzi śuyı ĥaķı ferdā

ol Øizzet ü ķurbet ĥaķı sulŧān-ı rusūl kim
bulmuşıdı ķapuŋda ilāhį şeb-i esrā

bį-çāre ĥaķįķį ķulunuŋ sen keremüŋden
ķıl maØrifetüŋ nūrıyıla ķalbini iĥyā

anlardan ayırma ki olup emrüŋe münķād
her vaķtda dirler ki semiØnā ve ataØnā

5

ķaśįde der-teĥvįd-i bārį teØālā ve münācāt baĥr-ı remel-i müseddes taķtįØa fāØilātün fāØilātün fāØilāt*

—•——/—•——/—•—

emrüŋe iy yefØaøluøllāh mā-yeşā
her ne kim dilerseŋ it virdük rıżā

cāna çün merhem senüŋ zaĥmuŋ durur
göŋüle derdündürür Øayn-ı devā

(30b) el-ķūhu Øalā vechi ebį yeøti baśįrā (K.K. 12/93) "Bu gömleği hemen götürün babamın yüzüne sürün, görmeğe başlar."

(32ab) M'de 24. beyit.

(34b) semiØnā ve ataØnā (K.K. 2/285) "İşittik ve itaat etik."

* S'de 10a. M'de 3a.

ķaśįde der-teĥvįd-i bārį teØālā ve münācāt baĥr-ı remel-i müseddes taķtįØa fāØilātün fāØilātün fāØilāt: ķaśįde der-teĥvįd-i bārį teØālā ve münācāt remel-i müseddes taķtįØa fāØilātün fāØilātün fāØilāt S.

(1a) yefØaøluøllāh mā yeşā (K.K. 3/40) "Allah dilediğini yapar."

tįġ-ı ķahruŋdan göŋülde şavķ urur
āfitāb-ı luŧfuŋ i baĥr-ı Øaŧā

dünye balından eleźź olur balı
Øāşıķa maØşūķdan iren belā

5 her ne ķılsaŋ bize ol raĥmetdürür
urmasunlar ad aŋa cevr ü cefā

cānuma raĥmet ġam-ı Øışķuŋ durur
her belā senden virür ķalbe śafā

cürm ü noķśāndur çi-ger bizden gelen
cūd u iĥsāndur işüŋ Øafv-ı ħaŧā

Øaybumuz örtüp ridā-yı Øafvıla
ħilØat-ı tevfįk vir i pādişā

źāt-ı pāküŋ ĥaķķıyiçün iy kerįm
sensin āħir menbāØ-ı cūd u seħā

10 sen ehadsın sen śamedsin sen ebed
pādişahlıġuŋa yoħdur inķıśā

Øaczine şükrüŋde olup muØterif
Øaķl u cān eydür ki lā-uĥśi ŝenā

iy ķadįm-i lā-yezāl u bį-zevāl
iy raĥįmaøllāh budur mültecā

yādumuza gelmeye yādlıġumuz
şöyle Øışķuŋla olavuz āşinā

cān u dil Øışķuŋla ola şöyle pür
kim ħuŧūr itmeye dilden māsivā

(7a) cürm ü noķśāndur: cürm-i noķśāndur S. çi-ger:çü-ger M.
(13ab) S'de kenarda.

15 cāna vaĥdaniyyetüŋ ĥaķķıyiçün
cām-ı vaĥdetden içür śaĥbā şehā

bir nefes ġaflet çü gey źelletdürür
göŋüle sensüz ilāhā ħāliķā

ĥayret-i Ǿışķıla al bizden bizi
kendiligümüze luŧf eyle ķoma

yolda ayıķlıķ çü uyuķlıķ durur
mest ü ĥayrān varalum biz dāyimā

bu münācātı sen eylegil ķabūl
rabbenā yā-rabbenā yā-rabbenā

20 sen seni ıśmarlayımazsın aŋa
var ni yoķ feyyāżdan buħl iy fetā

gel beri i mūsi-i Ǿįsį-nefes
nār-ı ānestüden alġıl rūşinā

gir yed-i beyżā-yı śıdķıla yola
tā Ǿasā ola elüŋde ejdehā

irmegiçün yāra ķıl saǾy-ı cemįl
leyse lilinsāni illā mā seǾā

ŧayy ola kevneyn bį-renc-i ķadem
ger ķılasın ĥalǾ-ı naǾleyn-i hevā

25 göre ol dildārı girçek isteyen
kim ve enne saǾyehü sevfe yürā

vire cāna şehd-i envār-ı şühūd

(17a) uyıķlıķdurur: uyuķlıķ durur M.
(23b) leyse lilinsāni illā mā seǾā (K.K. 53/39) “insan ancak çalıştığına erişir.”
(25b) ve enne saǾyehü sevfe yürā (K.K. 53/40) “Onun çalışması şüphesiz görülecektir.”

maĥv olursaŋ maĥvda źevk-ı fenā

irişe elŧāf-ı rabbānį ki tā
ol fenāda bulasın Ǿizz-i bekā

didiler iŝbāt-ı baǾdeǿl-maĥv aŋa
oldur istiķrār fį-ĥāliǿl-liķa

Ǿįş-ı ĥüsnāda ziyāde Ǿārife
oldur ol hem Ǿāşıķa evfā cezā

30 götüre sırr-ı ilā rabbik nikāb
keşf ola tā ol maķām-ı müntehā

bir yaķįndur ol ki irmedi gümān
ol durur sırr-ı tüǾizzü men teşāǿ

dostdan semǾ-i ķabūlile işit
tā ki vaĥyuǿllah ola saŋa ġıdā

cezbe-i innį enāǿllāh göstere
celvegāh-ı lā ilāhe illā enā

bula dil žulmāt-ı keŝretden emān
nūr-ı vaĥdet götüre gözden ġıŧā

35 ķıla istįlā göŋüle dem-be-dem
feyż-i er-raĥmān Ǿaleǿl-arşistevā

ġāyib ola anda bu kevn-i fesād
açıla ol Ǿālem-i bį-intihā

kisvet-i maǾnį geyesin sen yine
delķ-ı śūretden çün olasın cüźā

(32b) tüǾizzü men teşāǿ (K.K. 3/26) “Dilediğini aziz ķılarsın.”
(33a) innį enāǿllāh (K.K. 20/14) “Kuşkusuz Allah benim”
(33b) (32b) lā ilāhe illā enā (K.K. 20/14) “Benden başka ilah yoktur.”
(35b) er-raĥmān Ǿaleǿl-arşistevā (K.K. 20/15) “O çok esirgeyici”

niçe bir ol şāhbāz-ı ĥażrete
bend-i śūret vir Ǿışķa rehā

murġ-ı lāhūtį uça tā kim yine
esfel-i nāsūtdan sūy-ı Ǿulā

40 bāl-ı cibrįl irmedügi evcde
bį-per ü pervāz seyrān it dilā

seyr ü seyyār anda ki olur müntehį
birükür hem ibtidā vü intihā

gerçi istiġrāķ-ı Ǿayn-ı cemØ-i cemǾ
refØ-i iŝneyniyyet ider iķtiżā

anda maĥv olur vücūd-ı ķaŧre lįk
olur ol baĥr-ı maØiyyet cān-fiźā

dirler es-seyrü meØaǿllāhı aŋa
śıġmaz istiġnādur ol çūn u çırā

45 ķaŧrenüŋ ol baĥr içinde seyrine
ider ol emvāc-ı deryā iktifā

bįniş ü dāniş bu cünbiş hem sükūn
hem anuŋdur evvelā vü āħirā

ortadan götüre śūret varlıġın
maØrifet seyl-ābı anda çün cüfā

ger bu rāzı aŋlamazsaŋ Ǿışķa vir
varlıġuŋ külli ki Ǿışķ iltür aŋa

olmadı hem mühtedā hem muķtedā
ķılmayan şerØ-ı nebįye iķtidā

50 reh-beri her reh-revüŋ bu şerǾ olur
kim degül girmek yola bį-reh revā

şerǾ öŋinde rāy-ı Ǿaķl olmaz delįl
şuǾle meh-tāb olsa virür mi sühā

Ǿaķlıla bi-şerǾ varılsaydı yol
dįnden alaydı ki her mülĥid żiyā

rāyet-i şerǾuŋ göŋül taħtında ol
isteriseŋ sāye-i perr-i hümā

Ǿālem-i cānda dilerseŋ sermedį
salŧanat ser-māyesi oldur saŋa

55 muśŧafādur ĥaķ yolında ķamuya
çün delįl ü pįşüvā vü reh-nümā

žulmet-i tenden ħalāś olmış degül
cān bilā-envār-ı dįn-i muśŧafā

sünnetine bes anuŋ ķıl ittibāǾ
žāhiren ķavlen ve fiǾlen bātınen

tā sezāvār olasın şeh luŧfıŋa
vāridāt-ı ġayba ķalb ola sezā

cismüŋi cān ide cānān pertevi
žulmeti refǾide envār-ı ħüźā

60 göz gerek var ni cihān-ı cān durur
pür-şuǾaǾ-ı āfitāb-ı kibriyā

kibri terk it kim ĥaķa lāyıķ degül
kimde ki var źerrece kibr ü riyā

kes gider kibr ü enāniyyet başın
nefsüŋe aǾdā Ǿadūdur ķıl ġazā

terkin urġıl Ǿizz ü cāh u şöhretüŋ
ol meşāyiħ ķapusında bir gedā

ħıźmetile irdiler her devlete
ol işikde kamular iy ķįd-hüźā

65 müømin ol ŧapma hevā-yı nefsüŋe
Ǿizzetini nefsüŋ idinme Ǿuzā

eyle ħālį mā-ħaleøllāhdan göŋül
ki ħaleldür kalbe meyl-i mā-Ǿadā

eyle dinmekligi śādıķ şānuŋa
terkile ammā men aǾŧā veøt-teķā

olmaya ĥāśıl bu hürriyet saŋa
olmadın Ǿışķına yāruŋ mübtelā

vireli göŋül ĥaķįķį Ǿışķuŋa
varlığın bu yolda ķılmışdur fidā

70 iy dirįġā cism ü cān varlıķ ķamu
çünki iĥsānuŋ durur öŋden śoŋa

bes ne terk itdük diyevüz biz ħocam
yoluŋa utanmadın vā-ħacletā

ķalbümüz śāf eylegil inśāfıla
her küdūratdan ħüźāya vir śafā

ķılmaduķ kesb-i kemāl-i maǾrifet
ķanı Ǿilm ü ĥilm ü inśāf u ĥayā

bizde yoķ cüz ħaclet ü zellāt kim
ġafletile ķılmışuz Ǿömri hebā

75 yüzümüz ķarasıyıla geldük uş
müflis ü mücrim źelįl ü bį-nevā

(66b) men Ǿaŧā veøt-teķā (K.K. 92/5) “Kim verirse ve takva sahibi olursa.”

yā delįleǿl-ħāyirįn dermāndeyüz
yüz saŋa dutduk icābet ķıl duǾā

yā ġıyāŝeǿl-müsteǾįŝįn ir meded
neccinā minnā ħüźāyā neccinā

6
ķaśįde der-beyān-ı levāmıǾ-ı Ǿışķ der-mežāhir-i kāyināt   baĥr-ı hezec-i müŝemmen *

•— — — /•— — — /•— — — /•— — —

çü deryā cuş ķılduķda göŋül bu āteşįn sevdā
şu dem ġaflįni ġarķ ider hezārān bu Ǿalį sįnā

ne ķaddi ola bir mūruŋ ki ol boylaya bu baĥri
irişmez ġavrına Ǿışķuŋ bu Ǿaķl u fehm ü dānişhā

iricek śadmetile yil diyüŋ ki yevm-i Ǿāśıfda
muķabil durmaġa her-giz ķalur mı peşşede pervā

çü şeb-nem maĥv ider Ǿaķlı bu tāb-ı āfitāb-ı dil
şu dem ki gösterür yaǾni bu Ǿışķuŋ çehre-i zįbā

5 ķamu Ǿālemdürür anuŋ esįr-i Ǿışķı iy ġāfil
bu derde mübtelā olan hemān bir ben miyem tenhā

felekler oldı ser-gerdān melekler vālih ü ĥayrān
olup seyyāre hem encām bu şevķ içre yürür cevzā

havā ŧonar geh açılur ŧolınur geh ŧoġar ay gün

---

*S’de 12b. M’de 5b.
(3a) diyüŋ: diyiŋ M.
(3b) her-giz:hir-giz M.
(6b) yürür: yürir M.

bu ķabż-ı baśŧ-ı Øālemdür bilür olan kişi bįnā

bu Øışķuŋ burc-ı evcinden ŧoġar devlet güni dāyim
bu Øışķuŋ baĥr-ı mevcinden ķopar hem cünbiş-i deryā

virür eşcār niØmetler uzanur Øışķına yāruŋ
geyüp envāØ ħılØatlar bezenür kūh u hem śaĥrā

10 açılur Øışķına yāruŋ görürsin ġonce gülşende
śaçılur yolına şāhuŋ ki yüz ura gül-i raØnā

bu Øışķuŋ āteşi urur hemįşe dāġ-ı dillerde
bu Øışķuŋ şūrişi ķılur hemįşe bülbül-i şeydā

Øiźār-ı lāleye ĥürmet hemįşe cān-ı Øışķuŋdan
ħumār-ı nergesüŋ oldur ki Øışķuŋdan içer śahbā

çü pāy-rān püşt-i ħam oldı benefşe cām-ı đįķından
görüŋ ki vüsØat-ı kāsį ķılupdur lāle-i bernā

śarardup zaØfürān rengin döker ķan erguvān cümle
cihānuŋ çehresinden hem bu ġam olmış durur peydā

15 bulıtlar yügrişüp ħaste göŋüller üstine aġlar
diler śaĥrā-yı şevķuŋda yananlara ola śaķķa

ķamu źerrātı Øālemden görinür pertev-i Øışķuŋ
degül lāzım ki her nā-dān ola bu ĥikmete dānā

meger aŝār-ı raĥmetdür eŝer irdükde Øışķuŋdan
ki Øumy u cehlile ölmiş göŋülleri ider iĥyā

berįØ-i bāŧını žāhir ider ķalbüŋ ĥarārātı
bu nefsüŋ zemherįrinden ki ķalmaz şiddet-i sermā

aķar enhār-ı ĥikmetler biter ežhār-ı Øibretler

(13b) ķılupdur: ķılıpdur M.
(14a) śarardup:śarardıp S.

nitekim gösterür yirde riyāżı eħraceǿl-merǾā

20 eger gösterse nūr-ı dil saŋa bātın semenzārın
aradan götrilüp bir dem ĥicāb-ı žulmet-i žalmā

göreydün gülşen-i rāzı ķılup Ǿışķıla dem-sāzı
ki şeh-perile şehbāzı ideydüŋ anda çün Ǿanķā

ger ümmetsin şeh-i levlāk ki Ǿarşıdı yolına ħāk
aŋa menzilgeh olmışdı ki ķāf-ı ķurb-ı ev ednā

neçün ķalduŋ bu süflįde vefā kim buldı dünyįde
dürişüp ĥāśıl itseŋ ne bu yolda rütbet-i aǾlā

çü ġayrį ĥaķ durur düşmen ıraġ ol dost aǾdādan
ki buǾdiyyetde bulmışlar velįler ķurbet-i mevlā

25 dimişler ki Ǿaķāribdür aķārib eyle śıdķıla
teveccüh ĥażrete nide saŋa evlād u yā ābā

nažar gül-ruħlara ķılmaķ ider çün ġonce dil-beste
seni göŋlüŋi ķarardur ki hem-çün lāle-i ĥamrā

niçe dil murġına pā-bend idersin zülf-i zencįrin
niçe bir ya yoluŋ urur ħayāl-i nerges-i şehlā

ķo hay serv-i revānuŋı revān ol ķalma pā-der-gil
nažar bālāya tut olma ki nerges gibi nā-binā

ķoġıl bu ĥubb-ı şehvātı bu ležžātı bilürsin kim
vefā bulmış degüldür bir kimesne dünyeden aślā

30 şerįǾat taħtı öŋinde getür aĥkam seyfin ur
bu nefsüŋ boynını aǾdā Ǿadūdur virürem fetvā

(19b) eħraceǿl-merǾā (K.K. 87/4) “Yeşil otu bitirdi.”
(20b) götrilüp: götrülüp M.
(24a) ĥaķdurur:dostudur S.
(29b) dünyeden:dünyādan S.

sen işrāķātına rūĥuŋ özüŋi ķābil it ķalbe
ki tesvįlātıla ķılur ve ger ni nefsüŋ istilā

cihānı ser-te-ser yudsa daħı hel min mezįd eydür
ne śanursın bu nefsi sen bir ejderhādur ejderhā

riyāżātıla yüz kerre anı her günde öldürseŋ
yine baş ķal durur furśat bulıcaķ saŋa çün aǾdā

kişi dįn derdini ĥāśıl ki itmez gelmez ıślāĥa
velį taĥśįline derdüŋ bilüŋ taķvā gerek taķvā

35 bugün her bulduġın yiyen kişi her bildügin işler
ĥarāma mürtekib olur yüzi ķara ķopar ferdā

ķarın aç olsa her Ǿuzvuŋ dimişler acıġur ŧuyar
ķaçan śavmıla acıķsaŋ ŧolar hem nūrıla aǾzā

ķanāǾat-pįşe idin ol cihāndan külli müstaġnį
ķo bu ħalķa boyun egme çü bulduŋ kenz-i lā-yefnā

niçe bir ĥırś odında yil ķovarsın ķanı yüz śuyı
elüŋden başuma topraķ śaçam iy nefs vā-veylā

niçe bir ġaybet ü bühtān utan settārdan utan
niçe Ǿaybını gözlersin ki ħalķı ķılasın rüsvā

40 ĥaķuŋ taķdįrin unıtduŋ ĥasedden cānını ħalķuŋ
yaķarsın sini oddan mı yaratdı ħāliķuǿl-eşyā

ne şiddetdür ne hiddetdür nolur söyle ġađab dilde
meger ŧaşdan demürdendür yüzüŋ göŋlüŋ senüŋ aķsā

ħumūluŋ rāĥatın avla necāt-ı śamt-ı Ǿuzletde
bulasın göstere vaĥdet cemālin ferd-i bį-hem-tā

(32a) hel min mezįd (K.K. 50/30) “Daha yok mu”
(34b) taĥśiline:taĥśįlehe S.

çü şöhret āfet-i dįndür gözeden anı ħod-bįndür
ĥużūr ehline bes ħalvet gerek sūd eylemez ġavġa

merāsįdine şeyŧānuŋ śapanlar ĥażrete irmez
yola bį-reh-nümā girme ħaŧarlar çok Ǿaleǿl-Ǿumyā

ĥaķįķi Ǿışķ eri dāyim teveccühden ırılmaz çün
irer allāhıla olan göŋüle nūr-ı istiġnā

45 nedür dünyā ki görinmez gözine dost şevķından
ne naķş-ı śūret-i ĥavrā ne bāġ-ı cennet-i meǿvā

anuŋ başındadur devlet irüptür tāc-ı fażżalnā
anuŋ egnine hem ħilǾat olur tekrįm-i kerremnā

içür cām-ı meĥabbetden bize vuślat şarābın hem
ayırma dįn u dünyāda bulardan bizi mevlāyā

livā-yı ĥamdi altında ķopar hem aĥmedüŋ yā-rab
ķıyāmet ķopıcak yarın ki amennā ve śaddaķnā

7

bahāriyāt baĥr-ı hezec-i müŝemmen*

• — — — /• — — — /• — — — /• — — —

bugün bir derdile söz it hele i bülbül-i şeydā
ki geçmiş Ǿömre el irmez gelecek hem degül peydā

uyar cānuŋ peşįmān ol bu ġafletden girįzān ol

(46a) fażżalnā (K.K. 17/70) "Üstün tutuk."
(46b) kerremnā (K.K. 17/70) "Şerefli ķıldık"
[*] S'de 14b. M'de 7b.
bahāriyāt baĥr-ı hezec-i müŝemmen: bahāriyāt hezec-i müŝemmen S.

iŋile zār u giryān ol bu derdile çü bu deryā

hay itme vaktüŋi żāyiØ geçer çün seyfdür ķāŧıØ
saķın kim olmasun māniØ dimek tesvįfile ferdā

ger olduŋ Óışķıla ħaste çü ġonce olma dil-beste
vücūduŋ cübbesin çāk it yire çal gül-i raØnā

5 çü ibniøl vaķt olur śūfį gerek maĥv ide evśāfı
tecelliyāt-ı elŧāfı ire tā kim ide bįnā

şükūfe her budaķdan biŋ çirāġ uyardı uyandı
çü nerges uyħudan göz aç degülseŋ imdi nā-binā

nažar ķıl raĥmet āŝārı nite ki Óaks-i ruħsārı
yiri ölmişken ķıldı dili dāne gibi iĥyā

bahār-ı ĥikmet irişdi niŝār-ı raĥmet irişdi
nehār-ı devlet irişdi ki ķaŧØ oldı şeb-i žalmā

maØārįf cūy-ı bārında girür serv-i śafā raķśa
çü bülbül çün ħurūş ider bu ķumrį-i ķamer-sįmā

10 elā iy hüdhüd-i hādį ser-āġāz eyle yā hū di
ki cānı laĥn-ı dāvūdį getürdi raķsā bį-aØzā

gözedür her çiçekden yir göz açup ķudretin anuŋ
ser-ā-ser nite ki olmış baśar bu günbed-i ħađrā

dirįġā gözüŋ açmazsın göreydüŋ Øibretile kim
kemāl-i śunØı gösterdi cihāna çehre-i zįbā

çü bāġ-ı ħuld olmışdur cihānı gör ki pür-źįver
Øarūs-ı bāġ geymişdür çü ĥavrā aŧlas u dįbā

ŧaġıtmış saçını sünbül ki ķalmış vālih içmiş mül
meger lāle bu ĥayretden varımaz yol ŧurur ber-pā

(12b) cihāna:cihānda M.

15 benefşe deng ü ĥayrānı reyāĥįn dil perįşānı
anuŋ bülbül ŝenā hūnı kim ider luŧfını iĥśā ū

anuŋ pertāv-ı ĥüsnidür bu her yüzden olan lāmiǾ
mežāhirdür ki esmā vü śıfātına ķamu eşyā

ne var ġafil uyırsaŋ sen ķamu Ǿālem iŧāǾatda
müsebbih aŋa her eşyā muķaddis źātına eczā

lisān-ı ĥālile saŋa ki sebbiĥ ismi rabbik didi
ķamu ežhār-ı envāǾ-ı riyāżı eħrāceǿl-merǾā

ĥaķįķį ĥamdin ol şāhuŋ ne dilden bes edā ide
çü lā-uĥśį ŝenā dir lisān-ı ħoca-ı baĥŧā

20 lisān-ı ĥāline münzel anuŋ źikri her eşyānuŋ
nite ki didi ķurǿanda ki innā naĥnü nezzelnā

ilāhį baĥr-ı ĥayretde bu girdāba düşen cāna
nesįm-i ünsüŋ irür vir selāmet sāĥilinde cā

8

ķaśįde der-beyān-ı aĥvāl-i Ǿāşıķ der-Ǿışķ baĥr-ı ĥafįf taķţįǾa fāǾilātün mefāǾilün feǾilün* [*]

• • — — / • — • — / • • —

Ǿaķlını Ǿışķ idenlerüŋ şeydā
varlıġın dost idenlerüŋ yaġma

(18a) sebbiĥ ismi rabbik (K.K. 87/1) “Rabbinin ismini tesbih et.”
(18b) eħrāceǿl-merǾā (K.K. 87/4) “Yeşil otu bitirdi.”
(20b) innā naĥnü nezzelnā (K.K. 15/9) “Kuşkusuz biz indirdik.”
[*] S’de 15b. M’de 8a.
der-Ǿışķ baĥr-ı ĥafįf taķţįǾa fāǾilātün mefāǾilün feǾilün: der-Ǿışķ baĥr-ı ĥafįf fāǾilātün fāǾilātün faǾal S.

yolı vāżıĥ çü rūzı rūşen anuŋ
seyri hem gün gibi olur tenhā

lį-meØaøllāh bezmi ħalvetgāh
olana bes ne şöhret ü ġavġā

Øışk eri Øizz ü cāha aldanmaz
Øālem-i cānda seyr ider çü śabā

5 gāh ol Øālem-i müşāhedede
ġarķa-ı baĥr-ı nūr-ı mest-i hüźā

gāh bu menzil-i mücāhedede
yaķılıp şemØı gibi virdi żiyā

gerçi ser-geştedür çü pergār ol
istikāmetde lįki pā-ber-cā

geh tecellį vü gāh setr ü gehį
sükr ü geh śaħv u gah maĥv u fenā

ķabż u geh baśt u gāh heybet ü üns
içre ol yolda ķodı ħavf u recā

10 bir dem olur ki hįç ĥayretden
aŋlamaz ķandadur bu arż u semā

hele mestį-i Øışķ içinde yaķįn
bil ki śıġmaz riyā vü zerķ u deġā

Øışķı śūret gözi baħup göremez
irmez idrāk-i Øaķl aŋa aślā

şems-i Øālem fürūzısa ne ķadar
źerrece anı aŋlamaz aØmā

Øāşıķuŋ rāzını kim aŋlayısar
maĥfį cān gibidür eger peydā

15 Ǿışķ sırrında Ǿaķl ser-gerdān
Ǿışķıla cān dimāġı pür-sevdā

māh-rūyānı Ǿālem-i ħalka
Ǿışķ pertāvı gösterür zįbā

her çiçek Ǿışķıla bezenür Ǿışķ
revnaķ-ı būsıtān u hem śaĥrā

nergisüŋ gözi Ǿışķıla maħmūr
lānenüŋ yüzi Ǿışķıla ħamrā

sünbüli Ǿışķ-ı dil perįşān hem
bülbüli Ǿışķdur iden gūyā

20 Ǿışķ bezm-i niŝārıyiçün ider
ruħ-ı gülden niķābı refǾ-i ruħā

bülbülüŋ virdi derd-i Ǿışķ seĥer
nāle vü ġulġulı bu Ǿışķ mesā

niçenüŋ yaşın itdi Ǿışķ revān
niçenüŋ ķaddin itdi Ǿışķ dü-tā

Ǿışķ şevķıla gerdiş-i eflāk
Ǿışķ şūrıla cünbiş-i deryā

zelzele düşdi cāna Ǿışķuŋdan
velvele ŧoldı ħāne-ķāh-ı semā

25 ne ķıyāmetdürür ne Ǿarbede bu
ne fiġāndur ne hūydur bu ne hā

kim boşandurdı yine zencįrin
işbu dįvāneler ki bį-ser ü pā

yügrişürler ħarāb u mest ķamu
Ǿışķ cāmından içmege śahbā

yine Óışķ odı dikdi dilde Óalem
dūd-ı sevdā götürdi baş şehā

dür-fişān mevcile ne cünbiş ider
görüŋ āħį yine bu baĥr-ı Óaŧā

30 gör ne cevher-şinās-ı dįn olmış
her göŋüldeki oldı śıdķ u śafā

alabildükçe ħoş nāśįb aldı
śaçdı nurın bugün çü şemÓ-ı hüdā

mestį-i Óışķ sükr-i ġafletden
biøllāh iy ħūn degül midür evlā

derd-i ħūnįne ŧoylayalum cān
yimeyelüm daħı ġam-ı dünyā

sübüĥāt ola tā ġıdā rūĥa
hem-çü sükkān-ı Óalem-i bālā

35 ko bu leźźāt-ı fāniyi ki olan
ĥažž-ı tendür göŋül gözine ġıŧā

ŧoymamışdur śafā-yı bāŧını ħiç
cān-ı şehvet-peresti bil ķaŧÓa

dünyede āħiretde i fettāĥ
derd-i Óışķuŋdan itme bizi cüźā

dirligümüz bu Óışķıla ŧayyib
varlıġumuz ķamu bu Óışķa fidā

söyleden yine Óışķ şūrişidür
bu rumūzı ĥaķįķįye ĥaķķā

40 Ǿışķ vaśfında her ne dinilse
Ǿışķuŋ andan münezzehü aǾlā

bu Ǿibārāt u bu işāretde
maĥv olan bile kim nedür fecvā

9
der-naśįĥat baĥr-ı münseriĥ taķtįǾā müfteǾilün fāǾilün müfteǾilün fāǾilün *

—•• — /—•— /—•• — /—•—

dileriseŋ ki ola rāżį özüŋden ħüźā
imdi müsülmānlıġ it terk-i hevā ķıl hevā

cānuŋa cevr itmegil dünye ķazancı diyü
saŋa naśįbüŋ yiter ĥırśıla ŧap çek cefā

ol yaradan pādişāh rızķ virür Ǿaybuŋı
örteriken buyruġın śırsın idersin ħaŧā

cürm ü ħatįǿātı sen ĥadden aşurduŋ iŋen
ĥażrete ne yüzile varasın i bį-ĥayā

5 āhıla geçdi günüm varmaġa yoħdur yönüm
ĥażrete bilmen nola ĥālümi vā-ħacletā

birise göŋlüŋ ĥaķa ol müteveccih degül
ķılmaġ iki ķıbleye kimse namāzı revā

ķıbleye ķarşu eli baġlu dururken göŋül
daħı yābānda uçar āh çü murġ-ı hevā

(40a) dinilse:dilinse S.
* S'de 17a. M'de
(2a) diyü: diyi M.

ķaǾdede ger secdede śadri ŧolu vesvese
ķanda olur meşǾale ŧāǾat-ı maǾbūd aŋa

virmedügi ŧāǾatuŋ saŋa ĥalāvet budur
eyledi endįşeler anı meger ki hebā

10 ķanda bulısar ĥużūr bāŧını içreye nūr
dünye ġamına olan kimseneler mübtelā

āh elüŋden göŋül olmaduŋ allāha ķul
çıķduŋ uśuldan işüŋ zerķ u riyā vü deġā

fikr-i perįşānı ķo reh-zen-i şeyŧānı ķo
ĥaķ yolına cānı ķo varlıġuŋ eyle fidā

žulmet-i ŧabǾ içre sen ķalduġuŋiçündürür
virmedügi ķalbüŋe şerǾ-ı nebį rūşinā

berķ-ı tecellįde maĥv eylemedin varlıġı
Ǿālem-i ĥayretde cān bulmadı źevķ-ı fenā

15 bayķuşa virāneyi dökme bize dāneyi
dāmı nider murġa ki teng ola cevv-i semā

ĥayret iletdi yine mevcile bir baĥre kim
göstere her ķaŧresi ķulzümi bį-intihā

eyledi Ǿuşşāķı bu remz-i muĥayyer ķamu
itdi çü gülzārı hū murġ-ı ĥaķįķį-nüvā

(15a) bayķuşa : bayġuşa S.

10
der-sükr-i Ǿışķ baĥr-ı recez taķtįǾa müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün [*]

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —

bir curǾasında Ǿışķıŋuŋ hem derd buldum hem devā
bir ķaŧresinde men anuŋ hem zehri gördüm hem şifā

ol uķde-i cān u dile işġālden müşkil-güşā
ol noķŧa-ı āb-ı güle hem merkez ü hem reh-nümā

zį-şürb ü zį-sükr-i cünūn āşuftesiyüz źü-fünūn
aĥsent zį-źevķ-ı fenā şābāş zį-luŧf u Ǿaŧā

ĥayretde düşmişken fenā girdābına ķurtılmadın
vaślatda bu kere olur cān ġarķa-ı baĥr-ı beķā

5 bir ġavŧasında al durur Ǿaķlını biŋ Ǿāķıl anuŋ
bir ħaŧvesinde yitürür zühdin yüz ehl-i tuķā

gāhį bevāde geh ĥücūm geh maĥv-ı āŝār-ı rüsūm
kim anda maĥv ider ruķūm gözden nuķuş-ı māsivā

ol dem ki olur neyyir-i aǾžām cihāngįr iy fetā
ne tįr olur ne çehre-i zühre görinür ne sühā

çün külli şeyǿin ħālikün sırrını illā veche
nūrıla Ǿışķuŋ saŧveti gösterdi refǾ oldı ġıŧā

ol śaǾķada naǾra-zenān eydür lisān-ı hālile
cān ķad rađįnā şevķıla iy yefǾaluǿllahü mā yeşā

---

[*] S'de 18a. M'de 15a.
der-sükr-i Ǿışķ baĥr-ı recez taķtįǾa müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün: der-Ǿışķ baĥr-ı recez taķtįǾa çehār bāb müstefǾilün S.
(8a) illā veche (K.K. 28/88) " Ancak Oǿnun zatı hariç."
(8b) refǾ: refǾi M. külli şeyǿin ħālikün (K.K. 28/88) " Her şey helak olucudur."
(9b) yefǾaluǿllahü mā yeşā (K.K. 3/40) "Allah dilediğini yapar."

10 bu sükr ile eydür iźā ebśartühü ebśarteni
şol kimse didi iźā ebśartühü ebśartühünā

her kisveden ki celve-i maØşūķ irer Øāşıķ düşer
bir āteşe daħı ki dir ehlen ve sehlen ve merhabā

ķonduķça Øışķuŋdağı dir cān naØra-ı hel min mezįd
yanduķça şevkuŋ odına dir rabbenā etmim lenā

sırrın ĥaķįķį bu sözüŋ hem ehl-i taĥķįķ aŋlaya
her zāġ-ı zeyġ-ı bį-nevā ķandan olur bülbül-nüvā

11
der-rumūz baĥr-ı basįt taķtįØa müstefØilün feØūlün müstefØilün feØūlün *

— — • — / • — — / — — • — / • — —

cān boynına bıraķdı Øışķuŋ kemend-i sevdā
çekdi bu çāh-ı tenden ķalbi çü delv-i saķķā

ol delvden görürem nā-geh cemāl-i yūsuf
ħurşįdveş ki tābān gösterdi rūy-ı zįbā

baķar taØaccübile cān ol mażįķ-ı ĥabse
görür ġayābet-i cüb bulmışdı vüsØ-ı śaĥrā

şūriken andağı su yūsuf melāĥatından
ŧutup ĥalāvet olmış çün şįr ü şehd ü ĥalvā

5 olmışken ayrulıķdan gör münķalib havāya
ol ķaŧre baĥre menfez bulıban oldı deryā

luŧfı etegini dut sen Øizzetile yāruŋ

(12a) hel min mezįd (K.K. 50/30) “ Daha yok mu?”
(12b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) “Rabbimiz bizim için tamamla”
* S’de 18b. M’de 15b.

tā būy-ı vaśłı ķıla yaØķūbı sırr-ı bįnā

işbu Øacūzeden kim oldısa pāk dāmen
nūr-ı baśįret aŋa būy-ı ķamįś-i taķvā

nūr-ı baśar neden bu yaØķūba oldı maĥśūś
andan ki yūsufiçün ol çekdi ĥüzn-i tenhā

dil-ber-liķasıyiçün kim maĥv-ı žāt iderse
her laĥža aŋa irer hem şuØle-i tecellā

10 āyine gibi Øālem pür-naķş-ı ŧalØatuŋdur
āyinenüŋ naśįbi lākin degül temāşā

ĥüsnüŋ melāĥatında ġarķ olmasa ĥaķįķį
söz söyleyeydi amma ķanı lisān-ı gūyā

12
der-rumūz baĥr-ı hezec-i aħreb-i müŝemmen taķtįØa mefØūlü mefāØįlü mefāØįlü feØūlün*

— —• /• — —•/• — —•/• — —

cānumda bu Øışķuŋ eŝeri olalı peydā
bizümle ķarār itmedi ayruķ dil-i şeydā

aķluŋ ķanı heyhāt vaķārį görüŋ imdi
ser-geşte-i āħir nice virdi yile sevdā

Øışķuŋ yilidür götüren ārāmı göŋülden
adı nite bį-bād ola cünbiş-i deryā

---

* S'de 19a. M'de 16a.
der rumūz baĥr-ı hezec-i aħreb-i müŝemmen taķtįØa mefØūlü mefāØįlü mefāØįlü feØūlün:der rumūz hezec-i aħreb-i müŝemmen taķtįØa mefØūlü mefāØįlü mefāØįlü feØūlün S.
(3b) adı:arı M.

çün yoħdur odı baĥri yüreginde nedür cūş
çün teşne degül ħuşk-leb olmak nişe deryā

5 cāŋında bu ĥasret odı yoķ nār ne yanar
yiller ne yiller şöyle yüzi üstine bį-pā

ŧaşlara dögüp başını aķıtduġı yaşın
enhār nehār u bu leyālįde hevįdā

ķaddi bükilüp eyledügi çarħ bu çarħuŋ
gök göklere boyanduġın itdüŋ ħo temāşā

aĥvāl-i cihān oldı perįşān ya sebeb ne
Ǿışķ olmasa Ǿālemde neyidi ya bu ġavġā

her yüzde hemān gördügi Ǿışķuŋ eŝeridür
Ǿālemde neye ķılsa nažar bil dil-i dānā

10 ŧaŋ mı bu taĥayyürde yavu varduġı varlıķ
Ǿaķl u dil ü dįn olduġı Ǿışķa ķamu yaġma

el-baǾdü vemā fį yedihį kāne li-mevlah
bizden eŝer įşāra nedür bes ya dirįġa

ĥaķ maǾrifet-i nūrıla ķalbini ĥaķįķāt
iĥyā kimüŋ itdiyise anlar durur aĥyā

āşüfte göŋül ĥāli gibi geldi ĥaķįķį
bu söz dile ki eyledük anı bugün inşā

şūretde vü maǾnįde ķamularıla ya rab
ayırma anı Ǿışķ-ı ĥaķįķįden ilāhā

15 Ǿışķuŋda ölem diyi ümįź itdügi bu kim
men māte mineǿl-Ǿışķı feķad māte şehįdā

(4ab) M'de kenarda.
(6a) bu:çü M.

13
***müstezād der-śıfat-ı meclis-i źikruǿllah* [*]**

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —
— —• — /— —• —

yā-rab bu şemǾ-ı cān-fizā miśbāĥ-ı cennet mi Ǿaceb
kim ķalbe virür rūşinā

yā-ħod bu cemǾ-i evliyā miftāh-ı raĥmet mi Ǿaceb
bu resmedür kim dil-güşā

bu şuǾle-i meh-tāb mı ya ķıble-i aĥbāb mı Ǿaceb
ki yüz ŧutar Ǿuşşāķ aŋa

bu ķıdve-i aśĥāb mı nūr-ı hidāyet mi Ǿaceb
cānlara olur reh-nümā

5 ķurtara her ġamdan seni ġarķa virüp cān u teni
bu seyl-i raĥmeti göŋül

bu şuǾle vü bu rūşen-i śubĥ-ı saǾādet mi Ǿaceb
kim Ǿāleme virür żiyā

ger ķalbüŋ ola çün ĥadįd nerm ide bu ķavl-i sedįd
şuġl it devāmına anuŋ

varlıġı nā-geh nā-bedįd iden bu ĥālet mi Ǿaceb
bes ĥįn-i vecd iy cānıma

şükr eyle çoķ çoķ bu deme kim yaħdı cānda meşǾale

(15b) "Kim aşk sebebiyle ölürse, o mutlaka şehit olur."
[*] S'de 19b. M'de 16b.
(3a) Ǿaceb:- M.

dil-ber cemāli pertevi

10 bu zemzeme bu velvele rūz-ı ķıyamet mi Óaceb
kim gitdi gözlerden ġıŧā

gel naÓra-ı mestān işit cān ķulaġın aç cān işit
sūz-ı derūn bį-dilān

ger nāle vü efġān işit bu rūz-ı vaślat mı Óaceb
ahsent zį-źevk u śafā

gel bu riyāz-ı cennete eyle teveccüh ĥażrete
iy ŧālib-i śādıķ bugün

cān vaślı şemÓ-ı vaĥdete iden bu ĥayret mi Óaceb
zį-sükr ü zį-źevķ-ı fenā

15 yan göyün derdile çü Óūd āhuŋdan irsün çarĥa dūd
iy cān-ı Óāşıķ her nefes

iy ŧūti-i şehd-i şühūd ĥaķdan kerāmet mi Óaceb
bu söz i bülbül-i nüvā

ger olduŋısa Óışķ eri yan derd-i Óışķıla eri
bu meclis-i Óuşşāķda

bilsem ĥaķįķį bunları şems-i ĥaķįķat mi Óaceb
raķśān iden çün źerrehā

14
der-sükr baĥr-ı hezec-i aĥreb-i müŝemmen [*]

— —• /• — —• /• — —• /• — —

[*] S'de 20b. M'de 17b.

taķdįr-i ĥaķimiş ezelį celle celālā
Ǿışķ itdügi şimdi meni ser-geşte vü şeydā

ayruķ maŋa ne Ǿār u ĥayā gitdi vaķārum
kim bile daħı başa neler getüre sevdā

pervāne gibi yaķıla ol şemǾa men-i dil
ħoş nār u şüvāz oldı maŋa uş per ü pervā

rüsvā-yı ħarābātı fenā olmış ider gör
śūfį çeh-i Ǿaķlı yine bir cām-ı teķāżā

5 bį-Ǿarbede bu mey-gede-i dilde nedür hay
mestāne ħurūşıla şu gülbang u Ǿalālā

ķurtarmaġa cān Ǿāşıķ ide mi ŧamaǾ ol dem
ki seyf-i celālį lemeǾānı ola peydā

vaǾdāya meni śalmasun idecegise ķatl
men māte mineǿl-Ǿışķı feķad māte şehįdā

el-Ǿabdü vemā fį yedihį kāne li-mevlah
ĥaķdan ya ĥaķįķį niçün ide tevellā

bį-bāde diler göstere zāhid daħı mesti
devlet ķanı hay beşere velį lā-yeǿennā

15
der-tevĥįd*

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —

(7b) “Kim aşk sebebiyle ölürse, o mutlaka şehit olur.”
(8a) “Köle de elindekiler de efendisine (AllahǾa) aittir.”
(9ab) M’de kenarda :- S.
* S’de 20b. M’de 14b.

cānum daħı sensin benüm cānān daħı sensin baŋa
dįnüm daħı sensin benüm įmān daħı sensin baŋa

genc-i ġamuŋ vįrānıyam men Óışķ ser-gerdānıyam
derdüm daħı sensin benüm dermān daħı sensin baŋa

ger sehv idem men ger ħaŧā senden irer Óafv u Óaŧā
senden baŋa hem luŧf u hem iĥsān daħı sensin baŋa

bu žāhir-i sātirdaġı hem bāŧın-ı ķāhirdaġı
derdüm daħı sensin benüm deverān daħı sensin baŋa

5 men bilmezem kevn-i mekān ķanda olur devr-i zamān
luŧf-ı ħafį peydā daħı penhān daħı sensin baŋa

süflį nedür men bilmezem Óulvį nedür men bilmezem
Óilmüm daħı sensin benüm Óirfān daħı sensin baŋa

sensüz ne görür gözlerüm senden dinilür sözlerüm
žımn-ı rumūz-ı defterüm dįvān daħı sensin baŋa

peymāne śunduķda ezel iy şāh-ı milk-i lemyezel
Óahdum daħı sensin benüm peymān daħı sensin baŋa

eydür ĥaķįķį iy eĥad iy ĥayy u ķayyūm u śamed
sen şāh-ı milk-i bį-emed sulŧān daħı sensin baŋa

16
der-śıfāt-ı ehluóllāh baĥr-ı recez*

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —

[*] S'de 21a. M'de 17b.

her kim meĥabbet odına yanup yaħılup ħāk ola
söynüp kül olmaya ebed bel maĥż-ı nūr-ı pāk ola

āyįne gibi oldı dil ser-tā-ser anı bilmegil
her cüzvi vü her Øużvı bil çün dįde hem derrāk ola

baķmaz nuķūş-ı deyre ol ķalmadı şekl-i ġayra ol
çün berķ-ı ħāŧıf seyre ol gey cüst gey çālāk ola

ol milk-i vaĥdet reh-revi ol taħt-ı maØnį ħusrevi
girçekleyin ol pey-rev-i şāhınşeh-i levlāk ola

5 çün dikdi ol bedriød-dücā naśru minaøllahdan livā
bes kişver-i bāŧın aŋa ŧaŋ mı eger emlāk ola

girçek sevenler ol şehi oldı bu maØnį āgehi
sırrıla bil seyrān-gehi anuŋ ki nüh eflāk ola

ammā men aØŧā veøt-teķā olmadı naØtı her gedā
dil ki yed-i beyżā śuna bes anda ne imsāk ola

ol dem ki Øaķl-ı pįr per pervāneveş yanup döger
ser-mest ola vü bį-ħaber pür-dāniş ü idrāk ola

varlıķ ĥaķįķį çok sefer ider recā ħavf u ħaŧar
yolda kalur Øāşıķ ĥaźer ķılmaya bes bį-bāk ola

17
medĥ-i rasūl aleyhisselām baĥr-ı recez*

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —

(5a) naśru minaøllah (K.K. 61/13) " Allahøtan bir yardım."
(7a) men aØŧā veøt-teķā (K.K. 92/5) "Kim verirse ve takva sahibi olursa."
* S'de 21a. M'de 18a.

her dūn ki ol yoluŋa iy sulṭān-ı dįn ĥāk olmaya
yunsayıdı baĥrüŋ ķamu śuyına hem pāk olmaya

süflįde ķaldı çün sifāl ĥırś u ĥasede pāy-māl
ĥammāl-ı evzār u vebāl seyri ber-eflāk olmaya

bedrį đalālet yolı tįh menzil-geh-i ġūl-ı sefįh
çün pįşüvāsı ol kerįh sen şāh-ı levlāk olmaya

islām hem kāmil degül işi cedel Ǿāmil degül
çün ĥāk söze ķāyil degül bes anda idrāk olmaya

5 envār-ı şerǾ-ı muśṭafā her cāna ki śalmaz żiyā
çün āyine bulup śafā bes ķalbi derrāk olmaya

taĥt-ı nübüvvet ħusrevi sulṭānuŋ olan pey-revi
bu ĥubb-ı dünyā-yı ġavį gözine ĥāşāk olmaya

Ǿulvįde ṭutup bes maṭar pervāz ider dil bį-ķarār
dįn içre ol çābük-süvār bes nite çālāk olmaya

cāna tecellįden ki żav ire cihān ķadri be-cev
köhne nolur ya terk-i nev aŋa ki imsāk olmaya

Ǿışķa ĥaķįķį āşinā olduŋsa ķıl cānı fidā
dil ki ide terk-i hevā bes meyl-i emlāk olmaya

18
ķaśįde der-neśāyıĥ-ı dil-peźįr baĥr-ı ĥafįf*

• • — — / • — • — / • • —

bu cihān milki kime ķıldı vefā

(7a) bes:yas M.
* S'de 21b. M'de 18b.

kimi güldürdi bu dār-ı fenā

bir zamān dünye kime yüz ŧutdı
ki çevürmedi yine aŋa ķafā

ķāf-tā-ķāf mülke ĥükm ķılan
şehlere nitdi gör denį dünyā

Óömr ki öŋi oldı ķan yudmaķ
śoŋı mevt ü fenā vü ķahr u Óanā

5 bir kefendür çü bundan āħir kār
iltica gök ne ide saŋa ġıŧā

çünki topraķda olısar yik-sān
ne tefāvüt ger ola mįr ü gedā

ħoşlıġına bunuŋ begüm ne ŝebāt
varlıġına ne iÓtibār şehā

śoŋ ser-encāmı bir marađdur kim
kimse hįç aŋa bulmadı şifā

bulmadı cālinūs aŋa dermān
ķılmadı çāre bu Óalį sįnā

10 bil ne feryād res olur efġān
mevte ne çāre-sāz oldı bükā

sāÓat-i mühlete meded yoħdur
yüz tażarruÓ ķılup ger eyle duÓā

iricek mevt hįç amān virmez
ne cüvān dir ne mįr ü ne Óulemā

mevt hem mevt şerbetin içiser
kimi varlıķdan eylemeye cüźā

(2b) yine aŋa: aŋa yine M.

didi çün külli men Ǿaleyhā fān
ne ħalāyık ķala ne ar□ u semā

15 bį-zevāl ol durur ki anuŋdur
evvel āħir hemįşe milk-i beķā

pādışahlıġı Ǿazline degmez
dünyenüŋ şāźisi ġamına dilā

bu zamānda Ǿaleøl-ĥuśuś demi
emn ü rāĥat mı gördi pįr ü fetā

gāhi fetretdür ü gehi emrāż
gāh ķıllet geh işde ķaĥŧ u vebā

rāĥat-ı ten gözetme sen çekicek
enbiyā evliyā eşedd-i belā

20 bes be-her ĥāl çāre oldur kim
idevüz biz ilāha ĥamd u ŝenā

Ǿömr ŧaǾatda śarf idüp küllį
varlıġı eyleyevüz aŋa fidā

ķıldı sulŧān-ı enbiyānuŋ hem
ümmeti zį-kerem zi-cūd u seħā

vaĥdeti vü kemāli ķudretinüŋ
görür āyātın eyledi bįnā

gözi bildürdi çāresini işüŋ
işid üźneynüŋ eyleyen şinevā

25 buyrup veøźkirüøsme rabbik dir

(14a) külli men Ǿaleyhā fān (K.K. 55 /26) “Yer yüzündeki her şey fanidir.”
(18a) fetret dür ü:fetrdürür S.
(25a) veøźkirüøsme rabbik (K.K. 73/8) “Rabbinin ismini an.”

ve tebbeteøl-ileyhi tebtį̇lā

eydelüm lā ilāhe illāhū
dilümizi çün ol itdi gūyā

viresin çün devām-ı źikrile
ķalbüŋ āyį̇nesine yine cilā

fetaħħizü vekį̇len işitdük
oldı ķurøāna çünki emr-i ħüźā

oħı veøc-cehtü vechiye lillāh
aŋa döndür göŋül gözini ki tā

30 irişüp vāridāt-ı ġaybį̇ye
vire cān u göŋül gözine żiyā

ķo ki dünyā ġamını dį̇n derdin
görelüm tā ki ķalbe vire śafā

ķıbleye ķılmayanuŋ istikbāl
dir mi cāyiz śalātına fuķahā

śoruŋuz bir görüŋ olur mı dir
yā iki ķıbleye namāzı revā

māsivādan bes itmeyen iØrāż
niçe iķbāl ider ĥaķa Øacebā

35 fāriġuøl-bāl el çeküp ķamudan
aŋa iden teveccüh-i ebedā

(25b) ve tebbeteøl-ileyhi tebtį̇lā (K.K. 73/8) "Yalnız Oøna yönel."
(26a) eydelüm:idelüm S. illallāh:illāhū M.
(26b) itdi ol:ol itdi M.
(28a) fetaħħizü vekį̇len (K.K.73/9) "Oønu vekil edin."
(29a) veøc-cehtü vechiye lillāh (K.K. 6/79) "Yüzümü Allahøa döndürdüm."
(30a) irişüp:işidüp S. ġaybį̇ye:ġaybiyye S.
(33a) mı dir:dir mi M.

sermedį devlete yitişmişdür
ol saØādetlü cān o mestilikā

derd-i Øışķa ĥaķįķį menşeø ne
dinlürse cevāb eyid taķvā

19
der-şūriş-i Øışķ [*]

— —• /• — — — /•— —

Øizzet gözedürse ehl-i dünyā
şöhret gerekise ħalķa ġavġā

her kimsenüŋ özge bir murādı
vardur oħı saØyeküm leşettā

cüz vaślını dil-berüŋ cihānda
ĥāşā ki men eyleyem temennā

her laĥžada şevķ-ı tāze tāze
cānumda ķoparur uş teķāżā

5 bes elde ne var her işi taķdįr
itmişdür ezelde ĥaķ teØālā

ķadrin ne bilür ya Øāşıķuŋ ĥaķ
derdiyile olmayan mürebbā

nefsinden alular ululardur
emvātıla bir olur mı aĥyā

---

[*] S'de 23a. M'de 20a.
(2b) saØyeküm leşettā (K.K. 92/4) "Çalışmanız çeşit çeşittir."
(6b) ider:idüp M.

Ǿışķ odı çü ħızr zinde ķılur
her ķalbe ki düşer ider iĥyā

bį-Ǿışķ geçen deme ĥaķįķį
ķıl tevbe di rabbenā žalemnā

20
źikr-i isnād-ı ziyyü ħırķa-ı mā baĥr-ı hafįf taķtįǾa fāǾilātün mefāǾilün feǾilün*

••— — /• — •— /•• —

źikr-i isnād-ı ziyyü ħırķa-ı mā
ez resūl-i emįn ĥabįb-i ħüźā

maĥrem ü bezm-i lį-meǾaøllāh rā
ħorde ez cām-ı ĥaķ der ü śahbā

şürb-i ü ez tecellį-i ĥaķ būd
ķurb-ı u būde evc-i evednā

nažarį ķadre eş dįde be-ħaķ
ki min āyāti rabbihiøl-kübrā

5 be-revān-ı şerįf-i ü her dem
śad hezārān dürūd bād-ü ŝenā

ez Ǿalį keremaøllāhu vechehü üøst
şāh-ı merdān-ı dįn ü şįr-i veġā

şod eşiddā heme Ǿaleøl-küffār

(9b) Rabbenā žalemnā (K.K. 7/23) "Rabbimiz (nefislerimize) zulmettik."
* S'de 23b. M'de 20b.
źikr-i isnād-ı ziyyü ħırķa-ı mā baĥr-ı hafįf taķtįǾa fāǾilātün mefāǾilün feǾilün:- S.

lį̇ki būdend beynehüm ruĥema

Ǿömr rā śarf kerde der reh-i dį̇n
rükkeǾan sücceden be-zühd ü tuķā

şād bādā be-nūr-ı raĥmet-i ħaķ
ravża-ı pāk cümle-i ħulefā

10 ez ĥasan baśrį̇ ez ĥabį̇b ki üǿst
hem-çü maǾrūf şemǾ-ı der dilhā

hem zi dāvud ez seriyyü cüneyd
seyyidüǿŧ-ŧāyife est ü baĥr-ı śafā

hem zi şiblį̇ muĥammed-i zeccāc
ez ebū-bekr ü aĥmed u zi żiyā

hem zi ķuŧb u zi rükn-i ez evĥad
pį̇şüvā-yı ŧarį̇ķ u rāh-nümā

hem zi şeyħ ekberest u faĥr-ü kibār
üǿst ġavvāś-ı baĥr-ı sırr-ı hüdā

15 hem zi ecdād-ı men zi şemsüǿd-dį̇n
Ǿizz-i dį̇n şems-i dį̇n şeh-i fużalā

ķuŧb-ı Ǿālem zi şeyħ-i ĥāmid būd
ki nażį̇rį̇ ne-daşt der taķvā

hem zi sulŧān-ı ħācı paşa būd
ħırķa-ı į̇n Ǿizz-i dį̇n-i yūsuf rā

(13a) ez evĥad:evhād būd S.
(16b) S'de kenarda.
(17a) S'de kenarda.
(17b) S'de 16b.

21
der-medĥ-i ĥażret-i şeyħ ķaddesaøllāhü sırrahü*

• • — — / • — • — / • • —

an vaĥį̇d-i zamān ferįdüød-dehr
baĥr-ı büd Øilm-i min ledünnį rā

kerd ez enfās-ı pāk ħod ān şeh
śad dil-i mürde rā be-nūr iĥyā

pįş-i ü zehre-i nedāşt kesį
ki koned yik saħun zi Øilm-i edā

kelimāteş zi müøminān ki şinįd
ki ne goft u be-śıdķ āmennā

5 be kemāl-i vilāyet-i ü rā
kerde ikrār-ı cümle-i Øulemā

ne-pezįreft der-cihān çįzį
ū zi-şāhān u ħocegān aślā

loķma-ı vaķf nįz hįç ne-ħord
puşt u pā zed çü mülk-i Øālem rā

zindigānį –i pāk kerd ü ne-dįd
kes zi efØal-i ü ġaraż ķatØā

lā-cerem geşt ĥükm-i ü nāfiź
der dil ü cān-ı cümle-i śuleĥā

10 der cihān ez meşāyiħ emr-i şerØ
hem-çü ü kes ne kerde est icrā

çün zi evc-i kemāl ser ber-zed
ser-nügūn geşt cümle ehl-i hevā

---

* S'de 24a. M'de 21a.

nār-ı iżlāl-i muġviyān heme mürd
nūr-ı irşād-ı u çü şod peydā

der cihān ežher ü mineǿş-şems-i ü
şod der ižhār-ı ĥaķ bį-hem-tā

22
medĥ-i şeyħ ħācį paşa revvaħaǿllāhü rūħa*

••— — /• —• — /•• —

veǿan diger nįz şeyħ-i Ǿālem būd
muķtedā-yı cihān u şemǾ-ı śafā

server-i dįn ü şāh-ı taħt-ı yaķįn
menbaǾ-ı luŧf u baĥr-ı cūd u seħā

rūy-ı u her ki dįde şod bende
pįş-i dergāh-ı Ǿāliyeş ebedā

zāyir-i ü şodend ü ekābir-i dįn
ĥāyir-i ĥāl-i ü heme büdelā

5 şode Ǿālem heme ĥaķįķį nįst
ki esįrį muĥabbeteş tenhā

pādişāhā ġarįķ-i raĥmet kon
rūĥ-ı pāk-i meşāyiħ-ı küberā

himmet-i Ǿāliyi heme merdān
sāǾatį hem mekān to dūr ez mā

---

* S'de 24b. M'de 21b.
(6a) ġarįķ-i: ġarįķ M.

23
medĥ-i şeyħ ĥācı paşa ķaddesaǿllahu sırrahu*

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —

iy dįn yolınuŋ reh-beri şeyħum yoluŋa cān fidā
iy ħaś erenler serveri şeyħum yoluŋa cān fidā

mellāh-ı deryā-yı yaķįn sırr-ı hüden lilmütteķįn
ġavvāśı vü iy şāh-ı dįn şeyħum yoluŋa cān fidā

sulŧān vilāyet taħtına yaġmaç göçelüm raħtına
pįrūz-ı Ǿālem baħtına şeyħum yoluŋa cān fidā

iy faħr-i erbābiǿt-tuķā āmmā men aǾdā veǿt-teķā
naǾtüŋdür iy kān-ı seħā şeyħum yoluŋa cān fidā

5 luŧf u seħāvet kānısın Ǿāşıķlaruŋ sulŧānısın
derdlülerüŋ dermānısın şeyħum yoluŋa cān fidā

cānda sevüŋ pehān senüŋ ķurbānuŋ olsun cān senüŋ
derdüŋ bize dermān senüŋ şeyħum yoluŋa cān fidā

ırılmadı senden gözüm ayrılmadı senden özüm
sensin bu Ǿālemden bizüm şeyħum yoluŋa cān fidā

göŋlümde sen gözümde sen fikrüm şeb ü rūzumda sen
derdümde sen sözümde sen şeyħum yoluŋa cān fidā

iy şarķ-ı devlet ħāveri iy ehl-i millet mefħarı

---

* S'de 25a. M'de 22a.
(2a) hüden lilmütteķįn (K.K. 2/2) "Takva sahipleri için doğru yolun ta kendisidir."
(4a) āmmā men aǾdā veǿt-teķā (K.K. 92/5) "Amma veren ve takva sahibi olan kimseye gelince."

iy şibh ü şibhetden berį şeyħum yoluŋa cān fidā

10 iy milk-i vaĥdet reh-revi iy taħt-ı maǾnį ħusrevi
şemǾ-ı hidāyet pertevi şeyħum yoluŋa cān fidā

Ǿışķuŋ esįrį cān u dil yoluŋa varlıķlar sebįl
sırruŋa irmez ķāl u ķįl şeyħum yoluŋa cān fidā

lütfuŋ delim ü himmetüŋ Ǿālį çü ķadrüŋ rutbetüŋ
pāyende Ǿizz ü devletüŋ şeyħum yoluŋa cān fidā

din içresin çālāk u cüst ķalbüŋ śafā ķavlüŋ dürüst
diler göŋül anda nuħust şeyħum yoluŋa cān fidā

kim saŋa ķıldı iķtidā oldu bu ħalķa pįşüvā
iy şemǾ-ı cemǾ-i evliyā şeyħum yoluŋa cān fidā

15 oldı saŋa olan mürįd cümle kemālile ferįd
manend-i şiblį bāyezįd şeyħum yoluŋa cān fidā

geldüŋ cihāna şāhuvār sevgüŋ göŋüllerde ķarār
ķıldı vü sen olduŋ süvār şeyħum yoluŋa cān fidā

gitdüŋ civār-ı ĥażrete müstaġraķ olup raĥmete
yaħduŋ cihānı ĥasrete şeyħum yoluŋa cān fidā

iy maķǾad-ı śıdķ içre sır Ǿinde melįkin muķtedir
āsūde olan ehl-i bir şeyħum yoluŋa cān fidā

ol ravża-ı pāke yüzin uran ĥaķįķį şeksizün
ķurtardı her ġamdan özin şeyħum yoluŋa cān fidā

(9b) şibhetden:şihbetden S.
(18a) Ǿinde melįkin muķtedir (K.K. 54/55) "Muktedir olan padişahın katında"

24
terceme baĥr-ı remel-i maħbūn-ı müŝemmen
***taķṭįǾa feǾilātün feǾilātün feǾilātün feǾilāt**

• • — — /• • — —/• • — —/• • —

ġam-ı Ǿışķuŋıla kimdür ki göŋül maĥrem ola
dem-i lütfuŋla yā-ħod cān nedürür hem-dem ola

anda kim göstere bir lemǾa cemālüŋ güneşi
maĥv bu can u cihān varlıġı çün şeb-nem ola

her kime devlet-i sevdaŋ ola çün dāmen-gįr
fāriġ ol-miĥnet-i Ǿālemden ü ħoş bį-ġam ola

ħunük ol cān ki ola āteş-i sevdāŋıla germ
ħurrem ol dil ki ġam-ı Ǿışķuŋıla ħurrem ola

5 bir nefes el viregörmek yüzüŋi ger göŋüle
ĥāśıl-ı Ǿömr-i girān-māye hemān ol dem ola

müflis-i kūy-ı ħarābāt-ı muġān-ı faķre
curǾa-ı cām-ı fenā devlet-i milk-i cem ola

ġam degül śūret evi olsa ĥaķįķį vįrān
cānda niyāz-ı ġam-ı Ǿışķı ki çün muĥkem ola

---

* S’de 26a. M’de 22b.
(2a) kim:ki M.

25
der-vaśf-ı ĥāl-ı ehl-i Ǿışķ baĥr-ı serįǾ*

—• — — / —• — — /— • —

Ǿışķ odı aŋa ki ķulavuz ola
hem-demi bu derd-i dilefrūz ola

aŋa gülistān ola od çün ħalįl
mevti ħazānı aŋa nev-rūz ola

şuǾle vire cānlara göŋüllere
anda ki bu āteş ü bu sūz ola

dost ħayāli gelicek gözlere
cümle ķaraŋu geceler rūz ola

5 yüzine ķondurmaya toz iĥticāb
źüll-i maǾāsįden o maĥrūz ola

leşker-i tesvįl aŋa bulmaz žafer
nefs üzere ķalbi çü pįrūz ola

Ǿışķ erinüŋ olmaya göŋlinde gerd
gerçi ayaħlarda yüzi toz ola

şūriş-i Ǿışķıla dinen sözleri
degmeler aŋlamaya mermūz ola

gizle ĥaķįķį ki künūz-ı rumūz
dilde bu evlāsı ki meknūz ola

---

* S'de 26a. M'de 26b.
(2b) mevti:mevt S.

26
der-vaśf-ı ĥāl-i müdd-Øayān-ı bį-maØnā ve Øāşıķān-ı mevlā ve naśįĥat baĥr-ı remel-i müŝemmen*

—• — — / —• — — / —• — — / —• —

ŧālibüŋ ķalbinde ħaķdan özge ki maŧlūb ola
bil meger bį-çārenüŋ göŋli gözi maØyūb ola

žāhir ü bāŧında bil ki ġayra ķılmaķ iltifāt
anlaruŋdur ki cemāl-i yārdan maĥcūb ola

cān dimāġına ki ire çün nesįm-i ķurb-ı ĥaķ
dil neye rāġıb ola ki andan ol merġūb ola

şemØ śıġmaz cemØ śıġmaz ķanda ķaldı tefriķa
göze Øālemį görinür anda ki maĥbūb ola

5 perr ü bālı Øışķ içinde āteşįn olanlaruŋ
ola mı pervāzına māniØ ķafes kim çūb ola

ĥabs-ı śūretde ķalınca pādişeh dįźārına
Øaķlı esrük cānı ĥayrān eylemeklik ħūb ola

her işüŋ Øāķıllar oldı ger delįli bu yola
pįşüvā şol sālik olur ki evvel ol mecźūb ola

bir nefes kendülikile olduġı ĥaķdan ıraķ
Øāşıķa yüz żarr u renc-i miĥnet-i eyyūb ola

ol ħarābātında Øışķuŋ mest ü şeydā şöyle kim
iħtiyār elden be-küllį kim varup meslūb ola

10 degme cān dil-ber cemāli şevķını görmiş degül

---

* S'de 26b. M'de 27a.
(4a) şemØı:şemØ S.
(6a) pādişeh:pāźişeh M.
(7b) meczūb:mecźūb M.

vaśli ķoħusında bįnā yūsufuŋ yaØķūb ola

dost şevķınsuz virürseŋ bir nefes żāyiØdürür
Øömre śaymaġıl ķaçan ol Øömrden maĥsūb ola

ķanı ol devletlü can ki Øāşıķ-ı dįźār ola
maĥv ide nām u nişānı Øışķuŋa mensūb ola

çehre-i dilde kitāb-ı şevķunuŋ mesŧūr ola
cebhe-i cānında dāġ-ı Øışķuŋuŋ mektūb ola

bu belā meydānı içre ol gerek manśūrvār
terk-i cān idüp melāmet dārına maślūb ola

15 gāh ola dįvāne ĥayret içre merfūØuøl-ķalem
geh livā-yı himmeti Øarş üstine manśub ola

pāk erenler vaśfıdır bu şūriş-i mestį ķamu
ne benüm gibi źelįlüŋ kim keŝįrüøl-ĥūb ola

sen bizi anlardan it kim yā delįleøl-ĥāyįrįn
cānlarında Øışķıla bu şūriş ü āşūb ola

gāh üns ü gāh sükr ü saĥv u geh iŝbāt-ı maĥv
gāh setr ü gāh tecellį anlara mevhūb ola

bu temennāsı ĥaķįķį ķuluŋuŋ senden ħocam
ki yüzi işiklerine anlaruŋ çārūb ola

(12b) mensūb:meslūb S.
(18a) u:- M.

27
der-naśįĥat*

— —• / — • —• /• — —• / — • —

ĥaķdan durur gey ulu Óaŧā şerØ-ı muśŧafā
ŧoldurdı yiri gögi żiyā şerØ-ı muśŧafā

ŧutmışiken cihānı ķamu küfr žulmeti
refØ oldı viribidi ħüźā şerØ-ı muśŧafā

virdi şeref cihāna müzeyyen ķıldı Øālemi
ki Øilm ü ĥikmetile şehā şerØ-ı muśŧafā

kim eyleyeydi bāŧılı ĥaķdan temiz eger
olmayayıdı şem-i ħüdā şerØ-ı muśŧafā

5 kim bileyidi şübheti yā ĥıll u ĥürmeti
bildürmeyeydi ger iy fetā şerØ-ı muśŧafā

keyfiyyet-i śalāt u śıyām u zekāt u ĥacc
taķrįr ķıldı külli saŋa şerØ-ı muśŧafā

ŧāØat ne maØśiyet ne śalāĥ u fesāduŋı
bildürdi ne śavāb u ħaŧā şerØ-ı muśŧafā

bildük ferāyiżi ķıl edā hem maĥārimi
terk eyle bir iş itme bilā-şerØ-ı muśŧafā

yoħsıllıġ oldı cehl olur Øilm-i dįnile
ehl-i dilüŋ ķatında ġınā şerØ-ı muśŧafā

10 śıĥĥat göŋül marażlarına Øilm śoĥbeti
her Øillet-i günāha şifā şerØ-ı muśŧafā

oldı śalāh u devlet ü dįn Øālem- i yaķįn

---

* S'de 27b. M'de 27b.
(9ab) M'de kenarda.

seyrinde ķalbe Óuķde-güşā şerØ-ı muśŧafā

şerØiledür mükāşefe vü hem müşāhede
zirā ķomaz göŋülde ġıŧā şerØ-ı muśŧafā

evc-i kemāle irmege hem perr ü bāl olur
bāŧın evinde şemØ-ı śafā şerØ-ı muśŧafā

kim ireyidi ĥażrete ya ŧoġrı yol bulup
ger olmayaydı rāh -nümā şerØ-ı muśŧafā

15 urana nefsi boynını aĥkām seyfile
taĥķįķ oldı Óömr-i beķā şerØ-ı muśŧafā

ķuvvet ĥaķįķį bāŧına vü ķūt-ı rūĥ olur
bu dįn yolında zād-ı tuķā şerØ-ı muśŧafā

28
medĥ-i Óulemā-yı dįn ve reh-nümāyān-ı Óālem-į yaķįn*

• — • —/• • — — /• — • —/• • —

cihāna ķandayısa rūşinā durur Óulemā
çirāġ-ı dįndür ü zįrā żıyā durur Óulemā

ne ķavm içindeyise devlet ü saØādetdür
şerefdür anlara Óizz-i beķā durur Óulemā

saØādet ehli muśāĥib olur zihį devlet
aŋa ki hem-dem olur āşinā durur Óulemā

(15a) nefsi:nefs S.
(15b) oldı:buldı M.
(16a) ķūt-ı rūĥ:rūĥ-ı ķūt M.
* S'de 28a. M'de 12b.

ne meclis içre ki eyleye cān-fizā kelimāt
göŋüle şuØle virür ħoş śafā durur Óulemā

5 ħalāveti sözinüŋ nefs Øilletin giderür
marįż maØśıyete hem şifā durur Óulemā

yüzüm ayaķlarına olsun anlaruŋ topraķ
ki dertlüyem ķamu derde devā durur Øulemā

gerek ki ĥüccetile ola ķātil-i zındįķ
ki seyf-ü ķāmıØı zerķ u riyā durur Óulemā

ĥaķuŋ rıżāsıyiçün berķvār dįn ķılıcın
ġazā ķılup urursa revā durur Øulemā

şu resmile ki eşiddā didi Øaleøl-küffār
cihānda muttaśıf olmaķ sezā durur Óulemā

10 nebįye nāyib ü hem enbiyāyadur vāriŝ
ŧarįķ-ı dįnde ki hem muķtedā durur Øulemā

çü Øilme ola muķābil Øamel bil olur Øayn
ķulūba nūr-u yaķįn u reh-nümā durur Øulemā

faķįre anda ki śabr u ķanāØata taĥrįż
ķulaķda dut anı ķalbe ġınā durur Øulemā

ķaçan ki söyleye tefsįr ü āyet ü aħbār
ĥayāt-ı tāze virür cān-fizā durur Øulemā

ħalāyıķ anı anuŋçün idindiler reh-ber
ki pey-rev-i şeh-i dįn muśŧafā durur Øulemā

15 çün ire ķalbe vilāyet şuØāØı cehli mi ķor
bilürler ehl-i yaķįn evliyā durur Øulemā

(11b) nūr-u:nūr-ı M. vezin bozuk.

bilüŋ muvaĥĥid ü müǿminlere ħüźādan ulu
saØādet ü bereketdür Øaŧā durur Ǿulemā

ĥaķiķi şükr aŋa ki biz yazuķlu ķullariçün
cihāna raĥmet ü luŧf-ı ĥüźā durur Øulemā

29

medĥ-i Øulemā-yı din ve pişvāyān-ı rāh-ı Øālem-i yaķin*

•• — — /• — • — /• • —

idene şerØa iktidā Øulemā
reh-ber oldı bu reh-nümā Øulemā

şuØle-i āsumān u rūy-ı zemin
ķurre-i aØyün-i semā Øulemā

bülbül-i bāġ u būstān-ı veraØ
gül-bün-i gülşen-i tuķā Øulemā

rifØat-ı veǿlleźine ūtüǿl- Øilm
derecātınadur sezā Øulemā

5 Øizz-i veǿr-rasiħūna fiǿl-Øilmüŋ
felek-i şemsi meh-liķā Øulemā

ger sükūt ide bi-edeb kişiye
ĥilmi taØlim ider ĥayā Øulemā

---

* S'de 28b. M'de 11b.
medĥ-i Øulemā-yı din ve pişvāyān-ı rāh-ıØālem-i yaķin: medĥ-i Øulemā-yı din ve pişvāyān-ı Øālem-i yaķin S.
(4a) veǿl-leźine ūtüǿl- Øilm (K.K. 16/27) "Kendilerine ilim verilenler".
(5a) veǿr-rasiħūna fiǿl-Øilm (K.K. 3/7) "İlimde yüksek payeye erişenler".
(6b) ĥilmi:ĥilm M.

külli efØāli dil-peźįrdürür
cümle aķvāli dil-rübā Óulemā

cehl Óumyında ķalmışa iy Øamū
ķāyid olur u pįşüvā Óulemā

berķ-ı ħātıf gibi alur menzil
her ķaçan ursa püşt-i pā Óulemā

10 dünyenüŋ Øizz ü cāh u devletine
yüz çevürüp çü evliyā Óulemā

derd-i dįn ĥāśıl itmeyen göŋüle
ĥall-i işkālile devā Øulemā

görse ġamgįn göŋüller olur şād
hem bağışlar aŋa śafā Óulemā

bekle śoĥbetlerin saØādetlen
ki olur göŋüle cilā Óulemā

ĥaķdan eksüklüleriçün dāyim
luŧf u iĥsāndur u Øaŧā Óulemā

15 muśŧafānuŋ şeref düre didügi
ümmeti hem ke-enbiyā Óulemā

ve uluøl- Øilmi ķāøimen biøl-ķısŧ
rütbet-i şāh-ı pādişā Øulemā

şeref-i Øilmile ayağı tozın
ķıldı gözlere ŧūŧiyā Øulemā

bil ki sulŧān durur u žılluøllāh
ırmasun sāyesin ħüźā Óulemā

(11a) ĥāśıl itmeyen:eyleyen M.
(16a) ve uluøl- Øilmi ķāøimen biøl-ķısŧ (K.K. 3/18) “Adaletle sebat eden ilim ehli”

üstümüzden ḥaḳīḳī der vīşe
ki ḳılur raḥm dāyimā Øulemā

20 salṭanatdur aḥī kemīnelere
śalduġı sāye-i hümā Øulemā

30
der-tażarruØ ve niyāz be-śāhib-i dilān-ı ehl-i rāz*

— —• / — • — • /• — —• / — • —

eyleŋ śafā-nažar bize sulṭānum evliyā
men düşmişi daḥı ḳomaŋ iy cānum evliyā

men daḥı sizlerüŋ ayaġı ṭopraġındanam
nola görürse ḥāl-i perīşānum evliyā

ger dest-gīr ceźbe men üftādeye ire
der-ḥāl ola sırrıla seyrānum evliyā

iy rūşinā-yı cān u cihān iy çirāġ-ı dīn
devletlü yüzi iy meh-i tābānum evliyā

5 zindān durur cihān ne śafāsı var olmaya
śoḥbetleri iy bāg-ı gülistānum evliyā

yaØḳūbvār külbe-i aḥzānda men garīb
niçe yanam iy yūsuf-ı kenØānum evliyā

bülbül gibi niçe ḳılam efġān gül gibi
çak eyleyem bu ġamda girībānum evliyā

geh geh tefaḳḳud eylese güm-geşte iy nola
luṭf u kerem āyās-ı pür-iḥsānum evliyā

* S’de 29b. M’de 11a.

10 ķurbāna cism-i pįş-keşe cān didüklerin
virem biŋise ger ola mihmānum evliyā

iy dįdebān-ı ħāŧıruma ķalØa dįnüme
himmetleri i ĥāris-i įmānum evliyā

dünyāda her meħāfet ü āfāta źerrece
ġam yiyemem çün ola nigehbānum evliyā

emvāc-ı dür-fişān ide ħāŧır ĥaķįķįye
iy ķulzüm-i ĥaķāyıķ-ı Øummānum evliyā

şefķat idüp ki kūşe-i çişmile ger nažar
eyleye yine şāh-ı cihānbānum evliyā

15 eksüklüŋüzem āħi teraĥĥum iderseŋüz
nola benüm iy derdüme dermānum evliyā

31
der-naśįħat hezec-i müseddes[*]

• — — — / • — — — / • — —

eger devlet baŋa hem-rāh olursa
göŋül taħtında Øışķuŋ şāh olursa

yaħam bu ħirmen-i āteşde cānı
ķomayam incelüp ten kāh olursa

uram himmet ķılıcı birle boynın
bu nefsüŋ men eger güm-rāh olursa

---

[*] S'de 30a. M'de 23a.
der-naśįħat hezec-i müseddes:nažįre hezec-i müseddes taķtįØa mefāØįlün mefāØįlün feØūlün M.
(3a) uram:vuram S.

ki yolda ḳayd-ı cāndan müşkil olmaz
ere yüz ĥabs u bend ü çāh olursa

5 ne derd ayruḳ şeyāṭįn şerri baŋa
yitişmez yādı cesįmuøllāh olursa

ne ḳorħu ya cehennem žulmetinden
baŋa çün meşǾalem ol māh olursa

yaḳup kül eyleyem nārı içümde
bu resme sūz u derd ü āh olursa

cihānuŋ şöhretinden geçdi göŋlüm
gerekmez külli Ǿizz ü cāh olursa

görinmez gözüme firdevs-i Ǿalā
maḳāmum besdürür dergāh olursa

10 ḳoyam yüz keşfi kefşümde miyesser
ki dįdāruŋ baŋa nā-gāh olursa

bu yolda yüz cihāndan yig kişiye
ĥaḳįḳį bir dil-i āgāh olursa

32
nažįre* [*]

• — — — / • — — — / • — —

eger devlet baŋa yoldaş olursa
ġam-ı Ǿışḳuŋla baġrum baş olursa

yüzüm döndürmeyem senden yoluŋda

[*] S'de 30b. M'de 23b.

dögülüp baş eger ħaşħaş olursa

yüz urmak rāyıgāndur gey ķapuŋa
varınca bir pula biŋ baş olursa

yüz urup şükr idem çoġ aķ saķalum
işigüŋ tozına ferrāş olursa

5 diyeler Ǿāşıķımış bundan özge
ne diye kimse sırrum fāş olursa

ķılaydı raĥm bize bį-ħaberler
bu ĥāli ŧuysa göŋli ŧaş olursa

ĥaķįķį sırr-ı Ǿışķ olmaz Ǿayān ħod
ne deŋlü gözde ķanlu yaş olursa

33
der-naśįĥat baĥr-ı ĥafįf *

•• — — /• — • —/• • —

iy göŋül şehvete esįr olma
Ǿırzuŋı bekle gey ĥaķįr olma

ne zebūnlıķ durur meźelletile
nefsiçün ħalķa ķul emįr olma

śunma el her ħasįse iy dervįş
ķaniǾ ol nān-ŧaleb faķįr olma

5 ħ^{v}āca aǾda Ǿadüvvüke nefsek
didi sen nefse dest-gįr olma

(4a) aķ:aġ M.
* S'de 31a. M'de 23b.

ĥırśıla yüz ķaralıġı ķazanup
sen śıfat gözine çü ķįr olma

püşt-i pā ur cihāna ol tecrįd
ħisseti terk ķıl žaĥįr olma

çıķma endāzeden gözetme saķın
ulular mevżıØın dilįr olma

bį-edebligi ķo duØāǿu Øaleyh
itmesünler diyüp ki pįr olma

alçaġ ol mūrdan tevāżuØda
pençe uzatma ħaśm-ı şįr olma

10 ķarşu gelme ekābire ħıźmet
it bu cān-ı Øazįze sįr olma

vir meşāyiħ eline dil çü kemān
yazıya atılup çü tįr olma

sen de kendüŋden iħtirāØ idüben
yola erķāna gel muġįr olma

esriyüp bu ġurūr u ġafletden
sen ħumār olma vü ħamįr olma

kendü öz Øālemüŋde sulŧān ol
vizr-i ĥammāliçün vezįr olma

15 ŧāØatı ħālis it livechiǿllāh
müzd uma eyleyüp ecįr olma

müteØaŧŧış ĥaķuŋ liķāsına ķıl
göŋliŋi teşne-i nemįr olma

(6a) ķazanup:ķazanıp S.
(12a) idüben:idiben S.

ĥaķa münķād olup yola teslįm
ol ĥaķįķį hele Ǿasįr olma

śoĥbete gel ısın bürūdeti ķo
şiddetile çü zemherįr olma

ol śabįĥ u saĥį ķabįĥ durur
bu Ǿabūsį çü ķamŧarįr olma

34
der-naśįĥat hezec-i müseddes*

• — — — / • — — — / • — —

iŋende evliyāya münkir olma
hele muķbil degülseŋ müdbir olma

dilerseŋ Ǿayn-ı ġaybı Ǿayb-ı ħalķı
kişi ez-berleyüp müstaĥżır olma

daħı öz kendü ĥālüŋ ŧanımazsın
ne bilürsin bu ĥāli muħbir olma

didi ĥaķ inne baǾżaǿž-žanni iŝmün
ķo sū-yı žannı āħir ħāsir olma

5 rivāyetde gelür muġtāb u menkūs
vire cānı işüŋe muǾsir olma

olup śūretde sāyim iy mürāyį

---

* S'de 31b. M'de 24b.
der-naśįĥat hecez-i müseddes: der-naśįĥat S.
(3b) ĥāli:rāzı M.
(4a) inne baǾżaǿž-žanni iŝmün (K.K. 49/12) "zannın bir kısmı günahtır".
(5a) u:- S.

ḳo ḳavl-i zūrı maØnen müfŧır olma

yüri çıḳ ŧaşra vaĥdet şemØına sen
çü pervāne degülsin dāyir olma

dilemezseŋ ḳaterden vech-i mužlim
ĥayā ḳıl đahiḳ u müstebşir olma

dilüŋden düşme aslan pençesine
dönüp hem-çün ĥumru müstenfir olma

10 dilerseŋ sābıḳ olmaḳ ol müferrid
saḳın her ŧāyifeyile bir olma

idinüp ḳavl-i her bį-dįni ĥüccet
ki taḳlįdile saḳın kāfir olma

naśįĥat işit inśāf eyle iy yār
ḳo istinkāfı ḳo müstekbir olma

ĥaḳįḳį ĥaḳ yolında terk-i cān it
bu sırrı ser virürseŋ müžhir olma

35
ḳaśįde der-naśįĥat*

• • — — /• — • —/• • —

aç gözüŋ aç degüldür āĥi revā
eylemek Øömri ġafletile hebā

veØbudū rabbeküm buyurmadı mı

(9b) ĥumru müstenfir (K.K. 74/50) “Ürkütülmüş yaban eşekleri”.
(11a) idinüp:idinip M.
* S’de 32a. M’de 25a.

veøfØalüøl-ħayra dimedi mi ħüźā

göz ķabaķ şişirüp nedür yatmaķ
dün gün ālūźelıġıla ya saŋa

Øāleme dikdüŋ erikile Øalem
eyledüŋ her ķaçan ki terk-i hevā

5 ĥasbiyaøllāh diyüben küllį
çevür imdi bu fāni milke ķafā

žulmet-i kālibed śoyılup tā
ĥaķdan irişe nūr-ı istiġnā

ķurtara renc-i ĥubb-ı dünyādan
maraż-ı ķalb ü rūĥa ola şifā

eyleyüp refØ-i bürķaØ illā hū
göstere çün cemāl-i bį-hem-tā

bes rüsūm-ı vücūdı vehmi ġayr
žulmeti anda hįç ķala mı lā

10 žāhir ü bāŧınuŋ küdūrātın
defØ ide tā ki mevc-i baĥr-ı śafā

ķulzüm-i nūruŋ it telāŧumına
zevraķı ġarķ ol fenāda fenā

žāhiri sātir ola çün ġāyib
bāŧını āħir ola žāhir tā

külli yevmen muĥit-i vaĥdet ide
hüve fį şeøniden telāŧumhā

(2a) veØbudū rabbeküm (K.K. 22/77) "Rabbinize kulluk ediniz."
(2b) veøfØalüøl-ħayra (K.K. 22/77) "Hayır yapınız."
(13a) külli yevmen (K.K. 55/29) "Her gün".
(13b) hüve fį şeøn (K.K. 55/29) "O bir iştedir".

ne ķıyāmetdürür bu saŧvet hay
nā-gehān ya bu ŧaǾammetüǿl- kübrā

15 vardı elden çün iħtiyār maŋa
ne buyurursuz eyyüheǿl-Ǿulemā

anda ger men yitürmişem ŧapuŋuz
Ǿaķlı ger tapa yaħşı ola şehā

men ne taǾbįr idem menām mıdur
künte fį ġafletin çü min hāźā

ħoş temāşā durur bu şūriş-i Ǿışķ
lākin ol dem ki ola keşf-i Ǿġıŧā

siz selāmet varuŋ ĥaķįķįye ķoŋ
her ne iderse dost virdi rıżā

36
ķaśįde der-naśįĥat*

•• — — /• — • —/• • —

oldı işüŋ hemįşe sehv ü ħaŧā
anuŋiçün gözüŋi örtdi ġıŧā

ŝümme raşşe Ǿaleyhim envārı
pertevinden gör āħi var mı żiyā

(14b) ŧaǾammetüǿl- kübrā (K.K. 79/34) "En büyük bela".
(17b) künte fį ġafletin min hāźā (K.K. 50/22) "Andolsun ki sen bundan gaflette idin"
* S'de 33a. M'de 13a.

cān u dildeki ol tecellįnüŋ
nūrıdur kimde varısa taķvā

anlarısaŋ lisān-ı ĥālile
ķamu ežhārı aħreceøl- merǾā

5 cān ķulaġını aç ki dir sebbiĥ
her demi ism-i rabbikeøl-aǾlā

şükrin it biøl-ġudivvi veøl-āsāl
ol ilāhuŋ ki ķaddera fehedā

nesemātından ire ķurbuŋ bu
żāǾafeøllāhü ķadderahü ebeden

ķalbi ķıla çü baĥri tā mevvāc
deprene mevc-i baĥr-ı rūĥ-efzā

vire ġarķa çeküp çü gird-āba
bulasın ol fenāda revĥ-ı beķā

10 sāleĥā yanmadın teǾaŧŧuşdan
şevķ ķāǾında Ǿūd gibi ĥaşā

mütteķā-yı viśālde oturup
kim dikipdür firāz-ı Ǿarşa livā

Ǿışķ-ı gülzār-ı bülbül-i zārį
ġulġulın istimāǾ eyle biyā

ki muĥayyer olanı Ǿuşşāķuŋ
tā bula ol nüvāda berķ ü nevā

(4b) aħreceøl- merǾā (K.K. 87/4) “Yeşil otu bitirdi”.
(5a) sebbiĥ (K.K. 87/1) “Tesbih et”.
(5b) ismi rabbikeøl-aǾlā (K.K. 87/1) “Rabinin o yüce ismini”.
(6a) biøl-ġudivvi veøl-āsāl (K.K. 24/1) “Sabah akşam”.
(6b) ķaddera fehedā (K.K. 87/3) “Takdir etti ve yol gösterdi”.

ol itāØatda yār leyl ü nehār
źikr ü ŧāØatda her śabāĥ u mesā

15 imtiŝal eyleyüp evāmire di
her ne ki ĥaķ buyurdı āmennā

ictināb eyleyüp nevāhįden
ħāliśan muħliśān di śaddaķnā

dir ĥaķįķį ĥaķayıķ-ı įmān
lemeØātıyıla ki ĥaķķįķnā

37
der-tevĥįd-i bāri taØālā baĥr-ı remel-i müseddes*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

emr anuŋdur hem kemāl-i ķudret anuŋ vir rıżā
aŋa yefØaluøllahü mā yeşā yaĥküm mā yürįdü

raĥmeti āŝārına āfāķ u enfüsde anuŋ
ķıl nažar ki keyfe yuĥyiøl-arża baØde mevtihā

vįrān olmış dillere oldur ĥayāt-ı sermedį
şiddetinden zemherįri nefsüŋ eyleyüp rehā

bitüren ezhār-ı envār-ı yaķįn u maØrifet
dilde enhār-ı ĥikmet eyleyen cārį ħüźā

5 ol durur Øāriflerüŋ ķalbin yenābiØ-i Øulūm

---

* S'de 33b. M'de 13b.
der-tevĥįd-i bāri taØālā baĥr-ı remel-i müseddes: ķaśįde der-tevĥįd S.
(1b) yefØaluøllahü mā yeşā (K.K. 3/40) "Allah dilediğini yapar", yaĥküm mā yürįdü (K.K. 5/1) "Dilediği gibi hükmeder".
(2b) keyfe yuĥyiøl-arża baØde mevtihā (K.K. 30/50) "Ölümden sonra arzı nasıl diriltir?".

eyleyen hem ravżā-yı nūr-ı tecellį zį-seħā

yüriden ol āfįtāb u encümi eflākde
yaradan ol berr ü baĥr u Øarş u kürsį vü semā

varıdı bu cümle Øālem yoġiken ol bį-niyāz
ne melek ne ins ü cin ne vaĥş u murġān-ı hevā

ķamunuŋ rıžkın viren ol pādişāh-ı bį-zevāl
evveli bį-ibtidādur āħiri bį-intihā

külli şeyøen hālikün sırrın Øayān idüp ķıla
yine ol ķahhār cümle Øālemi āħir fenā

10 kime inküntüm tuĥibbūndan açılmadı ķapu
virmedi yuĥbibkümuøllah meşØali aŋa żiyā

ittibāØıla ĥabįbüŋ şerØ yolın varamaz
ibtidāØıla cahįm-i ŧabØa oldı mübtelā

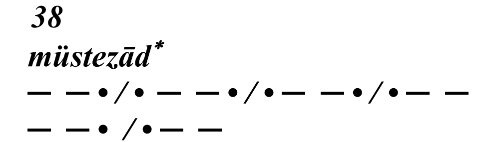
buyurur lā-taķnetū min-raĥmetiøllāhü
kesme gil di vaØfü Øannā rabbenā vaøġfirlenā

ol şefįØüøl-müźnibįne dut ĥaķįķį sen ümįź
raĥmeten liøl-Øālemįn mācāØe illā muśŧafā

(6a) encümi:encimi S.
(8a) viren:virelen S.
(9a) külli şeyøen hālikün (K.K. 28/88) "Her şey helak olucudur".
(10a) inküntüm tuĥibbūn (K.K. 3/31) "Eğer seviyorsanız".
(10b) yuĥbibkümuøllah (K.K. 3/31) "Allah sizi sevsin". meşØali:şuØlesi M.
(12a) lā-taķnetū min-raĥmetiøllāhü (K.K. 39/53) "Allahøın rahmetinden ümit kesmeyiniz".
(12b) vaØfü Øannā rabbenā vaøġfirlenā (K.K. 2/286) "Bizden günahlarımızı sil, bağışla, bizi yarlığa".

38

müstezād*

hay fikr-i perįşānı ķo her şām u seĥergāh
gül-bangıla cehrā
gel derdile vü Óışķıla ħoş eyledüm allāh
iy Øāşıķ-ı mevlā

gerçi degülüz lāyıķ anuŋ źikrine cānum
bulmaġa liyāķat
yüz tevbe-i maķbūlile yunmaķ gerek efvāh
her laĥżada zįrā

hem göŋül evin arı ŧutuŋ luŧfı çoġ anuŋ
vardur hele ümįź
ķulları tefaķķud ide şāyed ki şehenşāh
nā-gāh ire tenhā

hey bunca neŋe ŧūl-ı emel iy dil-i ġāfil
uślan aħi uślan
irer misin el śunduġuna ömri çü ķūtāh
bir gör aħi cāna

5 cānum nideyim seni gözüŋ açmaduŋ hįç
bir gün saŋa daħı
ķorħum bu göŋül ħufteyiken mevt ire nā-gāh
ķılmaya muĥābā

şol müdbir-i bi-ĥāśılaya sen diyesin
ki ġaflet içinde
dirlikde idemez ölümi hem ider ikrāh
derdā vü dirįġā

---

[*] S’de 33a. M’de 26a.
müstezād:- S.
(3b) şehenşāh:şehinşāh M.
(4b) Øömri:Øömr M.
(5a) cānum:ħānum M.

şöhret ḳo ne āfetdür ü manśıb ya ne maĥbes
gizlü degül āħį
Øizzet saŋa Øuzzā gibidür cāh daħı çāh
gör sen de hevįdā

senden ne dirįġ ide ĥaķįķį nesi var ya
eksüklü ķuluŋdur
el-Øabdü vemā fį yedihi kāne li-mevlāh
budur ki temennā

įmānı vü ķurøānı rızāŋı vü liķāŋı
Øizzüŋ ĥaķıyiçün
rūżį ķılup it śoŋ nefesinde aŋa hem-rāh
iy ĥayy u tüvānā

39
ķaśįde der-naśįĥat baĥr-ı mücteŝ taķtįØa mefāØilün feØilātün mefāØilün feØilün [*]

• — • — / • • — — / • — • — / • • —

niçe süriye seni hay ķo bu çürük sevdā
ne āfet ü ne belādur bu şöhret ü ġavġā

ĥaķa yönelmege mi ķor seni dirįġ dirįġ
meger ki ġālib olupdur meĥabbet-i dünyā

dirįġ seni Øaceb hay ne vaķt ider ıślāĥ
bu fikr-ü fāsid ü zerķ u iy mürāyį vā-veylā

(8b) el-Øabdü vemā fį yedihi kāne li-mevlāh "Köle de elindekiler de efendisine (Hz. AllahØa) aittir."

[*] S'de 35a. M'de 29a.
ķaśįde der-naśįĥat baĥr-ı mücteŝ taķtįØa mefāØilün faØlātün mefāØilün feØilün: ***ķaśįde der-naśįĥat*** M.

(3b) fikr-ü:fikr-i M. u:- M.

diriġ ķuvvet-i bāŧın idemedüŋ ĥāśıl
bu nefs elinde ki ķalduŋ zebūn u bį-pervā

5 diriġ nūr-ı vilāyet eşiØØası göŋüle
ŧoķunmadı ide saŋa ki taķviyet taķvā

göŋülde daġdaġa-ı Øizz ü cāh u Øįş ü Øaşā
gözüŋde ħāb demi virdi śubĥ u vaķt-i Øişā

ki ŧāØatında ĥaķuŋ biøl-ġudivvi veøl-āśāl
olup ideydüŋ aŋa her nefesde ĥamd ü ŝenā

ne yüz aġardıbilesin işüŋde yoķ ĥāśıl
ki pįşe oldı hemįşe saŋa bu zerķ u riyā

irişe şeyb ü herem gide Øunfuvān-ı şebāb
ne dest-gįr ola ķuvvet ne Øömri ķıla vefā

10 diriġ ŧoġrı ķul olmaķ miyesser olmadı mı
şu demden öŋ ki ķıla ķaddi rūzigār dü-tā

bilürsine hay efendi ne gözüŋ açmazsın
ki var durur ķamumuzuŋ yolında mevt ü fenā

kerem ķıl eyle nedem vaķtidür şenāØatı ķo
ki şāyed ide şefāØat şefįØ-i rūz-ı cezā

degülmiseydi ħaŧā-pūş luŧfı settāruŋ
oluriduŋ ħo melāmet bu ħalķa iy rüsvā

ķo zerķ u hįle-i Øaŧşān vādį-i şevķa
düşüp yügürişelüm dost dįn-i bį-ser-ü-pā

15 niçe ki Øömri ola Øāşıķa gerekdür ki

(7a) biøl-ġudivvi veøl-āśāl (K.K. 24/1) "Sabah akşam".
(9ab) M'de 10. beyit.
(10ab) M'de 9. beyit.

yüzinüŋ üstine her dem yile çü bād-ı śabā

al ele zemzeme-i veǿźkirüǿsme rabbikde
śurāĥį-i ve tebbeteǿl-ileyhi tebtįlā

ki sāķį-i ve seķāhüm viśāli şürbinden
bu Ǿaķl u göŋül ola mest-i cān-fişān ebedā

gel imdi naǾra-zenān būsıtān-ı vecd içre
ħoş eyle źevķ-ı semāǾı serv-i bāġ-ı śafā

ki ŧoldı ġulġule gülzār-ı bātına yine Ǿışķ
çü ķıldı bülbül-i cānı ĥaķįķį ħoş-gūyā

40
vaśf-ı ĥāl der-śāĥib-dilān der-telātum-ı lā-meĥabbetuǿllah*

• — — — /• — — — /• — — — /• — — —

yine bu zevraķ-ı Ǿaķlı göŋülden cūş iden deryā
virür ġarķa ki ħūnįndür bu emvāc u telāŧumhā

bu mevc-i āteşįn içre yaħıl yan derd-i dįn içre
gerek ķalb-i ĥazįn içre ki şeyǿ olmaya cüz mevlā

göŋül mevcine düş ġarķ ol vur āteş varlıġa berķ ol
ŧolın vaĥdetde dön şarķ ol yine göster ruħ-ı zįbā

tamām ol baĥri nūş eyler nehengāsā ħurūş eyler

(16a) veǿźkirüǿsme rabbik (K.K. 73/8) “Rabbinin ismini an”.
(16b) ve tebbeteǿl-ileyhi tebtįlā (K.K. 73/8) “Yalnız oǿna yönel”.
(17a) ve saķāhüm (K.K. 76/8) “Ve onlara içirdi”.
* S’de 35b. M’de 14a.
vaśf-ı ĥāl der-śāĥib-dilān der-telātum lā-meĥabbetuǿllah:- S.
(2a) derd-i:derd-ü S.

göŋül gāhį ki cūş eyler olur ol dem bir ecderhā

5 çün ol saġraķı nūş eyler gözin ol yüze ŧuş eyler
hezārān Øaķlı yoş eyler olup bir şemǾ-ı rūĥ-efzā

gehį bir źerreden kemdür śan olur maĥv-ı şeb-nemdür
gehį ħurşįd-i Øālemdür cemālile cihān-ārā

bu yil mi od mı topraķ mı yā-ħod menşūri mi raķ mı
bu deryā mı ya zevraķ mı ki ħoş seyr ider uş bį-pā

göŋül ĥālindedür ĥayrān bu fehm ü Óaķl u cism ü cān
nice fehm olına iy cān degüldür sırrı çün peyźā

ĥaķįķį Óışķıla ol mest yuyup cān u cihāndan dest
yüz urup topraġa ol pest bu dįn yolında çün ġabrā

41
der-naśįĥat baĥr-ı recez*

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —

āvāreler āvāreler gelüŋ gelüŋ Óışķa śalā
dil ħaste vü bį-çāreler gelüŋ gelüŋ Óışķa śalā

āvāre niçe ķalasız ġurbetde maĥcūb olasız
tā cānda yārı bulasız gelüŋ gelüŋ Óışķa śalā

vaøllāhu yedǾū cāmını aluŋ sürüŋ dil kāmını
ķoŋ bu Øalāyıķ dāmını gelüŋ gelüŋ Óışķa śalā

tā nūr-ı yehdį men yeşāø göŋüle ĥaķdan irişe

(8b) peyźā:peydā M.
* S’de 36a. M’de 28b.
(3a) vaøllāhu yedǾū (K.K. 2/221) “Allah çağırıyor”.

yārdan ıraġ olmaķ nişe gelüŋ gelüŋ Ǿışķa śalā

5 endįşe boynın buralum dįdāra ķarşu ŧuralum
şāhıla Øişret sürelüm gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

fevķ-ı felekde varalum biz çetr-i şāhį ķuralum
hem ŧabl-ı şāźį uralum gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

sūd eylemez yarın nedem erlik demidür dem-be-dem
cān farķına baśup ķadem gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

gönildi gider kārübān baġladı maĥmil saruban
cān u göŋül oldı revān gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

hay ķoŋ bu süflį menzili terk eyleŋ ol ġamgįn dili
Øulvide ŧutuŋ maĥfili gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

10 ger olduŋuzsa ehl-i dįn ĥāśıl idüŋ nūr-ı yaķįn
hay nişe girür kibr ü kįn gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

Øışķ odı nefse ķamØ olur cānda göŋülde şemØ olur
hem nūr-ı cemØeøl-cemØ olur gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

Øışķdur ere göŋül gözi Øışķ oldı gören ol yüzi
Øışķ iledür aŋa bizi gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

olduŋ ĥaķįķį Øışķa ķul ger ider olursa ķabūl
şükrāne virüp cān göŋül gelüŋ gelüŋ Øışķa śalā

(4a) yehdį men yeşā (K.K. 2/142) “Dilediğini doğru yola eriştirir”.

42

mersiye-i ħalįl baba ravvaĥaǿllāhü rūĥa[*]

•——— /•——— /•——— /•———

dirįġā sen de mi itdüŋ göç sulŧān ħalįl baba
ki Ǿāşıķlar içinde bir şehidüŋ cān ħalįl baba

ķara günlüler üstine dirįġ odlar mı yaġdurduŋ
ki Ǿāşıķlaruŋ itmişsin yüregin ķan ħalįl baba

seni āh uġramış atmış dirįġ ol seyl cān aşup
niçe işikleri itmişdür ol vįrān ħalįl baba

ķanı çün şemǾı Ǿāşıķlar içinde nūr śaçduġuŋ
ķanı ol śoĥbet ol cemǾiyyet-i iħvān ħalįl baba

5 ķanı çün Ǿūd Ǿışķ içre yanup ol cān meşāmını
muǾaŧŧar ķılduġuŋ ser-mest olup ĥayrān ħalįl baba

şeref bulmışdı Ǿāşıķlar senüŋ nūr-ı ĥużūruŋdan
dirįġā tārumār itmiş irip ĥicrān ħalįl baba

aduŋ dillerde ķalmış yād fiġān śad āh u śad feryād
ki irürmiş saŋa tįr-i ecel peykān ħalįl baba

iy niçe ķarnlar geçmek gerek tā bir kemāl ehli
ki şāha ne götürüp baş süre devrān ħalįl baba

erenler ķadrini lākin bilenler ķanda bulınur
ne vāķıf ola bu sırra ki her nā-dān ħalįl baba

10 bugün ķaĥŧ-ı ricāl oldı dirįġā Ǿāli vü nāzil
olupdur ħalķ arasında ķamu yik-sān ħalįl baba

---

[*] S'de 36b. M'de 29b.
mersiye-i ħalįl baba ravvaĥaǿllāhü rūĥa: mersiye-i ħalįl baba S.
(1a) göç:göçi M.
(2a) seyl:seyl-i M.

çü sen gül gibi çāk itdüŋ ķaba dosta gönilmişsin
idelüm biz daħı bülbül gibi efġān ħalįl baba

cigerler ġarķ-ı ħūn olsun cihān efġānıla ŧolsun
nider ya dirligi ölsün olup ķurbān ħalįl baba

yitüren kimse sen şāhı ķoya mı nevha vü āhı
daħı Ǿömr nice olmasun ki ol ħandān ħalįl baba

şafaķ çün çişmi ķan döksün felek mātem ŧonın geysün
ŧolınduŋ seyr iderken çün çü meh-tābān ħalįl baba

15 ne yanar yaħılur göyner göre şemǾı eridüp ten
meger şevķuŋ yüregindedürür penhān ħalįl baba

revān itsün gözi yaşın dögüp hem ŧaşlara başın
śular bu derd ü fürķatdan olup giryān ħ alįl baba

ĥaķįķį cānına yavlaķ eŝer ķıldı firāķuŋ uş
velį cüz śabr bu derde nedür dermān ħalįl baba

ķanı ol cānı deryā nūş idüp bu śuret rū-pūş
velį maǾnį cihānında iy baĥr ü kān ħalįl baba

çü ķılduŋ āşiyanuŋdan riyāż-ı cennete pervāz
cihānuŋ ide ĥaķ meŝvāŋ ki pür-ġufrān ħalįl baba

(16a) dögüp:dögip M.
(18a) nūş:cūş M.

43
ķāfiyetüǿl-bā-ı ķaśįde-i rumūz der-beyān-ı ħılķat-ı Ǿālem ve menşeǾ-i meĥabbetuǿllāh*

— —• — /— —• — /— —• — /— —• —

bir gice kim rūz-ı cihān zülfüŋden olmışdı çü şeb
ne ism-i ŧālib varıdı anda ne bu resm-i ŧaleb

şöyle cihān-ı pįç pįç maħfįyidi bu hįç hįç
tā kim ne ism olmışıdı meźkūr andan ne laķab

Ǿayn-ı Ǿademde ġarķıdı ger şarķ eger bu ġarbıdı
ne ĥüzn göstermişidi śūret ne bu Ǿįş u ŧarab

ĥüsnüŋ nigāristānı çün bir celve ķıldı özine
yā-rab ne ĥayretdür bizi kim ġarķa virdi iy Ǿaceb

5 ol celveden ķalmış durur başda bu sevdā vü cünūn
ol şiveden śalmış durur dil ravżasında ĥubb-ı ĥab

ol celveden irmişdürür aǾyān u ekvāna žuhūr
ol şįveden virmişdürür merdāna bu elŧāfı rab

ol celvedendür dil-berā cānumda Ǿışķundan civā
ol şįvedendür hem şehā göŋlümde derdüŋden vaśab

düşdi ħayāl-i nār-ı nūr ol celveden göŋüllere
yolda ĥicāb u keşfine cānlaruŋ ol oldı sebeb

ol nūrdandur şuǾle-i nebį vü dįn-i ĥaķ
ol nārdandur ceźve-i ĥırmān-ı cān-ı bū-leheb

---

* S'de 37b. M'de 30b.
ķafiyetüǿl-bā-yı ķaśįde-i rumūz der-beyān-ı ħılķat-ı Ǿālem ve menşeǾ-i meĥabbetuǿllāh: ķaśįde der-rumūz der-beyān-ı ħılķat-ı Ǿālem ve menşeǾ-i meĥabbetuǿllāh ve ķāfiyetüǿl-bā S.
(3b) Ǿiş: Ǿiş-i M.
(5ab) M'de 6. beyit.
(6ab) M'de 5. beyit.

10 ol nūrdandur ceźbe-i innį enaøllāhü mūsiye
ol nārdandur ceźve-i nįrān-ı ĥüsrān-ı veteb

ol nūrdandur lemǾa-ı envār-ı faķr u hem fenā
ol nārdandur Ǿaşye-i ħaşm u ĥased ĥırśıla teb

sedd ü ĥudūd-ı şerǾi sen yıķma ki müstevlį olur
yeøcūc-i meøcūc-ı hevā göŋlüme min külli ĥadab

terk it hevā-yı nefsi tā olmaya yirüŋ hāviye
kim büt-perest olan kişi olur cehennemde ĥaśab

zinhār şerǾ ādābını eyle riǾāyet gey saķın
ki her saǾādetden ķalur maĥrūm anda bį-edeb

15 göŋül mülākį olıcaķ zaĥf-ı śıfāt-ı nefsile
ki seyf-i źikruøllāhıla ĥarb u ķıtāl itme hereb

eyle Ǿimāret bāŧınuŋ baġdādın iy Ǿayyār sen
tā ki vücuduŋ baśrası maǾnįden ola pür-ruŧab

nefsüŋe ķul olup dime her bir ħasįse küsbe-dįn
bir loķmayiçün niçe bir yalvarasın ki dey hileb

ger ehl-i dilsin rūĥa vir rāĥat ĥużūrıla demi
bu nefs-i şūmiçün niçe niçe çekersin sen taǾab

ġafletden açılmaz gözüŋ şöyle ki ne aydur ne gün
üstündeki bilemedüŋ şaǾbān mıdur yā-ħod receb

20 āħir demi unıtmaġıl niçe ticāret fikreti
geh şām metāǾı aśśısı fikrindesin gāhį ĥaleb

(9b) nārdandur: nārdan M.
(10a) innį enaøllāhü (K.K. 20/14) "Kuşkusuz ben Allahım".
(12b) min külli ĥadab (K.K. 21/96) "Her dere ve tepeden boşanırlar".
(18b) bu:bir M.

bāŧıl taśavvurlarda sen Óömri düketdüŋ şöyle kim
kimseleri eylemesün sencileyin her-giz çalap

bu şāh-ı türkistān irüp çetr urdı vü tildi çerā
şol bir semenzārı ki hep ŧutmışıdı ħayl-i Óarab

tā derd-i ħūnından göŋül cān źevķın almışdur aŋa
olmış durur dil-ber ġamı şādį-i Óālemden eĥab

tā laÓl-i siyr-ābunda cān maĥv eylemişüz çün serāb
ħalķ-ı cihān ķalmış durur hem teşne-dil ħuşk-leb

25 biz mest idük söyletmedin daħı ħarābāt adı hįç
ne şūr u tįre varıdı ne yaradılmışdı Óineb

can ki meĥabbetde yanar ten žulmetinden ķurtılur
işitmedüŋ mi kimiya kim baķırı ķılur źeheb

gördük işitdük ki odun yanup ķızarıcaķ tamām
ad od eydilür gider andan heman ism-i ĥaŧab

bu śaŧr-ı ebced Óāşıķuŋ levĥında yazılmış degül
olmadı Óāşıķ kimseye Óālemde aśl u cedd ü eb

kesdi ĥaķįķį nisbetin cān u cihāndan Óışķ eri
bį-ħįş olanlar Óışķıla ne ħįş bilür ne neseb

30 elden ķoma kesb idegör bu derdi sen taķvāyıla
gerçi ĥarārāt-ı göŋül Óışķuŋ degüldür mükteseb

olam diyenler iħtiyār elden ķoyuban iħtiyār
dünya kelāmın terk idüp bu sözi ķılsun münteħab

(22a) irüp:irip S.

44
der-naśįĥat ve rumūz der-merātib-i sülūk baĥr-ı mütekārib feǾūlün feǾūlün feǾūlün feǾūlün [*]

• — — /• — — /• — — /• — —

neçünsin bu deyre Ǿaceb sen çü rāhib
ne dinüŋ selāmet ne ĥāśıl meŧālib

bu saǾy-ı tebāhı her ehl-i baśįret
bilürler ne resme ķalıbsın ki ħāyıb

çeker çün zebānį bu ŧabǾuŋ cahįme
dirįġā seni uş urıban kelālib

kilāb-ı tehevvür etüŋi çeker geh
bu ĥayyāt-ı ĥıķduŋ irür geh Ǿaķārib

5 şehįķuŋ zefįruŋ bu ķaǾrın saǾįruŋ
ŧutupdur sen anda olıpsın ki ġāyib

ne lāf-ı teşeyyuħ idersin degülsin
ne Ǿārif ne Ǿābid ne zāhid ne ŧālib

ne zehrüŋ saçarsın yalansın yılansın
ķanı di bir işüŋ ŧarįķa münāsib

bu dünyā ġamından olursın ġamuŋ yoķ
irerse ki dįne hezārān meśāyib

bilinmez Ǿaceb sen ne milletsin i gül
ki cümle işüŋdür ħilāf-ı meźāhib

---

[*] S'de 38b. M'de 31b.
der-naśįĥat ve rumūz der-merātib-i sülūk baĥr-ı mütekārib feǾūlün feǾūlün feǾūlün feǾūlün: der-naśįĥat ve rumūz der-merātib-i sülūk S.
(4b) irür:urur M.
(5b) ġāyib: ġāyit S.
(8a) ġamından: ġamından S.

10 bu rūĥ-ı laŧįfi neye ħalŧ idipsin
bu nefs-i ħabįse olaldan muśāĥib

hevādur hevāndan çü müştaķ ırağ ol
ki Øizzet bulasın ber-aØlā merātib

ki Øaķl ejdehānuŋ gözine zümürrüd
ola Øışķı canda göŋülde çü ġālib

ķo elden ķo tekye idinme bu mārı
ki mūsįye ola Øasā geh meØārib

iy rūĥ-ı cihānuŋ bu arż u semānuŋ
çerāġı i yūĥ u nücūm-ı sevāķıb

15 meşārıķ çü ħālį ola ķıl münevver
meġāribden ol dem getürüp kevākib

metārib bu ķaŧØ-ı menāzil idenler
bulur ne mülāzım ki gözler menāśıb

bu süflį merātiØ ķodı uş yoluŋdan
ki derdüŋ zevālüŋ hemįşe revātib

gör ol nūr-ı ķudsi ser-ā-ser göz olup
felekveş sen olma hele ŧįn-ı lāzib

teferrüc idenler bu baĥri ki mevce
gele çoķ görürler Øacāyib ġarāyib

20 ķaraŋu gice geh ŧoġar şol ķamerden
ne dün var ne gün var işit geh Øacāyib

(10ab) S'de kenarda.
(11ab) S'de kenarda.
(12a) ejdehānuŋ: ejhānuŋ S.
(14b) nücūm-ı: nücūm u M.
(16ab) M'de kenarda.
(20a) gice: gece M.

levāmiØ ki lemØān ider geh ŧavāliØ
bu nūr-ı tecellį olur geh mevāhib

Øaŧā-yı ilāhį ķula bį-tebāhį
deger çün irişür aŋa luŧf-ı vāhib

çü ķurøān ipine yapışdı anuŋçün
olupdur şüyūħa bu Øālį menāķıb

hele bir göŋül sen ümįźüŋde kesme
bu luŧf u Øaŧāya ol imdi murāķıb

25 bu Øışķ-ı ĥaķįķį irene ķamu Øįd
bu rūz u şeb olur ki ķadr u reġāyib

45
der-naśįĥat ve rumūz baĥr-ı remel-i müseddes
fāØilātün fāØilātün fāØilāt*
— • — — / — • — — / — • —

bād mı āteş misin ya ħāk ü āb
bir götür zįbā cemālüŋden niķāb

çıķ bu žulmetden cihāna şuØle vir
ĥayf ola ķalmaķ saŋa zįr-i seĥāb

ĥabs-ı žulmānį saŋa lāyıķ degül
çün cihān-ı cānda olduŋ āfitāb

(20b) işit: işid M.
(22a) tebāhį: tenāhį M.
(24a) ümįźüŋden: ümįdüŋden M.
* S'de 39b. M'de 32b.
der-naśįĥat ve rumūz baĥr-ı remel-i müseddes fāØilātün fāØilātün fāØilāt: ķaśįde der-ve rumūz S.

sen niķāb açduŋ ķamu encüm yüzin
gizledi ĥatta tevāret biǿl- ĥicāb

5 lịki bu ġayr-ı cemāl-i žāta sır
lā uĥibbuǿl- āfilịn eydür cevāb

gel zebūr-ı Ǿışķa āġāz it senüŋ
sırr-ı ĥikmetde bugün fażlaǿl- ħıŧāb

bu ledünnị remzi dilde söyleden
oldur ol kim Ǿindehü ümmüǿl- kitāb

ŧaşdı cūşuŋdan ķudūrıǿ-r rāsiyāt
ŧoldı ħ^{v}ānuŋdan cifānın keǿl- cevāb

naǾtı luŧfuŋ dil-fürūz it çün ķamer
neft-i ķahruŋ dịv-sūz it çün şihāb

10 nice ķan dökmeye göz hem-çün ķadeĥ
sen göŋülden cūş idersin çün şarāb

iy çirāġefrūz-ı çişm-i cān u dil
eyledi Ǿışķuŋ meni mest ü ħarāb

cānuma od urdı berķ-ı ŧalǾatuŋ
yüregüm anuŋçün olmışdur kebāb

ney gibi baġrum delindi derdile
yanayım iŋleyeyim hem-çün rebāb

ħatem-i sırr-ı süleymān buldı çün

(4b) tevāret biǿl- ĥicāb (K.K. 38/32) “Toz perdesi altında kayboldular”.
(5b) lā uĥibbuǿl- āfilịn (K.K. 6/76) “Ben kaybolanları sevmem”.
(7b) Ǿindehü ümmüǿl-kitāb (K.K. 13/39) “Kitapların anası (Levh-i Mahfuz) Oǿnun katındadır”.
(8a) ķudurıǿr-rāsiyāt (K.K. 34/13) “Taşınması güç kazanlar”.
(8b) cifānın keǿl- cevāb (K.K. 34/13) “Havuzlara benzer çanaklar”. ħ^{v}ānuŋdan: ħūnuŋdan M.

bes muṭįØ olmaķ gerek her şeyħ u şāb

15 olma Óāsį emre çün buyurdı ĥaķķ
men yüźıġ minhüm nüźıġhü min Óaźāb

şāh işiginde yüzin ħāk itmeyen
eydiser yā leytenį küntü türāb

Óāşıķuŋ nārı cehennemden eşed
cānına oldı Óaźābı iĥticāb

māsivādan gel rücūØ eyle ki aŋa
iresin yehdį ileyhi men enāb

Óışķa ġarķ itdi ĥaķįķį varlıġın
buldı ṭūbā anda hem ĥüsne meøāb

20 dürr-i meknūn gibi vaśf-ı ĥālüŋe
gözden uş eşk-i revān ider şitāb

dūd-ı dil Óışķ odını eyler beyān
sen eyit vallāhü aØlem biøś-śavāb

46
nažįre der-sükriyyāt*

— • — — / — • — — / — • —

biz ne cennet bilürüz ne ħod ŝevāb

(15b) men yüźıġ minhüm nüźıġhü min Óaźāb (K.K. 34/12) "Bunlar içinde buyurduğumuzdan sapan olursa ona azaptan tattırırdık".
(16b) yā leytenį küntü türāb (K.K. 78/40) "Keşke toprak olaydım".
(18b) yehdį ileyhi men enāb (K.K. 13/27) "Kendine yönelenleri doğru yola eriştirir".
(19b) ĥüsne meøāb (K.K. 38/25) "Güzel dönüş".
* S'de 40b. M'de 33b.

Ǿışķı bilürüz hemān rāh-ı śavāb

biz ezel bezminden işbu Ǿāleme
mest geldük giderüz mest ü ħarāb

odı virdük yile toprağı śuya
ķıla sāķį bizi ġarķ-ı şarāb

bize şol şekli ki göstermişdür ol
görmemişdür düşde daħı āfitāb

5 Ǿışķ erinüŋ ne yolın urdı cahįm
ne olur yolda aŋa cennet ĥicāb

bize Ǿālemden cemālüŋ besdürür
var ni sensüzdür cihān küllį aźāb

āfitāb-ı Ǿışķuŋ işrāķātına
Ǿaķlıla dānişdürür kemter seĥāb

revnaķ-ı aśĥāb-u meclisdür göŋül
geh kebāb olur geh iŋler çün rebāb

gel ki lā-Ǿaynün raǿat ħvānı ŧolu
gör bu meclisde cifānin keǿl-cevāb

10 lį-meǾaǿllāh bezmidür śığmaz yöri
ne velį vü ne Ǿadū ne şeyħ u şāb

ġayr-ı ĥaķ śığmaz ĥaķįķį anda ki
pāsubān şühb ola derbān āfitāb

(9a) ħvanı:ħūnı M.
(9b) cifānin keǿl-cevāb (K.K. 34/13) "Havuzlara benzer çanaklar".

47
nažįre der-sükriyyāt*

—• — — / —• — — / —• —

Øışķ yüz gösterdi hem-çün āfitāb
yile vardı Øaķl u dāniş çün seĥāb

biz fe-aĥbebtü meyinden Øaķl u cān
olmadın olmışduķ mest ü ħarāb

ġarķa-ı sükridük evvelden belį
ireli ĥāl-i tecellįden ħıŧāb

ŧams-ı źāt eyle vücuduŋ maĥv ķıl
kim şühūd-ı źāta varlıķdur ĥicāb

5 hay ħayālātuŋı lāt idinmegil
kimseyi sįr-āb ķılmadı serāb

mevc uraydı eriyüp cümle cihān
baĥr gibi ger götüreydüŋ niķāb

ŧaŋ mı şeb-nem gibi maĥv olursa cān
çün cemālüŋ āfitābı śaldı tāb

vaśl olur cānāna her cāna ki irer
şuØle-i yehdį ileyhi men enāb

ĥāśıl olmışdur ĥaķįķį her fütūĥ

---

* S'de 40b. M'de 34a.
nažįre der-sükriyyāt: nažįre der-sükr S.
(6b) baĥr: baĥri M.
(8a) vaśl: vaślı M. Vezin bozuk.
(8b) yehdį ileyhi men enāb (K.K. 13/27) "Kendine yönelenleri doğru yola eriştirir".

aŋa ki ĥaķdan durur bu fetĥ-i bāb

48
nažįre der-sükriyyāt*

—• — — / —• — — / —• —

aķlı ķılmışdur bugün mest ü ħarāb
ceźbe-i yehdį ileyhi men enāb

cām-ı sāķį-i seķāhüm rabbehüm
ķıldı bu varlıķları ġarķ-ı şarāb

ŧaşdı ol meyden ķudūrıǿ-r rāsiyāt
ŧoldı devr ider cifānin keǿl-cevāb

naǾra-ı hel min meźįd urduķça cān
naǾle-i dil-sūz idervem çün rebāb

5 hay meger śubĥ-ı ķıyāmetdür bugün
sūr-ı isrāfili Ǿışķ ider ħıŧāb

kim nesįm-i ķurb irip ol nefħādan
ġaym-ı ġayriyyet śoyıldı çün seĥāb

burc-ı ferdāniyyet evcinden ŧulûǾ
eyledi ol lāyezāl-i āfitāb

nūr-ı Ǿayn itdi taǾayyün žulmetin

---

* S'de 41a. M'de 34a.
nažįre der-sükriyyāt: nažįre der-sükr S.
(1b) yehdį ileyhi men enāb (K.K. 13/27) "Kendine yönelenleri doğru yola eriştirir".
(2a) seķāhüm rabbehüm (K.K. 76/21) "Rableri onları suvardı".
(3a) ķudūrıǿr-rāsiyāt (K.K. 34/13) "Taşınması güç kazanlar".
(3b) cifānin keǿl-cevāb (K.K. 34/13) "Havuzlara benzer çanaklar".
(4a) hel min meźįd (K.K. 50/30) "Daha yok mu?".

refØ çün śaldı cemālinden niķāb

varlıġuŋ maĥv it ĥaķįķį Óışķıla
yolda çün sensin saŋa yavlaķ ĥicāb

49
nažįre der-süøālāt*

— • — — / — • — — / — • —

cān ezel bezminde içdügi şarāb
eyledi Øaķlı bugün mest ü ħarāb

cānuma ol demde Óışķ urduġı od
gör Øaceb bu dem ķılur baġrum kebāb

ħod bizi ķılmışdı ser-mest-i elest
ĥayret-i źevķ-i ħıŧāb-ı müstetāb

anda ne dil varıdı ne ķāl u ķįl
bes neyidi ol belį diyen cevāb

5 ger bizümle hem-demidüŋüz diyüŋ
ki ne semØıla işidürdük ħıŧāb

naØra-ı mestān ne lafžıla dinür
anda ki bu ĥarf u śavt olur ĥicāb

bes gören dil-ber cemālin kim olur
refØolıcaķ çün bu varlıķdur niķāb

ne dinür sen ne işitdüŋ anladuŋ
çün verāØ-ı ŧavr Øaķl oldı bu bāb

---

* S'de 41b. M'de 34b.

maØrifet şürbi źülāl-i vaśl olur
dāniş-i Øaķlı bil anda sen serāb

10 mantıkuøt-tayrı süleymāndur bilen
gülşen-i rāza layıķdur ġurāb

ŧolınur encüm gibi fehm-i Øuķūl
Øışķ yüz gösterdicek çün āfitāb

teşne dillerden bu meşreb gey tehį
ger sebįl içer gelen saķķādan āb

ĥiśśe bu demden ĥużūr ehli alur
ħod işitmişsin aħį men ġābe ħāb

uyħudan sen görmedüŋ göz açuban
rūşeni-i āfitāb-ı Øaşr-tāb

15 ķılma daØvā-yı baśįret anca kim
gözlerüŋde ola nerges gibi ħāb

virür evrāķın yile bu defterüŋ
gül çü bülbülden ŧutar remz-i śavāb

ġarķ-ı ħūn eyle ĥaķįķį lāleveş
derdile göŋül iŋile çün rebāb

ceźbe-i ĥaķ irmedin ķopmaz ŧalep
dil ķaçan ider bilā-şevķ ıżŧırāb

50
rumūz der-naǾt-ı śāĥib-dilān*

— • — — / — • — — / — • —

bį-ser ü pā yügrişürler rūz u şeb
dilde āteş elde cān cānda ŧaleb

cümle sākinligi cünbişde çü baĥr
cümle sāyirligi bį-meşy ü taǾab

varmadın seyrān iderler Ǿālemi
yirlerinde otururken bā-edeb

gözleri göŋülleridür anlaruŋ
cānları ĥaķ Ǿışķı zį-ķavm-i Ǿaceb

5 şeh-per-i cibrili ceźbe eylemiş
perlerin lāhūt evcinde çalap

Ǿallemeǿl- insānı mālem yaǾlemüŋ
sırrını keşf itmiş ıķrā bismirab

anlara ġaybı şehādet ķılmaġa
lā-cerem pertāv-ı ĥaķdur bil sebeb

muĥkem eyleyen der ü dįvārını
bāġuŋ eyledi pür-enbār-ı Ǿineb

şāħ-ı terde ħod biter sįb ü enār
kim görüpdür mįve virdügin ĥaŧab

10 ġarķ-ı śahbā-yı tecellį teşne-dil
cümle deryā-cūş lākin ħuşk-leb

---

* S'de 42a. M'de 35b.
(6a) Ǿallemeǿl- insānį mālem yaǾlem (K.K. 96/5) "İnsana bilmediğini öğretti".
(6b) ıķrā bismirab (K.K. 96/1) "Rabbinin adıyla oku".

ĥayret-i Ǿışķ olur anlarda sefeh
ġayret-i dįn olur anlarda ġađab

türrehāt eydürlerise źerrece
dillerinde yoħ durur bu ħalķa seb

anlaruŋ baĥrinde ķulzüm ķatredür
anlaruŋ şehrinde bir evdür ĥaleb

gizliyüken evde ŧaşra görinür
kim bular evden ħod itmişdür hereb

15 ol ne meh-rū rūmidür ki şuǾlesi
gösterür geh gāh sįmā-yı Ǿarab

kimdürür ol pįr kim tıfliyiken
atanuŋ andan vücūda geldi eb

şūmi-i inkārdan tebbet yedā
źülli olmışdur pelās-ı bū leheb

tebbe māaġnā çü Ǿanhü mālühü
dir ne aśśı ġayr-ı Ǿirfān mākeseb

evliyādan iǾtiķād-ı pākile
sen nažar ırma ĥaķįķį rūz u şeb

(14b) bular: bulur S.
(17a) tebbet yedā (K.K. 111/1) “Elleri kurusun”.
(18a) tebbe mā aġnā (K.K. 111/1) “Kurudu, fayda vermedi”. Ǿanhü mālühü (K.K. 111/2) “Malı ona”.
(18b) mākeseb (K.K. 111/2) “Kazandığı şey”.

51
der-naśįĥat baĥr-ı mużāriØ[*]

— — • / —• — • /• ——• /—• —

ġarb-ı fenāda ger ide bu varlıġuŋ ġurūb
envār-ı vāridātıla setr ola her Óuyūb

ķalmaķ ĥicāb-ı nefsile can ġabn ola Øažįm
olmaķ Øaźāb-ı tende göŋül Øayb ola vücūb

ten ĥažžı ķapularını baġladuġuŋca sen
raĥmet ĥazāyininden aça üstüŋe durup

ol pādişeh ki oldı esįr-i meĥabbeti
bu Øaķl u cān Øışķı giriftārıdur ķulūb

5 dirlik hebādur ansuz u varlıķ ķamu ħaŧā
nūr-ı tecelliyātıyla kāşifüøl-kürūb

maĥvıla Øafv ide bu varlıķ günāhını
ol luŧf ayası durur aħį ġāfirüøź-źünūb

ĥayretde ķala Øaķl ögüni dirmeye daħı
gösterde çün ġarāyibin ol şuØlede Óuyūb

Øāķil degül bu vaķıØa-ı ĥāl-i ħāb uyan
aç gözüŋi ki göstere rūyına rā-yı ħūb

dil ki ĥaķįķį Øışķıladur rūşinā anuŋ
olmaz yaķįn-i şāyibe-i reybile meşūb

---

[*] Sde 43a. M'de 36a.
der-naśįĥat baĥr-ı mužāriØ: der-naśįĥat S.
(5b) tecelliyātıyla: tecelliyāt idüp ol M.

52
der-meẕemmet-i dünyā ve şerĥ-ı āmeden ħayāl ve maǾşūķ ez-derįçe-i melekūt baĥr-ı mücteŝ*

• — • — /• • — — /• — • —/ • • —

ne bir ķılıla aśılduŋ bu rişti śanup ħūb
ne Ǿişvesine ķapılduŋ anuŋ ya çün mecźūb

ne varlıġına sevindüŋ seversin anı Ǿaceb
gör āħi bir nedür ol gör degülise maǾyūb

sitįze-rūy u sitemkāredür cefā-pįşe
ki nįşiledürür anuŋ bu cümle nūş-ı meşūb

ne baħşįş eylerise bu ħasįsi ŧabǾ-ı cihān
tamām virmedin elden yine çeker mevhūb

5 ümįź bāġı yimişin ki dirmedin ŧaşra
çıķara yine seni ol zį-bed-terįn Ǿuyūb

ķaraŋu göŋli evinden her ārzūmendüŋ
güneş gibi ki ide ol ŧulūǾ vaķt-i ġurūb

ħayāli nā-geh irip vāridāt-ı ġaybįden
lisān-ı ĥālile eydür göŋüle iy maĥcūb

muķįm-i ħalvet-i ķudsem celįs-i ehl-i ĥużūr
nedįm-i meclis-i ünsem enįs-i ehl-i ķulūb

aç imdi cān gözini baķ cemāl-i cānāna
ki çehresindedürür āyet-i vefā mektūb

10 ki secde bį-ser ide ol yüzi gören nā-gāh
çü iħtiyār ola elden varup ķamu meslūb

ki ġarķ-ı ĥayret olıban muķarrabįn anda

---

* S'de 43b. M'de 36b.

yemįni bilmeye ķanķı şimāl ķanda cenūb

anuŋ ĥaķı ki yine ġayb-ı bārigāhından
getürdi ġurbete śaf śaf müsāfirān-ı ġuyūb

Ǿarūs-ı bāġ işiginden anuŋ zihį ķudret
mükaĥĥal itdi Ǿuyūn u muǾaŧŧar itdi cüyūb

ne ķalbi ki ide rūşen ħayāl-i yār gelüp
ki göstere aŋa nā-geh şemāyil-i mergūb

15 şu resme Ǿışķı ider ol göŋülde muĥkem ki
Ǿurūķ-ı cānda olur ķan vidādıla maĥżūb

olur çü ĥayret-i Ǿışķ ol göŋülde ġālib bil
ħıred zebūn olup olur Ǿaķl hem maġlūb

ĥaķįķį Ǿışķıla iste śafā-yı bāŧını bul
sen olduġınca maķāmuŋ bu ħayme-i manśūb

53
der-beyān-ı eltāf-ı tecelliyāt-ı ilāhį ve envār-ı levāmiǾ ve tavāliǾ ve vāridāt-ı ġaybį [*]
— • — — / — • — — / — • — — / — • —

perde olmasun saŋa aç bir gözüŋi ħurd u ħāb
refǾ ider ķurb-ı nesįmi gör ĥicābı çün seĥāb

cāna luŧf-ı āfitābı sāyesi düşdi meger
ki ŧoġar dil maşrıķından śad hezārān āfitāb

nūr nūra ġarķ olur refǾ oldı žulmet perdesi

---

[*] S'de 44a. M'de 37a.
der-beyān-ı eltāf-ı tecelliyāt-ı ilāhį ve envār-ı levāmiǾ ve tavāliǾ ve vāridāt-ı ġaybį: der-eltāf-ı tecelliyāt-ı ilāhį ve envār-ı levāmiǾ ve tavāliǾ ve vāridāt-ı ġaybį S.

revzen-i mişķatdan nūrun Ǿalā nūr açdı bāb

unžurūnā naķtebis min nūriküm şimdiden eyle
indi çün devlet güni ĥattā tevāret biǿl- ĥicāb

5 ķanda mā ferrāŧtü fį cenbiǿllāh ol dem fāyide
ķıla ger yüz diyesin yā ĥasretā yevmeǿl-ĥisāb

olmaya her-giz nedāmet eylemekden fāyide
anda ki eydinile yā leytenį küntü türāb

bil Ǿaźāsından caĥįmüŋ oldı buǾdiyyet elįm
āteş-i dūzaħdan aśǾab hem Ǿaźāb-ı iĥticāb

ħaşyetile ŧutmadın ķahve-i yeşviǿl-vücuh
ĥasretile içmedin cān curǾa-ı biǿseǿş-şarāb

cezbe-i innį enaǿllāhudan bu cām-ı mūsįyi
çek ki bu ŧavra ola tā ŧūr hem mest ü ħarāb

10 sen şu meclisden ki ķūt-ı rūĥ olur rūĥuǿl-ķuds
dir ŝenā rūĥāniler ŧūbā lehüm ĥusne meǿāb

ķaynadup yine bu şūrişden ķudūrıǿr-rāsiyāt
toldur ol ħūn-ı keremden śad cifānın keǿl- cevāb

mestį-i Ǿışķ eyle ĥāśıl tā ki ilte ĥażrete

(3b) nūrun Ǿalā nūr (K.K. 24/35) “Nur üzerine nurdur”.
(4a) unžurūnā naķtebis min nūriküm (K.K. 38/32) “Toz perdesi altında kayboldukları zaman”
(4b) ĥattā tevāret biǿl- ĥicāb (K.K. 57/13) “Bekleyiniz nurunuzdan iktibas edelim”.
(5a) mā ferrāŧtü fį cenbiǿllāh (K.K. 39/56) “Allahǿa karşı aşırı gitmemden ötürü”.
(5b) yā ĥasretā (K.K. 39/56) “Yazıklar olsun”.
(6b) yā leytenį küntü türāb (K.K. 78/40) “Keşke toprak olsaydım”.
(9a) innį enaǿllāhu (K.K. 20/14) “Kuşkusuz ben Allahım”.
(10b) ŧūbā lehüm ĥusne meǿāb (K.K. 13/29) “Onlara müjdeler olsun ne güzel müjde yeri”.
(11a) ķudurıǿr-rāsiyāt (K.K. 34/13) “Taşınması güç kazanlar”.
(11b) cifānın keǿl- cevāb (K.K. 34/13) “Havuzlara benzer çanaklar”.

cānı ceźb-i şeh-per-i yehdį ileyhi men enāb

ġarķ iden cānın ĥaķįķį bu ĥaķāyıķ nūrına
Ǿışķ erinüŋ oldur ol kim Ǿindehü ümmüǿl- kitāb

54
der-naǾt-ı źikruǿllāh ve vaśf-ı ĥāl-i tevācüd ve vecd-i bahr-ı müctes̄ [*]

• — • — /• • — — /• — • —/ • • —

ħoşā ki meclis-i źikre olına cemǾ aśĥāb
ki vecd ü ĥāletile tā śafā ide aĥbāb

muǾaŧŧar ola hava hem ki ħaff-ı ecniĥadan
melāyik eyde helimmū biri birine ħıŧāb

şu resmile vire şemǾ-ı śafā ķulūba żiyā
ki ħacletinden anuŋ yüz yaşura yüz meh-tāb

ħalāyıķ ide duǾā ŧayyebaǿllāhü enfāsek
melāyik oħıya ŧūbā lehüm ĥusne meǿāb

5 teşevvuķıla ki śafrāǿü fāķǾun levnį
tevācüdile kimi ħarra rākiǾān ve enāb

(12b) yehdį ileyhi men enāb (K.K. 13/27) "Kendine yönelenleri doğru yola eriştirir".
(13b) Ǿindehü ümmüǿl-kitāb (K.K. 13/39) "Kitapların anası (Levh-i Mahfuz) Oǿnun katındadır".
[*] S'de 44b. M'de 37b.
(2b) helimmū: helümmū S
(4a) ŧayyebaǿllāhü enfāsek
(4b) ŧūbā lehüm ĥusne meǿāb (K.K. 13/29) "Onlara müjdeler olsun ne güzel müjde yeri".
(5a) śafrāǿü fāķǾun levnį (K.K. 2/69) "Rengi parlak sarı".

irişe çün eŝire tefşeØirru minhü cülūd
nite ki refØ ide cāndan hemān demde ĥicāb

nesįm-i ķurb irişüp cān meşāmına getüre
bu cismi raķśa çü gerd-i ictiźāb-ı ĥayŝ u asāb

raĥįķ vecdile ol dem ki cām-ı vaĥdetden
kimisi mest ide cānı kimisi Øaķlı ħarāb

kime sevāķį-i esmā ķadeh virüp kimisin
bu cām-ı lām-ı celāli hem ide ġarķ-ı şarāb

10 lisān-ı ĥālile eydür bu ĥālet-i mestān
nidā-yı faØtebirū minhü yā uliøl-elbāb

bu ĥāle ķālile irmek muĥāl zerķıla hem
umanuŋ oldı ümįźi beķįØatin keserāb

içüp piyālesini lā-yı nefy ü iŝbātuŋ
hele bu mestį-i tevĥįdi iy göŋül der-yāb

riyāseti vü riyāyı ĥaķįķį dön ĥaķa gel
ķo tevbe śıdķıla it innehü hüveøt- tüvāb

(5b) ħarra rākiØān ve enāb (K.K. 38/24) “Eğilerek secdeye kapandı, tevbe edip (bize) döndü”.
(6a) tefşeØirru minhü cülūd (K.K. 39/23) “Derileri ürperir”.
(10b) minhü: kenarda S.
(11b) beķįØatin keserāb (K.K. 24/39) “Düz arazide serap gibi”.
(13b) innehü hüveøt- tüvāb (K.K. 2/37) “Kuşkusuz O tevbeleri en çok kabul edendir”.

55

der-beyān-ı śıfāt-ı Óārifān [*]

—• — — / —• — — / —• — — / —• —

görmek istерseŋ nažar ķıl dünyede ĥāl-i Óacįb
aŋa ki hem kendü ķavmi arasındadur ġarįb

kimse ne dilin bilür ne anuŋ aĥvālin ŧuyar
Óāķıl u Óālį vü nāžil kim bu sırdadur lebįb

śaġlıġ anuŋ śayrulıġıdur ĥaķįķāt bilene
derdini nabżını dutup bilmedi anuŋ ŧabįb

kendüyi ger ħor u kemter gösterür ol mūrdan
bāriķāt-ı nūrdandur şįrden likį mehįb

5 çaġırur kūkū vü hūhū diye çünki faħte
gerçi ħāmūşısa nālāndur velį çün Óandelįb

yolda temmeøl-faķru fehüvaøllāh sırrına vuķūf
biŋde birine olur bu ŧālibi ĥaķķuŋ naśįb

lāt idinenlerden olma sen ħayālātı hele
ħırķası altında zerķın hem ķılanlardan śalįb

gör ledünnį Øilmi var taØlimgāh-ı ĥażrete
yaŋluşuŋı göstere tā Øışķ dersinde edįb

ķābe ķavseyni evednā sırrına ol mürtekib
sen göŋül Øarşında ķo ger ķala minberde ħaŧįb

10 erligile bil firāz-ı Øarşa dikmege Øalem
meskenet olmak gerekdür meskine ķalb-i münįb

---

[*] S'de 45a. M'de 38b.
(9a) ķābe ķavseyni evednā (K.K. 53/9) "İki yay aralığı kadar yahut daha da yakın".
(9b) minberde: menberde S.

bu ribāt-ı köhneden rāh-ı ķıyāmet zādın al
cehd ķıl tįz ol ĥaķįķį vaķt-i rıĥletdür ķarįb

56
der-beyān-ı aĥvāl-ı rūzgār ve mersiye-i seyyid ĥaydar raĥmetuǿllāhu Ǿaleyhi*

— — •— / — — •— /— — •— /— — •—

eyledi bir bir rıĥlet āh iħvān-ı dįn ķalduķ ġarįb
bilemezüz kim nidevüz zār u ĥazįn ķalduķ ġarįb

dįn ķılıcın urmaķlıġa göster ķanı bir pehlevān
ĥaķķānį ola bį-ġaraż ol rah-bįn ķalduķ ġarįb

bir Ǿālim-i Ǿāmil ķanı bir merd-i śāĥib-dil ķanı
kim göstere ŧoġrı yolı ol bį-žanįn ķalduķ ġarįb

gör leşker-i deccālı gör her yaŋadan eyler hücūm
yıķmaġa din bünyadını açdı kemįm ķalduķ ġarįb

5 diler şerįǾat seddini yeǿcūc-ı meǿcūc-ı hevā
fetĥide ifsādından it yā-rab emįn ķalduķ ġarįb

tilķā-yı nefsinden muđıl ne dirse đall anı ŧutar
silk-i ibāĥat ŧutdı ķor ĥablüǿl-metįn ķalduķ ġarįb

iy vah eger bir ĥaķ sözi söyleyesin yüz ŧaǾn irer
her yaŋadan ki ķalmadı ĥaķķa muǾįn ķalduķ ġarįb

kimisi Ǿırżın saķınur kim manśıbından ħavf idüp
söyleyimez bilüriken ĥaķķ-ı yaķįn ķalduķ ġarįb

kimine dek rişvet apar ŧoġrı sözi dirken śayar

---

* S'de 45b. M'de 38b.

şimdiki ħalķuŋ bu durur ĥāli hemįn ķalduķ ġarįb

10 bil dįv-i deddür ne dede çevre dirilen ħar-gele
eyle ĥaźer anlar durur biøseøl- ķarįn ķalduķ ġarįb

az günde çok dįn ser-veri ħālį ķodı maħfilleri
Øālemdeyidi her biri merd-i güzįn ķalduķ ġarįb

ħāśā ki seyyid ĥaydaruŋ yaķdı firākı cānları
ķanda bulınur bir daķı ancılayın ķalduķ ġarįb

din ulusı bir şāhıdı Øāşıķlara hem-rāhıdı
göŋli arı çün māĥıdı bį-kibr ü kįn ķalduķ ġarįb

pervāz-ı Øālį itmege ol pā-güşāde düşmedin
bu dāma hem-çün murġı ki her dāne-i çįn ķalduķ ġarįb

eydür ĥaķįķį şuØle-i şerØıla açġıl yolumuz
feryāda ir ya raĥmeten liøl-Øālemįn ķalduķ ġarįb

57
vaśf-ı ĥāl-i ehluøllāh der-ġurbet *

— — • / — • — • / • — — • / — • —

bülbül gibi Øaceb mi iderse fiġān ġarįb
gözden ya ebr gibi olup dür-fişān ġarįb

āvāre mülkden ola Øāşıķ Øaleøl-ħuśuś
ne ķavm gösterür göze ne ħānümān ġarįb

gerçi şikeste dildür ü bį-bāl u per ĥarįķ
ŧutmadı bu cihānda velį āşiyān ġarįb

(10b) biøseøl- ķarįn (K.K. 43/48) "Ne kötü arkadaş".
* S'de 46a. M'de 43b.

yolın ne bāġ baġladı anuŋ ne būsıtān
göŋlin ne ġonce egledi ne gülsıtān ġarįb

5 çün Ǿömri bį-ķarār yoġ ārāmı rūz u şeb
tertįb-i tenden el yudı gider çü cān ġarįb

göz yaşı gibi oldı revān çün o dürr-i pāk
kim bile ķıymetini olur baĥr ü kān ġarįb

baħmadı dünye Ǿizzetine şöhreti nider
fāriġ aŋa ne mįr ü gedā vü ne cān ġarįb

Ǿaķlın müşevveş itmedi ķayd-ı taǾalluķāt
ķalbin mülevveŝ itmedi māl-ı cihān ġarįb

bayķuş gibi çü ķalmadı śūret ħarābına
maǾnį cihānı seyrin ider çün revān ġarįb

10 seyrāngehi anuŋ ki ola sırr-ı lā-mekān
nitsün bu dāmgehde ŧutup bes mekān ġarįb

yaġmaladı çü varlıġın ol ĥüsn-i bį-nişān
bes ķıldı terk-i şöhret ü nām u nişān ġarįb

kim aŋlaya dilin ne Ǿibāretde şerĥ ide
bu rāz-ı Ǿışķı bes nide bilmez lisān ġarįb

şeb žulmetinden baķ nice Ǿālem fürūz olur
olduġıçün ĥaķįķį meh-i āsumān ġarįb

58
ķaśįde der-naśįĥat*

— — • / —• — • /• — —• /—• —

ĥaķdan yine gelüŋ ki Øaŧā idelüm ŧaleb
olmaġı ol işikde gedā idelüm ŧaleb

Øaks-i cemāli olmaġa peydā göŋülde hem
ķalmaŋ küdūretile śafā idelüm ŧaleb

ķalmaķ niçe bu žulmet-i ŧabØ içre teng-dil
bes Øālem-i şühūdı fezā idelüm ŧaleb

bu ķaraŋu göŋüllere virme ki rūşinā
şemØ-ı yaķįnden ki żiyā idelüm ŧaleb

5 Øışķı yolında olmaġa maķtūl dil-berüŋ
yüz urup evliyāya duØā idelüm ŧaleb

men baġladum helākine cismüŋ göŋül hele
siz de gelüŋ fenāda fenā idelüm ŧaleb

meydān-ı ibtilāda sürüp şevķ raħşını
merdān gelüŋ şikār-ı belā idelüm ŧaleb

biz ŧable-ħor śūfilerüz ħūn-ı ġaybdan
Øışķ āteşini rūĥa ġıdā idelüm ŧaleb

dil taħtına bu nār-ı meĥabbet şüvāžınuŋ
her dem telaøluøįni livā idelüm ŧaleb

10 leşkerkeş-i ġamına yol açuŋ ki sū-be-sū
ķalbe muśallaŧ ola dilā idelüm ŧaleb

dünyā ġamına vaķtidür urmaġa püşt-ü pā

---

* S'de 47a. M'de 42a.
(8b) āteşini: ātişini S.

niçe bu nefsiçün ya ġınā idelüm ŧaleb

ne iltifāt salŧanat-ı fāni mülkede
ne sāyeyi bu perr-i hümā idelüm ŧaleb

ne āteş-i ĥasedde yanalum ne ĥırśıla
nefs-i ĥāsįse cevr ü cefā idelüm ŧaleb

ĥoş ħoş yaķılalum yanalum derd-i Óışķıla
ķalbe ĥarāretile cefā idelüm ŧaleb

15 ne māl u mülke meyl idelüm şimdiden girü
ne Óizzetüne cāh u ġınā idelüm ŧaleb

taĥsįn ü āferįnine ħalķuŋ ne gūş urup
her Óāmiden ne medh ü ŝenā idelüm ŧaleb

ħalķuŋ ne niÓmetine diküp göz boyun egüp
biz kimseden cūd u seħā idelüm ŧaleb

Óilmile dįn çirāġını rūşen idenlerüŋ
nuśĥını her śabāĥ u mesā idelüm ŧaleb

ŧanarsaŋuz ĥaķįķį dir işüŋ ehemmini
taķvāyıla ki Óışķ-ı ħüźā idelüm ŧaleb

59
der-Óarż-ı niyāz*

— — • / —• — • /• — —• /—• —

(12b) mülkede: milkede S.
(14b) cefā: civā S.
* S'de 47b. M'de 43b.
der-Óarż-ı niyāz:der-rumūz M.

men böyle Óaczile ne işe yarayam Óaceb
yoluŋda ħacletile ki pür-pāreyem Óaceb

yitmez gücüm ü irmez elüm yavu varmışam
men bes seni neyile bulam arayam Óaceb

saçum saķalum aġ bir işüm yoķdur işde saġ
bunuŋla lutfuŋa ki gözi ķarayam Óaceb

ķanmaz śusalıġum yine dil-teşne ħuşk-leb
men ġarķa ger bu ķulzüm-i zeħħārayam Óaceb

5 menden maŋa yaķınsın u ıraķ menem saŋa
ķandaluġuŋı bilmezem āvāreyem Óaceb

kendüme gelmedüm ögümi divşirüp diriġ
topraķda gör ki gül gibi śad pāreyem Óaceb

gör men delü ĥaķįķį bugün bunca bendile
māyil ŧāriķ u meşreb-i aĥrāreyem Óaceb

60
münācāt*

• • — — / • • — — /• • — — /• • —

göŋlümüz yüzini külli saŋa dönder yā-rab
bizi soŋ demde sen įmānıla gönder yā-rab

bekle įmānumuz ġāyrat-ı şeyŧāndan ķıl
ŧāÓatunda göŋüli cānı muķarrer yā-rab

(2a) yavu: yavı M.
(6a) divşirüp: düşürip S.
* S'de 48a. M'de 40b.

cāna tevfīķı refīķ eyle kebāyirden ü hem
bu śaġāyirden idüp cismi muŧahhar yā-rab

ŧāØatunda işigüŋ tozına bir yüz ķomaġa
degmeye Øizzile yüz tāc-ı mücevher yā-rab

5 refØ ķıl nūr-ı ĥużūrıla bu ten žulmetini
ķomaġıl ķalbümüzi şöyle mükedder yā-rab

yine tevĥīdile cānda bu yaķīn şemØın uyar
nūr-ı Øirfānıla ķıl ķalbi münevver yā-rab

žulmet-i ŧabØdan al şerØ-ı nebī nūrına ķıl
žāhir ü bāŧınumuz ġarķa ser-ā-ser yā-rab

nefs-i emmāre dirip leşker-i tesvilātın
diler iķlīmi ide yine musaĥĥar yā-rab

eyleme nefsi vü şeyŧānı musallaŧ bize kim
dīnümüz ķalØasını yıķmaya kāfir yā-rab

10 rāyet-i naśru minaøllāhı göŋül taĥtına dik
açıla fetĥ-i ķarībile kişver yā-rab

göŋüle salŧanat-ı ĥubbuŋı ķıl müstevlī
yine tā şārıķ-ı şevķuŋ çeke leşker yā-rab

nefeĥātından irür ķurb-ı visālüŋile ķıl
şemme-i rūĥ meşāmın ki muØaŧŧar yā-rab

göŋüli maØrifetüŋ nūrıyıla ķıl iĥyā
andan öŋdin ki ecel içüre saġar yā-rab

cām-ı vaĥdetden içür mest bulındur mevtüŋ
sekerātında sözile çü bu Øabher yā-rab

(3ab) M'de 4. beyit.
(4ab) M'de 3. beyit.
(10a) naśru minaøllāh (K.K. 61/113) "Allahøtan bir yardım".

15 çünki göç eyleyevüz eyle cemālüŋ şevḳın
bize śoŋ demde cemālüŋ ĥaḳı reh-ber yā-rab

yüz çevürdükde ḳamu ħalḳ bize luŧfuŋıla
maḳØad-ı śıdḳda ḳıl ünsi miyesser yā-rab

senden artuḳ kimümüz var kesicek bizden ümįź
peźer ü māźer ü her ħįş ü birāźer yā-rab

śoŋ dem įmānıla ħaŧm it bu ĥaḳįḳįyi senüŋ
ki ḳuluŋdur hele bir Øāciz ü kemter yā-rab

aĥmedüŋ ĥamdi livāsınuŋ ilāhį taĥtında
ĥaşri ḳıl cümlemüzi çün ola maĥşer yā-rab

61
der-naśįĥat baĥr-ı hezec-i müseddes* *

— — • /• — • —/• — —

ġāfil niçe yatasın ħanum ḳop
meydāna gir eyle başunı ŧop

lūtıla ĥarām eger ĥelālden
ḳarnuŋı yiyüp çoġ eyleme küp

ŧāØatdan elüŋ çeküp ibāĥat
ehli gibi urmaġıl hele hop

gel Øilm-i ĥaḳāyıḳ eyle taĥśįl

(17a) kimümüz: kimümez S.
(17b) ħįş: ħūş M.
* S'de 48b. M'de 41b.
der-naśįĥat baĥr-ı hezec-i müseddes: der-naśįĥat S.
(2b) yiyiyüp: yiyüp S.

degmez ve eger ni ĥālısuŋ çöp

5 ırma göŋül it teveccüh-i tām
leşker śınıġur ırılacaķ düp

merdānalıġ eyle dįn yolında
erlikde naśįbüŋ ola tā köp

ĥāk ol ķademine evliyānuŋ
śıdķıla ŧut etegin elin öp

śıdķıla aġard içüŋ ü ŧaşuŋ
ķararma yüri arada çün pop

ĥayvāna ne remz aŋlada hįç
urmaġıla anı kişi güp güp

10 bildük ki vefāsı yok cihānuŋ
geçdi hep ehibbā vü śoy śop

unıtma ĥaķįķį śoŋ demi sen
śaġlıġuŋa yiyilüp bugün ŧop

62
der-rumūz [*]

•• — — /• — • —/• • —

meşrebi her kimüŋ ki olmadı ĥūb
degül ādem meger diyeler düp

kimüŋ ursa yolın nuķūş-ı ķuşūr
aŋa yüz ķanda gösteriser lüb

---

[*] S'de 49a. M'de 42b.

ma Ǿarafnāke ĥaķķa maǾrifetik
demin ur gözde olduġınca ĥücüb

Ǿilm ĥamel aŋa ĥamle-i merdān
ķanda vaķr üźne viķr oldı kütüb

5 śorma her müşkįlātıla ĥāl idemez
būy-ı gül viriser hįç Ǿuşub

şāħ-ı terde biter ħo sįb ü enār
mįve virdügi var mıdur ya ħuşüb

salŧanat sür çü vardur istiǾdād
ne yiriŋdür senüŋ ġayābet-i cüb

şįr-i merdān heme Ǿadū şikenān
ŧāleb-i ķaĥbe zįb ü şū herüzūb

bu rumūzı ĥaķįķį fehm idemez
daħı mektebde şol dine ib üb

63
der-naśįĥat*

• — — — /• — — — /• — —

gözüŋ aç bir görürseŋ şuǾle-i ĥub
ķo ħanum ķışrı taĥśįl idegör lüb

ki sırr-ı lübb-i lübbe vāķıf olmaķ
degül taĥrįk-i leb biøl-lafż-ı lüb-lüb

neye daǾvā-yı Ǿirfān ŧıfl-ı mekteb

(9a) idemez: ide mi M.
* S'de 49b. M'de 43a.

gibi eydürken iy eb daħı ib üb

yular urup seni bir loķmayiçün
ne yider ķapu ķapu nefsiçün düp

5 gel iy sulŧān-ı mıśr-ı Ǿālem-i cān
niçün ola bāri meskenüŋ cüb

çü Ǿirfān ĥāśıl itdüŋ ādemįsin
yirüŋ ger mıśr ola ger dįh-i ürgüb

ĥaķįķį Ǿışķ yolında ĥabįbüŋ
ferāġat gözleme biǿl-ciddiǿl-uŧlub

64
ķaśįde der-naśįĥat ve tenbįh-i ez-āfāt-ı ĥucūb baĥr-ı mużāriǾ mefǾūlü fāǾilātün feǾūlün mefāǾilün [*]
— —• / — • — • /• — —•/ — • —

ser terkin ur ki olmaya tā ķayd-ı cān ĥicāb
utıp cihān ġamını ki olur cihān ĥicāb

iħvān-ı dįne ir niçe çün ŧıfl ola saŋa
bu mihr-ü māźer ü peźer-i mihrübān ĥicāb

tertįb-i tendürür ħo göŋül gözine sebel
terķįb-i ŧabǾ cāna olur her zamān ĥicāb

buǾdiyyet anda ķurb u zamānı mekānı hem
śıġmaz ķo bu Ǿibāret olur įn ü ān ĥicāb

(3a) Ǿirfān: Ǿirfānı S.
[*] S'de 50a. M'de 39b.
ķaśįde der-naśįĥat ve tenbįh-i ez-āfāt-ı ĥucūb baĥr-ı mużāriǾ mefǾūlü fāǾilātün feǾūlün mefāǾilün: ķaśįde der-naśįĥat ve tenbįh-i ez-āfāt-ı ĥucūb baĥr-ı mużāriǾ S.

5 ĥikmet beyānı cānlaradur gerçi meşǾale
śırr-ı ĥaķāyıķa ola lākin beyān ĥicāb

ol imdi ĥāmilüǿź-źikri fenāda ki olmaya
ol bį-nişān cemāle bu nām u nişān ĥicāb

görmege dost gözi gerek dost yüzini
anda bu Ǿayn-ı zįre ki olur Ǿayān ĥicāb

olġıl fenāda vü ķıl maĥv-ı źāt ki
ķalmaya gözde āşikāre göŋülde nihān ĥicāb

ger varlıġuŋ ĥicābın aradan götüresin
olmaya yāra irmege kevn ü mekān ĥicāb

10 ser-māyesi dükendügi yirdür bu varlıġuŋ
hem oldı bu ticārete sūd u ziyān ĥicāb

sen saŋa gel niçe bir āħir ayrulıķ
bu resme ķalsa yig midürür cāvidān ĥicāb

bir derd ĥāśıl it ki dem urduķça āteşįn
olmaya nālişüŋe bu heft āsumān ĥicāb

vay ol źelįle ki ķala ħacletde ser-nügūn
olmaya elde ĥāśılı illā hemān ĥicāb

Ǿömr āħirinde menzile evvel ķadem henūz
baśmamış ola ser-te-ser olup çü rān ĥicāb

15 maķsūd bārına ķamu zühd ü śalāĥıla
maġrūr olup ki kesbide pįr ü cüvān ĥicāb

şevķ atını şu resme sür iy şeh-süvār-ı dįn
ki olmaya menzil almaġa elde Ǿinān ĥicāb

(7ab) S’de kenarda.
(16b) vezin bozuk.

yaķ hįme-i hevesleri andan eŝer ķoma
olmaya dįn şuØāØına tā kim duhān ĥicāb

olur ġurūr u Øucbıla zühd ü śalāh u Øilm
zįrā ki ŧālib-i ĥaķa bil her zamān ĥicāb

Øışķuŋ ĥaķįķį vaśfı ne dilden dinile kim
olur çü rāz-ı Øışķa bu nutķ-ı lisān ĥicāb

65
der-naśįĥat [*]

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

niçe niçe ola saŋa bu ġam-ı dünyā ĥicāb
milk ü māl u Øizz ü cāh u şöhret ü ġavġā ĥicāb

niçe dūn himmetlik ola śanØat iy tūnį saŋa
yā nedür sūd olduġından işbu yoķ sevdā ĥicāb

iy dirįġā olduŋ i cāŋ sen saŋa uş hem-çü rān
bu ġurūr u ġaflet içre vah ki ser-tā-pā ĥicāb

Øāķıbet ol ki olısar mār u gey kenz idinüp
hįç idiniser mi anı Øāķıl u dānā ĥicāb

5 urmasun yoluŋı meyl-i māh-rūyān-ı cihān
olmasun gözüŋe tā her çehre-i zįbā ĥicāb

penbe bāŧın ķulaġına gūş-ı ser cān gözine
perde zįrā ki olur bu dįde-i bįnā ĥicāb

her ħaŧ-ı reyĥān muĥaķķaķ bil ġubār-ı çişm-i dil

---

[*] S'de 50b. M'de 40a.
(6a) gūş-ı: gūş-u S.

rūy-ı her gül-çehre ħār u nerges-i şehlā ĥicāb

đacret ehl-i ħalvete vüsǾat ġınā iflās olur
devlet-i dünyā denāǿet fürce-i śaĥrā ĥicāb

cūǾ-ı mestį Ǿucb-ı hestį ħod-perestį bil şibaǾ
gey ķavį süstį olur bu yolda hem zįrā ĥicāb

10 žulmet-i keŝretde ķor bu ħalķı bil aǾyün Ǿayān
sırr-ı taĥķįķāta olur elsin ü gūyā ĥicāb

cāh cūy u māl dosta fıķĥ fāķ olur yaķįn
bil Ǿamel olmayıcaķ tedrįs ü hem iftā ĥicāb

niçe bir remz ü Ǿibāret kārgerde olmasaŋ
bil yaķįn olur ki elfaż-ı rūĥ-efzā ĥicāb

mestį-i Ǿışķa ĥaķįķį Ǿaķl hūş olur ķamu
perde geç bu varlıġuŋdan olmaya ol tā ĥicāb

66
***ķāfiyetüǿt-tā ve ķaśįde der-śıfāt-ı dünyā-yı bį-ŝebāt ve der-derd-i serencām-ı ħalķ ve tevĥįd ve münācāt** [*]*

— — • / — • — • / • — — • /— • —

oldı çü bi-vefālıġ u cevr ü cefā-śıfāt
dünyāya sevmek anı olur maĥż-ı seyyiǿāt

ķılmaz vefā kimesneye bu çarħ-ı bį-ķarār
ķomaz śafā göŋüllere bu devr-i bį-ŝebāt

bir gül mi bitdi ki yine topraġa düşmedi

(13a) Ǿaķl: Ǿaķl u M.
[*] S'de 51a. M'de 44a.

bülbül mi ötdi ki yile o virmedi ĥayāt

eglenme kūs-ı tebteØuhāør- rādife işit
aldanma bir ĥayāta ki oldı śoŋı memāt

5 natviøs-semāøa didi ketayyiøs-sicil ħüźā
ne yir ķala ne gök ne bu encüm ne ŝābitāt

ger ter olur u sebz müzeyyen şükūfeden
muśfer olup yire dökilür yine her nebāt

lāle ecelden içdi piyāle benefşenüŋ
ķaddi bükildi döndi ķamu rengi ħađravāt

evlāduŋı elüŋle ķomaduŋ mı topraġa
iħvān-ı dįn ķanı yā-ħo ābā vü ümmehāt

śoldurdı yirde cismini gör gül gibi tenin
topraġa śaldı zülfini sünbül gibi nebāt

10 Øažm-i iØžām gör aħi ger şāh u ger ġulām
topraķda şimdi cümle remįm oldı vü rüfāt

kim buldı eyd ecelden emānı ya dünyede
kim oldı di bu vartaya ol düşmedin necāt

çün āķıbet fenā olısar Øālem oldı tut
dinür ķarįb işitmiş olasın ki külliø āt

çün Øömri natØını düre her gül-ruħuŋ ecel
kim sürüp atı ķurtara cān ķıldı şāhı māt

er erligini bilmeye Øavrat nisālığın
cümle ĥufāt maĥşere cemØ olıcaķ Øurāt

(4a) tebteØuhāør- rādife (K.K. 79/7) “Ardından başka sarsıntı gelir”.
(5a) natviøs-semāøa (K.K. 21/104) “Göğü düreriz”.
(5b) ketayyiøs-sicil (K.K. 21/104) “Kitapları dürer gibi”.

15 lem edrimā ĥisābiyeh ola niçelerüŋ
anda demi ķamulara neşr olıcaķ berāt

ĥayretde ten zebūn olıcaķ ki dine ħuźūh
ħacletde ser-nügūn olıcaķ cümle-i Ǿuśāt

yā-rab Ǿināyet it bu günāhkār ķuluŋa
lāyıķ saŋa ne śavm u śalāt itdi ne zekāt

iĥsān senüŋdürür ĥasenāta ger idesin
tebdil pįşem oldı hemįşe ki seyyiǿāt

müşkįl bu ĥālile ķalurısam bu Øuķdede
yā-rab kerem senüŋdür ü hem ĥall-i müşkilāt

20 yā-rab senüŋ ķamulara cūduŋ durur vücūd
mevcūd luŧfuŋıla olupdur ķamu zevāt

senden irişdi ķamulara ħılǾat-ı ĥayāt
emrüŋle degüşür yine ŧonını her mevāt

yā-rab kemāl-i ķudretüŋ āyātıdur senüŋ
leyl ü nehār u cümle-i źerrāt-ı kāyināt

ĥikmet bedāyiØuŋıla memlū bu penc ĥis
Øibret śanāyiØuŋla ŧoludur bu şeş cihāt

kim oldı sırr-ı ĥikmetüŋe vāķıf eyledi
bunca Øibāretile rivāyātı ger rüvāt

25 aç gözüŋi cihān ŧolu Ǿibretdürür ĥaķuŋ
birligiŋüŋ delāyili āyāt u beyyināt

gör ķudreti ki ķıldı Ǿademden bu Øālemi
peydā ki geldi śūrete eşkāl-i mümkināt

(15a) lem edrimā ĥisābiyeh (K.K. 69/26) "Şu hesabımı hiç görmemiş olsaydım".
(16a) ħuźūh (K.K. 69/30) "Yakalayınız".

ŧaşdan aķıtdı ķudreti āb-ı zülāli hem
topraķdan itdi ĥikmeti cārį anuŋ fürāt

yirden bitürdi dürlü nebātı bu niØmeti
gördüŋe ney-şekerde ķoyan pādişāh nebāt

geydi ŝiyāb-ı ħużrını çün ħıżr murġızār
itdi niŝār āb-ı ĥayātı çü muØśırāt

30 dillü dilince luŧfına müstaġrak oluban
źikr ider anı şükr idüben aŋa türk ü tāt

ĥüccāc anuŋ yolında ķılur mālını sebįl
cānlar fidā iderler anuŋ Øışķına ġuzāt

Øubbād anuŋ Øibādeti içinde ġarķ-ı nūr
Øuşşāķ anuŋ meĥabbetine ķıldı maĥv-ı źāt

ġāfil ġurūr u ġafletiledür serāsime
cāhil sürūr u Øişret eger ķodı vācibāt

daħı felāĥa gelmedi ĥayye Øalāødadur
ŧurdı namāza eyledi ķad ķametiøs-śalāt

35 ġāfil egerçi Øārif irişüp teşehhüde
şehd-i şühūd buldı vü ķurb-ı muvāśalāt

maĥvıla irdi ehl-i fenā işbu ĥālete
naĥvıla bu maķālātı fehm idemez nuĥāt

göstermeye bu vaķıØayı ehl-i ġaflete
yatsun ne deŋlü yaturısa nevmile sübāt

yā-rab ĥużūr-ı ķalbiyiçün evliyālaruŋ
hem nūr-ı pāk-i bāŧın-ı ehl-i mükāşefāt

māzāġ kühliyile mükaĥĥal göŋül gözin

(30b) idüben: idübün S.

it tutmaya sebel ki ķılup gayra iltifāt

40 yā ĥay eyle maØrifetüŋ nūrıyıla hem
iĥyā ĥaķiķį ķalbini vir sermedį ĥayāt

67
sükriyyāt der-taśfiye-i bātın [*]

— — • / — • — • / • — — • /— • —

levĥ-ı żamįrden yuyılup naķş-ı kāyināt
pāk oldı ol levāmiØıla mažhar-ı śıfāt

çün žāhir oldı āyineden cevher-i yaķįn
maĥv oldı cilāda ķamu jeng-i mümkināt

tā ķılmayınca daġdaġa-ı iştiyākı maĥķ
itmeye cānda şaØşaØa aks-i cemāl-i źāt

nā-gāh irişdi çünki eşiÓØat-ı nūr-ı Øayn
bozıldı vesmet-i žulümāt-ı teØayyanāt

5 şol murġ-ı cān ki oldı aŋa lā-mekān mekān
olmaz bu ķaleb aŋa ķafes ĥabs hem cihāt

śūret-perest idinme Óuzā nefs izzetin
ki olur u cūd-ı źüll-i gül ol külli gülde lāt

ķurıldı dilde meclis-i şürb-i mevārid uş
döşendi hem mevāyid-i nüzl-i tenezzülāt

(39a) māzāġ (K.K. 53/17) "Gözü şaşmadı".
[*] S'de 52b. M'de 47a..
(3a) maĥķ:maĥaķ M.
(4a) nā-gāh:nā-geh M.
(6b) Vezin bozuk.

lākin degül bu aġdiye-i rūĥ ĥažž-ı ten
hįç ola mı nevāle ola mįveden mevāt

eşkāl-i śūret oldı pür-işkāl-ü piç ü hįç
aĥvāl-i dil ĥaķįķį ķılur ĥall-i müşkilāt

68
der-sükr [*]

— — • / • — — • /• — — • / • — —

śabhā-yı tecellįden alup cām-ı şarābāt
biz rūz-ı ezel olmışduķ mest-i ħarābāt

ol sükr-i ezeldür ki bizi ķıldı yine mest
heyhāt ķanı u dil ü cān ķanı heyhāt

gel zemzeme-i Ǿışķa işit sözi dilefrūz
tā vire śafā ķalbüŋe bu źevķ-ı münācāt

çün āh ide Ǿāşıķ ŧolar ol pāk nefesden
cān milki eşiǾǾatıla tā śaķf-ı semāvāt

5 mūsį-i dil urur erinį naǾrasını çün
kār itdi ne ķılsun aŋa bu āteş-i mįķāt

tevĥįd meyin cām-ı fenādan içüp ol mest
kim maĥv-ı fenādur bize bu yolda kerāmet

nefy eyle vücūduŋ hele źāten ve śıfāten
tā nūr-ı şühūdı ķıla źātuŋ yine iŝbāt

---

[*] S'de 53a. M'de 37a.
(5a) erinį (K.K. 7/143) "Bana göster".
(6b) maĥv-ı: maĥv S.

refØ oldı beraḳıØ bu serā-perde-i eḳvān
maĥv oldı cemāl-i eĥadiyyetde çü źerrāt

sıġmaz ĥücüb-i sūret-i eşyā vü hem esmā
anda ki tecellį ide öz źātına ol źāt

10 saĥḳ eylese ger śadmeti üli nola āħir
ḳılur çü rübūbiyyet-i elŧāfı mürāǾāt

maĥv ol ĥaḳįḳį ulüøl- elbāba çü vardur
ĥaḳdan bu ḳıśaś içre ĥayātıla mükāfāt

69
ḳaśįde naśįĥat der-beyān-ı serencām-ı ħalḳ-ı rūzigār der-dār-ı dünyā bā-merg ve fenā [*]
• • — — /• — • — / • • —

ġāfil olmaŋ ki vaḳt-i rıĥletdür ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt
bu ħarābeyiçün ne miĥnetdür ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

her gülen gül gibi śolısardurki gelen dünyeye öliserdür
mālı ayruḳlara ḳalısardurekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

müteferriḳ ḳılan cemāǾātı müteġayyır ide bu hālātı
ŧāØata śarf idüŋ her evḳātı ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

ḳalısar ħāli bu vaŧanlaruŋuz çüriyiser bu yirde tenlerüŋüz
ŧaġılup gide hem kefeŋlerüŋüz ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

5 yıḳılup gidiser serālaruŋuz ħāk ola rūy-ı cān-fizālaruŋuz
ḳanı ecdāduŋuz atalaruŋuz ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

ḳala evlāduŋuz yetįm ḳamu ne ata ana bula ne ħo Øamū

(11a) ulüøl- elbāb (K.K. 2/269) “Sağduyu sahipleri”.
[*] S’de53b. M’de 54a.
(2a) ḳalısardur: ḳalısurdur M.

ĥasret ü derd ü āh göŋli ŧolu ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

kimi bula atası yirine her yaŋa baķduġınca yirine
boynın egüp arada sürine ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

aġlasa kim siler gözi yaşın kimisi örter ayaġın başın
her dem artura baġrınuŋ başın ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

ķanda varursa bulmaya ĥürmet ayruġ aŋa kim idiser şefķat
ķaldı ħor u źelįl bį-ķuvvet ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

10 kimseye ķomayan ĥużūrı ecel hem döken gözdeki bu nūrı ecel
ġuśśaya degşüren sürūrı ecel ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

şād u ħandān yürüriken çün māh ŧutılur topraġa düşer nā-gāh
daħį nā-çāre irdi ĥükm-i ilāh ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

ezilür baġrı ķanlar ider ķay başa neler gelür neler gör hay
vaǾde çün yitdi ķanda olur key ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

üstine çevrinür çü pervāne odlar yaķılup ata vü ana
ķıldı oġul firāķı dįvāne ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

çāre kim buldı dünyede ecele olma maġrūrı iy ħanum emele
güç yitişdükçe durışuŋ Ǿamele ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

15 ħoca güç ide boynı ŧolu vebāl pāyumāl ola bunda ehl ü Ǿayāl

her kemālüŋ śoŋı çü oldı zevāl ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

ġayrılar alalar ħavāŧįni işbudur bu cihānuŋ āyįni
topraġa gömdiler selāŧįni ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

unıdanlar bu emr-i taķdįri ecel irdi ŧaġıtdı tedbįri
vay eger anda nār olur yiri ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

ķaldı münǾimlerüŋ yiri ħālį noldı meh-rūlar u ķanı ħālį
neyledüŋüz eb ü Ǿam u ħālį ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

(9a) idiser: iderser S.
(11a) māh: meh M.
(17a) ŧaġıtdı: ŧaġıldı M.

dünye ħod bį- vefā durur meşhūr bes nesine olur kişi maġrūr
yıķılur bunda her olan maǾmūr ekŝirū źikra hādimiǿl-leźźāt

20 niçe niçe hevā vü Ǿucb u ġurūr ĥāśıl idegörüŋ bu ķalbe ĥużūr
isteŋüz lā-mekānda Ǿālem-i nūr ekŝirū źikra hādimiǿl-leźźāt

ķayd-ı dünyāyı ķalbe itmeŋ bend ġayrıla daħı eylemeŋ pey-vend
yiter ölüm ĥaķįķį ķamuya pend ekŝirū źikra hādimiǿl-leźźāt

şehlerüŋ taħtı taħta taħta śınup şol muraśśaǾ külāhı yire inüp
gözleri hem süzile rengi dönüp ekŝirū źikra hādimiǿl-leźźāt

źerre źerre ķamu benįm ü benāt yirde çüriyiserdürür heyhāt
āħirı çün ĥayātuŋ oldı memāt ekŝirū źikra hādimiǿl-leźźāt

70
ķaśįde der-naśįĥat ve taĥķįķ-i tezkiye-i nefs ve taśfiye-i ķalb ve taĥliye-i rūĥ *

— —• / — • — • / • — — • / — • —

erlik demidürür hele sen de ġayret it
ŧur yola ķoşan ölü degülseŋ ĥamiyyet it

ŧur ķalma bu mehāvį-i süflįde çün sifāl
irmeklige merāķį-i Ǿulvįye himmet it

ķalbi münevver itmege işrāķ-ı rūĥıla
terk eyle ĥažžını tenüŋ ifnā-yı śūret it

çün müdreķāt-ı bāŧıniye şuġl ide śıfat
ġarb-ı fenāda ġāyib olup ķasđ-ı ġurbet it

(19a) ħod: ħo M.
(22a) inüp: inip S.
* S’de 55b. M’de yok.

5 ol laĥżada ki nūr-ı tecellį-i ĥaķ ire
ol lemǾada bu varlıġı hep ġarķ-ı ĥayret it

göŋlüŋde olduġınca bu dünyā meĥabbeti
sen varamazsın işbu yolı terk-i Ǿādet it

ķıl tevbeyile tezkiye-i nefs evvelā
śıdķıla imtiŝāl idüp Ǿibādet it

kesb eyle kāmilüŋ şeref-i dest-i pūsunı
sen evliyāya cān u göŋülden meĥabbet it

bir sāǾat evliyā nažarından ırılmaġıl
ŧut himmeti ata kini muĥkem irādet it

10 sen evliyā ĥużūrın eger ĥāśıl idesin
unıt taǾalluķāt ġamın çille ħalvet it

tā müntic ola erbaǾįne śabāĥan sırrı
ķalbi mevāridile yenābįǾ-i ĥikmet it

çün ķalbe ol levāyıĥıla irdi taśfiye
ķalbi mevāridile özüŋ mest-i ĥażret it

irdükde her merātibe aǾlāsın it ŧaleb
ednā revātibine cihānuŋ ķanāǾat it

ednā gözetme kimseyi senden cihānda hįç
luŧfıla her važįǾ ü şerįfe ki Ǿizzet it

15 ķıl ĥiźmet iĥtirāmıla dįn ulularına
ķalmışlaruŋ elin ŧutup anlara şefķat it

pākise ķalbüŋ eyle nažar cümlesine pāk
ķo imdi sūǿ-ı žannıla ŧap ħalķa töhmet it

yapar tevāżuǾıla ulular aluları
sen kibrile bu ħalķa yiter cevr ü miĥnet it

yaħduŋ cihānı cevrile bu ħalķı ķullanup
kim didi saŋa bunlara dürlü ĥükūmet it

olduŋ mı sen mürįd śatarsın meşįħatı
yok nesnenüŋ bahāsı nolur söyle ķıymet it

20 Øālem ĥakuŋ ululıġı cenbindedür Øadem
kimsin ya benligüŋ ne ķo buyurdı rıĥlet it

ķo keşfi kefşüŋ altına degşür kerāmeti
germiyyetine Øışķuŋ özüŋ pür-ĥarāret it

yan şemØı gibi uçdan uca derd-i Øışķıla
şevķ odını bu cān dil egnine kisvet it

kim ĥurķat-ı teşevvuķ olur faķr kisveti
śoy bu libāsı şöhreti ķo defØ-i āfet it

śal sāye gibi topraġa yolda özüŋi ħod
ir luŧf-i şemsi şuØlesine refØ-i žulmet it

25 ol dem ki ire şeb-neme gün şavķı maĥv olup
olur hevāya münķalib ol sırda diķķat it

bes vir hevā-yı Øışķa ĥaķįķį vücūduŋı
şevķını cāna her dem anuŋ tāze ħılØat it

ger aŋladuŋsa taĥliye-i rūĥ sırrını
teslįm olup yol ehline cānda iŧāØat it

ger iresin sülūkile seyr intihāsına
ķullıķdadur ŝebātıla menzil bidāyet it

71
der-sükr [*]

— —• / • — — • / • — — • / • — —

sırruŋı gel iy gözlerimüŋ yaşı Ǿayān it
sįle mi virürsin beni ĥālüŋ ne beyān it

ķandan gelişüŋ sen cigerüm ķanı mısın ki
ķanlara boyarsın yiri ŧap bağrumı ķan it

düşdükçe yire sen delinür bağrı yirün āh
nolduŋ bilelüm ĥālüŋi bir laĥża emān it

Ǿazmüŋ nireye yār işigine gideriseŋ
men ħāki daħı al bileŋe seyl revān it

5 iy dürr-i yetįmüm ķoma bį-kes ki ġarįbem
gözümdeyiseŋ şimdi bu cānumda mekān it

iy derd-i dilefrūz bu yāķūt-ı revāndan
sen rūĥ-ı revānumı cevāhir ŧolu kan it

cān dil ne olur hay kimüŋ evini śorarsın
seyl aldı çü ħāşāki revān ol deverān it

yāruŋ çü cemāli güneşi şavķına geldüŋ
şeb-nem gibi maĥv ol özüŋi anda nihān it

ten ĥažžı ĥażįžinde ĥaķįķį hele ķalma
himmet per ü bālını aç imdi ŧāyerān it

[*] S'de 56b. M'de 53a.

72
der-naśįĥat [*]

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

ķılma meyl-i māl-ı dünyā ĥubb-ı mevlį ĥāśıl it
anuŋıla devlet-i dünyį vü Ǿuķbį ĥāśıl it

ŧutdı jeng āyįneŋi irmez cemāli pertevi
ol śafāyı bulmaya var ķalb-i śāfį ĥāśıl it

ķalb-i śāfį žāhir ü bāŧın küdūrātından it
her ĥabāŝetden arıt bu nefsi taķvį ĥāśıl it

mertaǾ-ı süflįde ĥayvān gibi hay ķalmaķ nişe
Ǿālem-i Ǿulvįye ādemsin teraķķį ĥāśıl it

5 yüzüŋ üstine sürini gözlerüŋ yaşı gibi
ivme Ǿömr olduķça yolı var teǿennį ĥāśıl it

nişe buǾdiyyetde ķāniǾsin maĥcūbiyyete
hay göŋül gözini aç nūr-ı tecellį ĥāśıl it

varısa cānuŋ kelįse naķşı mısın ķıl nažar
Ǿibret al Ǿālemde her śūretde maǾnį ĥāśıl it

ķalmaġıl ārāyişine bu evüŋ āsāyişi
az olur sen himmeti iy dost Ǿālį ĥāśıl it

eyle taķvāyıla evvel derdi ĥāśıl it
şemǾı gibi şuǾle vir Ǿışķ-ı ĥaķįķį ĥāśıl it

---

[*] S'de 57a. M'de 53b.
(9a) derdi: derd M.

73

der-nāśįĥat [*]

• • — —/ • • — —/• • — —/ • • —

ķo bu tertįb-i teni Ǿālem-i cāna sefer it
ĥubb-ı dünyā-yı denįden güźer it cān güźer it

iǾtidād itme ķadem baś hele bir sen de yola
dest-gįrüŋ o tażarruǾ aŋa şām u seher it

Ǿālem-i Ǿulvįye gel itmege pervāz bugün
yeǿsi ķo ħavf u recādan göŋüle bāl u per it

gey saķın yolda seni ķomasun ilhād u ĥulūl
ĥaźer it şāhum efendi ħaźer it hay ĥaźer it

5 baśma zinhār ķadem şerǾ-ı nebįden ŧaşra
seyf-i aĥkāmı bidaǾ žulmetine ħoş siper it

iĥticābıla yaķįn şuǾlesi gösteremez
bāŧını taśfiyeyile cehd ķıl dįdevar it

evvel it āyine-i ķalbi muśayķal śūfį
dil-berüŋ Ǿaks-i cemālin göre andan nažar it

cām-ı vaĥdetden içüp olduŋısa mest iy cān
ķoma endįşede Ǿaķlı daħı āşüfte-ter it

hele i mest-i ħarābāt-ı fenā bir yine gel
yıķ bu zindān-ı teni sükrile zįr ü zeber it

10 zāhidüŋ zerķı śālibin uşad u śūfįnüŋ
delķı pįlūnını śad pāre ķılup şūr u şer it

yine mestāne ķılup naǾra vü gül-bang uyar
ħāb-ı ġafletde ķalan ħufteye hem bir ħaber it

[*] S'de 57a. M'de 56a.

Ǿāşıķ ol Ǿışķıla yan şöyle ĥarāretde ki tā
zāduŋ āteş gibi iy Ǿışķ eri ħūn-ı ciger it

Ǿışķ dersini ĥaķįķį dime gel cāhile sen
hay ne fāyide anuŋla ķo yiter derd-i ser it

kimde ki nūr-ı baśar olmaya Ǿālem şeklin
nice aŋlada aŋa kimse sözi muħtaśar it

74
der-naśįĥat-ı dil-peźįr [*]

• — • —/ • • — — /• — • —/ • • —

göŋül ki oldı anuŋ dāmı eŝfel-i nāsūt
ne ĥālile ide pervāz-ı Ǿālem-i lāhūt

żamįr levĥını tevĥįd-i ħāśıla pāk it
ki Ǿaķl-ı tįreyi ķılmaya felsefe mebhūt

Ǿulūm-ı keşfi ŧaleb itdi oldı menşeǿ aŋa
cilā vü taśfiye ne fikr-i ħaŧır-ı fertūt

ledünni Ǿilmi bilen baĥŝi vü cidālı nider
ki yaraşur aŋa ĥılm u vaķar u śamt u sükūt

5 nice irişe serā-perde-i hüviyyetde dil
ki seddür olmadı ŧay mülk ü Ǿālem-i melekūt

ne şerǾde var elüŋ ne ŧarįķda ķademüŋ
ne lāf urursın iy cebrį dile alup ceserūt

---

[*] S'de 58a. M'de 57a.
der-naśįĥat-ı dil-peźįr: - S.
(3a) itdi: it ki M.

çü sırr-ı vaĥdete vāķıf degül özüŋ ne şeref
vire bu tefriķada ŧumŧırak-ı bād-ı bürūt

cemāl-i źātı eşiØØātı irmez olmadın
fenā-yı ŧabda tā maĥv bu śıfāt u nuØūt

ĥaķiķi āteş-i Øışķ içre yanmayan ħāmı
ne vaķfe-i Øarāfāt ide puħte ne Øarafūt

75
der-ġınā-yı dil ve beyān-ı cevlān-ı sį-murġ-ı dil-i evliyā der-ķāf-ı ķurb*

— — •/ — • — •/ • — — • / — • —

gösterme servetile yüri bize bürūt
loķma-pereste oldı ü lāt u lūt u pūt

Øāşıķ göŋül ki oldı anuŋ ħūnı derd-i Øışķ
geh āteş oldı zādı vü geh ħūn idindi ķūt

cān olsa zinde maØrifetuøllāhıla ne ŧaŋ
görürsin āb-ı baĥri ki olur ĥayāt-ı ĥūt

murġı ki āşiyānı anuŋ ķāf-ı ķurb ola
dām-ı megesde hįç ola mı śayd-ı Øankebūd

5 gösterme zerķ u ĥįleŋi sen ehl-i ĥāle kim
sį-murġa nice ĥāyil olur evheneøl-büyūt

ķılmaz bu milke vü melekūta nažar şu kim
āşüfte eylemişdür anı ĥayyu lā-yemūt

(8a) źātı: źāt S.
(8b) ŧabda: tāmda M.
* S'de 58a. M'de 47b.

cān ki fenā nehengi yuda baĥr-ı maǾrifet
olur niteki aŧlas u dįbāc berg-i tūt

ĥāl nice ķıla ķāl bu ĥāli ki lāl olur
dil şunda ki olur mütelāşį ķamu nuǾūt

aĥvāl-ı evliyāda ĥaķįķį evlāsı şaħs
Ǿaczine muǾterif olup itmekdürür sükūt

76
der-nāśįĥat *

— — •/ — • — — / — — •/ — • — —

cānuŋda vü tenüŋde olduķça istiŧāǾat
ķılma özüŋe taķśįr zinhār eyle ŧāǾat

göŋlüŋde anı fikr it dilüŋde anı źikr it
her Ǿužvuŋıla şükr it cānıla ķıl iŧāǾat

şükrin şehüŋ edā ķıl her dem aŋa ŝenā ķıl
ĥaķdan utan ĥayā ķıl hay niçe bir şenāǾat

gel olma dūr-endįş rızķiçün itme teşvįş
zinhār eyle dervįş virdügine ķanāǾat

5 ol milk-i māldan Ǿur tā ķalbüŋ ola pür-nūr
ġafletden ola gör dūr vaķtidür it zirāǾat

maĥv ol fenāda muŧlaķ taĥķįķ ire muĥaķķaķ
tā ire pertev-i ĥaķ açıla yol şu sāǾat

(6b) ĥayyu: ĥayyı M.
* S’de 58b. M’de 48a.

ķalbüŋde genc-i maØnį bulduŋ çün eyle maħfį
ķılmaķdan anı yaØnį maķsūd ne Øişā́Øat

nā-süftedür çü budur pindār defterindür
maØni cemāline rū-pūş olur śınāØat

bu dįn yolında vir baş ger başuŋ ola ħaşħaş
döndürme yüz ķarındaş merdāne ķıl şecāØat

10 hay ķoma şerØi elden ĥaķ bekleye źelelden
kesbidegör Øamelden sen ĥażrete biżātØat

bidØat durur đalālet žulmetdürür cehālet
irmege vecd ü ĥālet sünnį gerek cemāØat

ırma bizi śafādan ayırma evliyādan
yā-rabbi muśŧafādan sen rūzi ķıl şefāØat

ümįź ider ĥaķįķį ki yarı ķıla mevlį
vaķtine ĥubb-ı dünyį irgürmeye iżāØat

77

der-tażarruØ ve münācāt baĥr-ı basįt *

— — • — / • — — / — — • — /• — —

luŧfuŋdan eyle yā-rab men ķuluŋa Øināyet
bu nefs-i şūm elinden kim Øācizem beġāyet

nefsüm baŋa ider güç cevrine bulmadum uç
ben senden özge andan kime ķılam şikāyet

bu nefs-i şūm elinden yanduķ yaķılduķ āħir
gelmedi her-giz andan bir kimseye ĥimāyet

* S'de 59a. M'de 48b.

men ħāk-sārı ķurtar sen źüll-i maØsiyenden
kim gice gündüz işüm cürmile cināyet

5 yüz ķaralıġı durur kesbüm çü ĥażretüŋde
ķalbüme bu ħabāŝet ānın ider sirāyet

men kendü saØyümile nidem ne iş başaram
vay ol ķula ki senden irişmedi hidāyet

tevfįķuŋ it refįķum gösterdivir ŧarįķum
Øışķuŋı ķıl raĥįķum-ı şāh-ı bį-bidāyet

her kimi sükr-i Øışķuŋ kendüliginden iltür
taħt-ı yaķįnde diker ol şāhvār rāyet

kim ŧabØ žulmetinden ķurtılmadı anuŋ hįç
irmedi bāŧınına bil şuØle-i vilāyet

10 yüz süriyü ķapuŋa geldüm ümįźivār uş
Øafvuŋa raĥmetüŋe ħod var delįl āyet

ġaybuŋ mekāmininden feyżüŋ irişsün āħir
sınuķ göŋülleri sensin iden riØāyet

sen ol kerįmsin kim yazuķlu ķullariçün
fażluŋ raĥmetüŋdür deryā-yı bį-nihāyet

deryā-yı raĥmetüŋden cürmine cümle ħalķuŋ
bir ķaŧre ger irerse ider şehā kifāyet

her lafž u her Øibāret cārį meĥabbetüŋden
dilde śarįĥ olsun ol ya gerek kināyet

15 meydān-ı Øışķ içinde oynamayan ĥaķįķį
başını ol bu yolda bilmez nedür ĥikāyet

(4ab) M'de 5. beyit.
(5ab) M'de 4. beyit.

78
der-naśįĥat ve taĥrįż baśar ve Øināyet [*]

• — — / • — — /• — — /• — —

ĥaķiçün idene Øibādet ne ĥācet
bu resme ĥarįśi ne ĥācet ne ĥācet

gelüŋ el irerken idelüm Øibādet
ki żāyiØ idüp Øömr nedāmet ne ĥācet

neçündür perįşān hemįşe bu göŋlüŋ
ne ġam hay ħanum bu melālet ne ĥācet

muķadder olanı yaradan ħo virür
neye bes bu renc ü meşaķķat ne ĥācet

5 viren ĥaķ ħo rızķı ķo ħalķı cihāndan
ķo loķmayiçün ķo ya minnet ne ĥācet

vurup püşt-i pā ħoş cihāna elüŋ çek
ķamudan ki kesb it ferāġat ne ĥācet

ne baş aġrısıdur bu bir nefsiçün yā
ne ġavġā durur hay bu şöhret ne ĥācet

gerekdürür ki dervįş özini ide ħāk
aŋa bes bu cāh u riyāset ne ĥācet

çü Øizz ü şerefdür ħüźādan ħo Øuzlet
aŋa bes bu ħizy ü ħacālet ne ĥācet

10 Øavāma muśāĥib olınmak ħacālet

[*] S'de 59b. M'de 56b.

dürür gey ķo çekme śuØūbet ne ĥācet

ķo keşfi çü kefş ol hele Øālį himmet
deŋ ehl-i kerem ol kerāmet ne ĥācet

çü pįşeŋ seħāvet ola faķr içinde
ħo şehsin bu ŧabl u ya rāyet ne ĥācet

bu nefsüŋ ħılāfın id erlik ki budur
her işde bu şūma iŧāØat ne ĥācet

depinme ķazıtma ne vecd ü ne ĥālet
dürür hay nedür bu şenāØat ne ĥācet

15 çü gözlüye gizlü degül iş nažarda
özüŋi bes itmek melāmet ne ĥācet

cihān bir sebāķdur bu rāzı ŧuyana
aŋa bes fülāndan rivāyet ne ĥācet

ĥaķįķį çü iĥsān durur ħoş ķamudan
bes eylük idelüm isāøet ne ĥācet

göŋüller alalum śafālar bulalum
śafālu göŋüle küdūret ne ĥācet

79
sükriyyāt der-ķadem-i Øışķ-ı Øāşıķ fį Øilmiøllāh
hezec-i aħreb-i müŝemmen [*]
— — •/ • — — • /• — — • / • — —

söylenmeziken dilde vücūd u Øadem iy dost
baśmamışıdı Øāleme ādem ķadem iy dost

[*] S'de 60b. M'de 49a.

ner Ǿarż u semāvāt yaradılmışıdı ne
kürsį adı varıdı ne levĥ ü ķalem iy dost

taśvįr-i benį-ādemiçün levĥ-ı vücūda
urulmamışıdı daħı işbu raķam iy dost

vaĥdet deŋizinde ķamu ġarkıdı tamāmet
ayrılmamışıdı daħı bir ķaŧre nem iy dost

5 kim şārıķı şevķunuŋ irip leşker-i cāna
dil taħtına dikmişidi Ǿışķuŋ Ǿalem iy dost

bünyād daħı bāġa cihānda yoġiken cān
maħmūr meyi Ǿışķıdı bį-cām-ı cem iy dost

şeydāyiken elŧāf-ı cemālüŋe bu bülbül
ķandayıdı bu gülşen-i bāġ-ı irem iy dost

bu ĥāl-ı dilefrūza bu derdile ciger-sūz
ķanda olısar vāķıf eb u ħāl u Ǿam iy dost

vir ġarķa bu tevĥįd-i ĥaķįķįde göŋül ki
baĥr oldı olan ķaŧre heman ġarķ-ı yem iy dost

80
der-nümūźen-i ŝābit-ķadem der-Ǿışķ *

— — •/ • — — • /• — — • / • — —

göŋlümde ġam-ı Ǿışķ ki vü gözümde nem iy dost
bir dem mütevvaķķıǾ bu kim olmaya kem iy dost

şavķuŋla çü śubĥ olmayıcaķ rūşen ü dil-şād

---

* Sʿde 61a. Mʿde 49b.
(1b) mütevvaķķıǾ: mütevvaķķaǾ M.

žulmet yaġar üstüme bürir ġaym-ı ġam iy dost

şol dūna ki dįn derdi çirāġ olmaya dünyį
dūnında ķalur müdlehem ol lā-cirem iy dost

ne varıdı ġaybį ne eşiǾǾāt-ı tecellį
bes žulmet-i reybį olur aŋa elem iy dost

5 şol himmet-i Ǿālį ki ider Ǿālem-i Ǿulvį
seyrin yine bį-bāl çü hebb-i nesem iy dost

ol ŧāyir-i bāġ-ı melekūtuŋ nice idrāk
eyleye ya pervāzını fevķ-i himem iy dost

ten ĥažžı ĥažįżında cuǾal gibi şeb ü rūz
şol cįfeyiçün saǾy ķılan bį- ķadem iy dost

men bį-rehe iş sehv ü ħaŧāyısa hemįşe
sen pādişehe luŧf u seħā vü kerem iy dost

luŧf eyle ħaŧįǿātını Ǿavf it ki ĥaķįķį
dir rabbi žalemnā işi oldı nedem iy dost

10 topraķda yüzi ķamudan ednā vü eźeldür
ķapuŋda vücūdıla müsāvį Ǿadem iy dost

81
der-sükr*

— — •/ • — — • /• — — • / • — —

sen ravża-ı ħāŧırda menüm gülşenüm iy dost
sensin felek-i dilde meh-i rūşenüm iy dost

(9b) rabbi žalemnā (K.K. 7/23) "Rabbimiz (nefislerimize) zulmettik."
* S'de 61a. M'de 51a.

senden ŧoķınur şuǾle ħocam göŋlüm evine
andan ki açıldı saŋa bu revzenüm iy dost

źikrüm sen ü fikrüm daħı çok şükr saŋa kim
sensüz degülem ķandayısa meskenüm iy dost

senden cigerüm zaħmı vü çārem daħı sensin
her tįr ü belāya siperüm cevşenüm i dost

5 ger uġraya manśūr gibi dāra yolum hem
odlara yanup śavrıla yile tenüm iy dost

ķıblem çü cemālüŋ saŋa yüz ŧutdum efendį
ķancaru dönem daħı kimüm var menüm iy dost

maķśūdı vü maŧlūbı ĥaķįķįnüŋ ümįźi
maǾbūdı daħı sen saŋa dutdum yönüm iy dost

82
der-sükr-i Ǿışķ *

— — •/ • — — • /• — — • / • — —

göŋlüme uralı ġam-ı Ǿışķuŋ seĥer iy dost
āhıla sürer Ǿömrümi şām u seĥer iy dost

sįmāda göŋül ĥālini eyle maŋa taķrįr
yaşıla dükendi ķanı ħūn-ı ciger iy dost

ol demde ki olmaya ħaberdārı özinüŋ
Ǿāşıķ ŧuya mı ĥālini her bį-ħaber iy dost

(7a) maķśūdı vü maŧlūbı: maŧlūbı vü maķśūdı M.
* S'de 61b. M'de 50a.

fikret per-i pervāzına irmedi bu sırruŋ
zịrā bu havāda dökilür bāl u per iy dost

5 varlıķ eŝerin eylemedin maĥv fenāda
göstermedi bir cānda bu Ǿışķuŋ eŝer iy dost

sehlidi yoluŋda ser ü cān terkini urmaķ
illā ki degül lāyıķı her muħtaśar iy dost

cānum daħı iy dost cihānum daħı sensin
hem sen göŋüle göze viren nūr u fer iy dost

mūķın nažarında olıcaķ mürtefiǾ aġyā
manžūr sen olursın iden sen nažar iy dost

sen eyle ĥaķịķịye rıżāŋı vü liķāŋı
rūzị ķıla çün mülk-i fenādan güzer iy dost

83
der-nümūzen-i ŝābit-ķadem der-Ǿışķ*

— — •/ • — — • /• — — • / • — —

göŋlüm nice ırabile senden gözin iy dost
ķanda çevüre yā işigüŋden yüzin iy dost

ber-dār ide manśūr gibi ger tenümi ħalķ
odlara yaķup yile śavura tozın iy dost

biŋ cānum eger varısa bir kezden idem terk
kimdür ki diriġ eyleye senden özin iy dost

bu Ǿışķ yolında döniser ħod degülem hịç

---

* S'de 62a. M'de 50b.
(3ab) M'de kenarda.

ħalķuŋ işidüp men eyü yavuz sözin iy dost

5 yoķ kimseyile Ǿışķa esįrem serikārum
derdüm ne gözedem ya ķarasın bozın iy dost

pervāz-ı peri Ǿışķıla eyleyene ne ġam
kim ķayıra yoluŋ yoķışını düzin iy dost

zerķını kesād itdi nebį şerfǾi ki ġūluŋ
almazam anuŋ bir ķara pūla yüzin iy dost

sulŧān-ı rusul şükr ki gösterdi bize bu
ŧoġrı yolı aŋladuġ işüŋ her yüzin iy dost

nažmında şekerden ķılur aĥlā bu ĥaķįķį
egrile āħį sözinüŋ gör ŧuzın iy dost

84
der-iştiyāķ hezec-i aħreb-i müseddes [*]

— — •/ • — • — / • — —

ŝad āh u fiġān fiġān dost
kim ŝanı bu çişm-i dür-fişān dost

görmez i cihāna ŝıġmayan yār
bes ķandasın āh sen nihān dost

yoħdur bu diyār içinde deyyār
sen varsın yine hemān dost

(9a) şekerden: şekürden S.
[*] S'de 62b. M'de 55b.
(3ab) M'de kenarda.
(3b) Vezin bozuk.

bu ism-i cihān ne maġlaŧadur
ne ķahr u belāya bu gümān dost

5 ħod milk-i cihān ŧolu cemālüŋ
bes nişe göremezüz Ǿayān dost

žulmetde ne ķalmışuz Ǿaceb ya
şuǾleŋ çü ŧolu durur cihān dost

ķandalıġuŋı kimesne bilmez
men ķanda śoram i bį-mekān dost

śıġmaz ħocam anda ħod ki sensin
ne kevn ü ne mekān ü ne zamān

bes ķanda idem Ǿaceb ŧaleb men
senden ya kime śoram nişān dost

10 sensüz ħo bize muĥāl dirlik
sensin ki ĥayāt-ı cism ü cān dost

sen çişm-i çirāġ-ı cān-ı Ǿāşıķ
sen nūr-ı zemįn ü āsumān dost

sensüz ya ne luŧfı var cihānuŋ
iy revnaķ-ı bāġ u būstān dost

dil murġı ya bu kafesde sensüz
ķanda dutısardur āşiyān dost

iy bāŧın u žāhir evvel āħir
senüŋle ĥayāt-ı cāvidān dost

ķılduŋ bu ĥaķįķį ħāk-i pāyı
Ǿışķuŋa esįr nā-gehān dost

(8a) ħod ki: çün-ki M.
(12b) revnaķ-ı: revnaķ-u S.

85
sükriyyat der-sükr [*]

— — •/ — • — • /• — — • / — • —

śūfį var urma ŧaØna ki bu cām-ı cemde mest
Øaks-i cemāl-i yārı görüp oldı mey-perest

kim baħdı ol cemāle ki āşufte ķalmadı
kim gördi celāli ki ya olmadı şikest

sāķį revaķ u śāfi güzāf anca dökdi kim
seyl aldı Øaķl-ı pįri eger reft o ki rest

mest ü ħarāb ķıldı şarāb-ı tecelliyāt
sāķį ezelde ķuralıdan meclis-i elest

5 geh śaĥve geldi gāh olur mahv u geh fetā
geh bu taĥayyür içre olur nįst gāh hest

rindį vaśl-ı yār etegin ŧutdı cān virür
ser terkin urdı virdi mi gör kimseneye dest

almaz cihānı ĥabbeye Øizzet nolur ya cāh
virür bu mülki terreye eydür ki įn besest

aĥsenet ol faķįre ki Øālį nažardurur
ķalmadı dūn himmetile çāh-ı tende pest

şeyħ-ı zamāne aŋa muķayyed ki śayd ide
ün vardı inmege daħı ħālį elinde şest

15 dāmına kendü düşdi yine ser-nügūn zihį
cān kurtaramadı daħı çendān egerçi cest

---

[*] S’de 63a. M’de 51a.

pervāza gel ĥaķīķī yine perr-i Ǿışķıla
Ǿaķl-ı Ǿaķīle olmaya tā yolda pāy-best

86
der-sükr baĥr-ı serīǾtaķtīǾa müfteǾilün müfteǾilün fāǾilün *

— •• — /— •• — / — • —

dil yine meyħāneden irişdi mest
ķaldı ayaħda yine bu Ǿaķl pest

kūy-ı ħarābātı ħarāb eylemiş
ķaçar öŋince ķamu bāde-perest

kübler ayaħlarda düşüp ser-nügūn
rīħte meyhā vü ķadeĥahā şikest

cümle-i eczā-yı vücūdı bu şūr
raķśa getürdi yine bī-pā vü dest

5 ķıldı çü ibrīķ-ı teni ser-nügūn
āb-ı revān oldı revāne çü rest

pīr-i münācātı gör ol ruǾbdan
çün şerār ez revzen-i mişķāt-ı cest

ķıldı ĥaķīķīyi ezelden ebed
mest-i ħüźā curǾa-ı bezm-i elest

---

[*] S'de 63b. 51b.
der-sükr baĥr-ı serīǾtaķtīǾa müfteǾilün müfteǾilün fāǾilün: der-sükr baĥr-ı serīǾ S.
(3b) Vezin bozuk.

87
der-sükr remel-i müŝemmen [*]

—• — — / —• — — / —• — — / —• —

bį-ser ü sāmān be-derd-i Ǿışķı o bį-pā vü dest
işbu śūret Ǿālemine cān ezelden geldi mest

varlığın bezm-i ezel saġraķ-ı istiġrāķına
ġarķa viren mest ola vü olmaya śūret-perest

yüz belā görse belį şevķıla andan ki şāh
ez lisān-ı ĥāl-i elŧāf-ı tecellį güft elest

püşt-i cān olsun şikeste ŧurmaya ger ten dürüst
der ezel cānem ber ān Ǿahdįk bā-sulŧān u best

5 Ǿaķl çün dūr ez miyān ber ħast bā įn meşǾale
āteş-i sevdā-ı Ǿışķaş der dil ü cānem nişest

depredür ĥurrāķa şevķ-ı yār çün-ki dem-be-dem
lā-cerem ez pertev-i maǾşūķ įn envār cest

irmedi midrārı envār-ı tecellį olmadı
ķalbi gülzār-ı ĥaķāyıķ olmayan çün ħāk-i pest

Ǿālem-i vaĥdetde ġayrį dost śıġmaz ķadri yoķ
bu vücūduŋ egleyiben dinmez anda nįst ü hest

çü kemān der ķabża-ı ġam büd ĥaķįķį müddeti
nā-küşād-ı Ǿışķ-ı şüd eknūn çü tįr-i rast dest

---

[*] S'de 63b. M'de 52a.
(8b) ü:- M.
(9ab) "Hakiki, bir zamanlar gamın penceresindeki yay gibiydi, şimdi aşkın onu açmasıyla uygun (doğru) eldeki bir ok oldu".

88
der-beyān-ı eng merg cihān-mi nümāyed āħir-i kār ħalķ-ı cihān-ra ez-ħızyü ve nekāl baĥr-ı hezec eczeb [*]

— — • /• — • — /• — —

aç gözüŋi bir i bį- ħaber mevt
bir gün saŋa daħı hem irer mevt

ol taŋrı ĥabįbine vireydi
kimseye emān vireydi ger mevt

sen şöyle ne ġāfil oturursın
bilürsine vardur i peźer mevt

bir gün ide tārumār külli
māluŋ çoġısa ki ne ķadar mevt

5 gör ħalkı cihāna neylemişdür
bir vara ķubūra ķıl nažar mevt

dünyāya ķanı benüm diyenler
Ǿālemde neler ider neler mevt

yire ķodı ser serālarını
yıħmadı mı külli ser-te-ser mevt

şehrin niçe şehlerüŋ ki yıħdı
ne saķf u serā ķodı ne der mevt

kimüŋ ki evine girdi der-hāl

---

[*] S'de 64a. M'de 54b.
der-beyān-ı eng merg cihān-mi nümāyed āhır-ı kār ħalķ-ı cihān-ra ez-ħızyü ve nekāl baĥr-ı hezec eczeb: der-beyān-ı eng merg cihān-mi nümāyed āhır-ı kār ħalķ-ı cihān-ra ez-ħızyü ve nekāl S.
(8b) saķf u: saķf-ı M.

zịr ü zeber itdi i siper mevt

10 derdile cigerleri ider ķan
gözlerde ķomadı nūr u fer mevt

iy serv-i revān bu būsıtānda
bir ķor mı gör āħi şāħ-ı ter mevt

aġardı saçuŋ saķaluŋ iy pịr
uş irdi yaķịn saŋa meger mevt

iy gāv Øalef-perest olursaŋ
ħizyile depeleye çü ħar mevt

müştāķ-ı liķā-yı ĥażretiseŋ
leźźet vire saŋa çün şeker mevt

15 cān mülkine ķıl ĥaķịķị pervāz
dökmezden ilerü bāl u per mevt

ne ĥažž ala bu cihānda kimse
olduķda soŋ ucı reh-güźer mevt

göster baŋa bir kişi ki anuŋ
urmaya yüregine seĥer mevt

89
der-sükr remel-i mecnūn-ı müŝemmen*

• • — —/• • — — /• • — — /• • —

yine şol rāzı ki bi-śavt-ı lisān direm işit

(10b) nūr u: nūr-ı S.
(15a) mülkine: milkine M.
* S'de 65a. M'de 52b.

saŋa cānumdan anı men ki nihān direm işit

sen işidürsin anı hem yine penhānı hemān
ħalk içinde saŋa gerçi ki Ǿayān direm işit

gel beri şerĥaları şerĥına baķ yüregümüŋ
ĥāl diliyile saŋa gör ne beyān direm işit

yoħ mıdur merhāmetüŋ bu baŋa iy ateş-i Ǿışķ
yalvarıban saŋa bunca ki emān direm işit

5 göricek āyine-i cānda cemālüŋ Ǿaksin
nuŧķ-ı ŧūŧį gibi bį-kām u dehān direm işit

iricek ĥālet-i mestį saŋa Ǿışķuŋ ħaberin
unıdulduķda ķamu ĥāl-i cihān direm işit

anda kim vardı yavu Ǿaķl u bilü uślu delü
anda kim hem yuyılur nām u nişān direm işit

ķalbe her lemǾada lāyıħ olan envāruŋ hem
sırrını ki saŋa bį-şekk ü gümān direm işit

ola bu remz-i ĥaķįķį çü göŋülden peydā
cünbiş-i ķulzüm-i bį-ĥadd u kerān direm işit

(1a) bi-śavt-ı: bi-śavt-u M.
(3b) gör ne beyān:gerçi Ǿayān M.
(6b) S'de kenarda.
(7a) S'de kenarda.

90
der-sükr [*]

• • — —/• • — — /• • — — /• • —

bį-ħaberler ħaberin ĥālet-i mestįden işit
cāndan bu Ǿışķ eŝerin śūret-i pestįden işit

kimde ki şāyibe-i vehn-i Ǿazįmet varısa
gösterür aŋa nişān ŧāǾata süstįden işit

Ǿışķı yolında ĥaķuŋ beyyine ŝābit ķademe
zühd ü taķvāda bu çālāķį vü cüstįden işit

sūd u ser-māye saŋa Ǿucb u ġurūr olduġunı
zerķı pįrāyesi vü ħįş-ı perestįden işit

5 kime envār-ı tecellį-i cemāl-i ĥaķ irer
gerek ol anda eser ķomaya hestįden işit

lā-mekān Ǿālemi seyrinde mekānet bulanuŋ
sırrını aŋla bu temkįn ü dürüstįden işit

ehl-i ĥāl aŋlaya bu remz-i ĥaķįķį aŋa dir
gel beri ĥāl dilin mest-i elestįden işit

91
er-rubāǾį [*]

—• — — /—• — — /—• — — /—• —

her işüŋ aślı mufavvaż saŋa maǾlūm oldı ŧut

[*] S'de 65a. M'de 52b.
[*] S'de 65b. M'de 50b.

Øālemüŋ ħalķı öŋüŋde cümle maĥkūm oldı ŧut

aśśı ne źevķ-ı cihānuŋ çün gözüŋden çıķısar
iricek mevt ü fenā āħir i maħdūm oldı ŧut

92
ķāfiyetüǿŝ-ŝāǿ der-tażarruØ ve arż-ı beyān ve münācāt *

— — • /— • — • /• — — •/— • —

senden umar ķamu mededi yā-rab el-ġıyāŝ
sen vir bize ĥayāt ebedį yā-rab el-ġıyāŝ

yā-rabbi kime yalvaralum senden özge hįç
yoħdur żaØįflerüŋ senedi yā-rab el-ġıyāŝ

Øaczile ĥayret içre fürū-māndeyüz źelįl
yā seyyidį vü müstenedį yā-rab el-ġıyāŝ

iy bi-zevāl ketm-i Øademden vücūda hem
sen getüren bu nįk ü bedi yā-rab el-ġıyāŝ

5 evvelden āħire çü bu mücrimlere ķılan
sensin bu luŧf-ı bį-Øadedi yā-rab el-ġıyāŝ

įmānı yoldaş eyle ķulavuz Øināyetüŋ
olsun ķoduħda yire ħadi yā-rab el-ġıyāŝ

iy dest-gįr-i ħalķ nigehbānumuz sen ol
topraġa śalıcaķ cesedi yā-rab el-ġıyāŝ

(2b) oldı: irdi M.
* S'de 65b. M'de 57b.
ķāfiyetüǿŝ-ŝāǿ der-tażarruØ ve arż-ı beyān ve münācāt: ķāfiyetüǿŝ-ŝāǿ der-tażarruØ ve arż-ı beyān S.

itme bizi muØaźźeb ilāhį ki ķabrde
cennet riyāżı ķıl laĥadi yā-rab el-ġıyāŝ

her yaŋadan hedef gibi bu rūzigāruŋ uş
sınuķlara irer lekedi yā-rab el-ġıyāŝ

10 kimseye ķomaz oldı ĥużūrı Øalel-ħuśūś
keydi vü ĥāsidüŋ ĥasedi yā-rab el-ġıyāŝ

gör rūzigārı gör ki hüreyre hirāsıla
diler zebūn ide esedi yā-rab el-ġıyāŝ

sünnįlerüŋ musallaŧı ķılma đalāletüŋ
tįhindeki şu dįv ü dedi yā-rab el-ġıyāŝ

ķoma ķaraŋu göŋlümüzi şöyle iy ķılan
rūşen bu saķf-ı bį-Øamedi yā-rab el-ġıyāŝ

kime nažar ķılup ide ehl-i mükāşefe
gitmeyenüŋ gözi remedi yā-rab el-ġıyāŝ

nūr-ı hidāyetile ĥaķįķįnüŋ aç gözin
kim yavu ķılmaya śadedi yā-rab el-ġıyāŝ

93
der-inśāf [*]

— • — — / — • — — / — • —

varduġınca şaşduŋ iy nefs-i ħabįŝ
ĥadden iŋen aşduŋ iy nefs-i ħabįŝ

(12ab) M'de 13. beyit.
(13ab) M'de 12. beyit. Aynı beyit ayrıca, 57bØde kenarda M.
[*] S'de 66a. M'de 58a.

bulanuķlıġuŋ senüŋ yiŋilmedi
seyl gibi ŧaşduŋ iy nefs-i ħabįŝ

getürimedüm seni ŧogrı yola
yatlu ĥāle düşdüŋ iy nefs-i ħabįŝ

ŧurmadın yābāna yitdüŋ iy dirįġ
ĥırś atını aşduŋ iy nefs-i ħabįŝ

5 bį-ĥayālıķ gözlerüŋ örtdi ki sen
ol niķābı yaşduŋ iy nefs-i ħabįŝ

çāre yoķ kesilmedüŋ yaŋlış işe
ciddile ŧolaşduŋ nefs-i ħabįŝ

bu ĥaķįķį miskine bilsem bunı
nireden ulaşduŋ iy nefs-i ħabįŝ

94
der-vaśf-ı ĥāl-i Øāşıķ der-tarįķ-ı Øışķ [*]

— • — — /— • — — /— • — — /— • — —

Øacebā bu Øışķ şāhı neyiçün olur çü ħāriŝ
yine ħūn-zįrlige çü firāķ-ı dost bāØiŝ

ne göŋüle kim eşiØØa vire Øaks-i rūy-ı cānān
bu vesāvis anı ĥāşā ķaçan ide pür-ħabāyiŝ

çü ķadįm-i yār yüzden götüre niķābı nā-geh
ne cihān ķala ne cān maĥv ola mużmaĥil ĥādiŝ

---

[*] S'de 66b. M'de 58b.
der-vaśf-ı ĥāl-i Øāşıķ der-tarįķ-ı Øışķ: vaśf-ı ĥāl-i Øāşıķ der-tarįķ-ı Øışķ M.
(1b) Vezin bozuk. ħūn-zįrlige: ħūn-rįzlige M.
(2b) anı: ana S.

yine sırr-ı Óışķı Øārif bile var ni ġayr-ı Óāşıķ
ne müfessir oldı vāķıf ne faķį̇h u ne muĥaddiŝ

5 şu ki ħamr-ı min-ledünden ķıla mest Óaķl u cānı
ne Óulūmı resm-i taśdįØ olur aŋa ne mebāĥiŝ

Óacabā nesine ķalduŋ bu ribāt-ı köhnenüŋ sen
ebedā çü bunda kimse olısar degül ħo mākiŝ

ķo cihānı ķıl ĥaķįķį hele ĥażrete teveccüh
ki be-ġayr-ı ĥaķ ne mālik ķalısar ne milke vāriŝ

95
ķāfiyetüøl-cįm ķaśįde der-naśįĥat ve der-taĥķįķ-i zekāt-ı ħavāś ve ĥacc-ı ħavāś baĥr-ı mücteŝ *

• — • — /• • — — /• — • — /• • —

kimüŋ ki eyledi Óışķuŋ bu varlıġın tārāc
kime ki Øışķıla faķr u fenā durur minhāc

cihāndan el çeküp oldı o külli müstaġnį
şu resmile ki dinür el-faķįrü lā-yaĥtāc

hevā-yı nefsile düşme bu ŧabØ žulmetine
delįl-i şerØıla yol var ki şemØdur vehhāc

zihį ki Øilleti nefsüŋ bu ķalbi ķıldı Óalįl
şifā-yı ĥikmeti ķurøandan eyle aŋa Øilāc

5 iç imdi dāru-ı ĥikmet ŧabįb-i ĥāźıķdan
bu dāø-i bidØatıla varmadın fesāda mizāc

---

* S'de 67a. M'de 59a.

naśįb-i faķr alagör ille pāk meşrebden
ki oldı Ǿaźb u fürātuŋ ħilāfı milĥ u ücāc

ecinnesinüŋ umar ümmehātı enfüsüŋ ol
aġarda yüzini zerķın ki ķılup isfidāc

olur Ǿaķįdesi ŧabǾ-ı ħabįs mübtediǾuŋ
ki dįni yoħdur egerçi ki baśmaz alnına ħāc

ĥaķuŋ ne buyruġın işler ne vaǾdine inanur
śanursın oldı müsülmān ki virmedise ħarāc

10 şu dirligile śaĥābi ki gitdiler yolı var
ki ĥāśıl eyleyesin her kemāli çün nessāc

bu zerķ u ĥįle ki itme ķo dāmı kām-ı nefs
niçelerüŋ yolın urdı ki mekr ü istidrāc

śıfāt-ı nefsden eyle bu ķalbüŋi śāfį
śafā gerekise ġayrı göŋülden it iħrāc

budur ħavāś zekātı edā ķıl imdi yine
ki muǾśıratdan i yine bu gülşene ŝeccāc

ki bite maǾrifetüŋ hem gül ü reyāĥįni
vire küşūf-ı yaķįn-i şükūfesin her Ǿāc

15 revān ola çü yenābįǿ-i ĥikmet ol bāġuŋ
dirüp yıġa ŝemerātın ki bāġubān ide çaç

çü sevr seyr ide anda ki bāyezįd ü cüneyd
çü mįve aśıla her bir budaķda yüz ĥallāc

ekābirüŋ bu durur bil ger ibtidā ĥāli

(8b) ki baśmaz: - çekmez M.
(11a) kām-ı nefs: gāhį nefes M.
(15a) ĥikmet: ĥikmeti M.
(15b) dirüp: dirip S.

şu rutbete özen irdi ki şibilį vü zücāc

bu delķ içinde ķo zerķı ķo büt-perest olma
ki devletile urıla başuŋa Ǿışķ odı tāc

bu nār-ı ĥırśıla nefsi ki serd olur çün faĥm
bu nūr-ı şevķıla bil dil ki germ olur çü sirāc

20 ķo dįni dünyeye śatma ķo şöhretile yime
bu rızķ guśśasın āħir ki olmayasın aç

didi çü naĥnü ķasemnā ne ġuśśaluķiçün
tevekkül ehlini ħalķa ĥaķ itmedi muĥtāc

ferāġatıla ĥaśįri ĥarįr bildi faķįr
ķanāØatıla pelāsı hem atlas u dįbāc

selāmet isteriseŋ ķo ki her melāmet ger
bu ŧaØnı oħına nefsüŋ ide senüŋ umaç

ki Øāśidür seg-i nefes işi maØāśį dür
ne semridürsin anı sen virüp aŋa tutmaç

25 ziØār yaradanı vü rızķ vireni unıdur
vefā yolında degül mi bu nefsden yig alaç

śu gibi nerm idegör śāfį ķalbüŋ iy śūfį
ki ķatı olduġıyiçün śınur hemįşe zücāc

hele riyāżetile ur bu nefs boynın sen
ki emr-i şerØda daħı ol eylemeye lecāc

riyāżet odıla puħte olup irādetde
bişür ķoma çöregüŋ çig ki ķızguniken saç

(17b) zücāc: zeccāc M.
(21a) naĥnü ķasemnā (K.K. 43/32) “Biz taksim ettik”. ġuśśaluķiçün: ġuśśa loķmayiçün M.
(24a) nefes: nefsüŋ M.
(25a.) yaradanı: yāreni ve S.

çü ķaṭre ķaṭre śızup Øışķ odına ṭamdı ciger
irişdi baĥr-ı ĥaķāyıķdan āteşįn emvāc

30 varısa Øazm yola ķıl yoluŋı yiyni saŋa
selāmetile varasın ne mekŝ ola vü ne bāc

ne ķalduŋ işbu muġaylāna sen ķavāfilden
śafā-yı merveye irdi ki saØyıla ĥüccāc

ki nūra ġarķ olup ider ĥarįm-i vaślatda
cemāl-i źāt ṭavāfın görürseŋ ol efvāc

zi-Øömri ki süreler Øumre-i teşevvuķda
ki yana berķ-ı tecellįde nūr ola emzāc

bu maØrifet Øarafātı ĥaķāyıķına ricāl
çü vāķıf ola göŋülde açar ṭarįķ-i fücāc

35 Øamel metāØına imdi bil ol ticāretde
rasūl sünneti damġasıyla oldı revāc

ķamuya rūzi ilāhį sen it ķıyāmetde
şefāØat-ı şeh-i levlāk ü śāĥib-i miØrāc

ĥaķįķį gülşen-i rāzun içinde bir söz it
ki derdüŋile yana ķumrį yaķıla dürrāc

96
nažįre der-naśįĥat [*]

• — • — /• • — — /• — • — /• • —

ġanį faķįrdürür kim degüldürür muĥtāc

[*] S'de 68b. M'de 60b.

niteki didi nebį el-faķįrü lā-yaĥtāc

cihāna şuǾle virür hem-çü kevkeb-i dürrį
ĥaķuŋ meĥabbeti nūrı olan göŋülde sirāc

çü ķaŧre ķaŧre eriye śızup yürek yaġı
başuŋda nār-ı meĥabbet çü şemǾ tā ola tāc

delįl-i nūr-ı hidāyetdür iķtidā erene
ki ĥaķ yolında bulur çün sirācdur vehhāc

5 ger ola bedreķa saŋa bu himmet-i merdān
yoluŋı urmaya ķuŧŧaǾ-ı mekr ü istidrāc

ŧutarsaŋ er etegin ĥaķ ki dest-gįrüŋ ola
açıla ĥażrete cāndan içerü hem minhāc

irişe fetĥile ol dem livā-yı naśruǿllāh
görine leşker-i dįn göze ŧolp ŧolp efvāc

geh lemǾa lemǾa ire bāriķāt-ı nūr-ı cemāl
çü laĥża laĥża bu varlıķ ķamu ola tārāc

tecelliyāt-ı ilāhį nefes nefes yitişüp
şühūd-ı źātıla her demüŋ ola miǾrāc

10 yaķįn taĥtını faķr u fenāda çün bulasın
yoluŋa milki cihānuŋ ola ki Ǿöşr ü ħarāc

ĥaķįķį baĥr-ı ĥaķāyıķ çü mevc ura dilden
ledünni Ǿilmden eyle cevāhir istiħrāc

(7b) ŧolp:ŧolpu M.
(8a) geh: ki M.
(10b) milki: mülki M.

97
der-ĥacc-ı eĥaśś-ı ħavaś [*]

— — • / — • —• / • — — • / —• —

zį-kaØbe ki ħayālüŋ ola aŋa mįr-i ĥāc
ide cemāl-i źātıla ŧavāfın ol ĥüccāc

mįnā-yı maØrifetde olur fidye maĥv-ı źāt
māøu meniyyeti ķo olur anda bį-revāc

kevneyne başın egmeyen efrāduŋ ol yoluŋ
bil tozı devletile olur başlarına tāc

zį-ĥükm kim ķomışdur işigüŋde her lecūc
başını inķıyādıla terk eyleyüp lecāc

5 senden zi-yol ki saŋa varurlar senüŋile
zį-ķāfile ki virdi ķamu varlıġını bāc

cānına ķıble kimüŋ olursa cemāl-i yār
olur şühūd-ı źātı śalātı vü miØrāc

āyįne oldı Øaks-i cemālüŋe berķ urur
mişķāt-ı tende kevkeb-i dürrį gibi zücāc

ger vire şuØle ŧaŋ mı semāvāt u arża cān
çün ĥurķat-ı teşevvuķ olupdur aŋa sirāc

oldı ĥaķįķį ĥayret-i Øışķuŋda ġarķ-ı nūr
göŋlinden uralı bu ledünnį baĥr emvāc

---

[*] S'de 68b. M'de 61a.
(9b) Vezin bozuk.

98
der-Ǿarż-ı niyāz*

— — • / — • —• / • — — • / —• —

Ǿışķ odıyıla olmış ezel cāna imtizāc
Ǿaķlumı yile virdi ki sevdāda bu mizāc

var sen benümiçün başuŋ aġrıtma iy ŧabįb
derdüm degüldürür çü benüm ķābil-i Ǿilāc

yüz biŋ esįr olursa benüm gibi ġam degül
çü şāhumuz ġanįdür aŋa bes ne iĥtiyāc

gönildi ŧoġrı yāra gider dil revān olup
ķalmadı ayruġ anda hevācisden iǾvicāc

5 oldum kesād öŋüŋde metāǾum çü ķalbdür
topraķda ķaldı yüzüm işgüŋde bį-revāc

oldı ĥarįm-i kaǾbe-i vaślıŋda muĥterem
şol pertev-i cemālüŋ olan cāna mįrĥāc

iy ķıble-i ķavāfili her evliyā yüzüŋ
iy şuǾle-i maĥāfil ü her şemǾ u her sirāc

men ŧoymadum żiyāfetine ħūn-ı derdüŋüŋ
senden ŧoyındı gerçi ki dünyādaki her aç

virdi ĥaķįķį śūret-i milkin yile çü gāh
maǾnįden anuŋıla bulupdur göŋülde çaç

---

* S'de 69a. M'de 61a.

99

rumūz der-beyān-ı eng-i merdān-ı der-çi-śıfātand ve müdeǾıyyān-ı der-çi-śıfāt ve şerh-i nişān-hā-yı durūġ-ı müddeǾiyān-ı bį-maǾna *

— • — —/ — • — —/ —• —

ġulġul iden bülbüli gülşende hįç
kimse fāriġ gördi mi gül-ħanda hįç

baġlanup ŧayyār-ı Ǿarşı āşiyān
ķıla mı ārām-ı dām-ı tende hįç

Ǿālem-i Ǿulvįye pervāz itmege
bu ķafesden var mıdur per serde hįç

gör dem-i innį enāǿllāh şuǾlesin
ġayr-ı mūsį vādį-i eymende hįç

5 dįn-i islām içre śıġmaz ibtidāǾ
žulmet olur mı meh-i rūşende hįç

ġayret-i dįni hem olmayana er
dimesünler kimse merd ü zinde hįç

cān-fişān ol lāf-ı daǾvį-i dürūġ
śıġmaz ehl-i merdi vü cevşende hįç

sāligi kim yoklıġa baśdı ķadem
olmadı daǾvā-yı māǿ u mende hįç

---

* S'de 69b. M'de 61b.
rumūz der-beyān-ı eng-i merdān-ı der-çi-śıfātand ve müdeǾıyyān-ı der-çi-śıfāt ve şerh-i nişān-hā-yı durūġ-ı müddeǾiyān-ı bį-maǾna: rumūz der-beyān-ı eng-i merdān-ı der-çi-śıfātand ve müdeǾıyyān-ı der-çi-śıfāt ve şerh-i nişān-hā-yı durūġ-ı bį-maǾna S.

(1b) gördi: gördü M.

(4a) gör dem-i: gördü mi M. innį enāǿllāh (K.K. 28/30) "Kuşkusuz ben Allahım."

(6b) zinde: zende S.

(8a) yoklıġa: yokluġa S.

varlığı naķşın ĥaķįķį yuymayan
ŧuymadı bir ĥarf ol bu fende hįç

100
ķaśįde-i rumūz der-temŝįlāt ve teǿvįlāt baĥr-ı müteķārib*

• — —/ • — —/ • — —/ • —

kişi düşmedin bu bi-yābāna hįç
ne derde ulaşdı ne dermāna hįç

muġaylān-ı ġam cāna zaħm urmadın
ŧavāf ide mi kaǾbe bį- ġāne hįç

vefā Ǿömri ķılmaz i bį-çārelerüŋ
ķalur yolda irmez ki pāyāna hįç

geçer ĥasretile henūz irmedin
daħı kaǾbe-i vaśl-ı cānāna hįç

yanar vādį-i nār içinde susuz
meded irmez ol cān-ı Ǿaŧşāna hįç

5 murāda irişmek degül her-kesüŋ
mürįd ola mı oysa keslāna hįç

sikender irüp žulmete bulmadı
çü ħıżr irmedi āb-ı ĥayvāna hįç

śoyunup deŋize kişi ŧalmadın
getürür mi ele ya dür-dāne hįç

---

* S'de 70a. M'de 62a.
ķaśįde-i rumūz der-temŝįlāt ve teǿvįlāt baĥr-ı müteķārib: rumūz der-temŝįlāt ve teǿvįlāt baĥr-ı müteķārib S.
(1a) bį-yābāna: biyāna S.
(4b) Ǿaŧşāna: Ǿaŧşānı S.

bulur mı ya cān min-ledün gevherin
ki tā ŧalmadın baĥr-ı Øirfāna hįç

śadef ķarnına dür ola düşmedin
ya mümkįn mi bir ķaŧre neysene hįç

10 vücūdın yitürüp ki ġarķ itmedin
birikür mi ķaŧre ya Øummāna hįç

ola mı ya ĥāśıl eküp biçmedin
ki bu daħl u dāne ya dehķāna hįç

ŧoġar mı yine gör ya ŧolınmadın
baķuŋ şemse ya māh-ı tābāna hįç

fenā olmadın bes tecellį-i ĥaķ
ķaçan ĥāśıl olsun bu insāna hįç

belürsüz olup bu yire düşmedin
yitilür mi bitüp görüŋ dāne hįç

15 ŧarįķatda yaØni ki ħāk olmadın
ulaşdı mı kimse ya bu kāne hįç

ķavaķ ulalup gey uzandıyısa
eli irdi mi gör ki rümmāna hįç

gözüŋ dünye Øizzetleri örtmesün
ki degmez bu yarın ġı ħiźlāna hįç

nidelüm ço ġısa bugün māluŋuz
śunar mısız el gör ya iĥsāna hįç

ululanmaŋ āħį iŋen Øucb eri
ki ķābil degül ġayr-ı ĥırmāna hįç

(16b) irdi mi: irmedi M.

20 inişe uçar su yoķışdan ķaçar
degül tell ķābil çü seylāna hįç

şu kim göŋli anuŋ ŧolu kibr ola
ne lāyıķdur ol feyż-i raĥmāna hįç

yirüŋ alçaġında olur her deŋiz
degül tel maĥal Øummana hįç

bes alçaķ göŋüllü velįlerdedür
bu Øilm-i ĥakāyıķ ki nā-dāna hįç

bu sırr-ı ilāhį naśįb olmadı
hem aġmadı ol dil ki şāhāne hįç

25 yaķįn taħtına çün aŋa degmedi
bu Øizzet irer mi ya įķāna hįç

ķaçan Øizz-i şāhį virilmiş ola
şu ŧaş yüzde ŧuran ya derbāna hįç

ķopar maØrifetden bu seyl ille kim
ne dįvār u der ķor ne ħod ħāne hįç

yiri yurdıyıla alur varlıġı
ķomaz hūş bu dil-perįşāna hįç

bulıt ekŝer örter yüce ŧaġları
ki cüz berf ŧon yoķ o Øuryāna hįç

30 ne berķ-i ĥadāyıķ ne şāħ-ı semer
ne gülzāra ķābil ne reyĥāna hįç

ne būstān var anda ne ħod kiştizār
ne bāġa yarar ol ne bāġvāna hįç

(20a) yoķışdan: yoķuşdan M.
(25ab) M'de kenarda.
(29a) bulıt:bulud S.

ki ten žulmetinde ķalur ehl-i nefs
ki cüz ḫaşmı śıġmaz ol erkāna hįç

ŧolan kibr ü kįnden ya dįni nider
ķomaz yirde göŋülde çü įmāna hįç

çü taķvāsı yoķdur Ǿamel bāġını
yitürmez fevākihden elvāna hįç

35 ne gülzār-ı üns ol dil oldı ne bu
viśālinden irdi ki ol cāna hįç

ne göŋül ne ŧāǾat ne nefs-i muŧįǾ
ne ħod tevbe ķıldı o Ǿiśyāna hįç

nider mürşid anı ya irşādı ol
ne ıślāḫa ķābil ne imkāna hįç

riyāżetde sen ḫaķ rıżāsıyiçün
çü zaħm urmaduŋ nefse merdāne hįç

erenler yolına ķadem baśmaġıl
yüri girmegil sen bu meydāna hįç

40 yola ŧoġrı giden kişi śapmadın
ŧalanmadı ħār-ı muġaylāna hįç

çü bidǾat đalāletdür olma yaķın
mübāhiye uyma ki şeyŧāna hįç

ķadem baśma ŧaşra saķın şerǾdan
ki yoħdur necāt ehl-i ŧuġyāna hįç

hevāsına ŧābiǾ olan nefsinüŋ
inanmaz mı aḫkām-ı ķurǿāna hįç

(32b) ḫaşmı: ḫaşm M.
(33ab) M’de kenarda.

çalu ildügin ķor çü yoldan gider
ki kes gölgelenme ol aġśāna hįç

45 yapar ĥįle-ħāne adın çille ķor
aŋa Øaķlı olan ne aldana hįç

aŋa Øucb olur hem netįce ġurūr
ķoma nūr ad anda ki nįrāna hiç

çü ŧāvūsı ġarra ider perri ol
ne pervāza aġar na ŧayrāna hįç

śalāĥına maġrūr olan zühdine
ki bāŧında irmez bu seyrāna hįç

ne şeħ-perr-i Øilm ü ne Øirfānıla
gelür Øālem-i cānda cevlāna hįç

50 degül mürşid illā ki bir ħāś-ı ĥaķ
bulınmaya miŝli ki yigāne hįç

ķanı ol erenler yigi şāh-ı dįn
kim öykünübile o sulŧāna hįç

ķaçan mest-i ĥażret ola Øaķl u cān
ele śunmadın şeh ki peymāne hįç

gerek dįn yolına vire başın ol
ırur māye-naķżı ki peymāna hįç

urur şemØa özin ki yanar hemān
śaķınur mı perrin ya pervāne hįç

55 nedür terk-i cānuŋ ya merd-i ĥaķa
cihān ķaydı olmaz çü merdāna hįç

(46a) Øucb: Øucub M.
(49a) şeħ-perr-i: şeħ-perr-ü S.

ne bu dünye genciyiçün ilte renc
ne göz aça bu künc-i vįrāna hįç

selāŧįn-i Øaśra ne indüre baş
ne meyl ide milke ne devrāna hįç

ne ķaśra baķar ol ne yüz ķayśere
ne ħod ŧāķ-ı kisrā ne ħaķana hįç

ki cān Ǿāleminde teferrüc ķılan
nažar eyleye mi bu zindāna hįç

olur ġulġulı bülbülüŋ zāġa dāġ
ķulaġ urma var sen bu destāna hįç

60 ķaçan aŋlaya manŧıķuøŧ-ŧayrı Ǿām
çün olmadı hem-dem süleymāna hįç

gel i hüdhüd-i ġuśn-ı bāġ-ı hüdā
ki sį-murġ rāzın ya mestāna hįç

ĥaķįķį gibi bir dem-i Ǿışķıla
getürür mi kimse ya elĥāna hįç

gel iy ŧūŧį-i şehd-i nūr-ı şühūd
ki sensüz yaraşmaz şeker-ħāne hįç

65 gel iy bülbül oħı bu destānı mest
ki sensüz ne revnaķ gülistāna hįç

(56b) künc-i: künc ne M.

101
der-feżāyil-i Øilm ve meźemmet-i cehl baĥr-ı remel-i maħbūn-ı müŝemmen [*]

• • — —/• • — —/• • — —/• • —

kişiye cehli gibi renc ü belā olmaya hįç
cān-ı cāhilde bilüŋ mihr ü vefā olmaya hįç

nefsini cehlile ebter ķomaya Óaķlı olan
ādemį olana bu cehl sezā olmaya hįç

ola ol Øām kelønenØām meger belhüm ađal
var ni Øāķıl kişide cehle rıżā olmaya hįç

kişiye Óucb u ĥamāķat şūmį-i cehliledür
ĥumķ bir rencdürür ki aŋa şifā olmaya hįç

5 dünyede cehlile düşdi kişi her işe
cāhilüŋ şekli gibi cāna cefā olmaya hįç

śoĥbeti kişiyi başdan çıķarur nā-ehlüŋ
anda dįni yıķılur ħayra recā olmaya hįç

cāhilüŋ çehre-i dįninde ħaleldür görinen
cāhilüŋ cebhe-i cānında żiyā olmaya hįç

cāhilüŋ Øayn-ı źeleldür ki ŝebātı biline
kelimātı ķamu cüz sehv ü ħaŧā olmaya hįç

olmaya ġayret-i dįn belki ŧolu kibrile kįn
ķalbi içinde anuŋ nūr-ı tuķa olmaya hįç

10 ĥırś odına yaķılup yüz śuyunı yile vire
toprağ ol başa yüzindeki ĥayā olmaya hįç

---

[*] S'de 72b. M'de 64b.
der-feżāyil-i Øilm ve meźemmet-i cehl baĥr-ı remel-i maħbūn-ı müŝemmen: der-feżāyil-i Øilm ve meźemmet-i cehl S.
(4b) rencdürür: rencdürürür S.

şānına maǿt-taħaźaǿllāhü veliyyen diyincek
bes velįyem diyene cehl revā olmaya hįç

źevķ u şevķ isteriseŋ gel bu cihānda bekle
evliyā śoĥbeti gibi ki śafā olmaya hįç

Ǿilme sayǾ eyle mineǿl-mehdi ileǿl-laĥd ki tā
žulmet-i cehl gibi dilde ġıŧā olmaya hįç

luŧf-ı bį-ĥad irişür gerçi ĥaķuŋ ķullarına
liki bir Ǿilm gibi luŧf u Ǿaŧā olmaya hįç

15 niǾāmı žāhire vü bātınadur Ǿilmile ĥilm
şeref-i Ǿilm gibi Ǿizz-i beķā olmaya hįç

ĥažž-ı vāfį alana māyide-i ĥiķmetden
śoĥbet-i Ǿilm gibi ķalbe cilā olmaya hįç

gider endįşe-i dünyāyı göŋülden bekle
śohbet-i Ǿilm gibi ķalbe cilā olmaya hįç

derecātıla durur ħalķ üzere rifǾati bil
kimse rütbetde ki miŝl-i Ǿulemā olmaya hįç

ger śalāĥiyyetüŋ ola çü bilā-mūcib-i Ǿilm
belki şāyeste-i envār-ı liķā olmaya hįç

20 leźźet-i ŧāǾatı bulmaz çü yaķįnsuz kişiler
derd-i dįn olmayana anda devā olmaya hįç

derd-i dįn ĥāśıl iden buldı yaķįn şuǾlesini
bilüŋ ol dilde gerek meyl-i hevā olmaya hįç

bu işārāt u beyān ġayb fütūĥātından
çün ire bezli gibi cūd u ŝehā olmaya hįç

(19b) belki: bil ki M.

vāḳıf olmaġa ĥaḳīḳī bu sözün sırrına
Ǿayn-ı taśdīḳ gerek çūn u çirā olmaya hīç

śıġmadı māǿu meniyyet vaĥdet iḳlīmine çün
ehl-i bātında bilüŋ ki men ü māǿ olmaya hīç

ĥubb-ı mevlīde ki cāna irişe źevḳ-i fenā
sermedī dirlige irdi ki fenā olmaya hīç

102
der-istiġnā-yı ĥaḳ*

•• — — / • — • — /• • —

yār işiginde ins ü cān ḳamu hīç
göŋül ü Ǿaḳl u cism ü cān ḳamu hīç

dükenür anda külli varlıḳlar
maĥv olur nām ölür nişān ḳamu hīç

dost yolında ħocegi śıġmaz
sūd u ser-māye vü ziyān ḳamu hīç

śıġmaz ol dergehe zemīn ü zamān
görinür anda bu cihān ḳamu hīç

5 faħr olur Ǿār u nām neng anda
ĥişmet ü milk ü ħānümān ḳamu hīç

virdiler taħtı anda tārāca
tācdāriy-i ħüsrevān ḳamu hīç

* S'de 73b. M'de 65b.
(1a) cān:- S.
(2a) nişān: nişām S.
(3ab) M'de kenarda.

anda kisrāya bāri kim dirler
ķadr u ħaķan u mįr ü ħan ķamu hįç

mālikü'l-mülk öŋinde dimeklik
bu benüm ol benüm yalan ķamu hįç

zāhidį dam u Ǿārifįdür nām
gel olur anda ħod lisān ķamu hįç

10 vāǾiži bend olur faķįhi fāķ
bu Ǿibārāt u bu beyān ķamu hįç

daǾvį-i kāmili dürūġ dirįġ
lāf-ı merdi-i merdümān ķamu hįç

daǾvį-i şeyħį vü mürįd-i lāf
ħırķa vü tāc u ŧaylasān ķamu hįç

ġayr anuŋla ki birdür ola muĥāl
der u derbān u pāsubān ķamu hįç

görinen ol cemāl-i lemyezeli
meh ü ħurşįd ü āsumān ķamu hįç

15 oħınur külli men Ǿaleyhā fān
ki cüz ol vech-i cāvidān ķamu hįç

āħirü'l-emr sen daħı göresin
ki ola kevn ü bu mekān ķamu hįç

ġarķa vardı ĥaķįķį ĥayretde
gördi ki ġayr-ı ĥaķ Ǿayān ķamu hįç

bil yaķįn irmedügi ķudretde
ki olur şekkile gümān ķamu hįç

(15a) külli men Ǿaleyhā fān (K.K. 55 /26) "Yer yüzündeki her şey fanidir."

103
der-Ǿarż-ı niyāz baĥr-ı serįǾ taķtįǾa müfteǾilün müfteǾilün fāǾilün [*]

— • • — /— • • — / — • —

oldı ŧavāfı ķapunuŋ bize ĥac
yüz ura geldük ķamu min külli fec

bekledügüm luŧfuŋ işigin bu kim
men ķaraǾaǿl-bāba ve lecce ve lec

birligüŋe varlıġuŋa luŧfuŋa
cümle cihān oldı delįl ü ĥucec

şevķuŋıla oldı çü dil mużŧarib
ħuşkuleb ü teşne-cigerdür lücec

5 Ǿışķuŋıla oldı pür-āteş yürek
derdüŋile ġarķa-ı ħūndur mühec

śabrum ol ümįźedürür kim gele
göze ħayālüŋ diye cāǿeǿl-ferec

eyle teveccüh aŋa cānum dime
yaśıla leyse Ǿaleǿl- aǾmā ĥarec

virme cihāna göŋül olur hebā
anda ki rec olına bu arż rec

---

[*] S'de 74a. M'de 66a.
der-Ǿarż-ı niyāz baĥr-ı serįǾ taķtįǾa müfteǾilün müfteǾilün fāǾilün: der-Ǿarż-ı niyāz S.
(1b) min külli fec (K.K. 22/27) "Uzak yollardan".
(6b) cāǿeǿl-ferec "Kurtuluş geldi."
(7b) leyse Ǿaleǿl- aǾmā ĥarec (K.K. 24/61) "Köre güçlük yoktur".

dergeh-i Ǿisyāndan idegör Ǿubūr
luŧfı çoġ anuŋdur u refǾ-i derec

10 Ǿışķ-ı ĥaķįķįde taĥayyür ķazan
niçe bir eşǾar ya baĥr-ı hezec

104
der-naśįĥat ve meźemmet-i müddeǾiyān-ı bį-maǾnā *

—• — — / —• — — / —• —

Ǿömri olmaz yirlere eyleme ħarc
zehr-i ķātil eylemeŋ ne şehde mezc

sünnįyiseŋ bes nedür bidǾat saŋa
ger śırāŧ-ı müstaķįm oldısa nehc

iħtiyār it Ǿuzleti geç ķamudan
el çek oldı şimdi Ǿālem herc ü merc

göstere bir ķanı śāĥib-dil velį
yüriyen ħalķ arasında fevc fevc

5 himmeti Ǿabdüǿl-büŧūnuŋ süfredür
ķıblesi oldı nisāǿ u keşf-i ferc

her işārātında remzi hemz ü lemz
her Ǿibārātındadur hem ŧaǾn-ı derc

ķāfile maķsūda irdi gör işüŋ
daħı zeyn-i zįndür ü bu ħarc-ı serc

[iy] serāsįme serāb-ı bādiye

---

* S'de 74b. M'de 66b.

gözle cān baĥrinde görmedüŋ çü mevc

ķo ĥaķīķī menzil-i śalśālı dut
Øālem-i Øulvīde cevlāngāh-ı evc

105
der-naśīĥat der-taĥrīz-i baśīr ve ķanāØat *

— —•— / — — • —/ — —•— / — — • —

her źehri nūş eyleyelüm eś-śabru miftāĥüøl-ferec
deryā-śıfat cūş idelüm eś-śabru miftāĥüøl-ferec

ger Øışķa baśduŋsa ķadem bes her belāya lā-cerem
śabr idelüm dime nidem eś-śabru miftāĥüøl-ferec

Øāşıķ belākeş yaraşur göŋli pür-āteş yaraşur
yansun begüm ħoş yaraşur eś-śabru miftāĥüøl-ferec

ger Øaķl u cān mecnūn ola gözler yaşı ceyĥūn ola
derdile baġruŋ ħūn ola eś-śabru miftāĥüøl-ferec

5 budur ħanum işüŋ ħoşı içüŋ ŧolı Øışķ āteşi
olsun aķıt ķanlu yaşı eś-śabru miftāĥüøl-ferec

olsun revān gözler yaşı śabrıla her düşvār işi
āsān ider ĥaķ i kişi eś-śabru miftāĥüøl-ferec

allāha şükr it ķulısaŋ ger bay u ger yoħsulısaŋ
ger śaġ u ger maØlūliseŋ eś-śabru miftāĥüøl-ferec

gel gel demidürür demi ĥırśıla bu dünyā ġamı

(9ab) M'de kenarda. (9a) dut: ŧut M.
* S'de 75a. M'de 67a.
der-naśīĥat taĥrīz-i baśīr ve ķanāØat: naśīĥat der-taĥrīz-i baśīr S.
(5) ķanlu: ķanlı S.

eylemesüŋ başuŋı semį eś-śabru miftāĥüøl-ferec

mesken iden bir kūşeyi cevr ü cefā ķıl tūşeyi
śabr u ķanāØat pįşeyi eś-śabru miftāĥüøl-ferec

10 ħoş gör bu faķr u fāķayı depret yine ħurrāķayı
sür menzile ır naķayı eś-śabru miftāĥüøl-ferec

Øışķa ĥaķįķį ne vaķar ne śabr u ārām u ķarār
hay niçe dirsin bize var eś-śabru miftāĥüøl-ferec

106 [*]

— — • / • — • — /• — —

göŋülde maķām dutmaduŋ hįç
ħām işüŋi ħām dutmaduŋ hįç

gitdüŋ bu televvünile ayruķ
sen daħı nižām dutmaduŋ hįç

anca ki naśįĥat eylediler
sen ħaśś u Øavām dutmaduŋ hįç

şehsin velį eyleyüp yasağı
iķlįmi tamām dutmaduŋ hįç

5 bu tosunı dānā itmege dām
urup bu liķām dutmaduŋ hįç

yidilmedüŋ uluya celeb gel
itdüŋ ki zimām dutmaduŋ hįç

sen śumtıla cūØıla seĥerde

---

[*] S'de 75b. M'de 67b kenarında.
Her ikisinde de başlık yok.

źikri bā-devam dutmaduŋ hįç

sen būy-ı viśāline ĥabįbüŋ
umup ki meşām dutmaduŋ hįç

bed-namlıġuŋ ĥaķįķį Ǿālem
ŧoldı velį nām dutmadun hįç

107
der-naśiĥāt *

• — — — /• — — — /• — —

ĥasedden dilde hem ĥācet degül hįç
ħanum derd-i şikem ĥācet degül hįç

göŋülde ol ġaraż ķatı marażdur
yiter var daħı sem ĥācet degül hįç

anı kim rızķ idüpdür ĥaķ teǾālā
yitüşür ķula ġam ĥācet degül hįç

esįr olmaķ bu Ǿışķa salŧanatdur
ere ŧabl u Ǿalem ĥācet degül hįç

5 ezel sükrindedür mestān-ı ĥaķķa
ħumār-ı cām-ı cem ĥācet degül hįç

niderler şöhret ü ġavġāyı serde
begüm ħayl u ħaşem ĥācet degül hįç

ĥaķįķį Ǿışķ esįri olduġına
çü şākirdür nedem ĥācet degül hįç

---

* S'de 76a. M'de 67b kenarında.
(7ab) S'de yok.

108
ķāfiyetüǿl-ĥā der-tevĥįd-i bārį teǾālā baĥr-ı ħafįf [*]

•• — — /• — • — /• • —

ħāliķ ü bārį i ġanį sübbūĥ
derd-i Ǿışķuŋ içürdi cāna śabūĥ

ķadįr-i ber-kemāl u ħallāķı
Ǿālem ü ādem ü melāyik ü rūĥ

źerre-i fażl u luŧfunuŋ eŝeri
śafvet-i ādem ü neciyyet-i nūĥ

raĥmetüŋ sebķatı netįcesidür
śıdķıla eyledügi tevbe naśūĥ

5 yā-rab elŧāf-ı bį-tenāhįŋi
ķanda taķrįr ider mütūn u şürūĥ

ķullıġuŋı ķabūl iden maķbūl
bes tevellā iden olur maŧrūĥ

dūd-ı sevdāŋ olur Ǿaķla çirāġ
derd-i Ǿışķuŋ göŋüle cāna futūh

derd-i Ǿışķuŋıla durur maħzūb
cān Ǿurūķında bu dem-i mesfūĥ

dil ġam-ı Ǿışķuŋıla ġarķa-ı ħun
Ǿaķl āşüfte oldı cān mecrūĥ

10 oldı lākin ĥayāt-ı bāķį bu

---

[*] S'de 76a. M'de 67b.

yolda Øāşıķlara ķıśaś-ı cürūĥ

yine gülzār-ı nār-ı şevķuŋdan
murġ-ı dil miŝl-i Øandelib yanuĥ

derd-i dįn şuØle virdügi ķalbe
ĥāśıl olur hemān bu sırra vüzūĥ

ķamu varlıġuŋı ĥaķįķį bu
yolda iŝār idüp fidā ķıl rūĥ

109
der-sükr [*]

— • — — /— • — — /— • — — /— • —

ŧoldı ħalvet-ħāne-i dil yār tā kim Øaķl u rūĥ
ger gele aġyār śıġmaz anda dirler rūĥ rūĥ

her kimi mest eyledi bir dem sevāķį-ı śıfāt
içürüp nūr-ı tecellįden aŋa ĥayret śabūĥ

śıġmaz elfāż u Øibārāt vaśf-ı ĥālin bes nice
eyleye taķrįr anuŋ metn ü ya evrāķ-ı şürūĥ

lenger-i Øaķlı yitürse śındırup zevrāķ ne ŧaŋ
ġarķ ola bu āteşin baĥr içre śad ŧūfān-ı nūĥ

5 derd-i Øışķuŋdur bıraġan cānlara āteş ķılan
dil-berā dāġ-ı ġamuŋdur hem cigerlerde cürūĥ

irmeyince cānına źevķ-ı fenā bulıp ĥāyat

---

[*] S'de 76b. M'de 73a.
(4a) śındurup; śındırup S.
(6ab) M'de 7. beyit.

görmedi nūr-ı hidāyeti itmedi tevbe naśūĥ

yanmadın uçdan uca şemØı bil bu meşØale
virmedi bu seyr içinde degme ķalbe hem vużūĥ

derd-i Øışķuŋdur bize temhįd-i tevfįķ u śalāĥ
sūz-ı Øışķuŋdur bize iy dost miftāĥ-ı fütūĥ

taŋrınuŋ Øāşıķlarınuŋ iy ĥaķįķį yüzinüŋ
ārzūmendi semāvāt ehli vü müştāķ-ı rūĥ

110
***ķaśįde der-neśāyıĥ** **[*]

•• — — /• — • —/• • —

ķalbe bu derd-i dįn olur mıśbāĥ
ġayba nūr-ı yaķįn durur miftāĥ

ķıldı ġaybı şahādet itdi Øaŧā
bu fütūĥātı kime ki fettāĥ

oldı ķūtuøl-ķulūb dāġ-ı ġamı
hem dil ü cāna sūz-ı Øışķı merāĥ

vaśfını Øışķınuŋ beyān telvįĥ
sırrını itmedi Øayān įżāĥ

5 bulmadı minledün cevāhirini
cevheri bes ne bildürür ya śıĥāĥ

Øışķ sırrında Øaķl ser-gerdān
Øışķ rāzında bį-ħaber şürrāĥ

(7ab) M'de 6. beyit.
[*] S'de77a. M'de 68a.

rūşen olur mı hįç rūy-ı cihān
şeb-i ŧarįķ olmadın ya śabāĥ

irmedin rūşinā neden Ǿaķla
bāŧına feyż-i fāliķuǿl-ıśbāĥ

şehevāta bu Ǿışķ u leźźāta
sürinenler ķo olmadı iflāĥ

10 ķıl iŧāǾat evāmir-i şerǾa
olsun işüŋ hemįşe zühd ü śalāĥ

dü-cihānda ki bulmaġ isterseŋ
sermedį sen saǾādetile felāĥ

derd-i dįn içre ol çü bu derdā
zād-ı Ǿuķbį ķazan çü bu daĥdāĥ

ŧāǾatı ħāliś it li-vechiǿllāh
olma ġafletde her śabāĥ u revāĥ

Ǿömrüŋi żāyiǾ itmesün dāyim
ki melāhįde levh ü laġv u mizāĥ

15 ĥaķ Ǿaŧā ķılduġı kifāyet ider
rızķiçün itme zįnhār kifāĥ

aķ saķalıla yüz ķızardup ked
eyleme zįnhār idüp ilhāĥ

nice mecrūĥ ide göŋülleri ya
neşter-i ŧaǾn u hemzüŋ iy cerrāĥ

bize yitmez mi i melāmet ger
saŧvet-i Ǿışķ olduġı fażżāĥ

(9a) şehevāta: şehvāta M.
(18b) Ǿışķ: Ǿışķı M.

ġıllı ķoġıl ŧaĥāret-i bāŧın
eyle müǿmin ki el-vüżūǿu silāĥ

20 sen muķaddes denesden it ķalbi
vire şuØle semāya tā baśurāĥ

ne ķadar ki sefįne muĥkemise
giremez kimse baĥre bį-mellāĥ

pey-rev-i reh-rev ol ki gerdine
irmedi bunca sürØatile riyāĥ

ķılma ārām seyr-i bāŧında
bį-ser ü pā çü bād ol seyyāĥ

perr ü bāl ol havāda düket ki
oldı cibrįle perde ferr-i cenāĥ

25 gel i çābük-süvār-ı meydān gör
encümengāh-ı leşker-i ervāĥ

semǾ-i bį-yubśırıla işit bir
bezm-i cānda cihān ŧolusı śıyāĥ

sükrile ol cüźā teǾayyünden
anda ki Øayn-ı rāĥ olur aķdāĥ

śunmışısa sevāķį-ı esmā
ki eger cāna cām-ı pür-efrāĥ

olmaz ibrām-ı ten bu meclisde
kisve rūĥānį ŧonanur eşbāĥ

30 lā-yezālį olur bu mestį-i Ǿışķ
rūĥa revĥ-i viśāl olur çün rāĥ

(19b) el-vüżūǿu silāĥ “Abdest silahtır.”

ķanda gevher-şinās-ı dįn olmaķ
iy ĥaķįķį senüŋ gibi fellāĥ

pendüŋi ŧutup iy delü evvel
hele sen kendü nefsüŋ it ıślāĥ

111
der-rumūz *

•• — — /• — • —/• • —

cānda şevķuŋ olalıdan mıśbāĥ
eylemişdür mesā-yı nefsi śabāĥ

žulmet-i ten mi ķor ne cāna ki irer
şuØle-i śubĥ-ı fāliķuøl-ıśbāĥ

bu Øibāretdür istiØāret hem
var ni anda ne śubĥ var ne revāĥ

bu ne elvāĥdur ruķūmında
gāh telvįĥ oħındı geh įżāĥ

5 kimse görmiş midür diraħtı ki aŋa
geh enār oldı mįve geh tuffāĥ

gāh encįr bitdi geh zencįr
geh kedü gah cām-ı pür-efraĥ

bāde-i Øışķdur mücerred aŋa
iricek Øayn-ı rāĥ olur aķdāĥ

dem-i Øįsį midür bu ya ġam-ı Øışķ
revĥ-i cān mı ne nefħ-i rūĥ bu rāĥ

* S'de 78b. M'de 69a.

zevraḳ-ı şevḳı sürse bu baĥre
lenger-i Øaḳlı yitürür mellāĥ

10 bunda maĥv u fenā durur birlik
bunda ġarḳ olmaḳ oldı cāna felāĥ

Ǿışḳ-ı bāḳįye milk-i vaĥdetde
mevtį įrādı oldı çün miftāĥ

oldur aĥkām-ı şerØ seyfile
nefs ki ihlākidür anuŋ ıślāĥ

ciddile düşseŋ elden ayaḳdan
saŋa cibril-i ceźbe ola cenāĥ

olsun įŝār ŝad hezārān bār
yoluna hem ḳulūb u hem ervāĥ

15 gizleyeydi ĥaḳįḳį Ǿışḳ odunı
dūd-ı dil olmayaydı ger fażżāĥ

112
nažįre rumūz *

• • — — /• — • —/• • —

yine envār-ı fāliḳuøl-ıśbāĥ
rūşen eyledi bātını çü śabāĥ

yine allāhu nūr eşiǾØaları
ḳıldı mişkāt-ı cismi çün mıśbāĥ

(11a) milk: mülk M.
* S'de 79a. M'de 70a.
(2a) allāhu nūr (K.K. 24/35) "AllahØın nuru ile.".

rūşen olmaya mı fetįle-i sır
çünki luŧf-ı ħafįden ol fettāĥ

yine sübüĥāt-ı vech berķıla
yaħdı ne zeyt-i rūĥ kodı ne rāĥ

5 rūġan-ı cān yirine bāde-i Ǿışķ
ŧoldı ķandil-i ķalbe çün aķdāĥ

çekdi zencįri ĥayretile yine
çün ħarābāta bize ne ıślāĥ

yine mestān naǾrasından uş
sāĥat-ı ħaneķāh ŧoldı śıyāĥ

nūş iden dürdini ħarābātuŋ
vardı elden aŋa ne zühd ü śalāĥ

ŧur ki ŧabl-ı ķıyāmet uruldı
şāh-ı Ǿışķ irdi açdı Ǿadl-i cenāĥ

10 śaff u śaf ŧurdı śaffāt-ı semā
ŧolp u ŧolp irdi leşker-i ervāĥ

şehsüvārān-ı Ǿālem-i melekūt
girdi meydāna seyr ider çü riyāĥ

śaldılar berķvār çün şimşįr
ŧoldı Ǿālem şuǾāǾ-ı nūr-ı felāĥ

diŋ ki cānın seven bu maǾrekeye
girmesün zįnhār idüŋ ilĥāĥ

aradan çıķsun uślular ŧaşra

(4a) Vezin bozuk.
(10a) ŧurdı: durdı M.
(12a) berķvār: berķuvār M.

ki cünūndur bu maĥfile miftāĥ

15 olalıdan ĥaķįķį Ǿışķa esįr
ķanın itmişdürür bu yolda mübāĥ

113
der-naśįĥat recez-i aĥreb-i müŝemmen *

— •• — /• — • —/ — • •— /• — • —

Ǿālem içinde her kimüŋ kim işi olmadı śalāĥ
bes Ǿaceb ola ol Ǿaceb ger bula taŋrıdan felāĥ

ķanda meşām-ı rūĥına rāyiha-ı viśāl-ı yār
irer aŋa ki içürür ġafletile ġurūr rāĥ

imdi hümā-yı himmeti terkile ķıl güşāde-pā
ceźbe-i ĥaķ ki tā ola murġ-ı dile yine cenāĥ

ķabżıla ķan yudup eren eylediler ciger-kebāb
ĥāśıl olunca bastıla śadre bu yolda inşirāĥ

5 mencileyin günehli ķul künhine ķanda irişür
işbu Ǿaceb işüŋ keŋe terk-i cihāndur iftitāĥ

virdile vāridātı kesbidegör imdi her mesā
derdile tā śafā-yı dil ĥāsıluŋ ola her śabāĥ

tā bu taķarrubatdan ire nesįm-i ķurb-ı ĥaķ
ĥāśıl ola ki revĥıla rūĥa vü ķalbe irtiyāĥ

ŧāǾatı bu tilāveti eyle vażįfe özüŋe

---

* S'de 79b. M'de 70b.
der-naśįĥat recez-i aĥreb-i müŝemmen: der-naśįĥat S.
(7ab) M'de 8. Beyit.

şuġluŋı şükr źikr ķıl cümle śabāĥ u her revāĥ

innį enaǿllāh işide çünki bu ceźbeden śārįĥ
mūsį-i dil bu ceźvede ġarķ ola nūra çün surāĥ

10 vir ufuķ-ı mübįnden Ǿāleme şuǾle sen çü māh
nide ne naķś irgüre hay bu kemāle her nübāĥ

gülşen-i rāz bülbüli ġul ġulın ehl-i dil ŧuyar
gire mi zāġ semǾına Ǿāleme śıġmayan śıyāĥ

dost havāsında uçan cāna ne ķayd perr ü bāl
gerdine iremez anuŋ sürǾat iderse yüz riyāĥ

her ki śalāĥa işini şerǾa uyup getürmedi
nide ĥaķįķį aśśı ne vire aŋa bu ıśŧılāĥ

114
der-naśįĥat *

— •• — /• — • —/ — • •— /• — • —

ger śoralar ŧarįķa ne kişiye bulmaġa felāĥ
işbu cevāb viresin sen ki śalāĥdur śalāĥ

müdrec ola ķad eflaĥ āyeti bu rumūzda
göstere ne bu maǾnį yüz ĥāśıl olupdur irtiyāĥ

žulmet-i reyb mi śıġar anda ki ġayb ġayb ola
kim dinile Ǿibāreti bu lā-mesā ve lā-śabāĥ

(8ab) M'de 7. Beyit.
(9a) innį enaǿllāh (K.K. 20/14) "Kuşkusuz ben Allahım".
(9b) cezvede: cezveden M.
* S'de 80a. M'de 71a.
(2a) ķad eflaĥ (K.K. 87/14) "Doğrusu kurtulmuştur".

bunda nolur işāreti yine vilāyet ehline
sor ki lisān-ı ĥālile söylenür işbu ıśŧılāĥ

5 baĥr-ı ĥaķįķāte ŧalan buldı bu gizlü cevheri
yoħsa bunuŋ beyānını eylemişdürür śıĥāĥ

aŋlamadı bu manŧıķı hįç Øuķūl-ı felsefį
cān ķanı müttaķį naķį kim ola Øilm-i dįn cenāĥ

naØra-ı mest-i meclis-i Øışķ bu semØ-i cān ŧuyar
yoħsa śımāħa mı śıġar Øaleme śıgmayan śıyāĥ

her ten ola mı maĥremi ol ĥaremüŋ ki rūĥa rūĥ
dir dil aŋa ne cām-ı cem źevķ-ı viśāl olur çü rāĥ

ger ide maĥv eger fenā ol yola virmişüz rıżā
Øışķa ĥaķįķį ķanını zįrā idübdürür mübāĥ

115
der-naśįĥat ve naØt-ı śuleĥā [*]

• — • —/• • — — /• — • — /• • —

eger yol ehlisin idin refįķ-ı ehl-i śalāĥ
ki göstere saŋa ŧoġrı ŧarįķı ehl-i śalāĥ

bular durur saŋa iħvān-ı dįn mūnis ü yār
saØādet aŋa ki oldı śadįķı ehl-i śalāĥ

çü ŧoġrı yār olasın her belā vü şiddete
saŋa ki maħrec ide her mażįķı ehl-i śalāĥ

Øuķūlı dünye ġamında çü ġarķa virmediler

[*] S'de 80b. M'de 71b.

Øubūr idüp ki bu baĥr-ı Øamįķı ehl-i śalāĥ

5 ġıdā-yı rūĥ aluban vāridāt-ı ġaybįden
öz ehline ķodılar Øalįķı ehl-i śalāĥ

ķılıp durur ķamusı ŧāØat u Øibādetde
bu cānı nūr-ı hidāyet ġarįķı ehl-i śalāĥ

çü sükr-i ġafletile Øaķlı ħįre ķılmadılar
likā-yı ĥaķdan içerler raĥįķı ehl-i śalāĥ

zülāl-i ĥikmeti şöyle siŋüreler Øaķla
ki kāsid eyleye ŧuØm-ı sevįķı ehl-i śalāĥ

bu Øaķlı şāyibe-i vehmden mücellā ķıl
ki saŋa aŋlada tā her daķįķı ehl-i śalāĥ

10 çü Øilm-i dįnile gevher-şinās olupdur bes
nider ħazįne-i laØl u Øaķįķı ehl-i śalāĥ

ķo hay u zerķı ne ġavġādur engereøl-aśvāt
ki hįç işitmediler ol şehįķı ehl-i śalāĥ

çü şehvet odına pervāne gibi düşmediler
bes oldı şemØ-ı meĥabbet ĥarįķı ehl-i śalāĥ

bular durur ki ider ŧāØat u Øibādetde
dü-tā çü dal bu ķadd-i reşįķı ehl-i śalāĥ

yanup çü şemØı ġam-ı dįnde aġlayup rūşen
idüpdürür ķamu ķalb-i raķiķı ehl-i śalāĥ

15 fenā yolına ĥaķįķį ķadem baśıp olmış
ki ķamu berķ-ı tecellį maĥįķı ehl-i śalāĥ

(5a) aluban: alıban S.
(9b) tā:- S.
(10a) Øilm-i: Øilm-ü M.
(11a) engereøl-aśvāt (K.K. 31/19) “Seslerin en çirkini”.

116
der-naśįĥat hezec-i aħreb-i müseddes [*]

— — •/• — • — /• — —

bunca kelimātı etti nāśıĥ
girmedi ķulaġuŋa naśāyıĥ

terk idemeyen fesādı şimdi
sįne girecek mi ola śāliĥ

iy şehvet esįri gūl bunca
her yirde nedür saŋa fażāyıĥ

sen fitne uyar umūr-ı dįnde
yol ehli bitürdi çok meśāliĥ

5 eyle iy göŋül teveccüh-i tām
ol şāha ki Øindehü mefātiĥ

luŧfı ire vāridāt-ı ġaybį
ķalbe ola laĥża laĥża lāyıĥ

ire nefeĥāt-ı ķurb ola
tā rūĥ meşāmı pür-revāyıĥ

tevfįķı ĥaķuŋ kimüŋ refįķı
oldıyısa yol oldı vāżıĥ

bu luŧfı ĥaķįķį ħalķ-ı Øālem

---

[*] S'de 81a. M'de 72a.
der-naśįĥat hezec-i aħreb-i müseddes:der-naśįĥat S.
(1a) etti:itti M.
(5b) indehü mefātiĥ (K.K. 6/59) "Anahtarlar Oønun yanındadır".

vaśf idemeye olursa şārịĥ

117
der-naśịĥat [*]

— — • / — • — • / • — — • / — • —

ir āfitāb-ı devlete uyan Øaleøś-śabāĥ
ħoş źevķdur işit dem-i ĥayye Øaleøl-felāĥ

Øömr-i Øazịzi eyleme żāyiØ ġurūrıla
ġafletde it Øibādeti her śubĥ u her revāĥ

dünyā meĥabbetinden idüp bār-ı ķalbi pāk
olsun hemịşe pịşe saŋa zühdile śalāĥ

at arduŋa cihānı di veccehtü vechiye
lillāhi andan eyle ki tekbịre iftitāĥ

5 iş ķamu ola nūru Øalā nūr fażl-ı ĥaķ
irüp olursa ĥāśıl eger śadre inşirāĥ

rāh-ı fenāda kendüliginden geçenlerüŋ
aġrāż-ı dünyevịçün işi degül kifāĥ

mestānālıġı bezm-i ezeldendürür ebed
şol cān ki cām-ı raşşe Øaleyhimden içdi rāĥ

müştāķı özüŋüŋ ve cenneøl-cenneteyni dān
Øịşị ne rāĥatuŋa bu ārām-ı müsterāĥ

ol dem ki cān ĥaķịķị nefịr-i śafịr ire

---

[*] S'de 81b. M'de 72b.
(4ab) veccehtü vechiye lillāhi (K.K. 6/79) "Benliğimi yönelttim".
(8a) ve cenneøl-cenneteyni dān (K.K. 55/54) "İki cennetinin de meyvesinin devşirilmesi yakındır".

pervāz ide bu dām-ı bedenden açup cenāĥ

118
der-vaśf-ı śıfāt-ı Óāşıķān-ı cemāl-i eĥadiyyet der-sükr *

— • — — /— • — — /— • —

min-ledün ħamrından içen bir ķadeĥ
ne melāmet bilür ol şeh ne feraĥ

merhemi ħaste yüregi zaħmıdur
inşirāĥ-ı śadr olur aŋa şeraĥ

ķıldı müstaġnį anı ol bį-niyāz
olmadı dünyā ġamı aŋa teraĥ

Óışķ eridür Øāşıķ ol sulŧān-ı dįn
al ħaber menden sorarsan ger eśaĥ

5 pāye-i ķadrine irmege Óuķūl
nerdübān olmaz anuŋ ķavs-ı ķuzaĥ

ķıble idindügüŋ ol meh-rūlaruŋ
Óişvesi gelmez olara müsteraĥ

ol seħāyıla ĥaķįķį sen śabįĥ
faķrdan sen ger ħaber ŧuyduŋsa śaĥ

---

* S'de 82a. M'de 73b.
der-vaśf-ı śıfāt-ı Óāşıķān-ı cemāl-i eĥadiyyet der-sükr:der-vaśf-ı śıfāt-ı Óāşıķān-ı cemāl-i eĥadiyyet S.
(6a) idindügüŋ: idündügüŋ S.

119
der-ṣıfat-ı ṣāḥib-dilān [*]

— • — — /— • — — /— • —

cān ki ol ʿışḳuŋdan içmişdür ḳadeḥ
dil ki ol ʿışḳuŋ ġamındandur ferаḥ

yol bulup endįşe-i dünyā anuŋ
vaḳtine irgürmedi her-giz teraḥ

istemez ġarḳ-ı tecellį bir daħı
ki gele ol sükrden ṣaḥve eṣaḥ

ehl-i dilden ṣor bu derdüŋ şerḥını
ki nice ḳılur cigerlerde şeraḥ

5 kim lisān-ı ḥālile dinür bu zār
ni bu elfāżıla ki oldı muṣṭalaḥ

ol semāda diŋ ne olur āfitāb
ol havāda bil nedür ḳavs-ı ḳuzaḥ

hay bu temsįli beyān itmez ṣıḥaḥ
bil bu teʾvįli ḥaḳįḳį bildi ṣaḥ

---

[*] S'de 82a. M'de 70b.
(5a) zār: rāz M.
(5b) Vezin bozuk.

120

ķāfiyetüǿl-ħā terciǾ der-medĥ-i sulŧāniǿl-meşāyiħ

ĥażret-i şeyħ ĥāmidiǿd-dįn ķaddeśaǿllāhü sırrahu [*]

— — • /• — —• /• — —• /• — —

iy taht-ı vilāyet şehi sulŧān-ı meşāyiħ
iy çarħ-ı saǾādet mehi iy cān-ı meşāyiħ

fermāndih-i iķlįm-i kerāmet ü vilāyet
sulŧan-ı selāŧįn şeh-i devrān-ı meşāyiħ

sen devletile ireli bu Ǿāleme oldı
örtilmişiken žāhir uş erkān-ı meşāyiħ

rifǾat senüŋ irşāduŋıla buldı bu Ǿālem
içinde serā-perde-i eyvān-ı meşāyiħ

5 sen taħtınişįn tācdihi leşker-i ġaybuŋ
içinde ŧura anda ki dįvān-ı meşāyiħ

iķlįmigüşā-serverisin ehl-i kemālüŋ
engüşt-nümā-yı dem-i Ǿirfān-ı meşāyiħ

urduŋ hele sen ĥikmetile ŧop-ı saǾādet
Ǿaśruŋda senüŋidi çü meydān-ı meşāyiħ

senden nažar irendedürür hem yine irşād
benven diyici çoġ velį ķanı meşāyiħ

yā-rabbi meşāyiħ yüzi śuyı ĥaķı virgil
bį-çāre ĥaķįķįye sen įmān-ı meşāyiħ

10 urula başa devletile tāc-ı saǾādet

---

[*] S'de 82b. M'de 73b.
ķāfiyetüǿl-ħā terciǾ der-medĥ-i sulŧāniǿl-meşāyiħ ĥażret-i şeyħ ĥāmidiǿd-dįn ķaddeśaǿllāhü sırrahu: terciǾ der-medĥ-i sulŧāniǿl-meşāyiħ ĥażret-i şeyħ ĥāmidiǿd-dįn ķaddeśaǿllāhü sırrahu S.

ĥaķdan saŋa hem fetĥ ola iķlįm-i vilāyet

beklersen eger śıdķıla āyįn-i meşāyiħ
şol resme ki oldı saŋa telķįn-i meşāyiħ

ħalf olma çü şeyħuŋ ħalefisin ķanı gayret
tā dįdevār olasın u rāh-bįn-ü meşāyiħ

hįç emre ħilaf işile olmaya ħilāfet
bil rast çü islām durur dįn-i meşāyiħ

bir dirligile vardı eren pāk yolı ki
bu ħalķ-ı cihān eyledi taĥsįn-i meşāyiħ

15 dervįşe yaraşmaz ķo bu bį-şermi vü tezvįr
taķvā vü ĥayādur ķamu tezyįn-i meşāyiħ

terbiyyet ü irşādı saŋa şöyle mi ķıldı
inśāf ide sulŧān-ı selātįn-i meşāyiħ

pür-źevk u śafā cān u göŋül şūriş-i mestį
ĥaķ Øışķıla yoġrıldı meger ŧįn-i meşāyiħ

dil lāl oluban Øaķl yavu varduġı yirdür
kim ide ĥaķįķį çü bu tebyįn-i meşāyiħ

sen yüz śuyı virgil ki ķabūl ide ilāhį
noķśānıyıla tā ki bu miskįn-i meşāyıħ

20 üstüne düşe şuØle-i ħurşįd-i vilāyet
yāri bulasın yāri ķıla baħt u saØādet

şol resmile ki ķondı bu ķanūn-ı meşāyiħ
ĥaķķā ki anı ķılmadı mā-dūn-ı meşāyiħ

iħlāśıla ger bekleyesin sen bu ŧarįķı
keşf ola saŋa Øālem-i bį-çūn-ı meşāyiħ

tevfįķ-i refįkuŋ ola teøyįd-i ilāhį

yarıcı çü şiblį vü çü zennūn-ı meşāyıħ

iy Ǿāşıķ-ı dil-ħaste ŧola pertev-i ĥaķdan
göŋlüŋ evi şevķıla çü memnūn -ı meşāyiħ

25 ger Ǿışķ-ı ŧarįķıla idersin yine verziş
cānıla olup Ǿāşıķ-ı mecnūn-ı meşayiħ

bir gözile baķ cümlesine aǾver ü aĥvel
olma ķalup inkārıla maġbūn-ı meşāyiħ

yā-rabbi ĥużūrında ayırup bularuŋ hem
sen kimseleri eyleme maĥzūn-ı meşāyiħ

ol mürşid-i aķŧāb dile ĥāmidi ĥaķuŋ
di medĥini çün lüølüø-i meknūn-ı meşāyiħ

ger vaśfı ĥaķįķį bularuŋ şerĥ ü beyāna
śıġmaz ķoma budur hele ķanūn-ı meşāyiħ

30 ***alçaġlıġı elden ķoma ki cān bula rifǾat***
Ǿizzetdür işiginde bularuŋ bize źillet

şol dem ki ola dilde bu tekrār-ı meşāyiħ
ol źevķıla ķalbe ŧola envār-ı meşāyiħ

çün baĥr-ı ĥakāyiķdan irer ŧut ķulaġuŋda
her-bār bu elfāž-ı dürer bār-ı meşāyiħ

bu vārid-i ġaybį giderür žulmet-i reybi
kim şuǾle virür cāna bu güftār-ı meşāyiħ

maĥcūblıġuŋ bāri ķo bildürme bu ħalķa
sen dilüŋile gösterüp inkār-ı meşāyiħ

35 kim şuǾle iren cāna olur nūr-ı yaķįndan

(24b) memnūn:semnūn M.
(27a) ayırup: ayırıp M.

taĥķīķ kemā yenbeġı iķrār-ı meşāyiħ

maķdūr-ı beşer olmadı bilmek çü buyurdı
lā-yaØrifühüm ġayrį bu mikdār-ı meşāyiħ

giderme meĥabbetlerini cān u göŋülden
iy Óāşıķ-ı śıddįķ-i dil-efkār-ı meşāyiħ

budur mütevveķaØ bize fażluŋdan ilāhį
kim cānumuzı ġarķ ide esrār-ı meşāyiħ

vur gūş ĥaķįķį sözine gör ki ne yanar
nālān yine ol bülbül-i gülzār-ı meşāyiħ

40 ***iy şemÓ-ı śafā şuÓle-i tevfįk-u hidāyet***
Óālemlere irşāduŋıla ŧoldı tamāmet

śādıķlara senden ŧuyılup rāz-ı meşāyiħ
iy mürşįd-i aķŧāb u ser-efrāz-ı meşāyiħ

sen ķıdve-i efrādsın i ķıble-i evtād
eşkāl-i ŧarįķatda iy mümtāz-ı meşāyiħ

kim ecniĥa-ı himmetüŋile uçar irdi
şol evce ki irişmedi pervāz-ı meşāyiħ

görmemiş ola sencileyin ehl-i kemāli
gözler ķılalı bu işe āġāz-ı meşāyiħ

45 bir kez yüzüŋi görmekile oldı muĥibbüŋ
Óālemde nedür bilmeyen iÓzāz-ı meşāyiħ

bu śįt u śadāyı Óaceb işitmedügüŋ sen
ħoź ŧolmışiken Óāleme āvāz-ı meşāyiħ

(35b) iķrār: inkār M.
(37b) lā-yaØrifühüm (K.K. 23/69) “(Peygamberlerini) tanımadılar.”.
(40a) tevfįk-u: tevfįk-i M.
(40b) ŧoldı: irdi M.

Øaczile sükūt itmegi evlāyıdı oldı
bu sebķ-ı lisānį velį ġammāz-ı meşāyiħ

birlikden urup dem hele bir geç ikilikden
tā ki olasın hem-dem ü dem-sāz-ı meşāyiħ

miskin-i zelįli bu meşāyiħ ķapusınuŋ
kimdür ki ĥaķįķį ola hem-rāz-ı meşāyiħ

ĥaşr it bularuŋla anı der-rūz-ı ķıyāmet
sulţān-ı rusūlden idüp erzān-ı şefāØat

121
der-ġınā-yı ķalb ve naśįĥat *

•• — — /• — • — /• • —

ĥālet-i Øışķdan degül mi bu çarħ
urduġı bir cevābın eydüŋe çarħ

bį- ġam-ı Øışķı maŋa Øįş-i cihān
hiç virmez ħalāvet oldı ya telħ

ķıldı bāźārı şevķ-ı yār kesād
bu metaØ-ı ĥaķįre ķomadı narħ

ķo mesāvįyi bil müsāvįdür
bu faķįre pelās u aţlas u selħ

(47b) sebķ-ı: śāb S'de satır altında.
(48b) sāz-ı: sāz-u S.
(49a) miskin-i: miskin-ü M.
(50b) idüp: idip M
* S'de 84b. M'de 75b.
der-ġınā-yı ķalb ve naśįĥat:der-ġınā-yı dil ve naśįĥat M.

5 irmeye ne saǾādet-i faķre
ķılmaya sūd śad ħarābe-i belħ

eyle pervāz-ı Ǿālem-i melekūt
niçe ārām-ı mezbele çün farħ

vir ĥaķīķiye birlügüŋ ĥaķķı
nūr-ı Ǿirfan u Ǿilm u mürşįd-i kerħ

122
der-naśįĥat ve rumūz kerhį-i maǾrūf [*]

— • — — /— • — — /— • — — /— • —

ķo bu śūret varlıġın maǾnį cihānıdur firāħ
ķıl teseyyür anda ki olur cevāhir sengülāħ

ķıl heves ol bāġa ki mįve şühūd-ı źātdur
hem şükūfedür küşūf anda vaķāyiǾ berg ü şāħ

gördügüŋ kendü yüzüŋ yüz biŋ çiçekden ger göz aç
açılur ol maĥvda sırr-ı maķām-ı insilāħ

cezve-i nāru ānestü iktibāsın ķıl dilā
naǾra-ı innį enaǿllāhdan tola tā kim simāħ

5 şāhį-i Ǿālem ĥaķįķį Ǿışķ esįri bendeye
neng olur Ǿizzet midür diz-dār-ı ĥıśn-ı kemāħ

---

[*] S’de 84b. M’de76a.
der-naśįĥat ve rumūz kerhį-i maǾrūf: der-naśįĥat ve rumūz S.
(1a) varlıġın: ŧarlıġın M.
(2a) źātdur: źātıdur M.
(4a) nāru ānestü (K.K. 20/10) “Bir ateş gördüm”.
(4b) innį enaǿllāh (K.K. 20/14) “Kuşkusuz ben Allahım”.

123
ķāfiyetüød-dal der-tevĥįd [*]

— • — — /— • — — /— • — — /— • —

vaśf –ı pāküŋdür ħüźāyā ķulhuvaøllāhü eĥad
hem münezzehdür ĥasedden źātuŋ allāhüøś-śamed

oldı vālidden veledden hem muķaddes varlıġuŋ
cümle ħalķ itdüŋ ķuluŋdur vālid ü hem mā-veled

tā fe-aĥbebtü meyinden curǾa-ı enuǾrafeh
ħılķatumuz ħalķına ŧammışdur olduķ mest ebed

ol ķadeĥdeki anuŋ baĥr oldı reşĥi ķaynadı
āsumān oldı buħār andan zemįn oldı zebed

5 pādişehsin ki yiri yil üzre döşer ķudretüŋ
çetr-i eflāki ŧutar rifǾatda emrüŋ bį-Ǿamed

ditrer emrüŋde gehį ħavf u meĥabbetden cemād
śuyı geh ķan eyledüŋ geh śuya cisr olur cemed

ĥikmetüŋ baĥrinde her-giz Ǿaķl gözin açamaz
çün aŋa her-giz ŧokınur mevc-i ĥayretden leked

anca kim vaśfuŋda fikret raħşıyıla yildiler
Ǿacze varup bulmadılar āħir ol śaĥrāya ĥad

---

[*] S'de 85a. M'de 76a.
(1a) ķulhuvaøllāhü eĥad (K.K. 112/1) "De ki O Allah tektir".
(1b) allāhüøś-śamed (K.K. 112/2) "Allah sameddir".
(4a) ķadeĥdeki: ķadeĥden ki M.
(6a) u:- S.
(7b) her-giz: her-dem M.
(8a) raħşıyıla: raħşayıla S.

raĥmetüŋ deryāsına yoħ hem kerāne iy kerįm
luŧf u iĥsānuŋa olmaz pādişāhā hem Ǿaded

10 bir avuç topraķ gibiyüz Ǿāciz ü ķapuŋda ħod
Ǿizzetüŋ ĥaķķıyiçün sen ķıl bize yā-rab meded

tāǾatına zühdine ger tekye ķılurısa ħalķ
yoħ durur fażluŋdan özge bize mevlāyā sened

işügüŋe yüz uran nevmįź gönilmiş degül
ķılmaġıl üftādeyüz ya rab ķapuŋdan bizi red

cānumuz yüzin cemālüŋ pertevinden rūşen it
göŋlümüz gözinde ķoma iĥticābuŋdan remed

ķıl ĥarįm-i kaǾbe-i vaślatda cānı ġarķ-ı nūr
ŧūr-ı sįnįn ĥaķķı yā-rab Ǿizzet-i heźeǿl –beled

15 iy göŋül śāĥib-ķıransın ger ĥudūd-ı şerǾsın
ķılasun yeǿcūc-u meǿcūcǿ-ı hevā-yı nefse sed

var ni ĥammāl-ı veķūd-ı āveş-i ĥırmān olup
boynuŋa oldı şekāvet ġullı ĥablün min mesed

āfitāb-ı kibriyānuŋ maŧlaǾıdur dil degül
ol ki vaśfı oldı vehiye keǿl-ĥicāra eveşed

ħaşyetuǿllāhdan göŋül eylenmeye ħālį gelmesün
žulmet-i ķasvet seni maġrūr idüp ŧūl-ı emed

naķś olur ehl-i kemāle imdi ĥāşā kim ķıla
kimsenüŋ mālına ya cāh u celāline ĥased

(10b) ĥaķķıyiçün: ĥaķıyiçün S.
(16) S'de kenarda.
(16b) ĥablün min mesed (K.K. 111/5) "Hurma lifinden bükülmüş bir ip olduğu halde."
(17b) vehiye keǿl-ĥicāra eveşed (K.K. 2/74) "Taş gibi hatta daha da katı".
(18b) idüp: idip S.

20 ulular dimişdürür kem-ħor olan kem-ħor ola
kim ŧamaǾ rūbāh ider ger şaħśı olursa esed

el śunup kimseye virme Ǿizzetüŋ yile saķın
nefsüŋe kendü elüŋle sen iĥānet ķılma ked

ĥırś odına düşüben gel virme yüz śuyın yile
bisleme nefs itin āħir toprağ olısar cesed

bu fenā milkinde di kim ķaldı kim ŧapuŋ ķala
göçisersin sen daħı çün göçdiler ābā vü ced

memleket issi görüŋ ol şehlerüŋ taħtın bugün
taħta-ı tābūtıdur eyvānları ħışt-ı laĥed

25 çürimiş topraķda gör Ǿažm-i Ǿižām olmış remįm
ķanı hüsn-i ber-kemāl ü ķanı zülf ü ħāl u ħad

çün bilürsin Ǿāśıfāt-ı mevt irişür Ǿāķıbet
gül gibi toprağa seni śalısar iy serv-ķad

aħtara çetr-i vücūduŋ Ǿömrüŋ aŧnābın kesüp
māniǾ olmaz itdigüŋ bu māl u emlāküŋ veted

ne cihānbān ķala bunda ne cihān fānį ola
ķāf-tā-ķāf ins ü cinn ü vaĥş u ŧayr u dįv ü ded

saŋa eytāmuŋ şu boynın egdügi yitmez mi pend
bes boyın virseŋ ne sen ĥaķ emrine iy muǾtemed

30 ŧāķatuŋ irdükçe furśat variken ķıl ŧāǾatı
bilüŋe śıdķuŋ niŧāķın eyle iħlāśıla şed

ĥuffetiøl-cenne buyurdı bil mekārih ol ĥabįb
śabr ķıl ŧāǾatda insān ħalķ olupdur fį-beled

(22a) düşüben: düşiben S.
(26a) irişür: irişüp M.
(27a) çetr-i: çetr-ü S.

secde-i şükr-i fenādan zerķıla ķaldurmaġıl
sen riyāset başın anuŋ lāyıķıdur çünki hed

maĥvda maĥv ol fenāda hem fenā tā ki saŋa
irişe Ǿizz-i beķā vü virile nūr-ı raşed

çün ŧarįķ-ı Ǿışķa girdüŋ her belayā vir boyın
yoħsa dervįş eylemez bil kimseyi lübs-i nemed

35 oldı ħacletde ĥaķįķį künc-i ġamda münzevį
cürm ü taķśįrāt-ı bį-ĥad oldı Ǿafv it ķılma Ǿad

çün didüŋ lā taķnetū min raĥmetuǿllāh i raĥįm
kesmezüz ümįźümüz her ĥāletile nįk ü bed

raĥm kimden umalum çün luŧf senden ķullara
ire ŧursun raĥmetüŋden bize iy ferd ü eĥad

124
ķaśįde der-tevĥįd [*]

— — • / • — • — /• — —

sensin melikā ilāhe vāĥid
sen vācid ü sen mecįd ü mācid

sen muĥyį vü sen mümįt iy ĥay
kāfir ola ķudretüŋe cāĥid

birligüŋe yir gök delāyil

(33b) Ǿizz-i: Ǿizz-ü M.
(36a) lā taķnetū min raĥmetuǿllāh (K.K. 39/53) "Allahǿın rahmetinden ümit kesmeyiniz".
[*] S'de 86b. M'de 77b.

varlıġuŋa küllü şeyǿ şāhid

sen düzdügüŋi ķamu bozaydı
ger ħocam olayıdı saŋa żıd

5 birligüŋe varlıġuŋa yoķ şek
bį-şübhe iy bį-şebįh ü bį-nid

milküŋe iy bį-zevāl sulŧān
irürmedi naķś keyd-i ĥāsid

emrüŋ ķamu Ǿālem üzre cārį
ĥükmüŋ ķamu yirde gökde nāfid

emrüŋle durur sipehr-i rāķiǾ
şevķuŋıla māh u mihr sācid

źikrüŋile pür-śafā mecālis
şükrüŋle şerįf her mesācid

10 tesbįĥi havāda sen ŧuyūruŋ
her dilde senüŋ ķamu maĥāmid

her żarr u belāya defǾ senden
her nefǾ ķapuŋdan oldı Ǿābid

tevfįķuŋıla durur ilāhį
vüsǾınca ki saǾy her mücāhid

senden meded irmedin ne imkān
ĥāśıl kime olısar maķāśıd

gördügi Ǿaŧālaruŋ mükāşif
irdügi śafālaruŋ müşāhid

15 her kime hidāyetüŋ ki irdi
yoldan ıramadı dįv-i mārid

bir kula ki senden irdi tevfįķ

kār eylemedi aŋa mekāyid

iy şuǾle-fürūz-ı cān-ı Ǿāşıķ
iy ķıble-i ķalb-i śāf-ı zāhid

düşmişlerüz elümüz ŧut iy ĥaķ
şevķuŋı sen eyle bize ķāyid

tā śapmayavuz bu ŧoġrı yoldan
şaşurmaya bizi her merāśıd

20 emrüŋe iŧāǾat itmeyenüŋ
olmadı saǾādeti müsāǾid

ĥaķ emrine cism ü c ānı münķād
ķıl olmaya nefs tā muǾānid

dervįşe çü ķūt-ı yevmi besdür
ĥācet ne zevādeden zevāyid

germ olma tenevvüle ŧamāǾdan
eyler ŧamāǾı ki şaħs-ı bārid

her bir nefes ola ŧāǾat üzre
Ǿāşıķlara bil ki Ǿömr-i zāyid

25 cāna göŋüle virür śafālar
bu ışķ yolında her şedāyid

ŧāǾatda ol i kişi degülseŋ
ger sen bu cihān içinde cāmid

girdār ķazan ķo güft ü gūyı
niçe ġazel ü niçe ķaśāyid

dir nāsı menāħir üzre śalmaz

(22b) zevādeden: zevāden S.
(24a) nefes: nefs S.

illā ki bu elsün ü ĥasāyid

pāk eyle Óaķįdeŋi sen ekŝer
kim fāsid olup durur Óaķāyid

30 ķıl defØ-i ħavāŧır-ı rediyye
tā ŧolmaya ķalbe fikr-i fāsid

dil levĥına tā ki ola mesŧūr
ol Øilm-i ledünniden fevāyid

rūşen ķıla vāridāt-ı ġaybı
ķalbe ola laĥża laĥża vārid

ķıl seyr-i sülūk eyle rūşen
ķalbi keder ola māǿ-ı rākid

ħūn-ı keremüŋden eyle rūzį
her dem bize iy ħüźa nevāyid

35 irgür bize ġaybdan fütūĥāt
ķıl göŋüli ķābil-i mevārid

ħāli ķoma bizi ŧāØatuŋdan
ķāyim olavuz gerekse ķāØid

ol demde ki dindi mā-Øabed nāk
maĥv olına śad hezār Øābid

bāzār-ı teşevvuķ içre ķaldı
topraķda bu Øaķl u rūĥ ķāsid

tertįbi bozar bu Øışķ iricek
Øādet mi ķor ol yā-ħod ķavāØid

(29a) Øaķįdeŋi:Øaķįdeyi ki S.
(30ab) S'de kenarda.
(32b) ķalbe: ķalbi M.
(35ab) M'de kenarda.

40 eksüklü ķuluŋ ĥaķīķī yā-rab
dir yūsuf ibn-i şeyħ ĥāmid

āh anda ki Øarż olına aØmāl
ħāśā ki baśīr ola nāķıd

Øavf eyleyesin meger ki cürmüm
var ni nidem iy kerīm ü vāĥid

125
ķaśīde-i ġarra der-taĥķīķ-i fenā ve netīce der-Øizz-i beķā baĥr-ı müctes [*]

• — • — /• • — — /• — • — / • • —

bu yolda maĥv gerek maĥv içinde cümle vücūd
ki ĥażret-i eĥadiyyetden ire fetĥıla cūd

Øadem degül midür evlā vücūd-ı Øaynīden
aŋa ki şānıŋa dindi li-rabbihī lekenūd

Øadem ki Øışķına geldi anuŋ cihāna vücūd
Øadem ki rāĥat-ı rūĥı bulur ķamu mevcūd

Øadem anda ķodı tāc-ı taħtı ibrāhīm
Øadem ki anda bulup ol sevād-ı faķr-āsūd

5 Øadem ki ĥayreti içre didi kelīm erinī

(41b) S'de kenarda.
(42a) S'de kenarda.
[*] S'de 88a. M'de 79b.
ķaśīde-i ġarra der-taĥķīķ-i fenā ve netīce der-Øizz-i beķā baĥr-ı müctes : ķaśīde-i ġarra der-taĥķīķ-i fenā ve netīce der-Øizz-i beķā S.
(2b) şānıŋa: şāŋı S. li-rabbihī lekenūd (K.K. 100/6) "Elbette çok nankördür".
(5a) erinī (K.K. 7/143) "Bana göster ".

Ǿadem ki saŧveti kūhi çü gāh hem bür ü būd

Ǿadem ki heybetine dir çü baķdı tübtü ileyk
ki pāre pāre bu ŧūrı görür ki eyledi zūd

Ǿadem ki sekreti aldı Ǿüzeyri hem śad sāl
Ǿadem ki ĥāyreti aśĥāb-ı kehfe oldı ruķūd

Ǿadem ki cānlara berķ-ı celāl-i seyfidürür
ķatında źerre degüldür bu şemǾ-ı çarħ-ı kebūd

çün irdük ol deme yaǾni ħazįne-i Ǿademe
virildi fetĥıla ĥaķdan Ǿaŧā-yı nā-maǾdūd

10 gehį telāŧum-ı mevci bu sükr-ü śaĥv içre
ki ġarķ ide seni luŧf-ı bu baĥr-ı nūr-ı şühūd

gehį telaǿlüǿ-i nūrı bu ŧalǾat-ı maǾşūķ
gehį taĥayyür-i Ǿizzi celālet-i maǾbūd

gehį levāmiǾıla dil çü neyyir-i aǾžam
gehį ŧavāliǾıla hem bu ŧāliǾuŋ mesǾūd

gehį teseyyür-i sırrı bu Ǿālem-i melekūt
gehį teferrüc-i hürri bu dār-ı ħuld-ı ħulūd

geh iħtilāf-ı tenākürde ser-firāz-ı cihān
geh įtilāf-ı teǾārüfde ser-firāz-ı cünūd

15 ħilāfet egnüŋe ħilǾat başuŋa devlet-i tāc
virildi taħt-ı vilāyet ki ĥaķ şeh-i baħşūd

ne sū-yı Ǿāķıbete var ne ħod Ǿuķūbete bįm
ki ķalmadı Ǿaķabātuŋ öŋüŋde hįç keǾūd

(6a) tübtü ileyk (K.K. 7/143) “Sana tövbe ettim”.
(10a) sükr-ü: sükr-i S.
(14a) geh: ger S.
(15a) devlet-i tāc: devlet tāc M.

hemįşe ĥażrete yoluŋ açuķ ĥużūrıla hem
hemįşe endįşe bābı bu göŋlüŋe mesdūd

hemįşe sūrine cānlar yoluŋda Øāşıķlar
zihį ki yügrişe ķoya öŋüŋde yire ħudūd

zihį žuhūr-ı żiyā-yı bu taŧme innü ķulūb
zihį sürūr-ı dem-i taķşeØırru minhü cülūd

20 zihį ŧulūØ-ı şuØāØ-ı ŝenā-yı lā-uĥśį
Øaleyke ente kemā eŝneyteden bu dürūd

zihį sürūr-ı bu refØ-i niķāb-ı meddeøž-žıl
zihį ĥużūr ki žıll-ı ileh ola memdūd

zihį cemāl-i kemāl-i bu şerØ-ı aĥmedi gör
zihį nevāl-i celāl-i bu sįret-i maĥmūd

niçe bu sāz-ı dil-āvįz elde vü dilde
niçe bu sūz-ı dil-efrūz-ı naġme-i dāvūd

anuŋ ki elsün-i ervāĥ ĥaśr ĥaśrında
nice bulur aŋa seyri bu raħş-ı vaśf-ı ĥudūd

25 gel imdi sen yine ol rāza ki göŋül şāhı
virür bu Øuķdeye taĥķįķ nūrıyıla küşūd

ki ŧams-ı źātıla özüŋ gehi ola maØdūm
vücūdı muĥįbe ĥaķķānį birle geh mevcūd

zuĥūr bulmaya burc-ı ĥaķįķat evcinde
özini ġarb-ı fenāda kim itmese mefķūd

celāl-i seyfile maķtūl olan şehįdüŋdür

(19a) taŧme innü ķulūb (K.K. 13/28) “Kapler tatmin olur”
(19b) taķşeØırru minhü cülūd (K.K. 39/23) “Derileri ürperir”.
(21a) meddeøž-žıl (K.K. 25/45) “Gölgeyi uzattı”.

diyet eşiØØa-ı dįźār-ı şāhid ü meşhūd

nesįm-i ķurbıla her-giz muØaŧŧar ola mı rūĥ
be-külli micmer-i şevķa yaħılmadın çün Óūd

30 gider meveddet-i ġayrı bu cān u dilden kim
saķın göŋülde olur ved ki ġayr-ı ĥubb-ı vedūd

ol imdi büt-şiken iy cān ħalįl gibi ki nefs
bıraķmaya seni şehvet odına çün nemrūd

eger degüliseŋ āteş-perest şehveti ķo
hemįşe nişe ķopar ĥırś odıla senden dūd

döküp nedāmetile göz yaşın söyündür oduŋ
niçe yanup yaħılursın çü hįme-i mevķūd

ĥasedden olmasun āteş-gede ħanum göŋlüŋ
ki teng ü tār olur her hemįşe cān-ı ĥasūd

35 aŋa olur gül ü reyĥān ber-āteş-i nemrūd
ki ūr-ı ķalbile nįrān-ı nefsi ķıldı ħumūd

ĥaķįķata diyeler er aŋa ki ol daħı baş
götürmeye ķıla şāhuŋ öŋinde çünki sücūd

unıd bu cān u cihānı ĥaķįķį Øışķ erine
gerekdür olmaya aŋa ki ġayr-ı ĥaķ maķśūd

126
der-śaffet-i Øįd *

(28b) dįźār-ı: dįźār M.
* S'de 89b. M'de 80b.
der-śaffet-i Øįd: der-naÓt-i Øįd M.

• — • — /• • — — /• — • — / • • —

urıldı ŧabl yürür ŧolp ŧolp leşker-i Ǿįd
ne salŧanat sürer iy cān gör āħi sencer-i Ǿįd

niķāb-ı leylį idüp refǾ gör ki ser-tā-ser
cihānı tutdı şuǾāǾ-ı ruħ-ı münevver-i Ǿįd

nesįm çün zülef-i zülfini ki depretdi
meşām-ı rūĥı muǾaŧŧar ider bu Ǿanber-i Ǿįd

çü dikdi ķulle-i kühsāra sancaķ-ı zerrįn
olur iŧāǾat idüp şāh-ı zeng ķanber-i Ǿįd

5 çü berķvār bugün śaldı Ǿadli şemşįrin
kesildi žulm-ı žulem olmadı ber-ā-ber-i Ǿįd

cihāna ŧoldı uçdan uca ŧoldı ħurremi vü ħoşį
dikildi ġam yüregine bu dem ki ħançer-i Ǿįd

müzeyyen oldı cihān şād ŧıfl u pįr ü cüvān
gel imdi eyle temāşā cemāl-ü zįver-i Ǿįd

anuŋ ki Ǿışķ eŝeri var göŋül ü cānında
ne mest ider göre anı yine bu sāġar-ı Ǿįd

śunar piyāle-i tekbįr ü cām-ı tehlįli
ne ķıla cān yine çün Ǿandelįb-i menber-i Ǿįd

10 içüp śürāĥį-i tevĥįd ü nuķl tekbįr it
ħalāvetinde bulur rūĥ ŧuǾm-ı şekker-i Ǿįd

(2ab) S’de yok.
(5a) berķvār: berķıvār M.
(7b) zįver-i: zįver-ü S.
(8ab) M’de kenarda.
(9ab) M’de kenarda.
(9b) cān yine çün: cānı yine M.
(10ab) M’de kenarda. śürāĥį-i tevĥįd ü nuķl tekbįr it:piyāle-i tevĥįdi vü nuķl-u tekbįrāt S.

ĥaķįķį olduġı dįvāne Ǿaķl u cān u göŋül
Ǿaceb mi oķınıcaķ bezm-i cānda defter-i Ǿįd

127
ķaśįde der-naśįĥat *

• — • — /• • — — /• — • — / • • —

đalālet ehline ĥāşā ki maĥrem ol saǾįd
demi ki hem-demi şıķvetdürür olurısa Ǿįd

hevā südinden emen ŧıflį ola mı pįr-i rāĥ
ki bāyezįd ise eyler anı o şįr yezįd

mürįdi olma saķın her ħabįŝ ü vesvāsuŋ
ki kendü gibi seni hem ol eylemeye merįd

elüŋde varını yiye ki diye terk gerek
ne saç ķoya ne saķaluŋ eyide ol tecrįd

5 tamām şerǾdan aŋla sen itmedin iǾrāż
ķabūle geçmeyesin ki ķıla özine mürįd

özüŋ hevāsına uymaz olurısaŋ maĥcūb
fażįletile ger olsaŋ bu Ǿaśr içinde ferįd

ŧarįķat ad ķoduġıdur ibāĥat u bidǾat
revįşleri ķamu taĥķįķ aŋla ki taķlįd

ĥaķįķat ad virür ol bed-fiǾāl ilĥāda
ne mühmelātı ki söylerse dir işit tevĥįd

(11ab) M'de kenarda.
* S'de 90a. M'de 81b.

ne deŋlü zịrek olursaŋ çü ķıla ĥịlekeri
tesellüs eyleye ki deng ide seni çü ķadịd

10 yüzine ger nažar ider olurısaŋ yaŋılup
tịz eyle tevbeŋi ol dem hemān yine tecdịd

teķarrabū dir ilaǿllāhi biǿt-tebāØüdi minhü
ķarịb-i ehl-i maǾāśị ki ĥaķdan oldı baØịd

ne ĥaşre ķāyil olur ne ķıyāmete inanur
ne ki dilerise işler ne vaØd eger ne vaØịd

ħilāf-ı emr hele sen işleme melekeyn
Ǿaniǿl-yemịni ki ĥāżır Ǿaniǿş-şimāli ķaØịd

unıtma mevti ki bir gün saŋa daħı gele hem
diyeler anda budur ol ki künte minhü teĥịd

15 ya nefs ķanda ķaçup ķurtara baş ol dem ki
buyurdı ĥaķ meǾahā çünki sāyiķun ve şehịd

neçün ĥaķịķat-ı insānị dịve ola zebūn
revā mı ĥākim ola rūĥ-ı pāke nefs-i pelịd

niçe laŧịfe-i rabbānị bu heyūlānuŋ
olur ġayāhib-i hefvāt-ı esfelinde Ǿabịd

ol āfitāb degül mi ya ĥayf žulmetde
ki nā-bedịd ide olup bu ġaym-ı ġay-ı bedịd

ĥicāb olur śamediyyet cemāli şuØlesine
bu gözde lūt ħayāli bu iştihā-yı mimịd

20 ġıdā ķaçan ide ħūnı bu naĥnü nerzuķ

(13ab) melekeyn Øaniǿl-yemịn Øaniǿş-şimāli ķaØịd (K.K. 50/17) “Onun sağında ve solunda oturan iki melek onun yaptıklarını kaydetmektedir.
(14b) künte minhü teĥịd (K.K. 50/19) “Senin öteden beri ondan kaçtığın şey”.
(15b) meǾahā sāyiķun ve şehịd (K.K. 50/21) “Beraberinde bir sürücü ve bir şahid”.
(20a) naĥnü nerzuķ (K.K. 6/151) “Biz rızıklandırırız”.

şu cāna nefsinüŋ ola ki ārzūsı şedįd

ġıdā-yı rūĥ ola sübĥa eger ola tesbįĥ
devām-ı źikrile işüŋ bu yolda hem taĥmįd

iy niçe rızķ ġamın yir ŧapuŋ işitdük ola
dinür ki Óörfde yevmun cedįd rızķ cedįd

ne iØtimādıla ĥırśuŋ senüŋ ya ez-şeddād
Øimāretine bu fānį serāyuŋ oldı şedįd

yire girecegüŋ aŋmaz mısın ne aśśı ide
saŋa bu maĥsef-i ķārun içinde ķaśr-ı meşįd

25 gözetme śadr-ı śanādįd gibi kibrile tā
serāyuŋ olmaya bevles şarābuŋ anda śadįd

tecerruØ-ı ĥaserātıla ķaŧØ ola emØā
eger velį vü ĥamįmüŋ ola Óadū-yı Óanįd

ne ķatı yüzlüsin iy nefs ideydi nuśĥ eŝer
olaydı sende göŋül sen ĥacer misin ya ĥadįd

meger ki şuØlesi Øışķuŋ irişmedi göŋüle
ki fikr-i fāsidile ĥırś ider anı tesvįd

ecel irişmedin idegör imdi keşf-i Øižā
ne aśśı saŋa baśar ol dem olduġında ĥadįd

30 ŝenā vü şükr aŋa ķıl ki ider bu ķullarına
ķamışda rızķı şeker hem aġaçda ŧalØ-ı nażįd

ķamulara aŋa uy pįşüvā muĥammeddür
dilersen āĥir-i maĥmūd ide bu luŧfı ĥamįd

(22b) cedįd: cedįdün M.
(23a) ya:- S.
(30b) ŧalØ-ı: ŧalØ S.

nefes nefes yetişe feyż-i fażl-ı rabbānį
saØādet ola müsāØid çün ire ol teøyįd

işitme reh-zen-i dindür ķuru maķālātın
ger ide daØvį-i şeyħį sözini ķıl terdįd

anuŋ ki źerrece ola bu ķavl ü fiØlinde
ħilāf-ı şerØ bil ehl-i đalāldür ne reşįd

35 ħilāf-i şerØ bir işde bulunmaġıl zįnhār
niçe niçe ola sözde ya saŋa bu teøkįd

ne buyurur Øamel anuŋla it kitāb-ı kerįm
ne eydürise sen anı işit kelām-ı mecįd

Øamel Øaķįde-i pākile śāliĥ it lillāhį
üşenme kimesneden di ĥaķįķį ķavl-i sedįd

128
der-naśįĥat *

•• — — /• — • — / • • —

Øāşıķ ol Øışķıla olup pür-derd
püşt-ü pā ur cihāna vü ol ferd

olma ālūźe nefsüŋi öldür
seyf-i aĥkām-ı şerØıla ol merd

ħoca aØdā Øadüvvüke nefsük
didi merdāne ķıl anuŋla neberd

ķalbüŋ āyįne gibi ķıl śāfį

(36b) işit: işid M.
* S’de 90b. M’de 81a.

ķoma göŋlüŋde olmasun hele gerd

5 bāţınuŋda ĥarāreti Ǿışķuŋ
olmaduġıyiçün sin āĥį serd

ĥāśıl ol derdi it ki gül gibi
sürħ-ı rū ide seni ne ruħ-zerd

baħye ĥırśuŋ gözine ur yoħsa
dikdügüŋ ħırķaya ne aśśı neverd

idegör ĥażrete teveccüh-i tām
varmadın yile Ǿömr bāġı çü verd

ķıl ĥaķįķį duǾā tażarruǾıla
keremi çoħdur anuŋ itmeye ŧard

129
der-naśįĥat *

— • — — /— • — — /— • —

çünki ĥaķdan geldi başa Ǿışķ u derd
yaķılalum şemǾ gibi zār u zerd

bu Ǿalāyıķdan Ǿavāyıķdan ķamu
çün ferįd olmak gerekdür cümle ferd

cümle bu yolda Ǿadūdur ġayr-ı dost
ħoş durur ķılmaķ Ǿadūyıla neberd

olmalı nefsinden alular ulu
nefsin öldürene dir merdān ki merd

(8b) yile: bile S.
* S'de 91b. M'de 86b.

5 şöyle vardılar bu yolı evliyā
görmedi kimesne yollarında gerd

jengi dök cengi ķo var ni kimseyi
ķılmadı dervįş reng-i lāciverd

olmaya ĥāśıl ĥarāret ķalbüŋe
olmadın zeyn-i cihān göŋlüŋe serd

ġarra olma ĥüsnüŋüŋ gülzārına
görmedüŋ mi nice yile vardı verd

dür bu natØı vü ŧaġıt bu luØbı dir
saŋa śad renc oldı bu şatranc-ı nerd

10 hay seni ġarķ itdi dünyā şuġlı ķo
cįfedür bu saŋa kim didi deberd

her kişi bir iş ucın ŧutmış gider
ŧutma sen illā ĥaķįķį Øışķ u derd

130
ķaśįde der-tevĥįd ve naśįĥat baĥr-ı ħafįf *

• • — — /• — • — / • • —

ol ki yoħdan yaratdı bunca Øibād
ķıble-i cān-ı cümle-i Øubbād

ħāliķıdur bu ķamu maħlūķuŋ

(8a) olma: olmaya M.
(11b) Øışķ u: Øışķ-ı S.
* S'de 92a. M'de 83a.
ķaśįde der-tevĥįd ve naśįĥat baĥr-ı ħafįf: ķaśįde der-tevĥįd ve naśįĥat S.

rāzıḳı ol anuŋ durur įcād

raĥmeti bi-kerāne vü bį-ĥad
luŧfın iĥśā nice ider taØdād

leyse kemiŝlihi a nuŋ śıfatı
lā-şerįke lehü velā endād

5 evvel ol āĥir ol ḳadįm oldur
hem muḳįm ol durur kerįm-i cevād

yir ü gök Øarş u ferş ü levĥ ü ḳalem
māh u ħurşįd emrine münḳād

kim olur ĥükmüŋe anuŋ māniØ
ya ḳażāsına kim olısar rād

ins ü cinn melek vuĥūş u ŧuyūr
bendesi bende vü eger āzād

anı bilmekdürür bize maḳśūd
anı bulmaḳ durur ḳamuya murād

10 maØrifet ĥāśıl itmeyenleri sen
ŧut hemān bir behįmedür ya cemād

kim yaratdı bu cümle maħlūḳı
kim urupdur bu Øāleme bünyād

aç gözüŋ Øibret al cihandan gel
söyle ḳavl-i sedįd ü śoyla sedād

żulmet ansuz cihān gözüme göŋül
ġam-ı ışḳıyıla olur dil-şād

(4a) leyse kemiŝlihi (K.K. 42 /11) “Oønun gibi hiçbir şey yoktur”.
(9ab) S’de kenarda.
(12b) sedįd ü: sedįd-i M.

Ǿömrümüŋ ĥāśılı ġamı göŋlüm
derdiyile olup durur muǾtād

15 her nefes her zamān u her sāǾat
dillere źikridür anuŋ evrād

Ǿışķ-ı dil-ħastesi anuŋ Ǿuşşāķ
şevķ-ı pā-bestesi anuŋ zühhād

cān-fişān Ǿışķı yolına manśūr
ġarķ-ı ħūn derdiyile hem ħaddād

Ǿışķınuŋ mübtelāsıdur şiblį
śayd-ı dām-ı belāsıdur mümşād

ħüsni āşüftesi anuŋ mecnūn
Ǿışķı dįvānesi anuŋ ferhād

20 derd-i Ǿışķında ġarķ-ı ħūn oluban
lāleveş yaħdılar ķarara füvād

derd-i Ǿışķıla kişver-i bātın
ŧoludur āh u ĥasret ü feryād

derd-i Ǿışķıla cānlara āteş
düşeli oldı hem kebāb ekbād

ĥayret-i Ǿışķ içinde ser-geşte
ķaldı śad saǾdį vü hezār Ǿimād

ķıl ber-eflāk seyri çün meh-pįr
mesken eŧfāledür hemįşe mihād

25 ķıl iŧāǾat ħocaya bende
gey degüldür ki ide böyle Ǿinād

(16a) dil-ħastesi: dil-ħaste S.
(20a) oluban: olıban S.

uyma şeyŧāna gel ne lāyıķdur
ki ola dįve bende ādem-i zād

gelmeyiser midür śalāĥiyyet
senden āħir i niçe niçe fesād

virmedügi ķula hidāyeti ĥaķ
nide mürşid femā lehü minhād

bil anı ne Øibāret-i minhāc
döndürür ne işāret-i mirśād

30 bidØatı terk it ehl-i sünnetiseŋ
müctemiØ ķanda olısar ażdād

zād-ı taķvā idin sen ol avı çün
ki buyurdı feøinne ħayraøź-źād

Øāķıbet ħod cihān fenā olısar
ne serā ķalısar durur ne bilād

ne ŝebātı ola ħanum bir evüŋ
ki esāsı ola anuŋ ber-bād

ŧāķın alup gidemedi kisrā
kime ķodı serāyını şeddād

35 sen cihāndan Øaceb ne iledesin
ŧut ki olduŋ ħalįfe-i baġdād

taśfiye olmayınca bāŧına hįç
kimseye ĥāśıl olmaz istiØdād

hem gerek nefse tezkiye evvel

(26b) ādem-i: ādım-ı S.
(28b) femā lehü minhād (K.K. ? /33) "Onun için bir yol gösteren yoktur".
(30a) it: id M.
(31b) feøinne ħayraøź-źād (K.K. 2/1197) "En hayırlı azık".

olasın tā ki ķābil-i irşād

sālike bu tarįķ-ı Øışķ içre
ġayr-ı ehlile vedd olur bu vidād

yā ilahį ĥaķįķį miskįni
ķuŧb haķķı bį-hürmet-i efrād

40 ırmaġıl cadde-i meşāyiħdan
büdelā ĥürmeti vü hem evtād

131
ķaśįde der-inśāf ve iÓtirāf-ı be-noķśān-ı ħįş [*]

•• — — /• — • — / • • —

āh elüŋden göŋül senüŋ feryād
ki işüŋdür hemįşe bį-bünyād

uślu gibiyiken yine göresin
başarursın delü arada fesād

gösterüriken inķıyād ĥaķa
bilmezem ki nedür saŋa bu Øinād

vay nolaydı ħilāf-ı şerØ işüŋi
ķoyayıduŋ olup ĥaķa münkād

5 ki iŧāØatda yaraşur dāyim
sen daħı hem bilürsin aħi Øibād

hele ķo yatlu ĥāli uş bilesin
iş neye varduġını i üstād

---

[*] S'de 93b. M'de 84b.

perde gide muķarrabįn göresin
anda ki mücrimįn-i fiǾl-esvād

ŧāǾata śarf idenleri Ǿömri
gör ne źevķıla sürdiler evrād

Ǿışķ-ı ĥaķ cānda oldı müstevlį
 ġarķ-ı ħūn oldı derdile ekbād

10 bāǾiŝ olaydı ŧāǾat u źikre
olsa canuŋda şevķ u yā-ħo vidād

naķşı dįvārı mısın iy miskįn
yoħ mı cānuŋ degüliseŋ ki cemād

ŧāķatuŋ irdügince sen daħı
nefsile dįn yolında eyle cihād

Ǿāşıķ ol Ǿāşıķ ol göŋül Ǿāşıķ
işbu dünyā ġamından ol āzād

Ǿışķ yolında ħocegi śıġmaz
bunda ne Ǿizzet ü ne śan ne ad

15 ķo bu śūret Ǿimāretin ħāk ol
kişver-i bāŧınuŋı ķıl ābād

bunda biŋ tāc-ı tuç bir pūla
ne imāret ne key-ķubād u ķubād

ġarķa bu baĥr içinde virmişdür
varlıġın ĥayretile biŋ zühhād

bir sınuķ pūla almayaydı seni
kimsene hįç itselerdi mezād

Ǿışķ bāzārı içre zįra olur
cism ü cān u göŋül ü Ǿaķl u kesād

20 dįv olup her sefįhe uyma ki bu
ādemįlıķ degül iy ādem-i zād

ŧutma her ħıştan-perestį sen
merd-i ĥaķ diyi zįnhār endād

birdür allāh yok şerįki hįç
anuŋ iǾdām anuŋ durur įcād

dįn-i įslāma zendeķa śıġmaz
olmaya merd-i ĥaķda hįç ilĥād

evliyā śoĥbetine ir ki saŋa
anda ĥāśıl olur cemįǾ-i murād

25 şeyǿü lillāhı himmetinden idüp
her nefes eyle andan istimdād

cehd ķıl ĥāśıl idesin ola ki
sen daħı hem sulūke istiǾdād

degmeye lįki mürşįde irmek
degül āsān ki nefsedür cellād

yoħ durur hem münāsebet belki
var durur aśıldan arada tezād

ĥaķ virür ger reşādı lįki sebeb
evliyādur li-külli ķavmin hād

30 evliyādan ĥaķįķį miskįni
hem ayırmaġıl iy kerįm-i cevād

bu żaǾįf ü źelįle yitişsün
Ǿizzetüŋ ĥaķķı her nefes emdād

(28b) Vezin bozuk.
(29ab) M'de kenarda.
(29b) li-külli ķavmin hād (K.K.13/7) "Her kavim için bir yol gösterici vardır.".

132
ķaśįde der-naśįĥat *

— • — — /— • — — /— • — — /— • — —

derd-i Ǿışķ idene ĥāśıl bil miyesser her murād
kim ġam-ı Ǿışķa düşer rūĥ-ı revānı oldı şād

dāġ-ı Ǿışķıla egerçi ki olur mecrūĥ rūĥ
dįde giryān mühce biryān hem kebāb olur füvād

rāĥat-ı rūĥ olur u ķūt-ı ĥayāt-ı sermedį
Ǿāşıķa lākin bu Ǿışķuŋ odı hem zād-ı meǾād

nefs-i şįrinden hevānuŋ kesmeyen ger pįrise
oldı nā-bāliġ degüldür ħvān-ı derdüŋ aŋa zād

5 göŋlümi dellāle virdüm şevķı bāzārında hįç
bir pūla dilenmedi ol anca itdiler mezād

dįn ü dünyā ķaydı hįç anda ķatılmaz saġışa
ten metāǾına baķan kim ħod ķalur yolda kesād

olsa yüz yıl ki bu yolda ŧāǾat-ı maķbūl aŋa
tekyelenme yoħ durur cüz fażl-ı ĥaķķa iǾtimād

Ǿālem-i ġaybuŋ ki vaĥdet şemsi şarķından ŧoġar
ġāyib olur anda encüm gibi bu ķevn-i fesād

olur istiġnā yili çünki eser küllį hebā
yüz śalāĥ u zühd ü biŋ biŋ Ǿömre vü ĥacc u cihād

---

* S'de 95a. M'de 85b.
ķaśįde der-naśįĥat:- S.

10 bį-rıżā-yı ĥaķ śalāt u bil riyāżātıla śavm
irmedi çünki Ǿināyet reh-beri hep oldı bād

lįki çün lā-taķnetū min raĥmetiǿllāhı diyüp
cānlara virdi beşāret ķāyil-i ķul yā Ǿibād

Ǿömri olduķça gerekdür vüsǾ-ı ŧāķatça kişi
ki ķıla bu dįn yolında śıdķıla bes ictihād

zūr-ı bāzūya inanma ġarra olma ķuvvete
saŋa yitmez mi naśįĥat şol helāk-i ķavm-i Ǿād

cürm-i ŧuġyānıla olmış çün ķurūn-ı māżiye
ķavmine külli helāket çün irem-i źātıǿl-Ǿimād

15 cūd u iĥsānıladur hem feyż ü raĥmet ķamuya
sünnetuǿllāh eyle cārį oldı tā yevmeǿt-tenād

ger ĥaķįķat Ǿālemine irmek isterseŋ yola
munśıf ol ehl-i ŧarįķa çünki yaraşmaz Ǿinād

nefsini her kim ķıldı ĥaķķa teslįm aŋa ħalķ
yol içinde oldı maĥkūm eylediler inķıyād

beklesün anı ħaŧardan ĥaķ aŋa yavuz nažar
irmesün ol pehlevān-ı dįne oħun in yekād

źāt-ı pāküŋ ĥaķķıyiçün yā delįleǿl-ĥāyirįn
ķamularıla ĥaķįķį ķuluŋa sen vir reşād

20 ķıl cemālüŋ şuǾlesini meşǾale cānındaki
ola Ǿışķuŋla ŧolu bu ķalbe şevķıla vidād

(11a) lā-taķnetū min-raĥmetiǿllāhü (K.K. 39/53) "Allahǿın rahmetinden ümit kesmeyiniz".

(14b) irem-i: irem M.

133
der-Ǿarż-ı niyāz *

— • — — /— • — — /— • —

Ǿışķa düşelden göŋül almadı pend
olmadı zencįr tedbįr aŋa bend

bir uca çıķmadı yanup yaķılup
ķaldı bį-pervā nide bu derdümend

şemǾ eger yanarsa cemǾiyyet bulur
Ǿūd eger göyner olur şāha sipend

ger ķılam efġān iderler Ǿarbede
var olam giryān ķılurlar rįş-ħand

5 her kişi maķśūdına yidmek diler
boynuma daķılduġın bilmez kemend

başumı ŧop eyleyüp oynamaġa
Ǿışķ şāhı sürdi meydāna semend

ĥayret-i Ǿışķuŋ gehį deng eyledi
ki yürürem uş arada send bend

vardı yol maķśūda irdi ķāfile
saŋa ne dām oldı bu vįrāne-gend

iy ĥaķįķį kendüŋi divşürmedüŋ
men saŋa ķıldum naśįĥat çend çend

---

* S'de 95b. M'de 87a.
(5a) yidmek: yitmek M.

134
der-sükr-i Óışķ [*]

— — •/— • — •/ • — —• /— • —

dil boyına bıraķdı çü Óışķuŋ kemendi bend
dįvāne oldı aŋa eŝer ķanda ide pend

zāhid ķo nuśĥı ķo ki senüŋ Óışķ mestleri
ayıķlıġuŋa ķılmayalar daħı rįş-ħand

sevda buħārıyıla yine bu delü göŋül
ķılmış durur bu cānumı Óışķ odına sipend

cān ķanda ķurtara bu göŋül ceźbe-i illāh
ŧutmışdur elde ġaybı kemįninde çün kemend

5 bir leźźet aldı Óışķı ġamından göŋül anuŋ
kim māt olur ħalāveti öŋinde şehd ü ķand

kūteh-nažarlıġ itme göŋül rāzın it ŧaleb
ĥālāt-ı Óışķ-ı zįre ki gey kār durur bülend

şemÓ odlara yanar nefsinden ĥaķįķįnüŋ
sūz-ı derūnıla çü ķılur āh u derdümend

135
der-taĥrįż be-tarįķ-ı Óarż-ı niyāz [*]

•• — — /• — • — / • • —

yanalum yaķılalum olup Óūd

---

[*] S'de 96a. M'de 87a.
[*] S'de 96b. M'de 87b.

derd-i Ǿışķıla çarħa irsün dūd

eydelüm dost dost āh idelüm
göyne özi neyüŋ iŋileye Ǿūd

Ǿaķlı şeydā idenüŋ olmışdur
Ǿışķ-ı ser-geştesi bu çarħ-ı kebūd

ebr giryān u çarh u ser-gerdan
vaǾd u nālān u şafaķ yüregine od

5 ĥayret-i Ǿışķ śaldı bu baĥre
men ü bį-dil ne ķıla yoħ çü ĥudūd

hay ne cān almışam temennā-yı
vaślın idem ne zehre ķanı vücūd

cünbüş-i baĥr-ı bį-kerān getürür
āteşįn mevcile cevāhir-i cūd

āfitāb-ı cemāl-i şavķında
maĥv şeb-nem gibi olur menzūd

pertev-i Ǿışķıla göŋül zįnhār
sen bu nįrān-ı nefsi eyle ħumūd

10 çār tekbįr it imdi gel nefse
inmedin gün ki ola vakŧ-i ruķūd

maĥv-ı źātıla ķıl ĥaķįķį sücūd
tā teşehhüdde ire şehd-i şühūd

(7a) getürür: geterür S.

136
der-tevĥįd ve naśįĥat ve münācāt [*]

— — • / — • — • / • — — • / — • —

iy ĥayy ü źüøl-celāl i ķayyūm u iy eĥad
sulŧān-ı bį-zevāl u dāyim ezel ebed

ķāf ile nūndan iy yaradan külli Øālemi
emrüŋ dutan bu saķf-ı semāvāt-ı bį-Øamed

cūduŋ vücūd-ı ādemüŋ ü külli Øālemüŋ
lüŧfuŋ şįkeste ķullara yā-rabbi bį-Øaded

elŧāf u baĥr-ı raħmetüŋüŋ yoħ nihāyeti
esnāf-ı niØmetüŋi ya kim idebile Øad

5 eflāk ŧūy-ı ķudretüŋüŋ bir tütünidür
hem arż u ĥikmetüŋ deŋizindendürür zebed

düşmişlerüz źelįl ü fürū-mānde Øaczile
yā-rabbi ŧut elümüzi yā-rab meded meded

dil nāle-i eØūźü birabbiøl-felaķ diyüp
min şerri ĥāsidin diyi ditrer iźā ĥased

ħammeleteøl-ĥaŧab gibi şol ten ĥarāmıla
bisleyenüŋ temerrüdidür ĥabl min mesed

bu seyl-i āteşine çü ħāşāk varlıġuŋ
vir ki yoluŋa oldı bu varlıķ ĥicāb-ı sed

---

[*] S'de 97a. M'de 88a.
(7a) eØūźü birabbiøl-felaķ (K.K. 111/1) "Sabahın Rabbine sığınırım". diyüp:idüp S.
(7b) min şerri ĥāsidin iźā ĥased (K.K. 111/5) "Hased ettiği zaman hasedinin şerrinden".
(8a) ħammeleteøl-ĥaŧab (K.K. 111/4) "Odun taşıyıcısı olarak".
(8b) ĥabl min mesed (K.K. 111/5) "Hurma lifinden bükülmüş ip".

10 hay urmasun yoluŋ saķın ilĥād u zendeķa
ĥadden tecāvüz itme şerįØat durur ki ĥad

aç ādemiyyetüŋ ķapusın şehr-i Øışķa gel
olma dede düşüp ķıl bį-yābāna dįv ü ded

eşrāŧ-ı sāØatı ne śorar eylesün nažar
şol gūl nefse eydüŋe ma ķaddemet liġad

yā-rab ĥaķįķį ķuluŋa sen ķıl Øināyeti
üftāde vü źelįldürür ķatı derdümend

137
der-tevĥįd ve münācāt [*]

— — • — /— — • — /— — • — /— — • —

sensin eĥad sensin śamed yā-rab meded yā-rab meded
sensin ezel sensin ebed yā-rab meded yā-rab meded

sulŧānumuz bį-intiķal sensin aĥį sensin bį-zevāl
yā źeøl-celāli veøl-cemāl yā-rab meded yā-rab meded

deryā-yı Øafvuŋ bį-kerān senden umar pįr ü cüvān
luŧf u kerem ya müsteØān yā-rab meded yā-rab meded

bu bağrı ķan ŧolmışlara ġam baĥrine ŧalmışlara
topraķda biz ķalmışlara yā-rab meded yā-rab meded

5 iy bį-zamān iy bį- mekān ĥayretde ķalduķ nā-tüvān
dir cān u dil naØra-zenān yā-rab meded yā-rab meded

ķanı cemālüŋ görmege göz el ya saŋa irmege
ya Øaķl ögin dirmege yā-rab meded yā-rab meded

---

[*] S’de 97b. M’de 88b

ser-ĥaddi yoķ śaĥrālara bu āteşįn deryālara
yol irdi bi-pervālara yā-rab meded yā-rab meded

per ķanı pervāz itmege yā dil ser-āġāz itmege
ya āb-u rū nāz itmege yā-rab meded yā-rab meded

boynuma çün daķduŋ kemend ĥācet ne ayruķ daħı bend
eydür ĥaķįķį derdümend yā-rab meded yā-rab meded

138
ķāfiyetüǿź-źāl der-naśįĥat baĥr-ı münseriĥ *

• •— — / • •— — /• •— — /• •—

rāzına Ǿışķuŋ ķaçan irişe güft-ü şinįź
şerĥ u beyānı olur Ǿaķluŋ aŋa çün kilįź

şuǾle-i şevķıla er ola mı śāĥib-nažar
vaśf-ı śıfāt-ı beşer olmaya tā nā-bedįź

baĥŝi nider naĥvda mahv olan ol maĥvda
sükürde vü śaĥvde buldı çü Ǿįş-ı leźįź

oldı çü śāĥib-dilān mest-i ħüźā cāvidān
lāf urur cāhilān ola çü mest-i nebįź

5 ger ķamu śūret-perest oldı ġurūrıla mest
āşıķ-ı mest-i elest sāġar-ı merd-i keşįź

pertev-i nūr-ı ħüźā zād-ı dil ü cān dilā
nefs ġıdāsı hevā hem ĥāyevānuŋ ħavįź

(6b) ögin: ögini M.
* S'de 98a. M'de 89a.
ķāfiyetüǿź-źāl der-naśįĥat baĥr-ı münseriĥ: ķāfiyetüǿź-źāl der-naśįĥat S.
(1a) güft ü: güft-i S.

zāhide zühdį gerek ġāfile dünyį gerek
cāhile daǾvį gerek Ǿārife zįnhār hįź

ardıma dįn süstine ten ŧalebi cüstine
ol ki bu cān üstine ditreye çün berk-i bįź

ķılma ĥaķįķį telef Ǿömri nice bir śalef
utan iy pįr-i ĥaref olduŋ aħį mūyįź

139
ķāfiyetüǿr-rāǿ ķaśįde der-naśįĥat ve rumūz ve tevĥįd
*

• •— — /• — •— /• •—

ķomadı Ǿışķ şūrı cānda karār
ķomadı dost şevķı tende vaķār

Ǿaķl sevdāya düşdi ol hevese
ki ķıla varlıġını aŋa niŝār

dil ü dįn yolına anuŋ yaġma
cān u ten olsun işiginde ġubār

iden insānı ħalķ min śalśāl
yaradan cānnı ol durur min nār

5 ol durur Ǿarş u ferş ü levĥ ü ķalem
yaradan hem semā u arż u biĥār

(9ab) S'de kenarda.
* S'de 98a. M'de 89b.
ķāfiyetüǿr-rāǿ ķaśįde der-naśįĥat ve rumūz ve tevĥįd: ķāfiyetüǿr-rāǿ ķaśįde der-tevĥįd ve tażarruǾ M.
(4a) min śalśāl (K.K.55 /15) "Ateşten".
(4b) cānn (K.K.55 /15) "Cinler". min nār (K.K.55 /15) "Ateşten".

ibtidā yoħ hem evveliyyetine
yoħ durur āħiriyyetine şümār

varlıġına getürmişüz įmān
birligine hem eyledük iķrār

işigine tażarruØ idüp yüz
uralum biøl-Øaşiyyi veøl-ibkār

luŧfı bes kimden umaruz ħocam
leyse fiød-dārı ġayriküm deyyār

10 raĥmetüŋdür ümįź-i maġfiretüŋ
ķalb-i müstaġfirįne biøl-esĥār

žikri dillerde virdi şām u seĥer
şükri cānlara źevķ leyl ü nehār

ārzū-yı ħayālidür cennāt
gözlere eşk-i taĥteøl-enhār

ķurb u vaślıdur evvel ü āħir
ķalbe sırr-ı fe-niǾme Øuķbeød-dār

anda ki fį-caĥįm ola füccār
hem muħalled lefį naǾįm ebrār

15 ola maķśūdı vü murādı hemān
Øāşıķ-ı dil-şikestenüŋ dįdār

(8b) biøl-Øaşiyyi veøl-ibkār (K.K. 3/41) "Sabah akşam".
(9a) umaruz: umavuz M.
(11a) şām u: şām-ı S.
(12b) taĥteøl-enhār (K.K. 2/25) "Altında ırmaklara vardır".
(13b) fe-niǾme Øuķbeød-dār (K.K. 55/24) "Dünya yurdunun sonu ne güzel".
(14a) fį-caĥįm (K.K.55 /14) "Cehennemde".
(14b) lefį naǾįm (K.K. 55/13) "Nimet içindedirler".
(15b) dįdār:dįźār M.

ķalbden ol cemāl-i lemyezelį
emeli gitmeyiser āħir-i kār

Øömr ħod kimseye vefā ķılmaz
ki döner işde gerdįş-i ġaddār

āyet-i küllün men Øaleyhā fān
semØuŋa irmedi mi şübhe ne var

iy dirįġā ki sükr-i ġafletden
gözlerüŋ açup olmaduŋ hüşyār

20 saŋa dįn ķayġusın unıtdurdı
heves ü māl u mülk hem dįnār

ķāfile irdi menzile heyhāt
ķalduŋ işbu ħarābda bįmār

accilū didi ħoca ķableøl-mevt
nişe tesvįf iy nefs-į bed-girdār

gözlerüŋüz yumılmadın açuŋuz
güç yiteriken eyleŋ istiġfār

raĥmet-i bį-kerāne vü bį-ĥad
ħāb-ı ġafletden eyleye bįźār

25 ġāfiriøź-źenbi ķābiliøt-tevb ol
ol şedįdüøl-Øıķāb ol ġaffār

Øālimüøs-sırrı veøl-ħafiyyāt ol
ol kerįm ü raĥįm ü ol settār

ekŝirū źikra hādimiøl-leźźāt

(18a) külli men Øaleyhā fān (K.K. 55 /26) "Yer yüzündeki her şey fanidir."
(22b) bed-girdār: beź-girdār M.
(25ab) ġāfiriøź-źenbi ķābiliøt-tevb şedįdüøl-Øıķāb (K:K. 40/3) "Günahı bağışlayan, tevbeyi kabul eden, azabı çetin olan".

úźkürū yevme zāġatiøl-ebśār

accilū biøś-śalavātiøl-ebśār
buyurur āħi aĥmed-i muħtār

lį-meØaøllāh bezmi Øākifi hem
ŝāniyeøŝneyni iź hümā fiØl-ġār

30 itmeŋ ihmāl lā-śaġįrate dir
şāh-ı dünyā vü dįn meØāl ıśrār

ĥayż-ı ümmüøl-ħabāyise zįnhār
fāžıl ümmüøl-ħabāyiŝe zįnhār

ictināb it ki ola senden dūr
sekte vü sarØ u raØşe vü devvār

bir şarābıla cānı esrit ki
anda olmaya bu śudāØ u ħumār

ĥayret-i Øışķıla varan elden
meste ne cübbe ne serüdestār

35 fitne-i nāøime götürdi baş
ĥadden aşurdı şerri şimdi şirār

yevme tübleøs-serāøir uş biline
ħırķa altında gizlenen zünnār

yoħ durur iØtimād inanma hįç
düzdüŋ olduġına namāz-güzār

ger ola rūza dar kįse-i key
saķla naķduŋ iletmesün ŧarrār

yur elin yüzini ider tesbįĥ

(36a) yevme tübleøs-serāøir (K.K. 86/9) “Gizlilerin (ortaya dökülüp) yoklanacağı gün”. serāøir: serāyir S.

her ķaçan mūş iderse kürbe şikār

40 ŧāhir ola mı bevlile demile
ne ķadar çoķ yunurısa murdār

ĥubb-ı dünyāyıla vü ħissetile
ola mı nefse tezkiye i yār

ķalbe ya bidØat u đalāletile
taśfiye olup ire mi envār

gerek olmaya maŧbāħ-ı şeyŧān
manžar-ı ĥaķ ħazįne-i esrār

niçeler bāyezįd sana gören
ŧaylasānından eylemiş ber-dār

45 cehl anı dār-ı ħumķda rüsvā
ne hayā bilür ü ne neng ü ne Ǿār

nefs esįr-i muħanneŝ ü şehvet
mest-i ālūźe ķanda ya aĥrār

ķomaġıl bį-fisār anı zįnhār
var ni ķanda bilür ĥimāyı ĥımār

žulmdur žulmet ü đalāletdür
bidØatı eyle terk ol dįndār

var ni ķaldun źelįl ü žulmetde
leyse liǿž-žā limįne min enśār

50 ķuvvet-i bāŧın eyle ĥāśıl ola
derd-i Ǿışķıla ten żaØįf ü nizār

dür-fişān mevcile yine şāyed

(49b) leyse liǿž-žālimįne min enśār (K.K. 5/72) “Zalimlerin hiçbir yardımcısı yoktur”.

ide cünbiş bu ķulzüm-ı zeħħār

tā teķāżā-yı vaśl-ı yārıla şevķ
śad ķıyāmet ķopara hem tekrār

açа ĥāl-i tecelli anda lisān
tā ki bį-ĥarf u śavt u bį-güftār

limeniøl-mülk ħuŧbesine cevāb
eyde liøllāhiøl-vāĥidüøl-ķahhār

55 maĥv ola śafĥa-ı mažāhirden
ol fenāda meśāĥif-i aġyār

vir celālüŋ ĥaķı ĥaķįķįye
ol ŝenāyı ki gizlemiş Óaŧŧār

ten caĥįminde ķomaġıl maĥcūb
ve ķınā rabbenā Óaźābeøn-nār

140
ķaśįde der-tevĥįd ve rumūz baĥr-ı basįŧ *

— — •— /• — — /— — •— /• — —

endįşe-i cihāndan ķılma göŋül mükedder
cān çehresine eyle dāġ-ı ġamını zįver

tā bāriķāt-ı Óışķa dil yaķmayınca ĥirmen
enbār-ı şuØleden pür ķılmaz olup münevver

(54a) limeniøl-mülk (K.K.40 /16) "Bugün mülk kimindir".
(54b) liøllāhiøl-vāhidüøl-ķahhār (K.K. 40/16) "O tek ve kahhar olan Allah"
(57b) ve ķınā rabbenā Óaźābeøn-nār (K.K. 2/201) "Rabbimiz bizi ateş azabından koru".
* S'de 100b. M'de 91b.
ķaśįde der-tevĥįd ve rumūz baĥr-ı basįŧ: ķaśįde der-tevĥįd ve rumūz S.

Ǿāşıķlıġuŋ ŝübūtı ķanlu yaşıla ŝābit
olmaya ķılmayınca çehreŋde tā muĥarrer

ħāk olmayınca ħāliś ķılmaya ġıll u ġışdan
iksįr-i Ǿışķıyıla ķalbüŋi hiç zerger

5 hįç almadın süleymān ĥātem ya dįv elinden
emrine dįv ü peri oldı mı gör musaħħar

nice yider seni bu ħar bį-fisār ideydüŋ
ger zįr-i rān olaydı Ǿālem öŋüŋde çāker

nefse zebūn olıcaķ sen şöyle nide saŋa
yüz taħt u tāc-ı şāhį ŧut ki ola mücevher

göŋlüne yüz süleymān taħtı yile varursa
bir źerre gelmeyeydi biŋ tāc-ı tuç-ı ķayser

göŋlinde Ǿışķ erinüŋ bir źerre dost derdi
olduġı yüz cihāndan yigrekdür iy birāder

10 girdāb-ı maĥv içinde ġarķ-ı muĥįt-i Ǿışķa
irmedi Ǿaķl u dāniş kim śalayıdı lenger

cān gözi rūşināyı yüz urmaġıla alur
işigüŋe ne ĥācet bes ıtr-ı fįl-i aśġar

şemǾ-ı cemāl-i şāha pervāneveş yanaydı
irmege aŋa güneş pervā bulaydı ya per

mātem ŧonın geyüpdür bu çarħ-ı püşt-i ħam çün
görmege yārı aŋa ķılmadı yār-ı aħter

görenler ol cemālı anuŋla gördi var ni

(9b) birāder:birāźer M.
(13a) çarħ-ı püşt-i ħam: çarħ-ı püşt ħam M.
(13b) yārı:yār M.

yoħdur göŋülde gözde görmeklige anı fer

15 ķableøl-memāt yā-rab baǾdeøl-memāt hem sen
lutf işleyüp liķāŋı eyle bize miyesser

ķoma bu dām-ı tende maĥbūs u şöyle maĥcūb
murġ-ı dilde cihāndan pervāzın eyle ber-ter

emmāre nefse meømūr olanlaruŋ muĥabbat
aĥvāli yıħdı bāŧın iķlįmin ol ser-ā-ser

āyįne ķābil olmaz bį-śayķal inǾikāsa
çün nā-bedįd olupdur jengile anda cevher

ķıl tevbe ẕikrile it ķalbüŋ muśayķal iy cān
rāyına var ni olur varduķça daħı bed-ter

20 iŋende çekme renci dünyāyiçün ki ĥāśıl
olmaz kişiye illā şol ki ola muķadder

bir sāǾat olma fāriġ sen el çeküp ŧalebden
cānuŋda dost derdin eyle göŋül muķarrer

gel emre inķıyād it ŧāǾatda ictihād it
nefsüŋ murādın elden ķo ķıl cihād-ı ekber

ol saŧvetinde Ǿışķuŋ dil-ħaste vü şikeste
nefsüŋ hevāsını ķo idinme olma büt-ger

śal berķuvār şerǾuŋ seyf-i evāmirin tā
bu ẓulm-i ẓulmetinden nefsüŋ açıla kişver

25 dil taħtına livāsın naśrun mineøllāhuŋ dik
tā śınıġup Ǿinādı nefsüŋ ŧaġıda leşker

virmedi āşinālıķ būyın ciger olup Ǿūd

(17b) yıħdı: yaħdı S.
(21b) derdin:derdi S.

yaḳılup olmayınca şevḳ odı aŋa micmer

hem yile virmeyince varlıġı cān dimāġı
vaślat ḳoħusuyıla hįç olmadı muØaŧŧar

çün lāle bu hevesden yaḳup ciger ḳarara
ḳıl çehre hem bu ġamdan nerges gibi muzaġfer

görmez misin şaḳāyıḳ kim ḳanlu göŋlek ile
topraġa düşdi sūsen urmış yürege ħancer

30 ħayrān u dil perįşān reyhān u ġonca dil-teng
gül çāk ider yaḳasın lāle bıraḳdı efser

ser-dih mi düşdi lāle ki cām-ı laØl elinden
yirde yatur ŧaġıtmış kendüyi vardı aĥmer

gül ĥüsn-i nüsħasından birḳaç varaḳ açarken
yilden ne ŧaØn işitdi kim yire çaldı defter

ḳumrį ki oldı muḳrį gel dāsitān-ı Øışḳı
bülbülden istimāØ it ġafletde ḳalma ebter

bāġ-ı bihişte beŋzer her murġızār ŧoldı
Øālem meşāmı bu dem būy-ı Øabįr ü Øanber

35 zāhid bu demde Øālem ger mest ü bį-ħaberdür
bilmez ne meyden oldı maħmūr çişm-i Øabher

çāk eyledi yaḳasın cān bülbüli nüvāsın
gūş eyledi meger ki Øuşşāḳ olur muĥayyer

yā-rab bu laĥn-ı dāvūd ḳıldı cigerleri Øūd
itmişdürür meger ki Øışḳuŋ zebūrın ez-ber

jeng-i ĥudūŝdan ḳıl āyįneŋi muśayḳal
tā ḳābil eyleyesin olmaġa yāra manžar

(31a) elinden:elinde M.

bir baĥre ki ĥaķįķį emvācdur ŝıfātı
olur şuhūd-ı źātı ol baĥr içinde güher

40 ġarķ eyle Øaķl u cānı terk it bu ħānumānı
unıd bu ad u śanı ol maĥv içinde yik-ser

141
rumūz der-merātib-i sükūk ve naśįĥat [*]

—— •/—• — •/•— —•/—•—

dām-ı belāda ķodı seni dāne-i ġurūr
aldanma ķıl bu dār-ı fenādan göŋül Øubūr

sįne girince egleyiser mi seni sinįn
yā Øömre niçe ġarra ķıla ġurra-ı şühūd

iy nefs-i şūm sen daħı dönmez misin ĥaķa
niçe niçe bu ĥįle vü mekr ü bu şerr ü şūr

iy veh ki geçdi żulmetile maØśıyetde gün
ŧoġmadı źikr ü ŧāØatıla bāŧınuŋda nūr

5 iy veh ki olduġınca saŋa ölümüŋ yaķįn
dirligüŋ eyledi seni ĥaķdan bu resme dūr

merdān Øukūf-ı sırrıla meydān-ı ķurbda
luŧf-ı ħafį şuØāØıyıla buldılar żuhūr

gāhį levāmıØıla cihāngįr çün şümūs
gāhį śavāmıØ içre cihāntāb çün büdūr

çekdiler anda çün ŧolu mey cām-ı mūsiyi

[*] S'de 102a. M'de 93a.

şevḳıla źerre źerre olup raḳsa geldi ŧūr

śūfį bıraḳdı şürb-i evednāda ħırḳasın
mest ü ħarāb ḳaldı ħarābāt içinde Ǿūr

10 iflās fūŧasına girüp ġūŧa eyledi
düşdi teġār-ı Ǿışḳa ki cāndan elini yur

toprağa düşdi ġāyet-i sükrile maĥv olup
sāḳįya baǾdezįn çü mufavvaż durur umūr

dirlerse śala śavmıǾaya naśr u fetĥıla
diler bu śaǾḳada ḳoya tā sāǾat-ı nüşūr

iy veh bu hāy u hūy u bu mestāne naǾra hįç
girmedi semǾ-ı cānuŋa vü ḳaldı kerr ü kūr

iy veh ki varduġınca sen ıślāĥa gelmedüŋ
virdüŋ fesāda vaḳtüŋi işüŋ ḳamu fücūr

15 bir dem teveccüh eyleyüben ĥażrete temām
bulmadı ŧāǾat içre göŋül sāǾat-ı ĥużūr

Ǿömr irdi āħire daħı Ǿişret ḳovar ŧapuŋ
gözün varısa ħoca ecel yoluŋ aldı gör

meylüŋ hemān buġurça firįbe midür senüŋ
müştākıŋa cemālüŋe cennāt içinde ħūr

yüz göz belürsüz eyleyüben bir uyı hele
ŧāǾatlaruŋ mı ḳaldı uş yāra nefħ-i śūr

bıraḳ bu cāh u manśıbı elden ki Ǿāḳıbet
yik-sān idiser seni toprağa çāh-ı gūr

(9a) evednāda:evednā S.
(13b) cānuŋa vü ḳaldı:cānuŋa ḳaldı vü S.
(18b) uyara:yāra S.

20 bir günde ki serįre düşe vįrān ola serā
gide serįr kim ķıla bes ser vere sürūr

neyledi tāc-ı tūc süleymān kime ķodı
milki ķanı ya ķayser ü faǾfūr noldı gör

gör Ǿizz ü nāzıla bezenen tenleri bugün
topraķda oldı ŧuǾme-i meǿvā-yı mār u mūr

gel sen inābet eyle ĥaķįķį vücūduŋuŋ
źenbįne nūr-ı cūdıyıla Ǿafv ide ġafūr

yā-rabbi biz źelįle vü biz ħākisāra sen
įmānı yoldaş it dem-i āħirde yā şekūr

142
ķaśįde der-taĥķįķ-ı tecellį-i evvelį der-ezel ve tecellį-i ķahrį ve celālį*

—•— —/—•— —/—•— —/—•—

cān gözin rūşen iden şems-i ezel işrāķıdur
dil evin gülşen iden ol ŧalǾatuŋ eşvāķıdur

ger eşiǾǾat-ı tecellįden fenā olursa cān
ġam degül çün ol cemāl-i lā-yezālį bāķıdur

varsa cān peymānesi elden Ǿaceb mi sükrile
çün seķāhum rabbehüm şürbinüŋ istiġrāķıdur

düşdi māzāġaǿl-basar küĥliyile gözden cihān
neyler anı vech-i lā-Ǿaynün raǿet müştāķıdur

yuydı ġayriyyet ruķūmın saŧvet-i nūr-ı celāl

(20a) günde:gün S.
* S'de 102a. M'de 93a.

5 gayr śıġmaz anda ki sübühāt-ı vech iĥrāķıdur

külli şeyǿin hālikün illā vechehü sırrın Ǿayān
gösteren vaślat güni ol Ǿālemüŋ ħallāķıdur

şāh-ı vehüveǿl-ķāhire it işüŋi tefvįż anuŋ
feyżi irer ol ķadar kim şahśuŋ istiķāķıdur

göŋlüŋi ĥıfž it ķi bį-yubśır gözinden Ǿālemüŋ
sırrını setr idemez ger rind ü ger zerrāķıdur

gel ĥaķįķįden ĥāķāyıķ ħ^{v}ānına ġarķ eyle cān
bu futūĥātı aŋa ķısmet ķılan rezzāķıdur

143
der-beyān-ı yāften-i Ǿilm-i ĥaķāyıķ*

— — • —/— — • —/— — • —/— — • —

merdān ĥaķāyıķ gencini şemǾ-ı hüdādan buldılar
ne mekr ü istidrācıla zerķ u deġādan buldılar

Ǿaķl anı hergiz görmedi fikr ķıyāsāt irmedi
elŧāf-ı rabbānįdür ol ki anı ħüźādan buldılar

ol şūrıla mest oldılar ġarķa varup pest oldılar
tā Ǿışķ meydānına yol baĥr-ı śafādan buldılar

varlıķ ŧonın çāk itdiler dil levĥını pāk itdiler

(5b) Vezin bozuk.
(6a) külli şeyǿin hālikün illā vechehü (K.K. 28/88) " Her şey helak olucudur." Vezin bozuk.
(7a) Vezin bozuk.
(9a) ħ^{v}ānına: ħūnına M.
* S'de 103b. M'de 94b.
(2b) Vezin bozuk.

her şeyǿ ki idrāk itdiler nūr-ı liķādan buldılar

5 her yirde peydā vü nihān gördükleri sensin hemān
iy luŧfuŋı aØyān Øayān her mācerādan buldılar

aldanma cānum şöhrete ķalma bu fānį leźźete
kim yol bulanlar ĥażrete terk-i hevādan buldılar

maĥv ol bu maĥżūżātdan ol fāni bu heyǿetden
nūr-ı tecellį źātdan kim bu fenādan buldılar

Øışķuŋda cān zįr ü zeber dil varlıġından bį-ħaber
çünki cemālüŋden eŝer her rūşinādan buldılar

çün ġarķ-ı deryā-yı Øadem oldı ĥakįķįden raķam
isteme varlıķdan ne dem ol ħāk-i pākden buldılar

144
der-vaśf-ı ĥal-i meşāyıħ der-yāften-i Øilm-i ĥaķāyıķ ve aĥvāl-i meşāyıħ*

— — •—/— — •—/— — •— /— — •—

merdān-ı nuķūş-ı ġayrdan kim levĥ-ı cānı yudılar
pāk itdiler dilden ġam-ı cān u cihānı yudılar

olmaġa ol āyinede dil-ber cemāli münØakis
jeng-i ĥudūŝı yudılar neng-i cenānı yudılar

merdāne baş oynadılar deryā gibi ķaynadılar
nūr-ı yaķįn kesb itmege dilden gümānı yudılar

---

* S'de 103b. M'de 95a.
der-vaśf-ı ĥal-i meşāyıħ der-yāften-i Øilm-i ĥaķāyıķ ve aĥvāl-i meşāyıħ: der-vaśf-ı ĥal-i meşāyıħ S.

her demde ḳanlu yaşıla dil ġuslunı itmek gerek
pākān-ı ĥażret-zįre ol ḳanıla ḳanı yudılar

5 olmaġiçün lāyıḳ göŋül aŋa teveccüh ḳılmaġa
yüz tevbe-i maḳbūlıla her günde anı yudılar

saçup bahāsuz dürleri gözde ħayāl-i çehresin
ḳurmaġiçün gözi dökip eşk-i revānı yudılar

gör bir devām-ı źikre hįç oldı mı lāyıḳ degmesi
biŋ biŋ kez istiġfārıla gerçi lisānı yudılar

işigine bencileyin yüz sürdügiçün her gedā
seyl-āb aḳıdup her zamān gör ol mekānı yudılar

Ǿilmeǿl-yaḳįn aŋladılar ki olur Ǿayān u Ǿayn-ı ġayn
ĥaḳḳaǿl-yaḳįn bulmaġiçün Ǿayn u Ǿayānı yudılar

10 sermāye-i Ǿömri yile sevdā-yı Ǿışḳiçün virüp
bir dem ġamiçün elden uş sūd u ziyānı yudılar

evlāsı Ǿışḳ aĥvālinüŋ vaśfında itmekdür sükūt
lāl ol ĥaḳįḳį ĥāliçün vaśf u beyānı yudılar

145
ḳaśįde der-pend-dāden-i Ǿaḳl bedil-i şūride ve mest ve cevāb-ı o bi-Ǿaḳl ve fażįlet-i Ǿaḳl ve şerǾ *

— — •—/— — •—/— — •— /— — •—

varduḳça günden güne bu göŋlüm delü oldı gider
virdükçe pendi Ǿaḳla dir ŧab söyle ġavġāyı gider

(6ab) S’de kenarda, M’de yok.
(6b) dökip:dikip M.
* S’de 104a. M’de 95b.

seni ħod esritmiş ġurūr ķandan saŋa nūr-ı ĥużūr
Ǿışķ āteşinden ŧoldı şūr her cāna kim düşdi şerar

ol şemǾa ki pervāneyem ayılmasuz dįvāneyem
men Ǿāşıķ-ı mestāneyem birdür ķatumda nefǾ u żarr

var sen hele ġavġāyı ķo endįşe-i dünyāyı ķo
bu bitmez ölmez rāyı ķo al delüden uślu ħaber

5 Ǿışķ odı virdükde żiyā çün dūd Ǿaķl olur hebā
şems olduġı yirde sühā virür mi nūr iy bį-baśar

gel imdi Ǿaķla yārısaŋ maǾniyi gey aŋlarısaŋ
ķulaġ urup diŋleriseŋ bir söz diyeyim muħtaśar

dinildi el-Ǿaķlu Ǿazįz ĥayvāndur olan bį-temįz
her kimse rūz-ı rusteħįz Ǿaķlınca olur muǾteber

miķdārı yoħdur cāhilüŋ ger ķadri Ǿālį Ǿāķilüŋ
Ǿışķuŋ şuǾāǾı kāmilüŋ ķalbinde var şām u seĥer

nā-ehle virmez Ǿaķlı nūr bį-şerm ü muħtal u faħūr
ki ķaldı tā yevm-i nüşūr çün Ǿışķdan ŧuymaz eŝer

10 bilgil ĥaķįķat iy fetā bį-nūr-ı şerǾ-ı muśŧafā
yoħdur bu Ǿaķla rūşinā şerǾ olur aŋa rāh-ber

anda çü nūr-ı şerǾ olur ten żulmetinde şemǾ olur
anı ki ĥayvān-ŧabǾ olur nefsi yular urur yider

nefse yidilen aĥmaķ içün emr-i şerǾa ol şaķį
uymadı olmaz mütteķį işi fesād u şūr u şer

dir şeyħ ebüǿl-mecdānda yār segdür çü bunda seg-süvār
olmadı kim nefse uyar bil anı ĥayvāndan biter

(8a) Ǿāķılüŋ:ġāfilüŋ M.

bu mertaØ-ı süflįde sen ŧap bisle ĥayvān gibi ten
tā ire fażl-ı źüøl-minen pįşek ola cūØ u seher

15 yir gibi bir yirde ķarār eyleme ķıl seyyārevār
fevķ-ı felekde seyrivār çün āfitāb u çün ķamer

seyrangeh it fevķ-ı himem anda ki ne ser ne ķadem
vardı ne varlıķ ne Ødem var sükrile bį-pā vü ser

śūret ŧılısmātın bozup sen lenger-i Øaķlı üzüp
ŧal baĥr-ı vaĥdetde yüzüp bul genc-i maØnį pür- güher

çün fażluŋ itdi yarlıġı bu ĥabs-i tenden ŧarlıġı
ķoduķ düketdük varlıġı yoķlıġa itdükde sefer

bunda ne minnet iy siper terk itdüŋise sįm ü zer
bunda ne cān u ten ne ser pervā nolur ya bāl u per

20 yol var degül bu yol gör af ķılma bu sözde iĥtilāf
bir pūla degmez ķurı lāf çün olmaduŋ śāĥib-nażar

terk it ĥaķįķį ķįl u ķāl ĥayrān u mest ol şöyle ķal
tā ol cemāl-i ü̇øl- celāl elŧāfı vire nūr u fer

146
medĥ-i rasūl śallaøllahu Øaleyhi ve sellem*

— — •—/— — •—/— — •— /— — •—

iy āsitān-ı dergehüŋ eyvānı veøn-şaķķaøl-ķamer
v'iy pāsubān- ı āgehüŋ şühbi meśābįĥüøz-zeher

* S'de 105a. M'de 96a.
***medĥ-i rasūl śallaØllahu Øaleyhi ve sellem: medĥ-i rasūl* S.**

eflāk-i levlāküŋ mehi iy cünd-i eflāküŋ şehi
sırr-ı ilāhį āgehi iy faħr-i şįs ü büøl-beşer

naśru minaøllāh rāyetüŋ innā feteĥnā nuśratuŋ
tāc-ı leØamrük devletüŋ erkānı iy Øālį güher

ħādim ögüŋde cebrāøil sāyil ķapuŋda selsebįl
şerØuŋı idünür delįl śāĥib-dilān-ı dįdever

5 ħalķuŋ ilā beriķaøl-baśār ħasf olduġı dem hem ķamer
ümįźi anda ki eydeler eyneøl-mefer eyneøl-mefer

iy bülbül-i bāġ-ı beķā cevlāngehüŋ evc-i denā
iy tūtį-i şehd-i liķā iy verd-i bāġ-ı heşt-der

iy cānı cān-ı ādemį yolda hezārān Øalemi
ķoduŋ ki miØrācı daħı ķılduŋ kelemĥın biøl-baśar

ķılduŋ ĥażįż-i ħāki ŧay ĥadd-i resūmı ĥarf-i pay
evc-i evednāda beĥay açduķda iy şeh-bāl u per

ne zįr ü belā kim şehā ser-ĥadd-i ġabrā vü semā
śıġmaz ne sidre-müntehā anda ki sen ķılduŋ sefer

10 iy ķıble-i cān ŧalØatuŋ iy ĥāris-i dįn sünnetüŋ
iy dįni ehl-i milletüŋ sensüz degül iş muØteber

oldı ĥaķįķį ĥayret-i Øışķuŋda mecnūn sįreti
var ni ya kimdür midĥat-ı fażluŋ diye ol bį-ħaber

iy şeh şefāØatlar recā ider źelįl ü bį-nevā
yüz yire urup ol gedā yalvarduġı şām u seĥer

(3a) innā feteĥnā (K.K.48/1) “Doğrusu biz sana fetih verdik.”.
(5a) Vezin bozuk.
(5b) Vezin bozuk.
(7b) kelemĥın biøl-baśar (K.K. 16/77) “Bir göz açıp kapayana kadar.”.

147
terceme fįhā ġāyetü belāġat*

—•— —/—•— —/—•— —/—•—

iy ħüźā-vendān-ı ĥaleøl- iØtibāreøl- iØtibār
iy ħıred-mendān-ı ķāleøl- iØtiźāreøl- iØtiźār

andan öŋ ki ķalmaya bu cān-ı Øö r-āverde nuŧķ
andan öŋ ki olmaya bu çişm-i Øibret-bįne kār

niçe bu dārüøl-ġurūrı eylemek dārüøs-sürūr
niçe bu dārüøl-firārı eylemek dārüøl-ķarār

oldı iy pįr-i żaØįf uş aķlıġıla mū çü şįr
oldı iy mįr-i žarįf uş ķaralıķdan rū çü ķar

5 perde tā göŋül gözinden gide rūz-ı rusteħįr
penbe tā cān ķulaġından ala dest-i rūzigār

bu ġurūr-ābād içinde iy niçe bir ķıla ħāb
gözlerin çün nerges ü elleri çün dest-i çınār

bunda ol śaĥrā degül ki bį-cesed görine rūĥ
bunda ol bālā degül ki bį-ĥased bulına yār

bu cihānda niçe şehler gördiler gerdūn-maĥal
nāvekį pervįn-küsil hem nįzesi cevzā-nigār

gör nebātüøn-naØş gibi eyledi dest-i ecel
nįzesini şāħ şāħ u tįri bį-hem tār tār

10 ol sefāhet eyleyen etrāki bir görmez misin

---

* S'de 105b. M'de 96b.
***terceme fįhā ġāyetü belāġat: terceme* S.**
(9b) tįri:tįrini M.

gözleri gibi ki gūrı nice oldı tengütār

caØdler toprakda olmış bāka çün püşt-i keşef
yüzleri cinden hem olmış gör çü püşt-i sūsmār

toprağa kodı bugün ser- efseridi ol ki dün
dūzaha iletdi bu yıl ten boyun olan şu pār

neng gelmez mi size hay şol sekān-ı pür-fesād
Øār olmaz mı size ya bu harān-ı bi- fisār

ol biridür zeyn-i din ü küfre andan reng-i bū
ol biridür fahr-i milk ü milke andan neng ü Øār

15 halk ol nāśır Øibādiøllāhdandur türt ü mürt
milk ol hāfiż bilādiøllāhdandur tārumār

seg-śıfat dendān-enāne sen bu zindānda hele
bir iki gün iy sitem-keş śabrı kıl dendān-fiŝār

göresin tā kim bu merdüm-küşlerüŋ çün zaØfürān
yüzlerini hem bu mihnet-küşlerüŋ çün gül enār

seg-śıfatlar gerçi ādem yüzlü müstevlidürür
hem göŋül meydānı içre göreler Øayyārvār

cevher-i ādem żuhūr idüp götüre nā-gehān
div-i ādem rūy-i merdüm-hōrdan ol dem demār

20 bir cihān murdār-hōra bir tabança mergi hem
bir śadā-yı śūr bes firØavn-tabØa śad hezār

(14a) zeyn-i din:zeyn-ü din M.
(17b) mihnet-küşlerüŋ:mihnet-keşlerüŋ M.
(18ab) M'de kenarda.
(19ab) M'de kenarda.
(20a) mergi:merg M.

śūr-ı isrāfilüŋ eglen śadmetinden tā ola
śūret-i ħūbuŋ nihān u sįret-i zişt āşikār

göresin tā mūr ol ħas ki aŋa dirsin emįr
göresin tā ħūr ol seg ki aŋa dirsin Ǿayār

sende ĥayvānį vü rūĥānį vü şeyŧāniyyetüŋ
ķanķısı ġālibdür ol śūretdesin rūz-ı şümār

eglen uş gül göresin anlar ki bu dem cüzvdür
eglen uş gül göresin ol ki görinür bunda ħār

25 Ǿizzet-i Ǿuzletde cümle gül-bün-i devletdürür
ehl-i faķri egleme zinhār ħār u bilme ħōr

saŋa ol gül-bün ki hįzüm gösterürdi cevr-i dey
celveye getüre eglen tā uş inśāf-ı bahār

zinde-i ĥażretdürür bil jinde-pūş-ı ħān-ķāh
tutmaġıl ħōr anları sen naħvetile zįnhār

perdedār-ı gencdür ism-i melāmet Ǿāşıķa
acı śudur pāsubānıdur nitekim fiøl-biĥār

faķrdan iste beķā ger isteyiser ki olur
būd-ı dervįşān beķā ŧonına zįrā pūd-tār

30 bir göŋül yik-tā iki Ǿālemde yoħdur isteme
ne nüh ü ne heşt heft ü şeşde ne penc ü çehār

olmaya yig reng ü heft ü çār dü penç üzre kim
bunda hįç olmış degül bį-ħār gül mül bį-ħumār

irişüŋ tā ķalǾa-ı dįne cihād-ı nefsile
tā ki ola ol ki size ġam olurdı ġam-güsār

ol śaferde sūre-i tebbet yedā ħvān ola vü

(25b) ħār:ħāvr S.

hem recebde ķulhüvaøllāh ħᵛān ola vü rūze-dār

niçe bu remz ü işāret ŧoġrı yol varmaķdur iş
ya niçe reng-i Øibāret bes ehemm-i kār kār

35 irdi ḥacca ķāfile ķaŧØ-ı menāzil eyledi
geçdi hem miķātdan saØy eyledi etdi cimār

sen daħı raØnalıġıla fikret-i zinetdesin
gāh işüŋ zeyn-i mehāre gāh bu reng-i mehār

çün anuŋ ĥükmiledür ħoş tācdur ger pāy-ı bend
çün nişān anuŋ ola ħoş ŧaylasāndur ger ġubār

ħaŧ çeküp saŧr-ı ĥılāfa ħalf gibi olmaġıl
yüz śuyını yile virüp ħırś odında ħākisār

tā cihān cānılasın zinde çü div-i ded özüŋ
piriseŋ dünyā gibi ger ŧıfl-ı nā-bāliġ şümār

40 ĥırś-ı şehvet sendedür bi□ār hay ġāfil utan
niçe mūşıla peleng olmak yeminile yesār

bil riyā ŧāØat odıla panbuġa beŋzer seħā
şöhretile ħūkile olmak melaħ pür-kiştizār

zir-i rān it ħaşmı zira kim śıfat gözinde bil
seg ola anda şu kim olmaya bunda seg-süvār

ādemi cennetden iy cān kim çıkaraydı eger
olmayaydı reh-beri iblisile ŧāvūs-ı mār

ħaşm u şöhret mār u ŧāvūs oldı terkibüŋde bil

(33b) ħᵛān:ħūn S.
(34a) ü:- M.
(38ab) M'de kenarda.
(38b) virüp:virip S.
(42a) ħaşmı:ħaşm M.

nefse budur pāy merd ü dịve oldur dest-i yār

45 tā ḳılasın zịr-i birr-i bār-ı ħulḳ u ħalḳ u ĥalḳ
perdedārān virmeyeler bār-ı ber dergāh-bār

ĥilm ü ħursendi sen āb u kilden iste yoħdurur
yilde bir laĥża vaḳār u odda bir sāØat ḳarār

ŧoġrılıḳ pịşe iden sāØat muśāfında yaḳịn
ħaşm-ı ĥaḳdan olmaya cüz rāstekārān destigār

cān-ı leĥv ü laġvıla tā dirisin ḳurøāndan
olmaya ḳısmuŋ ḳıyāmet güni cüz naḳş-ı nigār

ĥaḳ buyurdı vir birine on mükāfāt eyleyem
virmedüŋ yüz yüz virürsin fısḳiçün pịşin-i şirār

50 şarŧ-ı müøminlik degüldür hịç ịmānuŋdaki
haḳ saŋa ħāyin görine ħāk u sergịn üstüvār

iy niçe Øayb āşikāre olısardur ĥaşrde
zịre nāḳıddur baśịr u naḳdı yavlaḳ kem Øayār

kendü zuØmuŋda ne merkez gibi ḳalduŋ dāyiri
fikr-i bāŧılsın çi-ger çün ħuşk-i maġzāndur devār

ḳıl nigāristān-ı naḳḳāşı tabịØịden Øubūr
neng-i cebrịden iren ḳūŧum ŧırāḳ-ı iħtiyār

bir midür teøyịd-i dịn telḳịn-i dịv iy bị-ħaber
ḳanda rūĥuøl-ḳuds āħir ḳanda ya cebr-i yesār

55 Øaḳlı dilerseŋ Øaḳịle o lmaya tā ki saŋa

(44b) dịve:dịvde M.
(45b) perdedārān: perderān S.
(47a) iden:idin M.
(51b) naḳdı:naḳd M.
(52b) ħuşk-i maġzāndur:ħuşk-ü maġzāndur M.

dut ķulaġın derd-i bįristāniør-raĥmān ded ār

Øaķl-ı cüzvį ķanda olur sırr-ı ķurøāna muĥįt
ķanda sįmūrġı ya dām-ı Øankebūt eyler şikār

muttaśıldur kālibden gerçi cān gey dūrdur
nitekim śūretde vü maØnįde gūş u gūşvār

olaśın şāyeste-i ĥaķ Øaķl-ı der-kāmilde bu
Øāfiyetden el yuyup ger eyleriseŋ nefsi dār

ħi□met-i maØşūķ olur Øāşıķlara teşrįf bir
ŧāØat-ı maØbūddur Øāķillere teklįf ü bār

60 zaħm-ı tįġ-ı ĥükme bil ne muśŧafā ne buøl-ĥakem
źüøl-fiķār-ı Øışķa ya ne murtażā ne □üøl-ħumār

cüz bi-iźn-i emr-i ķālaøllāhu yā ķāleør-rasūl
dutma fermān virme cān hem ĥüccet ü bürhān meyār

Øarş-ı şerØ-ı muśŧafānuŋ pāyesidür işleri
śıdķ u Øadl u hem ĥayā vücūd u merdį çār yār

çār-ı yār-ı muśŧafādur muķŧedā vü mühŧedā
śad hezārān cān olara her nefes olsun niŝār

niçe niçe bį-fenā vü śaĥv u sükr ü inbisāŧ
niçe dirsin bį- ŝenā-yı maĥv Øöźr ü iftiħār

65 işbu yolda iy göŋül bir derd ĥāśıl eylegil
ki ola ol dil-fürūz u ħalķ sūz u ĥaķ-güzār

ne şu derdi ki seni ruħ-zerd ide hem-çün turç
belki çün āteş ķıla ol sürħ-ı rū hem-çün enār

(55a) Øaķl-ı:Øaķl M.
(58a) Øaķl-ı der-kāmilde:Øaķl dergāhında M.
(61b) dutma:tutma M.
(63a) çār-ı:çār M.

açma bu bālāda per güstāħ kim mikrāżılā
cebraøil-i per yüride eylemişdür śad hezār

hįzim-i dįki çün ola şeh-per-i rūĥuøl ķudüs
hāne-ārāyān-ı şeyŧāna bu maŧbaħda çi-kār

māl dost u cāh çü elinde beŋzer Øilm-i dįn
mest ü dįvāne elinde olduġına źüøl-fiķār

70 iy ki yoķdur cüz gümān her-giz yakįnuŋa meded
iy ki yoķdur cüz ĥased her-giz yemįnüŋe yesār

Øālemüŋ tā milkisin Øālem nice milküŋ ola
ola mı ehl-i niŝār ol kimse ki alur niŝār

nuśĥ-ı dünyā dostdan sen fāyide itme ümįź
naħl-ı bendān ger şükūfe gösterür virür mi bār

şiØr rengįn yildürür zer ħāk-i rengįndür ki sen
bu iki Øışķında od u śu gibisin bį-ķarār

sen bu yilüŋ topraġuŋ farķına bį-pā ur ķadem
şehr-i Øışķa çün senāyį ol ĥaķįķį şehr-i yār

75 var ni var ġayr-ı ħasįsān u ħarān-ı Øişve ger
sende rengįn topraġ al rengįn yili var vir var

nükte vü remz u senāyį şöyledür nādāna kim
śaġıra berbuŧ-serā vü göz söze āyine-dār

fehm-i kej ŧabØa ne anuŋ şiØri ne nazmı eblehüŋ
gūr-ı Øınnįne ne mār efsā ne naķşı ķanda hār

(66b) sürħ-ı rū:sürħ rū M.
(69a) Øilm-i: Øilm ü S.
(70ab) M'de 71. beyit.
(72ab) M'de 70. beyit.
(73a) şiØr:naķl M.

dutma bir şāØirleri Óāşıķlarıla menzili
Øįsinüŋ oldı semā vü ŧūŧinüŋdür şāħ-sār

148
ķaśįde der-naśįĥat ve rumūz baĥr-ı hezec-i aħreb-i müseddes*

— — • — —/— — • — —

çün varlıġuŋ evveli Øademdür
hem śıĥĥatuŋ āħiri seķamdur

āħirine hem fenā olısar
ger şāh u emįr ü ger ħademdür

kim dāġ-ı ĥudūŝıla ķadįmi
her cebhede bu fenā raķamdur

yol uġrıġı mevt olıcaķ āħir
ne şāhı ne ŧabl u ne Øalemdür

5 tārāc ola taħt u tārumār uş
bir gün ķamu ħayl eger ĥaşemdür

inmedi mi tācı yire tūcuŋ
śınmadı mı cām-ı şeh ki cemdür

ĥālin varagöre göre nolmış
ħoca ki dinürdi muĥteşemdür

(78a) dutma: ŧutma M.
* S'de 108b. M'de 99b.
ķaśįde der-naśįĥat vü rumūz baĥr-i hezec-i aħreb-i müseddes: ķaśįde der-naśįĥat vü rumūz S.
(6ab) M'de kenarda.

duymadı ecel ŧabançasına
rüstem daħı şol ki güstehemdür

irmez niçe ŧıfl u şāb olup pįr
menzil ki o şeybile heremdür

10 ki kās-ı memātı nūş idiser
türk ü Ǿarab u veger Ǿacemdür

virme bu Ǿacūzeye göŋül kim
yoħdur çü vefāsı müttehemdür

māluŋ ola saŋa mār emįrüm
gey kenzüŋ ü sįmüŋ anda semdür

cānuŋa ne cevr idersin āħir
nefsüŋe ya-ħod bu ne sitemdür

saǾy eyleme bir işe çü bildük
kim Ǿāḳıbeti anuŋ nedemdür

15 bir daħı źelįl-i nefs esįri
benüm gibi bu cihānda kemdür

sen maǾśıyetüŋde baḳ semāya
mātem ŧonı geydi püşt-i ĥamdur

noldı saŋa cān ki ĥabs-i gāhuŋ
bu gülĥan-ı ŧabǾ içinde demdür

yavlaḳ yaħılıp durur ĥasedden
cānuŋ saŋa bilmezem ne emdür

renc-i ħafaḳān olur ġażab geh
kįnüŋ yüregüŋe geh veremdür

(9b) olup: olıp M.
(10a) memātı: memāt M.

20 dįn derdi ķanı dilüŋde ikrüŋ
dįnār u derāhim ü diremdür

dįn derdini ĥāśıl eyle yoħsa
dünyā-yı deniyiçün ne ġamdur

maķsūm olan irişür ziyāde
saǾyüŋ saŋa miħnet ü elemdür

gerçi ŧolu pür-serā-yı fānį
ķullarına hōcadan niǾamdur

Ǿışķ el yuyana velį bu ħūndar
hem nāfį-i faķr u hem lememdür

25 sen derd ķazan ki her mühimden
bu ehl-i ŧarįķa ol ehemdür

sen pey-rev-i şāh-ı enbiyāsın
ki ümmet-i ĥayr-ı her-ümemdür

bes sünnetine ķıl ittibāǾı
ķavline sözüŋ eger neǾamdur

ķamumuzuŋ oldururur ümįźi
ne cedd ü eb ü ne ħāl u Ǿamdur

rūşen anuŋıladur ser-ā-ser
Ǿālem ķamu ķāǾ eger ekemdür

30 gel bir ġam-ı Ǿışķıla yanalum
iy Ǿışķ eri gel ki dem bu demdür

seyrāngehi sırr-ı lā-mekāndur
ol merd ki fevķ-ı her-himemdür

(20ab) S'de kenarda da yazılmıştır.
(26b) her: hem M.
(28a) oldurur: oldururur S.

her kimüŋ ola teveccühi tām
maǾşūḳa naśịbi hem etemdür

ḳılmaġa ŧavāf kaǾbesini
vaślınuŋ o Ǿākifi ĥaremdür

bir źerrece Ǿışk odı göŋülde
śad ravża-ı gülşen-i iremdür

35 Ǿuşşāķ-ı muĥayyer ol müber ḳaǾ
yüz ne neġamāt-ı zịr ü bemdür

şükr aŋa ki bu şikeste göŋlüm
Ǿışḳuŋ ġamıyıla muġtenemdür

ne yil esüp irdi biz türāba
yürekde ol od u gözde nemdür

her lemǾası rāfiǾ-i ĥücüb hem
her ce□vesi dāfiǾ-i ẓülemdür

her ħaŧvesi ħıŧŧa-ı cihāndur
her ḳatresi śad hezār yemdür

40 envār durur dürer bu baħre
bu cünbüş-i ḳulzüm-i ḳıdemdür

birbirine āb olur ser ü pā
bu ġavŧada gerçi ser ḳademdür

ol şuǾleden oldı muḳtebes bu
kim innị enāǿllāh aŋa demdür

çarħa getüren bu ĥāletile

(31b) merd: merdi M.
(36a) ki: -M.
(37a) esüp:esip S.

śūfį çeh-i çarħı bu neġamdur

ĥayret ilede meger ki ĥıśśa
bu nüsĥadan aŋla levĥ eger ķalemdür

45 ķo śarf ı vü naĥvı maĥvda maĥv
ol niçe bu baĥŝ u lā vü lemdür

ķuvvā vü ĥavāsı ġarķ-ı nūr it
ger semØ u baśar ya źevķ u şemdür

bir cānı ki ġarķa virmeye yār
envār-ı tecelliyātı nemdür

bulmayanuŋ anda bu Óaŧāyı
bil ĥasretile ki demØi demdür

gel dürr-i ħaķāyıķ al ĥaķįķį
red itmez anuŋ işi keremdür

50 bu şerØ-ı şuØāØıdur anuŋ ki
ķatuŋda Óazįz ü muĥteremdür

149
ķaśįde der-naśįĥat*

• — — —/• — — —/• — —

göŋül dünyāya virme bį-vefādur
bunı bilmez misin sevmek ħaŧādur

(44b) Vezin bozuk.
(46a) ĥavāsı: ĥavāssı M.
* S'de 110b. M'de 101b.
ķaśįde der-naśįĥat:der-naśįĥat S.

yüzine güldi bu dünyā degül mi
niçe senüŋ gibinüŋ bį-ĥayādur

bunuŋ miħnetleri gelmez ĥisāba
bunuŋ rāĥatları Øayn-ı Øanādur

bunuŋ Øįşi aġu śoŋı śaġudur
meşaķķatdur ŧolu cevr ü cefādur

5 śoŋı ĥasret eger vaślatlarıdur
eger śıĥĥat śoŋı renc ü Øanādur

kimi güldürdi bu çarħ-ı sitemkār
netįce az gülene çoħ bükādur

gelen cān ķulaġına bu denįnüŋ
deminden nevĥa-ı vāveyletādur

ŧoludur uçdan uca āh u ĥasret
degül rāĥatda ger pįr ü fetādur

kim oldı bunda rāĥat sen olasın
gehį fetret gehį ķaĥŧ u vebādur

10 gehį Øillet gehį ķıllet ki bunda
gelenlere hemān bu māceerādur

niçeler śoŋra muĥtāc oldı ħalķa
gör öŋ ĥāli tenaØØumdur ġınādur

kimi bir loķmayiçün ķapu ķapu
yürür eydürler aŋa ħar gedādur

kimi ĥasret geçer śıĥĥat yüzini
göremez ħastalıķda mübtelādur

(5b) Øanā:belā M.
(13b) büyük: bunuŋ M.

kiminüŋ bükdi bilin cevri büyük
görürsin āħi kim ḳadd-i dü-tādur

15 vuralum terkini bunuŋ sezāsı
hemįn bir evvel āħir püşt-ü pādur

gü er ḳıl kim bu ĥabs-ı şeş deriden
ne rāĥat kimseye zindān serādur

eger yüz yıl yılarsaŋ yile gider
ki dünyāya olan saØyüŋ hebādur

vefā bulmadı bundan enbiyā hįç
ĥużūr olmadı aŋa ki evliyādur

göŋül anlamadı bu fānį evde
nebį ki şāh-ı cümle enbiyādur

20 niçe göŋül virānuŋ dökdi ḳanın
bu kendüye egerçi dil-rübādur

serencāmı durur süyrāġa düşme
eger çāh-ı cihāndur var gedādur

iletdügi cihāndan bir kefendür
faḳįrüøl-ĥāldür ger aġnıyādur

göŋül aldanmamaḳ dārüøl-ġurūra
nişān-ı devlet ü Øizz-i beḳādur

ileyhiøl-merciØ imdi saŋa daħı
bu ĥāletden ĥaḳa dönmek revādur

25 ħunük ol cān ki işbu yolda anuŋ
derūn-ı pāki pür-śıdḳ śafādur

(15b) püşt-ü: püşt-i M.
(16a) deriden: derįde M.
(18b) Vezin bozuk.

şeref bunda meşāyiħ śoĥbetidür
eger virürse el ḥ̂akdan Øaŧādur

anuŋ da degmeler kadrini bilmez
ki ol devlet nasịb-i evliyādur

 göŋül cāndan muħibb-i evliyā ol
ki sevmeyen buları eşķıyādur

cihān milkinden el yuyan faķịre
kişi sen ħōr baķma pādişādur

30 ferāġat Øālemi Øuzletde merde
bilen bilür ki ḥ̂aķdan ne Øaŧādur

faķịr esbāb-ı dünyādan ki çekdi
elin ķalbine anuŋ ol ġınādur

ķo teşvịşi bil imdi sen yaķịn kim
ĥużūrı yoķ göŋül bị-rūşinādur

seni maħcūb u ķalbüŋ teng ü tārịk
iden dünyā ġamı kibr ü riyādur

iden rūşen ki ķalbin evliyānuŋ
şuØāØ-ı āfitāb-ı kibriyādur

35 velị zinhār dime merd-i ḥ̂aķdur
şu sālūsı ki gördüŋ ħōd nümādur

kimüŋ olmasa taķvāsı ĥaķịķat
bilüŋ ne mühtedā ne muķtedādur

ne müşkil ĥāle düşmişdür şu dūn ki
ġam-ı dünyāya dün gün mübtelādur

bu buØdiyyet ĥaķịķat Øāleminden
saŋa taķlịdile ne ibtilādur

ḳadem kendüliginden ṭaşra baśar
alur menzil ki bu rāh-ı fenādur

40 urup ser terkini evvel ḳademde
dimişler ki gelen gelsün śalādur

yüzini yire urur yalvurur uş
nidāsı rabbenā yā-rabbenādur

ḥaḳīḳīye sen it yā-rab Øināyet
bir eksüklü ḳuluŋdur ħāk-i pādur

suçın Øafv it ilāhį ĥürmetiçün
nebįnüŋ ki muĥammed muśṭafādur

muṭahhar ravżasıyiçün be-nūrį
münevver çehresi kim veḍøḍuhādur

150
der-vaśf-ı ĥāl-i müddeØiyān-ı bį-maØnā berāy-ı tenbįh-i tālibān-ı mevlā *

•• — —/• — • —/• • —

dünye mālın seven velį mi olur
maĥrem-i şāh gülĥanį mi olur

evliyā-yı ḥaḳuŋ ḳatında ya bu
dünyenüŋ şöyle raġbeti mi olur

dünye endįşesinde ġarḳa varup
dįn eri iy kişi semį mi olur

(40a) urup: irüp S.
* S'de 112a. M'de 103b.
(3a) varup:varıp S.

dünyede ehl-i fażl u dānānuŋ
himmeti Ǿālįdür denį mi olur

5 erlik ol cāna başa ķıymaķdur
ħıssetile kişi seħį mi olur

cehlile kimse ehl-i fażl olmaz
maǾrifet ehli bes ġanį mi olur

sen bu śūret-perest olanları ķo
her kişi merd-i maǾnevį mi olur

yā bu her gūl u eblehüŋ naẓar it
naẓm-ı ebyātı mesnevį mi olur

sözde maķśūd naġz-ı maǾnįdür
lafž-ı maķlūb-ı müstevį mi olur

10 śanmaġıl şekl-i śūret insānı
naķş-ı dįvār-ı ādemį mi olur

zerķ u tezvįr ü rįvile her dįv
ħalef-i ādem-i śafį mi olur

müǿmin ad urmaŋuz mübāĥįye
mübtediǾ ya muĥammedį mi olur

ne śanursın ya żallı tįh-i żalāl
mefħār-ı ħalķ pey-revį mi olur

yanmayan şemǾı gibi uçdan uca
meclis-i Ǿışķ-ı hem-demį mi olur

15 nefs-i nā-pāķile kişi ķalbin
pāk idüp eyde bir naķį mi olur

(9ab) S’de kenarda.
(15b) idüp:idip S.

nefs-i emmārenüŋ esįri olan
kimse śāĥib-dil ü taķį mi olur

ictināb itmeyen ne kim ḥaķdan
dūr ider ķalbi müttaķį mi olur

şehevātı ya Ǿįş ü leźźātı
ķılmayan terk yol eri mi olur

jeng ü rāzıla ŧonuġ āyinede
ruħ-ı maǾşūķ pertevį mi olur

20 ŧıfl-ı nā-bāliġa dimezler pįr
kimse hem pįr ü hem śabį mi olur

daħı evvel ķadem bidāyete hįç
baśmayan kimse müntehį mi olur

ġayruŋ esbāb-ı mālıyıla kişi
çün degül kendüde ġanį mi olur

tāc baħş ola mı ya müflis hįç
her gedā milk ħusrevį mi olur

ħoca ki ķanda buldı köhne furūş
mürşid olan ya müddeǾį mi olur

25 bulmadın mertebe vilāyetde
kimsenüŋ Ǿilmi bāŧınį mi olur

olmayıcaķ açuķ derįçeleri
bir evüŋ anda rūşenį mi olur

kendü cinsile murġ ider pervāz
bülbülüŋ zāġ reh-beri mi olur

ehl-i dįn şerǾa iķtidā eyler
reh-beri reh-revüŋ ġavį mi olur

degmeler kendüden ḫaḳīḳī geçüp
künc-i ħalvetde münzevį mi olur

151

der-beyān-ı Ǿalāyim-i merdān-ı ħü⁅ā der-tarįk faḳr u fenā*

• — — — / • — — — / • — —

yolı sābıḳlaruŋ yigānalıḳdur
belį Ǿāşıḳlaruŋ dįvānalıḳdur

gören cān göz gibi tābān bu şemǾı
Ǿaceb mi yanduğı pervānalıḳdur

işi merd-i ḫakuŋ dil-ber yolında
belį cān oynayup merdānalıḳdur

hezārān terk-i cān şāh ilinde
ki geçmez bir pūla cānānalıḳdur

5 gözüŋi açmaz olduŋ sükrden hįç
göŋül yine bu ne mestānalıḳdur

şeb ü rūz eyle ki devr eyü günüŋ
bu Ǿālį meclise peymānalıḳdur

ḫarābāt-ı fenā mestįnüŋ işi
bu śūret evi ne vįrānalıḳdur

bulanuŋ dil-ber ile āşinālıḳ
bu ħalḳa ħaśleti bįgānalıḳdur

---

* S'de 113a. M'de 118a.

der-beyān-ı Ǿalāyim-i merdān-ı hü⁅ā der-tarįk faḳr u fenā: der-beyān-ı Ǿalāyim-i merdān-ı hü⁅ā S.

(6a) eyle ki: itdügi M.

ḳo telvįni ĥaḳįḳį ehl-i temkįn
işi tekmįlile şāhānalıḳdur

152
ḳaśįde der-neśāyıĥ-ı dil-peźįr*

— —•/—• —• /•— —• / —• —

Óışḳ odı dilde şuØle-i įmān yirinedür
derdüŋ diri dutar göŋüle cān yirinedür

ḳahr u belālar itdügi Óāşıḳlarına dost
minnet degül mi luŧfıla iĥsān yirinedür

her zaĥmı ki irer göŋüle dāġ-ı ġamdan uş
merhem görürem ol baŋa dermān yirinedür

sen Óāşıḳ ol göŋül ki cihān külli Óāşıḳa
zindān olursa bāġ u gülistān yirinedür

5 fürḳat düninde vaśl emeli rūşinālıġı
dil-ħaste Óāşıḳa meh-i tābān yirinedür

ĥayretde ġarḳa varsa dil ü cān Øaceb midür
kim mevc-i Øışḳı cünbiş-i Øummān yirinedür

Óışḳa düşenlerüŋ ḳamu varlıġın aldı Øışḳ
tā ki Øurūḳ-ı cānda ŧolu ḳan yirinedür

bilmek ħoşıdı ḳadrini rūĥuŋ bu evde ol
şāyed ki anca ŧurmaya mihmān yirinedür

nefse zebūn olan kişiler erlik itmedi

* S'de 113b. M'de 104b.

ger ol hünerde sām u nerįmān yirinedür

10 taķvāsı olmayan kişi ki oldı bį-temįz
kimdürür anı ki diye insān yirinedür

Ǿaybını açma kimsenüŋ iy bį-ĥayā utan
ki bį-ĥayā olan kişi Ǿuryān yirinedür

Ǿaczüŋe muǾterif olup eksüklügi gör
ĥālini bilmek ādeme Ǿirfān yirinedür

Ǿālim ki olmadı Ǿameli ol yaķįnsuz
ne deŋlü ehl-i fażlısa nādān yirinedür

ķılmayan iĥtirāmıla ħi□met meşāyıħa
bil cehl içinde ķaldı o ĥayvān yirinedür

15 kim ĥażrete teveccüh-i tam itmedi anuŋ
iķdāmı yolda □ellet ü ŧuġyān yirinedür

bulmayanuŋ ĥużūrıla bāŧın śafāların
□ikri vü ŧāǾatı ķamu nisyān yirinedür

sırrıla irmeyen kişi seyr-i intihāsına
her işi kāmil olmadı noķśān yirinedür

kimüŋ nümāyiş olsa deġā vecd ü ĥāleti
külli maķālı herze vü hedyān yirinedür

ger söyledügi söz ķamu ĥikmet olursa
loķma-pereste dime ki loķmān yirinedür

20 bil faķr u fāķa içre bu śabr u ķanāǾatı
śābirlerüŋ bilenlere ki kān yirinedür

dünyānuŋ uçdan uca Ǿimāratlıġı ķamu
bil āħirin śananlara vįrān yirinedür

bu dār-ı miħnet içre ne rāĥat ola kişi

dünyā ki müǿmin ola zindān yirinedür

āħir görüŋ bulur mı ecelden emānı hįç
anlar ki şimdi milke süleymān yirinedür

bir gün ki pāyumāl ide hep ħānumānuŋı
māniǾ ħadem ola mı ki derbān yirinedür

25 veh ki śafā-yı bāŧına esbāb ķılmadı
śāħib-Ǿaraż ķamu şu ki iħvān yirinedür

ehl-i hevādan ola görüŋ zįnhār dūr
anlar ķamu aradaki şeyŧān yirinedür

cühhāl cemǾi içre bu zerķ u bu hāy u hūy
derdā ki şimdi meclis-i mestān yirinedür

sen böyle pįşüvāyıla gir himmet-i ricāl
ki her ħaŧarda saŋa nigehbān yirinedür

minnet ĥaķįķį pādişāha yine ħāŧıruŋ
bu şūriş içre mevc-i dür-efşān yirinedür

30 lāfıla iy Ǿazįz her eclāf u bį-temįz
iy veh görüŋ meşāyiħ ü merdān yirinedür

anlarda hem ibāĥat u ilĥād u zendaķa
şimdi hele ŧarįķa vü erkān yirinedür

(24b) milke: mülke M.

153
der-beyān-ı nişānhā-yı muḣaḳḳiḳān-ı aḣkām-ı tecellį ve müdde Ǿiyān-ı bį-maǾnā*

— —•/•— —• /•— —• / • ——

bir cān ki cemālüŋ güneşine nažarı var
varlıḳdan anuŋ źerrece ḳanda eŝeri var

gün tābına şeb-nem nice ŧāḳat ḳıla her-giz
bes seyf-i celālüŋe ya kimüŋ cigeri var

imkānı mı vardur saŋa zinhār inanma
dirlerse ki Ǿāşıḳda śıfat-ı beşerį var

ḳıldı mütelāşį anı tārāt-i tecellį
ħılḳıyyat-ı rūḣı vü ne cismi ne seri var

5 bes ħažžın alan leźźet-i cismānįden iy cān
nefsi ḳulıdur ḣaḳdan anuŋ bir ħaberi var

Ǿizzet gözeden nefsini Ǿuzzā idinüpdür
Ǿālemde śanur ki özinüŋ bir hüneri var

Ǿālemden ider ḣaḳḳa teveccüh ḳılar iǾrāż
ħalḳıla ne iḳbāl ya ne derd-i seri var

Ǿucbıla Ǿaceb serd ola bį-derd ola mı hįç
bir cāndaki bu āteş-i Ǿışḳuŋ şerārı var

Ǿāḳil yüri sen śaġ u selāmet ki ḣabįbüŋ
Ǿāşıḳlarına derd ü belādan neleri var

10 derdile sürer Ǿömri ḥaḳįḳį seḣer ü şām
cānında ne ḳılsun ki bu Ǿışḳuŋ seḣeri var

---

* S’de 115a. M’de 105b.
(7b) iḳbāl:iḳbāli M.

154
nažįre [*]

— —•/•— —• /•— —• / • ——

bir cān u göŋülde ki meĥabbet eŝeri var
dünyāya ne meyli var anuŋ ne nažarı

māzāġ şeh-i pey-revidürür degül ol zāġ
küĥlį ceberūtıla mükaĥĥal baśarı var

Ǿāşıķ kişi bayķuş gibi vįrāne ķalmaz
şah-bāz durur ce̱be-i ĥaķdan ki peri var

Ǿāşıķ mı olur nefs-i ġamında dil-i nā-pāk
murdār olur ol cān ki ġam-ı mürde-ħarı var

5 Ǿāşıkları aǾlā gözedür kevn ü mekāndur
ol śıdķ eri ki żulmet-i tenden güzeri var

seyyārı durur Ǿışķ eri ol kişver-i ķudsüŋ
pāyānsuz ol ehl-i sümūnuŋ seferi var

ser-bāzı ki cān tįr-i belāya hedef eyler
ķorħutma melāmetden anuŋ ne ĥa̱eri var

çün mest ü ħarāb oldı ħarābāt-ı fenāda
bes Ǿizz ü me̱elletden anuŋ ne ħaberi var

rezzāķı bilen ķılmada zerķıla tesellüs
ol loķma-perest oldı ki bu şūr u şeri var

10 girçek erenüŋ şöhrete ki āfet-i dįndür
śıdķ-ı zırıhı nūr-ı yaķįnden siperi vār

[*] S'de 115a. M'de 106a.

vir Øışķa ĥaķiķi virüben cānıla terkin
varlıķ eŝerinden ne ki kime ĥażarı var

başında bilüŋ tāc-ı saØādetdürür anuŋ
bilinde kimüŋ śıdķıla ħı□met kemeri

155
der-süvālāt *

— —•/•— —• /•— —• / • ——

dildār ħayāli ki göŋülde gözeri var
ķandan gelür ol yine ne mülke seferi var

ol reşk-i periį ki ne beşerdür ne firişte
ne yüridi gelür ne uçan bāl u peri var

görmedi anuŋ izini tozını kimesne
Øālemde ne bu yirde vü gökde eŝeri var

kimdür gören eydüŋ anı göŋülde vü gözde
göŋül mi ya göz ķanķınuŋ ana nažarı var

5 mubśır mı ya müdrik mi ya müdrek Øacabā ol
penhān mı ya peydā mı ki küĥl-i baśarı var

śūret mi heyūlā mı bilenler daħı bilmez
bilmezlerüŋ andan ħō ne her-giz ħaberi var

ne fürķata beŋzer ne ħayāle ne viśāle
ol ĥasret-i cānuŋ bu göŋülde neleri var

Øışķ olduğı yirde ķarār eylemez ol hiç

* S'de 116a. M'de 106b.

Ǿāşıḳlara her laĥżada şekl-i digeri var

şā□ị-i revān mūnis-i dil rāĥat-ı rūĥị
bil genc-i revāndur ki ruħlarda zeri var

10 pey-rev midür ol Ǿışḳa ya ħōd pįş-rev-i Ǿışķ
yā pertev-i maǾşūķ ki cānda şerārı var

dildār ħayāli elinde ḳamu ḳıl terk
sen Ǿışḳa ĥaḳįḳį ne ki kime ĥażarı var

156

der-beyān-ı aĥvāl-i dil der-sūz-ı āteş-i Ǿışķ *

•— — — /•— — — /• — —

ne derd olur bu kim dermāna beŋzer
göŋülden ħoş ider Ǿummāna beŋzer

cevāhir saçılur mevc ursa cāndan
ger āteşdür velįkin kāna beŋzer

baŋa ķut oldı çün ħūn-ı ħalįli
bir āteş kim gül ü reyĥāna beŋzer

belā eksilmesün cāndan efendi
baŋa ol luŧfıla iĥsāna beŋzer

5 fidā Ǿömrüm şehā tįr-i belāŋa
ki her zaħmı göŋülde cāha beŋzer

ne ĥāśıl ol göŋülden ki ġamuŋ yoķ
ķo bir gencine söz vįrāna beŋzer

---

* S'de 116a. M'de 107a.
(1a) dermāna: derdmāna M.

vücūdum žulmet-i küfridi sensüz
cemālüŋ şuØle-i įmāna beŋzer

sefįne-i nūĥ mı yā rāh yā rūĥ
ya Ǿışķuŋ saŧveti ŧūfāna beŋzer

dem-i Ǿįsį midür ya ħıżr-ı źinde
ne oddur çişme-i ĥayvāna beŋzer

10 dıraħt-ı āteşįn mi ya göŋül mi
Ǿaceb şol mūsį-i Ǿimrāna beŋzer

nidā kim eydilür innį enaǿllāh
ne ĥarf u śavt u įn ü āna beŋzer

bu şevķ odı mı ya nūr-ı tecellį
Ǿaceb vaślat mıdur ĥicrāna beŋzer

nihānı kim görür çün ol Ǿayāndur
Ǿayān gözlersem ol penhāna beŋzer

cemāl-i vech-i bāķįdür hemān ol
ki külli men Ǿāleyhā fāna beŋzer

15 ĥaķįķį var diyen kim işiden kim
diseŋ dimeseŋ özüŋ yana beŋzer

lisān-ı Ǿışķdur söyler velį Ǿām
işidür aŋlamaz ĥayvāna benzer

(14b) külli: küllü S. külli men Ǿāleyhā fān (K.K. 28/88) " Her şey helak olucudur."

157
nażįre der-beyān-ı telvināt-ı dil ve ħatārāt-ı fitne-i vaķt ve ĥucbe-i eŝer *

•— — — /•— — — /• — —

göŋül geh derd ü geh dermāna beŋzer
geh įā vü gehį iĥsāna beŋzer

geh ayru gāh śayru gāh ķayġu
gehį dįvāne geh dįvāne beŋzer

gehį bį-ħįş olur geh ħįş geh ħoş
gehį dervįş geh sulŧāna beŋzer

gehį tūnį vü geh ħūnį vü geh ħūn
gehį bir Ǿadl ayası ħāna beŋzer

5 gehį derdā-yı ħūnįn āteşįn mevc
belürmez ġavrını pāyāna beŋzer

meger ki bāriķāt-ı külle yevmin
hüve fį şeǿnden cūşāna beŋzer

ne ķılsun ısbeǾayn içinde Ǿāciz
döner her ĥāle ser-gerdāna beŋzer

niçeye fitne-i vaķt irdi nā-geh
ser-a-ser ĥucbeden ol rāna beŋzer

kimin eyledi żarrā-yı mużırra
mużıll u żāl bir şeyŧāna beŋzer

10 hemān şeyŧāndur ol muġvį śıfatda

---

* S'de 117a. M'de 107b.
(3ab) M'de 4. beyit.
(4ab) M'de 3. beyit.
(6ab) külle yevmin hüve fį şeǾn (K.K. 55/29) "O her yaratma halindedir.".

egerçi śūretā insāna beŋzer

özine zerḳıla ārāyiş idip
ḳaçan benlik śatan merdāna beŋzer

zebān şeklinde olur reng ü zįver
hemān zįnet seven nisvāna beŋzer

eren çün āyine śāfį vü sāde
ne rengi var ne jengi cāna beŋzer

şu kim envār-ı şerǾıla müǿeyyed
olupdur göŋli anuŋ kāna beŋzer

15 ĥaḳāyıḳ menbaǾıdur göŋli anuŋ
ledünni Ǿilmile Ǿummāna beŋzer

pür-envār-ı yaḳįndür şühbeden pāk
vücūdı Ǿālem-i Ǿirfāna beŋzer

ĥaḳįḳį Ǿışḳı seylābına küllį
virüpdür śūreti vįrāna beŋzer

158
der-taĥḳįḳ-i tecelliyāt *

—• — — /—• — — /—• — — / —• —

pertev-i ĥüsnüŋ ki her śūretde maǾnį gösterür
her śıfatdan cāna hem nūr-ı tecellį gösterür

ben nice āşufte ĥayrān olmayam mecnūn olup

(14b) olupdur:olıpdur S.
(17b) virüpdür:viripdür S.
* S'de 117b. M'de 108b.

çünki her yüzden cemālüŋ ĥüsni leylį gösterür

geh tecellį-i cemāli gāh hem berķ-ı celāl
geh tecelliyāt-ı nūrı gāh śūrı gösterür

gāh ķahruŋ cāna urdı len terānį zaħmını
geh yine sevfe terānįden tesellį gösterür

5 bir tecellįdür bu ķamu lemǾadan yüz gösterür
gerçi müstevlį olup her dem tevālį gösterür

çün niķāb-ı keyfi meddeǿẓ-ẓılli refǾ itdi ruħük
her yiri şuǾleŋ göŋüle ŧūr-ı mūsį gösterür

ol ki gāhį Ǿavn olur mūsįye geh firǾavn olur
geh Ǿaśā görinür elde gāh efǾį gösterür

ŧoldı çün derk-i şeķā mest oldı şevķuŋdan seǾįr
ĥimmet-i firdevsden dį◻āre aǾlį gösterür

dil velį ġayr-ı cemāl-i ◻ata ķılmaz iltifāt
er midür ol ki göze mādūn-ı mevlį gösterür

10 Ǿışķı terk eyle diyen var yoluŋa ġāfil yüri
ol yola gider degülem men ki aǾmį gösterür

oldı güftār-ı ḥaķįķį Ǿışķıla Ǿaynüǿl- ĥayāt
cān-fi◻ā demden anın luŧf-ı mesįĥi gösterür

(2a) olup:olıp S.
(5b) olup: olıp S.

159
der-naśįĥat baĥr-ı mużārį [*]

— —• /—• — • /• — — •/ —• —

tā dāġ-ı derd-i Ǿışķ göŋülde defįnedür
cānumda bil cevāhir-i maǾnį ħazįnedür

bį-derdi dost virme nefes kim bu Ǿömrden
bir dem ki geçdi bį-ġam-ı Ǿışķ ol ġabįnedür

mihrinden urmasun demi ol bį-ķadem ki anuŋ
göŋli ķasāvetile ŧolu kibr ü kįnedür

biŋ erķ u ĥįle Ǿillet-i nefsüŋ nişānıdur
Ǿışķuŋ Ǿalāmeti ħo ere sūz-ı sįnedür

5 āfātı bu Ǿalāyıķı nefs ü ħalāyıķuŋ
ŧūfāna döndi sükr-i meĥabbet sefįnedür

çün nefs-i muŧmeǿinne ola ķalbe lāyıĥa
her laĥža vāridātıla nūr-ı sekįnedür

bil iĥtirāķına dil ü cānuŋ celāline
bu ıķtırān-ı saŧvet-i Ǿışķuŋ ķarįnedür

ol çehredeki dāġ-ı ġulāmį-i şeh ola
bil bu sevād-ı faķrı aŋa Ǿanberįnedür

indürmeye ĥaķįķį selāŧįn-i Ǿasra baş
ger ķullarından ol daħı şāhuŋ kemįnedür

---

[*] S'de 118a. M'de 109a.
der-naśįĥat baĥr-i mużārį:der-naśįĥat S.
(2a) virme: vurma S. Ǿömrden: Ǿömürden M.
(3a) Vezin bozuk.

160
nazįre [*]

— —• /—• — • /• — — •/ —• —

bir cānda ki Ǿulūm-ı ledünnį ħazįnedür
bir dilde ki ĥaķāyıķ-ı maǾnį defįnedür

bil ol sevād-ı aǾẓamı anuŋ vücūdıdur
bil mıśr-ı cāmiǾ anı ne ġayr-ı medįnedür

Ǿömr ol durur ki maǾrifet-i ĥaķda śarf ola
kim bir demüŋ iżāǾatı ansuz ġabįnedür

ol ķulzümüŋ egerçi olur mevci bį-sükūn
cānlara lįki ķaŧresi nūr-ı sekįnedür

5 maĥv u fenā-yı ẕāt bu baĥr içre ġarķıla
irmege sāĥiline beķānuŋ sefįnedür

bir nefs ki göyinmiş ola dost şevķıla
maǾnį cemāl-i zįnetine Ǿanberįnedür

dem maǾrifetden urmasun ol bį-śafā ki anuŋ
göŋli ŧolu küdūrātıla kibr ü kįnedür

hem-dem bu ġurbet içre bize āh u nāledür
maĥrem bu ĥurķat içre ġam u sūz-ı sįnedür

bil iĥtirāķa cān sübüĥātıla vechinüŋ
bu iķtirān-ı Ǿışķ-ı ĥaķįķį ķarįnedür

---

[*] S'de 118b. M7e 109a.
(2a) bil:bul S.

161

***der-derd-i Øışḳ* ***

— —• /• — — • /• — — •/ • — —

Øışḳuŋ ġam-ı ārāmı dil ü rāĥat-ı cāndur
kim bir dem-i Øışḳuŋ baŋa yüz milk-i cihāndur

bilsem ki göze sūz-ı cigerden gelen ol yaş
yāḳūt-ı revān mıdur u yāḳūt-ı revāndur

śorma göŋül aĥvālini biøllāh ne śorarsın
Øışḳa düşenüŋ ĥāli ħo nolduġı Øayāndur

sevdā-zedenüŋ baḳ ki ser-encāmına sensüz
gāhį teb ü tāb oldı vü gāhį ħafaḳāndur

5 baġrumı kebāb ideli ħūn-ı cigerümden
şol oda ġıdā ki bu yüregümde nihāndur

kim meşØale-i Øışḳıla girmez yola anuŋ
sen meblaġ-ı Øilmini yaḳįn bil ki gümāndur

olmaz mütemeyyiz anı ki mevci bu Øışḳuŋ
śalmadı ĥaḳįḳį şu kenāra ki miyāndur

162

der-rumūz hezec-i aħreb-i müŝemmen*

— —• /• — — • /• — — •/ • — —

dutmaz yine zencįri bu dįvāneyi gör gör

---

* S'de 119a. M'de 109b.
(7a) mütemeyyiz anı ki:müyemeyyiz anuŋ S.
* S'de 119a. M'de 110a.

bilmez nola tedbįri şu mestāneyi gör gör

sağraḳı varup ġarḳa bıraḳmışıdı elden
irişdi pey-a-pey yine peymāneyi gör gör

bağladı şu ŧılsımı ki bulınmaya resmi
gel geç revān gizlü bu vįrāneyi gör gör

fetĥına fütūĥāt-ı ĥaḳāyıḳ gencinüŋ
gel naśru minaøllāh-ı dendāneyi gör gör

5 şol şemǾ-ı hüviyyetde düviyyet per ü bālın
şevḳıla yaḳan bu dil-i pervāneyi gör gör

dil maẓhar-ı envārı śıfāt-ı ĥaḳ olupdur
gel anda şuǾāǾ-ı ruħ-ı cānāneyi gör gör

baḳ lāt-ı ħayālātıla tasvįri olınmış
ħalḳuŋ göŋül ad ḳoduġı büt-ħāneyi gör gör

meydān-ı belā içre ḳoyan başını çün ŧop
çevgānına Ǿışḳuŋ yine merdāneyi gör gör

ḳıl baĥr-ı ĥaḳāyıḳda ĥaḳįḳį dil ü cān ġarḳ
gel bu śadef içindeki dür-dāneyi gör gör

163
nażįre [*]

— —• /• — — • /• — — •/ • — —

(1a) dutmaz: ŧutmaz M.
(6a) olupdur: olıpdur S.
(7a) tasvįri: tasvįr M.
[*] S'de 119b. M'de 110b.

çözdi yine zencįrini dįvāneyi gör gör
bozdı yine tedbįrini mestāneyi gör gör

zühdi vü śalāĥı yile virüp yine aldı
uş Óışķı odı ŧolu ele peymāneyi gör gör

Øahd itmişidi olmaya bį-meşveret-i Øaķl
ŧaġıtdı bu efsūnda her efsāneyi gör gör

cān oldı piyāde ķodı ruħ naŧØ-ı fenāda
māt oldı şeh-i Óışķa çü ferzāneyi gör gör

veh ki bıraġup ħālį bu śūret evini dil
dildāra gider ķodı bu vįrāneyi gör gör

5 uş şeh-per-i şevķ açdı uçar tā yāħa cānın
şemØ-ı eĥadiyyetde bu pervāneyi gör gör

baķ şuØle görinür mi bugün cüz ruħ-ı maØşūķ
gel gel beri bir mescid ü büt-ħāneyi gör gör

yuy jeng-i ĥudūŝı yine ķıl ayineŋi pāk
gel anda şuÓāØ-ı rūĥ-ı cānāneyi gör gör

deryā-yı meØārif urıcaķ mevc-i göŋülden
gel nažm-ı ĥaķįķįde bu dür-dāneyi gör gör

(4a) bıraġup: bıraġıp S.
(8a) meØārif: ĥaķāyıķ M.

164

der-beyān-ı telvįnāt-ı dil ıżtırāb-ı Óāşıķ-ı sükr-i Óışķ*

— —• / —• — — /— —• / —• — —

görüŋ göŋül ne dįvānalıķlar eyler
içip raĥįķ-ı Óışķı mestānalıķlar eyler

ya Øaķla ne diyesin ħalķa ögüt virür ger
esrük irişdi nā-geh vįrānalıķlar eyler

çāk eylemiş vaķārı ŧonını yoķ ķarārı
ķomış ĥayā vü Óārı bįgānalıķlar eyler

şol şemØı ki cemālüŋ şevķı yürekde yaķar
lā-büd anı görenler pervānalıķlar eyler

5 seyrinde lā-mekānuŋ Øāşıķ cihān u cānuŋ
terkinde ad u śanuŋ yigānalıķlar eyler

pür-āteş içi ŧaşı elinde cān u başı
ŧoğrı baķ olma şaşı merdānalıķlar eyler

sükrinde şol śabūĥuŋ fetĥında bu fütūĥuŋ
ķuflına ķalb ü rūĥuŋ dendānalıķlar eyler

śan oldı rūz-ı maĥşer yitdi ayaħda kişver
kim çekdi Óışķ-ı leşker şāhānalıķlar eyler

her geh ki başdan aşa mevci ḥaķįķį Óışķuŋ
gözyaşı men faķįre dürdānalıķlar eyler

---

* S’de 120a. M’de 111a.
der-beyān-ı telvįnāt-ı dil ıżtırāb-ı Øāşıķ-ı sükr-i Øışķ:der-sükr S.
(5a) Øāşıķ cihān u: fevķında cism ü M.
(8a) yitdi ayaħda kişver: çekmiş Øālem ki M’de satır arası.
(8b) kim çekdi Óışķ-ı leşker: ŧoldı yine bu kişver M’de satır arası.
(9a) her geh ki başdan aşa mevci ḥaķįķį Øışķuŋ: kim kim ola ĥaķįķį bu ķulzümüŋ ġarįķı M’de satır arası.
(9b) gözyaşı men faķįre: seyr idüp Øamįķı M’de satır arası.

165
der-taĥķiķ-ı Óışķ *

—• — — / —• — — /—• — —/ —• —

Óışķ odı dilden ĥicāb-ı cism ü cānı yandurur
ĥubb-ı dünyāyı yaķar meyl-i cihānı yandurur

saŧveti Óışķuŋ meger ki ġayret-i maÓşūķımış
kim yuyup dilden ruķāmın ġayruŋ anı yandurur

ŧuymasa ħalķ-ı cihān ger hālini Óāşıķlaruŋ
ŧaŋ mıdur cān içre cānı çün nihānı yandurur

örtemez bāŧında Óışķı kimse gizlenmez ol
ya Óayān kim görür anı çün Óayānı yandurur

5 Óışķ şol pertāv-ı ĥaķdur kim anuŋ her lemÓası
iricek yüz żulmet-i kevn ü mekānı yandurur

śabr idersem kim duyar göyner ĥarāretden yürek
söylesem vaśfın kim ider çün lisānı yandurur

çün ķalem şaķ oldı Óışķuŋ dil ciger ķanıyıla
nice yazsun rāzını şerh u beyānı yandurur

nūr-ı maĥżiken bu Óışķuŋ Óaķl duymaz ŧābına
bes yaķin ol żulmet-ı şekk ü gümānı yandurur

ism unıdılup ĥaķiķi Óışķıla aŋılduġuŋ
Óışķ andandur ki nām u hem nişānı yandurur

---

* S’de 120b. M’de 110b.
(6a) yürek:ciger M.

166
der-sükr *

—• — — / —• — — /—• — —/ —• —

Ǿāşıķı Ǿışķ-ı cemāl-i yār-ı zįbā öldürür
ġāfili ġafletde bir gün renc-i dünyā öldürür

dir göŋül naǾre-zenān yā leyte ķavmį yaǾlemūn
anda ki Ǿāşıkları berķ-ı tecellā öldürür

niçeler ĥayretde yiter śāĥile yitişmedin
ġarķa-ı deryā-yı lābüd mevc-i deryā öldürür

olayım anuŋiçün biŋ cānum olursa fidā
şimdi mi pervāneyi şemǾ-ı dil-āra öldürür

5 eydürem bir loķmayiçün düşüp olma yoġsa dir
śūfįye ol gün ķanı ki lūt-ı ĥalvā öldürür

yüz suyın yile virenden olma şehvet odı tā
düşme ĥırśı anları gey ħōr u rüsvā öldürür

dilerem gözüm yüzümden irmeyem āħir meni
gözlerüme görinür ki bu temennā öldürür

derd-i Ǿışķından meni ķurtarmaġa itmek Ǿilāc
niçeleri görmişem men ki müdāvā öldürür

* S'de 120b. M'de 112a.
(2b) tecellā: tecellį S.
(5a) düşüp: düşip S. yoġsa:nefse M.
(5b) lūt-ı: lūt-u M.
(6a) odı tā: odına M.
(7a) yüzümden: yüzimden M.
(8b) müdāvā: müdevā M.

Ǿışķ bir gün bu ḥaķįķį Ǿāşıķ-ı bülbül gibi
vaśl-ı ķoħusına yāruŋ mest ü şeydā öldürür

167
der-naśįĥat*

• • — — / • • — — /• • — — / • • —

meyl-i dünyā ideni śoŋ ucı miĥnet depeler
hey ne rāĥat aŋa kim renc ü meşaķķat depeler

dünye miǾmārı ider bāŧın-ı milkin vįrān
bir gün ol ġāfili bil āfet-i şöhret depeler

meyl-i mālıla bu göŋül gözine kim çeke mįl
görmeye ol yüzi āħir anı ĥasret depeler

uludur nefsden alu olana dimek ulu
er mi diyeler aŋa kim anı Ǿavrat depeler

5 ķalbini ħırs u ĥasedden göre pāk itmeyeni
ki nice cįfeyiçün şöyle Ǿadāvet depeler

olur āsān ķamu iş ehl-i dile nā-ehlüŋ
śoĥbetin bekleyeni renc-i ĥamāķat depeler

ulular śoĥbeti içre ķoya cehli ki söze
giricek cāhili her sözde ħacālet depeler

hele merdān-ı ḥaķa eyleme zįnhār inkār
niçe münkirleri bil ehl-i velāyet depeler

---

* S’de 121a. M’de 112a.
(2a) milkin: mülkin M.

Ǿömr-i bāḳį bula her kim ki ĥaḳįḳį Ǿışḳa
varlıġın yaħdı anı nār-ı meĥabbet depeler

168
der-beşāret *

• — — — /• — — — /• — —

göŋül taħtına sultān geldi dirler
şeh-i iḳlįm-i sulŧan geldi dirler

beşāretdür bugün her derdümende
ki būy-ı vaśl-ı cānān geldi dirler

bugün her zaħma merhem irdi şehden
bugün her derde dermān geldi dirler

yine irdi ĥayāt-ı tāze ḳalbe
bugün ol mürdeye cān geldi dirler

5 yine burc-ı meǾānį āfitābı
cemālin gör ki tābān geldi dirler

yine minnet ĥaḳa kim biz gedāya
ħüźādan gör ne iĥsān geldi dirler

yine milke vilāyet şehr-i yārı
zi-devlet şād u ħandān geldi dirler

---

* S'de 121b. M'de 112b.
(1b) sulŧan:🕚irfān M.
(5ab) M'de 6. beyit.
(6ab) M'de 7. beyit.
(7ab) M'de 5. beyit.
(7b) şād: şā□ M.

idüp varlıḳların Øāşıḳlar įşār
bugün cān dosta ḳurbān geldi dirler

ĥaḳįḳį sen daħı cān eyle ḳurbān
ki yārı saŋa mihmān geldi dirler

169
rumūz der-śıfat-ı ce□be *

• • — — / • — • — / • • —

Øışḳı anuŋ ki Øaḳl u cān iledür
ḳalb esįridürür revān iledür

varlıġını anuŋ ġarḳa basa
cünbiş-i baĥr-ı bį-kerān iledür

taħte taħte ulaşdı ne lenger
kįm selāmet ya bāźubān iledür

kendüden mi varur aŋa yönelen
ce□be-i ḥaḳ keşān keşān iledür

5 boynına çün kemend-i şevḳ atılur
kendüden anı nā-gehān iledür

ḳor mı mihnet-zede göŋüli çü ŧop
ĥayrete zaħm-ı śavlecān iledür

sefer-i ẓāhir anda iletmez
sırrıla seyr-i lā-mekān iledür

---

* S'de 122a. M'de 113a.
rumūz der-śıfat-ı ce□be: rumūz der-śıfat S.
(3a) ulaşdı: uşatdı M.
(6b) ĥayrete: ĥayreti M.

anda ki Øilmile yaḳịn iremez
cehlile kim ana gümān iledür

ilte ḥaḳḳaøl-yaḳịne fazlı ḥaḳuŋ
var ni ne şerĥ u ne beyān iledür

10 dirlik it bu ħarābeden kimse
ki ne mülk ü ne ħānumān iledür

dünyeden ħōd murād göŋlince
çün ne pịr ü ne nev-cüvān iledür

pertev-i Øışḳ her kime ŧoḳınur
anı maØşūḳa cān-fişān iledür

ana lāyıḳ ĥaḳịḳịnüŋ nesi var
Øacz ü noḳśānın armaġan iledür

170
der-şikāyet [*]

—• — — /—• — — /—• — — / —• —

olmasun bencileyin bir dil-perịşān kimseler
ḳalmasun ġurbetde şöyle göŋli vịrān kimseler

ĥayret-i Øışḳuŋda ne cān ne göŋül mencileyin
olmasın Øaḳlını virüp ġarḳa ĥayrān kimseler

neyleyem bilmen cemālüŋ şuØlesinde maĥv olıp

(11a) ħōd: ħō M. murād: murādı M.
[*] S'de 122b. M'de 113b.
der-şikāyet:- S.
(2b) virüp: virip S.
(3a) olıp: olur M.

irmez anı görmege bir laĥža iy cān kimseler

kendümi men nice virem düşürem gelmiş midür
kendüye gördügi dem ol yüzi tābān kimseler

5 anda ki ġarķ ola Óaķl u cān ala bu mevc-i Óışķ
ķanda olacaķ durur kendüye fermān kimseler

kendüzin yitürmişiken pertev-i maÓşūķ irüp
olmasun bulup ifāķat ġarķ-ı hicrān kimseler

ol ne varlıķdur ki ķalbe şuÓle yoķlıķ da virür
ķalmasun bį-şuÓle varlıķ içre penhān kimseler

yan şeb ü rūz iy göŋül ki Óālem içre dil-berüŋ
Óışķınuŋ derdi gibi bir bulmamış kān kimseler

her kime śorsam ĥaķįķį derd-i bį-dermāna men
hiç salıķ virmez devā cüz vaśl-ı cānān kimseler

171
der-śıfat-ı dil *

— • — — /— • — — /— • —

var mı durur bir ķanı bįnā nažar
tā ki ķıla cānib-i bālā nažar

dost yüzin görmege bir cān gerek
kim ola ol gün gibi zįbā naẓar

(4a) men nice virem düşürem gelmiş midür: - nice direm divşürem gelmişdür S.
(6a) irüp:irip S.
(6b) bulup: bulıp S.
* S'de 122b. M'de 114a.

ġarb-ı fenāda ŧolınup ser-te-ser
tā ola çün saķf-ı muǾallā nażar

külli nażar ol ki aŋa irmege
yol bulmaz kimsene illā nażar

5 Ǿilm-i ĥaķāyıķda ķılan Ǿārifüŋ
ķalbini esrārıla deryā nażar

ķılmaġa cevlān ne olur ķāf-u ķurb
üzre śorarsaŋ per-i Ǿanķā nażar

śoĥbet-i kāmilde ĥaķīķī ķılur
ķalbini śādıķlaruŋ iĥyā nażar

172
der-beyān-ı eltāf-ı tecellį-i śıfat remel-i müŝemmen *

—• — — /—• — — /—• — — /—• —

her kime luŧfuŋ demi bį-çāre ki rūzį ķılur
irişür Ǿışķuŋ şuǾāǾı çāre-āmūzį ķılur

śad hezārān cān cemālüŋ şemǾına olsun fidā
ki irer her lemǾada tābān-ı dil-sūzį ķılur

ay u gün deryūze ķılup şuǾle nūruŋdan alur
lüŧfuŋ işigi tavāfın her şeb ü rūzį ķılur

çāk ider varlıķ ŧonın cān şevķıla her cenk Ǿaķl
baĥye-i tedbįr irüp her dem ķabā-dūzį ķılur

---

* S'de 123a. M'de 114a.
der-beyān-ı eltāf-ı tecellį-i śıfat reml-i müŝemmen: der-beyān-ı eltāf-ı tecellį-i śıfat S

5 geh libās-ı ķahr giyip şeh göŋül yolın urur
cānda yaķup meşØale gāhi ķılavuzı ķılur

gāh olur çün şāØiķa cānlara berķ-ı ŧalØatuŋ
geh cemālüŋ pertevi şemØ-ı şeb-efrūzį ķılur

ser-fürūmānde ki ire aŋa luŧfuŋ ce□besi
kem-terįn-pāye bu śaķfı tāķ-ı pįrūzį ķılur

dil ĥāķāyıķ baĥri mevcinüŋ teferrücgāhıdur
ki niŝār ol mevc bu elfāžı mermūzį ķılur

tā ĥaķįķį oldı çā-ger bu ŧarįķat şāhına
yüzini Øāşıķlaruŋ uş ayağı tozı ķılur

173
der-Øarż-ı niyāz baĥr-ı ħafįf *

— • — — / • — • — / • • —

pįşe idinme bį-vefālığı yār
kesme bizümle aşinālığı yār

her ġamı ħōd cü□ā cü□ā çekevüz
kim çeker bu ġam-ı cü□ālığı yār

kimseye virmesün cihānda ħüźā
ĥasret odına mübtelālığı yār

görmegiçün idinmişem pįşe
anı ķapu ķapu gedālığı yār

(5ab) S'de kenarda, M'de yok.
(9a) bu:ol M.
* S'de 123b. M'de 114b.
der-Øarż-ı niyāz baĥr-i ħafįf:der-Øarż-ı niyāz S.

5 görmeyicek cemāl-i şemØın anuŋ
niderüz gözde rūşinalıġı yār

kim çıḳarur ĥaḳįḳįyi yoldan
Øışḳ ider aŋa pişüvālıġı yār

dostdan ayru kimseneye leźźet
virmedi ṣaġlıġı śafālıġı yār

174
naśįĥat der-vaśf-ı aĥvāl-i rūzigār hezec-i müŝemmen*

• ——— / • ——— / • ——— / • ———

ulular geçdi her yirde ḳalup durur hünersüzler
çırāġ-ı dįndürürler gör velį bį-nūr-u fersüzler

geçemez resm ü āyinden ŧuyusuz şuØle-i dįnden
ḳamu aĥvāl-ı bāŧından dirįġā gey ħabersüzler

kesilmezler Øalāyıḳdan utanmazlar ħalāyıḳdan
hem eŧvār-ı ĥaḳāyıḳdan gör ol göŋli eŝersüzler

şu kim zerḳ u cehāletdür śanursuz vecd ü ĥāletdür
ne ħizy ü ne ħacāletdür size bu iy baśarsuzlar

(6ab) M'de 7. beyit.
(7a) kimseye: kimseneye S.
(7ab) M'de 6. beyit.
* S'de 123b. M'de 115a.
naśįĥat der-vaśf-ı aĥvāl-i rūzigār hezec-i müŝemmen: -S.
(1a) ḳalupdurur: ḳalıp durur S.
(1b) nūr-u: nūr-ı S.
(3b) eŧvār: envār M.
(4a) śanursuz: śanursız M.

5 degüldür her muđıll u đāl bilüŋ taĥķįķ ehl-i ĥāl
inanur dir velį abdāl cihānda çoķ naźarsuzlar

degül āyįn dervįşi ki cüz nįstį vü bį-ħįşį
ķoyuŋ şekki vü teftįşi śanursuz iy gühersüzler

ki dervįş ol gedālardur ki Ǿāciz mübtelālardur
ya ħod şol bį-nevālar bürehne sįm ü zersüzler

degül sulŧān durur dervįş ġanįdür kān durur dervįş
ķamu ten cān durur dervįş eger tāc u kemersüzler

şeġāluŋ mįşede lāfı çoġalur çün ola ħālį
Ǿaceb mi daǾvį-i şeyħį iderse dįde-varsuzlar

10 göŋül şöhretde ġavġāda naźar her şekl-i zįbāda
velįkin terk-i dünyāda ķamuŋuz gey cigersüzler

ķaçan yol vara bį-himmet ne cidd ü cehd ü ne ġayret
śanasın bir bölük Ǿavrat ki ķalmışlardur ersüzler

gerekdür himmet-iǾālį śalāh u zühd ü hem taķvā
ki seyr-i Ǿālem-i Ǿulvį idemez bāl u persüzler

ĥamiyyetvar cehāletde ķanāǾat ikr ü tāǾatda
velį ĥaķķa itāǾatda ķaçan yidile sersüzler

śaġından bilmeyen śolı daķar boynına meftūnı
yidilür nefsinüŋ ķolıdur ol ħarlar yularsuzlar

15 ŧolanlar kibrile kįnden olup fāriġ ġam-ı dįnden
bilüŋ meker-i şeyāŧįnden olanlardur ĥaźersüzler

ŧalanlar Ǿįş-i dünyāya virür dįnini yaġmaya
ķalur bį-şuǾle bį-maye bu dūnda ol seĥersüzler

(9b) Ǿaceb mi: Ǿacemį S.
(14a) meftūnı: meftūlı M.
(15a) olup:olıp S.

göŋül teşvįş-i dünyādan ne ķurtarsun ya iġvādan
bu Øilm ü zühd ü taķvādan olanlar şol sipersüzler

uyanlar merd-i reh-bįne ne ħalķuŋ iØtiķādına
ne dünyāsına ne dįne olanlardur żararsuzlar

ĥaķįķį derd-i Øışķ içre yaħıl vir bāŧına şuØle
ki żulmetde ķalur şöyle bu āteşden şerarsuzlar

175
der-sükr*

• — — — / • — — — / • — —

menem śāĥib-ķırān fermān menümdür
menem şāh-ı cihān devrān menümdür

ķodum baş ortaya gelsün śalādur
diŋ uş meydān gelen çevgān menümdür

ķanı dįn ķılıcın urmaġa bir er
ki diye ol bugün meydān menümdür

ķamunuŋ yüregi zaħmı men oldum
ne bilsünler ki hem dermān menümdür

5 ne göŋli yıķılur ĥaķ söze eyden
ĥaķįķat müøminem įmān menümdür

göŋül Øarşında men ol şehsüvāram
ki seyrāngāh idem cevlān menümdür

(16b) dūnda:dünde M.
* S'de 125a. M'de 115b.

göŋül gözine baķ cān maşrıķından
ŧulūØ iden meh-i tābān menümdür

çü seyl-i Øışķ iletdi men ķavışdum
bu baĥre cünbiş-i Øummān menümdür

teferrüc ger iderseŋ nūĥ rūĥı
göŋülde ġarķ iden ŧūfān menümdür

10 cihān milkine yoķ hiç iltifātum
ne iltem dut ki bu vįrān menümdür

menem ki fāriġuøl bālam çü geçdüm
cihāndan Øālem-i Øirfān menümdür

çü server ķalmışam men pāy-ı der-gil
bu eşkile ne ġam bustān menümdür

men ol bāġ-ı ĥaķāyıķ bülbüliyem
işit bu nāle vü efġān menümdür

menem Øışķ-ı ĥaķįķį ķanda kim var
göŋül bir āşıķ-ı ĥayrān menümdür

15 dürüpdür defterini her saħunvar
bugün bu defter ü dįvān menümdür

(9ab) M'de kenarda.
(12a) server:ser erver S.
(15a) dürüpdür:düripdür S.

176
der-Øarż-ı niyāz*

• ——— / • ——— / • ——— / • ———

yoġ eksüklikde noķśānum menüm ki her günāhum var
velį teøŝįri yoķ her-giz egerçi her gün āhum var

ne bir sāØatda topraġa yüz urup iØtiźār itdüm
ne bir dem ħāb-ı ġafletden göz açdum intibāhum var

ne yüzüm var ki yalvarup dileyem suçumı veh kim
günāhum ĥadden aşmışdur her işde yüz tebāhum var

melāmet ħilØatin geydüm yürürem lāubālįvār
başumda serzenişden hem urınmışam külāhum var

5 muķırram nice olmayam suçuma muØterif yā-rab
baŋa bu kendü Øużvumdan ögüŋde çün güvāhum var

ilāhį kime yalvaram kimüŋ işigine varam
ķapuŋdan özge bir daħı menüm ne secdegāhum var

ilāhį mücrimem ħoram ki ķaldum Øāciz ü ✚ayrān
ne kimse ØØöźr ü ħāhum var ne ķadr ü Øizz ü cāhum var

menüm sıġınacaġum hem ķapuŋdur her meħāfetdeņ
ki cüz luŧfuŋ u cüz Øafvuŋ ne püşt ü ne penāhum var

yoluŋda ger ħacāletden ĥaķįķį ġarķa varmışdur
velį kesmez ümįźin dir keremlü pādişāhum var

10 olup maġrūr luŧfuŋa geh Øaceb ger olam küstāĥ
çü źüøl-menniøl-Øazįm iy şeh senüŋ gibi ilāhum var

---

* S'de 125a. M'de 116a.
(3a) yalvarup:yalvarıp S.
(10a) olup:olıp S.

177
der-śıfat-ı nefs-i emmāre*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

çoħ durur bį-ĥad keydi nefs-i şūmuŋ el-haźer
yoħ durur hįç dįnde ķaydı nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

ne nebįden utanur ne ħavf ider allāhdan
işi bį-şermį vü daǾvį nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

gāhi şekl-i ķamŧarįri urınup olur Ǿabūs
ki aķar yüzinde zehri nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

ħulķıdur çün zemherįr ü şerri dāyim müsteŧįr
ħūyıdur her yirde serdi nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

5 geh Ǿaķūr olup etin ħalķuŋ çeker zehrin saçar
ki ķaçar yüzinden efǾi nefs-i şūmuŋ el-ha er

gāh ĥasf olur çü kārūn gāh çün źennūn ider
belǾ bu ẓulmetde ķalbi nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

recm olur şeyŧān gibi çün kibrile aġar göge
geh döner firǾavna ŧabǾı nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

gāh pür- telbįs bir iblįs olur yoldan ırar
ħalķı görürsin bu muġvi nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

hay bu kāfir-kįş kāheldür muħanneŝdür ki ne
ġayreti vardur ne dįni nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

---

* S'de 125b. M'de 116b.
(2a) ħavf ider: ħavfı var M.
(3a) gāhi:gāhi M.
(5a) olup:olıp S.

10 āħirin gözlemez aħur bizdürür şehvet-perest
hem-çü ĥayvāndur ne maØnį nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

er ki meømūr oldı maġbūn itdi bu emmāreye
aŋa ne dįn ķor ne dünyį nefs-i şūmuŋ el-ĥāźer

niçeleri ķıldı maġbūn mekr ü tesvįlātıla
kim bulur şerrinden emni nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

nefse yidilen Øazįz aŋla degül ħardan temįz
ġıll-ı ġullı çūl-ı źülli nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

ŧolu ĥayyāt u Øaķārib bir cehennemdür yaķar
bu durur aĥvāl u vaśfı nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

15 ķıl riyāżatdan ĥaķįķį aŋa bir zindān serā
var ni urur saŋa bendi nefs-i şūmuŋ el-ĥaźer

178
şikāyet ez-fitne-i āħir-zamān ve taĥvįl-i aħvāl u ķaĥt-ı ricāl*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

dirįġ āħir zamān oldı belürdü çoķ Øalāmetler
olup ẓāhir fesād işler şu bidØatlar ḍalāletler

dutılmaz şerØ aĥkāmı atup ardına islāmı
görüŋ her müdbir-i Øāmį ki ne ider sefāhetler

(11a) maġbūn:maĥrūm M.
(14b) aĥvāl u: aĥvāli vü M.
* S'de 126a. M'de 117b.
(1b) olup:olıp S.
(2a) dutılmaz:tutılmaz M. atup:atıp S.

zebūn oldı muvaĥĥidler olup ġālib muķallidler
dirįġā āh mülĥidler ider dürlü şenāØatlar

edeb ķanda ĥayā ķanda resūle iktidā ķanda
begüm śıdķ u śafā ķanda dutup ķalbi ķasāvetler

5 meşāyiħ yolı erkānı ķanı tesvįl-i şeyŧānį
ŧarįķ idinüben anı iderler çok isāøetler

ķanı teøyiblerüŋ Óahdi ķanı zāhidlerüŋ zühdi
ķanı sāliklerüŋ cehdi ķanı cūØ u riyāżatlar

ķanı Óābidlerüŋ virdi ķanı ķalbüŋde dįn derdi
ķanı ġayret ķanı merdį ķanı şāha Øibādetler

ķanı cemØiyyet-i iĥsān ķanı ya śoĥbet-i merdān
ķanı źevķ u ķanı Øirfān ķanı nūr-ı vilāyetler

ķanı Óāşıķlaruŋ sūzı ķanı derd-i dil-efrūzı
yaķılmaġa şeb ü rūzı ķanı Øışķ u ĥarāretler

10 ķanı yolda ķoyup hestį tevāżuØ ħākį vü pestį
ķanı ĥayret ķanı mestį ķanı ya vecd ü ĥāletler

müsülmānı vü dįndārı idüp Øucbıla pindārı
ķoyup ĥaķdan uman yādı ķanı ehl-i saØādetler

ķamulardan menem bed-ter żaØįfem mūrdan kemter
źelįlem Óācizem aĥķar ħocam senden Øināyetler

ilāhį nefsi şerrinden ĥaķįķįyi ħalāś eyle
ki andandur ķamu yirde aŋa bunca ħacāletler

(2b) müdbir-i: müdbir ü M.
(3a) olup:olıp S.
(4b) dutup:dutıp S.
(10a) ķoyup:ķoyıp S.
(11a) idüp:idip S.

179
der-sükr*

• ——— / • ——— / • ——— / • ———

yürege derd-i Ǿışķuŋdan irer her dem cirāĥātlar
anuŋıla olur ĥāśıl ki ķalb ü rūĥa rāĥatlar

ĥamāluŋ pertevinden her ne cāna ki düşer āteş
gül ü reyĥān olur aŋa ħāliǿlāsā ĥarāretler

men ol śūfį-i zerrāķam ki bir pūla daħı ħalķ
meni ālmaziken minnet ĥaķa irdi Ǿināyetler

bilürseŋ Ǿışķı sırrından bize bir remz eyid var ni
yüri ĥācet degül satma yüri keşf-i kerāmetler

5 menem pįr-i ħarābātį ħarābāt-ı fenāda di
ne dirseŋ iy melāmet ger melūl olmaz melāmetler

göŋülde şūriş-i Ǿışķuŋ ķoparur bir ķıyāmet ki
aŋa bu dilden eydilmez ki ne olur Ǿalāmetler

menem ol yūsuf-ı maǾnį ki ger refǾ eyleyem bürķaǾ
zelįħā-yı cihān cevfi ŧola pür-nār-ı ĥasretler

ger açam pįrehen nūr-ı baśįret ola yaǾķūba
irüşsün raġmına şeyħ-i zemānuŋ bu beşāretler

ĥaķįķį Ǿışķına cānı kim itmez āşinā yāruŋ
bilüŋ yād oldı devletden ola ĥažž-ı nedāmetler

* S'de 126b. M'de 118a

180
der-naśīĥat*

—•——/—•——/—•——/—•—

ger olursaŋuz efendi siz daħı yoldaşlar
biz de yüz döndürmeyelüm ger ola yol ŧaşlar

bu belā meydānıdur dīn pehlevānı ħāś eren
bunda cān terkini urıp oynadılar başlar

śad-hezārān olsun ol sulŧānlara taĥsinlere
biŋ cihān ŧolusı hem ol şehlere şābāşlar

evliyā-yı ĥaķ görür bāŧın şuØāØātın yine
var ni gün tābına ķanda ķatlanur ħuffāşlar

5 görmedi envār-ı bī-Øayneøl-yaķīn her bī-baśar
ŧuymadı esrārını ĥaķķaøl-yaķīn ķulmaşlar

śanma ola muŧŧāliØ aĥvāline śāĥib-dilüŋ
ziyyile her sūfī ger çoķ çoķ yaşaya yaşlar

derd-i dīn ĥāśıl idelüm biz de yoluŋda ħocam
yanalum yaķılalum gözden aķıdup yaşlar

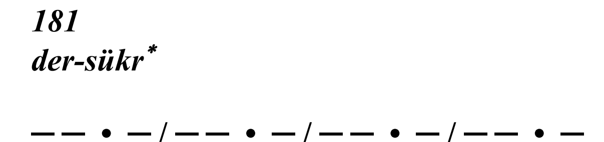
ahumuzuŋ tütüni tütsün yiŋilensün yine
yāreler dilden azup başa dökelüm daşlar

her belāsına bu yoluŋ ķıl ĥaķīķī śabr idin
cān ki her dürlü cevrden her cefāsın eşler

---

* S'de 127a. M'de 111b.
(8b) azup başa dökelüm daşlar:açılsun hem ögilen başlar M.
(9a) bu:- S.

181
der-sükr[*]

mestāne söz didükde men bu ħalķ sayuķlar śanur
ölüp yine dirüleyim ol meni uyuķlar ŧanur

maǾnį cemāline gözi ŧuş olmayanlar bu sözi
türküŋ yābānda çaġrup eyitdügi tuyuķlar śanur

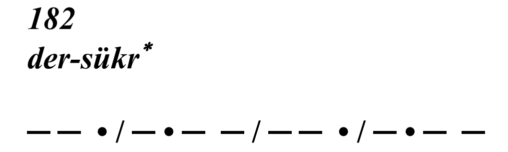
cān Ǿışķ odından ĥāmile olıp doġırmaķdur bu ĥāl
yeŋgeler itüŋ ölüsin yayduġı yayuķlar śanur

Ǿāşıķlaruŋ güftārına gūş urmaġı bį-fāyide
mestānalıķ sırrın daħı ŧuymayan ayıķlar śanur

5 şöyle ġurūr u ġaflete ġarķa varup durur Ǿavām
bātın göziyile baķan anları uyuķlar śanur

Ǿışķ-ı ĥaķįķįnüŋ ķamu □errāta nūrı irdügin
tābān güneş gibi yalan aǾmādur uyuķlar śanur

182
der-sükr[*]

men Ǿışķuŋ esrükiyem mestānalıķ menümdür

---

[*] S’de 127b. M’de 114b kenarda.
der-sükr:- S.
(1b) ölüp:ölip S. dirüleyim:dirülerem M.
(3b) ölüsin:ölisin S.
[*] S’de 127b. M’de 114b kenarda.

zencįr dutmazam men dįvānalıķ menümdür

men bezm-i lįmeǾaǿllāh şemǾı teşevvuķında
yandurmışam per ü bāl pervānalıķ menümdür

bir nefsiçün bu şehler dergāhı Ǿākifi hįç
sābıķ mı olısardur bįgānalıķ menümdür

olmaġa küntü kenzen esrārı cānda maħfį
bil śūretā ezelden vįrānalıķ menümdür

5 andan ki Ǿaķl u cānı sükr-i mey-i meĥabbet
almışdur ol raĥįķa peymānalıķ menümdür

meydānına ĥaķįķį girüp belānuŋ eydür
baş ortaya ķodum uş merdānalıķ menümdür

183
der-naśįĥat*

—— • —/—— • —/—— • —/—— • —

açuŋ gözüŋüz demdürür hay ħocalar hay ħocalar
irişmedi bu demlere gördüŋüz āħį ancalar

topraġa düşdükde ķamu yiksān olur yoħsul u bay
ķadrini Ǿālį görmesün iŋende köşki yüceler

leźźāt-ı Ǿālem uş ķamuŋuzdan çıķa göz yumılup
şol dem ki bu ķara yirüŋ altında topraķ ķoçalar

sen bir ĥużūr-ı ķalbile ne vaķt idersin ŧāǾatı
göŋlüŋ tenaǾǾumda durur her günler ü her giceler

(5ab): M'de yok.
* S'de 128a. M'de 114b kenarda.

5 dün gün teveccüh ĥażrete ħanum cüvānlıķda gerek
yoġsa ne iş başara bu güci kesilmiş ķocalar

sen dürlü niØmetler yiyüp Øişret idersin niçeler
gücile bulur virmege nefse yavanca göceler

oldı ferįdüød-dehr eren baķ her kemālātıla gör
niçenüŋ işi bitmedi dāħı elf-i bį-hįceler

Øilm-i ĥaķāyıķdan daħı sen rūĥa virmedüŋ ġıdā
gözüŋde uçarlar senüŋ her dem süŋüşler ucalar

yoħdur ĥaķįķį gibi bu Øālemde bir üftāde ķul
ķaldı Øalemde eli yoķ bilürler āħį ancalar

184
ķāfiyetüøz-zāø der-tevĥįd*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

sensüz idemez saŋa teveccüh yönelen yüz
sensüz göremez ķandayısa seni gören göz

dįdāruŋı görmeklige ger lāyıķ olaydı
bu ħalķ-ı cihān cümle göreydi seni düpdüz

sensüz el ayaķ deprenimez kim gire yola
sensüz ne ķulaķ işide dil ħod ne virür söz

śaĥrāyı vücūda getüren ketm-i Øademden

---

* S'de 128b. M'de 118b.
(2ab) M'de kenarda.
(3b) virür söz:vire söz M.

sensin ķamu maħlūķ ķuluŋdur eyü yavuz

5 emrüŋile gerdān durur eflāk senüŋ hem
şevķuŋıla raķsān meh ü ħurşįd şeb ü rūz

ĥayrānı durur ĥikmetünüŋ hem ŧoķuz eflāk
fermānı durur ĥükmüŋüŋ iy şeh yidi yılduz

giryān ġam-ı Ǿışķuŋla durur ebr-i bahārį
ħandān dem-i luŧfuŋla olur sūret-i nev-rūz

cānumda ezel ġayret-i Ǿışķuŋ ķomış āşūb
göŋlümde edeb hem heves-i vaśluŋı merkūz

göŋlümde sevüŋ şūrişidür mevc-i dür-efşān
cānumda bu Ǿışķ āteşidür şemǾ-idil-efrūz

10 gözümde ayālüŋ eŝeri śubħ-ı saǾādet
göŋlümde visālüŋ emeli devlet-i pįrūz

rūşenlıġı Ǿışķuŋıladur göŋlüm evinüŋ
özge nemeyile olamazvan hele men uz

gün şuǾlesi ŧoķınmaduġı yirde görürsin
ĥāśıl mı virür nesne cihāndaki ola ķoz

Ǿışķ odıyıla kesbidegör ķalbe ĥarāret
bį-derd göŋülden ne biter var ni ümįź üz

Ǿışķıla ŧoġar cānda ħanum maǾrifetuøllāh
Ǿışķıla dinür dilde begüm nükte-i mermūz

15 ażǾāf u mużāǾaf ola ķadrüŋ ķo buǾillet
ĥarfin ne misāl ü ne lefįf ü yana mehmūz

(11b) olamazvan:olmazvan M.
(13a) ķalbe ĥarāret:ķalb-i ĥarāret M.
(15a) mużāǾaf:mużāf S.

maĥv ol bu fenāda niderüz naĥvı vü śarfı
tertįbi ķo ķayd olmaya tā ŧabǾ-ı bed-āmūz

ki dāġ-ı ġamuŋdur baŋa āsāyiş ü rāĥat
göŋlüme śafālar virür ol āteş ü ol sūz

sen eyle ĥaķįķįye Ǿināyet naźarın kim
düşmişlerüŋ aĥvāli görilse göyinür öz

çıķarma anı źulmet-i ŧabǾıla yoluŋdan
ķıl meşǾale-i Ǿışķuŋı sen ana ķulavuz

185
şerĥ-i rāz ve lisān-ı cemǾeǿl- cemǾ*

• — — — / • — — — / • — —

menem pervāne-i şemǾ-ı dil-efrūz
ki Ǿömrümdür menüm bu āteş ü sūz

ölürem şemǾı gibi yanmazısam
ĥayātum bu ki yanam her şeb ü rūz

bulup ānestü nāruŋ iķtibāsın
olıp bu rūşenį-i şemǾ-ı pįrūz

men ol murġam ki seyr-i lā-mekānda
menem çavķına her murġuŋ ķulavuz

5 ķanadum şeh-peri şevķ-ı cemālüŋ
ķoma āfātdan maĥfūz u maĥrūz

(18a) eyle:eyleye M.
* S'de 129a. M'de 119b.
(3a) bulup:bulıp S.
(3b) olıp:alıp M.

eger pervāz idem senden saŋa dost
eger āvāz idem esrār u mermūz

ḳamu deryā-yı Ǿışḳuŋ cūşişidür
ĥaḳīḳī bil işit eyü vü yavuz

186
der-vaśf-ı ĥāl-i dil der-Ǿālem-i vaĥdet*

• • — — / • • — — / • • — — / • • —

dahı aŋılmaziken caŋ u cihān adı henūz
yoħiken rūşeni vü ẓulmet-i nefs ü şeb ü rūz

dilde tafśīli dinilmezdi daħı her faśluŋ
zemherīrüŋ yoġıdı şiddeti hem tiffe temūz

bizi yaħmışdı harāretine Ǿışḳuŋ maǾşūḳ
dilde ḳomışıdı dil-ber ruħı hem āteş ü sūz

ḳıblemiz olmışıdı anda cemāl-i maǾşūk
mest ü ĥayrān ḳamu ĥażretde ŧururduḳ yüzeyüz

5 gūş u hūşile bu rāzı işidürseŋ gey işit
söylenür ĥāl-i dilile yine her dem bu rumūz

źikrümüz dilde göŋülde fikrümüz ol oldı
daħı özge nemeyi fehm idemez eyü yavuz

naĥv u śarfı niderüz biz bu yola maĥv gerek

(6b) esrār u:esrār-ı S.
* S'de 129b. M'de 119b.
(3b) āteş ü: āteş-i S.
(6b) fehm : fehm fikr S.

ḳalı ḳo ĥāle yitiş hay niçe bir cāze yecūz

varlıġın maĥv idüben var di ĥaḳįḳį aradan
tā ki merdān-ı ĥaḳuŋ yolına ḳondurmaya toz

187
der-vaśf-ı ĥāl-i mestį-i ezel der-meclis-i elest*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

biz ħarābātına Ǿışḳuŋ mest ü şeydā gelmişüz
sükrile üftān u ħįzān bį-ser ü pā gelmişüz

çekmişüz cām-ı belįden curǾa-ı bezm-i elest
ġarḳa-ı deryā-yı saĥbā-yı tecellā gelmişüz

zevraḳ-ı Ǿaḳlıla ḳaçan hay iĥāŧa idesin
sen bu rāz-ı Ǿışḳ-ı cūşıla çü deryā gelmişüz

kim bulur şems-i ezel şavḳında yiten źerreyi
tā ebed ol nūrıla gerçi hüveydā gelmişüz

5 şemǾ-ı vaħdetde yanan cānda ne ism ü resm ola
külli nūr u fer olup bį-bāl u pervā gelmişüz

iy melāmet ger bizi sen söylemek ĥācet degül
biz ĥarābat-ı ĥakāyıḳdan çü rüsvā gelmişüz

hay ḳo varlıḳ defterin yuyana ne nām u ne neng
maĥv olup vaśf u śıfatdan çün müberrā gelmişüz

bize keŝret varlıġın ŧuymaḳ belā vü ġam yiter

(7a) naĥv u:naĥv-ı S.
* S'de 129b. M'de 120a.
(5b) nūr u:nūr-ı M.

çünki vaĥdet Øāleminden ferd ü tenhā gelmişüz

cāh u çāhį žulmetinde ķalduŋ iy śūret-perest
ķılmaduŋ fehm anı kim biz sırr-ı maØnā gelmişüz

10 Øucb evi dįvārın ola bir götür rūşen saŋa
kim cemāl-i pertevinden Øālem-ānā gelmişüz

ireli Øışķ-ı ĥaķįķį şevķ odıdur zādumuz
derd-i ħūninden ezelden çün müberrā gelmişüz

188
nažįre*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

varalı bizden ķamu Øışķ aldı bizüm varumuz
ķalmadı tā kim ĥarįzį kisveden āŝārumuz

fikri sükre degşürüp biz Øaķlı virdük ĥayrete
görüŋ aldanmaķ mıdur ol dostıla pāzārumuz

kendünüŋ inØāmıdur hem bizden itdügi ķabūl
Øaybumuz örten ķıbāb-ı ġaybda settārumuz

kim görür ki sırrını fāş eyleye Øāşıķlaruŋ
çünki lā-yaØrifhüm eydür ġayrį ol ġaffārumuz

5 oldı aħlāķ-ı mekārim Øaybumı śanur ŧapuŋ
ħalķa her rüsvālıġumuz ki çaķar dildārumuz

(11b) müberrā:mürebbā S.
* S'de 130a. M'de 120b.
(4b) lā-yaØrifhüm:lā-yaØrifühüm S. lā-yaØrifhüm (K.K. 23/69) "(Peygamberlerini) tanımadılar.".
(5a) Øaybumı:Øayb mı M.
(5b) çaķar:çıķar M.

açduġ ol maħmūrlıķdan nūş idüp ger gözümüz
sermedį ser-mest olur bil sen velį hüşyārumuz

ŧā şühūd-ı keŝrete vaĥdet cemālinden źühūl
irmege ġufr istenür maØnā-yı istiġfārumuz

niçe ķala iĥtifāda zeyn-i her-luŧf-i ħafį
çünki mevlānā ĥaķįķį Øışķıdur Øaŧŧārumuz

vüsØ-ı miķdār-ı yaķįni irdügince her kişi
söyledi biz hem-çünān uş söylenür güftārumuz

10 bu göŋül raşĥından oldı bil saŋa güftārumuz
var ni ġarrādur deŋizler ķaynadur esrārumuz

189
sükriyyāt der-beyān-ı śıfat-ı ķalb ve keyfiyyet-i envār-ı bātın baĥr-ı recez *

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

seyr-i hevā-yı ġayb ider ol ŧāyir-i çālākümüz
nūrından ayuŋ hem günüŋ rūşendürür idrākümüz

gün gibi ser-tā-ser naẓar aŋla bizi iy bį-ħaber
çün buldı māzāġuøl-baśar küĥlin dil-i derrākümüz

tefsįr-i dürriyün bizüm evśāf-ı śāf-ı ķalbümüz
teøvįl-i lem temseshü nār elŧāf-ı nūr-ı pākümüz

yāruŋ cemāl-i pertevi bu cemØ içinde şemØumuz
oldı celāl-i saŧveti hem encüm-i eflākümüz

---

* S'de 129b. M'de 121a.
(2a) bį-ħaber:ħaber M.

5 āŝār-ı ķurbetdendürür şükrile istiġrāķumuz
envār-ı vaĥdetdendürür sükrile istihlākümüz

āfāķa odlar bıraġur gör teff-i tāb-ı āhumuz
ol curǾadan çūşiş ķılur çünki dem-ā-dem ħākümüz

her āhū-yı yā-hū-künān oldı esįr-i śaydumuz
hem şįr-i ġurrāndur bizüm her beste-i fitrākümüz

her derdümend ü ħaste-dil ger-çi ki dāmengįrümüz
her Ǿāşıķ-ı şūride-āl gerçi girįbān çākümüz

lākin bu istiġnāda biz tenhā ķamudan iy Ǿazįz
çün fāriġuǾl-bāluz bizüm yoħdur cihāndan bākümüz

10 gel hūn-ı tūndan iy biser gülzār-ı faķre ķıl güzer
el-faķru faħru didi çün şāhınşeh-i levlākümüz

andan ki ġamgįn göŋlümüz ŧoldı ĥaķįķį Ǿışķıla
bıraķdı gözden Ǿālemi bu dįde-i nemnākümüz

şol bir nihāyetsüz deŋiz eydür saŋa kim tįz tįz
gel dilegüŋce gevher al yoħdur bizüm imsākümüz

190
nažįre*

—— • —/—— • —/—— • —/—— • —

seyyār-ı kāf-ı ķurbdur ol ŧāyir-i çālākümüz
ol vechile rūşendürür hem ķamudan idrākümüz

(10b) faħru:faħrį M.
* S'de131a. M'de 121b.
(1a) ķurbdur:ķurb durur S.

bil gün gibi rūşen naẓar ḳılmış durur iy bį-ħaber
ol şāh-ı māzāġuøl-baśar şerØi dil-i derrākümüz

tefsįr-i nūr oldı bizüm elŧāf-ı naØt-i źātumuz
teøvįl-i lem temseshü nār evsāf-ı rūĥ-ı pākümüz

şavķ-ı cemāl-i şāh olur her yir şemØ-ı cemØümüz
sübhāt-ı vechuøllāh olur hem encüm-i eflākümüz

5 elvāĥ-ı ķalbümüzde ħaŧ nūrun Øalā nūr oħınur
miśbāh-ı yehdiøllāh olur miftāĥ-ı ķufl-ı çākümüz

vird-i necāt-ı bį-ħodı şükrile istiġrāķumuz
oldı ĥayāt-ı sermedį sükrile istihlākümüz

biz faķrıla faħr iderüz yiter bize Øizz ü şeref
bil pįşuvāmuz olduġı şāhınşeh-i levlākümüz

himmet atını śaluban ce□be kemendin atalı
āzāde diller göŋlidür her beste-i fitrākümüz

ĥāşā ki göŋlüŋde ola ġayr-ı rıżā-yı ḥaķ ġaraż
yaħdı ĥaķįķį Øışķı çün pāk itdi her ħāşākümüz

191
der-śafā-yı bātın ve medĥ-i sultān-ı meşāyiħ*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

biz kim fenā vü faķrda maĥv iderüz evśāfumuz
tā her küdūratdan olur pākįde ķalb-i śāfumuz

(7b) pįşuvāmuz:pişuvāmuz M. şāhınşeh:şāhaşeh M.
* S’de 131b. M’de 121b.

şemǾ-ı yaķįnüŋ şuǾlesi irdükde refǾ olmışdurur
dil ħāneķāhından ķamu žulmet-i şįn ü kāfumuz

çün inşirāĥ-ı śadr olur tābānda hem-çün bedr olur
dil nūr-ı bāŧından ŧolar ol demde her eŧrāfumuz

gözlülere rūşen bizüm ħod gülşen-i envārumuz
gizlülere žāhir bizüm hem kulzüm-i elŧāfumuz

5 bir pūla degmez varlığı kāhallığı hem ŧarlığı
degşürdi Ǿirfān naķdına şükr olsun ol śarrāfumuz

ol ħusrev-i iķlįm-i cān seyyār-ı sırr-ı lā-mekān
ŧayyār-ı Ǿarş-ı āşiyān sį-murġ-ı seyr-i ķāķumuz

dįn şāhı şeyħ ibrāhimüŋ tekmįl-i nūrundan niçe
śāhib-kemāl irmişdürür çün zeyn-i dįn-i ħāfumuz

teǿyįd-i nūr-ı aĥmedį virür ĥayāt-ı sermedį
ĥaķ ŧāǾatı üzre ola bu yolda ger itlāfumuz

biz bir dem ayrılmazmışuz Ǿışķ-ı ĥaķįķįden daħı
sen şimdi gördüŋ ġāyet-i ĥubbından istiŧrāfumuz

192
der-sükr*

—— • —/—— • —/—— • —/—— • —

(2b) şįn:şįz M.
(3a) hem-çün;hem-çü M.
(4b) gizlülere:gizlere M.
(5a) kāhallığı:kahelligi M.
(8a) teǿyįd-i nūr: teǿyįd-i şerǾ M.
* S'de 132a. M'de 122a.

Øaḳlıla fehm olur degül her kimseye aĥvālümüz
bu dilden eydilür degül zịrā ki vaśf u ĥālümüz

şol rāzı ki dildāra dil söyler lisān-ı ĥāl ile
itmeŋ beyānın gey bedịØanuŋ lisān-ı lālumuz

biz Øālem-i vaĥdetden uş çün keŝrete düşdük ġarịb
bilmez kimesne dilümüz ki aŋlaya aḳvālumuz

pervāzumuz fevḳ-ı himem olduġiçün lācerem
pervāzı mı var ki göre her mürġ-ı perr ü bālumuz

5 ḳadrin şehüŋ ḳullarınuŋ dergāha irenler bilür
ḳandan riØāyet eylemek her şaĥsı bes iclālümüz

ol bị-miŝālüŋ Øışḳına düşenlerüŋ muØtal-ı Øayn
Øālemde miŝli var śanur var ni ḳanı emŝālümüz

ŧaØnıla ŧabl olsa şikem şükr eyleye vur dem-be-dem
ne ġam ġam-ı Øışḳ olıcaḳ çünki yine ŧabbālumuz

oġrın degül uġrılıyuz devletlenür bizi gören
eydür ŝenā vü şükr idüp ki ḳutlu geldi fālumuz

ĥaḳdan ĥaḳịḳị başına tāc-ı saØādet urılur
her kim geyürse egnine śıdḳıla bizüm śālumuz

193
der-sükr*

— • — — / — • — — / — • —

sırr-ı kerremnā durur ħum-ħānemüz

(4b) pervāzı:pervāsı M. mürġ-ı:mürġ-u M.
* S'de 132b. M'de 122b.

ceźb-i evednā durur peymānemüz

biz ħarābāt içre pįridük ezel
ŧıfliken anda atamuz anamuz

Øayn-ı cemØeøl-cemØ olur meclis bize
şemØ-ı vaĥdetde yanar pervānemüz

cām-ı lām-ı lįmeØaøllāhdan içer
lāyezalį mest olur mestānemüz

5 şāhbāz-ı hażretüz oldı bizüm
ĥüsnüŋüŋ elŧāfı dām u dānemüz

tāc-ı faḍḍalnā urınup oturur
taħt-ı įķānda dil-i şāhānemüz

geh ĥamalnā hüm atın binüp ider
seyr-i berr ü baĥre ol bį-gānemüz

şevķ atın süreli biz māt oluban
şehler oldı beydaķ u ferzānemüz

gencidük biz hey seni ġāfil ķodı
gözlemeŋ bu raħne-i vįrānemüz

10 bize bu sevdā ne efsūn eyledi
kim cihāna ŧoldı uş efsānemüz

ĥayret-i Øışķuŋ ḥakįkį fehmini
alalı her Øaķl olur dįvānemüz

(5a) şāhbāz-ı:şāhıbāz-ı S.
(7a) binüp:binip S.
(7b) baĥre:baĥr ü M

194
der-meẕemmet-i ehl-i bidØat hezec-i müŝemmen*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

göŋül derdine düşmeyen kişi dermān nedür bilmez
ŧolu ĥırś u ĥased ol bir ceseddür ħān nedür bilmez

temįzi olmayan şaħsuŋ bu dįv-i nefsi keydinden
ĥaķįķat göz ne ĥayvāndur ki ol insān nedür bilmez

bu tesvilāt-ı nefs içre ince mekr ü ĥiyel vardur
ki biŋde birini anuŋ bilüŋ şeyŧān nedür bilmez

sen iØrāż itme sünnetden ıraġ ol ehl-i bidØatdan
ki ol emr-i şerįØatdan ķula fermān nedür bilmez

5 ne diŋlersin maķālātın ki bilmez Øışķ ĥālātın
delįli yoķ söze ĥüccet nedür bürhān nedür bilmez

anuŋ islām nūrından ħaberdār olmamış cānı
ĥaķāyıķhā-yı įmān u reh-i iĥsān nedür bilmez

şerįØat emrini dutmaz ŧarįķat rāzın işitmez
ĥaķįķat Øāleminde ol dem-i Øirfān nedür bilmez

aŋa ki feyż-i er-raĥmān yitiśmez dutdı ķalbin rān
bes ol tefhįm-i sırr-ı Øallemeøl-ķurøān nedür bilmez

fidāyuz biŋ cihān u cān yolına merd-i ĥaķķuŋ kim
iki Øālemde ol ĥayrān ki cüz cānān nedür bilmez

10 bu āfāt-ı Øalāyıķdan ġam-ı nefs ü ħalāyıķdan
ki olmış fāriġuøl-bāl ol şeh-i merdān nedür bilmez

---

* S'de 132b. M'de 123a.
der-meẕemmet-i ehl-i bidØat hezec-i müẕemmen: der-meẕemmet-i ehl-i bidØat S.
(7a) dutmaz:ŧutmaz M.

ĥaķįķį Ǿışķ odıdur bu göŋülde çeşme-i ĥayvān
ger anı žulmet-i tende bu her ĥayvān nedür bilmez

195
ķaśįde der-beyān-ı istiġrāķ-ı Ǿāşıķ der-tecellį-i maǾşūķ ve şerĥ-ı rūzigār *

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

göŋül bu derdine Ǿışķuŋ Ǿaceb dermān nedür bilmez
irem dir vaślına yāruŋ velį imkān nedür bilmez

bugün deryā-yı vaślatda egerçi ġarķ-ı ĥayretdür
delü olmuş velį vaślat nedür hicrān nedür bilmez

göŋülden ķopdı bir ŧūfān ne peydā lįki ne penhān
varupdur ġarķa Ǿaķl u cān ki bu ŧūfān nedür bilmez

göŋül faķr u fenā içre Ǿacāyib salŧanat bulmış
ki ol leźźāt-ı rūĥānį bu ins ü cān nedür bilmez

5 göŋül bir źevķa yitişmiş meĥabbet odı içinde
ki anuŋ bir şemmesin aślā şeh-i devrān nedür bilmez

göŋül cevher-şinās-ı dįndürür ĥācet degül miskįn
eger ķadr u yevāķįt u ya-ħod mercān nedür bilmez

göŋül bu ħoş śafā içre bu luŧf u bu Ǿaŧa içre
bil alçaķlıķdan özge ol daħı yig kān nedür bilmez

göŋül rāzını fehm itmek muĥāl ola aŋa ki ol

---

* S’de 133a. M’de 123b.
(3b) varupdur:varıpdur M.
(6b) ķadr u:ķadr-i M.
(7a) bu:bir M.

hemān naķş-ı śuver gördi göŋül ne cān nedür bilmez

nice ögredesin śormaz ķaçan gösterdesin görmez
naẓar yoķ çünki aØmįde meh-i tābān nedür bilmez

10 ĥadįs-i Óışķı her gūla dime zuØm itme fehm ola
bilürsin ĥikmeti yunan begüm ĥayvān nedür bilmez

ķalanlar ħāb-ı ġafletde śafā bulmadı tāØatda
bula mı □ikr-i envārın şu ki nisyān nedür bilmez

Óaceb islāmı var ħalķuŋ ki dįn derdin unıtmışlar
śorarsaŋ biŋde ger anuŋ biri įmān nedür bilmez

ne ki tilķā-yı nefsinden gelür dirhem anı işler
ki ķaŧØā ĥüccet-i şerØį nedür bürhān nedür bilmez

şerįØat ĥükmine uymaz cihānuŋ mālına ŧoymaz
naśįĥat hįç aŋa ķomaz ki ĥaķ fermān nedür bilmez

15 getür bu ħalķ arasında bugün bir sāde dil ki ol
yalansuz söylemez ġaybet nedür bühtān nedür bilmez

ŧarįķat ehliyem diyen meşāyiħ yolını varmaz
işi bį-şermi vü tezvįr edeb erkān nedür bilmez

ıraġ ol zerķ u ĥįletden saķın zinhār bidØatdan
mübāĥį ĥįle düzer ki anı şeyŧān nedür bilmez

hele sen dįnüŋi yıķma ĥasedden cān oda yaķma
ķo ħalķuŋ ĥāline baķma ki ħalķ iĥsān nedür bilmez

isāØet ķılma iĥsān it maķāmuŋ luŧf ķıl cān it
göŋül maØnį ŧolu kān it musį ol kān nedür bilmez

20 çü ġam dillerde dāġ olma ķo sen mürde ırzāġ olma
ki bülbül olmasa her mürġ çü bu destān nedür bilmez

be-nūr-ı ferr-i ķuddūsı açıban perr-i ŧāvūsį

bu ḳudsį Øālem evcinde çü dil cevlan nedür bilmez

çü śūfį olmadı śāfį çü āyine görür tenden
bilüŋ Øaks-i eşiØØāt-ı ruħ-ı cānān nedür bilmez

ĥaķįķį dürr-i meknūndur sözüŋ baĥr-ı ĥaķāyıķdan
ne ola ķıymetin anuŋ eger nādān nedür bilmez

196
ķaśįde der-naśįĥat ve şerĥ-i aĥvāl-i rūzigār hezec-i aħreb-i müseddes [*]
— — • / • — — • / • — — • / • — —

sen śohbet-i merdānı ki iy yār ele girmez
zinhār ġanįmet gör ü zįnhār ele girmez

devlet güneşidür bularuŋ sāyesi başdan
ırmaya ħüźā ola nigehdār ele girmez

kim ķaĥŧ-ı ricāl oldı erenlerden ararsaŋ
śan yoħ bu diyār içreki deyyār ele girmez

her yirde yalan daØvįyile lāf urucı çoķ
lįk elde hünerden ķanı bir kār ele girmez

5 nefisüŋ eli baġlu ķolu şehvet esįri
ālūdedürür ekŝeri aĥrār ele girmez

göŋlinde śafā bitmedi pür- kįn ü küdūrat
çün raĥmetile cānına midrār ele girmez

hįç gitmedi reybį irişüp varıdı ġaybį
ķalbinde yaķįn yoķ ki cüz inkār ele girmez

[*] S’de 134a. M’de 124b.
ķaśįde der-naśįĥat ve şerĥ-i aĥvāl-i rūzigār hezec-i aħreb-i müseddes: ķaśįde der-naśįĥat ve şerĥ-i aĥvāl-i rūzigār S.

bir gözi açuḳ zinde-dil ü ehl-i śafāyı
göster ḳanı bir Ǿāşıķ-ı bį-zār ele girmez

bir vāḳıf-ı esrār u dil-i kāşif-i estār
aĥkām-ı tecellįde ħaberdār ele girmez

10 her müşkili ĥāll idici deryā-yı meǾārif
ġavvāśı ki bir ḳalb-i pür-envār ele girmez

yaħdı ulular fürḳat-ı cānı daħı anlar
geçdi günümüz ĥasretile zār ele girmez

her bir demi bir Ǿömridi śoĥbetlerinüŋ lįk
elden çıḳıcaḳ cān daħı tekrār ele girmez

ḳo ħābı ki çoḳ çoḳ yataruz āħir ol evde
kim şemǾ ü ĥaśįr ü der ü dįvār ele girmez

gel bu demi de görelüm iy dost ġanįmet
hicrān irer āħįr yine dįdār ele girmez

15 teslįmile gel śıġmaz inādetde temerrüd
var münkir-i seg zaħmuŋa tįmār ele girmez

kim faḳr naśįbin ala ki biŋde birinde
ħalḳuŋ ki bütün śıdḳıla iḳrār ele girmez

ġaflet meyi esrükleridür kendüyi bilmez
ħalḳuŋ göresin ekŝeri hüşyār ele girmez

cemiyyet-i her loḳma-perestüŋ arasında
germiyyet-i Ǿuşşāķ-ı dil-efkār ele girmez

śoĥbet diyi nādānlarıla çekme śuǾūbet
ḳo fāyide anda saŋa düşvār ele girmez

(11a) ulular:ular M.
(14b) dįdār:dįźār M.

20 şol meclise oturma ki eydilmeye tefsįr
taĥķįķ eĥādįŝ ü ya aħbār ele girmez

bil dįnini dünyā ya śatıcılar içinde
dįnüŋ yıķılur bāŧına miǾmār ele girmez

bāzārça-ı köhre-fürūş içre cevāhir
gözleme ķo gel gül-ħan-ı Ǿaŧŧār ele girmez

her künc-i ħarābį ŧolanup istemek ile
genc açıluban müflise dįnār ele girmez

bu cünbişile rāh-ı ŧalebde yüri iy gūl
sen istedügüŋ nesne saŋa var ele girmez

25 şimdi bu cihān içre dirįġā vü dirįġā
bir germ-rev ü merd-i ŧalebkār ele girmez

yüklü ne ķadar yol vara maǾlūm aħi göster
bir yol ire ki ola sebüg-bār ele girmez

her cānda tecellį mi ider pertev-i maǾşūķ
her dilde çü Ǿaks-i ruħ-ı dildār ele girmez

her yüzde görinmeye bu sįmā-yı saǾādet
her sözde bu elŧāf-ı dürer- bār ele girmez

her ķalbde bu gülşen-i envār-ı ĥaķāyıķ
göstermedi yüz zįre bu gülzār ele girmez

30 vur şemǾ-ı ķabūlıla ĥaķįķį sözine gūş
kim dürr-i bir anuŋ gibi şehvār ele girmez

hay eldeyiken furśatı gel itmeyelüm fevt
kim döne durur gerdiş-i ġaddār ele girmez

(20b) eĥādįŝ ü: eĥādįŝ-i M.
(23b) açıluban:açılıban S.

dükkān ĥisābın ķoyalum belki dükevnük
kim degmede allahıla bāzār ele girmez

bizüm gibi yoķlulara her Ǿaybı görürken
ol ħāliķumuz gibi ħırįdar ele girmez

zikr idelüm allāhı gel iħlāśıla dāyim
bundan yigirek dilde ki tekrār ele girmez

197
ķaśįde der-naśįĥat*

• • — — / • — • — / • • —

gelüŋüz bile Ǿazm-i yār iderüz
terk-i hestį vü hem diyār iderüz

kendüliksüz gelüŋ fenā yolıdur
terk ü tecrįd-i iħtiyār iderüz

cām-ı Ǿışķıla cānı esritdük
Ǿaķlı āşüfte vü ħumār iderüz

yine tedbįr-i Ǿaķlı tārāca
virdük uş külli tārumār iderüz

5 başa sevdā-yı Ǿışķ aġdı yine
göŋüli cān-ı bį-ķarār iderüz

şerar-ı Ǿışķıla götürdük baş
biz şer-ü şūr-ı bį-şümar iderüz

(33a) Ǿaybı:- M.
* S'de 135b. M'de 125b.
ķaśįde der-naśįĥat: ķaśįde der-sükr M.

niçenüŋ göŋli evine od urup
sūħte anı berķıvar iderüz

bu ġam-ı Ǿışķ esāsını anuŋ
cānı içinde üstüvār iderüz

tosun-ı nefsi zįr-i rān idicek
göŋüli milke şehsüvār iderüz

10 perr-i Ǿışķıla idicek pervāz
Ǿālem-i Ǿulvįyi maŧār iderüz

her ne yire ki biz ķadem baśaruz
anı śādıķlara mezār iderüz

derd-i Ǿışķıla şemǾı gibi yanup
yaķılup bu teni nizār iderüz

nāle vü āhı hem-dem idinirüz
gam-ı dildārı gam-küsār iderüz

gör ne dil-teng olup iŋiler çeng
nāle-i zįri biz ki zār iderüz

15 nālemüzden büküldi çeng ü neyi
sūz-ı āhıla dil-figār iderüz

buraruz ķulaġını ŧanbūruŋ
deffi müştile derde cār iderüz

bį-bahā dürleri çü ebr-i bahār
yoluŋa gözden uş niŝār iderüz

ķalmışuz ser gibi pā-der-gil

(6b) şer-ü:şer-i M.
(15a) büküldi:bükildi M.
(18a) ser:sehv S.

göz yaşından çü cūyıbar iderüz

yārı yād eyledükçe çevremüzi
ḳanlu yaşıla lālezār iderüz

20 Ǿışḳ meydānı içre biz cānı
anuŋiçün belā-şikār iderüz

dünyenüŋ biz ne mālına ḳaluruz
ne ħo mülkine iǾtibār iderüz

ḳomazuz biz bu dünye şöhretini
Ǿizzet-i ħalḳdan firār iderüz

dünyenüŋ Ǿizz ü cāh-ı faħrından
bizi yavlaḳ bilüŋ ki Ǿār iderüz

ħ^{v}ān olur açlıġ u yalınluḳ ŧon
biz ki faḳrıla iftiħār iderüz

25 yār içün meskenet ŧarįḳında
varlıġumuzı ħākisār iderüz

bize ħilǾat olur melāmet bil
nefs-i şūma bunuŋla kār iderüz

daḳaruz boynına ihānet ipin
aŋa ħizy ü nekāl-i dār iderüz

dürlü dürlü belālaruŋ nįşin
nefse çün nūş-ı ħoş-güvār iderüz

ħalḳ eger ḳaçarısa ölmekden
cānı biz mevte intiẓār iderüz

(23a) cāh-ı:cāh-u M.
(24a) ħ^{v}ān:ħūn S. yalınluḳ:yalınlıḳ M.
(28) dürlü:cevr ü S.

30 bu ŧılısmāt-ı śūreti bozuban
genc-i maØnįyi āşikār iderüz

Øaķlı ser-mest eyledük göŋüli
minledün ħamrına teġār iderüz

māsivāyı göŋülden itmege ķaŧØ
lā-yı naķyı ki ü ø l-fiķār iderüz

tā göŋülde cemal-i illøallāh
lemeØātını şehr-i yār iderüz

hele şāh işiginde yalvaruban
yüz yire vurduġ iØtiźār iderüz

35 hem bu yolda ĥaķįķį Øışķ erinüŋ
yüzi ayaġına ġubār iderüz

Øışķuŋ aĥvālini kim eydebile
besdürür sözde iħtiśār iderüz

sūz-ı Øışķıla eydilendür söz
biz hemān bir ķuru fışār iderüz

198
der-rıżā baĥr-ı mużāriØ *

— —• / — •— •/•— — •/— • —

ķılduķ ķabūl derdüŋi dermānı neylerüz
ŧalduķ çü ġam deŋizine Øummānı neylerüz

yansun yürek yanarısa senden degül dirįġ

(30a) bozuban:bozıban S.
* S'de 137a. M'de 127a.

bir iki ḳaṭre oda düşen ḳanı neylerüz

bir luṭfı gördi ḳahruŋ odından ki cān eger
yansa ebed gözetmeye pāyānı neylerüz

mestāne naØra ura meger cānda şevḳ odı
var ni şikāyet olmaya efgānı neylerüz

5 öŋüŋde başı oynamadın neye saḳlaruz
i̇ŝār ḳılmadın yoluŋa cānı neylerüz

çünki meØāni gencine yol buldı cānumuz
bozduḳ ṭılsımı śūret-i vi̇rānı neylerüz

dil baĥrine ṭal alagetür gevher-i yaḳi̇n
iy ṭaş baġırlu lüølü-i mercānı neylerüz

cennet naØi̇mini göze göstermezüz bize
dünyā serāyın aŋma ki zindānı neylerüz

bize ĥayāt-ı Øilmi̇ gerek cān-ı Øışḳıla
çün bu ĥayāt-ı ĥissi̇ olur fānı neylerüz

10 çün ẓulmet-i teØayyüni refØ itdi nūr-ı Øayn
ġayra ne iltifāt ne aØyānı neylerüz

virdi ĥaḳi̇ḳi̇ varlıġı evrāḳını yile
di̇vāne ḳo ki defter ü di̇vānı eylerüz

(9b) ĥissi̇:ĥiss M.
(10b) ne iltifāt ne: ne iltifāt ya M.

199
nažįre der-naśįĥat ve münācāt [*]

•— — —/ •— — —/•— —

sikender devleti yoħsula degmez
süleymān milketi hem ŧola degmez

ĥarįm-i Øizz-i şāha maĥrem olmak
bu ġull-ı ġıllıla her ġūla degmez

çü źikruøllāh-ı menşūr-ı vilāyet
dür ol devlet ķamu maØzūle degmez

bil ol cān Øālem-i mıśrında tāc u
bu taħt u salŧanat her ķūla degmez

5 bu Øirfān Øizzeti cühhāla olmaz
bu loķmān ĥikmeti her gūla degmez

ĥaķāyıķ Øilmi çün Øāriflerüŋdür
bil ol rütbet ki her mechūle degmez

şerįØat emrine yidilmeyen ten
bilüŋ boynındaġı meftūle degmez

riyā vü zerķıla yüz yıl ki ŧāØat
ķamu bir secde-i maķbūle degmez

cezā fįhinne ħayrātun ĥisāndan
eli iĥsāndan maġlūla degmez

10 bile Øilm ü Øamel raĥmet umanı
görüŋ ol itdügi meømūla degmez

---

[*] S'de 137b. M'de 127b.
(3a) źikruøllāh-ı: źikruøllāh M.
(4b) taħt u: taħt-ı M.

riyāset ehli ħod şuĥl-i cihāndan
eli girmeklige bil yola degmez

laķab ol himmet-i dūn şaħsa dirler
ayar altunlu kendü çöle degmez

naśįb-i seyr-i bātın keşf-i ĥāśıl
bil itmeyen dil-i maØlūla degmez

bel aĥyāhüm naśįb-i Øinde rabbih
fenā olġıl ki cüz maķtūla degmez

15 ḥaķįķį nide bilmez şāh öŋinde
ki biŋ įŝār-ı cān bir pūla degmez

200
der-rumūz [*]

• — — — / • — — — / • — —

gör ol mehtābı ki ger dūna śıġmaz
gir ol seylāba ki ceyĥūna śıġmaz

tal ol deryāya ki her mevc anuŋ
gelür çün kūh-ı her hāmūne śıġmaz

ne leylįdür Øaceb şevķ-ı cemāli
anuŋ bu tāķatı mecnūna śıġmaz

nidem ķanda varam āh u fiġanum
derūnį yaħdı vü bįrūna śıġmaz

5 çü rāz-ı Øışķ bu levĥ u ķalemden

---

[*] S’de 138a. M’de 128a.
(2b) kūh: kūh-ı S.

füzūndur naķş-ı kāf u nūna śıġmaz

riyāż-ı ünse var yūnus ki seyrüŋ
mażįķ-ı ĥabsi bāŧn-ı nūna śıġmaz

degül her Øaķl bu rāz içre dānā
ki Øışķ idrāki fehm-i dūna śıġmaz

göŋülde cānda yanar ħullet odı
degüldür tende ol bu tona śıġmaz

ĥaķįķį dürr-i deryā-yı ĥaķįķat
ķo naẓm-ı lüølüø-i meknūna śıġmaz

201
der-Øarż-ı niyāz*

•— — —/ •— — —/•— —

bugün sevdā-yı Øışķuŋ başa śıġmaz
ġamuŋ seyl-ābı gözde yaşa śıġmaz

firāķuŋ zehrini nice siŋürem
ki ol gey śarp aġudur aşa śıġmaz

eger Øışķuŋ odı deryāya düşse
hemān dem ķaynaya ol ŧaşa śıġmaz

bugün bir maØreke cānumda ķorduŋ
ki ol leşker bu ŧaġ u ŧaşa śıġmaz

5 nice maħfį ķılam cānda ĥaķįķį
anı ki ol cihāna ĥāşa śıġmaz

* S’de 138b. M’de 128b.

202
der-beyān-ı Ǿalāmet-i dürūġ-ı müddeǾiyān-ı bį-maǾnį berāy-ı tenbįh-i tālibān-ı mevlį* [*]

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

çün tihį feyż-i ilāhįden degüldür cūyuŋuz
ħuşk-ı leb Ǿaŧşān ne yürür bes ya ħalķ-ı kūyuŋuz

bulsa germiyyet cemāl-i āfitābından şehüŋ
hem-çü ħākister gerek serd olmayaydı rūyuŋuz

ŧuysa bu ger bu ĥaķāyıķ gülşeninden cānuŋuz
gül gibi Ǿālem ŧolaydı bes ser-ā-ser būyuŋuz

yanduŋuz çün Ǿışķa ķanı dūd-ı ah u vāyuŋuz
mestsiz mestāne noldı bes ya hāy u hūyuŋuz

5 mestsiz şehvet meyinden oldı lākin sükrüŋüz
anuŋiçün ħalķladur telħ-ı ħulķ u ħūyuŋuz

iy śafā meydānına giren ŧahāretsüzler er
pāksiz ķanı küdūratdan ya şüst ü şūyuŋuz

bāde-i Ǿışķıla bāde cism ü cān u Ǿaķluŋuz
cām-ı bį-ħįşi virüŋüz tā ķıla ħoş ŧoyuŋuz

ol şarāb-ı lā-yezālįden olasız mest ebed
ķalmaya hüşyār tende tā ki tār-ı mūyuŋuz

---

[*] S'de 138b. M'de 129a.
der-beyān-ı Ǿalāmet-i dürūġ-ı müddeǾiyān-ı bį- maǾnį berāy-ı tenbįh-i tālibān-ı mevlį: der-beyān-ı Ǿalāmet-i dürūġ-ı müddeǾiyān berāy-ı tenbįh-i tālibān-ı mevlį S.
(1b) ħuşk-ı: ħuşk-u M.
(8a) olasız mest: ola ser-mest M.

pįşuvāŋuzdur ĥaķįķį Ǿışķ-ı ŧāliblerseŋüz
śıdķıla elden ķomaŋ bir laĥża cüst ü cūyuŋuz

203
der-derd-i Ǿışķ*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

bu ĥāl-i dilefrūz ki her derde virilmez
bu derd-i ciger-sūz ķamu merde virilmez

germiyyet-i Ǿışķuŋ ki şafaķ baġrın ider ħūn
āh-ı seĥeriyile ķamu serde virilmez

şol ķuvvet-i bāŧın ki ricāle virilüpdür
bilürsine nā-bāliġa vü ħurda virilmez

yaġmur ķaŧarātı ķamu yirde güher olmaz
zer ķıymet-i şahsiye vü her zende virilmez

5 envār-ı tecellįden iren şuǾle-i bāŧın
vaśfı virülür dilde vü mermerde virilmez

Ǿāşıķlar alur ĥažž-ı tecellį-i cemālin
zāhidlere çün zühdi olur perde virilmez

bir ķalb gerek ki ola pākide ĥaķįķį
kim Ǿışķa dil-i mürde vü efsürde virilmez

---

* S'de 139a. M'de 129a.
(3a) virilüpdür: virilipdür S.
(6b) zühdi: zühd M.
(7b) dil-i mürde: dil-ü merde M.

204
der-sükr*

—— •/•— —•/•— —• /•— —

Øāḳıl bize pend itme ki mestānelerüz biz
zencįr mi dutar bizi dįvānelerüz biz

pür-zehr melāmet ḳadeĥin anca ki içdük
bilmez kişi mey mi ya ħo mey-ħānelerüz biz

efsūnıla iy dįv bizi sen dutamazsın
kim reşk-i perį çün ruħ-ı cānānelerüz biz

yapam diriseŋ ḳo bizi miØmār degülsin
yıḳmaġa ne tedbįr çü vįrānelerüz biz

5 kem yabuz anuŋçün ki ĥaḳįḳat baĥrinüŋ
ḳaØrında bulınan eridür dānelerüz biz

şemØ-ı eĥadiyyetde yaḳup uş per ü bālı
ġarḳ olmışuz ol şuØlede pervānelerüz biz

cān terkini evvel ḳadem urup daħı çün ŧop
meydāna ḳoyan başını merdānelerüz biz

sebḳatda kim iltebile bizden sebaḳ eydüŋ
tevhįd-i ĥaḳįḳįde çü bį-gānelerüz biz

---

[*] S'de 139b. M'de 129b.
(2a) pür-zehr: pür-zehri M.
(3a) dutamazsın:ŧutamazsın M.
(5a) vezin bozuk.
(7a) urup: urıp S.

205
der-tevĥį̂d*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

lütfuŋ demine ŧalǾat-ı şems ü ķamer irmez
Ǿışķuŋ ġamına leźźet-i şehd ü şeker irmez

bir źerresini Ǿaķl idemez Ǿışķuŋuŋ idrāk
bir lemǾasını kim göre nūr-ı baśar irmez

bir lemǾaŋa bunca göz açup uş göremez çerħ
bir şuǾleŋe ay u gün olup der-be-der irmez

cān nice görür vaśluŋ eşiǾǾātını çünki
maĥv olur aŋa cān u cihāndan eŝer irmez

5 şol cāna ki zencį̄rini sevdāŋ ide pā-bend
ser-keştenüŋ ol seyrine bād-ı seĥer irmez

dil ĥālini kim vaśf ide ki semǾına ħalķuŋ
sübüĥāt-ı cemālüŋde yanandan ħaber irmez

dildār śunar vaśl-ı zülālin bize ammā
ħūn olur aŋa lį̄ki Ǿaŧaşdan ciger irmez

żulmetde ķalur şemǾ-ı yaķį̄ni göremez hįç
şol cāna ki bu āteş-i dilden şerar irmez

sen lāyıķıduŋ devlet-i şāhį saŋa degdi
kim salŧanat-ı Ǿışķa ĥaķį̄ķį ĥaşer irmez

---

* S'de139b. M'de 130a.

206
der-sükr*

Ǿışḳa düşmeyen ġāfil cānını uyandurmaz
cān Ǿışḳa yaḳanlaruŋ ŧamu cismin yandurmaz

bir curǾa Ǿışḳ elinden ilāhį şerbet içmişüz
deŋizler śuġuldursa śuśalıġın ḳandurmaz

maǾşūḳuŋ cemālidür Ǿışḳ odın ider teskįn
var ni deŋizler śuyı Ǿışḳ odın söyindürmez

derd-i ħūninden aŋun bir nevāle götüren
dünye küllį balısa barmaḳ aŋa bandurmaz

5 Ǿāşıḳ ser-efrāz olur şehdür bį-niyāz olur
Ǿaśruŋ selāŧįnlerin görürse baş indürmez

Ǿışḳ eri eyler dilįr öz cānından ider sįr
yanar oda girürse yolından yüz döndürmez

ḳılıçdan yiti śırāŧ pulın geç bį-iĥtiyāt
gözi dostda olanlar ayaġın ŧayındurmaz

yirde olmayan teslįm bulmadı ḳalb-i selįm
dört kitābuŋ maǾnisin anı hįç inandurmaz

ĥaḳįḳį Ǿışḳ şāhından nažar olmışdur seni
ḳorḳma bu ŧoġrı yoldan kimesne yayındurmaz

---

[*] S'de 140a. M'de 130a. Bu şiirde vezin sorunludur. Hece vezni kullanılmış olabilir.
(3b) söyindürmez: söyündürmez M.

207
der-beyān-ı netįce-i süĥan-śavāb ve lāġ*

—— •—/•— —/—— •—/•— —

naśśa muvāfıķ olsa yirince saġ bir söz
kim eydenüŋ ider ol yüzini aġ bir söz

söz var ķopara cengi aġdura yüzde rengi
söz var dimeye bengi ola çü lāġ bir söz

söz var ki cāna rāĥat söz var olur ķasāvet
göŋüllere cirāhat hem ola dāġ bir söz

ĥikmetden iste mūķın cānlara nuśĥ-ı telķįn
eyler göŋüli aydın olur çırāġ bir söz

5 yılanda olur aġu olan śadefde lüølüø
işit diyem i Øammū urup ķulaġ bir söz

bu-bekre śıdķ u Øadl-i Øömmerde ad tururdı
didükde Øandelįb-i bāġ-ı belāġ bir söz

iy bülbül-i ĥaķayıķ iy revnaķ-ı ĥadāyıķ
senden işitse Øāşıķ olaydı zāġ bir söz

kesb it yaķįn ķuliøl-ĥaķ levkāne mürren ammā
gey ķıl ĥaźer ki eyler ĥaķdan ıraġ bir söz

söz di ki ola ķadri gevherden anuŋ aØlā
sehv eyleyüp ĥaķįķį dime aşaġ bir söz

---

* S'de 140b. M'de 130b.
(5b) urup:urıp S.
(6a) berke:bekr-ü S.

208
der-naśįĥat ve taĥrįż-i be-tarįķ-ı Óışķ ve Óālem-i vaĥdet
baĥr-ı hezec-i mekfūf taķtįÓa*

•— — /•— —/•— — /•— —

gelüŋ bir idelüm hevādan ki pervāz
döküp bāl gelelüm ķamudan ne pervāz

yaķılup yanup ucdan uca şemiÓ gibi cān
ġam-ı Óışķıla ħoş ħoş idelüm uş āzāz

niçe rind iy ķallāş döküp yaş olup fāş
çü pervāne çü şemÓ ol iy dįvāne ser-endāz

görürsin ħo ĥālin temāmet per ü bālın
çü yaħmaz olımaz bu şemÓa o hem rāz

5 bu cūşa ħurūş it dili dil-ħamūş it
olan ġarķ bilürsin ki virmez hįç āvāz

śafįr irdi çü daÓvet olınduŋ hele ġayret
yola gir çü şeh-bāz ķıġıyur çü şeh-baz

yuvayı ķo bülbül di ġulġul nüvāda
id ola muĥayyer ki Óuşşāķ ser-āġāz

çü gül gül ķo gelgil bize gül śafādan

---

* S'de 141a. M'de 131a.
***der-naśįĥat ve taĥrįż-i be-tarįķ-ı Óışķ ve Óālem-i vaĥdet baĥr-ı hezec-i mekfūf taķtįÓa: der-naśįĥat ve taĥrįż-i be-tarįķ-ı Óışķ ve Óālem-i vaĥdet* S.**
(1b) döküp:dökip S.
(2a)yaķılup yanup:yaķılıp yanıp S.
(3a) rind: rindi M. döküp yaş olup:dökip yaş olıp S.
(3b) ser-endāz:ser-efrāz M.
(4a) Vezin bozuk.
(6a) hele:ha M.
(8a) gül:gel M.

bu bāġa ki raḳṣān gir iy serv ser-efrāz

bulaydı varıp hūş olayduŋ ki ħāmūş
ĥaḳįḳį velį cūş ider dil-i ġammāz

209
der-ġınā-yı dil*

— — •— /— — •—/— — •— /— — •—

Ǿışḳuŋla biz bu Ǿālemüŋ sevdālarından fāriġuz
meh-rūlarından hem gözi şehlālarından fāriġuz

yüz gül-ǾiǾār-ı serviḳad biŋ gülsıtān u lālezār
girmez göze hem fürce-i śaĥrālarından fāriġuz

bulduḳ ħumūluŋ rāĥatın ḳoduḳ bu dünyā Ǿizzetin
el çekmişüz hem şöhret ü ġavġālarından fāriġuz

atlasdan enfesdür bize faḳrüŋ libāsı ki faḳįr
neyler libāsı şöhret-i dįbālarından fāriġuz

5 biz kūşe-i vįrāne-i ġurbetde ḳılduḳ iħtiyār
āsāyiş u ārāyiş-i süknālarından fāriġuz

mestānalıḳ bize şehüŋ būy-ı visālindendürür
yoħsa şirāruŋ Ǿişret-i śahbālarından fāriġuz

ḳılmamuşuz biryāniçün ĥırśıla baġrumuz kebāb
hem cemǾ-i cühhālüŋ ħocam ĥalvālarından fāriġuz

---

* S'de 141a. M'de 131b.
(3b) el çekmişüz:el geçmişüz S. ġavġālarından: śaĥrālarından S.
(4a) libāsı:pelāsı M.
(4b) dįbālarından:ġavġālarından S.

gevher-fişān bir ḳulzüme ġarḳ olalı emvācdur
envār gözden düşdi dür deryālarından fāriġuz

maØnį cemāli vireli ḳalbe ĥaḳįḳį rūşinā
biz bu cihānuŋ śūret-i zįbālarından fāriġuz

210
der-Øarż-ı niyāz*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

ĥaḳdan çü geçdi ḳıśśa-ı derd-i nihānumuz
ħavf ol durur ki fāş ola bu rāz-ı cānumuz

ol ĥadde irdi nāle ki eflākden geçer
bunuŋıla ki hįç işidilmez fiġānumuz

ḳaldı hemān nāle ceres gibi ki irer
ur sūz-ı sįneden bu ten-i nātüvānumuz

dikdi şuvāż-ı āteşi Øışḳ-ı Øalem budur
ŧaş yüze çıḳmaduġı cigerden düħānumuz

5 rāĥ-ı ŧalebde biz ki yavu varavuz size
kim viriserdürür daħı ayruḳ nişānumuz

hem-dem ḳanı ki söyleye tārūz-ı rusteħįz
remzile dōstāne bizüm dāsitānumuz

kim aŋlada bu hāli ĥaḳįḳį ki vaśfa çün
ḳābil degüldürür bu fenāda beyānumuz

(8a) olalı emvācdur:ol ki gey emvācıdur M.
* S'de 141b. M'de 132a.

211
der-naśįĥat [*]

— — • / — • — • / • — — • / — • —

şübheŋ yoġ iy Øamū ki ķamumuz öliser
yirde çüriyüp ucdan uca ħāk olısaruz

bir gün gele ki nuŧķa daħı çāreŋ olmaya
bilürsine ki ħūn dutılup biz nolısaruz

Óömr-i Øazįzüŋ āh ki ķadrini bilmedük
gül gibi topraġa dökilüp uş śolısaruz

ħalķ ola Øişretinde yine biz unıdılup
yıllar bu ķara yirde belürsüz ķalısaruz

5 cism olduġında ŧuÓma-ı meøvā-yı mār u mūr
ten tertįbine çāre mi var ne ķılısaruz

ŧur yatma rāh-ı āħirete zād ĥāśıl it
ķoduħda māl ü mülki bile ne alısaruz

göç eyledükde dest-i tihį bu ribāŧdan
bildük nedāmetile efendi ŧolısaruz

iĥsān it imdi itme isāøet bilürsine
itdügümüz işüŋ ki cezāsın bulısaruz

virdük fesāda vaķtümüzi iy dirįġ kim
biz ne śalāĥa geldük ü ne ħod geliserüz

---

[*] S'de 142a. M'de 132a.
(1b) çüriyüp: çüriyip S
(2b) dutılup:ŧutılup M.
(5a) mār u mūr: mār-ı mūr M.

10 olmayıcaḳ bugün mütenebbih ne ḳāyide
iş neye varduġını ger āħir biliserüz

asāyişin gözetme bu ārāyişüŋ biz uş
degşürüben bu ŧonı ki yire śalısaruz

cürmümüzi sen itmeyicek Øafv iy Øafuvv
biz yüz kirin bu ĥālıla ḳanda siliserüz

ḳalbini nūr-ı maØrifetüŋle ĥaḳīḳīnüŋ
iĥyā id andan ilerü kim biz öliserüz

212
der-istiġnā-yı faḳr*

• — — — / • — — — / • — —

baŋa derdüŋ gerek dermān gerekmez
baŋa Øışḳuŋdan özge cān gerekmez

ġam-ı Øışḳuŋ durur genc-i nihānum
göŋülde andan özge kān gerekmez

gözümden düşdi göŋlümden çıḳupdur
cevāhir lüølüø-i mercān gerekmez

maŋa sen devlet-i faḳr it Øaŧā hįç
gerekmez şāhį-i devrān gerekmez

(11b) degşürüben: degşüriben S.
* S’de 142b. M’de 132b.
der-istiġnā-yı faḳr:der-ġınā-yı dil M.
(1b) baŋa:maŋa M.
(2ab) M’de 3. beyit.
(3ab) M’de 2. beyit. (3a) çıḳupdur:çıḳıpdur S.

5 nesįm-i ķurbıla olsun muØaŧŧar
meşām-ı can gül ü reyĥān gerekmez

olalum kūşe-i ħalvetde sākin
bize nüzhetgeh-i bustān gerekmez

yile vir varlıķ evrāķın ĥaķįķį
dil-i dįvāneye dįvān gerekmez

213
der-tevĥįd ve neśāyıĥ*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

kāfile nūndan yamatdı ol ķadįm-i bį-niyāz
Øālem ü ādem vücūdun çün Øademden kār-sāz

eyledi żāhir kemāl-i ķudretin ķodı şeref
ādeme bil ķamudan virüp ki Øaķl ü imtiyāz

eyle taķvāyı her ef Øālüŋde pįrāye gerek
sālike zįrā ki fetvānuŋ cevāzından cevāz

ħayr-ı aØmālüŋ ki zįrā aĥvatįdür edve mi
ħāliśan ola livechiøllāh çün ger ola az

5 çün şeref temyįziledür ādeme gör ĥaķķı ḥaķ
ittibāØ it bāŧılı gör bāŧıl eyle iĥtirāz

tā Øubūdiyetde ŧapuŋ ola meydāna girüp

(6b) nüzhetgeh:nezhetgeh M.
* S'de142b. M'de 133a.
der-tevĥįd ve neśāyıĥ:der-tevĥįd S.
(1b) kār-sāz:kārısāz M.
(2b) virüp:virip S.
(6a) girüp:girip S.

sālikān-ı rāh-ı dįnüŋ arasında ser-firāz

ejdehā-yı heft-ser olsun elüŋde ķamçı śal
berķuvār elüŋde sen behrām-ı şāhı dut cürāz

dįn ķılıcın ur Ǿalem Ǿālemde dik erligile
tā düşe rūy-ı zemįne heybetüŋden ihtizāz

gösterüp tābān yine burc-ı meǾālįden cemāl
gün gibi zerrįn geyür āfāķa şuǾleŋden tırāz

10 sen ĥaķįķat Ǿālemi şāhısın iy dįn uluġı
ĥükmüŋe mürķad id ülüsi nedür mülk-i mecāz

degmelere degmedi bu salŧanat devlet senüŋ
anca ki yildi yügürdi yul döküp Ǿömr-i dirāz

yine bir perde götür rūy-ı müberķaǾdan ki rāst
tā muĥayyer vara Ǿuşşāķ i ħanum rāh-ı hicāz

ger ġam-ı Ǿışķuŋ ḥaķįķį Ǿāşıķı öldüresiz
ol ġarįbe kendü ķanını yuyup eyleŋ cihāz

214
der-naśįĥat*

— —•/—•— •/•— —•/—•—

ġayret demidür āħi ki yola ķurılduŋuz
maǾnį ne daħı yol yürimedin yorılduŋuz

(7b) berķuvār:berķıvār M. behrām-ı: behrām S. dut:ŧut M.
(8b) heybetüŋden:saŧvetüŋden M.
(9a) gösterüp:gösterip S.
(13b) yuyup:yine S.
* S'de 143a. M'de 133b.

olmadı çāreŋüz daħı bir adım ilerü
gelmege yolda şöyle mi ķatı sürildüŋüz

bir depreneydüŋüz aħi olsaydı cānuŋuz
varısa siz meger bir uġurdan ķurılduŋuz

gülbānguŋuz çıķaydı gerek Ǿāleme bugün
çün raǾd ķanı naǾra vü śįt ü görildüŋüz

5 bu ħırmen-i ciħāna vuruŋ berķıvār tįz
āteş ne gizlenibilesiz çün görildünüz

bu seyl-i āteşįnile varlıķ bināsını
aħdarmadın neyidi ki ŧurup ŧurılduŋuz

kanda ola dürüst śalātuŋuz i Ǿamū
ķıbleye ķarşu ŧurmaduŋuz çün burılduŋuz

ħalķuŋ nişāne olduġuŋuz yiri ŧaǾnına
bu kim tevāżuǾı ķoyup elden gerildüŋüz

dutmaduŋuz ĥaķįķį faķįrüŋ sözine gūş
şöhret belāsıyıla bozılup urılduŋuz

(5a) tįz:tiz M.
(6a) aħdarmadın:aķŧarmadın M.
(6b) ŧurup:ŧurıp S.
(7b) ķarşu:ŧoġrı M.
(8a) yiri:tiri M.

215
der-sükr*

— —•/—•— •/•— —•/—•—

göŋlüm esįr-i Ǿışķ-ı dil aradadur henüz
Ǿaķlum zebūn cünūnıla sevdādadur henūz

mestān-ı meclis-i yuĥibbühüme olalı ĥarįf
göŋlüm ki Ǿakl o sükrile ġavġādadur henūz

girdāba düşdi sāĥile irmez nide eli
müstaġraķ ol telāŧum-ı deryādadur henūz

dįdār-ı yār Ǿāşıķadur naķd-i vaķti ger
zāhid ümįdi vaǾde-i ferdādadur henūz

5 rūşen cemāli yārıladur ger derūn-ı dil
cānda velįki şevķ-ı taķāżādadur henūz

hem-rāhumuz degül şu ki göŋli gözi anuŋ
bu Ǿizz ü cāh u manśıb u dünyādadur henūz

görmez cemāl-i źātı eşiǾǾāt-ı pertevin
anuŋ ki gözi burķaǾ-ı esmādadur henūz

meyl-i ebed teveccühi dildāra olanuŋ
olmadı māsivāya tevellādadur henūz

pür-sūz u derdi Ǿışķ-ı ĥaķįķįyiken göŋül
ķāniǾ olur mı daĥı temennādadur henūz

---

* S'de 143b. M'de 134a.
(2a) Vezin bozuk.
(4a) vaķti:vaķt M.
(8a) meyli ebed teveccüh-i dildāra olanuŋ:dildāra olanuŋ teveccühi meyli bilüŋ ebed M.

216
der-teslį̄m ve tefvį̄ż ve neśāyıĥ̂* [*]

— —•/—•— •/•— —•/—•—

pertāv-ı Øışķuŋ olalı ħocam delį̄lümüz
gözyaşı göŋül āteşidür hem sebį̄lümüz

ħalķıla işümüz ne çü Øışķuŋ esį̄riyüz
yoħdur kimesneyile bizüm ķāl u ķį̄lümüz

ne ŧaØn urursa her ne dirise diyen disün
boynumuz işde baġlu elümüz ü dilümüz

ıśmarladuķ işümüzi küllį̄ śavāb ider
her ne dilerse eylesün oldur vekį̄lümüz

5 hay ġāfil olmaŋuz görelüm yol yaraġını
şol demden öŋ ki urıla kūs-ı raĥ̂į̄lümüz

dį̄n derdin eyle ĥ̂āśıl eger merdiseŋ Øamū
dünyā ġamın ķo rızķa ħüźādur kefį̄lümüz

sulŧān-ı evliyā şeh-i dį̄n şeyħ ibrāhį̄m
gel maØrifetde döşedi ħ^{v}ānı ħalį̄lümüz

gel sen de bir nevāle alursaŋ revādur al
emmārenüŋ i dün gün esį̄ri źelį̄lümüz

bil baġla ķullıġına ĥ̂aķį̄ķį̄ ĥ̂aķuŋ ki tā
tāØatda śarf ola bu ķamu ay u yılımuz

---

[*] S'de 144a. M'de 134b.
(7b) ħ^{v}ān:ħūn S.
(8b) i:ir S.

217
nažįre*

— —•/—•— •/•— —•/—•—

Ǿışḳuŋa apladı bize irşādı pįrümüz
gördi ki zāhidi çü degül dil-peẕįrümüz

cān tuħfe virürüz yile gör ħaclet iledür
iletmege saŋa bu metāǾı ĥaķįrümüz

topraḳda kim tefaḳḳud ideydi fütādeyi
ger olmayaydı Ǿışḳ-ı ġam-ı dest-gįrümüz

sulṭānumuz bu Ǿizzet-i şāhį yiter bize
bir kerre dil ucıyıla dirse esįrümüz

5 bir ṭıfl-ı mektebidi ħarābāt pįri bu
Ǿışḳuŋ kitābını oħıdurken di birümüz

olsun tenaǾǾumında ki ħoca bu bir gedā
kim virmezüz ĥarįrine ħalḳuŋ ĥaśįrümüz

pervāne gibi itdügi devr ay u gün bu kim
nā-geh cemāl-i arż ide şemǾ-ı münįrümüz

gel devlet işigine ki ne salṭanat sürer
gör künc-i ħalvet içre faḳįr-i emįrümüz

almaz cihānı ĥabbeye tā Ǿizz-iǾuzlete
yitişdi faḳr içinde ĥaḳįḳį faḳįrümüz

---

* S'de 144b. M'de 134b.
nažįre:- S.
(1a) apladı:eyledi M
(5a) mektebidi:mektebinde M.
(7a) bu kim:buŋa M.

218
ķāfiyetüǿs-sįn der-tercįǾ der-tevĥįd ve taĥrįś be-tarįķ-ı Ǿışķ [*]
• • — — / • — • — / • • —

ħālıķ-ı cism ü cān Ǿuķūl u nüfūs
rāzıķ-ı ins ü cān gör ol ķuddūs

ħalķ-ı milk-i cihān važįfe-ħōrı
ger bilād u ve ger diyār-ı ulus

būte-i şevķ içinde ħāśıl ider
ķalbini Ǿışķ eri degül sālūs

görine anda burc-ı ķurbetden
bį-ŧulūǾ u ġurūbı tā ki şümūs

5 cān-ı müştāķı baĥr ķandurmaz
ne kifāf ola aŋa devr-i küǿūs

Ǿışķ şāhı öŋinde yüz yire ķor
nüh felekden eşiǾǾa-ı fānūs

birdürür Ǿışķ erine Ǿizzet ü Ǿār
nām u nengi ķo Ǿışķa ne nāmūs

işidür ikr ü naġme-i āān
ger urılursa zaħme-i nāķūs

baġlanup maĥmıl uş çekildi mehār
saruban er-raĥįle urur kūs

---

[*] S'de 145a. M'de 135a.
ķāfiyetüǿs-sįn der-tercįǾ der-tevĥįd ve taĥrįś-i be-tarįķ-ı Ǿışķ:ķāfiyetüǿs-sįn der-tercįǾ:S.
(4b) ġurūbı:ġurūb M.
(9b) baġlanup: baġlanıp S.

10 sen ne ġāfil yatursın ire mi hįç
kaǾbe vaśłına şol mücāvir-i ŧūs

Ǿāşıķ ol dem ķıla ser-efrāzı
irdügi ġamda şol rüǿūsa nüķūs

naẓar u naẓratan sürūr u ĥużūr
Ǿāśıķa yevme ķamŧarįr u Ǿabūs

ebedį Ǿįş olur ĥaķįķįye
sāǾat-i Ǿışķ meclisinde cülūs

bildi ĥaķķaǿl-yaķįn kim allāhı
buldı iķbāl ü devlet-i şāhį

***der-istimālat**[*]*

15 iy göŋül ger yaķįn ola ĥāśıl
maǾrifet nūrın idesin kāmil

varaķından bu varlıġuŋ görine
gözüŋe naķş-ı māsivā źelįl

Ǿaķla ġayruŋ ħayālidür vaĥdet
Ǿāleminde taśavvur-ı bāŧıl

źehaķaǿl-bāŧıluŋ ki cāǿel-ĥaķ
sırr-ı ĥükmini eyleye Ǿāŧıl

iy göŋül ġarķa var bu ĥayretde
nice bir Ǿaķl u cān ola şāǾil

20 Ǿāşıķ-ı bį-dile dem-i ansuz
śoĥbet-i ten ki sem olur ķātil

---

[*] M'de başlık yok.
(17ab) 18. beyit.
(18ab) 17.beyit.
(19b) şāǾil:şāġıl M.

ħoş demi ki cemāl-i vaĥdet hem
ķalbi keŝretden eyleye żāhil

lā-uĥib oħı dime hāźā rab
her meşāØįle ki ola āfil

götür ibrāmuŋı ĥaķįķį hele
olma dil-ber cemāline ĥāyil

bildi ĥaķķaøl-yaķįn kim allāhı
buldı iķbāl ü devlet-i şāhį

der-teselli bį-dil-i şūrįde vü güm-geşte

25 iy göŋül sen bugün ne ĥayrānsın
şöyle nolduŋ neden perįşānsın

ne yıķılduŋ ħayāl-i gencinden
işde ħod yine gevher-efşānsın

gül gibi açıl imdi ġonca gibi
nişe dil-teng olup ŧolu ķansın

iy dil alçaķdayısaŋ uş ne ķadar
ķadr-i Øālį senüŋ ki sulŧānsın

gel gel iy revnaķ-ı gülistān-ı Øışķ
bülbülüŋ sen dilinde efġānsın

30 göŋlümi senden ayrımazam
çün sen olduŋ baŋa göŋül cansın

saŋa Øizz ü şeref göŋül bu ķadar
bes degül mi maĥall-i įmānsın

maØrifet baĥri içre ġarķa varup
gizler ü çünki ķaŧre Øummānsın

çünki ġarb-ı fenāda ŧolınduŋ
ol felekde çü māh-ı tābānsın

bildi ĥaķķaøl-yaķįn kim allāhı
buldı iķbāl ü devlet-i şāhį

der-istimālat-ı şerĥ-i eltāf-ı ilāhį ve Óatā-yı nā-mütenāhį belend-kān-ı şāhį

35 gör gör elŧāfı kim žalūm u cehūl
bula dergāh-ı ĥaķda Øizz ü ķabūl

ġāyet-i źül içinde topraġuŋ
ne şerefdür ki ķoya adını ķul

başına ura tāc-ı kerremnā
maØrifet Øilm ü ĥikmet ola ĥuśūl

kime maĥcūbiken fürūmande
perdeler refØ olup açılır yol

kimi ehl-i kemālem eydüriken
yolını urdı ittiĥād u ĥulūl

40 kim meĥabbet deminde müstaġraķ
kimi dünya ġamında ķaldı melūl

ol göŋül ŝābitüøl-ķadem ki işüŋ
aślını bilmeyende yoħdur uśūl

müctehidler naśįbidür dįnde
āħireøl-emri bil ki ķurb-ı vuśūl

künc-i ħalvetde münzevį ol kim
rāĥat-ı rūĥ olur ĥaķįķį ħumūl

(36a) źül:źüll M.
(42b) āħireøl-emri:āħirüøl-emri M

bildi ĥaķķaǿl-yaķįn kim allāhı
buldı ikbāl ü devlet-i şāhį

der-naśįĥat ve midĥat-ı evliyā ve rümūz

45 iy göŋül niçe bir nevā vü heves
gel rücūǾ eyle besdür āħir bes

ne yatursın gönildi ķāfile ŧur
irmedi mi ķulaġa banġ-ı ceres

niçe bir ẓulmet āşiyānda ola
ĥabs-i ŧayyār-ı Ǿarşiye bu ķafes

iy dirįġa ne perr ü bālıla
ķıla pervāz-ı şāhbāzı mekes

olmaġa raħş-ı himmetine hilāl
naǾli irmedi gerçi sürdi feres

50 evliyā-yı ĥaķuŋ ki nūr-ı celāl
anlara yitişür nefes-be-nefes

çārsūdan giç oldı ŧur gicedür
çıķ ķaraŋuda çekme bįm-i Ǿasen

şeyħ ibrāhįmüŋ ħalįli ħūnı
içredür lūt-ı kevn nįm-i Ǿades

mıśr-ı Ǿālem ĥaķįķį ķalb olıcaķ
göz yaşı olsa ŧaŋ mı nįl ü aras

bildi ĥaķķaǿl-yaķįn kim allāhı
buldı ikbāl ü devlet-i şāhį

(47b) ĥabs-i:ĥabs S.
(49b) naǾli:naǾl M.

219
der-Ǿarż-ı niyāz*

—•——/—•——/—•——/—•—

dāmen-i vaślunŋa kimem men ki bulam dest-i res
ger cemālüŋ şevķın ıraķdan görem besdür bu bes

gör temannā-yı muĥāli bes ne ŧaŋ bir başda kim
yile virdi Ǿaķlını sevdāda bu resme heves

iy niçe başlar ayaĥda yitdi bu sevdāyıla
iy niçe gözden aĥıtdı hem bu ġam nįl ü aras

Ǿaķl u cān şevķuŋda şeb-nem gibi maĥv olur yiter
āfitāb-ı ŧalǾatuŋa kim iremez hįç kes

5 baġladuŋ maĥmil gider tā cān u dil çekdüŋ mehār
sārubāna nāle-i zārumdur erdükçe ceres

hem-çü tįr atıldı dönmez cān yoluŋdan gözlemez
śaġ u śolı ger ola pür-tįġ-ı düşmen pįş ü pes

her kimüŋ dāġ-ı ġulāmı çehresine urdı şeh
aŋa ne endįşe şaĥne nide ya bįm-i Ǿases

źikr-i mecdüŋ söyleyem söz virdügince dil uram
śubĥ-ı śādıķ gibi şevķuŋdan dem olduķça nefes

yandı bir şemǾa ĥaķįķį cānı çün pervāne kim
āfitāb u encüm andan oldı küllį muķtebes

---

[*] S'de 147a. M'de 137b.
(5b) erdükçe:erdükde S.
(8a) źikr-i: źikr-ü M.

220
der-naśįĥat*

— —•/•—•—/•——

çün ĥaķķı bilürsin itme telbįs
ger ādemįyisen olma iblįs

bulmaġa ķo ĥįle ĥāyil olur
dildār meĥabbetile teǿnįs

ĥaķ źikrini ķūt idin ki oldı
ķuddūsįlere niteki taķdįs

şol ĥırśı ki gösterürsin andan
Ǿār eyleye küfr içinde ķıssįs

5 bıraķdı vebāle bāŧıl iftā
ġafletde ķodı ġurūr-ı tedrįs

elden ķoma ĥaķ sözi ölürseŋ
baş oynarısaŋ nola çü cercįs

alçaķlıġ id oħı Ǿışķ dersin
rifǾatlara iresin çü idrįs

milküŋde yavu vara süleymān
zįr-i ķademüŋde tāc-ı belķįs

seyrüŋ ire sırr-ı lā-mekāna
cevlāngehüŋ ola fevķ-ı bircįs

10 ay görenüŋ ılduza ŧaŋı yoķ

* S'de 147b. M'de 137b.
(3a) idin:idindi M.
(7a) id: it S.

tebrįz ḳatında ne olur sis

maḳśūd olınan ĥaḳįḳį sözde
maØnį ne bu lafżdur ne tecnįs

221
ḳaśįde der-naśįĥat*

— —•/—•— •/•——•/—•—

irdi yaḳįn ġurūba güni Øömrüŋüŋ füsūs
göstermedi henūz saŋa şuØle bu şümūs

maġbūnlıḳ nişānıdur ol luŧfdan ħo yeǿs
maĥrūmlıḳ Øalāmetidür nişesin yeǿūs

bu yurd içinde ḳanda iḳāmet ide ŧapuŋ
çün er-raĥįl śayĥasını ura ŧabl u kūs

sen daħı göç yaraġını it vaḳtidür ħanum
eglenmedi çü ḳonmışiken göçdi hep ulus

5 bunda ne mıśr u şām u ĥįcāz ehli ḳalısar
ne rūmį ne Øırāḳį ne ḳıfçaġ u ne urūs

yil ḳoduġuŋ ata gögi at idinüp saŋa
maØlūm ola çü açıla uş toz u gide būs

ĥayretde ġarḳa varduġı Øışḳ içre Øaḳl u cān
ŧāØatda ħarc olınduġı yaħşıyıdı nüfūs

(11a) sözde:sözden M.
[*] S'de 148a. M'de 138a.
(1a) füsūs:efsūs M.
(5a) rūmį: rūm-u M.
(6a) idinüp:idinip S.

ŧāØatda kişi bulsa ne devletdürür ĥużūr
ĥalvetde bā-edeb ne saØādetdürür cülūs

virmek neyidi kendümi aØmālüŋi yile
zerķ u riyāyıla idelü şöyle çün sebūs

10 yüz aķlıġıla çünki ser-firāz ola
ħacletde anda göresin ola işüŋ nükūs

vay anda ki zebūn ola tenler zebāniler
ola ĥavāle ġayżıla elde dutup debūs

iflāsı işbu kesbile şol günde göresin
kim kįse aġzı açıla bulınmaya fülūs

meydāndan erligile bilüŋ ŧopı ileden
anlar durur ki oynadı cān terk idüp rüøūs

dürlü belā-yı Øışķı ŧarįķında dil-berüŋ
Øāşıķ śafāyıla çeke hįç olmaya Øabūs

15 yüz yire urup evliyā ķademinde yilenlere
devlet degül midür şeref-i Øizz-i destibūs

aç göz degülise hele tavuķ ķaraġusı
irte Øalāmeti çü belürdi öter ħoros

bostānı bozdı düglegini depdi üzdi ger
yapraķ ķomaya yiye dimezseŋ deveye tos

semmiøl-ħıyāŧa śıġmaya tā maĥvıla cemel
cānuŋda şuØle virmeye Øışķı yaķup fānūs

eyle ĥaķįķį Øışķ-ı ŧarįķında cānı mest

(13b) idüp:idip S.
(15a) Vezin bozuk.
(18b) yaķup: yaķıp S.

sen şol raĥįķdan ki eren nūş ider küøūs

222
der-naśįĥat[*]

— • — — / — • — — / — • —

ger dilerseŋ olmaya bāŧında būs
gel kemįngāh-i ħumūl içinde būs

bu dili söyletme isterseŋ ĥużūr
ķıl sükūt uġrıya ŧaş egdürme sus

ŧur ne yatursın gönildi ķāfile
sārubān çekdi mehār urıldı kūs

ŧur bu miĥnet ocaġından meyli kes
lįki müd artuħ mı yiyesin sebūs

5 terk-i cān u ten ķıla mı dostiçün
pāre-i nāniçün olan şol Øabūs

bir tıraşa ŧaşra sıçratma saķın
nefsüŋiçün bulduġuŋdan yūn u yūs

dįn uluġıyısaŋ iy can uruġı
nişe maĥkūmuŋ degüldür bu ulus

ŧolınan ġarb-ı fenāda şarķısa
meskeni ıraķ degüldür andelūs

dįnini bir loķmaya śatup fakįr

(19b) şol:şu M.
[*] S'de 148b. M'de 139a.
(9a) śatup:śatıp S.

ķılmaya her dūnıla hįç destibūs

10 minledün Øilminden alan servere
dersi bil yüz felsefe degmez fülūs

naǾra-ı helmin mezįdi arturur
nūş iden baĥr-ı meØārifden küǿūs

ser-firāzį durur anda bunda bil
şermile merdān ĥuzūrından nükūs

Ǿömr-i bāķįdür ĥaķįķį bā-edeb
evliyānuŋ śoĥbetinde hem cülūs

223
der-satvet-i Ǿışķ ve vaśf-ı ĥāl-ı Ǿāşıķān –ı cemāl-i eĥadiyyet*

• • — — / • — • — / • • —

Ǿışķa ervāĥ u pāyumāl u nüfūs
ġarķ u esbāĥ u ħāk-i pāy-ı rüǾūs

milk-i dünyā vü ħānümān-ı cihān
ķadri bįl Ǿışķ eri ķatında fülūs

cān-ı Øuşşāķı sebØatüøl baĥrin
belki ķandurmaya ne devr-i küǿūs

ķanda seyyār-ı lā-mekāna ķarār
ķanda ŧayyār-ı Ǿarşiyeye cülūs

5 iltimās andan ide nūrı budur

---

* S'de 149a. M'de 139b.
(1a) ġarķ u: ġarķ M.

iḳtibās andan ide żavØ-ı şümūs

ol felek āfitābına ne küsūf
irdi ne vardur ol nücūma nüĥūs

baş uran ser-firāza şāhį-i Øışḳ
ileyinde yoġ āħiretde nükūs

yine sulŧān-ı Øışḳı dikdi Øalem
ḳalbe urıldı ŧabl-ı şāhį vü kūs

varlıġuŋı ĥaḳįḳį tālāna
vir götürdi yine çü başı ulus

224
ḳaśįde der-medĥ-i sulŧān-ı şeyħ*

• • — — / • • — — / • • — — / • • —

dilde tā şaØşaØ-ı Øaks-i ruħuŋ oldı heves
cānda bu meşØale-i şevḳuŋı yaħar herkes

nāle-i sūz-ı ciger irdi felek saḳfına bu
iştiyāk ehli tek ü pūyıyıla hem-çü ceres

gözlerüm yaşı gibi düşmişem ayaħlara ħōr
gör ciger dūdın elüm dut u be-feryādem res

dįk-i serde bişirür mihrüŋi şehbāz-ı rūĥ
ŧamaØ-ı ħām olur arı ki temennā-yı mekes

(5a) andan:iden M.
(7a) şāhį-i: şāhi-i M.
(9b) başı:baş M.
* S’de 149b. M’de 140a.
(1b) şevḳuŋı: şevḳuŋa M.

5 dilde āsāyiş-i ġavgā-yı ġam-ı Ǿışķuŋdur
başda ālāyįş-i sevdā-yı ħam-ı zülfüŋ bes

ger temannā-yı visālüŋde muĥāl-endįşeyem
ne ķılam cān u cihānı baŋa ĥüzn itdi ķafes

dā durur lįki meżāķuma bu min revĥıǿllāh
sükkerin rūz u şeb ümįźi derile teǿyes

çehre-i cānuma çün dāġ-ı ġulāmı urduŋ
ķandan endįşe-i şaĥne baŋa ya nįm-i ǾasǾas

iy yaķįn taħt-ı şehį her kime ki irşāduŋ
irmedi varmadı yol bulamadı pįş ü ne pes

10 Ǿākifi dergehüŋüŋ lāzımı iķbāl u şeref
iy rasūl-ı ŝeķaleyn āli çü selmān u enes

arśa-ı pāyıgehüŋ satĥ-ı ķıbāb-ı melekūt
arża-ı bārigehüŋ śaĥn-ı cenāb-ı aķdes

kürre-i tünd-i felek rāyuŋa rām olduġıçün
neyyir-i aǾżam olupdur aŋa gör ŧavķ-ı feres

fehm-i tekmįlüŋe bu müdreke-i Ǿaķl ġanį
vaśf-ı temkįnüŋe hem nāŧıķa-ı nefs aħras

Ǿaķluŋ idrāki olur ħayra kemālātuŋda
nitekim śubĥ-ı demi tįre civāri'l-künes

15 raşĥa-ı lütfuŋıla oldı semer ab-ı ĥayāt
lemĥa-ı şevķuŋıla oldı ķamer tāb-ķabes

şöyle teng oldı cihān milki ĥasūd u geh ħocam

(7b) ümįźi: ümįdi M.
(8b) ǾasǾas: Ǿases S.
(10b) enes: aķdes M.

yüz ḳażāyıla dime kim bulamaz rāh-ı nefes

şöyle kār eyledi münkirle raddüŋ oħı kim
bulmadı aŋa müdāvāya eṭıbbā melmes

esǾad-ı ħalḳ olandur bu müşāyiħa muḳır
ehl-i inkār gibi bes kim olısar ences

bulmayan tevbe vü telḳįnüŋüŋ isnādıyıla
şeref ü Ǿizz aŋa ħiźlān ola dāyim melbes

20 devlet-i faḳre ne lāyıḳ ola her ne dervįş
ħar sezā oldı pelāsa çü virilmez aṭlas

olmadı vaśfı çü ḳad efleĥa men zekkāhā
źülli ḳad ħābeyile nefsini itmişdür des

vaśfa ḳābil degül ol dįn şehi sulṭānuŋ çün
her kemālāt-ı ĥaḳįḳį nice dil şerĥ ide bes

himmetini bize yā-rab sen anuŋ hem-rāh it
sūre-i fātiĥa ĥaḳḳı ve tebāreke ve Ǿabes

şükr devletlü yüzini bize ol sulṭānuŋ
gösteren pādışaha imdi sözi ĥamdıla kes

(17a) Vezin bozuk.
(18b) ences: elħas M.
(19b) Ǿizz : Ǿizzi M.
(21a) ḳad efleĥa men zekkāhā (K.K. 91/9) "Nefsini kötülüklerden ayıran kurtuluşa ermiştir.".

225
der-naśįhat*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

niçe ola menzilgāh iy dil saŋa bu maĥbes
gel sırrıla seyrān it fevķ-ı felek-i aŧlas

himmet per ü bālın aç bu kevn ü mekāndan geç
zinhār bu murdāra meyl eyleme çün kerkes

yan bāŧına vir şuǾle iy şemǾ-ı śafā şöyle
ki āteş-i Ǿışķ ola saŋa küleh ü melbes

bildüŋ ķamu Ǿālemden her şādį vü her ġamdan
bir derece derd-i ĥaķ iy dil saŋa besdür bes

5 yan derdile ol biryān tā śubĥ olup nālān
bülbül gibi ķal efġān her leyl-i iźā ǾasǾas

bisiyārısa ŧāǾat sen ol ħavfda lā-teømen
ger ġarķ-ı meǾāśį ten oldı hele lā-teyøes

ĥayretde haķįķį bil ġarķa vire cān u dil
bu sırda ki yüz Ǿāķıl olsa ne ķadar ekyes

226
ķaśįde der-naśįĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

* S'de 150b. M'de 141a.
(5a) olup:olıp S.
(6a) Vezin bozuk.
* S'de 151a. M'de 141a.

pāk eyle göŋlüŋ āyinesin ķoma anda pas
kim ire aŋa nūr-ı tecellįden inØikās

sen bir ĥicābsın saŋa yitmiş biŋ ol ĥicāb
oldı mükāşefātı baŋa nisbet it ķıyās

maĥv eyle varlıġuŋı aradan götür göŋül
kim ide lütf-ı innį enaØllāhdan iķtibās

naØleynin it Øalāyıķuŋuŋ ħalØ ola ŧay
vādį-i kāyināt budur ķurbete esās

5 ehl-i ŧarįķ içinde senüŋ ġayra ülfetüŋ
olur ĥicāba vesmet ü hem dāġ-ı iflās

bulmaya dil ĥażįra-ı ķuds içre üns-i ḥaķ
ħalķıla şöhret içün iderseŋ istįnās

ġayrı unıt varısa eger yolda ġayretüŋ
maØşūķ elinden al ŧolu iç ĥayretile kās

çehreŋde dāġ-ı Øışķ gerek saŋa şemØvār
yāruŋ meĥabbeti odın idin göŋül libās

ki iØtibār ĥurķatadur ħırķaya degül
zįrā ki çūl merkebe daħı olur pelās

10 ĥaķdan ıraġ ider eri keşf ü kerāmeti
gösterse Øavratı niteki ĥayżıla nifās

bātında şübh-i nūr-ı tuķādan gerek ĥirās
ķılmaġa defØ-i şerr-i şeyāŧįni cinn ü ins

(5b) vesmet:vüsmet M.
(6b) Vezin bozuk.
(9b) pelās:libās S.
(11a) M’de 11b.
(11b) M’de 11a.

sükrile Óışḳuŋ itdügise pür-şeker meźāk
şükrāne maĥv-ı źātıla ḳıl ħāliḳa sipās

boynına daḳ bu vaØteśimū ĥablini bugün
bāzār-ı Óışḳ içinde getür nefsi dāra as

nefsüŋ uyarma leşker-i tesvi̧li fitmesin
zi̧nhār anuŋ fesādını śabrıla yine bas

15 var ni virür fesāda temāmet bu kişveri
śadruŋı dār-ı nedve idiniben vesvās

ĥaḳ ħod ezelden itdi muḳarrer naśi̧büŋi
bes ne belā durur saŋa bu minnet-i ünās

ḳıl ĥażrete teveccühüŋi tām şöyle ki
kesb-i kemāl-i maØrifete śarf ola ĥevās

olmasa Øilm ü ĥikmet ü tevĥi̧d ü maØrifet
nesnāsdan ne farḳ olına biøllāh eyde nās

anda ki ne zamān var u ne kevn ü mekān
varmaġa ḳıl ĥaḳi̧ḳi̧ bu Óışḳıla iltimās

20 girmez ḳulaġına bu işārāt u bu rumūz
ġaflet anuŋ ki semØına dökmiş ola nüĥās

□errātı bu vücūdumuzuŋ gizlü āşikār
Øışḳuŋdan ura dem virüp olduḳça enfās

(15b) vezin bozuk.
(18a) nesnāsdan: neşnāsdan M.
(18b) biøllāh: biøllāhi S.
(21b) virüp:virip S.

227
terceme*

— — • / — • — — / — — • / — • — —

anda ki rūy-ı cānān olur çerāġ-ı meclis
cān śıġmaz anda neyler bu Ǿaķl ola müvesses

yüz çeşm-i ter gelürse yol virme zāhid-i ħüşk
ķo ŧaşra ķulaġ urma ne dirse raŧb u yābis

ẓulmet mi śıġar iy cān şol ħalvete ki olur
şemǾ-ı felek ķapuda derbān şihāb u ĥāris

dil yanmayınca virmez cān şuǾle-i dil-efrūz
pervāne yanar andan şemǾa olur mücālis

5 başda ġurūr-ı Ǿizzet destār-ı bār oħıdum
şeklinden işbu dersi eydür maŋa müderris

mā-ħūlyā-yı vaślı düşdi başa nitekim
genc-i nihān ħayāli ŧolar dimāg-ı müflis

buldı ĥażįra-ı ķuds içinde meclis-i üns
olan ḥaķįķį Ǿışķuŋ evvel ġamıla mūnis

228
der-Ǿarż-ı niyāz*

— — • / — • — — / — — • / — • — —

---

* SǾ151b. M'de 142a.
(3b) u:- S.
(6a) mā-ħūlyā-yı: mā-ħūliyā-yı
* S'de 152a. M'de 142a.

Ǿışḳuŋ ġamıla olmuş göŋlüm meger müǿesses
ki nefse nesne gelmez Ǿālemde andan enfes

vāy baŋayıdı kim ġam olmayayıdı maĥrem
ġurbetde neyleyeydüm men ħasta şöyle bį-kes

ĥicrüŋ ġamında mātem tudduḳça leyl hem şām
şevḳuŋ deminde ħurrem her śubĥ i□ā teneffes

Ǿışḳuŋdan urmayan dem ġāfil ne bį-saǾādet
Ǿāşıḳ ḳatında kim var Ǿālemde andan enĥas

5 bülbül egerçi nālān seyrāngehi gülistān
gör sūy-ı cįfe vü lāş şol meyl-i zāġ u kerkes

yoluŋda yalın ayaķ şevḳıla yügrişen şol
ĥüccāca ümm-i ġaylān olur ĥarįr ü aŧlas

nefsi meźelletini Ǿizzet gören fakįre
ĥaḳ ḳapusında olur iḳbāl u Ǿizz ü melbes

yā-rab śıfāt-ı Ǿülyāŋ esmā-yı pāk-i hüsnāŋ
ĥaḳḳı vü źātuŋiçün kim ol durur muķaddes

mest it ĥaḳįḳįyi bu Ǿışḳuŋ raĥįḳıyıla
ki bir nevāle derdüŋ ħ^{v}ānından aŋa dur bes

229
rumūz*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

ŧur göçdi ḳāfile ne yatursın urıldı kūs

(9b) ħ^{v}ānından:ħūnından S.
* S’de 152b. M’de 144a.

degşürdi yurdı aç gözŋi aç ħanum ulus

yaylaġa cānı at ir siŋek uşmaya kışlada
ŧabrır saŋa ki sır deveye eyle imdi tos

muĥkem yetiş menāre mehāret varısa ger
çaluya ilmesün maĥara düşer öŋ ü üs

ķandalıġuŋı sen daħı bilmedüŋ iy delü
iş neye varduġın göresin uş açıla būs

5 sen gördügüŋ yörede degül yurd göçdi ev
ne şarķ u ġarb ķanda ķalan şehr-i endelūs

mıśra bir adım adana tebr̤iz ıraķ degül
aŋma iy sāĥil oġlına tarsūs adını sus

seyrāna atlanaydı şeh-i encüm-i semā
yol gözedür ki ta ura yüz izüŋe şümūs

ħūn-ı teşevvuķında şehüŋ yir ŧabaķ durur
bu nüh felek bu bezme yidi baĥr-ı biøl-küøūs

rehne ķomış ĥaķ̤ıķ̤ harābāt p̤iri bu
varlıġını gör aldaya ķomış mıdur fülūs

(2a) cānı:cān M.
(5b) ķalan: ķalur M.
(7a) atlanaydı şeh-i encüm-i semā: atlana diyü şeh encüm-i semā M.
(9a) p̤iri bu:p̤irini M.
(9b) ķomış mıdur:ķomışdur M.

230
der-naśįĥat*

—•——/—•—— /—•—— /—•—

bitmez işdür cān bu milk ü māl-ı dünyāya heves
niçe āħir saŋa bu bį-hūde sevdāya heves

ŧalma fikr-i fāside endįşe-i dünyāyı ķo
olmaġa ġarķ istemezseŋ ķaǾr-ı deryāya heves

kim Ǿimāret eyledügin ķoyup āħir gitmedi
kim temām itdi idenden ya bu bįnāya heves

şehlerüŋ ķanı serāyı rāyı hem itmiş bu rāy
yıķılur çün soŋra itme dār-ı dārāya heves

5 şöhret āfetdür ferāġat ĥāśıl eyle bul ĥużūr
başuŋ aġrıtma ķo itme ķuru ġavgāya heves

alçaġ ol topraķ gibi kār eyle maǾnįden göŋül
eyleme sūret-perestį ķılma ol rāya heves

aŋlaruŋ gibi ki deccāluna keźźābun didi
ħoca sen girçeklik eyle ķılma daǾvāya heves

şimdi gözetmez śaĥābį dirligini kimsene
Ǿizz ü cāh oldı ki cümle yoħsul u baya heves

nūr- şerǾıla ĥaķįķį rūşen eyle bāŧını
ger ĥaķįķatda iderseŋ çişm-i bįnāya heves

---

[*] S'de 153a. M'de 142b.
(1a) māl-ı: māl-u M.
(3a) ķoyup:ķoyıp S.
(4a) rāyı hem itmiş bu rāy: rāy hem itmiş bu rāyı M.
(5a) eyle bul ĥużūr:eyleyebil maĥżūr M.
(6a) kār eyle maǾnįden:kān eyle maǾdinden M.
(8a) śahāyı: śahābį M.
(8b) Ǿizz ü: Ǿizz-i S.

231
nažįre der-naśįĥat*

—•——/—•—— /—•—— /—•—

ehl-i ġaflet ger iderse Øizz-i dünyāya heves
ehl-i ŧāØat hem ide firdevs-i Øalāya heves

her neme özine lāyıķ nesneye rāġıb olur
bülbüle gülzār u cįfe oldı ķarġaya heves

Øāşıķ-ı dil-ħastenüŋ maŧlūbı dil-berdür hemān
eylemez Øālemde ol cüz rūy-ı zįbāya heves

lāf-ı şeyħį urduġuŋ ne ŧıfliken pįr olmadın
saŋa ne baş aġrısıdur di bu ġavġāya heves

5 müflis-i nā-şüste rūya tāc baħşı hay neden
bes bu resme olur ehl-i maøl-ħulyāya heves

esridürimiş ġurūr u Øucb bilmez nitdügin
niçesi ķılur bir olmaz yoķ temennāya heves

ķurtarıbilseŋ ķafesden cānı cevlān itmege
ķāf-ı ķurb üzre ķılayduŋ bāl-ı Øanķāya heves

sen ġıdā-yı rūĥı dāyim maØrifet ħūnından al
ķo ide loķma-peresti lūt u ĥalvāya heves

eyledi Øışķ ĥaķįķįyi cānları ser-mest ezel
mey-perest itmezden öŋdin sükr-i śahbāya heves

---

* S'de 153a. M'de 143a.
(3b) ol cüz:cüz ol M.

232
der-naśįĥat*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

iy himmet-i dūn sil gözüŋ aġlama dutup yas
yābānlara atdı seni ĥırśuŋ yayını yas

maķsūm olınandur kişinüŋ rızķı ziyāde
zaĥmetlere yir bıraķduġı durur seni vesvās

iy şehvet esįri saŋa toķāt çü taķvāŋ
olmaya ne aśśı ide ya ħıŧŧa-ı sįvās

furśat variken elde sen iķlįm-i Øadūya
virdüŋ ķılıcuŋ kesmez olupdur mı ŧutup pas

5 uġrılara yüz vireli hep oldı ĥarāmį
ilt imdi siyāset-geh-i şerØa kes elin as

ögindügiyiçün Øaceb ādem mi śanursın
hay itme ġalaŧ nās degüldür kişi nesnās

taØvįźile tecrįdile defØ eyleyigör sen
gel şerr-i şeyāŧįni mineøl-cinneti vennās

ķo bir ġam-ı dünyāyı dil üØaķlı vü cānı
mest eyle yine Øışķ-ı raĥįķından içüp kās

ķo tengi ĥaķįķį ki ħarābāt-ı fenāda
yaraśıġ olur pįr-i ħarābātįye iflās

---

* S'de 153b. M'de 143b.
(1a) dutup:dutıp S.
(4b) olupdur mı ŧutup:olıpdur mu dutıp S.
(7b) mineøl-cinneti vennās (K.K. 114/6) "Cin ve insanların".

233
ķafiyetüǿş-şįn ķaśįde der-tevĥįd ve naśįĥat ve münācāt*

—•——/—•—— /—•—— /—•—

ol ki yoķdan Ǿālemüŋ milkin hüveydā eylemiş
gör kemāl-i śunǾını ki anda peydā eylemiş

kāf u nūndan ĥikmete baķ kim yaratmış kāyinātı
gör tütünden ķudreti eyvān-ı mįnā eylemiş

mużġayı ķılmış maĥall-i ĥikmet ü įmān u dįn
nuŧfe-i Ǿālemde gör ki ne dil-arā eylemiş

elsüne ĥikmetler ol söyletdi gūyā eyleyüp
aǾyüŋe Ǿibretler ol gösterdi bįnā eylemiş

5 sensin efǾāl-i ilāhį aǾcebi bes ķıl nażar
çün ĥaķāyıķ gevherine ķalbi deryā eylemiş

ŧavr-ı ħılķat źikr olındı çün temām āyetde sen
ħalķı aħardı nedür ki anı inşā eylemiş

eylemiş ervāĥı ħod ecsāddan dörd biŋ yıl öŋ
ħalķı bes nūr-ı şühūdıla mürebbā eylemiş

sır nedür ķanda olur di ya ħafį aħfā nolur
bunları hem-rāz saŋa ĥaķ teǾālā eylemiş

ķıl nażar āfāķa vü hem enfüse āyātını
gör çü Ǿārifsin seni her sırra dānā eylemiş

---

* S’de 154a. M’de 144a.
(1b) -:ne S.

10 gör güli dikende virmiş bitürüp ħoş reng-i bū
bülbüli gülşende baķ ol mest ü şeydā eylemiş

sünbülüŋ kühsārda zülfin muØŧŧar eyleyen
hem gülüŋ gülzārda ħaddini źįbā eylemiş

zemherįrüŋ şiddetinden yiri ölmüşken yine
āb-ı bārān-ı rebįØi birle ihyā eylemiş

gül çemen śaĥnın bugün gör eylemiş cennet miŝāl
ĥullesin aġaçlaruŋ dįbā-yı ħađrā eylemiş

nergisüŋ gözin ne meyden eylemiş maħmūr ya
lāle-i mest ol neden bį-cām-ı śahbā eylemiş

15 mürġızārı yaķılup ħoş yanmaġa Øāşıķlara
mürġzārıyıla gör Øįş-i müheyyā eylemiş

ħalķa-ı mestānda raķsān ol çü serv itme ki nūş
dest-i her aġśānda biŋ cām-ı muśaffā eylemiş

minledün ħamrından esrid cānı cām-ı maØnį iç
Øaķluŋı mecnūn çü leylį Øışķ-ı mevlā eylemiş

şükr ki bu sükr-i cāndadur nihān-ender-nihān
ħalķa ne ümmüøl-ħabāyiŝ gibi rüsvā eylemiş

naØra-ı mestān-ı Øışķı şemØ-ı cān yoķ ki ŧuya
ħalķ içinde zerķı ki yā-hū vü yā-hā eylemiş

20 bil ĥaķįķat ki kişinüŋ yöni birdür lā-cerem

(10a) reng-i: reng-ü M.
(13a) gül:gel S.
(14a) nergisüŋ:nergesüĥ M.
(14b) lāle-i:lāye-i M.
(18a) sükr-i:şükr-ü S.
(20a) cerem:cirem M.

ħalķa iķbāl eyleyen ĥaķdan tevellā eylemiş

bilmedüŋ mi ħoca ki maØnā-yı ķādeøl-faķrda
en-yekūne küfrān eydür kim ne feĥvā eylemiş

ķaŧre-i bārān yılan aġzında zehr oldıyısa
hem śadef ķarnında ĥaķ lüølüø-ü lālā eylemiş

bāġubān virdügi bir śudur hemān her şāħa lįk
kimi sıyup kim enār u kimi ħurmā eylemiş

iØtiķād-ı fāside virmez zülāl-i maØrifet
sūd anı ol ālet-i iżlāl u iġvā eylemiş

25 āfet-i şöhretde şol dįnini yaġmaya viren
aĥmaķı gör ol daħı yaØnį ki sevdā eylemiş

görmedi ŧoyında Øārif maØrifet ħūnın anuŋ
ŧablı gibi ger tehį bisyār ġavġa eylemiş

ġarra baş indürgüne ħalķ aŋa ol dūnı gör
bį-ħaber andan ki dįnin dįvi yaġmā eylemiş

perr ü bālı yoħ ki pervāz ide ķāf-ı ķurbetde
kendü zuØmınca özin sįmurg u Øanķā eylemiş

ĥāśıl-ı pindārdur bāŧıl taśavvurdur ħaŧā
her ne vehmi ki cihān şeklinde aØmā eylemiş

30 devlet anuŋ ki rıżā-yı ĥaķiçündür ŧāØatı
bį-riyā aØmāli ki sırran ve cehrā eylemiş

kimini taķdįr-i rabbānį ezelden eylemiş
ķulların ekrem ki Øindeøllāhı etķā eylemiş

kime müstevlį olup bu ĥubb-ı mevlį mest-i ĥaķ

(23a) şāħa: şāħ S.
(26b) ŧablı: ŧabl M.

kiminüŋ derdini dün gün şuġl-ı dünyā eylemiş

kiminüŋ ķılmış ŧariķat içre Øizz ü rütbetin
ķamudan aØlā kimüŋ ednādan ednā eylemiş

ġarķ-ı envār-ı tecellį kiminüŋ cānı kini
mekmen-i taĥte-ķıbābı içre iĥfā eylemiş

35 yā ilāheøl-Øālemįn anlardan eyle bizi kim
bāŧın evinde çırāġın nūrı taķvā eylemiş

sırr-ı temmeøl-faķrü fehüvaøllāh eşiØØātında maĥv
eyleyüp özin bu varlıķdan müberrā eylemiş

bil ĥaķįķat güneşi şavķı ĥaķįķį ŧoķınur
aŋa ki āyįne-i ķalbi mücellā eylemiş

pādişāhuŋ luŧfı çoķdur ķullara iĥsānı çoķ
fażlını kim Øad ider çün di kim iĥsā eylemiş

dünyede teøyįdile įmān Øaŧā itdügine
āĥiretde menzilin firdevs-i aØlā eylemiş

234
der-saltanāt-ı beyān-ı Øışķ ber-taht-ı dil-i Øāşıķ*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

ĥaķ göŋüller taĥtına bu Øışķı sulŧān eylemiş
Øışķ erinüŋ Øālemi ĥükmine fermān eylemiş

(32a) olup:olıp S.
(36a) Vezin bozuk.
(36b) eyleyüp: eyleyip S.
* S'de 155b. M'de 145b.
der-saltanāt-ı beyān-ı Øışķ ber-taht-ı dil-i Øāşıķ: der-saltanāt-ı beyān-ı Øışķ ber-dil-i Øāşıķ S.

Øışķ ķalbe yig suvara irüben ħurşįdüveş
leşker-i encüm gibi Øaķlı perįşān eylemiş

bu meĥabbet odına çün Øūd yaķmış cānını
yār ezelden anı kim maķbūl-ı devrān eylemiş

Øışķuŋ anı kim esįr itmiş ezelden tā ebed
Øālem-i maØnįde bir şāh-ı cihānbān eylemiş

5 behresin her reşĥanuŋ baĥr eylemiş Øışķuŋ ħocam
çehresin her lemØanuŋ çün māh-ı tābān eylemiş

Øizz-i dergāhına baş urur anuŋ faħrile gör
pāye-i iķbālini ber-farķ-ı geyvān eylemiş

eylemiş pür-nūr-ı sįmā-yı semā-yı kalbini
Øışķ anuŋ ki gün gibi sırrında seyrān eylemiş

ol göŋülde ki ĥaķāyıķ gencini ĥaķ gizlemiş
ġam yimez ger śūret-i küncini vįrān eylemiş

telħįyi baĥr-i ġamuŋda buldı Øışķuŋ gevherin
ol göŋül ki yaşlu gözlerin dür-efşān eylemiş

10 ẓulmet-i kevn ü mekāndan göz yumanlar göŋlüni
nā-gehān Øışķuŋ eşiØØātı irüp kān eylemiş

ger ķomış ħālį ĥaķįķį Øışķ eri śūret evin
Øālemüŋ küncin velį pür-genc-i pinhān eylemiş

(5ab) M'de 7ab.
(6b) ber-farķ-ı:barķ-ı S.
(7a) nūr-ı:nūr M.
(8a) ki:kim M.
(9b) ki:kim M.
(11b) pinhān:penhān M.

235
rumūz der-sükriyyāt [*]

— — • / • — • — / • — —

bil cām-ı meĥabbet eyleyen nūş
deryā gibi eyleye gerek cūş

var sen kişi Ǿāşıķ olmamışsın
bes ķanı ĥarāretüŋ içüŋ boş

Ǿāşıķları āteşįn deŋizler
ķandurmadı içdiler temām uş

Ǿāķıllar ayıķ uyuġa beŋzer
Ǿāşıķlar eźel ebedde ser-ħoş

5 cānsuz śanasın ķuru śuvardur
ki oldı bu deyr içinde menķūs

sen žulmet-ı ŧabǾ içinde ķalduŋ
devlet güneşine olmaduŋ ŧuş

refǾ itseyidüŋ niķāb-ı hestįŋ
şuǾleŋden olaydı cān gözi yuş

ĥayretde ķalaydı ħalķ-ı Ǿālem
yüzüŋi gören olaydı bį-hūş

sen ne bu ħarābeye ķalupsın
per-süst degülsin āħi bayġūş

---

[*] S'de 156a. M'de 146a.
(2ab) S'de kenarda.
(7b) olaydı:olayıdı S.
(9a) ķalupsın:ķalıpsın S.

10 yüklenmeye bulduġuŋ degülsin
ḳaŋlı ki çöke çamura çamuş

var sen bize zerḳı śatma śūfį
esrükliġüŋi unıtmaġıl düş

ŧur şįriseŋ eylegil şikāruŋ
bįźārısaŋ itme ħāb-ı ħargūş

ki ġaflet-i gürbeden saḳın gey
küstāħ u dilįr olur hemān mūş

nefrįnin işit saŋa nefįrüŋ
her śubĥı ki atlanur siyāvuş

15 seyrāngehini ırad sipāhuŋ
var ni irürür yasaġa çavuş

iy dost götür niḳābı yüzden
ĥācet degül ol cemāle rū-pūş

lāyıḳ ḳanı ol cemāle bir göz
şāyeste ḳanı bu vaśfa bir gūş

aǾmįye ħayāldür çü görmek
işitmege hem maĥāl uŧrūş

evlā bu ki ĥāl-i evliyānuŋ
vaśfında ĥaḳįḳį ola ħāmūş

(11a) zerḳı:zerḳ M.
(15b) yasaġa:basaġa S.

236
nažįre der-rumūz [*]

— — • / • — • — / • — —

derdile ķılur yine göŋül cūş
dürdini çü Ǿışķuŋ eyledi nūş

śūfį anuŋ içün oldı śāfį
ki varlıġın eyledi ferāmūş

çün delķı ķodı bi-rahne rahne
gör sırrı ki bį-ser oldı ser-ħoş

ne zemzemedür bu bezm-i mestān
ki naǾra urılur anda ħāmūş

5 bį-śavt-ı lisān bu hāy u hūdan
ŧoldı ki miyān-ı kūşede gūş

Ǿumy ol lemeǾān-ı vechi gözler
bükm anda ki dir işidür uŧrūş

baķ maǾnį cemāline ķo lafžı
bu maġlatadur ki aŋa rū-pūş

nitsün ki şuǾā-yı şemsi görmez
ħuffāş gözi velį olur yoş

ķılmaz daħı ĥażrete teveccüh
Ǿömrini düketdi eydür uş uş

10 bāŧıl ġamiçün nedür baŧālet
āħir demiçün unıtma mı gūş

nice vara kimse bį-biżāǿat

---

[*] S'de 157a. M'de 147a.
nažįre der-rumūz: der-rumūz S.

dergāhına ol şehüŋ eli boş

çün Ǿaķl-ı sürādı ķatı Ǿizzat
zāyil ider anda maĥv olur hūş

ġarķ olsa ĥaķīķī Ǿışķa ŧaŋ mı
deryāya olup durur yolı ŧuş

237
nažīre der-sükr ve vaśf-ı ĥāl-i ehl-i fenā

— — • / • — • — / • — —

deryā gibi dilden eyleyüp cūş
Ǿışķ eyledi bizi yine ser-ħoş

günden güne daħı beź-ter oldı
derdüm çü bu fitne ķaynadı uş

ne nām u ne neng ķor bu sevdā
āveh ki ne başda Ǿaķl u ne hūş

gözler göremedügi cemāle
cān gözi ki nā-gehān ola ŧuş

5 bī-ħīştan ide secde der-ĥāl
bī-lafž ura anda naǾra-ħāmūş

gelmez daħı śaĥve maĥv içinde
bu varlığı eyledi ferāmūş

(13b) olupdurur:olıp durur S.
S'de 157a. M'de 147b.
(2a) beź-ter:bed-ter M.
(5a) bī-ħīştan: bī-ħıştan S.
(6b) ferāmūş:firāmûş S.

bu nuḳlı ne her kişi dadupdur
bu naḳli ne ħod işitdi her gūş

ŧuymadı ḳoħu dimāġ-ı her-ħām
bu dįke çü cūş oldı ser-pūş

ħurşįd-i viśāl-i dil-ber olmaz
źerrāt ħayālıla der-āġūş

10 ki şāh ileyinde śad hezārān
var seyfile āteşįn çavuş

varlıġuŋı ġarḳa vir ĥaḳįḳį
al Ǿışḳ odı ŧolu cāmı ḳıl nūş

238
der-sükr [*]

— — • / • — • — / • — —

var di yine yile Ǿaḳl u hūş uş
ḳılduḳ çü şarāb-ı Ǿışḳı nūş uş

varumuzı cümle aldı rahne
müflis ḳodı bizi mey-furūş uş

eyler dil ü cānı ġarḳ-ı ĥayret
ol dem ki ḳılur bu baĥri cūş uş

mest itdi eşiǾǾa-ı tecellį

(7a) dadupdur:dadıpdur S.
(8b) ser-pūş:ser-būş S.
(11b) Ǿışk: Ǿışkı M.
[*] S'de 157b. M'de 148a.

sāḳį çü götürdi rūy-ı pūş uş

5 urup yine raØdıvār naØra
mestāne ḳılur göŋül ħurūş uş

Óışḳuŋ ki bu ġāyet-i ẓuhūrı
ger ḳıldı cihān gözini yoş uş

Óışḳ oldı Øayān göŋülde hem Øayn
hem cān u cihān lisān u gūş uş

vaśl oldı ĥaḳįḳį Óışḳa zāhid
mühlet gözedüp diyince uş uş

239
ḳaśįde der-naśįĥat [*]

— • — — / — • — — / — • —

Óışḳ derdi olsun iy dil saŋa aş
geç bu vādįlerden ol ŧağları aş

per ḳazan pervāza gel ŧokınmasun
ayaġuŋa tā bu śarplıḳ yirde ŧaş

baĥre ḳavuş her ŧarafdan dirilüp
seyl vaḳtidür yine gel mevce ŧaş

cünbiş-i Óışḳıla Óāşıḳ cānlara
saç bahāsuz dürleri Óışḳa ulaş

(5a) urup:urıp S.
(8b) gözedüp:gözedip S.
[*] S'de 158a. M'de 148b.
(3a) dirilüp:dirilip S.

5 çün fetile ġarḳ-ı nūr olmaḳ gerek
Ǿışḳ odıyıla dutışup iç ü ŧaş

pāk it āyine gibi dil levĥını
sırr-ı maǾnį olmaġiçün intiķāş

ĥüsn-i žann it ħalķa itme sū-i žan
ħod degül midür senüŋle ħoca daş

śūrete baķma cemāl-i maǾnįyi
gözle var ni göz olur ķarşuŋa ķaş

fażl-ı kerremnā benį-ādem kişi
naķş-ı śūret midürür ya göz ü ķaş

10 ādemį ola gören maǾnį yüzin
olur aĥmaķ zįra ĥayvān gibi şaş

Ǿömri virdüŋ yile maǾnįden dirįġ
ķılmadın ĥāśıl daħı bāŧında çāş

bu Ǿacebdür hįç sen pįr olmaduŋ
oġlan olursın ki yaşaduķça yaş

ĥāśıl it taķvāyıla zād-ı meǾād
ħod yiter maķsūm olan ķūt-ı maǾāş

kimse irmedügi yire śunma el
degdür ayaķ basuban hay delü baş

15 vay senüŋ bį-hūde dürlü işlerüŋ
hay ne yürekleri ider günde baş

kimsenüŋ yimez naśįbüŋ kimsene
rızķiçün eyleme ħalķıla savaş

ġayret-i dįnde velį ol şįr-merd
ki anda nā-merdlıķ durur olmaķ yavaş

ḳonmaġıl murdāra pervāz it yüce
gözleme ger kes gibi her yirde lāş

nefsi bidØatden ibāĥatdan erid
var ni seni hįç pāk itmez tırāş

20 şol güni aŋ ki cibālį ol günüŋ
hevl-i keøl-ihn ide nās-ı keøl-ferāş

zerḳıla ħalḳı dut aldaduŋ bugün
nidesin alduḳda her Øayb anda fāş

bu yola ser-māye yoḳlıḳdur hemān
Øışḳı bāzārında geçmez her ḳumāş

çekmemek isteriseŋ baş aġrısın
ol ayaḳ topraġı miskįn olma baş

kim ıra yoldan eźel śubĥında şol
şuØle iren cānları vaḳt-i reşāş

25 şuØle-i bāŧın olur u āb-ı rū
cānda od olsa ĥaḳįḳį göze de yaş

240
ḳaśįde der-taĥrįś be-tarįḳ-ı meşāyıħ-ı kirām *

— — • / • — • — / • — —

her ki ola Øışḳ erine yoldaş
dįbā aŋa ger olursa yoldaş

(21a) dut:ŧut M.
* S’de 159a. M’de 149b.

dürler saça yolına bulıtlar
güller döşeye yil ola ferrāş

ķıl ŧoġrı teveccüh ādemiseŋ
ĥayvān gibi nişe olasın şaş

į̂şār ide kirtü Ǿāşıķ olan
kimsene bu ĥaķ yolında cān baş

5 merhem göre zaħm iderse her-giz
ġam yimeye baĥri ger ola baş

başın dutıvire her yaŋadan
üstine yaġarısa eger ŧaş

ger uġraya yolı dāra Ǿāşıķ
ser terk ide sırrın itmeye fāş

döndürme yüz evliyā yolından
ger başuŋ olursa ħurd u ħāşħāş

kim biliser evliyā-yı ĥaķķı
lā-yaǾrifühüm dinildi ķardaş

10 bātınları şuǾlesini görseŋ
ẓāhirde müsāvidür ħo göz ķaş

mermūz-ı nuķūş-ı levĥ-ı dilden
görseŋ ki ne yazmış anda nąķķāş

aĥsent derūn-ı pür-śafāya
şābāş o rūĥ-ı pāke şābāş

ne gözile göriser efendį
gün şuǾlesini bucaķda ħuffāş

(4ab) M'de 5.beyit.
(5ab) M'de 4. beyit.

sen loḳma-perest olup hemān bu
gözledügüŋ etmek oldı ya aş

15 śaĥib-naẓar olmayan ne bilsün
ki ḳanḳıdur ehl-i dil ya ḳulmaş

ḳıl tevbe di rabbenā ẓalemnā
gözden nedemile sen aḳıt yaş

ḳullarına raĥmeti çoġ anuŋ
maġrūr olındı āħi nebbāş

ger Øışḳı yolında olduŋısa
hem kāse-i müflisān-u evbāş

sen yine ĥaḳīḳī bu raħīḳı
maØşūḳuŋ elinden alup iç ŧaş

241
nažīre der-naśīĥat *

— — • / • — • — / • — —

iy ħoca degülse yüregüŋ ŧaş
seyl-āb-ı ġam irdi mevce gel ŧaş

māluŋ ne ḳadar çoġısa bir gün
aŋ şunı ki yire ḳoyasın baş

topraḳ ŧola gözlerüŋ çüriye
cismüŋ ne bu yüz ḳala ne göz ḳaş

(14a) olup:olıp S.
(18b) müflisān-u: müflisān-ı M.
(19b) alup:alıp S.
* S'de160a. M'de 150a.

aşmadı çü Ǿışḳı mevci başdan
derdile çü baġruŋ olmadı baş

5 çoḳ yaşaduġuŋdan aśśı ne göz
ŧolmaya çü derd-i Ǿışḳıla yaş

çün bulmayasın śafā-yı bāŧın
śūretde ne maǾniye uzun yaş

dirlik degül işbu ĥālile ḳalursaŋ
gey aŋla bu dirligüŋ ḳarındaş

hįç ħayra vü ŧāǾata yönüŋ yoḳ
her şerre vü her fesādasın baş

pįşeŋ ḳamu cehlile ĥamāḳat
dirsin ki ne rindem ü ne ḳallāş

10 tezvįri ḳo vizri çoḳ ḳazanma
iflāĥ olısar mı hįç ḳulmaş

gösterse yüz āfitāb-ı maǾnį
ẓulmet mi ḳovayıduŋ çü ħuffāş

her ḳahrını luŧf gör bu yoluŋ
her zehrini eyle cānuŋa aş

vādįleri çıḳ vidād u şevḳı
idin per ü bāl u ŧaġları aş

gözler yüregüŋe olmasın göz
hem ḳarşuŋa ḳaşlar olmasun ḳaş

15 elden ḳoma ĥaḳ sözi olursa
ger başuŋ ayaḳda ħurd u ħaşħāş

(7a) Vezin bozuk.
(13a) çıḳ:çoḳ M. vidād:viđadı M.

dünyā ġamı itmesün Ǿabūs ol
her renc ü meşaķķat içre beşāş

erlik ķuşaġın şu resme ķuşan
ki ġayretüŋe dinile şābāş

ķıl meskenet içre imdi cārūb
aķ saķaluŋı yüzüŋi ferrāş

taśvįr idemez ĥaķįķį Ǿışķuŋ
ne şekle durur cemāl-i naķķāş

242
medĥ-ı dervįşān*

• — • — / • • — — / • — • — / • • —

eźel ebed ķamu mest-i ħüźā durur dervįş
hemįşe ġarķa-ı baĥr-ı Ǿaŧā durur dervįş

küdūrat-ı beşerįden hem eylemiş ħālį
anı meĥabbet-i ĥaķ pür-śafā durur dervįş

ne kibr ü ne ĥasedi var ne ẓulmet-i cesedi
ĥarįķ-i meşǾāle-i kibriyā durur dervįş

śıfāt u źātını hem maĥv ķılmış efǾālin
tecelliyāt-i ilāhį fenā durur dervįş

5 sükūtı vü ĥarekātı her işdedür ĥaķıla
sen eyle śanma ki ĥaķdan cüdā durur dervįş

ki śūretā anı cānum faķįr diyi ĥaķįr

* S'de161a. M'de 151a.

gözetme maØnide çün pādişā durur dervįş

niçeye salŧanat-ı maØneviyye degmişdür
ki sāyesinde anuŋ ol hümā durur dervįş

eger biliş ü eger yād olur ķamunuŋ yād
dilinde çün ĥakıla āşinā durur dervįş

ser-ā-ser ehl-i bidāØ žulmet ü đalāletdür
hidāyetile be-küllį żiyā durur dervįş

10 çü pįşüvāsı muĥammeddürür bularuŋ bil
ki mühtedādur hem muķtedā durur dervįş

Øimāmesi vü Øabāsı ridāsı nūrānį
cihānda ķandayısa rūşinā durur dervįş

ķatem ne yire baśarsa saØādet ü bereket
nažār neye ki ķılursa revā durur dervįş

yüzine śıdķıla baķsa şifā bulur rencūr
duØa kime ki ķılursa revā durur dervįş

nižām-ı Øāleme küllį sebeb duØālarıdur
elüŋ ki ħırmen-i ħūn-ı duØā durur dervįş

15 bular durur ileden menzile bizüm gibi bu
dükeli ķalmışı ki reh-nümā durur dervįş

hemān yir ehline midür bular begüm şuØle
hem eyle bil ki çırāġ-ı semā durur dervįş

ne ķāżidür ne vekįl ü ne kimseneye kefįl
ne dünyenüŋ ġamına mübtelā durur dervįş

ġanį vü mįr ü selāŧįn duØāsına muĥtįc
egerçi dost işiginde gedā durur dervįş

riyā ki şirk-i ħafįdür bilüŋ ĥaķįķatda

śanursın ola ki ehl-i riyā durur dervįş

20 bularda bulınur iħlāś olur ki ħāśeøl-ħāś
fenāda pįrdürür ger fetā durur dervįş

şu faķr ü fāķa ki faħr-ı cihān iderdi faħr
şeref degül mi ki aŋa sezā durur dervįş

iki cihānda bularuŋ bu Øizzet ü şerefi
ki pey-rev-i şeh-i dįn muśŧafā durur dervįş

saØādet ehline ĥaķdan Øaŧā vü raĥmetdür
şeķāvet ehline ķahr u belā durur dervįş

ne gözile gözedürseŋ görinür ol yüzden
muĥįŧ gibi ki bį-intihā durur dervįş

25 ĥaķįķį faķr işiginde özüŋi ħāk eyle
ki dost yolına küllį fidā durur dervįş

243
der-naśįĥat*

• — • — / • • — — / • — • — / • • —

ķo fikr-i fāsidi olma göŋül muĥāl-endįş
ki virmeye ġamı saŋa bu Øālemüŋ teşvįş

cihān ħo āfet ü ġamdur ŧolu ne hācet sen
bu dünye ĥālini her dem ki idesin teftįş

ĥużūr bulmaġa ŧāØatda iħtiyār eyle
ferāġatı çeküben al ķamudan iy dervįş

---

* S'de 162a. M'de 152a.
(3b) çeküben:çekiben S.

gerek ki ĥayretile Ǿışķ içinde ġarķ olısar
cihānı unıdasın hem ki mest olup bį-ħįş

5 ķadem ki ŧaşra baśa er çü kendüliginden
kem aŋlama ķamudan ol ki bįşdür hem pįş

ne ĥad görindi bu yola ne Ǿad olur ne ķıyās
ne işine gire Ǿāşıķ aduŋ ya bes kem ü bįş

ser-ā-ser ucdan uca ŧordur u nūr-ı celāl
temāmet içi ŧaşı źerķdur u Ǿişret ü Ǿįş

neye ki yüz ŧuta seyr-i feŝemme vechuǿllāh
neye ki göz aça anı görür hem ol dilirįş

yaķįni olan erüŋ yoķ gümānı göŋlüŋde
degüldürür bize ehl-i gümān olan kişi iş

10 kim irdi menzile ķaŧǾ-ı mesāfet eylemedin
belį ki işleyenüŋdür ne yirde olsa hem iş

neden gelür şu ki oldı ĥaķįķata müǿmin
aŋa mütābeǾatı nefs-i şūm-ı kāfir-kįş

virüp saķaluŋı ebleh yidilme nefs eline
Ǿadū durur ķıl anuŋla ki ceng-i rįş-a-rįş

ĥaķįķį nefsini ĥaķķa kim eylese münķād
aŋa göŋül virüp ola mumŧįǾ u yad u biliş

(4b) olup:olıp S.
(12a) virüp:virip S.

244
der-naśîĥat*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

envār-ı hidāyetdür her kime ki baĥşāyiş
ĥaķdan bu cihānda ol gözetmedi ārāyiş

çün şemØı yaķılmaķdur tārūz-ı visāl iy dost
ol Øāşık-ı dil-ħaste bį-çāreye āsāyiş

gör maØrifet-i ĥaķdan ķalbüŋden eŝer var mı
nitsün ġam-ı dünyādan ķılduŋ anı pālāyiş

biøllāh ne ĥamāķatdur ol ilm-i i ĥaķayıķdan
ẓulmetde saŋa ķalmaķ Øumyıla ki bį-dāniş

5 günden güne ĥaķdan dūr eyleye ĥaķįķį bil
her kişiyi olduķça nefsinde bu ālāyiş

245
der-naśîĥat*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

gel mevce yine Øāşıķ deryā gibi ķıl cūşiş
olsun çü fetįle hem Øışķ odı saŋa pūşiş

yansaŋa yaķılsaŋa iy Øışķ eri derdile
cānuŋda ķanı āteş ķalbüŋde ķanı sūziş

gel topraġa düşmedin gül gibi yile virüp
Øömri idelüm bülbül gibi hele biz nāliş

* S’de 162b. M’de152b.
* S’de 162b. M’de 152b.

aŋmaz mısın ol güni ki toprağa gömilüp
çoķ çoķ yatavuz anda ne iş ola ne bāliş

5 yüz göz şişirüp yatmaķ keslānıla biǿllāh ne
ķılsaŋa ŧarįķ içre yitdükçe gücüŋ kūşiş

maķśūda yitişmezsin ķalduŋ şu bi-yābānda
hay menzile iletmez vaǿllah seni bu cünbiş

iĥvān-ı śafā bir bir çün göçdi yüri sen de
bu yurd degüldürür çün menzil-i āsāyiş

yüz yire urup dün gün allaha tażarruǾ ķıl
şāyed ide luŧfı çoķ tevfįķını ĥaķ baĥşiş

sen Ǿışķ-ı raĥįķından ķıl cānı ĥaķįķį mest
Ǿāşıķlara yaraşur ol sükrile bu şūriş

246
der-şevķ*

• — — — / • — — — / • — —

bıraķdı cāha Ǿışķuŋ sūz-ı āteş
eridür cismi gözden aķıdur yaş

dür-efşān oldı gözden ebr-i nįsān
ġam-ı Ǿışķuŋdan olaldan müşevveş

ķaçan cemǾ içre virür rūşināyı
yaĥılup şemǾı gibi virmeyen baş

yüri ķalma bu süflį meskeninde

* S'de 163a. M'de 153a.

ki savṭ-ı şevḳıla Óulvịde sür raħş

5 ki bāṭın Óālemin eyleye rūşen
şuØāØ-ı feyż-i er-raĥman Óaleøl-Óarş

ġışāvet mi ķor ol göŋülde gözde
ki Óışḳuŋ saṭvetile eyledi ġaş

göŋülde seyr idüp Óışḳ oldı gören
ŝerādan tā ŝüreyyā Óarş tā ferş

oluram ĥayret-i Óışḳuŋda bị-hūş
anuŋçün yüzüme yaşum ider reş

ĥaḳịḳị her belāda śabra yār ol
bu ħoşdur ki ola Óāşıķ belā-keş

247
der-naśịĥat*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

Óışḳ odı nūr-ı hidāyet oldı cāna ĥaḳdan uş
ki virür şuØle cihāna her dil-i muĥraḳdan uş

görmemiş sūfị çeh-i çarħ ol tecellịden żiyā
çıħmadı mātem-zede bes cübbe-i ezraḳdan uş

görmedügi āfitāb u encümüŋ gözleri derd
bu ki irmezler nažar şeh ḳapusında daḳdan uş

Óışḳ odı mı düşdi baĥrüŋ daħı yā-rab ḳalbine
eksük olmaz cūş kim ol mest ü müstaġraḳdan uş

* S'de163b. M'de 153b.
(2a) żiyā:śafā M.

5 derdi kim efsāneyile işidürdüŋ ħalķdan
Øayna geldi Øilmden hem göŋüle ķulaķdan uş

bize inküntüm tuĥibbūndan açılmışdur ķapu
riføat-ı yüĥbibkümüøllāha dil-i el-yaķdan uş

ķuvvet-ı bāŧın mı olur olmayanda derd-i dįn
hįç ŧoġmaz şuØle ol bį-nūr-ı bį-revnaķdan uş

248
der-sūriş-i Øışķ [*]

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

yine irdi ķalbe ol ķulzüm-i āteşden uş
zevraķ-ı Øaķlı virür ġarķa śu aşdı başdan

yine gör dikdi firār-ı Øarşı dilde sancaġı
müsteØıl olup şüvāž ol ateş-i ser-gerden

żūø-ı mıśbāĥ itdi rūşen gerçi lem-temseshü nār
her ne ki mişgāh-ı tende var ķuru vü yaşdan

şehsüvār-ı dil ki bir meydān segirdüp şevķ atın
geçdi bu ser-ĥaddi çār u hem dü-penc ü şeşden

5 Øışķa vaśl olup ĥaķįķį ķalbe olmışdur delįl
yolda urınup ki tāc ol meşØal-i mehveşden

---

[*] S'de yok. M'de 153b.
(3a) lem-temseshü nār (K.K. 24/35) Kendisine ateş değmese dahi ışık verir.".

249
der-naśįĥat ve Øilm-i ledünnį ve remz ü münācāt*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

ķayd-ı dünyā gibi yola kimsene sed görmemiş
ĥubb-ı mevlā gibi melceø cāna mesned görmemiş

Øışķı mekteb-ħānesinde bu göŋül tıflına dost
Øilm öğretmiş ki eb ced anda ebced görmemiş

bu meØānį māverā-yı ĥarf u śavt olur ki hįç
kimsene bu ķulzüme çoķ gözlemiş ĥad görmemiş

ol ki maØnį yūsufı ĥüsn-i temāşa eylemiş
anda śūret naķşın ol aŋlamamış ĥad görmemiş

5 pįriken anca ki ŧoġmış ŧıfl-ı rāh-ı faķr lįk
ġayr-ı esrār-ı feaĥbebtü eb ü ced görmemiş

ādemį ki irmemiş ser-ĥadd-i insāniyyet
bed-ter andan kimsene bir dįv ü ne ded görmemiş

Øaķlı lā-uĥśį ŝenā ente kemā eŝneyte dir
luŧf u iĥsānuŋa ol iy dost çün Øad görmemiş

varlıġını maĥv-der-maĥv u fenā-ender-fenā
ķılmayan bu yolda bil Øömr-i müsermed görmemiş

yā ilāheøl-Øalemįn sen ķıl ĥaķįķįyi ķabūl
luŧfuŋ işigine uran ki yüzin red görmemiş

---

* S'de yok. M'de 154a.

250
der-naśįĥat*

—•——/—•——/—•——/—•—

dünyeyiçün çekdügince renc ü miĥnetler ĥarįś
kendüzine arturur çoķ çoķ meşaķķatlar ĥarįś

ĥaķ muķadder itdügidür aŋa hem ancaķ naśįb
çekdügi ķalur hemāņ yanına zaĥmetler ĥarįś

bir kefendür bile alup gitdügi āħir hemān
anca görmişken bunuŋçün dürlü şiddetler ĥarįś

terkin ur işitdüŋ ola el-ĥasūd lā-yesūd
dünyede hem görmeyiser anca rāĥatlar ĥarįś

5 ĥaķ sözi dünyā ĥarįś söylerseŋ dutar ġaraż
göŋli ırılur yir andan śan cirā✚atlar ĥarįś

dünyeyiçün anca saçılur ķanlar başlar yiter
ħalķlıa şimdi mi itdi ya Øadāvetler ĥarįś

ger ola şāh-ı cihān itme ŧamaØ ki gelmeye
degmede kimesneye itmeŋ meberretler ĥarįś

gelmeyen erden kerem vallah yalandur di kerem
diŋleme daØvį iderse ger kerāmetler ĥarįś

neylesün iħvān-ı dįni dünye derdinde yılan
ķanda ehuølläħıla dutar meveddetler ĥarįś

10 dįn fürūşı olmasun māyeŋ ki yarın ĥażrete
varıcaķ görse gerek ħızy ü ħacāletler ĥarįś

---

* S'de 158b. M'de154b.
(4ab) M'de kenarda.
(9b) dutar:ŧutar M.
(10ab) S'de 164aØda.

śatvet-i mevt iricek ki dirdügi elden çıķa
varup anda çekse gerek anca ĥasretler ĥarįś

eşķıyānuŋ ħaśletidür bil ĥarįs-i dünyeye
ĥāşa liøllah ki ola ehl-i saØādetler ĥarįś

var ħaķįķį sen ķanāØat kenzini bu fāriġ ol
kendü bilür ķo çekerse ger meźellet ĥārįś

251
der-naśįĥat*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

olmaġ isterseŋ efendį rütbet-i ħāśeøl-ħavāś
olmaġ umarsaŋ emįrüm žulmet-i tenden ħalāś it

muśtafā şerØını ŧut hergiz ħılāfın işleme
ĥāśıl it taķvāyıla bu dįn yolında iħtiśāś

sen şerįØatsızlara zinhār ehl-i dil dime
zeyġ olaruŋ cānınuŋ semØını tutmış raśāś

menzile irdügi bolca var śaĥābį derd-i dįn
ħāśıl eyle çün ebū derdā vü çün Øamr ibn Øāś

5 seyr-i bātında müferridlerden ü sābıķlaruŋ
yüzinüŋ müştāķı cümle ins ü cān u Øām u ħāś

işüŋi allaha tefvįż it meded ĥaķdan ĥaķuŋ
ki ķamu bį-çāreye lutfı işigüdür menāś

(11ab) S'de 164aØda.
(12ab) S'de 164aØda.
(13ab) S'de 164aØda.
* S'de yok. M'de 155a.

terk-i cān it ki ĥaķīķī ħūn-bahā Ǿāşıķlara
ķurb-ı vaślatda ĥayāt-ı sermedįdür fiøl-ķıśāś

252
münācāt*

—•——/—•——/—•——/—•—

iy ħüźā müøminleri ķıl cümle āfetden ħalāś
her mehālikden emįn it her maħāfetden ħalaś

her ħaṭarlardan muvaĥĥid ķullaruŋı ħāliķā
bekle vü vir her belā vü her meşaķķatdan ħalāś

ķoma źüll-i maǾśıyetde ser-nügūn ĥirmānıla
eyle tevfįķuŋ refįk ol meźelletden ħalāś

cebhe-i cānlarda ķoma sen temerrüd dāġını
eyle bizi vesmet-i bāġ u đalāletden ħalāś

5 biz ĥażįż-i ĥažž-ı tende ķılmışuz pā-beste-ħor
ķuvvet-i taķvā vir eyle işbu ħaśletden ħalāś

işümüz sehv ü ħaṭā vü źellet ü Ǿıśyāndurur
vir hidāyet nūrın eyle her meźelletden ħalaś

salṭanat kim buldı mıśr-ı Ǿālem-i cānda ħanum
bulmadın ol hübb-i tende bu ġayābetden ħalāś

śūfį-i zerrāķa olur pįşe Ǿucb u mekr ü zerķ
sen bize vir ĥażretüŋde ol ħacāletden ħalāś

Ǿizz ü cāhıla ĥaķīķī kimse bulmaz yol
meskenet-pįşe idin bul sen riyāsetden ħalāś

---

* S’de 164a. M’de 155a.

253
münācāt[*]

ħāliķā sen bize Øucb u hem riyādan vir ħalāś
ĥubb-ı dünyādan ħocam meyl-i hevādan vir ħalāś

ħālisān muħliś muvaĥĥid eyle müømin ķullara
dām-ı zerķ u ĥįle vü mekr ü deġādan vir ħalāś

bilmeyelüm māsivāyı şöyle ķıl ĥayrān u mest
ülfet-i bį-gāneden hem āşinādan vir ħalāś

ķoyalum ten tertįbin emrinden āzād olalum
iy ħocam emmārenüŋ sen ol cefādan vir ħalāś

5 śūfiye tā vāridāt-ı ġayba ola mürteķıb
ārzū-yı lūt u neng-i iştihādan vir ħalāś

254
rumūz[*]

— ••— / •—•— / —••— / •—•—

maŧlaǾ-ı cānda muŧŧalaǾ olana şerħ-ı śad-füśūś
levĥ-ı żamįre yazıla sırr-ı ĥaķāyıķ-ı nüśūś

varlıġuŋuŋ fenāda fek ola çü naķş-ı rū-fükūk

---

[*] S'de 164b. M'de 155b.
[*] S'de 164a. M'de 156a.

göstere refØ ola ķamu burķaØ-ı maØni-i ĥuśūś

himmet-i Óāli olmasa ķanda teveccüh ola tām
śıdķı gerek irādete Øazme taķviyyete ħulūś

muttaliÓ olmadı yaķįŋ nūrına yoķ baśįreti
lafždan özge bes ne cer ide bu remzden lüśūś

5 cān olıcaķ dımışķ-ı Óışķ śubĥ ola şām-ı bātınuŋ
kūşe-i mıśr-ı dilde güm ola ki yüz ĥama ĥamūś

255
ķāfiyetüøđ-ḍad medĥ-i rasūl sallaøllahü Øaleyhi ve sellem*

•— — —/•— — — /•— —

cihāna çün cemālüŋ eyledüŋ Øarż
ser-ā-ser toldı nūruŋ tūlıla Øarż

ger ay u gün ve ger cümle meśābįĥ
cemālüŋden alupdur nūrını ķarż

yüzüŋden žāhir oldı nūr-ı islām
sözüŋden şuØle virdi sünnet ü farż

yire düşmedi sāyeŋ sāyesin çün
ki es-sultānu žılluøllahı fiøl-Øarż

5 cemālüŋ vaśfı durur yüzbiŋ anca
ĥaķįķį her ne ki eylerise farż

(5a) şām-ı bātınuŋ:şām-u bātınuŋ M. śubĥ:śubĥı S.
* S'de 165a. M'de 156a.
(4b) es-sultānu: es-sultān S.
(5b) eylerise:eyledise M.

256
der-naśįĥat*

•• — —/• —• — /•• —

iy göŋül māsivādan it iǾrāż
ķalmasun dilde ġayr-ı yār aġrāż

ĥubb-ı dünyā gibi göŋüllerine
olmaya hįç sālikün̦ amrāż

nice terk itdügin şeh ibrāhįm
göre bunuŋ ya ħod fużayl-ı Ǿiyāż

māsivā meylini göŋülden ķatǾ
lā-yı nefyile eyle çün mıķrāż

5 göstere yüz cemāl-i illaǿllah
buy-ı vaślat derūnı ķıla riyāż

ĥāśıl olup ġınā göŋüle ola
bir ķatuŋda leyālį vü rażrāż

keŝret-i ekli ķo ki pür-envār
ķıldı cūǾıla bāŧını mürtāż

ķanda ķandurısar ĥaķįķį eyid
teşne-i Ǿışķı āb-ı cūya ĥıyāż

---

* S'de 165a. M'de 156a.
(6a) olup:olıp S.

257
ķāfiyetüøt-tāø der-naśįĥat-ı dil-peźįr ve taķrįr bį-nažįr [*]

— • • — / • — • — / — • • — / • — • —

dįn yolın aŋla ŧoġrı var eyleme iy begüm ġalaŧ
ķalma bu naķş-ı śūrete gözleme zülf ü ħal ü ħaŧ

çün ĥaķa var itāØatuŋ bes nişe maØśıyetdesin
dost rıżāsın it ŧaleb iş neye lāyıķ-ı saħaŧ

āyinesini ķalbüŋüŋ her dem inābetile ķıl
anda muśayķal olmasun nükte-i rindān nuķaŧ

baĥr-ı muĥįŧ-i Øışķa vir ġarķa vücūduŋı temām
mezbelede ne işdedür evine murġ-ı dil çü baŧ

5 müøminiseŋ nifāķı ķo niçe bu zerķ u hāy u hūy
aśśı ne itdügüŋ delü śıdķuŋa ki[illegible]b-i muħtelaŧ

ķulzüm-i Øışķ çün ħurūş ide ne zehre Øaķl-ı hūş
anda ne cism-i hay ħamūş ķanda ya ķatre-i saķŧ

Øışķ-ı cemāli çünki rū göstere hem şuØāØı hū
yiri gör anda iy Øamū evvel ü Øāħir ü vaśaŧ

Øışķı mesāyilinde bir söz fuķahā dimiş degül
hįç bu ĥāli itmedi ĥall muĥįŧ-ı mülteķaŧ

sūziş-i Øışķıdur yine işbu rumūzı söyleden
var ni ĥaķįķį kim dile söz getürür berįn nemaŧ

---

[*] S'de 165b. M'de 156b.
ķāfiyetüØt-tāø der-naśįĥat-ı dil-peźįr ve taķrįr bį-nāžįr: der-naśįĥat S.
(8b) ħall:ĥal S.
(9a) Øışķıdur:Øışķdur M.

258
der-naśîĥat*

— —• / —• — • / • — — • / —• —

her dem gerekse źevķ u śafā Øişret ü nişāŧ
ir evliyā ĥużūrına di ihdinaøś-śırāŧ

dün gün meşāyıħ işigine ķıl mülāzemet
oturma ŧurma ġayrıla hiç itme iħtilāŧ

zîrā ki muħliśūnede hem yolda iy Øamū
vardur şu śūret uġrılarından çoġ iĥtiyāŧ

ĥaķ ķapusında ħiźmete bil baġla merdiseŋ
var ŧıflısaŋ eneŋ bilesün baġlasun ķımāŧ

5 var var maķām-ı ķurbda mümkin midür bula
uyıp hevāsına mütebassıŧ ya ħod bisāŧ

śūretde cāh u şöhrete daħı ne iØtibār
yüz yıl teşeyyuħıla yüri bekle var ribāŧ

yol medħal-ı ŧarîķ-ı fenāya ķaçan bulur
semmüøl-ħıyāŧdan yol adaķdur ki ne ħıyāŧ

śūfî ħayāl-i lūt daħı gözlerüŋdedür
vay vay ķanı herîse vü ĥalvā vü baķsımāŧ

bekle ĥaķîķî sen edebi faķr devleti
ĥaķdan ebeddürür ķula cennetdür inbisāŧ

* S'de 166a. M'de 157a.
(7b) semmüøl: semmiøl M.
(9b) cennetdür:cinnetdür M.

259

ķāfiyetüǿž-žāǿ der-beyān-ı envār-ı āfitāb-ı Óışķ*

• —• — / •• — —/• —• — /•• —

beyānın itmedi Óışķuŋ Øibāret ü elfāž
Øayān nice göre Óışķı ya aØyün ü elĥāž

teleǿlüǿini ne tāli̧ telaķķut idebilür
teşaØşuØını ne levĥ-ı dile yazar ĥuffāž

urursa Óışķı demin bil durūġ dünyā dost
ne iØtibār yemi̧nine ya şidād u ġılāž

bu yolda menzile irmez oyalar o yirler
ki Øāşıķa yaraşur aça daħı gözüŋ ayķāž

5 livāǿ ŧablı nider pādişāhdur ol derviş
ki göŋli taħtına dikdi anuŋ Øalem bu şüvāž

ħaber alabilür olduŋsa ĥāl-i dilden anuŋ
teķellümi vü sükūtı durur ķamu evØāž

ĥaķi̧ķi̧ bula necāt āfet-i Øalāyıķdan
göŋül ki Óışķuŋ ide ĥayretinden istiĥfāž

---

* S'de 166b. M'de 157b.
(4a) o yirler:uyurlar M.
(5a) livāǿ:livā u M.

260
naśįĥat be-der vaśf-ı śıfat-ı müddeØiyān-ı bį-maØnā
*

—• — —/—• — — /—• — —/ —• —

aŋa ki her dil-rübānuŋ rūy-ı ħūbı oldı ĥaż
āfitāb-ı devlet-i dįnüŋ ġurūbı oldı ĥaż

vāridāt-ı ġayb u işrākātı rūĥuŋ ķalbine
irmedi ol dūna ki zerķı vü ĥūbı oldı ĥaż

ŧaylasān u tācıla sālūsa bil tezvįrile
ħalķ içinde zerķıla setr-i Øuyūbı oldı ĥaż

felsefįye ĥıfż u idrākāt-ı maØķūlātıla
ĥāţır-ı fertūtı vü Øaķl-ı meşūbı oldı ĥaż

5 kime milk ü mālıla dünyāda Øizz ü cāhıla
her mürādāt el virüp keşf-i kürūbı oldı ĥaż

fiØl-i meømūrātıla hem terk-i menhiyyāŧıla
Øābide fetĥ olduġı raĥmet dürūbı oldı ĥaż

zāhide ĥōr u ķuśūr u cennet ü rıżvānıla
gülşen-i bāġ-ı behişt ü żıll-ı tūbį oldı ĥaż

Øāşıķa nūr-ı tecellį vü nesįm-i ķurb-ı ĥaķ
śūfį-i śāfįye ger keşf-i ķulūbı oldı ĥaż

irmemişdür menzile kimse bilā-sevdā-yı Øışķ
sālikem yüz dirse aŋa pāy-ı kūbı oldı ĥaż

10 salŧanat cān Øālemi mıśrında degmez degmeye

---

[*] S'de 166b. M'de 158a.
naśįĥat be-der vaśf-ı śıfat-ı müddeØiyān-ı bį-maØnā:der neśāyıĥ-ı dil-peźįr M.
(1b) devlet-i: devlet-ü M.
(7b) gülşen-i bāġ-ı behişt:gülşen-ü bāġ-u bihişt M.

bes aŋa cārūb-ı lādan ħāşa rūbı oldı ĥaẓ

yaķılup çün Øūd bu yanmış cigerden derdile
bil ĥaķįķįye dilüŋ Øıŧr-ı cüyūbı oldı ĥaẓ

261
ķāfiyetüøl- Øayn ķaśįde der-tevĥįd ve naśįĥat ve münācāt*

• — — — / • — — — / • — —

görinen yirde gökde bu śaniØ
ki ķıldı ķudretinden anı śāniØ

ķamu bürhānı vaĥdāniyyetidür
delįli bu ĥadįŝüŋ naśś-ı ķāŧıØ

celāli pertevi gözlerde tābān
cemāli şuØlesi yüzlerde lāmiØ

tecellį āfitābına zihį luŧf
ki ol cān maşrıķın itdi meŧāliØ

5 düzer ŧāķ-ı muØallā bį-Øamed ol
bezer śaĥn-ı mücellā şöyle vāsiØ

ķamusın ķullıġında ķıldı ķāyim
öginde necm-i sācid çarħ-ı rākiØ

ki cįd-i her-vücūd emrine baġlu
ķamu źerrāt anuŋ ĥükmine ŧāliØ

---

* S'de 167a. M'de 158b.
ķāfiyetüØl- Øayn ķaśįde der-tevĥįd ve naśįĥat ve münācāt:ķaśįde fį-ķāfiyetüØl-Øayn der-tevĥįd ve naśįĥat ve münācāt M.

ider geh heybetinden zelzele yir
felekler ḳudretinde oldı ħāżØ

ḳażāsına kim olur rād anuŋ
ya her-giz ĥükmine kim oldı māniØ

10 ne dilerse ider ĥikmet anuŋdur
ḳoyan her dāne ol dārū-yı nāfiǾ

müsebbib ol durur esbāba küllį
anuŋ emrile olur her menāfiǾ

anuŋ mülki ebeddür ol eĥaddür
muØārıż kimdür aŋa ya münāźiØ

kemal-i ḳudreti her işde ẓāhir
cemāl-i vaĥdeti her şeyde şāyiØ

ki ider laĥża laĥża lutfı irer
ḳulūbı rūşen envārı ŧavāliǾ

15 zihį rūĥ-ı laŧįf ol pāk dil ki
aŋa sübüĥāt-ı vechi ola sāŧıØ

ŧuyan bu ĥāli ehl-i vāḳıǾadur
śanur cāhil bu rāzı ġayr-ı vāḳıØ

şu kim teǿvįl-i aĥlāmįde bilmez
ola mı hįç ĥallālı veḳāyıǾ

zihį şāhān-ı bį-ŧabl u Ǿalemdür
bu seccāde nişįnān-ı śavāmiǾ

śatup mestūralıḳ gel ŧaşra ḳalma
ħarābāt-ı fenādan çün ħadāyıǾ

(15b) sübüĥāt:sübĥāt M.
(19a) mestūralıḳ: mestūrelik M.

20 virür teøyįd-i bāŧın ķuvvetini
ķaçan ki müntefį ola mevāniØ

yarar mı ŧālib-i ĥaķķa ki ķıla
ġurūrıla bu Øömri şöyle żāyiØ

çü topraķdan yaratdı topraķ olmaķ
gerek her şeyø olur aślına rāciØ

bu nefsi tā ziyān-ı şevķıla sür
yola ŧoķınmadın anda meķamiØ

yine ķıl āşiyan-ı aśla pervāz
çü būm olmaķ ħarāba nişe ķāniØ

25 cihānda yüz ķaralıġın ider kesb
olanlar bu hevā-yı nefse tābiØ

yüri gülzār-ı ünse ķıl güźer sen
ķo ĥayvānātuŋ olur bu merātiØ

mezār anuŋçün oldı ħāk-i merdān
ki dāmengįri olmadı mezāriØ

muĥāl ola ĥaķa irmek yoluŋı
ki baġlamışiken bunca ķavāŧıØ

ne ġāfilsin teķallübden göŋüldür
çü beyne ıśbeØayni min eśābiØ

30 ne oġınduŋ düşersin göz gögerdip
saķal aķ yoġısa ger ĥāl-ı śāriØ

ķoġıl bu ŧabØı ki ķalbe olur ŧabØ
kişi seyr-i sülūk içre meŧāliØ

(27a) ħāk:ħāś M.

ḳamu aĥvāl-i Ǿālemden naśįĥat
işitsün varısa ger evde sāmiǾ

yaraşmaz sāǾat-i ḳul şehden ayru
ḳara günlüye lākin ḳanı ŧāliǾ

āleykům biǿs-sevādıøl-aǾžam eydür
vücūd-ı kāmil olur mıśr-ı cāmiǾ

35 ne maǾbūn žulmet-i ŧabǾ içre ḳalan
cihānārāyiken envār-ı şāriǾ

göŋül luŧfuŋ ḳapusına ilāhį
tażarruǾ aydı yile oldı ḳāriǾ

Ǿaceb mi raĥmet umarsam bilürsin
ĥaḳįrem hem faḳįr ü pįr ü ŧāmiǾ

bize Ǿizzüŋ celālüŋ ĥaḳḳıyiçün
şefįǾüøl-müźnibįni eyle şāfiǾ

anuŋladur müzeyyen Ǿarş u kürsį
anuŋladur müşerref her mevāżiǾ

40 nebį kim eyledüŋ evḳāt-ı vaĥyin
nücūmına bu ḳurøānuŋ mevāḳıǾ

çü yüz gösterdi güneş gibi oldı
ḳamu mansūħ şerǾından şerāyiǾ

sen aç can ḳulağın olsun muŧayyab
ki tā ŧįb-i ħıŧābuŋla mesāmiǾ

cihān-ārā cemālüŋile rūşen
ḳılup cān gözin it refǾ-ı berāḳıǾ

(40a) kim:ki M.
(43b) ḳılup:ḳılıp S.

Ǿaceb mi ger olam āşüfte şevķuŋ
ki bünyādına Ǿaķluŋ oldı ķāmiǾ

45 ĥaķįķįye bu nefs-i şūmdan vir
ħalāśı iy ķamu āfāta dāfiǾ

aŋa sen ķıl Ǿaŧā įmānı dāyim
yaķįn-ı sādıķ u hem ķalb-i ħāşiǾ

262
der-tevĥįd-i bāri teǾālā*

— — • / • — — — / • — —

her yirde mesācid ü savāmiǾ
hem Ǿaks-i cemālüŋ oldı lāmiǾ

anca müteraķķıb olmışam men
āfāta meşārıķ u meŧāliǾ

žāhir eĥadiyyetüŋ cemālin
gösterdi Ǿayān hem ŧavāliǾ

varlıġuŋı şāhid u delāyil
her źerre-i kāyināt i śāniǾ

5 ĥamdüŋdür ü bu ŧuyūra tesbįĥ
źikrüŋdür ü vird-i her-mecāmiǾ

vaśfuŋda belā bilüŋ neşįdi
mest itdi olan kişiyi sāmiǾ

uyardı göŋüli cānı Ǿışķuŋ
gül-bangı ŧolalıdan mesāǾ

* S'de 168b. M'de 160a.

ayruħ ne ķarār bize sevdāŋ
çün bį-ħına śabruŋ oldı ķamiØ

kessün sözüŋi ĥaķįķį vāØiż
olam mı śanur bu Øışķa māniØ

263
der-ġaflet*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

diriġā ħ^{v}āb-ı ġafletde bu Øömri eyledüŋ żāyiØ
hemįşe nefs-i şūmuŋ uş hevāsına olup tābiØ

niçe kim ķamudan iØrāż idüp itmek diler iķbāl
ĥaķa ĥırś u heves ŧūl-ı emel olur yine māniØ

ne vaķt ıślāĥa gelürsin Øaceb Øömr āħire irdi
ne nuśĥ itdi eŝer saŋa ne naśś u ĥüccet-i ķāŧıØ

niçe āyāt u aħbār u eĥādįŝ işidür dutmaz
varımış saydı şaħś avda gerek olayıdı sāmiØ

5 niçe bir ĥırś odında yil ķovarsın yüz śuyın döküp
başuŋa ŧopraġ olmazsın ĥaķuŋ virdügine ķāniØ

gel oħı āyet-i tūbū ilaøllah tevbe ķıl rüsvā
olup Øaybuŋ ķamu ħalķuŋ içinde olmadın şāyiØ

---

* S'de 170b. M'de 166b.
(1a) ħ^{v}āb:ħāb M.
(2a) idüp:idip S.
(2b) ŧūl-ı:ŧūl-u M.
(4a) dutmaz:ŧutmaz M.
(6a) oħı:oķı M.

yine bu ẓāhir ü bāṭın küdūrātını defǾ idüp
śafā bulayduŋ olsayduŋ eger sen ĥażrete rāciǾ

irüp çün mevc-i rūĥ-efzā derūnı ḳalsa māl-a-māl
dil-i müştāḳa nūrı ki olur feyyāżdan sāṭiǾ

ĥaḳįḳįye sen it yā-rab Ǿaṭā įmānı dāyim vir
ten-i śābir lisān-ı źākir ü hem ḳalb vir ħāşiǾ

264
der-nuśĥ-ı dil-peźįr*

• — — — / • — — — / • — —

ṭaġılduŋ ḳatı hay cān Ǿaḳlı ḳıl cemǾ
yine çün şemǾ yan yaḳıl aħdı demǾ

ḳaraŋu evde yilürsin aħį sen
żiyā virür mi her-giz yanmadın şemǾ

belürmez derd-i dįn bį-nūr-ı taḳvā
hevā-yı nefsi bes ḳılmaḳ gerek ḳamǾ

göŋülden Ǿışḳa açarsaŋ derįçe
tecellį āfitābından ire lemǾ

5 yaħıl ten derd-i Ǿışḳıla ĥaḳįḳį
çü bülbül ṭola efġānuŋla tā semǾ

(6b) olup:olıp S.
(8a) irüp:irip S.
(9b) ten-i śābir lisān-ı źākir ü hem ḳalb vir ħāşiǾ:ten-i śābir lisān źākir ħocam hem ḳalbi vir ħāşiǾ S.
* S'de 170b. M'de 166b kenarda.

265
der-naśįĥat dil-peźįr be-vaśf-ı ĥāl-i mest ez-cemāl-i li-Ǿadn*

— • • — / — • — / — • • — / — • —

faķr ŧarįķına kim şerǾıla ķıldı şürūǾ
oldı żiyā ol çırāġ Ǿāleme hem-çün şümūǾ

bāŧınını derd-i dįn ķıldı münevver ķamu
ẓāhirini her kimüŋ itdi müzeyyen ħuŧūǾ

ẓulmet-i reyb ü gümān refǾ olınur bil hemān
idicek ol āfitāb maşrıķ-ı cāndan ŧulūǾ

bil güher-i şeb çırāġ olur efendi saŋa
aħıdıcaķ hem gözüŋ dost ġamından dümūǾ

5 kime śalātındaki ķıble cemālün degül
ķılmadı iflāĥ anı zerķı ne ķılsun ħuşūǾ

niçelere mūriŝ-i maǾrifet-i dįv olur
çün ola bį-emr-i şeyħ bil bu riyāżāt cūǾ

źevķ-ı fenādur śalāt secde nedür maĥv-ı źāt
ķāmete ķad- ķāmete şevķı getürür rükūǾ

pįr-i ħarābāta bu pestį vü mestį śafā
śūfįye yaħşı gelür ŧıfl-ı rażįǾa żurūǾ

cān idelüm Ǿışķa ġarķ śatma ĥaķįķįye zerķ
iy niçe ser-māyeler virdi yile bu büyūǾ

---

* S'de 171a. M'de 166b.
der-naśįĥat dil-peźįr be- vaśf-ı ĥāl-i mest ez-cemāl-i li-Ǿadn: der-naśįĥat baĥr-ı münseriĥ müfteǾilün fāǾlün müfteǾlün fāǾilün M.

266
ḳaṡīde der-kemāl-i ḳudret-i bārī teǾālā Ǿazze ismühü*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

Ǿademden ol cihān eyler teǾālaǿllah zihī śāniǾ
vücūd-ı ins ü cān eyler teǾālaǿllah zihī śāniǾ

yaradur kāf u nūndan hem vücūd-ı Ǿālem ü ādem
ne Ǿibretler Ǿayān eyler teǾālaǿllah zihī śāniǾ

zihī ḳudret ki ol dānā köpükden yaradur ġabrā
tütünden āsumān eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

ider bir loḳma-ı nuŧfe ḳılur ādem perī-çehre
ki bir şeh nev-cüvān eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

5 çü beyne ferŝ demden şīr ider tıflī cüvān geh pīr
ḳavī geh nātüvān eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

gehī ol ḳanı eyler śu ki yüz gösterde bir meh-rū
gehī ol śuyı ḳan eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

gehī ol śuyı ḳılur pül dikenden geh yaradur gül
ki ħārı gülsitān eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

bahāsuz rāyigān śuyı ider ŧaşdan revān śuyı
ĥayātı būsıŧan eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

bu ŧaġ u ŧaş u topraḳda aġaçlarda vü yapraḳda
ne ĥikmetler nihān eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

10 ḳamuya virdügi bir śu velākin şekl ü ŧuǾm u bū
diger gün bī-gümān eyler teǾālaǿllah zihī sāniǾ

---

* S'de 171b. M'de 160b.
ḳaśīde der-kemāl-i ḳudret-i bārī teǾālā Ǿazze ismühü: ḳaśīde-i nažīre der-kemāl-i ḳudret-i bārī teǾālā Ǿazze ismühü M.

iden gül-ruħları ol ħāk kiminüŋ ķalbin eyler pāk
kimisin bed-gümān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

kimin ehl-i yaķįn eyler kimin dįve ķarįn eyler
ķimin śāĥib-ķırān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

çü lutfın āşikār eyler dil ü cān bį-ķarār eyler
ki seyrin lā-mekān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

kimin vālih ķılur naķşa cemāl-i nūrını Ǿarşa
kiminüŋ armaġan eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

15 kimine milk-i vaĥdet yol kimini ġarķ-ı ĥayret ol
cemāli bį-nişān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

kimin źįbā ider çün meh kimin ķul itdi kimin şeh
kimin iķlįme ħan eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

diler bir rūstā-yı dįh yidi iķlįme fermāndįh
olur ĥüķmin revān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

cihānuŋ ħanı sulŧānı göresin eyleyüp fānį
çürük bir üstüħān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

çü emri ire Ǿālemde ecel ĥayvān u ādemde
kime bir dem emān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

20 cihān emrinde begüm anuŋ ne ki işlerse ĥükm anuŋ
ne dilerse hemān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

bu yir gök cümle maħlūķāt lisān-ı ĥālile her źāt
anuŋ śunǾın beyān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

ĥakįķį maĥvda maĥv ol ki uşşāķa fenāyį ol
ĥayātı cāvidān eyler teǾālaǿllah zihį sāniǾ

267
ḳaśįde der-naśįĥat*

— — • —/— — • —/— — • —/ — — • —

yol degül ol ki her kişi kendünden ider iħtirāØ
sünnet-i muśŧafāya ḳıl dįn eriyiseŋ ittibāØ

tįh-i đalāletdedürür dāl muđıll mübtediØ
śanma ki şuØle göstere cānda göŋülde ibtidāØ

Øömrüŋ içinde eyleme bir dem anuŋla iħtilāŧ
zįra ḍalālet üzre bu ümmete yoħdur ictimāØ

küfr olıcaķ teleźźüźi çünki melāhinüŋ saŋa
bes di ne menfeØat virür sumØa vü zerķıla semāØ

5 şerØuŋ evāmirine ķıl cān u göŋülden imtiŝāl
iş ki ħilāf-ı şerØ ola idegör andan imtināØ

śoĥbet-i ehl-i dilde ķıl ħarc u bu Øömr naķdini
yolda hevā-yı nefsden lįki gerekdür inķıŧāØ

Øilm ü edebdürür bu ħalķ içre fażįlet ādeme
cāhıla maślūb gibi oldı fażįĥat irtifāØ

maØrifetile pįr-i pür eyle bu envārı hele
vaķtüŋi żāyiØ itmesün şuġlıla ġallāt u żiyāØ

ħalØ ola naØleyn-i hevā ger ide mūsā-yı göŋül
nūr-ı velāyet ile kesb ķuvvet u naśru ıśŧınāØ

10 kendüliginden ķılıcaķ Øūd ola maħmūr-ı ebed
ŧūr ola her ŧavr vire nūr-ı tecellį çü şuØāØ

---

* S'de 172a. M'de 161b.
ķaśįde der-naśįĥat: ķaśįde der-naśįĥat recez-i aħreb-i müŝemmen taķŧįØa müfteØilün çehār M.
(7b) Vezin bozuk.

vādį-i eymendür aŋa cümle yemįnile şimāl
oldı mübāreke hem ol buķØa vü hem ķamu biķāØ

anda ki ŧayy olına bį-renc ü ķadem kevn ü mekān
bil ne cibāl u arż ola ne ħo görine tell ü ķāØ

bir ķadeh idinüp içen cānı yidi baĥri Øaceb
kimsene ķanda ķandura virüben eline füķāØ

nolduŋa ķalma baġlanup ŧaşra iy serd çün cemed
seyl-i revān olıp ķavış baĥr-ı śafāya çün diķāØ

15 irdi selāmetile bil baĥr-ı fenāda sāĥile
zevraķı cidd ü cehdile şerØ idindi kim şirāØ

kim ide mįzānıla di vezn ĥaķuŋ ķudretini
baĥr Øaŧāsını nice ölçebile ya ħod dü-śāØ

anda ki ide çāk yüz zöhre vü meh źehre Øaceb
ķurtara mı cān bürinüp başına zehrāya ķınāØ

ķanda şu cānı ki ola şemØ-ı yaķįn cemØadı ol
ķanda ya ĥayvānį olan cān ki ķovar źevķ-ı cimāØ

ķurb-ı viśālüŋden aŋa irmedi nefĥātıla bū
kendüliġinden ilerü varmadı çün ķadri źirāØ

20 Øālemi ĥarf üzre çü dil seyride bį-meşy aŋa
ķurbıla buØd iremeye ķanda ķalur ya şibr ü bāØ

ķodı Øaķįbinde ķamu çün Øaķabāt-ı Øāķıbet
terk-i cihān u cān aŋa olmaya hįç bes yefāØ

(10b) ü:- M. Vezin bozuk.
(13b) virüben: viriben S.
(14a) Vezin bozuk.
(18a) şemØ-i: şemØ S.
(19a) nefĥātıla: nefeĥātıla S.

taŋrı meĥabbetine ķo milkin ħāśśa ķalbüŋüŋ
dünye sevisini ķatup eylemegil anı müşāǾ

vesvese leşkerin dirüp tā ki bu kişver üstine
vaķt-i ĥużūr irişüben ķılmaya iblįs nizāǾ

seyf-i mücāhedāt alup nefsiyile gazā iden
śādıķa erligi ĥalāl ola dürişsün ol şecāǾ

25 ĥaķ yolına giren göŋül vehn-i Ǿazįmet itmesün
cānıyıla esenleşüp Ǿaķlına eylesün vidāǾ

śūret evi ħod olıśar Ǿāķıbetüǿl-emr ħarāb
ıśśı nedür muǾālece eyledügüŋ aŋa siyāǾ

ten ki ġubār-ı reh degül anı ne işe saķlaram
cān ki niŝār-ı şeh degül andan eyit ne intifāǾ

söz ki o şükr-i ĥaķ degül bil göŋüle olur śadā
Ǿaķlı ki sükr-i daķ degül Ǿışķ erine olur śudāǾ

dil dilemez ki sen şehüŋ söyleye ġayr-ı źikrini
hem ķulaġ istemez ķıla ġayr kelamuŋ istimāǾ

30 Ǿışķuŋa vaķfımış meger dil ezelį ki çehre-i
cāna yazıldı derdüŋüŋ dāġıyıla ki lā-yübāǾ

bu ki muĥaķķaķ olmaya nesħ-ı ĥaķįķį tā ebed
çünki yazılmış alnuma yazusı Ǿışķuŋ uş riķāǾ

(23a) dirüp:dirip S.
(23b) irişüben:irişiben S.
(28ab) S'de kenarda.
(28b) degül:- S.

268
der-sükr*

•• — — / •• — — / •• —

yine Ǿışḳ odı çü gösterdi şuǾāǾ
bes bugün Ǿaḳlıladur rūz-i vidāǾ

ḳo bu endįşeyi ki ŧaş ḳapuda
ḳoyana başı di ayruķ ne śudāǾ

zevraḳ-ı śabrı fenāya gitdi
Ǿışḳ sevdāsı yine açdı şirāǾ

dil viḳārı ŧonını çāk idüben
ider uş naǾra-zenān vecd ü semāǾ

5 vaķfıdur ḳalb-i ĥaḳįḳį çü ĥaḳuŋ
aŋa ayruḳ daħı cānum ne nizāǾ

269
ķaśįde der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — — — / •• —

dilerseŋ olmaġı faħr-i cihānı saŋa şefįǾ
bilā-şeriǾat iş itme niçe bu fiǾl-i şenįǾ

nidesin olmaya maǾlūm aŋa ħaffiyātuŋ
ne diyesin ki işitmez ola ya anı semįǾ

---

* S'de 173b. M'de 162b.
(3a) śabrı:śabr S.
(4a) ŧonını:ŧonunı S.
* S'de 173b. M'de 163a.
ķaśįde der-naśįĥat:ķaśįde der-naśįĥat baĥr-ı serįǾ M.

Øaceb ħüdādan utanmaz mısın meǾāśįde
ki geçdi Ǿömr olamaduŋ aŋa henūz muŧįǾ

bu Ǿömr naķdiyidi ger ħoş elde ser-māye
bilemedüŋ velį ķadrin uş eyledüŋ tażyįǾ

5 vücūdı cübbesin ehl-i śafā ider ger çāk
bu śūfį ħırķasın ider görüŋ daħı terķįǾ

yıķarsa dįnini derdi yoġ āfet-i şöhret
ider mi gör aŋa zühd ü śalāĥıla tevzįǾ

bu şeybile bölinürem bir işde ki aŋa şāb
ĥayā ide aŋı işler görürse ŧıfl-ı rażįǾ

melāmet eyledügüm öz bu kendü nefsümdür
ne ān ki kimseye ĥarf atıp uram teşnįǾ

tecerruǾ itmemek iste sen anda min ġıslįn
tażarruǾ it dile nuķluŋ hem olmaġa đarįǾ

10 ħalāś idesin derk-i şaķādan it tevbe
yücelde hem derecātuŋ ki fażlı ola rafįǾ

kim istikāmete irse Ǿibādet-i ĥaķda
çü berķ-ı ħāŧıf ola sır içinde seyr-i śerįǾ

çü ġāyib oldı fenāda bu žāhir-i sātir
çü ẓāhir oldı śafāda bu bāŧınuŋda rebįǾ

özüŋi eyleye gülşen şüķūfehā-yı küşūf
gözüŋi eyleye rūşen hem ol cemāl-ı bedįǾ

müşāhedātı güline ki ķarşu bülbül-i cān
ide buşūrıla ġulġul oħına hem tercįǾ

(4b) ķadrin:ķadrini S.
(12b) śafāda:fenāda M.
(14a) müşehedātı:müşehedāt M.

15 ķamu yir oldı bize buķØa-ı mübāreke hem
çü cām-ı innį enāøllāh içürdi nūr-ı baķįØ

bu dāsitānı dime cüz budur sitān-ı ĥaķa
ki źeyġ zāġına zārį bu bülbülüŋ taśdįØ

muĥaķķak oldı ĥaķįķį bu nesħ-i taØlįķuŋ
Øālāyıķa ġam-ı Øışkı yezāli uş tevķįØ

şiØār-ı şiØr degül ķıŧØa-ı şeØįr ü şiØar
aŋa ki olmadı ĥācet teØammül ü taķŧįØ

ķo ķāl-ı ĥāle yitiş kimseye ķıyāmetde
bilürsin olmayısardur ki hiç şiØr-i şefįØ

270
ķaśįde der-meźemmet-i müddeØiyān-ı bį-maØnā ve midĥat-ı tālibān-ı mevlā*

— — • /• — — • /• — —• /• — —

tā pertev-i Øışķ olmaya cānda müteşaØşaØ
virmeye śafā śūfįye bu lübs-i muraķķaØ

dil olmayıcaķ nūr-ı tecellį aŋa lāmiØ
ne nefØ idiserdür ya aŋa delķ-ı mülemmeØ

nā-merde ki nefse baśılur ħırķa ne lāzım
ya tācı nider oldı anuŋ lāyıķı mıķnaØ

(16a) budur sitān-ı :bu dü-sitān-ı M.
(18a) şiØār-ı: şiØār-u M.
(18b) S'de kenarda.
(19a) S'de kenarda.
* S'de 174b. M'de 163b.

ḳurbuŋ nefeḣātında ḳoħu vaślıdan irmez
bu leźźet-i cismānį olan cānlara mertaǾ

5 ne laġv girür semǾa ne teǾŝįm ü melāhį
çün źevḳ bulur ŧįb-i ħıŧābuŋıla mesmaǾ

oldı ḳamudan rütbet-i śāḣib-dilüŋ aǾlā
zįrā derecātıla durur cümleden erfaǾ

kim Ǿayn-ı ḣayāt oldı vü her müşkile keşşāf
ḳalbi olalı baḣr-ı vilāyetde ki mecmaǾ

Ǿārį diler özini bular milk-i cihāndan
Ǿābid ŧalebi kime ki oldısa mürebbaǾ

yüz taħt-ı şehān ħāk bularuŋ ḳademine
įŝār ḳademlerine biŋ tāc-ı muraśśaǾ

10 bāŧınlarıdur maşrıḳ-ı envār-ı vilāyet
bunlarda bilüŋ sırr-ı ilāhįyi müveddaǾ

bunlardur iden taśfiye-i ḳalbile rūḣı
vaḣdet güneşi nūrına her laḣżada maŧlaǾ

biz ḳalmışı bu cümle müsülmānlarıla ḳıl
yā-rab bularuŋ ŧūl-ı ḣayātıla mümettaǾ

bu remz ü işārātıla bir beyte ḣaḳįḳį
degmeye fişārātıla biŋ şiǾr-i muśannaǾ

elden ḳomaġıl şeyħuŋ etegin tā olasın sen
ol Ǿizzete tā rūz-ı ḳıyāmetde müşeffaǾ

(8b) kime ki:geymege M.
(9a) ḳademine:yolına M.
(14a) ḳomaġıl:ḳoma M. olsın:olasın M.

271
ķaśįde der-naśįĥat recez-i aħreb-i müŝemmen*

— •• — / •— • — / — •• — / •— • —

her ki fenā ŧarįķına şerØıla eyledi şürūØ
ĥażrete maĥv-ı źātıla zayġdan eyledi rücūØ

ŧāØat-ı ĥaķda śarf ide Øömrüni bį-riyā ķamu
śavm u śalat ola anuŋ işi sücūd ola rükūØ

ķılma namāzuŋı hebā vesveseyile bil yaķįn
rūĥ-ı śalāt olur ĥużūr rūĥ-ı felāĥ olur ħuşūØ

ŧola teşevvuķıla cān göŋlinüŋ āteşi anı
çün yaħa derd-i Øışķıla āħire gözleri dümūØ

5 āteş-i Øışķdan şerar irene zį-nažar anı
olmaya ol şirārdan ķılmaya mess-i şer cezūØ

ġarb-ı fenāda ġam degül ġāyıb olursa Øaķl u cān
şārıķ-ı vaśl eşiØØası gösterür ana çün ŧulūØ

bunca ĥicābıla gözüŋ baġludur āh göremez
kim niçe şuØle gösterür dil feleginde bu şümūØ

Øālem-i vaĥdetüŋ beyān itmedi aślını uśūl
Øįlm-i ĥaķįķatuŋ Øayān ide mi ferØını fürūØ

Øālime yaraşur vaķār Øāşıķ-ı mest-i bį-ķarār

---

* S'de 175a. M'de 164a.
ķaśįde der-naśįĥat recez-i aħreb-i müŝemmen: ķaśįde der-naśįĥat S.
(2a) Øömrüni:Øömrini M.
(3ab) S'de kenarda.
(5b) şer:şerr-i M.
(6a) ġarb-ı:ġarb-u M.
(9a) yaraşur:yaşur S.

ẕįver-i sūfīnüŋ ĥużūr zįneti Ǿābidüŋ ĥuḍuǾ

10 ħırmen-i Ǿömrüni yile virdi çü śaldı toprağa
ĥabbe-i ķalbi āh kim her kimi aŋladı zūrūǾ

şįr-i hevādan emmeye şįr-i ħüźā olan eri
mā□er-i nefsi bes niçe aldaya gösterip ḍurūǾ

sen hele nefsi basagör cūǾ u riyāżatıla kim
ķuvvet-i bāŧın oldı hem ķūt-ı ĥayāt-ı rūĥ-cūǾ

yum gözüŋi ĥaķįķį şįr olurısa baśįretüŋ
ĥırś odına düşen kişi oldı çü ŧuymadı helūǾ

meyl-i cihāna mįl olur göŋli gözine dünyeye
ħıśśası maĥrūmlığı ķılduġınuŋ hemān vülūǾ

272
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

anı terk it ki şerǾa oldı memnūǾ
ki tesvįlātı nefsüŋ ola medfūǾ

bu menhiyyātdan ķıl ictinābı
bir iş işleme ki olmaya meşrūǾ

yol ehliyiseŋ işüŋdür seĥer hem
devām-ı źikr ü śamt u Ǿuzlet ü cūǾ

(11b) nefsi:nefs M. Gösterip:gösterüp M.
(12b) rūĥ-cūǾ:rūħ-u cūǾ:M
(13b) kişi oldı:olmadı S.
* S'de 175b. M'de 164b.

ve ger ni itme ḅāṫıl daǾvi olmaz
sözüŋ pįrān-ı rāh öŋinde mesmūǾ

5 maķāmuŋ tefriķa bāṫın ĥużūrı
saŋa irmedi nūr-ı ķalb-i mecmūǾ

görineydi göze maǾnį cemāli
niķābı śūretüŋ olsaydı merfūǾ

ne uğınup düşersin şöyle eyle
bu murdāra degülseŋ imdi maśrūǾ

vefā bula mı dirsin dünye ĥāli
eźelden bį-ŝebat olındı mevżūǾ

ĥaķįķį ħayret-i Ǿışķ içre gelmez
göze bir źerre maħlūķāt u maśnūǾ

273
der-Ǿarż-ı niyāz*

— — • / • — • — / • — —

yüz yire urup ider tażarruǾ
senden seni eyleyüp tevaķķuǾ

Ǿāşıķlaruŋ istedügi sensin
ne mülk ü mālıla temettuǾ

luṫfuŋdan umar göŋül Ǿaṫālar
cān zehri firāķ idüp tecerruǾ

ġamdan göz açup cihān içinde

---

* S'de 176a. M'de 165a.
(3b) idüp:idip S.

bulmadı göŋül demi tevessuǾ

5 maķśūda irişmek isteriseŋ
sen şerǾ-ı nebįye ķıl tetebbuǾ

śığmaz kişi ẓulmet anda kim çün
nūrın saça şemǾ idüp teşaǾşuǾ

bil vecdile ehl-i ĥālüŋ olmaz
bu zerķ u tesellüs ü taśannuǾ

dün gün işi ŧāǾata düz imdi
çok śavm u śalat idüp teŧavvuǾ

ĥaķ yolına vir ĥaķīķį cümle
varlıġunı varuŋı teberruǾ

274
der-inśāf baĥr-ı basįt *

— — • / — • — — / — — • / — • — —

derdā ki eyledüŋ bu ġafletde Ǿömri żāyiǾ
her dürlü maǾśıyetde zelletde Ǿömri żāyiǾ

mencileyin günehlü ger bulına Ǿacebdür
kim ķılmış ola işbu milletde Ǿömri żāyiǾ

her yirde ser-nügūnlikdür nefs-i şūmuŋ işi
ki dāyima ider bu ħacletde Ǿömri żāyiǾ

(4a) açup:açıp S.
(4b) göŋül demi:demi göŋül M.
(8b) idüp:idip S.
* S'de 176b. M'de 165b.
der-inśāf baĥr-ı basįt: der-inśāf S.

olduŋ ĥaķīķata çün müǿmin bes iy mürāyį
ķılmaķ neden ya zerķ u ĥįletde Ǿömri żāyiǾ

5 bulmaduġuŋ śafā-yı bāŧın bu kim olıpdur
ĥālüŋ mükedder itdüŋ Ǿilletde Ǿömri żāyiǾ

vāy ol ķula ki ĥaķdan irmeye Ǿizz-i tevfįk
Ǿıśyānıla ķıla ol źilletde Ǿömri żāyiǾ

al pendi ehl-idilden ger ehliseŋ ĥaźer ķıl
eyleme rāyı her ni devletde Ǿömri żāyiǾ

ehl-i hevāya olma bir dem ķarįn olardan
itmeyesin olursaŋ Ǿuzletde Ǿömri żāyiǾ

feryāduŋa ĥaķįķį irmezse fażl-ı ĥaķ sen
ķılduŋ yeŋül iş bu ĥāletde Ǿömri żāyiǾ

275
der-şūriş-i Ǿışķ*

— • — — / — • — — / — • —

sen yüri nāśıĥ bize olma śudāǾ
nuśĥa Ǿāşıķdan kim umar istimāǾ

emrine mümkindürür itmek ĥaźer
Ǿışķdan kim idebilür imtināǾ

çıķmadı mātem ŧonından zāhidüŋ
ķalbine virmez meger Ǿışķuŋ şuǾāǾ

(7ab) S'de kenarda.
(9b) yeŋül:yabanda S.
* S'de 176b. M'de 166a.

Ǿışk-ı gülbangın işidür cān nihān
ki ider naǾra-zenān vecd ü semāǾ

5 Ǿışķ mevci zevraķı Ǿaķlıyıla
virdi açdı yine çün sevdā şirāǾ

ķanı ya hey-hāt tedbįrāt-ı Ǿaķl
kāsid oldı bunda şimdi ol metāǾ

topraġa śaçar bahāsuz dürleri
gözlerüm żāyiǾ mi bilmen ol żiyāǾ

eydürem fāş itme dil rāzın belį
külli sırrın cāvezeǿl-işneyn-i şāǾ

vaķfımış ķalb-i ĥaķįķį çehre-i
cānda yazdı dāġ-ı Ǿışķ uş lā-yübāǾ

276
der-sūriş-i Ǿışķ ve naśįĥat*

— • — — / — • — — / — • —

vaķtüŋi eylemesün żāyiǾ ẓiyāǾ
niçe fikri daħl u müdd ü keyl ü śāǾ

gönlüŋi al ĥubb-ı dünyādan ki ħāś
ĥubb-ı mevlāda ola ķoma müşāǾ

rūz u şeb endįşe-i dünyā Ǿaceb
saŋa eyde ne belādur ne śudāǾ

(5a) Ǿışķ:Ǿışķı S.
* S'de 177a. M'de 167a.
der-sūriş-i Ǿışķ ve naśįĥat: der-naśįĥat S.
(3a) rūz u:rūz-ı S.

bu sebebdendür aĥį vaķt-i ĥużūr
ķalbe vesvās itdügi irüp nizāǾ

5 emrine allāhuŋ eyle inķıyād
sünnetine hem resūlüŋ ittibāǾ

dįn yolın şerǾıla ŧoġrı var saķın
žulmidür żulmet đalālet ibtidāǾ

şaħs uyanmayınca açılmaz gözi
şemǾ yanmayınca göstermez şuǾaǾ

göz yaşı dil rāzın itse ŧaŋ mı fāş
külli sırrın cāvezeǿl-iŝneyni şāǾ

dāġ-ı Ǿışķıla ĥaķįķį cebhe-i
ķalbe yaz vaķfun śaĥįĥün lā-yübāǾ

277
ķāfiyetüǿl-ġayn ķaśįde der-naśįĥat recez-i aħreb-i müŝemmen*

— •• — / •— • — / — •• — / •— • —

Ǿaķla yidil ü ĥaķ söze ādemiyiseŋ ur kulaġ
nefs eline yularuŋı virme degüliseŋ ulaġ

kibrile baĥŝdür diyü eylemegil mücādele
kimseyile yitişüben itme eşeklig ol aşaġ

(4b) irüp:irip S.
(6b) žulmidür:žulmüdür M.
* S'de 177b. M'de 167b.
ķāfiyetüǿl-ġayn ķaśįde der-naśįĥat recez-i aħreb-i müŝemmen: ķāfiyetüǿl-ġayn ķaśįde der-naśįĥat S.
(2a) diyü:diyi S.

görseŋe āħiret evi ķaydını göz baķariken
ķılsaŋa yol yaraġını deprenüriken el ayaġ

cümle erenlerüŋ işi dįnde çü ictiĥādımış
sen daħı ķoma ġayreti varısa bilde ger ķuşaġ

5 meyl idenüŋ bu otlaġa gör heyevān gibi nice
kim şehevāt-ı ĥubbı uş olmış ayaġına duşaġ

gökler ü yir cibāl ibā itdügi ĥamlile nice
yol varasın ki merkebüŋ aħşaġ u menzilüŋ ıraġ

çünki tezeveddū didi taķviyet-i tuķāyıla
cānuŋa dost derdini azıġ idin ki yol uzaġ

śubħ-ı saǾādete irüp buldı eren şuǾāǾ-ı dįn
iy yüzi yunmaduķ di sen yat şişür imdi göz ķabaġ

şol güne dek ki kenzüŋi gey idine cehennemüŋ
odına ķızdurıp ola anda ciyah-ı cāna dāġ

10 yüz ķaralıġını göre perde çü götrile gözüŋ
vāy eger olmaya şefįǾ ol şeh-i iķlįm bulaġ

bu žülümāt içinde dil ķanda göreydi rūşinā
almayayıdı ger nebį şerǾı bu Ǿāleme çırāġ

bülbül-i ünsiseŋ göŋül gülşen-i cāna ķıl heves
gül-ħan-ı ŧabǾı ķo eger dutmaduŋısa şekl-i zāġ

ķalbüŋi ħāliś eylegil ġış u riyā ķoma vü ġıl
ķılma murād-ı nefsiçün zühd ü śalāĥuŋı düzāġ

dāmuŋa yine ser-nügūn sen düşisersin iy delü

(2b) yitişüben:yitişiben S.
(8a) irüp:irip S.
(9a) idine:idiben S.

bir Øamel it ki ĥażrete iltesin onda yüzi aġ

15 ĥaķķa teveccüh eyle vur dünye ġamına puşt ü pā
kibrile şuĥĥıla daħı kimseye çatma göz ķaraġ

didi çü men tekebbera ve żaġahuøllāhu rasūl
meskenet eyle mesken-i cānda göŋülde dut ataġ

ķayd-ı teØalluķātdan Øışķa düşüp kesilmeyen
ķanda ĥużūr-ı ķalbile ol bulıśar durur ferāġ

olana bį-ħįş ķamu ħalķ-ı cihān olursa ħ^{v}įş
ĥayret-i Øışķıla ne ķayd aŋa cihān degül çü baġ

Øışķı ĥarāratın Øaŧā şöylece ķıl ĥaķįķįye
ki içe ger deŋizleri ķurıya yine dil damaġ

278
der-naśįĥat*

— •• — / •— • — / — •• — / •— • —

bülbül-i ünsiseŋ gönül olmasun ayaġuŋa baġ
gülşen-i ķudse ķıl heves hay neŋe būsıtān u bāg

Øizzet-i şāha eglenen şöhret ü cāha aldanan
kimsene merd-i ĥaķ degül cįfe esįri bir kelāġ

dünye müzaħrefātını gösterüp olma mesħara
ŧıflı mıdur ki merd-i ĥaķ aldana diyicek cıcāġ

(16b) dut:ŧut M.
(17a) düşüp:düşip S.
(18a) olana:olına M. ħ^{v}įş:ħįş: S.
* S'de 178a. M'de 172b.

yaşaduġuŋca yaşı pįr oğlan olursına śaġır
delü misin utanmaduŋ oldı śaçuŋ saķaluŋ aġ

5 olamaduŋ çü berķıvār germ-rev iy Ǿamū yüri
sen ne yol ehlisin saŋa var enek ögrede adaġ

gül-ħan-ı ŧabǾ içinde her ķaraŋulıķda ķalmışa
dįn yolına yönelicek şerǾ-ı nebį olur çırāġ

ķāfile-i ŧariķta meşǾale derd-i dįn olur
kaǾbe-i vaśla irmege puşt-ı hevā durur ulaġ

çekmeye śūret uġrısı gey ĥaźer it đalālete
zerķ u tesellüsin ħanum yoluŋa eyleyüp duzāġ

müømin olan ĥaķįķatā ĥaķ söz işidicek gerek
şād ola bes ŧapuŋ nedür çatduġı böyle ķaş ķaraġ

10 bilemedüm ki şimdi men ĥaķ sözi söyleyenlere
eyd aħi iy ħanum Ǿaceb böyle nedür yanu yasaġ

aħi delįle zaħm urup śoŋra bu Ǿözr itdügüŋ
eyde ne fāyide virür süŋige yitdi çün bıçaġ

nire ķaçarsın iy delü ķandayısaŋ seni bulur
vaǾde yitişe çün saŋa dimez ecel yaķįn ıraġ

tįz götür virüp yile ħırmen-i Ǿömrüŋ ecel
sen elüne ya alaśın ya daħı almadın oraġ

leşker-i śabrı münhizem oldı çü śaldı çetr-i şāh
ķaldı tehį ne sūd ide zįver ü naķşıla otaġ

15 puħte ol imdi ķalma ħām yan bu göŋül ķararmadın
kesb-i ĥarāret idemez kimsene söynicek ocaġ

(11b) süŋige:süŋüge M.
(14a) śabrı:śabr S.
(14b) tehį:tihį M.

ger yüregüŋde olmaya āteş-i dāġ-ı derd-i Ǿışķ
ķılmaya merdi hem-çü nāy yüz yire baġla ger ķuşaġ

göz göre yolı azıdup düşme yabāna iy delü
vaķtiyile yitiş begüm menzile depredüp ayaġ

gözle refīķı hay cüźā düşme helāke yitürür
śoŋ ucı bang-ı gūl eger dutar iseŋ aŋa ķulaġ

dīn ķılıcını urmaġa sen de ne şehsuvāridüŋ
ġayretüŋ olmadı seni yolda bıraķdı her yayaġ

20 hay ķo ġurūr u ġafleti Ǿömür kime ķılur vefā
görilür aħi çoķ gider iriden ilerü uşaġ

żāhiriken fenāsını aŋlayımaduġuŋ neden
noldı baśīretüŋe bu loķma ġam mıdur çapaġ

Ǿālimiseŋ de ur ķulaġ nuśĥa bilürsine ħocam
yol üzerinden aşduġı yüksegise ne deŋlü ŧaġ

ħafv ħo muħliśū nedür bildüŋ aħį ki ķulları
heybet ü ħaşyet arturur şehlere olıcaķ inaġ

gözüŋ açulduġı neden biline şuġl-ı dünyeden
Ǿömr ħo geçdi bulmaduŋ ŧāǾata bir nefes ferāġ

25 gelmedi āh üstine şuǾle-i āfitāb-ı dīn
anca yüzi kiriyile yatdı şişürdi göz ķabaġ

ķanmadı uyħusı daħı gözin ovar uyanmadı
ĥayya Ǿaleǿl-felāha ol dutmadı neylesün ķulaġ

(16a) S’de 16b’de. āteş-i dāġ-ı derd-i Ǿışķ:āteş-i Ǿışķ-ı derd-i dāġ S.
(16b) S’de 16a’da.
(22b) aşduġı:aşduġın M.
(26b) dutar:ŧutar M.

śunduġuŋa Ǿacebdürür elüŋ irerse dünyede
Ǿömr ķaśįr ü fikrüŋ uş hay güzelüm iŋen uzaġ

menzile ħod iltemez kimsene bulduġuŋı sen
yüklenesin nedür kişi ķaŋlı mısın ya ħod ķızaġ

keŝret-i māl u mülkile dünyede çoķ duram dime
merkebi ķurd alıcaġaz neyler ayaķdaġı duşaġ

30 çünki saġır irciǾį işide can ķuşı uçar
ġāfil oturma ŧur begüm yola yaraķ gerek yaraġ

māyidesinde raĥmetüŋ ķonsa öŋine nūrdan
śūfį-i ŧabla-ħōrı da ŧoyırur ola biŋ çanaġ

azıġum az u yük aġır merkeb-i leng iŋen ĥakįr
bilimezem ki neyleyem yolum ıraķ durur ıraġ

gülşen-i faķr bülbüli ġulġulunı işid ġarįb
ķaldı dirįġ ĥayfıdı olduġı hem-nişįn zāġ

ney gibi āh u nāle ķıl Ǿışķı bize ĥavāle ķıl
Ǿāşıķısaŋ göŋül ķanı ħaste cigerde derd ü dāġ

35 göŋli ĥaķįķįnüŋ niçe ħurrem ola bu ġuśśadan
yandı eridi neyleyem ķalmadı yüregümde yaġ

luŧfuŋ işigine ħocam yüz urup eyle dilerüz
senden ola şefįǾümüz ħusrev-i kişver-i balāġ

hem şol erenlerüŋ yüzi śuyı ĥaķıyiçün i ĥaķ
ħażretüŋe ki Ǿizzile varıcaġ ola yüzi aġ

(29a) duram:ŧuram M.
(29b) ayaķdaġı:ayaķ di M.
(31b) ŧoyırur:ŧoyurur M.
(32a) merkeb-i leng:merkeb-ü leng M.
(32b) bilimezem:bilmezem S.
(33b) hem-nişįn:hem-şįn-i M.

geçdi meşayiħ-i kiram ķalana dirligi ĥarām
olduŋa źevķ u şevķıla ķanı ya geçdügi o çaġ

şāħ şükūfe yüzüni göre vire mi fākihe
çün kesilüp müfāraķat ide aġaçdaġı budaġ

279
naẓįre der-naśįĥat*

— •• — / •— • — / — •• — / •— • —

nūr-ı hidāyetüŋ kimüŋ göŋline olmadı çırāġ
ẓulmet-i maǾśiyetden ol ŧāǾata bulmadı ferāġ

vaķtüŋi żāyiǾ itme hay ŧāǾata śarf ķıl düriş
her demi Ǿömrüŋ olmadın cānuŋa ĥasretile dāġ

anda nedāmet eylemek ķılmayısar çü menfaǾat
bunda rıżāsın idegör kesb anuŋ olduġunca śaġ

āh ki yevme naħtim ol mühr urılıcaġ aġzuŋa
itdügüŋ işlere vire anda şehādet el ayaġ

5 bunda vü anda ķalmadı yir saŋa nefs-i şūmıla
vay eger olmaya şefįǾ ħusrev-i kişver-i balāġ

dosta yönelmege mi ķor dünye meĥabbeti seni
göŋlüŋi dutdı ser-te-ser ķomadı ħāli bir bucaġ

boynuŋa oldı ġul yoluŋ urdı bu dünye ķaydı gör

(39a) şāħ:şeyħ M.
* S'de 179b. M'de 168a.
(5a) yir:yüz M.
(7ab) S'de kenarda.

bāġ-ı bihişt olmadı tekir erenlerine bāġ

kişver-i ḳudse sen nice seyr idesin süvār olup
çünki yular urup seni nefs idinüpdürür yolaġ

tā ki hevā-yı nefsden ḳılmayasın müfāraḳat
hiç muØaŧŧar olmaya būy-ı viśālıla dimāġ

10 ĥayf degül mi ki ŧalep şeh-perini döküp göŋül
gül-ħan-ı ŧabØda duta ĥırś ipiyile şekl-i żāġ

göz ḳarasıla var kişi düşme bu dām-ı nefse ki
ĥażrete varmadı düşen hiç bu aġa yüzi aġ

aç gözüŋ aç uçmadın Øömr ḳuşı ħod uçısar
niçe senüŋ gibi yalan daØvi iden geçürdi çaġ

çünki śaġįr-i irciØi işide mürġ-ı cān uçup
anda civār-ı ĥażreti vaśl olup idene otaġ

gel hele ecnebiyyetüŋ eyle cenābetine ġusl
pāklerile ĥaşr olur işbu naśįĥata ḳulaġ

15 żulmet-i ŧabØı ḳo aladut bu delįl-ı şerØı ki
bāŧın evinde yaḳasın Øışḳ-ı ĥaḳįḳįyi çırāġ

(8b) yulaġ:ulaġ M.
(10b) duta:ŧuta M.
(13a) uçup:uçıp S.
(13b) idene:idine M.
(15a) aladut:alaŧut M.

280
der-ġurūr u ġaflet*

— •• — / —• — / — •• — / —• —

oldı Ǿaķįle saŋa Ǿaķl-ı müşevveş dimāġ
āh ki göstermedi hįç ĥużūr u ferāġ

şeyb ü heremdür ecel ilçisi hay gözüŋ aç
irdi resūl üzre yoķ nesne ki illā belāġ

āh gör olduķça āh saŋa ölümüŋ yaķın
eyledi ĥaķdan seni dirligüŋ işde ıraġ

vesvese uġrısı yol ķanda bulaydı eger
olsayıdı derd-i dįn bāŧın evinde çırāġ

5 ķılmaya çoķ yaşamaķ aŋla seni puħte-pįr
olmayıcaķ yüregüŋ Ǿışķıla pür-derd ü dāġ

derdile yanmaķ gerek külli uşanmaķ gerek
ķalmaya tā ķalbi çün feĥm ola yüzüŋ ü aġ

baġ ola tā dünyenüŋ ķaydı saŋa bāŧınuŋ
Ǿaks-i ruħ-ı yārıla olmaya gülzār u bāġ

mest-i Ǿışķuŋ dime rāz-ı dilefrūzını
cāhıla lāyıķ mıdur ŧuǾma-ı ŧūŧįye zāġ

yanduġı yaķılduġı şemǾı gibi cān u dil
oldı ĥaķįķį menüm ħaste yüregüme yaġ

---

* S’de 180b. M’de 175a.
der-ġurūr u ġaflet:- S.
(2a) gözüŋ aç: aç gözüŋ M.
(6b) yüzüŋ ü aġ:vu yüzüŋ aġ M.
(7b) u:- M.

281
ḳaśįde der-naśįĥat ve beyān-ı serencām-ı ħalķ-ı rūzigār ve fiten-i şirār [*]

• — • — / • • — — / • — • — / • • —

zihį ki ġafletile geçdi rūzigār dirįġ
olımaduŋ uyarup cānı merdikār dirįg

niçe niçe dinür āyāt u beyināt velį
naśįĥat itmedi saŋa ki hįç kār dirįġ

nažar ki eyleye ġabre göz aŋa yüz yüz ĥayf
nefes ki viresin ansuz hezār bār dirįġ

demi ki bį-ġam ola bu göŋül zihį ĥaśret
ġamı ki cüz ġam-ı dil-ber olur o Øār dirįġ

5 şu Øömriçün ki geçer ġafletile ķan aġla
ki eyledüŋ telef aŋa di śad hezār dirįġ

gözüŋi pür-nem ü göŋlüŋe hem eyleyüp pür-ġam
cihāna açamaduŋ çişm-i iØtibār dirįġ

göreyidüŋ necisi ħōr gör içinde yatur
Øazįzler tenin anda ki tārumār dirįġ

şular ki başlara tozı dün olurıdı tāc
ayaħlar altına almış bugün ġubār dirįġ

ķanı şu revnaķ-ı her-bāġ u būsıtān feryād
ķanı ya ĥasret-i her-serv-i cūyıbār dirįġ

10 çü düşdi sekret-i mevte fenā şarābın içüp

---

[*] S'de 180b. M'de 169a.
(1b) uyarup:uyarıp S.
(6a) göŋlüŋe:göŋlüŋ S.

süzildi nerges-i mestį olup ħumār dirįġ

çüridi yirde gör ol laǾl-i ābıdār fiġān
döküldi topraġa ol zülf-i tābıdār dirįġ

çü berk-i lāle śolup uş yatur bu toprakda
leŧāfet issi kerem kānı gülǾizār dirįġ

döküldi gül gibi yire ecel yili ŧoķınup
ki gitdi ĥasretile küllį zār zār dirįġ

hemān yürekde ķalupdur uş āteş-i ruħ-ı yār
ki gitdi şemǾ-ı dil efrūz dil-fikār dirįġ

15 bu mürġızār-ı cemāl içre celve ideriken
fenā Ǿuķābına oldı ķamu şikār dirįġ

şu resme mevt irip urdı bu ķahr-ı minķārın
ki ķalmadı birisinden eŝer ki var dirįġ

çü irdi celve gehi irciǾį ilā rabbik
riyāż-ı cennete uçdı dirįg yār dirįġ

cihāna ġulġule-i küllü men Ǿaleyhā fān
çü ŧoldı semǾuŋa olmaz mı āşikār dirįġ

nesine ġarra olursın ya bu fenā milküŋ
binā-yı Ǿömr degül çünki üstüvār dirįġ

20 bu dār-ı miĥnet içinde ne rāĥat ola kişi
ki geh śudāǾ irür dehr geh devār dirįg

(10b) olup:olıp S.
(11b)tābıdār:tābdār M.
(14b) efrūz:efrūz u M.
(17a) irciǾį ilā rabbik (K.K. 90/28) “Rabbine dön.”.
(18a) külli men Ǿaleyhā fān (K.K. 55 /26) “Yer yüzündeki her şey fanidir.”
(20b) dehr:devr M.

bıraḳdı işde bu tedbi̯ri birden seni dūr
yoluŋı urdı şeş ü bu dü penc ü çār diri̯ġ

ḳo raŧb-ı yābis-i ĥayretden ire ĥürriyet
ne źevḳ-ı şerbet-i bārid ne ŧuǾm-ı ĥār diri̯ġ

çü āħiri ḳamu vaśluŋ firāḳ u ĥasretdür
gider ħazān iricek revnaḳ-ı bahār diri̯ġ

bu derdile aħıdur gör yirüŋ gözi enhār
bu ġuśśa dökdi felekden hem eşk-i bār diri̯ġ

25 bu derde başını ŧaşa döger hem ırmaḳlar
ki yaşların aḳıdup leyli veøn-nehār diri̯ġ

bu ĥasretile ider her seĥer fiġān bülbül
bu derdile iŋiler her ŧuyūruzār diri̯ġ

çü yār etegine irmez eli yaħasını çāk
ider bu ġoncanuŋ oldı çü göŋli ŧar diri̯ġ

bu lālezār döker ḳan çü lāle dāġ-ı ġamı
ki lāle baġrına urdı çün işbu nār diri̯ġ

dilerdi yār elinde yüzini yire urup
ḳılaydı varlıġını hep aŋa niŝār diri̯ġ

30 boyandı göklere mātem ŧonın geyüp sūsen
benefşeyi büküp itdi bu ġam nizār diri̯ġ

hemi̯şe ĥāli budur çünki bu cefākāruŋ
vefā umanı ḳılupdur bu derde cār diri̯ġ

(25b) aḳıdup:aḳıdıp S.
(25b) leyli:laylü M.
(27ab) M'de 28. beyit.
(28ab) M'de 27. beyit.
(29a) urup:urıp S.
(30a) geyüp:geyip S.
(31b) umanı:umana M.

başında yoħ mı ki Øaķlı Øaceb śanur ħoca
bu milk ü mālıla ķala ki pāyidār diriġ

ķaçan ide seni sįrāb ümįźüŋe emelüŋ
serābdur görinen bu saŋa biĥār diriġ

muĥāl fikrdürür bu taśavvur-ı bāŧıl
ki bunda ķılmayısar kimsene ķarār diriġ

35 ki mülki hülk olısar mālı mār u gey kenzi
vücūdı ŧuØme-i meøvā-yı mūr u mār diriġ

ola bu sįne-i pür-kįnesi gibi hem anuŋ
bu yirde sįni daħı bil ki teng ü tār diriġ

şirār-ı nās cihānı şu resme dutmışdur
gör oldı ħalķ arasındaki ħar ħıyār diriġ

görüŋ naśįĥatı kimler ider görüŋ ħalķa
meger ki menber olur yol urana dār diriġ

melāĥide ider oldı çü daØvį-i irşād
işigi oldı müzevvirlerüŋ mezār diriġ

40 başın yaķasına çekdi ki keşf śata keşf
zihį kerāmete irdi şu sūsmār diriġ

çü şerØ-ı aĥmede uymaz bil aŋa ħalvetde
ki Øankebūtıla mār oldı yār-ı ġār diriġ

mürįdi yoħ ķamu şeyħ oldı hercümerc zamān
cihānda ķalmadı bir nevØıla vaķār diriġ

(32a) ħᵛāce:ħoca M.
(37a) dutmışdur:ŧutmışdur M.
(40b) sūsmār:sūrmār M:
(42a) hercümerc:hercmerc M.

niçe bir aldaya ħalķı bu nevǾıla biline
Ǿamellerüŋ duta nāķıd çü uş Ǿayar diriġ

şular ki dįnini śatar bu dünye devletine
bu māl u cāhıla eyler hem iftiħār diriġ

45 çoġ aġlayup çeke ĥasret ne fāyide lākin
nedāmet itdügi anda ya bį-şümār diriġ

dönüp ĥaķa idemedüŋ tedārük-i mā-fāt
deminde gör variken vaķt-i iǾti□ār diriġ

çü furśat eldeyiken fevt olana aśśı ide
śoŋ ucı ĥasret ü derd ü ya intiżār diriġ

çü mūy-tāb düşersin giriye varduķça
nolaydı bāri olayduŋ i pįr-i pār diriġ

ġazā ķılamaduŋ iy vah bu nefse olduŋ esįr
dutadururiken eldeki źüøl-fikār diriġ

50 ĥamiyyet eyliyemedüŋ ki maķśada iresin
irādet atına olmışken uş süvār diriġ

ķamu şirār şerüŋden ĥaķįķį ħavf eyler
uş eyledüŋ bizi ĥaķdan ki şer mesār diriġ

(43b) duta:ŧuta M.
(44a) devletine:şöhretine M.
(49b) dutadururiken:ŧutadururiken M.

282
mürşid-i baba mūsį ibn-i baba aĥmed revvaĥaøllahü rūĥa hümā*

• • — — /• • — — /• • — — /• • — —

maŋa tā fürķat-ı iħvān-ı śafā oldı dirįġ
Øömrümüŋ ĥāśılı yoķ külli hebā oldı dirįġ

meni dil-ħaste ne ŧāķat getürem żaØfıla uş
ķāmetüm bār-ı belādan ki dü-tā oldı dirįġ

yūsufam gerçi ki yaØķūb gibi ĥüznile dem
maŋa feryād-u günāh vā-esefā oldı dirįġ

gerçi pervāne gibi cān yanar ammā ki żiyā
ķanda ol şemØ-ı śafādan ki cüźā oldı dirįġ

5 gözlerüm yaşı revān oldı iver varmaġa lįk
ne mecāl aŋa ki göz Øayn-ı Øanā oldı dirįġ

ħalef-i şeyħ-i cihān gün gibi nā-geh ŧolınup
düşdi topraġa dirįġā ki fenā oldı oldı dirįġ

tutuķ-ı ġaybide çün yüz yaşurup oldı nihān
ĥasret-i cānı ķamu ħalķı cüźā oldı dirįġ

ķara günlülere ayruķ daħı ne aydınlıķ
śubĥ-ı devlet ķanı mihmān-ı mesā oldı dirįġ

nūr-ı Øaynıdı ki gözler yaşı yollara düşüp

---

* S'de 182b. M'de 172a.
mürşid-i baba mūsį ibn-i baba aĥmed revaĥaøllahü rūĥahümā: mürşid-i baba mūsį S.
(3b) feryād-u:feryād-ı M.
(5ab) M'de kenarda.
(6a) şeyħ-i:şeyħ M.
(7a) ġaybide:ġaybda M. yaşurıp:yaşarup M.
(9a) ki:bu M.

gitdi çün kān-ı seħā külli fedā oldı diriġ

10 kimse bu derde ne evvel daħı bulmış çāre
ne ŧaleb eyleyüben şimdi devā oldı diriġ

kimse ne ķarşu gelüp eyledi teǿħįr ecele
kimse ne māniǾ olup çūn ü çirā oldı diriġ

ķanı iskender ü dāvūd u süleymān ki buŋa
her gelen gitdi kime Ǿömri vefā oldı diriġ

ķanı keyħüsrev ü dādā vü ferįdūn cemǾ ü tūc
bu ķara yirde ķamu mūra ġıdā oldı diriġ

geçdi bu ķanŧaradan mįr ü gedā vü ħoca
mütemekkin ne şüyūħ u Ǿulemā oldı diriġ

15 ķanı meh-çehre şu pįrān-ı Ǿazįzān çü ħıŧāb
irciǾį irdügü dem ki bu nidā oldı diriġ

ħırķa-ı ķālibi çāk eyleyüp aśl-ı vaŧana
anda der-ĥāl sefer-i bį-ser ü pā oldı diriġ

eger asūdedürür ravża-ı cennetde ķamu
śūret ayrulıġı gey bize cefā oldı diriġ

yine bį-çāre ĥaķįķįye fiġān āh śad āh
bu muśįbet daħı ki derd ü belā oldı diriġ

(11b) olup:olıp S.
(12b) Ǿömri:Ǿömre S.
(16b) sefer-i:sefer M.

283
ḳaṣīde der-naṣīĥat ve şikāyet ez-žuhūr-ı şürūr u fitne-i āħir zamān baĥr-ı ħafīf*

• • — — / • — • — / • • —

ẓulmet-i kālibed dirīġ dirīġ
yoluŋa oldı sed dirīġ dirīġ

ħāb-ı ġafletde ḳalduŋ irmedi
saŋa ĥaḳdan meded dirīġ dirīġ

tīre gelür gözüŋe şerǾ-ı nebī
ħīre oldı ħired dirīġ dirīġ

yolda mürşid diyi ebālisi
idinürsin sened dirīġ dirīġ

5 bu đalāletde hay ḳaçan irişür
saŋa nūr-ı raşed dirīġ dirīġ

beŋzer ol ḳaraŋu göŋül dutsa
dönmeyiser ebed dirīġ dirīġ

yüz ḳaralıġı durur itdügüŋ
kendü elüŋle ked dirīġ dirīġ

nişe olmış durur hemīşe saŋa
pīşe her kāribed dirīġ dirīġ

dünyede hem cehennem oldı yaḳar
seni nār-ı ĥased dirīġ dirīġ

10 fitne-i nāyime götürdi bar
oldı şer bī-Ǿaded dirīġ dirīġ

iy ki dīn ġayreti nitāḳın sen

---

* S'de 183b. M'de 171a.

ḳılmaduŋ bile şed diriġ diriġ

merededür mürįd şimdi dede
oldı her dįv ü ded diriġ diriġ

gerçi dir yā vedūd olmışdur
zerḳı hem aŋa ved diriġ diriġ

daǾvi ider ki işitmemişdür hįç
anı ābā vü ced diriġ diriġ

15 olmaġ ehl-i đalāletile meşūb
ĥayfıdı bu śaded diriġ diriġ

küleh olmaḳdan it çulı olsa
yigidi şol nemed diriġ diriġ

anlaruŋ hem eĥaḳ idi gülden
başlarına veted diriġ diriġ

işbu zindān-ı firįbe varduḳça
oldı meylüŋ eşed diriġ diriġ

ħod degüldür beǾįd nişe seni
ḳıldı maġrūr emed diriġ diriġ

20 eglen uş tosun u zemāne sana
urısar hem leked diriġ diriġ

ola meǾvā-yı mār u mūr ḳafā
çüriye yirde ħad diriġ diriġ

vay eger ĥufratün mineǿn-nįrān
ola anda leĥad diriġ diriġ

bir Ǿamel ki ola saŋa dest-āvįz

(14a) vezin bozuk.
(23a) Vezin bozuk.

ḳılamaduŋ liġad diriġ diriġ

ırmasun şerØdan bizi allah
ol durur zịre ĥad diriġ diriġ

25 şerØdan kim ĥaḳịḳị ŧaşra baśar
bir ḳadem oldı red diriġ diriġ

ŧoġrı dịn yoldaşın aramaḳda
gerçi dal oldı ḳad diriġ diriġ

kim bulur muħtelif ŧabāyiØ çün
var mı sen göstere eĥad diriġ diriġ

284
der-naśịĥat*

— •• — / •— • — / — •• — / • — • —

dünye seven kişi saŋa ger diye Øāşıḳam dürūġ
şimdi bunuŋ gibi yalan daØvi idenler oldı çoġ

var kişi ehl-i nefsden şuØle-i bāŧın isteme
ĥırśıla yandı dün gün ol işde ħo oldı ḳara ḳoġ

ẓulmet-i tende cehlile Øömrüni żāyịØ idenüŋ
şemØ-ı hüdādan irmeye ḳalbine źerrece fürūġ

bilmedüŋ āh devletüŋ güneşi ḳaldı zịr-i mịġ
eyledi esridüp seni ġafletile ġurūr mūġ

(27b) Vezin bozuk.
* S'de 184b. M'de 174a.
(2a) ħo:ħod M.
(3a) Øömrüni:Øömrini M.
(4b) esridüp:esridip M.

5 dịn ḳılıcını ur Øalem Øāleme erligile dik
leşker-i nefse baśılup başı aşaġa ḳılma tuġ

ħūn-ı kerem yeyüp hele ŧoyla bu ħalḳı ħulḳıla
ħāne-i dilde taħt ur ħ^{v}ān çü ħānesin uruġ

çünki bu yurda Øāḳıbet göçdi ḳonanlar eyd aħi
bunca düzen dutıp nide neyle barı bir ḳonuġ

oldı nidesin maØrifet nūrı çü cānı Øārifüŋ
ŧuysa bu źevḳı cāhilüŋ ḳalbine dāġ olaydı dūġ

virdi ĥaḳịḳị Øışḳuŋa varlıġın işde bị-diriġ
ol bu yoluŋ esịridür her neme sile var u yoġ

285
der-rumūz*

— — • / —• — • / • — — • / —• —

bị-hūde lāfıla seni bu daØvi-i dürūġ
şemØ-ı śafādan işde ḳodı şöyle bị-fürūġ

saŋa ne şuØle vire ĥarāret baġışlaya
çün ŧaşra düşe meşØaleden söyne ḳara ḳoġ

sāĥip-nažar ḳatında di bustāndayısa da
her-giz ya ādeme śayılur mı begüm uyuġ

tosun durur bu-meẓraØada ola mı muŧịØ

(6b) ħ^{v}ān:ħūn S.
(7b) Vezin bozuk. dutıp:ŧutup M.
* S'de 185a. M'de174b.
(2ab) M'de kenarda.

kāv-ı Øalef-pereste kişi urmadın ki yoġ

5 milküŋde şāhidüŋ idebilseyidüŋ yasaġ
kesmez ķılıcuŋ ille nidelüm yayuŋ yasuġ

iķlįmi fetĥ idemedüŋ leşkeri çeküp
ŧabl-i tihį ne işe urursın diküp ya tuġ

biŋde birini fehm iderise Øacebdürür
sükrile didügini ĥaķįķį kimesne muġ

286
der-naśįĥat baĥr-ı mücteŝ*

• — • — / • • — — /• — • — / ••—

urıldı ŧabl-ı raĥįl uş göçersin eyle yaraġ
gönildi ķāfile sen de göçersin eyle yaraġ

saŋa ne Øazm-i temāşā gözüŋ aç iy miskįn
yoluŋı aldı ecel ne ķaçarsın eyle yaraġ

olımaduŋ mütenebbih dirįġ ġafletden
gözüŋ yumılduġı demi açarsın eyle yaraġ

ögüŋi der seķerātı irişmedin mevtüŋ
bilürsine bu şarābı içersin eyle yaraġ

5 ne deŋlü çoġısa māluŋ anı çü berg-i ħazān
ecel yili ŧoķınıcaķ śaçarsın eyle yaraġ

(6b) işe:- S. diküp:dikip S.
(7b) ĥaķįķį kimesne: kimesne ĥaķįķį M
* S'de 185a. M'de 175a.
der-naśįĥat baĥr-ı mütceŝ: der-naśįĥat S.
(3b) demi:demi M.

ne zümre-i śuleĥāya ķavışduŋ u ne özüŋ
bu fırķa-ı süfehādan seçersin eyle yaraġ

saķın bu mezraØada ekme toħmı cevr ü cefā
ne ekdüŋise ki anı biçersin eyle yaraġ

bilürsin anda suØāl u cevāb olınsa gerek
işitdüŋ āħi śırāŧı geçersin eyle yaraġ

vebāli ķo per ü bāl it ĥaķįķį kesbi ki uş
yaķında çün bu ķafesden uçarsın eyle yaraġ

287
der-Øarż-ı niyāz*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

śabrum dükendi ķalmadı her-giz ķarārum iy dirįġ
varlıķdan el yuram neden olsun vaķārum iy dirįġ

ġamdan açılmaz oldı göz bir dem ġanįmet görmege
Øömri ķamu żāyiØ geçer uş rūzigārum iy dirįġ

Øįşümde ne leźźet bulam bulmaġa derdā destires
vaślına yāruŋ yoħ durur çün iķtidārum iy dirįġ

sensüz geçen bu dirligüŋ her bir demidür bir ölüm
beŋzer ki virmez fāyide bu intiżārum iy dirįġ

5 hay biŋ menüm gibi źelįl ŧopraġa düşüp ger ola
bir pūla fehm it kim nola kes iØtibārum iy dirįġ

senden ġamum senden demüm senden emüm raĥm eyle kim

(7a) toħmı:toħum M.
* S'de 185b. M'de 175a kenarda.

vay maŋa ger olmayasın sen ġam-küsārum iy diriġ

vay ne yūzüm var yalvaram dergāhuŋa baş indürüp
bilmen ide mi fāyide bes iǾtiźārum iy diriġ

sen dutmayıcaķ elini kim dutısar men düşmişüŋ
ķaldum fürūmānde ķatı düşvār-kārum iy diriġ

kimse meni bir kelbinüŋ yirine de baġlamaya
ipim uzadursaŋ ki çi yoġum çi varum iy diriġ

10 nūr-ı tecellįden Øaŧā rūĥa tecellį ķıl maŋa
var ni ne rifØat vire bu ŝevb-i muØārum iy diriġ

eydür ĥaķįķį ķapuŋa tuĥfe iletme geh nidem
yüzüm ķaralıġı durur elümde varum iy diriġ

288
ķāfiyetüǿl- fāǿ der-naśįĥat ve münācāt [*]

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

riyāżet bu ne sinde ķıl buǾışķ odıyla ķalbüŋ śāf
ki işrāķāt-ı rūĥıla ola cān gibi pür- elŧāf

çü śūfį her küdūratdan degül śūfį śafā bulmaz
olur śacretde vaķti teng anuŋ çün ķalbi kūfį kāf

göŋülde sūz-ı derd-i dįn meger şemØ-ı hidāyetdür
ki rūşen kişver-į cānda anuŋla oldı her etrāf

hele bir şöhretile sen riyāset śatma bu ħalķa

(6b) ġam-küsārum:ġam-kisārum M.
(8b) düşvār-kārum:düşvār-ı kārum M.
[*] S'de 186a. M'de 175b.

fenā vü faķr içinde ķıl özüŋi maĥv u bį-evśāf

5 ne uyduŋ ħalķa sen kendü żevālüŋ gözle dermānde
ne ĥāl içindesin ġaflet düninde göre ķıl inśāf

ħabāyiŝden çü öz nefsüŋ daħı pāk itmemişsin sen
dur aŋma iy ŧahāretsüz erenler adın urma lāf

yaķįn nūrından olur dūr aŋa virmez bu ĥikmet nūr
ķalur Øilm-i ĥaķāyıķdan ki bį-ĥāśıl olan leffāf

cevāhir ķıymetin bilen bilüŋ hem cevheridür bes
ķaçan dįbā vü aŧlasdan dükānın zeyn ider ħaffāf

bu telvinātı ķalbüŋ hem meşāyiħ bildi teǿvįlįn
nuķūt-ı vaķt ü ĥālāta bular zįrā olur śarrāf

10 nider gevher-şinās olan metāØ-ı penbe düzi hįç
ya ħod meh-rūlar egnine biçer mi kisve hiç ekkāf

eren her laĥža cān-perver ki dir Øaynüǿl-ĥayāt olur
ne remz-i dil-pezįr itse ĥaķāyıķ sırrına keşşāf

eger sį-murġa irmeklik dilerseŋ hüdhüde uy bu
hümā-yı himmetüŋ bāl u perin aç eyle seyr-i ķāf

ŧarįķat ehliyiseŋ gör ķamudan nefsüŋi ażØaf
ki rifØat bulasın ola ŝevāb aØmālüŋe ażØāf

sen el çek ehl-i dünyādan kimesneye vefā gelmez
ki ehl-i dilden özgeden bulınmaz ķıla istiØŧāf

15 bu ħalķa loķmayiçün bil yalınmaķ aŋa ħōrdur ki

(4b) u:- M.
(9a) teǿvįlin:telvįlin M.
(9b) nuķut:nuķud M.
(10b) kisve hiç:kisveden M.
(11a) laĥža:lafžı M.

anı gördükde dir śıbyān ki di etmeŋ vireyim vāf

bi-bismiøllahiør-raĥmān yüz urup iy rahįm allah
saŋa yalvaruram sen bi-ĥaķķ sūre-i aØrāf

ķamudan bizi müstaġnį idüp Øışķuŋı müstevlį
sen eyle yine iy mevlį bi-ĥaķķı sūre-į aĥķāf

bi-ĥaķķı sūre-i ŧaha bi-ĥaķķı sūre-i ŧasįn
bi-ĥaķķı āyeteøl-kürsį bi-ĥaķķı sūre-i įlāf

ĥaķįķį derdi Øışķuŋıla boyansun şöyle ki bula
meĥabbet ķoħusını ger yoġura toprağın ħazzāf

289
sükriyyāt rumūz der-sırr-ı vaĥdet *

—• — — / —• — — /—• — — /—• —

Øışķ içinde eyledi her kim ki varlığın telef
ĥażret-i maØşūķ olur sen bil yaķın andan ħalef

her nefes Øāşıķ gerekdür źevķıla maØşūķdan
atılan tįr-i belāya cānın eyleye hedef

dür ki ķaØrında bulınur ol ĥaķįķat baĥrinüŋ
ķılmasun bu şįde ẓulmet içre gey saķın śadef

ķaṭre ki ŧaşra muĥįŧi ġarķ ider mevc urıcaķ
bulmaķ anı baĥr-ı vaĥdet içredür Øizz ü şeref

5 baĥrı kim mevcinden anuŋ saçılur nūt-ı yaķįn

---

* S'de 186b. M'de 176b.
(3b) bu şįde:pūsįde M.
(4b) M'de yok.

mevci ki cūşından anuŋ Øilm ü ĥikmet oldı kef

münderis olur Óulūm anda aØyān munŧamis
cüst ü cū irmez çün anda ķılma vicdāndan śalef

çün ĥaķįķāt Óışķa temmeøl-faķrü fehüvaøllah olur
pįşe midür ögrene bes anı her ehl-i ĥıref

çünki ferdiyyet niķābı refØ ola bu maĥvıla
furce-i nūr-ı cemālüŋe duta śāffāt-ı śaf

dil żaØįf oldı ķavį Øışķ olalıdan ten nizār
cān esįr ü Óaķl-ı pįri ķıldı ĥayretden ħıref

10 gel meŧār-ı ķudsde Óulvįye pervāz it seni
mertaØ-ı süflįde niçe bir rehįn ide Øalef

çün ĥaķįķį Øışķıla dem ura şevķından anuŋ
ŧola ol śubĥ-ı saØādet nūr-ı Øālem her ŧaraf

290
nažįre der-śıfat-ı nefs ve meźemmet-i ehl-i hevā*

—• — — / —• — — /—• — — /—• —

iy ki bu ġafletde ķılduŋ nāzenįn Øömri telef
çün behįme gözledügüŋ ħurd ü ħāb içre Óalef

üns-i gülzārında bülbül gibi gör Óāşıķları

(5a) M’de yok.
(5b) M’de 4bØde.
(6b) cū:çū M. çün:çü M.
(9b) Óaķl-ı:Øaķl-u M.
(10a) meŧār-ı ķudsde: meŧār-ı ķudside S.
* S’de 187a. MØe 176b.

eylemiş vaślat güline ķarşu şūrįže kelef

ķarġa gibi sen niçe iy müflis-i nā-şüste-rū
idesin murdāra ķarşu şöyle bį-hūde śalef

mekr ü telbįs itme çün iblįs fiǾl ü rįvile
dįv mümkin midür ki ola ādemden ħalef

5 sen ĥevāya uyuban tilķaǿ-ı nefsüŋden ŧarįķ
iħtirāǾ itdüŋ ħılāf-ı meźheb-i dįn-i selef

istimāǾından melāhįnüŋ teleźźüźden çü dįn
yile vardı anuŋiçün oldı virdüŋ nāy u def

bil teġannįden teraķķį iy denį mümkin degül
nişe gįrür dįn içinde lehv ü raķs u żarib kef

niçe ħalķuŋ gör ķarasıla yüzin ķızardasın
saç saķal aġardı utan āħi i pįr-i ħaref

āyet-i ẓahreǿl-fesāduŋ sen meger mıśdāķısın
ki fesāduŋdan đalālet ŧoldı Ǿālem her ŧaraf

10 ol yüküŋ altındaki arż u semāvāt u cibāl
çekmedi Ǿāşıķ gerekdür bu eser yilden eħaf

ĥayf istiǾdād-ı fıŧr ni dürr ni gey ĥayfıdı
žulmet-i ŧabǾ içre ķılmaķ şöyle pūsįde śadef

medyen-i dįne irerseŋ nefs-i firǾavnı ķoyup
cāna hātifden dinile ki necevt lā-teħaf

yār işiginde ĥaķįķį oldı topraķdan ħaķįr

(2b) şūrįže: şūrįde M.
(5a) uyuban:uyıban S.
(6a) istimāǾından: istimāǾında M.
(6b) nāy u:nāy-ı S.
(12a) ķoyup:ķoyıp S.

cānıla ger varlıġuŋı cümle iltürseŋ tuĥaf

291
nažįre der-vaśf-ı ĥāl-i Ǿāşıķ der-sūriş-i Ǿışķ*

—• — — / —• — — /—• — — /—• —

sırr içinde cān ki Ǿışķun sırrına buldı vuķūf
bu ĥaķāyıķ gencinüŋ ol ķıldı güncinde Ǿukūf

görmedi Ǿışķuŋ kitābı içre evrāķ-ı mütūn
kimse ol feĥvāda śıġmaz naķş-ı elfāž u ĥurūf

ol felekde bedr olana hįç noķsan-ı meĥaķ
irmedi irmez zevāl ol āfitāba hem küsūf

şāh-ı Ǿışķ öŋinde zühd ü hem kerāmet oldı māt
Ǿışķ erinüŋ ķaldı yolda kefşi altında küşūf

5 Ǿışķ eri dil-ber cemāl-i kaǾbesin ider ŧavāf
anda ki Ǿubbād dutar bil mesācidde śufūf

iy küdūrat kānı śūfi bu durur insāf ki
görmedi cānuŋ śafā ehli deminden ġayrı śūf

bu śadā-yı Ǿışķ cānuŋ ķulaġına irmedi
gerçi mestān naǾresinden ŧoldı bu süķūf

faķr işigine liyāķat ķanda buldı kimsene
ki ķalendervār Ǿālem milkine urmadı yūf

bunda śıġmaz ser-verį var ki ser-endāzį gerek

---

* S'de 187b. M'de 177b.
nažįre der-vaśf-ı ĥāl-i Ǿāşıķ der-sūriş-i Ǿışķ: nažįre der-sūriş-i Ǿışķ der-vaśf-ı ĥāl-i Ǿāşıķ M.
(2a) evrāķ-ı: evrāķ u M.

zehreler çāk eylemişdür bu biyān-ı maĥūf

10 daħl-ı aØmālüŋi aldı dürdi mūş anbārdan
zādunı zāhid ne żāyiØ ķıldı enbānuŋda kūf

germ olup nāśıĥ ĥaķįķį Øışķı terk eylemedi
eylemegil bu çerāġ-ı dįnine iy serd pūf

292
nažįre rumūz der-ĥaķāyıķ-ı esrār envār-ı Øışķ*

—• — — / —• — — /—• — — /—• —

Øaķl fikret ħalvetinde anca ki ķıldı Øukūf
bulmadı saØyıla aślā sırrına Øışķuŋ vuķūf

işbu elfāž u Øibāret Øışķ vaśfın idemez
anda ki dįne bu rāzį bil ne leb var ne ĥurūf

ehl-i śūret anı ki her lafžda maØnį śanur
hay ġalaŧ ider degül maØniden illā żurūf

her kelāmuŋ sırrı vü teøvįl ü taĥķįķātı var
ehl-i taĥķįķuŋ ķatında zįre maØnįdür śunūf

5 Øışķ eger birdür ĥisāb u ĥaddi yoķ lākin anuŋ
Øadd olup dinilmez anda bu miøāt u bu ulūf

śūfįlıķ nūr-ı tecellįden śafā bulmaķdurur
sen śanur mısın ķuru zerķ oldı ya ħod lübs-i śūf

(11a) eylemedi: eyle deme M.
(11b) çerāġ:çirāġ M.
* S'de 187a. M'de 177b.
(1a) Øaķl:Øaķlı M.
(5b) olup:olıp S.

bir güneş ki nūr-ı cānda bil ezelden tā ebed
oldı lāmiØ ne ŧolınur ne aŋa vardur küsūf

bir aġaç ki hem yimişin olmadı yiyen göŋül
şarķdan tā ġarba dek bil ŧolmış andan her ķuŧūf

düşde daħı görmemişdür bil her ehl-i vāķıØa
ne ħayāline irişmiş ola hem ehl-i küşūf

10 irmeyen ol rāza bulmaz bil ĥayāt-ı sermedį
ŧuymayan yalancıdur bu remzi hay yuf ana yuf

vardur ümįźüm ĥaķįķį Øışķdan ayırmaya
kendü luŧfından ebed ol ķādir u ferd ü raøūf

293
nažįre der-žuhūr-ı envār-ı Øışķ [*]

—• — — / —• — — /—• — — /—• —

tā ki Øışķuŋ sırrına bu cān u dil buldı vuķūf
ķıldı içinde bil uş sır ol ħarābātuŋ Øukūf

ħırķa vü seccāde destār uş gider ķoyup ķamu
müflisāne urdı cān u hem cihān milkine yuf

bulmaduŋ sūfį śafānuŋ çün bu meydānına yol
bilmedüŋ sırr-i taśavvuf ki nedür sen ġayr-ı śūf

gel bize keşf ü kerāmāt u ķademden urma dem
dut fenā deryāsı mevci üzre merdāne śufūf

5 āfitāb-ı Øışķ anda ki ser-efrāzı ķılur

[*] S'de 188b. M'de 178a.

bil çeker başın yaḳaya çün keşf ehl-i küşūf

maĥvolur źerrātı küllį kāyināt ol dem ki cān
maşrıḳından gösterür yüz āfitāb-ı bį-küsūf

her nefes yüz cānı ḳurbān itse Ǿāşıḳ şehl ola
dost yolında ne olur bu miøāt u ya ulūf

reh-beri hem reh-zeni şol kimsenüŋ ki Ǿışḳ ola
aŋa her düşvār āsān bil emįn rāh-ı meħūf

yüz çevürmeye ĥaḳįḳį Ǿışḳı yolından anuŋ
ger ĥavāle id aǾdā aŋa her yüzden süyūf

294
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

cihād it dinde ki rāh-ı taśavvuf
hevā-yı nefse ḳılmaḳdur teħallüf

ne ḳılduŋ ĥaḳ yolında her dem andan
irerken saŋa envāǾ-ı telaŧŧuf

dut emrin eyle teŝlįm aŋa nefsi
ne ki işlerse anuŋdur taśarruf

li-emriøllāha taǾžįm ü gerek hem
bu ħalḳıøllaha şefḳat hem teǾaŧŧuf

5 żarįr olsa ne ŧaŋ yaǾḳūbı rūĥuŋ

(8b) emįn:anı M.
* S'de 189a. M'de 178b.
(3a) dut:ŧut M.

çü ķaldı cübb-i taķlįd içre yūsuf

menāzil ķaŧǾ idüp menzile irdi
eren sen niçe eylersin tevaķķuf

ķalursaŋ şöyle buǾdiyetde yarın
ħo bį-ĥad eyleyisersin teǿessüf

Ǿamel ķıl var ni saŋa eylemez sūd
meǾārif ne Ǿavārif ne teǾarrüf

ķanı dįn derdi hį şöhret ķurarsın
çekersin nefsiçün bunca tekellüf

10 ĥaķįķį ĥażrete eyle teveccüh
yiter ķo nice bį-hūde teśalluf

295
der-sükr*

—• — — /—• — — /—• —

dost derdinde idene Ǿömri śarf
hiç degül lāzım bu şuġl-ı naĥv u śarf

min-ledün Ǿilminden alandur sebaķ
bu rumūzı oħıyan bį-śavt-ı ĥarf

nüsħa-ı Ǿālem kitāb-ı Ǿışķa bil
görinür Ǿāşıķ gözine külli żarf

(5a) yaǾķūbı:yaǾķūba M.
(6a) idüp:idip S. menzile:maķśūda M.
* S'de 189b. M'de 179a.
(3b) žarf:śarf M.

iy niçe zįreklerüŋ virmişdürür
ġarķa Óaķlı zevraķın bu baĥr-ı jeref

5 şükr ki bį-sükr bu maħmūr-ı Óışķ
laĥża-ı eŧrāfa açmaz yine ŧarf

bāġına irmiş degül Óışķuŋ ħazān
nev-bahārında ne var āfet u berf

ŧaŋ mıdur virse ĥaķįķį varlıġın
ġarķa çün bu baĥr-ı ĥayretdür şikerf

296
der-naśįĥat*

— — • /• — • — /• — —

sen ĥażrete yol bulımaduŋ ĥayf
ķalduŋ ilerü gelimedüŋ ĥayf

günden güne daħı giri düşdüŋ
göz açup ögüd alımadun ĥayf

iħlāśıla eyleyüp Óibādet
ŧoġrı ĥaķa ķul olımaduŋ ĥayf

Óömri ķamu maÓśıyetde żāyiÓ
itdüŋ yaraġuŋ ķılımaduŋ ĥayf

5 ser-māyeyi uş çıķarduŋ elden
ķadrini anuŋ bilimedüŋ ĥayf

(5a) maħmūr-ı Óışķ: maħmūr Óışķ S.
* S'de 190a. M'de 179b.
(2b) açup:açıp S. ögüd:ögid S.

yunup hem inābet ābıyıla
yüzüŋ kirini silimedüŋ ĥayf

bu ķulzüm-i bį-kerāne śoyup
eskilerüŋi ŧalımaduŋ ĥayf

deryā-yı meǾārifile çün dil
sen cūş idüben ŧolımaduŋ ĥayf

Ǿālemde ĥaķįķį geçdi günüŋ
hem derd daħı bulımaduŋ ĥayf

297
der-naśįĥat*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

ǾÖmr-i Ǿazįzi ĥayfıdı ġafletde eylemek telef
hay aç gözüŋ yumılmadın mevt irdi iy pįr-i ħaref

źüll-i meǾāśįde niçe Ǿömrüŋ ya cehlile geçe
ŧāķat bir göz aça Ǿirfānıla kesb it şeref

iy ārzūmend-i ŝerįd ur naǾra-ı hel min mezįd
bu gāv-ı ĥırśa sen simįd virdükçe arturduŋ Ǿacef

gör luŧf dir lā-taķnetū min raĥmetiǿllāh iy Ǿamū
hem bu yürür in yentehū yuġfer lehüm mā-ķad selef

(6a) yunıp:yuyup M.
(7a) ķulzüm-i:ķulzüm-ü M. śoyup:śoyıp S.
(8b) idüben:idiben S.
* S'de 190a. M'de 180a.
(2b) ŧāķat :ŧāǾat M.
(3b) simįd:simeyd M.
(4a) luŧf:luŧfı M. lā-taķnetū min raĥmetiǿllāh (K.K. 39/53) "Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyiniz.".

5 estaġfiruøllāheøl-Øažįm şāyed di tevvābüør-raĥįm
Øafv ide cürmüŋ iy selįm bį-hūde niçe bir śalef

mest eyle cān bį-bāde sen āyine gibi sāde sen
ķıl ķalbi ol āzāde sen ķıl ŝiķlet-i tenden eħaf

menzil kelemhin biøl-baśar oldı olanlar dįdevar
yolda ķoduŋ ħavf u ħaŧar işit necevte lā-teħaf

yan Øışķ odıla āteş ol kesb it ĥarāret gey ħoş ol
ħanum yüri leşkerkeş ol dut śafśaf-ı śafvetde śaf

almaz ĥaķįķį göz diküp bir pūla olsa mürteķıb
başın yaķasına çeküp yüz keşf satarsa keşef

298
ķāfiyetüøl-ķāf der-Øışķ*

• — — — / • — — — / • — —

Øaceb deryā bu Øışķuŋ odı el-ĥaķ
ki yanan cānlar olur nūr-ı muŧlaķ

içen bir ķaŧresin ķanmadı ayruķ
olup mecrūĥ rūĥı ķalbi muĥraķ

deŋizler ķaynadı cūşında Øışķuŋ
yürekler oynadı oldı ciger şaķ

(4b) in yentehū yuġfer lehüm mā-ķad selef (K.K. 8/38) “Eğer (düşmanlıklarından) vazgeçerlerse geçmiş günahları bağışlanır.”.
(9a) diküp:dikip S.
(9b) çeküp:çekip S.
* S’de 190b. M’de 180a.
(2b) olup:olıp S.

felekler bir buharıdur bu baĥrüŋ
zemįn kefkįyidi iķlįm-i zevraķ

5 seĥer Øışkuŋ deminden oldı ħandān
felek Øışķuŋ ġamından geydi ezraķ

hemįşe hem-çü dil nālān u sūzān
olupdur Øışķ içinde raØdıla berķ

bulıtlar aġlamayınca bu ġamdan
gör olur mı bu yir yüzinde revnaķ

cihānuŋ rūşinasıØışķdur Øışķ
çü ħuffāş er-çi görmez cān-ı aĥmaķ

kim idrāk eylesün bu Øışķ rāzın
ser-ā-ser çün lihānı eylemiş ġarķ

10 cihān aśdāfına Øışķ oldı gevher
cihān cismine cān Øışķ eylemiş ĥaķ

velį arż u felek cinn ü melekden
dili insanı ķılmış Øışķa elyaķ

anuŋıçün hemįşe Øışķ şāhı
diker dil taħtına fetĥıla sancaķ

göŋül eylememişdür ġarķa taØlįķ
ĥaķįķį Øışķuŋ olaldan muĥaķķaķ

(6b) olupdur:olıpdur S. içinde:elinde M.

299

der-taĥķįķ-ı vāridāt-ı ġaybiyye ve esrār-ı ĥaķāyıķ*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

ķıldı çu teleøølüø yine envār-ı ĥaķāyıķ
açıldı göŋülden gül-i gülzār-ı ĥaķāyıķ

fetĥ oldı fütūĥāt-ı feķad öteyi ħayran
fażl eyledi çün kāşif-i esrār-ı ĥaķāyıķ

uyardı meśābįĥ-i hüdā dilde meØārif
pįrūz çü rūz itdi şeb-i tār-ı ĥaķāyıķ

ġarķ itdi Øavārif bu meØārifde dil ü cān
çün cünbiş ider ķulzüm-i zeħħār-ı ĥaķāyıķ

5 ķıldı çemen-i encümine şevķı pür-ezhār
irer mütevātir çü bu midrār-ı ĥaķāyıķ

oldı yine uş cūy-ı śafā serv-i ser-efrāz
çün neşv-i nümā virdi bu enhār-ı ĥaķāyıķ

bu burķaØ-ı elfāž durur var ni ķanı göz
bį-perde görinmeklige ruħsār-ı ĥaķāyıķ

sükrile göŋül mevci ki tā aşmaya başdan
gelmez dile elfāz-ı dürer bār-ı ĥaķāyıķ

tā cāna eŝer ķılmaya bu Øışķ-ı ĥaķįķį
ĥaķdan göŋüle irmeye įŝār-ı ĥaķāyıķ

---

* S'de 191a. M'de 180b.
(5a) ezhār:ejhār M.
(6a) serv-i ser-efrāz: serv ser-efrāz M.
(8a) mevci:mevc S. aşmaya:aşmadı M.

300
der-naśįĥat*

— — • /—• — — / — — • /—• — —

cūş eyleyüp göŋülden bu kulzüm-i ĥaķāyıķ
ġarķ eylemedi cānı ķaŧØ olmadın ālāyıķ

taĥķįķ Øāleminden ŧuymaķ muĥāl ola bu
baġlandı her ŧarafından çünki yoluŋ Øavāyıķ

göŋlüŋ ıraġ olıcaķ ĥaķdan iy di yaķįnsūz
şaħsa meveddetile nefØ ide mi ħalāyıķ

ķo meyl-i aķrabāyı sevdüŋse ger ħüźāyı
sükr-i hevādan eyle biøllah özüŋi ayıķ

5 çün inşirāĥ-ı śadri ķılduŋ seħāda ĥāsıl
vüsØ-ı güşāyiş oldı göŋlüŋe her mażāyıķ

envār-ı maØrifetden göŋlin ĥaķ evliyānuŋ
ķurb-ı ŝemārıyıla ķılmış durur ĥadāyıķ

anda mükāşefātuŋ virür şükūfesi nūr
ruħsare-i teşevvuķ hem gösterür şāķayıķ

Øāşıķlaruŋ nişānı pestį olur u mestį
bį-Øucb u ħod-perestį bil aŋla bellü bayıķ

varlıġuŋ it ĥaķįķį Øışķa be-külli įŝār
maØlūmdur ne ola bizden ħüźāya lāyıķ

---

* S’de 192a. M’de 181b.
(1b) eyleyüp:eyleyip S.
(2ab) MØe kenarda.
(6a) göŋlin: ķalbin M.
(9b) ħüźāya:ħod aŋa M.

301
nažįre [*]

— — • /—• — — / — — • /—• — —

bil ceźbe-i ilāhį her kime irse bayıķ
cān u cihānuŋ olmaz meyli aŋa Ǿavāyıķ

pertāv-ı ĥaķdan irdi çün bir göŋüle şuǾle
refǾ olur andan ol dem her žulmet-i Ǿalāyıķ

seyrān-ı lā-mekānda hem raħş-ı himmetinüŋ
gerdine irgürimez fikrini bu ħalāyıķ

men lem-yezuķ dinür çün lem-yaǾrif işidürsin
mestān-ı ĥaķuŋ itmez źevķını fehmi ayıķ

5 deryā-yı maǾrifetden ġavvāś olup girür mi
her müflisüŋ eline ya kevŝer-i ĥaķāyıķ

tā medħal-i fenāda semmiǿl-ħıyāta śıġmaz
Ǿucbı ĥicābi gitmez bilmez nolur daķāyıķ

bir źerreden gerek ki kemter göre vücūdın
tā şems-i kibriyādan envāra ola lāyıķ

çün eyleye tecellį ķalbini ravża-ı üns
reşk ider ol derūnuŋ gülzārına ĥadāyıķ

yürekde āteşidür her dem ĥaķįķį Ǿışķuŋ
lālesitān göŋüle hem verd ü hem şaķāyıķ

---

[*] S'de 192a. M'de 181b.
(3b) fikrini:fikrin M.
(5a) olup:olıp S.

302
ḳaśįde der-inśāf*

• — — — / • — — — / • — —

degüldür her göz ol dįdāra lāyıḳ
ḳaçan her şaħś olısar yāra lāyıḳ

yürekler derdile ŧolmış durur ḳan
olam diyi ġam-ı dildāra lāyıḳ

dinilmez her Ǿibāratıla vaśfuŋ
ne vaśf ide dil ol ruħsāra lāyıḳ

vireydüm bir nefes vaśluŋa yüz cān
ger olaydum ben ol bāzāra layıḳ

5 oda yaḳsunlar ol cānı niderler
ki olmaya şehe įŝāra lāyıḳ

bıraḳġıl dilüŋi itler yisünler
degüldür ol çü bu esrāra lāyıḳ

dilümde remzüm esrār-ı ĥaḳāyıḳ
ḳanı girdār bu güftāra lāyıḳ

egerçi ħırḳa-pūşem dirligüm yoḳ
benüm bu cübbe vü destāra lāyıḳ

bu delḳ içinde iş var bendeki gebr
anı görmeye ol zünnāra lāyıḳ

10 kimem men söylenem ħalḳuŋ dilinde

---

* S'de 192a. M'de 181b.
(1a) dįdāra:dįźāra M.

ya nem var dilde bu tekrāra lāyıḳ

ḳabāyıĥdan veli̇ nefsüme dinsün
ne ki dirlerse ol murdāra layıḳ

elümde müflisem ħod bir Øamel yoḳ
benüm iḳrāra ya inkāra lāyıḳ

ne dosta yaradum ne düşmene men
ne oldum yāra ne aġyāra lāyıḳ

bu yolda neyledüm ne iş başardum
Øamelden ħālıḳ-ı cebbāra lāyıḳ

15 Øacebdür cennet ü di̇dār umaram
veli̇kin ḳamu fiØlüm nāra lāyıḳ

şu göz ki ol ŧolu nār-ı ĥaseddür
ola mı fürce-i gülzāra lāyıḳ

ĥarāma şöyle ĥırśuŋ var ki dervi̇ş
degül eyle ŧamaØ tatara lāyıḳ

bu mı dervi̇şligüŋ ki dir görenler
ne aśılasıdur ol dāra lāyıḳ

ĥarāmıla biten ten maØśıyetde
bilā-şek oldı mūr u māra lāyıḳ

20 urursın lāf-ı di̇n bes şarŧ-ı islām
ḳanı ya dildeki iḳrāra lāyıḳ

idersin tevbe fiØlinde görinmez
veli̇ ıślāĥuŋ istiġfāra lāyıḳ

(10a) söylenem:söyleyem M.
(15a) di̇dār:di̇źār S.
(15b) veli̇kin:velākin M.

esi̇r olmaķ bu nefse hem źebūnlıķ
degüldür şehvete āĥrāra lāyıķ

ayılmaduŋ hevā esrükliginden
bu ġaflet olmaya hüşyāra lāyıķ

egerçi gösterürsin ħalķa bi̇ni
ķanı śayd eyde bu minķāra lāyıķ

25 nolaydı salŧanat olaydı dilde
bugün bu leşker-i cerrāra lāyıķ

ŧur öri bir gözüŋ aç yola ķoşan
ki kāhellik degül bu bāra lāyıķ

bu yir gök çekmedügi yüke zinhār
ki çāpüklik gerekdür yāra lāyıķ

şirār-ı ħalķuŋ aħlāķı durur bu
degüldür bu śıfat ebrāra lāyıķ

ĥaķi̇ķi̇ Ǿışķ odına yanmayınca
göŋül olmadı bu envāra lāyıķ

30 yıķılmadın göŋül seyl-āb-ı ġamdan
Ǿimāret mi olur miǾmāra lāyıķ

kesilmedin budaķdan mi̇ve-i ħām
ķaçan olasıdur enbāra lāyıķ

(27b) çāpüklik:çābüklik M.

303
ḳaśįde der-naśįĥat ve tevĥįd [*]

— — • /—• — • / • — — • /—• —

bildüŋ ĥaķįķat işbu cihānuŋ vefāsı yoķ
kim Øāķıbet fenā olısardur beķāsı yoķ

dām-ı mekesde Øömri düketme çü Øankebūt
ķo evheneøl-büyūtı ki muĥkem esāsı yoķ

aldanma şol selįŧa-ı mekkāre zįnhār
senden daħı ki yüz çevüriser ĥayāsı yoķ

bālā-yı rāst göster elif gibi ki ecel
ķılmaz dü-tā anı ħam-ı lām-ı belāsı yoķ

5 śāĥib külāhına bu fenā milkinüŋ ecel
bir ŧon geyüriser ki yiŋi vü yaħası yoķ

tābūtı taħtası ola taħtı vü meskeni
gör ola göresin daħı ħalvet serāsı yoķ

çün külli nefs źāøiķatüøl-mevt oħınur
bes kimdür ol ki Øāķibet anuŋ fenāsı yoķ

birgün saŋa daħı içüre şerbetin fenā
cebren ve ķahren eyitmeye ki iştihāsı yoķ

ābā vü ümmehātı vü evlāduŋı ķamu
gördüŋ şu derde düşdi ki her-giz devāsı yoķ

10 var mı firaķ aġusına tiryāķ gösterüŋ
dirler ki cüz telāķ hem anuŋ şifāsı yoķ

ser-māyesi saØādetiken Øömri cehlile

---

[*] S'de 193b. M'de 183a.
(8b) ķahren:ķahr S.

ḳılma telef ki bir nefesinün bahāsı yoḳ

işbu cihānda baħt u saǾādet şu cāna kim
dünyā meĥabbetine anuŋ ibtilāsı yoḳ

kimüŋ ki irmedi eli genc ḳanāǾata
ŧoymaz ne deŋlü çoġısa mālı ġınāsı yoḳ

ḳahrıla gel ḳazanduġuŋı luŧfıla yidür
bes źād idin şu meziliçün ki ġıdāsı yoḳ

15 anda ne ħ^v^i̧ş bulına saŋa ne iş ü yār
bir ev ki bellü başlu hem anuŋ bināsı yoḳ

der-ĥāl irişe anda saŋa münker ü neki̧r
her-giz kişiye merĥamet ü merĥabāsı yoḳ

vāy ol ḳaraŋu evde anuŋ ĥāline ki bu
ḳalbi̧ içinde şuǾle-i zühd ü tuḳāsı yoḳ

tā ri̧k ü teng nişe çü gör oldı si̧neŋ eyd
Ǿışḳ āteşinden āh meger rūşināsı yoḳ

bir ŧona gir ki eskiyüben rengi śolmasun
bir yüz urın çü māhı ki anuŋ ḳafāsı yoḳ

20 ŧuġyānı yas olur daħı ĥirmānı yas olur
şol nefsden aluya ki ħavf u recāsı yoḳ

ıślāĥ ḳılmayan kişi bulmış degül felāĥ
nefsini ictihādıla nefse ġazāsı yoḳ

ten ẓulmetinde ḳaldı giriftār ĥażrete
yol bulmadı çü mürşid ü pi̧şüvāsı yoḳ

(15a) ħ^v^i̧ş:ħi̧ş S.
(19a) eskiyüben:eskiyiben S.
(22b) Vezin bozuk.

aØmāya ḳāyıd olmayıcaḳ ḳaydolur ŧarįḳ
reh-rev incāsı yol vara çün reh-nümāsı yoḳ

pertev şu cāna śaldı eşiØØāt -ı kibriyā
kim ḳalıp içre źerrece kibr ü riyāsı yoḳ

25 āzāde şol meĥabbet esįridürür ki ol
itmez heves bu māla vü meyl-i hevāsı yoḳ

ĥayretde ġarḳa virdi temāmet ü vücūdını
ħalḳıla ḳįl u ḳāli vü çūn u çırāsı yoḳ

mestān-ı ĥaḳ ḳi yādına gelmez biliş ü yād
Øālemde hįç cüz ġam-ıØışḳ āşināsı yoḳ

virmeye şuØle bu-leheb-i Øışḳ bu-leheb
gibi kimüŋ ki şerøa bugün iḳtidāsı yok

doġrı ḳul olduġına ne dal ola kimsenüŋ
ŧāØatda dal gibi çü ḳadd-i dü-tāsı yoḳ

30 bir şāha ḳullıġ it ki aŋa yoḳ durur zevāl
hem pādişahlıġınuŋ anuŋ inḳıtāsı yoḳ

irmez celal-i dāmenine dest-i intiḳāl
sįmā-yı Øizzetinde meźellet hebāsı yoḳ

oldur ḳadįm ki evveline yoħdur ibtidā
oldur muḳįm ki āħirinüŋ intihāsı yoḳ

setr ider ol günāhumuzı kendü luŧfıla
var ni kim ola anuŋ ya sehv ü ħaŧāsı yoḳ

sāØat mı var teđāØuf-ı elŧāfı irmege
ya dem mi var terādüf-i cūd u Øaŧāsı yoḳ

(30ab) MØe 31. beyit.
(31ab) M'de 30. beyit.
(33b) Vezin bozuk.

35 irer tecelliyat-ı eşiØØātı dem-be-dem
şol cānlara ki gözde göŋülde ġıŧāsı yoķ

pertāv-ı ĥaķ ŧoķınmayana dil mi diyeler
dildārı görmeyene dimek göz żiyāsı yoķ

bir Øışķa düş ĥaķįķį ki pāyānı yoķ ebed
bįrūn zemāneden ezelį ibtidāsı yoķ

Øışķuŋ şarābı mest ü ħarāb anı ķıldı kim
ħum gibi ŧoldı ger-çi velįkin ināsı yoķ

sūfį ne hįleyile ķıla śāfį ķalbini
çün derd-i dürdin içmedi Øışķuŋ śafāsı yoķ

304
ķaśįde der-beyān-ı ķaĥt-ı merdān ve āşūb-ı zamān*

• — — — / • — — — / • — —

ġarażsuz ŧoġrı bir yār istedüm yoķ
ĥasedsüz nefs-i śad bār istedüm yoķ

ĥalelsüz iØtiķādı degmelerde
aradum bütün iķrār istedüm yoķ

ķamu rıķıyyet-i nefse giriftār
esįr olmışlar aĥrār istedüm yoķ

ne ŧolmış münkirüŋ ķalbine żulmet

* S'de 195b. M'de 196a.
ķaśįde der-beyān-ı ķaĥt-ı merdān ve āşūb-ı zamān: der-beyān-ı ķaĥt-ı merdān ve āşūb-ı zamān M.
(2ab) M'de 3. beyit.
(3ab) M'de 2. beyit.

ki anda hịç envār istedüm yoḳ

5 Ǿaceb iḳrār iderken ĥaḳḳa nişe
ki bāŧıl işe inkār istedüm yoḳ

ħılāfın işler eyledügi ḳavlüŋ
ki bir Ǿahde vefādār istedüm yoḳ

maḳālāt-ı meşāyıħ söyleyende
ki cüz güftār-ı girdār istedüm yoḳ

velį Ǿışḳ esrüki Ǿūr-ı fenāda
ne nām u neng ü ne Ǿār istedüm yoḳ

Ǿaceb ĥāletde ĥayrān pāy u gūyān
ne ser gördüm ne destār istedüm yoḳ

10 belā dārında dirlerdi aśılmış
ne dār anda ne deyyār istedüm yoḳ

çü gün şavḳı doḳındı nā-geh evde
ne der gördüm ne dįvār istedüm yoḳ

ne örtmiş cān gözin gör ħāb-ı ġaflet
ki men bir ḳalb-i bį�ar istedüm yoḳ

bulınur ola Ǿālimler daħı lįk
bugün bir Ǿāşıḳ-ı zār istedüm yoḳ

ki ol ser-geşte pā-ber-cā ola hem
bu yolda hem-çü pergār istedüm yoḳ

15 ḳanı bir dil ki ola genc-i penhān
ḳanı bir śāĥib-esrār istedüm yoḳ

ḳanı bir girçek er milk-i cihāndan
çeküp el ki ola bį�ār istedüm yoḳ

(9a) pāy u gūyān: pāy gūyān M.

yilüp śāĥib-kemāli bu zamānda
dirįġā anca tekrār istedüm yoķ

ki eŧrāf-ı cihānda sırr-ı vaĥdet
deminden bir ħaberdār istedüm yoķ

meşām-ı bāŧınında şeyħ-i vaķtüŋ
ki būy-ı vaśl-ı dildār istedüm yoķ

20 ne sālūsį śatarsın sencileyin
cihān içinde ŧarrār istedüm yoķ

ĥaķįķį gibi ķullaruŋ içinde
ilāhį bir günehkār istedüm yoķ

305
ķaśįde der-naśįĥat*

•• — —/ •• — —/•• — —/•• —

niçe her yaŋa çü zülf imdi perįşān olmaķ
fitne-engįz saŋa ġamze-i ħūbān olmaķ

gülşen-i śūreti ķo Ǿālem-i maǾnįde eger
dilemezsen gözüŋe ġoncā-yı peykān olmaķ

varlıġuŋ saŧrına çek ħaŧŧı ħaŧādan tevbe
eyle ki oldı yaħı vaķti peşįmān olmaķ

her zamān ħalķuŋ etin çeynemekiçün niçe bir

(16b) çeküp:çekip S. Vezin bozuk.
(17a) yilüp:yilip S.
(19a) şeyħ-i:şeyħ M.
* S'de 196a. M'de 184b.
(3a) ħaŧŧı:ħaŧ M.

ser-te-ser arra gibi dil ķamu dendān olmaķ

5 ĥücre-i bāŧını pāk it bu heves raĥtından
taĥt-ı dil dileriseŋ menzil-i sulŧān olmaķ

niçe bir nefs murādın vire ŧapuŋ lāyıķ
deŋüle şāhum efendi saŋa sekbān olmaķ

mehbaŧ-ı nūr-ı tecellį mi olur ħāne-i dįv
ħoş degül miyidi dil-manžar-ı raĥmān olmaķ

Ǿaķla lāyıķ mı durur şehvete olmaķ bende
ya melek hįme-keşi maŧbaħ-ı sulŧān olmaķ

ĥarem-i kaǾbe-i vaśla olana maĥrem ya
var mı bu bāyede ġavl-ı bi-yābān olmaķ

10 özüŋi sūz-ı derūndan idicek Ǿışķıla pāk
göresin şemǾı gibi tā ķamu ten cān olmaķ

büt-şiken ol dileriseŋ ola çün ibrāhįm
āteş-i muĥriķı saŋa ki gülistān olmaķ

ur śabā puştına zįn imdi süleymān gibi
dileseŋ dįv-i hevā ki saŋa fermān olmaķ

māl-ı dünyā ki aŋa tekye ķılursın çü Ǿaŧā
göresin śalmazısaŋ uş yire ŝüǾbān olmaķ

ādeme bir ĥaseb-i himmet olur fażl neye
bār-ı endįşe-i dünyāda bu ĥayrān olmaķ

15 ĥırśıla žulmet-i tende ķalıcaķ bir eflāk
olmaya cāna çü meh seyrile tābān olmaķ

variken śubĥ-ı eźel nūrı göŋülde taķvį

(6a) nefs murādın:nefs-i murādın M.
(8ab) M'de yok.

źeyliyile aŋa lābüddür penhān olmaķ

söyne ol nūrı eger ten ķala ẓülmānı çü gör
olmaya ķalbi iş illā saŋa zindān olmaķ

baş eger ceyb-i śafādan çıķara śubĥ gibi
śādıķ ola göŋüle Ǿışķ-ı giribān olmaķ

bir göŋülden ki ola cāri yenābiǾ
ĥikmet ol ķalbe ne ŧaŋ bāġ ya gülistan olmaķ

20 göŋül olmaġa gülistān-ı meǾārif çün eber
derd-i Ǿışķıla gerek göze dür-efşān olmaķ

ķalb-i Ǿuşşāķa bu Ǿışķ āteşidür āb-ı ĥayāt
cān-ı müştāķa durur Ǿid aŋa ķurbān olmaķ

sünbülüŋ göŋül perişānlıġı bu sevdādan
bülbüle Ǿışķı ġamındandur u nālān olmaķ

kām-ı dil isterisen ol bende-i nā-kāmi
hem bu derdi gerekise saŋa dermān olmaķ

didi lā-uĥśi ĥaķiķi muśŧafā çün zi-pür
ki ŝenā ħūn aŋa senüŋ gibi nādān olmaķ

25 bu ķemine ķuluŋı kim ķamudan aĥķardur
işidür ħacletile topraġa yiksān olmaķ

(16b) Vezin bozuk.
(17a) nūrı:nūr M.
(17b) iş:işi M.
(18a) gibi:ezel M.
(19a) Vezin bozuk.
(19b) bāġ :bāġ u M.
(20a) eber:ebr M.
(21a) Ǿuşşāķa bu:Ǿuşşāķadur M.
(22b) ġamındandur u:ġamından M.
(23a) Vezin bozuk.

her meĥāfetden ilāhį bekle her āfetden
ķamu düşmişe senüŋdür ki nigehbān olmaķ

306
ķaśįde der-naśįĥat*

•• — —/•—• — / •• —

kişi ĥaķdan bu resme dūr olıcaķ
Ǿameli fısķıla fücūr olıcaķ

mütenebbih olursa gözin açu p
Ǿaceb ola o nefĥ-ı sūr olıcaķ

ķaçan ola muŧįǾ nefs ĥaķa
başda bu nevǾile gurūr olıcaķ

saŋa bu fiǾlden ne ħayr gele
fiten olup işüŋ şürūr olıcaķ

5 iş neye varduġını uş göresin
ŧon kefen meskenüŋ şu kūr olıcaķ

çüriyüp topraġ olıcaķ bedenüŋ
ŧuǾma-ı kirm ü mār u mūr olıcaķ

ne fażįĥat gele başa göresin
anda yarıngı gün nüşūr olıcaķ

dut ki şāh-ı cihānsın aśśıŋ ne

---

* S'de 197a. M'de 185b.
(2a) açup:açıp S.
(4a) fiǾlden:fiǾilden M.
(6a) çüriyüp:çüriyip S.
(8a) dut:ŧut M.

nefs elinde zebūn u ħor olıcaķ

bundaġı pādişāhlıġuŋ nidesin
memleketden çıķup ya Óūr olıcaķ

10 olmaz aØlā kimesneden ķadri
kişinüŋ yaķası samur olıcaķ

dikilür burnı üzre ħar ne ķadar
aŧlasısa çulı çamur olıcaķ

münkirüŋ bāŧınına ŧoķınmaz
şuØle yiryüzi ŧolu nūr olıcaķ

şuØle görür mi gün şuÓāØından
kimsenüŋ hįç gözi kör olıcaķ

farżı ķorsaŋ riØāyet eylersin
hele sen sünneti saĥūr olıcaķ

15 ġayr-ı cūØ u Óaŧaş saŋa śavmuŋ
nide dilde bu ķavl-i zūr olıcaķ

ķılma rencįde kimseyi raĥm it
çün ķavį olduŋ elde zūr olıcaķ

menzile iltemez yābānda ķor
kürre-i nefs sān-ı tūr olıcaķ

çehre-i cānda şuØle-i įmān
belürür ķalbde ħużūr olıcaķ

ķancaru baķsa dost yüzin görür
ŧurduġı yiri şaħśa ŧūr olıcaķ

20 ġarķ-ı nūr ola ẓāhir ü bāŧın

(9b) çıķup:çıķıp S.
(14a) ķorsaŋ:ķorsıŋ M. eylersin:eylersiŋ M.

ẓulmet-i nefsden Ǿubūr olıcaḳ

fażlınuŋ ħadd-i ĥaśrı olmaya
merd pākįde vü ĥaśūr olıcaḳ

kişi ehl-i saǾādet olur aħį
dest-gįr aŋa ol ġafūr olıcaḳ

iy ĥaḳįḳį ĥarāratı belürür
Ǿışḳ odından yüzüŋde ḳor olıcaḳ

307
der-naśįĥat*

•• — —/•—• — / •• —

Ǿāşıḳ ol Ǿāşıḳ ol göŋül Ǿāşıḳ
ki müferrid olasın u sābıḳ

rāǿsı küllį ħaŧįǿedür çünki
ĥubb-ı dünyā degül sanā lāyıḳ

didi dünyāya çünki melǾūne
ger işitdüŋse muħbir-i sādıḳ

ol nebį ki şefāǾat andan umar
ḳamular zāhid ü eger fāsıḳ

5 Ǿillet-i maǾśıyet marįżına hem
ki ŧabįb ol ĥabįbdür ĥāźıḳ

ne bu rence düşüp ĥasedden ya

(23b) yüzüŋde:yürekde M.
* S'de 198a. M'de 186b.
(5a) ĥabįbdür ĥāźıḳ: ĥabįbdürür ĥādıḳ M.

ḳalbüŋ olur hemįşe bes ħāfıḳ

loḳmayiçün ya ħalḳa ne minnet
rızḳı ḳamuya çün viren ħālıḳ

bil ki redd oldı ĥaddi ĥażretden
ġafletüŋ sükrinüŋ bes ol ayıḳ

vir ĥaḳįḳįye rūşinā ḳalbe
olmaya tāki şuġl-ı ten ġāsıḳ

308
naẓįre der-naśįĥat*

•• — —/•—• — / •• —

Ǿāşık ol Ǿāşıḳ olmayan Ǿāşıḳ
ĥaḳdan ol ġāfil olmadı lāyıḳ

ki bu faḳr u fenā ŧarįḳında
ola tefrįdile bugün sābıḳ

ġalebātında āşıḳ ol Ǿışḳuŋ
göz ola vāfıḳ u göŋül ħāfıḳ

hįç olacaḳ mıyıdı mestį-i ĥaḳ
sükr-i ġafletden olmayan ayıḳ

5 hele ne yavlaḳ unıtduŋ āħireti
mevti vardur bilirsine bayıḳ

---

* S'de 198a. M'de 187a.
naẓįre der-naśįĥat: naẓįre S.
(3b) vāfıḳ:dāfıḳ M.
(5b) mevti:mevt M.

neyfeǾuǿś-śādiķįne śıdķuhüm ol
menzilüŋ yaraġın gör ol śādıķ

zerķ-ı tezvįrile seni ħōd u zer
kesbiyiçün yaratmadı ħālıķ

ķıl kelām-ı ķadįm-i ĥaķķı vü hem
sūre-i vessemāǿı veǿt-ŧāriķ

ĥaķı rūzı ĥaķįķį miskįne
sen rızāŋı liķāŋı iy rāzıķ

309
naẓįre*

• • — — / • — • — / • • —

Ǿāşıķ ol Ǿāşıķ ol göŋül Ǿāşıķ
ki eri Ǿışķ ider ĥaķa lāyıķ

ħoş durur laĥża laĥża bu derdi
Ǿışķıla ķalbi eylemek ħāfıķ

ķılıp efrāşte Ǿalem ħanum
śaff-ı evvelde ol bugün sābıķ

rūşinā vir cihāna refǾ ķılup
ẓulmet-i śubĥ gibi ol śādıķ

5 Ǿāşıķ ol mest-i sūfį-i bį-cān
śun bir oyuķdur olıcaķ lāyıķ

(7a) zerķ-ı tezvįrile: zerķ-u tezvįrile M.
* S'de 198b. M'de 187a.
(3a) ķılıp:ķalıp M.
(4a) ķılup:ķılıp S

nide bį-derd olana ne dermān
bir ŧabįb olduġıyiçün ĥāźıķ

aradum ki bulam bir üstād-ı kāmil
ĥaķįķį derd ki dermānına bulamadım ayıķ

310
der-firāķ-ı iħvān-ı dįn ve iştiyāķ-ı merdān-ı yāķįn*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

bir daħı ola mı Øacaba ĥüsn-i ittifāķ
bu derdümend ü bį-dile ĥāśıl ola telāķ

görmek bize cemālini ol pāk erenlerüŋ
sen rūzı ķıl ki ĥadden aşıp durur iştiyāķ

andan ki düşdi böyle araya müfāraķat
ŧolmış durur bu cān u göŋül ĥasret-i firāķ

ĥāśıl ne dirliginden anuŋ ki demi aŋa
Øāşıķlaruŋ firāķıyıla telħ ola meźāķ

5 müştāk-ı Øāşıķı vü muĥibbiyüz anlaruŋ
śıdķıla hem göŋülile cānıla bį-nifāķ

maØnįde gerçi anlaruŋıla durur göŋül
śūret daħı ne müşkil olur düşicek ıraķ

zį-Øįş-i sermedį vü zį-Øişret ki bir yire

(5b) śun:śan M.
(6b) bir:yüz M.
(7ab) M’de yok. Vezin bozuk.
[*] S’de 199a. M’de 187b.

dervįşler ĥużūrıla otura bā-vifāķ

penhān tekellüfile nice ola dūd-ı dil
kim sūz-ı sįneden boyanur çün şafaķ butaķ

bāķį ĥayāt olur bu ĥaķįķįye anlaruŋ
pervāne gibi şemØ ĥuzūrunda iĥtirāķ

311
der-naśįĥat ve rumūz*[*]

— — • / • — — • / • — — • / • — —

dildār cemālidür iy cān ķıble-i Øuşşāķ
her dem müteveccih gerek aŋa dil-i müştāķ

bilsem ki iki ķıbleye ķılur mı namāzı
iķbāli şu bu ħālķa olan müdbir ü zerrāķ

her kimse cezāsın ħo bulısar Øamelinüŋ
anda ki muķayyed ola aġlālıla aØnāķ

her kim ki ķadem Øışķı yolından baśa ŧaşra
żacretden aŋa ĥabs ola bu Øarśa-ı āfāķ

5 rūşen bu ki vaĥdet iline bulmayısar yol
varlıġını bu meşØalede ķılmayan iĥrāķ

bizüz yine mestį vü ħarābį vü ħarābāt
maħmūr bizümle hem olur cāmıla saġraķ

dām itse ħarābātį ħarābāt-ı fenāda
ŧaŋ mı nide bes varını itmişdi hep infāķ

---

[*] S'de 199a. M'de 188a.
(2b) olan:iden M.

ẓulmet ħo leyālį-i śıfātında bu nefsüŋ
Ǿālem ki münevver olur olduġı dem işrāķ

dįvāne ĥaķįķį ne ķalum Ǿışķ yolında
ger yile virüp ŧaġıda dįvānıla evrāķ

312
der-Ǿışķ*

— • — — /— • — — /— • — — /— • —

ķudretile tā ki bizi yoġiken var itdi ĥaķ
derdine Ǿışķuŋ bu resme bil giriftār itdi ĥaķ

tįġ-ı ķahrıla ayırdı kesdi ilk aġyārdan
luŧfını andan sınuķlu göŋüle yār itdi ĥaķ

şevķ bāzārın göŋülde anuŋiçün germ idüp
yüz dil ü cānıla Ǿışķa kim ħırįdār itdi ĥaķ

bir demi Ǿömrüŋ ki derd-i Ǿışķıla geçdi ķamu
Ǿāleme virmez şu cān ki anı bįźār itdi ĥaķ

5 mürde dillere ĥayāt-ı sermedį baħş eyledi
cān ki bu Ǿışķı odına yaħdı bįmār itdi ĥaķ

gerçi ĥayretde bu śūret milkini vįrān ķodı
lįki Ǿirfan nūrını bāŧında miǾmār itdi ĥaķ

(9b) virüp:virip M.
* S’de 199b. M’de 188b.
(2b) luŧfını:luŧfunı M.
(4b) şu:ķamu S.
(5b) Ǿışķı:Ǿışk M.

ḳaynadur cānda ĥaḳāyıḳ baĥrın ol emvācıla
dilde bu elfāž-ı demden uş derd-bār itdi ĥaḳ

gülşen-i rāz itdi göŋlin bil ĥaḳīḳī ǾışḲınuŋ
cemre-i nārile cān ki anı gülzār itdi ĥaḳ

313
der-ĥayret-i Ǿışḳ*

— — •/ • — — •/• — —•/•— —

vardı göŋül elden ḳanı cāndan ħaberüm yoḳ
bilmem neyem iy cān ki cihāndan ħaberüm yoḳ

isterken anı cānda cihānı yavu ḳıldum
bes ħānisdürür kevn ü mekāndan ħaberüm yoḳ

girdāb-ı teĥayyürde çü ġarḳ oldı vücūdum
ne resme geçer devr ü zamāndan ħaberüm yoḳ

virdüm hele men varlıġumı ḳamu bu Ǿışḳa
ne ĥālise ger sūd u ziyāndan ħaberüm yoḳ

5 Ǿışḳıla ŧoluyam eger uślu vü delüyem
bilmen ne ħulūyam ḳo bir andan ħaberüm yoḳ

Ǿışḳ oldı revānum ŧolu hem-rāz-ı nihānum
her sözde beyānum bu lisāndan ħaberüm yoḳ

şerĥını bu derdüŋ yüregüm şerĥalarından
śorman ne diyem vaśf u beyāndan ħaberüm yoḳ

(7b) demden:demdem M.
* S'de 200a. M'de 189a.
(4ab) M'de kenarda.
(6a) hem-raz-ı nihānum: hem-raz nihānum S.

men niçe gümān iltem aŋa kimsenüŋ hįç
irmedi yaķįni çü gümāndan ħaberüm yoķ

ġarķ olduġumı aŋlaram ol baĥre ĥaķįķį
lįkin ne olur ĥadd ü kerāndan ħaberüm yoķ

314
der-naśįĥat nümūden-i Øalāmet-i kiźb-i müddeØiyān *

— • — — /— • — — /— • — — /— • —

sālike merdānalıķ gerek bugün merdānalıķ
yolda hem çābüklik ü sābıķlıķ u bį-gānalıķ

meclisi ki anda cemāli lā-yezālįdür çirāġ
degme cānuŋ mı naśįbidür aŋa pervānalıķ

mest-i inküntüm tuĥibbūn rutbetidür ser-dihi
sāġar-ı yuĥbibkümuøllāh birle hem peymānalıķ

ħalveti ki aŋa maĥrem olmaya mürsel nebį
hįç ola mı ki ola maĥrem aŋa bį-gānalıķ

5 ķıla mı cevher-şināns-ı dįn olan ķatında ya
ķadr bulup iy Øaceb ħar-mühre di dürdānālıķ

varlıġuŋ raħtın ħarābāt-ı fenāda sen yüri
ķomamışsın dür girü śatma bize mestānalıķ

---

* S'de 200b. M'de 189a.
(3ab) M'de 4. beyit.
(3a) inküntüm tuĥibbūn (K.K. 3/31) "Eğer Allah'ı seviyorsanız".
(3b) yuĥbibkümuøllāh (K.K. 3/31) "Allah da sizi sevsin.".
(5b) S'de kenarda. bulup:bulıp S.
(6a) S'de kenarda.
(6b) S'de 5b.

çek ĥaķiķį varlıġuŋ saŧrına ħaŧ ser-defter ol
yine dįvān-ı melāmetde gel it dįvānalıķ

315
ķaśįde der-beyān-ı aĥvāl-ı ħalķ-ı cihān ve şürūr u fiten-i āħirüǿz-zamān [*]

• • — — / • — • — / • • —

dünye endįşesinde ĥayrānlıķ
ādemįlıķ deŋüle ĥayvānlıķ

Ǿömri fikri muĥālıla żāyiǾ
eylemeklik degül mi nādānlıķ

dünye mālın ne deŋlü cemǾ itseŋ
ĥāśıluŋ ħoca dil-perįşānlıķ

gözlerüŋi yumılmadın açagör
assı itmez ki śoŋ peşįmānlıķ

5 irdi pįrį vü unfuvān-ı şebāb
vardı geçmez mi daħı oġlanlıķ

ķanı şerm ü vaķar pįrlere
hay şenāǾat degül mi ħandānlıķ

her gelenüŋ bu fānį evde hemān
bir niçe gündür işi mihmānlıķ

ne vezįri ķala he ħod mįri
bende ne ħoca ki ne sulŧānlıķ

ĥükm idenler cihāna ķanı ya şol

[*] S'de 200b. M'de 189b.

pādışahlar ki eyledi ħanlıķ

10 iy ki göŋlüŋ ider viķāĥatıla
çün naśįĥat işide sindānlıķ

tāØata süstise ne var ķocalar
fitne biçerse eyler aslanlıķ

ħalķuŋ öz şūm-ı nefs-i şerrinden
oldı iķlįme bunca vįrānlıķ

baġlayup bil fesāda ekŝer-i ħalķ
ideridi arada fettānlıķ

yıķılup şehrler serāları gör
oldı evvelki gibi yābānlıķ

15 ħaślet-i ĥāfıż-ı bilādıøllāh
gerek olayıdı nigehbānlıķ

ħalķı żulmile tārumār iden
anlar oldı zihį cihānbānlıķ

ķaramanlıġını ķomaz ķaraman
gitmiş illā ki ibn-i Øoŝmānlıķ

ġāzilıķ ġārete mübeddel olup
dįvlik oldı hem süleymānlıķ

bereket bulına mı bir süride
ki aŋa ķurđ ide çobānlıķ

20 zehr olur rūzigār ķahrıla
śanki ħalķa yidükleri ķanlıķ

(10a) viķāĥatıla: vaķāĥatıla M.
(13a) baġlayup:baġlayıp S.
(14a) yıķılup:yıķılıp S.
(18a) olup:olıp S.

żuǾafānuŋ bu cevr ü miĥnetden
işleri oldı zār u giryānlıķ

memleketde ne emn ü var ne emān
kār-ı etrāk bį-įmānlıķ

bozdı etrāfı hem ĥarāmįler
degme yirde ķomaz abādānlıķ

gör cihānuŋ feżāsı cevrile
cānına ħalķuŋ itdi zindānlıķ

25 vardı her iş fesāda ķalmadı
hįç bir maślaĥatda āsānlıķ

degmelerde bulınmaz oldı dirįġ
pāk dirligile müsülmānlıķ

bį-ĥayālıġ u şimdi masħaralıķ
ħalķ içindedür ehl-i Ǿirfānlıķ

ķāđılıķ vizr oldı dervįşi
lāf u tezvįr ü dįne noķśānlıķ

keşf bengįlig ü kerāmetdür
şol kenākile ħırāmānlıķ

30 ceźbe śaydı nisā vü ġılmāndur
zį-feżāĥat zi-ħāke yiksānlıķ

vecd ü śarǾ oldı vü şeyāŧįnüŋ
hemezātıyıla ya sekrānlıķ

ad çü ıđlāle ķodılar irşād
bes meşįħat ne oldı şeyŧānlıķ

(31a) ü:- M.

śūfılıķ geymegile mi olur
şol pelāsı ki ola pāyānlıķ

dīn yolından sen ırma bizi i ĥaķ
śıfatuŋdur raĥīm ü raĥmānlıķ

35 nūr-ı tevĥīd idicek işrāķ
arturur ol cemāle aŧşānlıķ

hem-çü ħāk ol ĥaķīķī alçaġ ki
ide cān baĥri gevher-efşānlıķ

ĥayret-i Ǿışķ ġarķa virür bu
şūr-ı sevdā ki ide ŧūfānlıķ

künc-i ħalvetde münzevī ol çün
ķamudan yigi saŋa penhānlıķ

316
tercīǾ der-beyān-ı āhir żamān ve meźemmet-i mübtediǾān ve müddeǾiyān*

• — — — / • — — — / • — —

cihānda nesne yoķ ġavġādan artuķ
fesād u fiǾl-i nā-merđādan artuķ

ulular śoĥbeti bulınmayıcaķ
ne kesb ide göŋül Ǿumyādan artuķ

çün ol devlet güni ŧoġmaya başa
ne görür göz şeb-i żalmādan artuķ

dirīġā ħānedānlar ķaldı ħālī
ki yoķ her yirde bir raǾnādan artuķ

---

* S’de 202a. M’de 191a.

5 ki şimdi daǾvį-i irşād idenler
ne gösterdi yalan daǾvādan artuķ

ne ħalvet śūfilerde şimdi himmet
neye var lūtıla ĥalvādan artuķ

degül aĥvāl-ı bāŧından ħaberdār
ne bilür zerķ u hūy u hādan artuķ

temįzi haķķ-ı bāŧılda bu ħalķuŋ
olupdur Ǿumy-ı nā-bįnādan artuķ

kim ister istifāde Ǿilmden hįç
çürük daǾvāya istiftādan artuķ

10 müsülmānum diyenüŋ şürb-i ħamrda
olupdur raġbeti tersādan artuķ

bürūdet oldı hem iħvān-ı dįnüŋ
içinde şiddet-i sermādan artuķ

uħuvvet ķanda görseŋ her birinüŋ
olupdur baķışı aǾdādan artuķ

kim idebile źātüǿl-beyni ıślāĥ
ki söz yoķ ortada iġvādan artuķ

naśįĥat işiden kim kime raġbet
olur hemmāzıla meşādan artuķ

15 ne ŧāǾat şerr olupdur şehr içinde
görinmez münker ü faĥşādan artuķ

ķamudan alçaġ ol ŧāǾatda ħayr iş

(10b) olupdur:olıpdur S.
(11b) olupdur:olıpdur S.
(15a) olupdur:olıpdur S.

ki yoħdur ħıđmet-i mevlādan artuķ

yönel ĥaķķa ĥaķįķį yol erine
yaraşmaz nesne bil taķvādan artuķ

götürildi meĥabbet ħalķ içinde
ki yoħdur raġbeti dünyādan artuķ

iŧāØat ķılmayandan emr-i şerØa
ne gelsün bidØat u ehvādan artuķ

20 ***mübāĥįler düridi adı śūfį***
vücūdı dür kimi baǾżį ħurūfį

görüŋe bir bu śūret uġrıları
gözine gösterür mi ŧoġruları

ķimisi saçlu kimi ķara başlu
yigid oġlandur ekŝer giç yaşlu

ķara çullu cehennem segleridür
ki fiØlinden bularuŋ seg berįdür

didi lā-yüǿminū çün ol nebį kim
cemįØ enbiyānuŋ mihteridür

25 hevāsı tābiØ olmayan hüdāya
ne müǿmin cümle ħalķuŋ bed-teridür

çü deccālūne keźźābun dimişdür
bulara ol ki Øālem mefħarıdur

bulardan ol ıraġ olmaķ mücālis
bularuŋla ki şerØuŋ münkeridür

ki buØdiyet bulardan ķāf-ı ķurba
uçan can murġınuŋ bāl u peridür

(21b) ŧoġruları:ŧuġları M.

ne görüp ħalķ uyar bilsem bulara
meger beŋzer ki deccālüŋ ħarıdur

30 ya ħod Øifrįt-i cinden dįv ola mı
ki ne ĥayvān ne insān ne perįdür

sebeb bu ħalķa yoldan çıķmaġa bil
ki ekŝer bunlaruŋ şūr u şerįdür

ilāhį bunlaruŋ şerrinden imįn
sen eyle ehl-dįni eydüŋ āmįn

ki ķandayısa işleridür ıđlāl
çıķalıdan beri dįnden olup đāl

bularuŋ şeklini gözden ıraġ it
göŋülde şerØ envārın çırāġ it

35 dilerseŋ ki ire ĥaķdan Øināyet
delįl ola saŋa şemØ-ı hidāyet

çeke seyl-i meĥabbet başdan aşup
seni şol mevc-i baĥr bį-nihāyet

teĥayyür Øāleminde ġarķ olasın
dile gelmeye bu nevØa şikāyet

ĥabįbuøllāhuŋ it ĥubbın vesįle
ki irip fażl-ı şāh-ı bį-bidāyet

ala şūr u şerinden bu zamānuŋ
ide sınuķlu göŋlüŋi riØāyet

40 dike dil taĥtına naśrun minaøllāh
livā fetĥ ola iķlįm-i vilāyet

(33b) olup:olıp S.

ide cāndan bu sükr-i şūriş-i Óışķ
ide her ķalb-i müştāķa sirāyet

Øināyet źerreĥa olursa andan
ider bu Øāleme küllį kifāyet

ĥaķįķį derd-i dilde yanmayan cān
nedür ķanda bilür ol bu ĥikāyet

erenler fürķatı ne śarp ağu hay
ki cān toldı bu ĥasretden śağu hay

45 ***ne müşkil āĥį śūret ayrulığı***
ne ķatı derd olur cān śayrulığı

kim ide śabrdan śabrı emrdür
bu ġamdan ħalķ egerçi bį-ħaberdür

ķanı ol yüzi ķutlu pāk erenler
ķanı ol yol varup dosta irenler

ķanı ol ictihād içinde dāyim
dürişüp şerØ dįvarın örenler

riyāżat seyfin olup elde dāyim
bu nefsüŋ her nefes boynın uranlar

50 ġarįb olduķ ne şehler gitdi heyhāt
anuŋçün bize çoġ oldı uranlar

ululardur u nefsinden alular
bu şimdi gördügüŋ çevre örenler

bulardur aldayup źerķıla ħalķı

(46a) śabrdan: śaburdan M. emrdür:emerdür M.
(48b) dürişüp:dürişip S. şerØ:şerØi S.
(51ab) S'de yok.
(52a) aldayup:aldayıp S.

ki dį̇nden çıḳarup yoldan ıranlar

olar yimişdürür diŋlenmesünler
dilerüz dį̇n çırāġını uranlar

ŧarį̇ḳat sırrına olmadı vāḳıf
ḳıyas-ı Ǿaḳlıla ol ki uranlar

55 ĥaḳį̇ḳį̇ sen ne ḳalduŋ bu ħarāba
çü irdi menzile geçdi irenler

açalum bāl u per dosta uçalum
niçe nefsiçün ölelüm uçalum

ki ħāśıyyetdürür ḳılmaḳ maǾāśį̇
bu nefse boynın ur sen olma Ǿāsį̇

bunuŋ vaḳtidürür işin bicerseŋ
riyāżat seyfin al iki biçerseŋ

dönüp baḳmayalum dünyāya ayruḳ
bize ne sūd u sermāye ayruḳ

60 varısa başda sevdā-yı meĥabbet
sürinme bu çürük sevdāya ayruḳ

baḳar mı ol cemāle ŧuş olan göz
bu şemǾ-ı künbed-i ħaḍrāya ayruḳ

ĥaram olur muĥibbe dutmaġıl göz
daħı hem cennet-i meǿvāya ayruḳ

bize iy Ǿaḳl sen var olma taśdį̇Ǿ
ki ḳulaḳ urmazuz ġavġāya ayruḳ

çü ŧalduḳ dil-berüŋ Ǿışḳ-ı ġamına

(52b) çıḳarup:çıḳarıp S.
(60ab) M'de kenarda.

ne lenger ġarḳa-ı deryāya ayruḳ

65 ola ne şemØ-ı vaĥdet nūr-ı ġarḳį
ne minnet bu per ü pervāya ayruḳ

ne ĥācet küĥl-i bį-yubśır gözinden
baḳa ne dįde-i bįnāya ayruḳ

gerekmez ülfetin her zāġ-ı zayġuŋ
ĥaḳįḳį bülbül-i şeydāya ayruḳ

yine bülbül-i gülẓār-ı ẓārį
fiġān u nevĥa ḳıl yād eyle yāri

ĥaḳāyıḳ gülşeninden tāẓe güller
açılsun söẓin işiden göŋüller

70 śafā bostānı serv-i ser-firāẓı
ider ol dem ki söylersin bu rāẓı

diyenler uḳtulūnį yā ŝikātį
didi hem inne fi ḳatlį ĥayātį

fenā Øayn-ı beḳādur Øışḳ içinde
ĥayāt-ı sermedį oldı ĥayātı

fenā vü faḳrıla zindān serādur
bulagör sen bu maĥbesden necātı

didi lā taØmürūhā faØbürūhā
cihānuŋ olmaduġiçin ŝebātı

75 nesine ġarra olursın bu dehrüŋ
çü zehr ü ḳahr olur ḳand u nebātı

aŋa dön ki iden oldur mübeddel
śalāĥ u ħayra küllį seyyiØātı

yine pertāv-ı Øışḳ eyledi rūşen

ser-ā-ser penc ħissi şeş cihātı

cemāl-i źāt elŧāfından ire
tecellį ger ķılasın maĥv źātı

ĥaķįķį ĥayret-i Ǿışķ içre maĥv it
bu varlıķdan geçüp vaśf u śıfātı

80 ***hele sözile it itmām tercįǾ***
ki zārį bülbülüŋdür zāġa taśdįǾ

ķıl ol ĥaķ eydegör levkāne mürren
çü maķśūduŋ degül tevbįħ ü teşnįǾ

hemįşe emr-i maǾrūfuŋ işi
esās-ı dįne itmek oldı tevzįǾ

gerekmez dilde sen dil-berden artuķ
ne gözde şol perį peykerden artuķ

ķıyāmetdür cihān sensüz gözüme
ki olur żulmet-ı maĥşerden artuķ

85 olur sensüz bu cān gözüm dikeni
yaķar göŋlüm meni aħgerden artuķ

gelür peykān gözüme ġonca baķsam
ölür sūsen daħı ħancerden artuķ

boyamış ķana evrāķın ķomamış
ki gül kendüde bir defterden artuķ

neye baķsam görem Ǿışķuŋ kitābı
ki yoķ yādumda bu ezberden artuķ

hevā-yı nefse meylüŋ iy müsülmān

(79b) geçüp:geçip S.
(80b) S'de kenarda.

neyiçündür senüŋ kāfirden artuķ

90 görürseŋ kendüŋi kendüŋe sen büt
idinüp olasın bütgerden artuķ

ĥaķīķī ŧal şu baĥre ki kenāra
getürmez cünbüş-i gevherden artuķ

ilāhį pāk zātuŋ ĥaķķıyiçün
hem esmā vü śıfātuŋ ĥaķķıyiçün

sen ırma bizi şerǾ-ı muśtafādan
ayırma evliyā vü enbiyādan

bizi āĥir dem įmānıla ħatm it
ħatįǿātumı ġufrānıla ketm it

317
der-sükr*

•• — — / • — • — / •• —

ebedį çün eźelde mest olduķ
içmedin bāde mey-perest olduķ

biz ħarāb itmişüz ħarābātı
śındurup cāmumuz şikest olduķ

küplerüŋ ķanın ol ķadar dökdük
tā ki ġarķ-ı şarāb u pest olduķ

ne sebū ķaldı śınmaduķ ne kedū

(90b) idinüp:idinip S.
* S'de 205b. M'de 194b.
(2b) śındurup:śındırıp S.

tā ki biz nįstįde hest olduķ

5 biz bu ŧūfān-ı rūĥ içinde çü bād
keştį nūĥa pā vü dest olduķ

cāmidük biz cihānnümā ki eźel
ġarķa-ı bāde-i elest olduķ

yāra gider ĥaķįķį Øışķ perrin
açdı śanma ki pāy-ı best olduķ

318
nažįre der-sükr-i Øışķ*

•• — — / • — • — / •• —

biz eźelden ħarāb u mest olduķ
ġarķa-ı bāde-i elest olduķ

cām-ı vaĥdetden esridüp cānı
içmedin bāde mey-perest olduķ

nūrıyıla biz ol raĥįķuŋ uş
hem ĥarįķ u ġarįķ-ı pest olduķ

biz bu deryā-yı rāĥ içinde bugün
māh-ı revĥ-ı rūĥa şest olduķ

5 bu ne ŧūfān durur ki çün keştį
mevcine düşdük uş şikest olduķ

(7a) perrin:perin M.
* S'de 206a. M'de 194b.
nažįre der-sükr-i Øışķ: der-sükr S.
(2a) esridüp:esridip S.
(3b) ġarįķ-ı: ġarįķ-u M.
(4b) māh-ı: māhį-i M.

açalum şevķ ķanadın uçalum
dimesünler ki pāy-ı best olduķ

Ǿışķ alıpdur ĥaķįķį valıġumuz
biz eger nįst ü ger hest olduķ

319
der-beyān-ı netįce-i Ǿışķ der-dil ü Ǿışķ*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

cānumda nihānımış eźelden eŝer-i Ǿışķ
ki oldı Ǿayān dilde bu sūz-ı şerar-ı Ǿışķ

bu ħırmen-ı āteşde ki tayanmadı çün kāh
açılmadı bir cāna cihān içre der-i Ǿışķ

ẓulmetde đalāletde ķalur şerǾ-ı nebįden
her kime ki irmedi şuǾāǾ-ı ķamer-i Ǿışķ

ten žulmetini refǾ ider ol dem ki belürür
cān Ǿālemine maşrıķ-ı dilden seĥer-i Ǿışķ

5 varlıķ ķamu gün gibi ser-ā-ser naẓar olur
dildāra açılduķda göŋülden nažar-ı Ǿışķ

varlıķ sefer eyder gidicek dosta Ǿāşıķ
bį-ħ[v]įşten olur ki hemįşe sefer-i Ǿışķ

ol dem ki ķadem ŧaşra baśar kendüliginden

---

[*] S'de 206b. M'de 195a.
(6a) eyder:ider S.
(6b) ħ[v]įşten:ħįşten S.

pervāza gelür cān açuban bāl u per-i Ǿışķ

ten ħaẓẓını terk eyle unıt leźźet-i fānį
kim źevķ vire cānuŋa tā gül-şeker-i Ǿışķ

bį-yüsmiØu şemØıla olan müstemiØ aŋlar
ki remz-i ĥaķįķįde ne dindi ħaber-i Ǿışķ

320
der-rumūz*

— — •/ —• — • /• — — • / —• —

bu yolda ķatılanma iŋen olma hem sınuķ
olsun savıķ ŧatlu sözüŋ olmasun sovuķ

yıpratduġun avurdı degül maØrifet senüŋ
taķlįdile yaruyavar utdur yöri ķavuķ

ħāmūş-ı pįşe idin edeb bekle zįnhār
ehl-i ŧarįķ içindeki yaraşmaz ehl-i sūķ

bul bāŧınį münāsebeti ki melāǿike
ħoca buyurdı ehli ilā ehlihi yesūķ

5 yoħdur ki ĥacc-ı śūret ü maØnįde sālike
baĥŝ eyleme ķo hiç cidāl u velā fusūk

olma kevāl derdile yan pür-ĥarāret ol
tā ķan yirine nār-ı meĥabbet ŧola Øurūķ

pervāz-ı şāhbāzı Øaceb lā-mekānda ger

(8a) unıt:unıd S.
* S'de 206b. M'de 195b.
(4b) ehli:ehle M.

idebilürse mezbele terkin urup tavuḳ

bį-ilm ü dāniş olsa şeref ḳadd u ḳāmete
gerek olaydı muØteber arada hem sıruḳ

egninde faḳr kisveti bil ġayrı salikün̡
ben̡zer ŧaḳıldugına ḳoduḳ boynına ḳaşuḳ

10 ekşitme yüzün̡ işidicek āħi sözleri
eydilür āħi śabrıla ĥalva olur ḳoruḳ

her ki umar ĥaḳįḳį ĥaḳįḳat rıżā-yı ĥaḳ
redd-i mežālim itsün edā eyleyüp ĥuḳūḳ

321
der-şikāyet-i aĥvāl-i ħalḳ-ı rūzigār*

• — — — / • — — — / • — —

ġarįb ü bį-kesüz ġurbetde ḳalduḳ
nidevüz bilmezüz ĥayretde ḳalduḳ

ki rıĥlet eyledi iħvān-ı dįne biz
yanalum āteş-i fürḳatda ḳalduḳ

gidelden āh şāhān u Øazįzān
düşüp topraġa ur źilletde ḳalduḳ

an̡up śoĥbetlerin girmez ele āh
mübārek yüzlere ĥasretde ḳalduḳ

(9b) çaruḳ:ḳaşuḳ M.
* S’de 207a. M’de 196b.
(2ab) S’de yok.
(3a) an̡up:an̡ıp S.

5 dirįġā ħānedānlar ķaldı ħālį
zemān-ı fitne vü fetretde ķalduķ

dirįġā ķanda varavuz ki ķavm-i
Øaceb bį-dįn ü bį- milletde ķalduķ

ķamu şeyħ-i cihān meźhebleri yoķ
görüŋ ne devr-i bį-devletde ķalduķ

bu ķavm-i ŧabla-ħōr u lāf-ı kįşüŋ
içinde rūz u şeb miĥnetde ķalduķ

ne ķaĥŧ-ı ħayr u ŧāØatdur bu elde
ki uķbį zādı yoķ ķılletde ķalduķ

10 meger sen dutasın iy ĥaķ elümüz
ki yol varımaduķ źilletde ķalduķ

dirįġā degmelerde derd-i dįn yoķ
ne müşkil ĥāl u ne āfetde ķalduķ

ilāhį iØtiźāra yoķ yüzümüz
öŋüŋde ser-nügūn ħacletde ķalduķ

ĥaķįķį ķulunuŋ müøminlerile
sen aç gözini ki ġafletde ķalduķ

(5a) zemān-ı:zemān-u M.
(8a) lāf-ı kįşüŋ: lāf-kįşüŋ M.
(9a) ħayr u:ħayr-ı M.
(10b) źilletde:źelletde S.
(12a) yüzümüz:yönümüz S.

322
ḳāfiyetüǿl-kāf der-tevḥ̂ịd*

—• — — /—• — — /—• —

ḳudretüŋde vālih ü ḥ̂ayrān melek
ḥ̂ikmetüŋ sırrında ser-gerdān felek

yir ü gök emrüŋde munḳād u muṭịǾ
sen bilürsin ki ne her işde dilek

oldı bu sırda Ǿaḳıla Ǿaḳl ere
Ǿışḳ erine faħr ü Ǿār olur şeleng

şuǾle-i dịn bulmaġa Ǿışḳ odına
iste şemǾ gibi bir yanmış yürek

5 naḳd-i her-ḳallābı tezvịf itmege
śādıḳ ol elde meḥ̂ak gerek meḥ̂ak

bāl ü per śıġmaz göŋül pervāzına
levdenevtü evcine irmez yilek

dür-fişān mevci göŋül cūşında gör
cünbiş-i baḥ̂ri ḳaçan ider küleng

berḳ-ı ħāṭıf gibi var şevḳıla yol
ḥ̂ırśıla yoldan çıḳup olma dölek

bāġ-ı cennet olmaya merdāna bāġ
sini yoldan ḳoya bir acı kelek

10 ten nedür terk itmeye Ǿāşıḳ anı
cān nedür çekmeye cānāna belek

pençe dutışma ḥ̂aḳịḳị Ǿışḳıla

---

* S’de 207b. M’de 197b.
(5a) ḳallābı: ḳullābı M.

ḳuvvet-i Óışḳa ḳaçan doyar bilek

323
der-naśįĥat ve beyān-ı netįce-i mütābeÓāt-ı şerÓ-ı muśtafā*
— — •/ • — •— /• — —

ḳıl jeng-i ĥudūŝdan göŋül pāk
tā Óaks-i cemāl-i şāhı idrāk

cān gözile ḳıl ki ḳalmayasın
bu ten žulümātı içre sen şāk

şānında anuŋ ki didi ħālıḳ
levlāke lemā ħalaķtüøl-eflāk

şerÓına varısa ittibāÓuŋ
hem nūrına cānuŋ ola derrāk

5 şol rutbete iresin ki Óālem
zįr-i ḳademüŋde ola hep ħāk

bu yoldaki cāna ķadr yoħdur
bir erre nedür ya cān u emlāk

erlige nişāne cūd u iĥsān
yalancılıġa niteki imsāk

dünyāyı denįdür eylegil terk
vir varuŋı dįnde olma ġamnāk

gel seyf-i mücāhedātıla ķıl
iy dost Óadū-yı nefsi ihlāk

(11a) dutışma:ŧutışma M.
* S'de 208a. M'de 197b.

10 envār-ı müşāhedātıla tā
Ǿarşa dikesin livāyı bį-bāk

çün śūfį-i cānuŋ irciǾįnüŋ
vecdinde vücūdı cübbesin çāk

idüp aça şevķ perr ü bālın
pervāz ide fevķ-ı Ǿarşı çālāk

nūr-ı eĥadįden anda kimse
bile mi seni ĥaķįķį ĥāşāķ

324
der-beyān-ı tarįķ-ı Ǿāşıķān*

— •— —/ — •— — /— •—

bir dil-i sāfį gerek ü cān-ı pāk
sūħte sevdāzede vü derd-i nāk

mest-i ħarābāt-ı fenā cān-fişān
fikr-i cihān olmaya hįç aŋa bāk

rāh-ı fenāya gire bį-bāk-i şevķ
ġālib ola aŋa ne bįm-i helāk

derdile dil lāle-śıfat ġarķ-ı ħūn
şevķıla ser-mest çü gül-çāme çāk

5 Ǿaķlını aldurmışıdı Ǿışķa hem

(12a) idüp:idip S.
* S'de 208b. M'de 198b.
der-beyān-ı tarįķ-ı Ǿāşıķān:ķaśįde der-beyān-ı tarįķ-ı Ǿāşıķān M.
(1b) derd-i nāk:derd-nāk M.
(3a) bį-bāk-i şevķ:bį-bāk-şevķ M.

bāġda ol bitmedin engūr-ı tāk

ol göŋül āzāde ki lāyıķ degül
dünye ġamında saŋa bu irtibāk

ķalb-i ĥaķīķīyi ķılur ġarķ-ı Ǿışķ
şevķ-ı cemālüŋ yine rūĥı fidāk

325
der-naśīĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

görmege Ǿışķ erin dil-i śāĥib-nažar gerek
girmege bu fenā yolına girçek er gerek

cān gözi görür ol yüzi bil ehl-i fażl ola
fehm itmege bu rāzı ne her muħtaśar gerek

müşkil bu ĥāl-ı ķālıla ĥal eylemek saŋa
bir sözi aŋladınca ki gey derd-i ser gerek

ŧutmaġa sırr-ı mestī-i Ǿışķı bu Ǿaķl u cān
ĥayretde kendüden varıban bī-ħaber gerek

5 yolda döküp bu varlıġı varduķça ilerü
pervāzı ol hevādaki bī-bāl u per gerek

Ǿışķa irinceyidi bu Ǿışķuŋ delāleti
şimden girü bu ħāne-i ġamdan güźer gerek

olduķça yolda yol eri bil līki zīnhār

---

* S'de 209a. M'de 198b.
(3a) ĥal:ĥall M.
(5a) döküp:dökip S.

nefsüŋ mekāyidinden aŋa gey ħaźer gerek

Øaķl Øaķįle olmaya ŧā sükr-i Øışķıla
rindüŋ bu varlıġ evi zįr ü zeber gerek

kimse maķālatıla hāķįķį bu ħalete
irmez delįl-i ĥālıla söz muħśar gerek

326
der-naśįĥat-ı cān-fiźā be-vaśf-ı aĥvāl-i merdān-ı ħuźā*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

cānum bu yola girmege gey pehlevān gerek
evvel ķadem ki yola begüm terk-i cān gerek

seyf-i mücāhedātıla bir nefs boynunı
urmış riyāżat ayası şeh nev-cüvān gerek

bir merd-i dįn ŧaķį vü naķį vü ħafį anuŋ
ħalvetde ħalķdan özi dāyim nihān gerek

urmış olana Øizzet-i dünyāya püşt ü pā
ne faħr u cāh u şöhret ü nām ü nişān gerek

5 virdükde ĥükm-i salŧanat-ı illaøllāh bu
milküŋ fenāya ne ġam-ı cān u cihān gerek

oynamaġa çü ŧop bu meydānda varlıġın

---

* S’de 209b. M’de 213a.
(1b) yola:bunda M.
(2a) nefs:nefs-i M.
(4a) püşt ü pā:püşt-i pā M.
(5b) milküŋ: milk-i M.

vecd ü śafā vü ĥālet aŋa śavlecān gerek

kim ķılmadın güźer melekūt u bu mülkden
irdi naśįb faķre saŋa rāyigān gerek

mįr-āħur olmaduŋsa ķo āħir tedārüki
ĥācet degül palān ne ġam-ı gūźebān gerek

dervįş ĥaž̧ž̧-ı nefsi ķo bir pāre nāniçün
biøllāh saŋa ne minnet-i her-ķaltabān gerek

10 ol dem ki şemØı gibi ser-endāzı ola iş
ehl-i śafāya ne küleh ü ŧaylasān gerek

ķalma ĥaķįķį sen bu ĥicāb-ı teØayyüne
ger nūr-ı Øayn u Øālem-i keşf u Øayān gerek

327
der-naśįĥat*

— •— —/— •— — / — •— — /— •—

Øışķ baĥrine ŧalup cān ħoş śafā bulmaķ gerek
el yuyup anda bu dirlikden fenā bulmaķ gerek

kimse bu dirligile pįr olmadı dirlik degül
cehd idüp cānānıla Øömr-i beķā bulmaķ gerek

ĥaķķa tefvįżıla nefsüŋ ĥaž̧ž̧ını terk eyleyüp

(7a) mülkden:milkden M.
(7a) güźer melelkūt:güźer-i melekūt M.
(8a) tedārüki:nedür gey M.
* S'de 210a. M'de 199a.
(1a) ŧalup:ŧalıp S.
(1b) yuyup:yuyıp S.

feyżden rūĥānį cāna hem ġıdā bulmaķ gerek

yol eri ĥaķdan gelene ķahrısa ger luŧfısa
kendüde cān u göŋülden bil rıżā bulmaķ gerek

5 gül-ħan-ı ŧabǾ içre niçe olasın dįvile đāl
gülşen-i şerǾ içre şemǾı iķtidā bulmaķ gerek

şevķ-ı perrile içüp bu meclis-i taķlįdden
Ǿālem-i taĥķįķa irüp ħoş feżā bulmaķ gerek

eyleyüp maĥfūz levĥ-ı dilde dil-ber rāzını
nūrıǿr-raĥmān Ǿaleǿl-Ǿarşiǿstevā bulmaķ gerek

şöyle bį-derd olduġuŋdur kibrile serd olduġuŋ
merde şevķ-ı āfitāb-ı kibriyā bulmaķ gerek

cānda ġāyāt-ı žuhūrıla anuŋ encüm gibi
ŧolınup ġayb-ı maśūnda iħtifā bulmaķ gerek

10 olma ser-keşler ķarįni bu yola yoldaş gerek
bir ĥaķįķį gibi yolda ħāk-i pā bulmaķ gerek

maġlaŧa çekme varılmaz bu yola çün bį-delįl
reh-reviseŋ dįdevār bir pįşüvā bulmaķ gerek

çün metāǾına buyurdı ĥaķ bu dünyānuŋ ķalįl
terk idüp deryā-yı ĥikmetden Ǿaŧā bulmaķ gerek

(6a) perrile:perile M.
(6b) irüp:irip S.
(7a) eyleyüp:eyleyip S.
(7b) nūrıǿr-raĥmān Ǿaleǿl-Ǿarşiǿstevā (K.K. 20/5) " Rahman arşa istiva etmiştir.".
(12b) idüp:idip S.

328
ķaśįde der-ķudūm-ı şeyħ cüneyd ķaddese sırrıhuøl-Øazįz* [*]

• — — —/• — — — / •— —

hele śad merĥabā cān yaħşı geldüŋ
śafā geldüŋ ü śulŧān yaħşı geldüŋ

çü gördük yine devletlü yüzüŋi
saØādatlanduġ iy ħan yaħşı geldüŋ

bu biz düşmişi topraķdan getürdüŋ
kerem ķılduŋ u iĥsān yaħşı geldüŋ

ķaraŋulıķda ķalmışlara ġamdan
bugün çün māh-ı tābān yaħşı geldüŋ

5 cihānı eylemişdi teng ü tārįk
bize iy dost hicrān yaħşı geldüŋ

müşerref eyledüŋ iy şeyħ diyārı
ķılup nā-geh ki seyrān yaħşı geldüŋ

ĥaķa minnet ki oldı şād rūĥ-ı
revānı ehl-i irfān yaħşı geldüŋ

niçe bir bize bu ġurbetde olmaķ
ya sensüz zār-ı giryān yaħşı geldüŋ

ĥabįbį iştiyāķ aşmışdı ĥadden
göŋül ķalmışdı vįrān yaħşı geldüŋ

---

[*] S'de 210b. M'de 199b.
ķaśįde der-ķudūm-ı şeyħ cüneyd ķaddese sırrıhuØl- Øazįz: ķaśįde der-ķudūm-ı şeyħ S.
(6a) eyledüŋ:eyleyüp M.
(6b) ķılup:ķılıp S.
(8b) zār-ı:zār-u M.

10 yanarduķ ĥasretile ħūr-ı ġamgįn
yürürdük dil perįşān yaħşı geldüŋ

i şems-i şarķ-ı iķbāl u saǾādet
i şemǾ-ı cemǾı iħvān yaħşı geldüŋ

hele iy āfitāb-ı dįn ü devlet
hele iy şāh-ı merdān yaħşı geldüŋ

düşer topraġa śūret uġrıları
depeler ħıźy ü ħıźlān yaħşı geldüŋ

i kān-ı luŧfıǿllāh destegįrüŋ
ħüźā saŋa nigehbān yaħşı geldüŋ

15 cemāl-i Ǿizzüŋe irişmesün gerd
özüŋden dūr noķśān yaħşı geldüŋ

ķulūba ŧoldı nūr el-ĥamdü-lǿillāh
gel imdi şād u ħandān yaħşı geldüŋ

bu ķalmışlara ķaĥŧ-ı raĥmet içre
yitişdi fażl-ı yezdān yaħşı geldüŋ

olur zįrā ulular śoĥbetinde
ĥaķuŋ feyżi firāvān yaħşı geldüŋ

fidā yoluŋa varlıķlar temāmet
ki caŋlar saŋa ķurbān yaħşı geldüŋ

20 śafā vü źevķ u vecd u ĥāletile
sürelüm yine devrān yaħşı geldüŋ

vurur dil naǾra mestāne cemālüŋ
ki ķıldı Ǿaķlı ĥayrān yaħşı geldüŋ

(10b) ħūr-ı:ħūr-u M.
(14a) Vezin bozuk.

görüŋ serv-i śafādan būsıtānuŋ
nice olmış ki raķśān yaħşı geldüŋ

neşįdin Øandelįbüŋ diŋle gör gül
ne çāk ider giribān yaħşı geldüŋ

ŧuyūr-ı bāġı gör şām u seĥerde
ki olmışdur ŝenā-ħ[v]ān yaħşı geldüŋ

25 cemālüŋile dutdı yine revnaķ
bugün bāġ u gülistān yaħşı geldüŋ

ĥaķįķį derdümend ü bį-kese gel
sen olduŋ yine dermān yaħşı geldüŋ

bu luŧfı nice şerĥ idebile dil
çün irmez buŋa tibyān yaħşı geldüŋ

gel imdi gel bize vusØı cihānuŋ
ki olmışıdı zindān yaħşı geldüŋ

329
der-naśįĥat*

— •— — / — •— — /— •—

iy faķįr allahısa ger ŧapduġuŋ
yolı birdür yūnus u ŧapduġuŋ

muśŧafādur muķtedā şerØın anuŋ
bekle yoldan ŧaşra nedür sapduġuŋ

(22a) serv-i:servin M.
(24b) ŝenā-ħ[v]ān:ŝenā-ħūn M.
* S'de 211b. M'de 210a.

zir-i rān eyleyimezseŋ nefsüŋi
menzil almazsın Ǿabeŝdür çapduğuŋ

derdüŋ olmaya çü dįn ķaśduŋ Ǿamel
Ǿilimden görüp işidüp tabduġuŋ

5 perr ü bāl olmaz vebāl olur vebāl
saŋa bes nefǾuŋ ne çalıp çapduġuŋ

iy çü uştur-mürġ u āteş-ħor nedür
vaķt-i pervāz işbu ķıyı ķapduġuŋ

iy şefā cürf üzre ne ķorsın esās
yıķılısardur ħo yine yapduġuŋ

iy hüner mevcūdiken sende ķamu
Ǿaybı ayruķlara mıdur yapduġuŋ

iy ĥaķįķį yaŋlışuŋ göstericek
ħışmıla nedür bu ķalħıp ķopduġuŋ

330
der-naśįĥat ve rumūz*

•• — — / • —• — / ••—

ger śalāĥa seni bu ŧabǾ-ı rakįk
getürürse Ǿacebdürür nezdįk

(4b) Ǿilimden:Ǿilmden M. İşidüp:işidip S.
(6a) mürġ u:mürġ-ı M.
(8ab) M'de 9. beyit.
(9ab) M'de 8. beyit.
(9b) ķalħıp:ķalķıp M.
* S'de 212a. M'de 210b.

ŧoġmadı dost şevķ-ı cānuŋdan
ķaldı göŋlüŋ evi çü şeb-tārįk

degmeler derd-i dįnde aŋlarıça
sırrı geydür ki söz olur bārįk

birdür allah śıfāt u źātında
yoħ durur aŋa hįç şibh ü şerįk

5 rāh-ı taĥķįķ bulmadı taķlįd
sırr-ı tevĥįde irmedi teşrįk

ŧaġ yamacında anca ki bitdi
virmedi ŧuØm-ı būyı sįb-i gilįk

tāc baħşı ide mi şol ki güle
yoħ başında yemūc u ayaħda gelik

ķadem-i śıdķıla irer şerefi
maķśad-ı śıdķa merd-i Øindemelįk

ĥayretüŋde ĥaķįķį vardı yavu
yā delįlen limen teĥayyera fįk

331
der-naśįĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

vardukça vey nidem ki sen ıślāĥa gelmedüŋ
ķuflın dilüŋ getürmege miftāĥa gelmedüŋ

(4ab) M'de kenarda.
(4b) şibh:şebįh M.
(6b) ŧuØm-ı būyı:ŧuØm-u būyı M.
* S'de 212a. M'de 211a.

ḳalduŋ bu dām-ı tende giriftār açup cenāĥ
ŧayrān-ı seyr-i Ǿālem-i ervāĥa gelmedüŋ

ẓulmetdesin henūz ki bāŧın çırāġını
uyarmaġa göŋüldeki mıśbāĥa gelmedüŋ

esritdi kendüŋe gelmezsin seni ġurūr
rūĥ-ı viśāle irmege bu rāĥa gelmedüŋ

5 zerķ u riyādan aśśı ne ħāliś Ǿamel idüp
kesb-i rıżā-yı fāliķuǾl-ıśbāĥa gelmedüŋ

muĥkem idüp sefįneŋi ki açup şiraǾ-ı şerǾ
girmege baĥr-ı vaĥdete mellāĥa gelmedüŋ

sükr-i meĥabbetile ĥaķįķį gibi iħtiyār
idemedüŋ melāmet-i feżżāĥa gelmedüŋ

332
der-naśįĥat*

— — •/ — • — •/• — — • /— • —

Ǿaczüŋe muǾterif olup inśāfa gelmedüŋ
ḳalduŋ küdūratıla dil-i śāfa gelmedüŋ

niçe bu zerķ u ĥįle vü tezvįr Ǿāleme
hay dirlik it hemān ki ķuru lāfa gelmedüŋ

ŧoġrılmaduŋ dirįġ ŧarįķ-ı meşāyıħa

(6a) idüp:idip S.
(7a) Vezin bozuk.
* S'de 212b. M'de 211a.
(1a) olup:olıp S.

taķlįdile uyup ki her eclāfa gelmedüŋ

taķvā durur ĥayā vü edebdür yoluŋ begüm
ger ŧavr-ı her-turūk- ı leffāfa gelmedüŋ

5 her ŧavrı rast tanıya idüŋ velį nidem
sen pāye-i ricāle vü aǾrāfa gelmedüŋ

çün yoķ meĥak elüŋde nice ķalb-i ħāliśi
ŧanıyıbilesin kişi śarrāfa gelmedüŋ

ĥāle kimesne ķālile irmez ĥaķįķį ķo
in ķulte ķultü baĥŝine keşşāfa gelmedüŋ

333
der-nāśįĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

sen bu ŧarįķa āh ki merdāne gelmedüŋ
başuŋı ķoyup ortaya bį-gāne gelmedüŋ

sābıķlarıla śaf dutup evvel Ǿalem çeküp
göstermedün şecāǾat-ı şāhāne gelmedüŋ

nefse baśılduġuŋda ne ālūźelıġıdı
ger pehlüvān aduŋ velį meydāna gelmedüŋ

hay bir ķo nice bekleyesin bu ħarābeyi
bayġuş gibi dut eyle ki virāne gelmedüŋ

(3b) uyup:uyıp S.
[*] S'de 213a. M'de 211b.
der-naśįĥat:der-inśāf ve iǾtirāf be-noķśān-ı ħįş M.
(1b) ķoyup:ķoyıp S.
(2a) dutup:ŧutup M.
(4b) bayġuş:bayķuş M. dut:ŧut M.

5 çekdüŋ çü zāġ mezbele fāḳında fāḳıya
bülbül gibi bu bāġ u gülistāna gelmedüŋ

ayıḳlarıla ḳalduŋ uyuḳ gibi bį-meze
iy serv-i ħoş-ħırām būsutāna gelmedüŋ

mestāne cān-fişān ħarābātılar bile
sen sāǾat-ı bu meclis-i mestāna gelmedüŋ

dilde meger ki şemǾ-ı cemāl-i teşevvuḳı
yoḳ hįç cān atıp ki çü pervāne gelmedüŋ

Ǿaḳluŋ Ǿaḳįlesini ĥaḳįḳį gibi kesüp
zencįr süriyi nişe divāna gelmedüŋ

334
ḳaśįde der-naśįĥat*

— — •/ — • — •/• — — • /— • —

hem-rāh-ı āh u maĥremi cāna bükā idüŋ
hem-dāġ-ı Ǿışḳı merhem-i derd-i devā idüŋ

ḳahrıla ḳaŧre ḳaŧre ciger ḳanını yudup
cevrile cāna dürlü cefāyı ġıdā idüŋ

kirm-i belā delerse teni şükr-i şekkerin
eyyūb gibi śabrıla merhem-bahā idüŋ

(7a) ħarābātılar bile: ħarābātılarıla M.
(8b) atıp:- M.
(9b) zencįr:zencįri M.
* S'de 213a. M'de 201b.
(3a) şükr-i:şükr-ü M.

yanup yaħılup ucdan uca şemǾı gibi bu
Ǿışķ āteşine cān u göŋül mübtelā idüŋ

5 meydāna girdüŋüzse selāmet yaħasını
gözlemeŋüz gelüŋ beri śayd-ı belā idüŋ

minnet degül mi her ne gelürise dostdan
ehlen ve sehlen eydüŋ aŋa merĥabā idüŋ

her nekbet irse gerd gibi raķśa girüben
siz ol hevāda varlıġı külli hebā idüŋ

ger cān dilerse müjde virüp bu beşārete
bu cismi daħı cānıla bile fidā idüŋ

rifǾatda seyr-i Ǿālem-i Ǿulvįyiçün göze
ħıźmetde ħāk-ı meskeneti tūtiyā idüŋ

10 tā kim ide mülāĥaža-ı kibriyā-yı ĥaķ
her ķanda baķsa cān gözüni rūşinā idüŋ

sulŧān-ı enbiyānuŋ i cān sünnetin dutup
siz muśŧafā şerįǾatına iķtidā idüŋ

ehl-i hevāya tābiǾ olup hįç maġlata
çekmek ħanum mütābeǾat-ı etķıyā idüŋ

lākin umūr-ı bāŧını içinde ĥayrete
düşdükde dil meşāyıħa hem iltica idüŋ

urup tażarruǾıla Ǿibādetde yüz yire
kendüŋüzi tevāżuǾıla ħāk-i pā idüŋ

(7a) girüben:giriben S.
(7b) hevāda:hebāda M.
(8a) virüp:virip S.
(11a) dutup:ŧutup M.
(14a) urup:urıp S.

15 anda ki didi ĥ^vāce elestü birabbiküm
Øahd-i ķadįme bes siz unıtmaŋ vefā idüŋ

ūfi bi-Øahdikümde devām-ı müşāhede
elŧāfını Øaŧā ide tā ki recā idüŋ

zerķ u tesellüsi ķoyuŋuz ne işe girür
iħlāśıla gelüŋ Øameli bį-riyā idüŋ

meøvā-yı nefsi hāviye vü nār-ı hāmiye
olmaya tā ki śıdķıla terk-i hevā idüŋ

zįnhār her küdūratı zįnhār refØ idüp
aħlāķ-ı Øāliyeyile ķalbi śafā idüŋ

20 jeng-i ĥudūŝıla göŋül āyįnesi ķatı
ŧonmışdur aŋa źikrile dāyim cilā idüŋ

isterseŋüz saØādet ebed sermedį ĥayāt
eyleŋ vücūdı maĥf-ı fenā fiøl-fenā idüŋ

dāyim vücūd-ı mūhibe ĥaķķāniyile tā
siz ārzū-yı devleti Øizz-i beķā idüŋ

ŧanarsaŋuz ĥaķįķįye bįgānalıķ niçe
ĥaķ Øışķıyıla cān u göŋül āşinā idüŋ

bulmaķ gerekse Øālem-i maØnįde salŧanat
yār işiginde kendüŋüzi bir gedā idüŋ

25 iş başa Øizz ü nāzıla varmaz tażarruØan
Øarż-ı niyāz idüp götürüŋ el duØ idüŋ

(15a) ħ^vāce:ħoca M. elestü birabbiküm (K.K. 7/172) “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?”.
(19ab) M’de kenarda. (19a) idüp:idip S.
(25a) varmaz:varmaķ M.
(25b) niyāz:- M. idüp:idip S.

335
ḳaṡīde der-rumūz*

— — • / — • — — / — — • / — • — —

ger Ǿāşıḳısaŋ iy cān vur terkini cihānuŋ
baġlamasun yoluŋı nā-ḳayd-ı cism ü cānuŋ

ḳaydın teǾalluḳātuŋ ḳaŧǾ eylegil göŋülden
irmeye şerri saŋa tā fitne-i zemānuŋ

dirler ki āħiri şerr oldı yalan degüldür
görmez misin başında devlet mi var ḳupanuŋ

ħaślet çü bį-edeblik oldı bu bį-ĥayālar
Ǿırżı dögerler eyde bir kimse ger utanuŋ

5 çün ŧıflı nāresįde pįrüŋde yoħ sükūnet
kimden görür vaḳārı bes eyde nev-cüvānuŋ

terk-i hevāya yoħdur çün her kişide ḳuvvet
ol ḳudreti mi vardur bes degme nā-tüvānuŋ

ħayruŋdan oldı şerrüŋ ġālib çün ola tebdįl
fį-hinne lā-cerem bes ħayrātuŋ u ĥisābuŋ

olmadı cinnetüŋe ħavfuŋ çü cünne iy gūl
boyını daħı cānuŋ bulmaya cennetānuŋ

ŧoġrı ḳul olmadı pįr yābāna düşdi çün tįr
çoḳ rūżigār içinde aŋıldı ger kemānuŋ

10 kelb azıġın uġrılar yatur ḳalur süriden
ḳapduġı ḳoyının ḳurd bes ŧaŋ mıdur şübānuŋ

---

[*] S'de 214a. M'de 201b.
ḳaṡįde der-rumūz: ḳaṡįde rumūz baĥr-ı basįt M.

ḳurda yidürdügüŋden soŋra Ǿaceb ḳoyunı
bilsem ne aśśı eyler çatladuġı śapanuŋ

dutam ki ħalḳı bunda zerḳıla aldayasın
maǾlūm olıcaġ anda neyleyesin yalanuŋ

otlaġa oyalanup ḳalma saḳın süriden
yırtıcıları vardur çün yazınuŋ yābānuŋ

yiyleme ḳurdı yoħsa burnuŋ dutar çökerür
kim iledür obaya ŧaġda ḳalur küpānuŋ

15 çekdüŋ ḳaŧārı üzdüŋ ḳalduŋ beriyyede uş
kim ilte menzilüŋe çün gitdi sārubānuŋ

cehd eylegil devāyı ḳoma ḳaŧārdan kim
oġrı ĥarāmi vardur ardınca kārübānuŋ

gey yumşad imdi yiri ekmege yarayınca
dįk olmasun ne śuya olmaḳ gerek śabānuŋ

şehr-i tihį ki çün dįh ḳoduŋ di ẓulmi kimden
eydür nedür bilelüm bārį gücüŋ ḳalanuŋ

vaḳtıla ḳır çaluyı batmasun ayaġuŋa
varduḳça yitmez olur ħod güci bāġubānuŋ

20 naḳşını görmegiçün düşmendürür yapışma
ḳıvrılduġına baḳup aldanma sen yılanuŋ

hey paşa başa nişe nişi aru üşürdüŋ
olmaz Ǿasel ħo tuşa boşalıcaḳ ḳovanuŋ

(12a) dutam:ŧūtam M.
(13b) vardur:çoḳdur M.
(14a) dutar:ŧutar M.
(20b) baḳup:baḳıp S.

bindüŋ çü ĥırś atına tosun durur depinme
saķın başın çekerek eldeyiken Øinānuŋ

düz yirde düşmegile yüksekden uçmaġ olmaz
bir bes ayaġ ayaġ çıķ üstine nerdübānuŋ

vįrānede oturma dur bir degüliseŋ būm
bām-ı felekden aØlādur aślı āşiyānuŋ

25 işüŋ degül Øimāret pįşek degül vizāret
çün mįr saķf-ı çerħa dik çetr ü sāyebānuŋ

bāŧın çırāġın uyar Øışķ odıyıla tā dil
çün ķuŧbı şuØle vire farķında farķadānuŋ

iy ĥasret-i şakāyıķ iy revnaķ-ı ĥadāyıķ
yüzüŋ görüp açılsun gel verd-i gülsitānuŋ

iy server-i ħalāyıķ iy ķulzüm-i ĥaķāyıķ
iy çāre-i Øalāyıķ makśūd-ı kün fekānuŋ

görmegile hevesde Øālem seni ķafesde
ŧur ķalma her nefesde ķıl seyr-i lā-mekānuŋ

30 şūrįde ĥāl olup gel mestāne dosıtāne
iy bülbül-i riyaż-ı üns oħı dāsıtānuŋ

ten ẓulmetinde ķalmış cānlara meşØaledür
zįrā senüŋ ŧarįķat sırrında bu beyānuŋ

sen Øışķ bį-dili sen cān bāġ-ı bülbüli sen
ġurbetdesin velį sen kim fehm ider lisānuŋ

iy rāzdār-ı Øāşıķ vir Øışķ erine lāyıķ
ol ķulzüm-i ĥaķāyıķ dürrinden armaġanuŋ

(23a) uçmaġ: uçmaķ M.
(23b) ayaġ ayaġ: ayaġ ayaķ M.
(26b) ķuŧbı:ķuŧb M.

her gāh ki ĥaķīķī cān baĥrı cünbiş ide
seyl-ābı başdan aşar bu mevc-i dür-fişānuŋ

35 bu lutf-ı bī-tenāhı taĥt-ı yaķīn şāhı
iĥsānıdur kemīne ķulına ķo gümānuŋ

gör sūz-ı dil-fürūzı bu gevher-i künūzı
yāduŋda bu rumūzı dut olmaya ziyānuŋ

336
der-rumūz ve naśīĥat*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

bil urmayana terkini bu ķayd-ı cihānuŋ
himmet ķademin basmayana farķına cānuŋ

efØīsi irüp ĥırsuŋ anı zehrini her dem
endīşe yılanlarıdur ger cānına anuŋ

Øavķ itdi seni şöhret ü āfāt-ı Øalāyıķ
ġarķ itdi ġam u miĥneti bu devr-i zamānuŋ

benlik saŋa sedd oldı Øažīm ehl-i diliseŋ
gir rāh-ı fenāya ķo unıt nām u nişānuŋ

5 varmadı kimesne bu yolı kendüligile
olmaya yaķīn aŋla ki bu sözde gümānuŋ

tā olmaya naØleyn-i hevā-dil ayaġından
ħalØ olmaya ŧay av diyesi kevn ü mekānuŋ

---

* S'de 215b. M'de 203a.
(3b) devri-i:derd-i M.

dil ecniĥa-ı şevķıla tā itmeye pervāz
cān Ǿālem-i evcinde ola mı ŧayerānuŋ

yaħ Ǿışķ odına cān ki yine şuǾle-i dilden
tā ŧurıvire ġarķa bu ŧavra lemeǾānuŋ

fehm ide mi her kimse ĥaķįķį ki bu Ǿışķuŋ
remzile deler rāzını elmās-ı beyānuŋ

10 olmaġa bu cān vāķıf-ı esrār-ı ŧarįķat
ol Ǿākif-i dergāhı sen ol genc-i revānuŋ

günden güne elfāž-ı dürer bār-ı ĥasūduŋ
arturdı yüregindeki rencin ħafaķānuŋ

337
rumūz-ı ħıtāb be-ĥaķįķat-ı insāniyye ve lātife-i rabbāniye-est*
— — • / • —•— / • — —

iy sūrı bu mātem-i cihānuŋ
iy nūrı zemįn ü āsumānuŋ

iy revnaķı vü i ĥāśılı sen
Ǿālemde bu emri kün fekānuŋ

hey vaķt-ı raĥįldür ķuşan ŧur
ġavgāsını dinle kārübānuŋ

demdür seni hem ĥicāza maĥmil
baġlandı irüre sārubānuŋ

(8a) yoħ:yaħ M.
(8b) lemaǾānuŋ:lemeǾātuŋ M.
* S'de 216a. M'de 203b.

5 degül mi Ǿalāmet-i ķıyāmet
gör fitne vü şūrı bu zamānuŋ

meydāna ne erligile girdüŋ
göster ķanı elde śavlacanuŋ

bir pūla bu yolda yüz ser ü cān
mikdārı mı var ya terk-i cānuŋ

gül perde içinde fāriġ aŋa
teǿŝįri mi var durur fiġānuŋ

işitdi meger sözüŋ ĥaķįķį
raķśāndur serv-i būsıtānuŋ

338
der-tebdįl-i aħlāķ*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

tevfįķı ĥaķuŋ aĥsen-i aĥvāle çü ĥālüŋ
taĥvįl ide tebdįl ola aħlāķ u ħıśālüŋ

Ǿulvįde vire rütbet-i Ǿālį müteǾālį
fażlıyıla çün degşüresin ĥāle maķālüŋ

ħāk-ı ķademüŋ ola felek farķına efser
rūĥānįlerüŋ śadrı ola śaff-ı niǾālüŋ

ger fāni-i muŧlaķ olasın źevķ-ı fenāda
iĥrāķ ide külliyetüŋi berķ-ı celālüŋ

5 rūhuŋ bula envār-ı tecellįde teĥallį

(9b) Vezin bozuk.
* S’de 216b. M’de 204a.

hem revḣ-ı beḳā vire yine rāḣ-ı viśālüŋ

çün jeng-i ḣudūŝı yuyasın açıla mirØāt
tā ẓāhir ola anda eşiØØāt-ı cemalüŋ

vālih ḳala Øālem ḳamu bulınmaya hergiz
bir kimsenede ŧāḳat-ı idrāk-i kemālüŋ

elŧāf-ı cemāl-i eḣadiyyet ḳıla zįbā
hem ħulḳuŋı hem luŧfuŋı hem külli fiØālüŋ

göŋlüŋde ḣaḳįḳį ola bu Øışḳ odı ŝābit
ŧāØatda eger dāll ola ḳāmet-i dāluŋ

10 yüz süriyi kim gelse erenler ḳademine
himmetleri rācil ḳomaya anı ricālüŋ

339
nažįre der-rumūz*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

śaffına ḳavışmaḳlıġa Øulvįde ricālüŋ
süflįde yüri ḳalma bu naḳşına sifāluŋ

ser-mest-i mey-i Øışḳa cānuŋ bıraġ elden
śūret ḳadeḣin yıḳ evini mekrile elüŋ

bu ḳırba-ı pür-Øillete śıġmaz mey-i Øışḳuŋ
çün ḳurb-ı evednāda olur şürb-i visālüŋ

çek küze-i deh lūleyi sen seng-i yaḳįne

(9a) göŋlüŋde:göŋülde M.
(9b) dall:dal M.
* S'de 217a. M'de 204a.

baĥre birike yol bula tā āb-ı zülālüŋ

5 ger meşķ-ı ŝemāţįl-i ĥayālātı yuyarsaŋ
maØlūm ola eşkālinüŋ işkāli miŝālüŋ

dil levĥını çün iki cihāndan bulasın pāk
rūĥuøl-ķudüs eyleye temāşā-yı cemālüŋ

esrār-ı vücūduŋ ķamu bir bir yazıla çün
kimde bulına ŧāķatı idrāk-ı kemālüŋ

iy ŧāyir-i ķudsį ne cihānda ola seyrüŋ
mülk ü melekūt içre çü śıġmaz per ü bāluŋ

dürdiyile śāfi ķıluban ķalbüŋi Øışķuŋ
derdiyile śarf eyle ĥaķįķį meh ü sālüŋ

340
der-rumūz

•• — — / •• — — / •• — — / •• —

Øışķ taĥtına aġup oldı göŋül şāh görüŋ
Øışķ erine ne saØādet virür allāh görüŋ

Øışķ şūrında batan ķaŧrenüŋ ol mevcine baķ
Øışķ şevķında yiten źerreyi çün māh görüŋ

maĥv olan şeb-nemi ol luŧfı güni şevķında

(5a) yuyarsaŋ:yorarsaŋ M.
(8a) ŧāyir:ŧāǿir M.
S'de 217a. M'de 204b.
der-rumūz:rumūz M.
(1a) aġup:aġıp S.
(2b) Øışķ:Øışķ-ı M.

nice cünbiş ider ol baĥre bulup rāh görüŋ

leşker-i Ǿaķl ŧağıldı şeh-i Ǿışķ irdi bugün
gitdi yağmaya ķamu ħayme vü ħargāh görüŋ

5 yaħdı ġayriyyeti çün ġayret-i maǾşūķ temām
śaldı burķaǾ ne tecellį ider ol āh görüŋ

kim görür ġarķ ider āh ni çü eşiǾǾāt-ı cemāl
müteĥayyir ķalur anda çü her āgāh görüŋ

kisvet-i Ǿışķ odı oldı çü fetįle ķalbüŋ
şemǾ-ı cemǾ oldı zi-Ǿizzet aŋa zį-cāh görüŋ

işiginde yüzini toprak iden bendesini
eylemiş kān-ı kerem ħāśa-ı dergāh görüŋ

şöhret esritmiş anı ayılımaz tuħfe budur
Ǿışķ sükrinden ider nāśıĥ-ı ikrāh görüŋ

10 oldı dįvān-ı melāmetde bugün ser-defter
ŧoldı tevbįĥ-i ĥaķįķį ki her efvāh görüŋ

341
medĥ-ı dervįşān*

•• — — / •• — — / •• — — / •• —

cümle müştāķ cihān yüzine dervįşlerüŋ
duymaz āfāķ çü cān sözine dervįşlerüŋ

(3b) bulup:bulıp S.
(8a) yüzini:yüzüni M.
(10b) tevbįĥ-i:tevbįĥ S.
* S'de 217b. M'de 205a.

görüŋ eflāki yaħup bunca çırāğı ister
ki baħa şemØ-ı şeb efrūzına dervįşlerüŋ

yüzüm ayaħlarına bu yol içinde toprak̦
cān fidā terk-i cihān özine dervįşlerüŋ

gör nefes eyleye çūşa gele bu deryālar
cümle źerrāt k̦ulak̦ sözine dervįşlerüŋ

5 cümle vaħdet deŋizinüŋ götürür mevcile baş
birdürür ger bak̦asın yüzine dervįşlerüŋ

varmadın Óālem-i mülk ü melekūtuŋ seferin
itdiler perde çü yok̦ gözine dervįşlerüŋ

źirve-i Óālem-i lāhūt olıcak̦ seyrāngeh
iremez çarħ-ı felek tozına dervįşlerüŋ

rāzını fehm idemez Óak̦l k̦alur ser-gerdān
yoħ durur ẓulmet-i şeb rūzına dervįşlerüŋ

kimse mak̦śūda ĥak̦įk̦į iremez hergiz bil
uymayınca ki k̦ulavuzına dervįşlerüŋ

10 dürr-i deryā-yı ĥak̦įk̦atdur u ilhām-ı ĥak̦
dut k̦ulak̦ nükte-i mermūzına dervįşlerüŋ

gevher-i baĥr-ı melāĥatdur anuŋçün sözde
irmedi şehd ü şeker ŧuzına dervįşlerüŋ

(8b) ẓulmet-i: ẓulmet-ü M.
(9b) uymayınca:itmeyince M.
(10b) dut:ŧut M.

342
medḥ-ı dervįşān*

•• — — / •• — — / •• — — / •• —

lį-meØaøllāh demidür ħalveti dervįşlerüŋ
ķālile olmadı ĥal ĥāleti dervįşlerüŋ

yerfeØullāh didi çünki refįØüød-derecāt
nice idrāk ola bes rifØatı dervįşlerüŋ

Øālem-i ġayb olıcaķ pāyıgeh evvel bulara
var ķıyās it ki nola rütbeti dervįşlerüŋ

nūr-ı bį-yubśırıla ŧoġrı baķan gözlülere
ķamu maØnį görinür śūreti dervįşlerüŋ

5 Øışķ-ı ĥaķ pertevidür çehre-i dilde maØnā
śūret-i ħırķa degül kisveti dervįşlerüŋ

fehüvallah şuØaØıdur iźā temmeøl-faķr
ħalvetinde görinen ŧalØatı dervįşlerüŋ

eynemā küntüm ve hüve meØaküm āyetinüŋ
sırrını keşf ider uş siyreti dervįşlerüŋ

levdenevtü didi cibrįl ana olmadı naśįb
şemØ-ı vaĥdetde görüŋ ĥurķatı dervįşlerüŋ

vaØbüduøllāh bu emre çü bilā-şirk-i ħafį
imtiŝāl oldı ķamu ħaśleti dervįşlerüŋ

10 anuŋiçün oluban zerķ u riyādan ħālį
olur iħlāśıla her ŧāØatı dervįşlerüŋ

---

* S'de 218a. M'de 205b.
(7a) eynemā küntüm ve hüve meØaküm. (K.K. 57/4) "Nerede olursan ol, O sizinle beraberdir.". Vezin bozuk.

şerØıla varduġıçün yol dikilür Øarş üzre
rāyeti Øizzeti vü nuśreti dervįşlerüŋ

cāh-ı bį-ħayl-i ĥaşem şāhį-i bį-ŧabl u Øalem
bularuŋdur ebedį devleti dervįşlerüŋ

śanma Øāciz buları żaØfına baķup cismüŋ
zįra bāŧında olur ķuvveti dervįşlerüŋ

kimse maķśūda irişmez ebedā yol varuban
olmadın yoldaş aŋa himmeti dervįşlerüŋ

15 maØnevi salŧanata hem irürür bil şeksüz
śıdķıla ķuşanıcaķ ħiźmeti dervįşlerüŋ

faħr-i Øālem buyurupdur çü riyāż-ı cennet
ħūn-ı raĥmet ki nedür soĥbeti dervįşlerüŋ

şānına didi ĥaķįķį çü bular źikr olıcaķ
tenzilüør-raĥme şehi milleti dervįşlerüŋ

ķamu zellātumı ĥaķdan umaram taķśįrüm
Øafv ide yüzi śuyı ĥürmeti dervįşlerüŋ

men kimem meĥdi ķılam ol şeh-i levlāküŋ çün
faķrıla faħrı yiter midĥatı dervįşlerüŋ

(12a) bį-ħayl-i: bį-ħayl-ü M.
(13a) baķup:baķıp S.
(15a) irürür:irür M.
(16a) buyurupdur:buyurıpdur S.
(19ab) S'de kenarda.

343
der-iştiyāķ ve merŝiyye* [*]

•• — — / •• — — / •• — — / •• —

nidelüm yaħdı bizi ĥasreti dervįşlerüŋ
vay ne düşvār iş olur fürķatı dervįşlerüŋ

yaġ durur başına odlar ķara gündür kişinüŋ
gün gibi ŧolınıcaķ śūreti dervįşlerüŋ

āh śad āh göŋül ġurbetile rıĥletile
aġladur yiri gögi rıĥleti dervįşlerüŋ

şevķıla bį-per ü bāl eyleye dosta pervāz
bil ki der-ĥāl iricek nevbeti dervįşlerüŋ

5 raĥmetuøllāhi Øaleyhi dinür aŋılduġı dem
ki mezār oldı ķamu türbeti dervįşlerüŋ

dil perįşān ķaraŋulıķda ķalur ġuśśayıla
anda ki olmaya cemØiyyeti dervįşlerüŋ

faħr-i Øālem gibi dirlik ķamu faķrıla ider
yoķ cihān milkine hįç raġbeti dervįşlerüŋ

ħāślardur ki didi lā-yaØrifühüm ġayrį bes
bu Øavām içre ne ŧaŋ ġurbeti dervįşlerüŋ

ħalķa ħōrise ne var Øālį durur Øindeøllāh
ķadri vü Øizzeti vü rütbeti dervįşlerüŋ

10 girü döndürmege atılmış oħı dir menlā
var ħudādan i Øamū ķudreti dervįşlerüŋ

laķŧ-ı cān-perverile çünki iderler kelimāt

---

[*] S'de 219a. M'de 206a.
(8a) Vezin bozuk.

sözleri cāna virür leźźeti dervįşlerüŋ

ķanı ol dem ki ŧola nūr-ı ĥużūrunda göŋül
ġarķ ide cānları hem ĥayreti dervįşlerüŋ

çemen ü cennet ü hem māǿide-i raĥmetdür
hey ġanįmet görüŋüz śoĥbeti dervįşlerüŋ

bulamaz anda şeyāŧįn bilüŋüz medħal hįç
ki Ǿömer-sįret olur heybeti dervįşlerüŋ

15 ĥaķ mülāķāt miyesser ide müştāķıdurur
zįra bu cān u göŋül gey ķatı dervįşlerüŋ

Ǿālem-i maǾnįde bil salŧanata lāyıķ olan
ķula manśıb virülür ħıźmeti dervįşlerüŋ

yolda ķomaya ĥaķįķį seni hem luŧfı ĥaķuŋ
yoldaş olursa eger himmeti dervįşlerüŋ

344
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

özüŋden ġull-ı ġıllı eyleseŋ fek
gideydi cān u dilden żulmet-i şek

ferāġat iy meh-i burc-ı meǾāli
idüp seyrüŋ bu süflįden ķo el çek

ķuluŋ ķurbānuŋ ola cān u dil hep

(13a) çemen ü:- M.
[*] S'de 219b. M'de 207a.
(2b) idüp:idip S.

cihāna sen cemālüŋ Ǿarża ḳıl tek

hezārān pūr-ı sįnā ḳala vālih
hezārān ŧūr-ı sįnāyı ide dek

5 cemāl-i źātdan çünki tecellį
ire varlıḳ nikābı refǾ olup lek

ḳamu esrār u ekvān u ĥaḳāyıḳ
göŋüle ola bir şuǾleŋde müdrek

göŋül taḳvāyıla derd eyle ĥāśıl
ki nesne yoħdur anda saŋa yigrek

ḳulavuzı şuǾāǾ-ı kibriyādur
ŧarįḳ-ı Ǿışḳı idinene meslek

bu luŧfa ŧūş olanlardan ki taĥḳįḳ
ĥaḳįḳį Ǿışḳ hįç olmaya münfek

345
der-naśįĥat *

—• — — / —• — — / —• — — / —• —

derd-i dil kesb eylemege ŧālibe taḳvā gerek
Ǿışḳ eri mi olısar ol ki aŋa dünyā gerek

Ǿāşıḳa ħurḳat gerek sūz-ı derūn u āhıla

(5b) olup:olıp S.
(6ab) M'de kenarda.
(9a) olanlardan:olanlar M.
(9b) Ǿışḳ hįç: hįç Ǿışḳ M.
* S'de 220a. M'de 207b.
der-naśįĥat: der-beyān-ı nişān-hā-yı merdān-ı rāh ve ħāśān-ı dergāh S.
(1a) eylemege: eyleme ki M.

cāhile Øişret gerek şöhret gerek ġavġā gerek

ehl-i dünyaya gerek hem reng olup bulanmaya
şūriş-i Øışḳıla ḳalbi Øāşıkuŋ deryā gerek

olmaya murdāra ger kes gibi meyli düşmeye
dāneyiçün dāma Øālį himmet-i etḳā gerek

5 cįfeye baş indüren ḳarġa dutılur fāḳa hem
ol hümā bes śayd-ı dām-ı rabbiyeøl-aØlā gerek

bāl-ı cibrįl irmedügi evcde Øuśfūr irmeye
seyr-i kūh-ı ḳāfa yine hem per-i Øanḳā gerek

Øankebūtuŋ dāmına śayd olduġuŋ pįşe degül
peşşe misin pādişāsın Øālem-i bālā gerek

ħāne- dilde çırāġ-ı Øışḳ odından yaḳana
seyr-i bātında ne şemØ-ı günbed-i ħađrā gerek

sen götür maØnį cemāli burḳaØın yüz göstere
kimde varısa ĥaḳįḳį dįde-i bįnā gerek

346
der-faḳr ve naśįĥat*

• — — / • — — / • — — / • — —

berāber bu yolda vezįrüŋ emįrüŋ
çü ḳadri ne śadri ola bes darįrüŋ

(2a) gerek :- M.
(4b) himmet-i: himmet-ü M.
(5a) dutılur:ŧutılur M.
* S'de 220b. M'de 207b.

ḳodı tā ki bį-ħ^{v}įş ħo ḳadri ider vįş
bize bir dürür bu ĥarįrüŋ ĥaśįrüŋ

śalınma śalınma çü Øizzidürür źül
eger şāh olursa bu nefse esįrüŋ

bu faḳr u bu iflās ḳamudan bu pālās
bize ħoş saŋa var mübārek ĥarįrüŋ

5 ne aśśı bu fānį çün āħir ħocam hey
ger olmazsa cennet riyāżı maśįrüŋ

maḳālın sen ehl-i hevānuŋ işitme
ki girmeye semØa ĥasįsi saØįrüŋ

meĥabbet odından yanup Øūd olursaŋ
muØaŧŧar ide cān meşāmın Øabįrüŋ

ecirnā mineøn-nar eyid gel ĥaḳa dön
ki Øafvın umarsaŋ ħanum ol mücįrüŋ

emįrüm emįrüm ḳo ĥażżın bu nefsüŋ
dutarsaŋ ki pendin ĥaḳįḳį faḳįrüŋ

347
der-meźemmet-i bidØat ve naśįĥat*

—• — — / —• — — / —• —

ḳılmaya abdāl seni beng ü reng
eyleme var iy ħar-i deccāl ceng

(3ab) M'de 4. beyit.
(4ab) M'de 3. beyit.
(4b) mübārek:- M. ĥaśįrüŋ:- S.
* S'de 220b. M'de 208a.

hay seni dervį̇ş ķaçan idiser
pūşiş-i pālān-ı ħar u pālheng

keşf ü kerāmet śanur mübtediǾ
gözine görinse ħayālāt-ı beng

pençe ura çünki aŋa şį̇r-i şerǾ
ķanda ķaçup ķurtıla rūbāh-ı leng

5 uyma aŋa urma ķulaķ sözine
ırmaya tā āyine-i ķalbe jeng

śıdķıla gūşiş gerek ü Ǿışķıla
cūşiş-i mestį̇ ne olur nām u neng

lį̇ki çü yuduķça siyeh ter olur
yüz ķaçan aġarda yumaġıla zeng

yandı ĥaķį̇ķį̇ hele pervāne-veş
şemǾına Ǿışķuŋ yine uş bį̇-direng

348
der-taĥķį̇ķ-i taśfiye-i ķalb ve tezkiye-i nefs*

—• — — / —• — — / —• —

Ǿışķ olalı çehre-i cānumda reng
oldı çü āteş bu dili hem-çü seng

celvegeh-i çehre-i maǾşūķdur
yuyıla bu āyineden Ǿışķ jeng

manžar-ı ķuds oldı feżā-yı şühūd

* S'de 221a. M'de 208b.

Ǿışḳıla uş bu ten-i tārįk ü teng

ġayret-i Ǿışḳuŋdur iden nefsi ḳahr
ġayret-i Ǿışḳuŋdur iden Ǿaḳlı deng

5 pençe ura Ǿışḳ aŋa çün hem-çü şįr
ḳanda vara Ǿaḳl çü rūbāh-ı leng

ger aça deryā-yı derūndan dehān
cümle cihānı yuda hem-çün neheng

gel ḳamu varlıġunı cān seyle vir
ŧurma bu deryāya ulaş bį-direng

ĥayf degül mi ki duta ḳahrıla
memleket-i rūmı ser-ā-ser bu zeng

ħalḳı ḳovaldan ki ĥaḳįḳį saŋa
aǾdā Ǿadū nefsdürür eyle ceng

349
nevǾ-i diger der-tezkiye-i nefs ve taśfiye-i bātın *

— — • / • —• — / • — —

ol āyine gibi sāde bį-reng
çün āb-u revān u pāk bį-jeng

tā Ǿaks-i cemāl-i dilsitāndan
şuǾle ire ki cihān ola deng

var ni bu śafā-yı maǾrifetden
düşdüŋ giri śad hezār ferseng

* S'de 221b. M'de 209a.

müşkil Ǿaķabāt u menzil uzaķ
yük aġır u Ǿömr merkebi leng

5 zünnār-ı melāmeti ķuşan tįz
ŧur deyr-i muġāna eyle āheng

rindān-ı muġān içindeki bu
Ǿizzet ķamu Ǿār u nām olur neng

puħte ķaçan olasın çü mįve
tā dārda olmayınca āveng

ŧur küllį bu kendü varlıġuŋdan
kendüligüŋi ķo yol durur teng

senüŋile ol Ǿadāveti ki
nefsüŋ ider itmez anı efreng

10 bes varlıġuŋı götür yoluŋdan
kim yolda ne śulĥ ķala ne ceng

rindāne ĥaķįķį nām u nengüŋ
çaldı yine şįşesini ber seng

350
der-meźemmet-i bidǾat ve naśįĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

ķalduŋ çün inķılābıla sen iħtirāǾ reng
olduŋ ŧarįķ içinde ķamu nįk nāma neng

ŧaŋ mı tecelliyāta ĥicāb olsa varlıġuŋ

---

* S'de 222a. M'de 209a.
(1a) ķalduŋ:ķılduŋ M.

ḳalbüŋde oldı çün müterākim bu rān u jeng

ger ẓāhir olsa ħalḳa bu sįma-ı bāŧınuŋ
ikrāh ideydi baḳmaġa ol tįre rūya zeng

iy ḳatı yüzlü hįç sen ögüde girmedüŋ
mümkin olaydı yumşamaġa ger olaydı seng

5 sen bu tenevvuǾıla ne yol bulasın ĥaḳa
ḳalduŋ çü ŧoġrı gidemedüŋ aŋa bį-direng

hay ādemįlıġuŋ bu mı iy dįv yırtasın
gelüp Ǿaḳūr olup gehi rūbāh u geh peleng

ĥırśıla bu cihānı yudar ecdehā olur
yük altına ki girdi ħar-ı lāġar oldı leng

pįrān-ı rāha gelmedi senden ger inḳıyād
yol ehliyile dāyim işüŋdür ħilāf-ı ceng

tefvįze feyż oldı temerrüd netįcesi
radd oldı ĥaḳdan anuŋ içün yolda ḳaldı deng

10 ögini diremedi gözini açup görüŋ
Ǿaḳlını żāyiǾ itdi ne var yimedise beng

ħāk ol ĥaḳįḳį sen erene inḳiyād ile
ḳalbüŋde olmasun ki ġubār olup ola teng

(2b) rān u:rān-ı M.
(6b) gelüp:gelip S.
(7a) ecdehā:ejdehā M.

351
der-Øarż-ı niyāz*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

iy dost meni gör ne esįr eyledi Ǿışķuŋ
ki kendü özümden ķamu sįr eyledi Ǿışķuŋ

zencįri daķup boynuma yider meni sevdāŋ
ol fikr-i perįşān ile bir eyledi Ǿışķuŋ

şol Øuķde-i zülfüŋdeki müşkilleri gördüm
bu vākıØayı gör ne Ǿasįr eyledi Ǿışķuŋ

pervāne ki yaħdı per ü bālını temāmet
şevķuŋda anı şemǾ-ı münįr eyledi Ǿışķuŋ

5 Ǿālį ide pervāzına şeh-bāzı ki şeh-bāz
kendüye oķır aŋa śafįr eyledi Ǿışķuŋ

çün nāķa şu ciger geh ide dāġ-ı ġamuŋ ħūn
Ǿālemde ķoħusın çü Ǿayįr eyledi Ǿışķuŋ

ölmüşlere ki irdi ĥayāt oldı müsermed
ķalmışları ger ŧıflısā pįr eyledi Ǿışķuŋ

şeyǿlillāhi ķapuŋdan olan himmet-i Ǿālį
sulŧāndur egerçi ki faķįr eyledi Ǿışķuŋ

göz yumdı ĥaķįķį bu avuŋ ĥırśı odından
ol kimseyi ki śalvet-i şįr eyledi Ǿışķuŋ

---

* S’de 222b. M’de 209b.
(2a) daķup:daķıp S.
(5a) şeh-bāzı:şeh-bāz S.

352
ḳaśīde der-naśīĥat*

— • — — /— • — — /— • — — /— • —

hay ħanum erlik demidür nolduŋa ġayret gerek
pāyigāhına ricālüŋ irmege himmet gerek

ḳāfile maḳsūda irdi ħoş ŧavāf içinde şād
sen henüz dirsin ki yola girmege ŧāḳat gerek

sen meger ḳalduŋ teveccüh idemezsin ĥażrete
saŋa māl u milk ü cāh u Ǿizzet ü şöhret gerek

didi çün neçün ḳasemnā beynehüm ol pādişāh
rızḳiçün cāna ne cevr ü miĥnet ü zaĥmet gerek

5 ḳamularuŋ rızḳını viren çün ol rezzāḳdur
ħalḳa bes bir loḳmayiçün daħı ne minnet gerek

olma her dūna virüp Øırżuŋ yile sen pāyumāl
Øizz-i bāḳį isteriseŋ ḳamudan Øuzlet gerek

olmaġıl şehvet esįri ḳıl hevā-yı nefsi terk
nār-ı nemrūd olmaġa reyĥān u gül ħullet gerek

şuǾle ŧoḳınmaz dil-i şehvetpereste Øışḳdan
ol cemāl-i pāke lāyıḳ ḳalbe ĥürriyet gerek

śūfį-i zerrāḳa perde oldı istidrāc meger
Ǿālem-i keşf-i Ǿayāna irmege śafvet gerek

10 Ǿāşıḳa nūr-ı tecellįdür Øayān-ender-Øayān
zāhide ol sırra ḳanı irmege devlet gerek

---

* S’de 222b. M’de 215a.
ḳaśīde der-naśīĥat: der-naśīĥat M.
(4a) ḳasemnā beynehüm (K.K. 43/32) “Aralarında paylaştırdık.”.
(6a) virüp:virip S.
(9b) keşf-i:keşf-ü M.

mįve-i ħām olmaġa puħte niçe müddet aŋa
neyyir-i aǾẓam şuǾāǾıyıla germiyyet gerek

burķaǾ-ı taĥta ķıbāb-ı refǾ olup görinmege
afitāb-ı Ǿarş tāb-ı dįn niçe müddet gerek

bārigāh-ı rifǾat üzre yine çetr ur şāhvār
cām-ı vaĥdetden tenāvül it eger Ǿişret gerek

Ǿāşık̠-ı ser-mesti bāzār-ı melāmetde ede
ki ħarābāt-ı fenā Ǿūrına ne ħalvet gerek

15 bu şühūd-ı keŝretile irmemeklige źühūl
rūĥa istiġrāķ-ı cemǾel- cemǾ-i fiǿl-vaĥdet gerek

niçe bir ālūźalıķ merdānalıķ idüp begüm
bil cihād-ı ekbere bātında gey ķuvvet gerek

dut bu ayaķ topraġı miskįn ĥaķįķįnüŋ sözüŋ
çekme baş alçaķlıġ it zinhār eger rifǾat gerek

353
der-daǾvet-i Ǿāşıķān-ı cemāl-i eĥadiyyet*

— — • / • — — — / • — —

sultānı gel iy yigānelerüŋ
tezvįrini ķo bį-gānelerüŋ

yüzüŋ göre tā įmāna gele
gümrehleri gel büt-ħānelerüŋ

(12a) olup:olıp S.
(15b) cemǾi: cemǾ M.
* S'de 223b. M'de 216a kenarda.

tedbįrini gel Ǿaķluŋ yine boz
zencįrini üz divānelerüŋ

Ǿatşān yüri iy sāķi yine şol
Ǿışķ odı ŧolı peymānelerüŋ

5 gel gel ebedį ser-mest olalum
bezminde bugün mestānelerüŋ

hay ķo nesine göŋül viresin
bayġuş gibi bu vįrānelerüŋ

ur cānı ĥaķįķį Ǿışķ odına ki
yanmaķdur işi pervānelerüŋ

354
nažįre [*]

— — • / • — — — / • — —

iy şemǾı yüzüŋ pervānelerüŋ
iy şāhı özüŋ yįgānelerüŋ

bir cemǾa ki ten śıġmaz ola cān
ibrām işine bį-gānelerüŋ

yüz şāh-ı emįr Ǿışķıla bir esįr
ne Ǿizzeti var ferzānelerüŋ

bir per-i mekes ķadrince degül
biŋ salŧanatı şāhānelerüŋ

(7a) cānı:cān M.
[*] S'de 223b. M'de 216a kenarda.
(4a) per-i:perr-i M.

5 cān farḳına baś himmet ḳademin
kim işi budur merdānelerüŋ

varlıġı çü şeb-nem maĥv idelüm
şūrında bugün dįvānelerüŋ

vur Ǿışḳ-ı ĥaḳįḳįden hele dem
sükrin yiŋile mestānelerüŋ

355
nažįre der-naśįĥat-ı dil-peźįr*

— — • — /— — • — / — — • — /— — • —

bir dem teveccühden ĥaḳa ırılmaġıl insāniseŋ
var ni yüri ħargeleden ḳalma eger ĥayvāniseŋ

bu mertaǾ-ı süflįde sen leźźāta uyma baş egip
dik āteş-i şehvātdan sen göz eger aslaniseŋ

seyf-i riyāżāt al ele bur kendü nefsüŋ boynını
zünnārını kes zerḳuŋuŋ ger pey-rev-i merdāniseŋ

mestāne bu destānı gel gülzār-ı faḳr içre oḳı
efġān it eyle ġulġule ger bülbül-i büstāniseŋ

5 irdükde bilürsin ecel virmez emān ol dem hemān
utanmaz urur ħarbesin ger mįr ü geh sulŧāniseŋ

tūbū ilallāh ayetin işitdüŋe hay tevbe ḳıl

(5a) himmet:himmeti M.
* S'de 224a. M'de 216b kenarda.
(5ab) M'de 9. beyit
(6a) tūbū ilallāh (K.K. 66/8) "Allah'a tövbe edin.".

vardur ümįdüm Øafv ide ger ġarķa-ı Øıśyānisen

buyurdı ĥaķ lā-taķnetū mir-raĥmetiøllāhi hele
vardur ümįźüm Øafv idegör lāyıķ-ı ġufrānisen

śad nūĥ-ı geştįbān seni ŧufān-ı ħışmından ĥaķun
ķurtarımaz şerØ emrine ger uymasan kenØānisen

her şiddetine ŧavØıla imdi ĥaķįķį vir boyın
teslįm ol ismāØįlvar şāha sen ķurbānisen

356
der-naśįĥat***

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

esrār-ı faķr-ı mūnemū dervįş olan ŧuymaķ gerek
bu žulmet-i şekki hem ol dilden ķamu yuymaķ gerek

Øumyıla her dūn devlet-i faķrı ħo ķanda bulısar
bes muķtedāya bilmeyen kimse yola uymaķ gerek

ger kāse kāse zehri nūş eylerse hergiz rū-türūş
olmaya ol her cevrine bes bu yolun döymek gerek

her yanadan ħoź ŧaØn oķı żaħmı irer śabr itmege
ana ne çāre baġrına Øışķ āteşi ķoymaķ gerek

5 her miĥneti her rāĥatı Øışķun efendį serveti
unıt durur her leźźeti ķoyup ħanum ŧuymak gerek

bes derd-i ħūnįne anun terkin urup cānunı terk

(7a) lā-taķnetū mir-raĥmetiøllāhi (K.K. 39/53) “Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyiniz.”.
* S’de 224b. M’de 217a kenarda.

öŋ śoŋ ħo bu Øāriyyeti ŧonı begüm śoymaķ gerek

var sen ĥaķįķį yoluŋa ger yol erisin śoluŋa
śaġuŋa baķıp gelmeyen kimseye ne küymek gerek

357
der-inśāf ve iØtirāf bi-Øacz ve noķśān-ı ħ[v]***įş****

— — • — /— — • — / — — • — /— — • —

Øömr irdi dervįş āħire sen faķr sırrın ŧuymaduŋ
şehvātdan el çekmedüŋ ten ĥaẓẓına hem toymaduŋ

virüp saķaluŋ rūz u şeb nefse yidildüŋ iy dirįġ
sen ŧoġrı yola girmedüŋ şerØ-ı nebįye uymaduŋ

merdānalıķ lāfı ķanı nefsüŋüŋ iy kemler kemi
yoldan çıķardı gör seni bir ħamlesini döymedüŋ

āyāt u aħbār u ĥadįŝ çoķ işidüp bir gün seni
yüz berkidürsin ħaķ sözi sen ķulaġuŋa ķoymaduŋ

5 Øaks-i cemāli pertevi ķandan ŧoķınsun bāŧına
sen ķalbüŋüŋ āyįnesi jengini daħı yuymaduŋ

nūr-ı tecellį irmedin rūĥa tecellį hey delü
ķandan çü sen iflāsuŋuŋ daħı pelāsın śoymaduŋ

Øışķ-ı ĥaķįķį iledür Øāşıķları maØşūķa sen
olup murāķıb sāØati bir laĥža aŋa küymedüŋ

(6a) urup:urıp S.
* S'de 224b. M'de 217a kenarda.
(2a) virüp:virip S. rūz u:rūz-ı M.
(3b) ħamlesini: ħamlesine M.
(7b) olup:olıp S.

358 [*]

— — • /— • — •/• — — • /— • —

şerrinden eyle bizi emįn bį-ĥayālaruŋ
şol śūfilıķ iden daķınan bį-nevālaruŋ

nefs-i hevāsını şu ŧarįķ idünüp bugün
şerǾ-ı nebįyi ardına atan gedālaruŋ

getürmeyen gözine ilāhuŋ Ǿibādetin
şol ŧabla-ħor śūfį-i pür-iştihālaruŋ

sen cāh-ı cūlaruŋ ķoma ehl-i kemāl iden
aǾlā maķāmı mertaǾ olur çār-pālaruŋ

5 şeyħįnüŋ iĥtirāmıla ķılmaķ ki sālehā
bil ħıźmetini şarŧı durur muķtedālaruŋ

kim oldı di murād mürįd olmadın Ǿamū
ĥaķdan irādet aǾžamıdur bil Ǿaŧālaruŋ

śığmaz bu böyle itme ġalaŧ lā vü yālaruŋ
bu yol degül ille ħanum pārsālaruŋ

hay gör ne zāhidi yana üştür dili duyar
heybetden oldı ħūn cigeri ejdehālaruŋ

biliş ü yād nolur ķamudan geç Ǿalāmeti
zįrā ĥaķįķį Ǿışķa budur Ǿāşinālaruŋ

* S'de yok. M'de 212a, başlık yok.

359
der-śıfāt-ı nefs*

•• — — / • —• — / • — —

āh elinden bu bį-ĥayā nefsüŋ
işbu bed fiØl ü bed likā nefsüŋ

ħoca aǾdā Ǿadüvvüke didügi
ħālıķa Ǿāsį bį-vefā nefsüŋ

var mıdur çehresinde bir göre hįç
nūr-ı islāmdan żiyā nefsüŋ

cüz đalālet ki hįç aŋlayımaz
kimse şeklinde rūşinā nefsüŋ

5 iy dirįġā seni źelletile
eylemiş şöyle ħāk-i pā nefsüŋ

cįfe gördükde segdürür ķalmaz
śabr u ārām-ı bį-nevā-nefsüŋ

virdükçe murādın oldı dirįġ
mūriken mār u ejdehā nefsüŋ

ger yudarsa cihānı eksilmez
hįç ĥırśından iştihā nefsüŋ

ĥażrete sen ne yüzile varasın
çün saŋa oldı muķtedā nefsüŋ

10 pįşesi çün hemįşe zeyġıla
sehv ü zelletdür ü ħaŧā nefsüŋ

ne belādur ŧamaǾ ki keŝretden

---

* S'de yok. M'de 212a.

getürür başuŋa ķażā nefsüŋ

sen ĥaķįķįye raĥm idüp imįn
eyle şerrinden i ħüźā nefsüŋ

tā ki aĥkām-ı şerØıla her dem
boynın uram ķılam ġazā nefsüŋ

360
hecve*

• — — — / • — — — / • — —

cihānda bį-vefā Óavratdan it yig
edebsüz bį-ĥayā Óavratdan it yig

gözedür nān nemek ĥaķķını seg şol
gözetmez ħod-nümā Óavratdan it yig

başı ŧaşra didükleri ħabįŝe
salįŧa bį-nüvā Óavratdan it yig

ķara göŋüllü şoy yüzin ķızardan
bozardan müştehā Óavratdan it yig

5 cemālidür zevāl olur visāli
vebāl ol meh-liķā Óavratdan it yig

nisāø ü kāsiyātin Óāriyātin
dinilen dil-rübā Óavratdan it yig

çü yoķ śavm u śalātı pādışahdan
ki bį-ħavf u recā Óavratdan it yig

* S'de yok M'de 213a.

ḳo bu mekkāre dünyāyı ĥaḳįḳį
urup püşt ü pā Øavratdan it yig

361
nažįre*

— — • /—• — •/• — — • /—• —

meydān-ı Øışḳa girmege gey pehlevāŋ gerek
lāf-ı meĥabbet urmaġa bil terk-i cān gerek

her dūn bu rifØata irecek miyidi ħanum
zįrā bu yola varmaġa devletlü cān gerek

ol ĥalvete ki ŧalØat-ı maØşūḳ olur çırāġ
ne şemØ-ı āfitāb-ı meh-i āsumān gerek

her murġ bu hevāya irürmedi bāl u per
pervāza bunda maġrib-i Øarş āşiyān gerek

5 biŋ Øaḳl u cān bu ĥayretile ġarḳ-ħūn olup
gözler yaşı bu ĥasretile dür-fişān gerek

her murġ-zāra göstere mi yüz murġ-ı zār
bes śad cihān ŧolusı bu ġamdan fiġān gerek

destārı ḳo girü bu ħarābāt-ı maĥvda
Øūr-ı fenāya ne küleh ü ŧaylasān gerek

bil istirāḳ-ı şemØ-ı şeyāŧįn-i inse hem
şühb-i vilāyeti erenüŋ pāsubān gerek

sözin ĥaḳįḳį remzile söyledügi budur
kim Øışḳ rāzı cāndan içerü nihān gerek

---

* S'de yok. M'de 213b.

362
hecv-i melāĥide*

— • — — /— • — — /— • — — /— • —

ŧoğrı yola girmege imkānı yoħdur mulĥidüŋ
zįra dįni yoħ durur įmānı yoħdur mulĥidüŋ

olmadı ŝābit ķadem ŧutup er elin etegin
çünki bütün Ǿahdi vü peymānı yoħdur mulĥidüŋ

ĥaķ söze ķāyil degül ķarşu gelür ĥüccetleşür
zįra segdür nefsine fermānı yoħdur mulĥidüŋ

olmadı ĥaķdan hidāyet nūrı hįç aŋa naśįb
ol saǾādetden ki cüz ĥırmānı yoħdur mulĥidüŋ

5 gülşen-i rāz içre çün tāvūs-ı Ǿarş-āşiyān
ķarġa durur celve vü cevlānı yoħdur mulĥidüŋ

ŧāyirān-ı ķudsile pervāz-ı Ǿālį idemez
zāġdur cüz cįfeye meylānı yoħdur mulĥidüŋ

bil şeyāŧįnüŋ olur hem zātıyıla demleri
var ni Ǿışķ içre dil-i ĥayrānı yoħdur mulĥidüŋ

bil esāsın dįninüŋ ķomış şefā cürf üzre hād
hay ne ĥāśıl işinüŋ bünyānı yoħdur mulĥidüŋ

vüsǾ-ı mikdārınca saǾyi var durur iđlālde
hįç taķśįrātı vü keslānı yoħdur mulĥidüŋ

10 refretine ŧutmaġıl nār-ı cehennemdür ķulaķ

* S'de yok. M'de 214a.

ki sözinde ĥüccet ü bürhānı yoħdur mulĥidüŋ

tābiØ olup anlara irşād uman aĥmaķlaruŋ
Øaynı yoķdur bilmedi Øirfānı yoħdur mulĥidüŋ

olmaķ aØmānuŋ Øaśā-keş kārı mıdur hay delü
rāh-ı dįnde bir ķadem seyrānı yoħdur mulĥidüŋ

kendü başına olaydı varımıssaydı emi
kimselerüŋ derdine dermānı yoħdur mulĥidüŋ

müflis ü nā-şuste-rū tūnį gedādur kimseye
ħayrı yoķdur luŧfı yoķ iĥsānı yoħdur mulĥidüŋ

15 yırmayup yiyen ĥarāmį zerķ śatduğı Øaceb
zühdi mi taķvāsı mı var ķanı yoħdur mulĥidüŋ

seyfini aĥkām-ı şerØuŋ muĥkem urġıl boynına
hay ġazādur ol durur seg ķanı yoħdur mulĥidüŋ

ĥaķ sözi anlara kim işitdürüp inandurup
hay ne imkān ki ölüdür cānı yoħdur mulĥidüŋ

pendini müøminlere ider ĥaķįķį çün bilür
ki đalāletden edeb hicrānı yoħdur mulĥidüŋ

bitmedi ķalbinde ħād-ı şānı zāġ u zayġdur
maØrifetden bir gül-i ħandānı yoħdur mulĥidüŋ

363
ķāfiyetüøl-lām medĥ-ı sultān-ı enbiyā ķāfile-i sālār-ı ķavāfil-i evliyā *

— • — — / — • — — / — • —

* S'de 225a. M'de 216a.

seyyidüøs-sādāt-ı sulṭān-ı rusūl
şāh-ı mevcūdāt-ı şemǾ-ı cüz ü kül

muḳtedā-yı enbiyā vü mürselįn
pįşüvā-yı ħalḳ u hādį-i sübül

Óaḳl u cān saġrāḳ-ı luṭfuŋ mestidür
tā ki dutduŋ cām-ı kāf u lāmı ḳul

ġaflet esrükleridür ayılımaz
içmeyenler cām-ı ĥubbuŋdan ki mül

5 ittibāǾuŋ nūrı oldu cāna Øiz
ibtidāǾ-ı ẓulmetidür nefse □ül

ḳılmayan ĥayvānı saŋa iḳtidā
ḳanda dervįş idiser geydügi çul

emr-i şerØuŋa muṭįǾ olmayanuŋ
boynına oldı şeḳāvet źüll-i ġul

bārigāhuŋda felek ħalḳa begūş
hem eli baġlu melek ṭapuŋda ḳul

muśĥaf-ı ĥüsnüŋden açduŋ bir varaḳ
yile vardı defter-i evrāḳ-ı gül

10 her çiçek göz açdı luṭfuŋ ħ^{v}ānına
nev-bahār-ı ĥüsnüŋ urduḳda dühül

yüzünüŋ müştāḳı külli kāyināt
kimdürür ol ki saŋa Øāşıḳ degül

ħaclet-i ruħsāruŋ itdi ser-nügūn
bütleri yanariken hem nār-ı gül

(2a) enbiyā vu: enbiyā-yı M.
(10a) ħ^{v}ānına:ħūnına S.

ŧoyladuŋ cānları raĥmet ħ^{v}ānına
vaĥy-ı rabbānį saŋa oldı nüzül

ḳad etāØaøllāhe men yutıØıør-rasūl
dir bu vaĥdet sırrınuŋ ĥayrānı ol

15 iy ĥakįķį ol ĥabįbüŋ śıdķıla
sen esįr it Óışķına cān u göŋül

yā-rab ümįźi ķamunuŋ ol şefįØ
it yolumuza śırāŧ olduķda pül

ger şefāØat irmeye andan bize
cümle-i ħayrātumuz degmeye pul

364
ķaśįde der-naśįĥat*

• — — — /• — — — / • — —

ķo hay niçe bir eylersin teØallül
yola gir eyle allāha tevekkül

bu kāhelligile yol varamazsın
Óalāyıķdan ger itmezsen tebettül

göŋül seyri serįØ olur yitişmez
aŋa yüz sürØatıla meşy-i düldül

bu dirligile ħod olmaz teraķķį
tedennįdür buŋa müntic tenezzül

5 bu derd-i dįn olan bāŧındadur nūr

(13a) ħ^{v}ānına:ħūnına S.
* S'de 225b. M'de 216b.

ḳalur bį-rūşinā söynüp olan kül

kişi bį-seyr-i bāṭın puḫte olmaz
eri yoldan ḳoyan oldı teġāfül

gerek ki Ǿışḳ eri yanup yaḳılup
ide bülbül gibi her laĥža ġulġul

erüŋ pįrāyesi faḳr u fenādur
ṭarįḳ ehline yaraşmaz temevvül

ne ĥācet elde bunca milk ü emlāk
ne lāzım evde bunca ya tecemmül

10 ḳıyāmet güni gibi saṭvetinden
bu Ǿışḳuŋ tende ḳopmadın tezelzül

tecellį nūrı ḳılmadı teleǿlüǿ
teĥallį bulmadı hem cüz ü bā-kül

ne ĥācet kaǾbe içinde teĥarrį
ne lāzım iş śavāb olsa tefeǾǾül

ne vaḳtuŋ eylesün żāyiǾ tecerrüd
ne olsun yoluŋa māniǾ teǿehhül

eger baġlarsa yoluŋ ĥubb-ı dünyā
şeḳāvet źülli ola boynuŋa ġul

15 çeküp yüz renc miĥnetler bu yolda
gerekdür her eźāya hem teĥammül

seni dögenlerüŋ ayaḳlarına
yüz urup eylemek kāruŋ teḳabbül

(5ab) M'de yok.
(9a) milk ü emlāk: mülk ü esbāb M.
(14b) şeḳāvet: sefāǾat M.
(15a) renc: cevr ü M.

ĥaḳuŋ emrine candan it iŧāǾat
ĥabįbuǿllāh ĥubbın ḳıl tevessül

naśįĥat kimden işidürseŋ anı
ḳabūl it eyle sırrına teǿemmül

göŋül ŝābit ḳadem ol Ǿışḳ içinde
kerāhetdür ḳıyām içre temāyül

20 bilā-ḳayd olur aǾmįye yol ḳayd
Ǿamū elbetde lāzımdur teḳabbül

gücüŋ yitdükçe ḳılsaŋa ya ŧāǾat
ne aśśı gösterür billāh tekāsül

ecel irdükde bād olur emeller
Ǿamel ḳıl ḳoma işüŋ şöyle mülmül

şu güni aŋ ki dir el-yevme naħtım
şehādet vire anda eyd ü ercül

yaħılma lāle-veş gül-ruħlariçün
ki bāŧıl durur ol devr-i teselsül

25 ḳo zülfi neyl-i zülfā isteriseŋ
bilürsin Ǿāḳıbet yile varur gül

nesįm-i ḳurb-ı ĥaḳdan alagör bū
ve ger ni nişe girür bū-yı sünbül

çü bildüŋ erligi baş oynamaḳdur
gel uş meydān ne eylersin tecāhül

cihānuŋ ne vefāsı var bilürsin

(20ab) M'de 18. beyit.
(23b) eyd:eyde M.
(28ab) M'de 30. beyit.

ki işi dāyima oldı teĥavvül

gözüŋ aç pįr rıĥlet vaķtı oldı
iregör menzile itme tesāhül

30 ĥarāret Ǿışķdan kesb eyle yoħsa
ne aśśı virebilürsin ħo fülfül

teĥayyür ĥāśıl it ķo Ǿaķl-ı hūşı
idüp cām-ı meĥabbetden tenāvül

tecellį pertevinden rūĥa tā źāt
tecellį irmez olmadın tebeddül

yaķįn envārına irmez tevehhüm
tecellį şuǾlesin virmez teħayyül

cemāl-i Ǿışķı Ǿaķl itmez taśavvur
ne Ǿışķ eşkāle olmışdur temeŝŝül

35 ne rāz-ı Ǿışķ olur bu dilde taķrįr
ne kimse anı ķılmışdur teǾaķķul

bu aĥvāl içre sen lāl ol ĥaķįķį
urup toprağa yüz göster teźellül

ķaçan gülşende zāġ eyleye tefhįm
şu vaśf-ı ĥāli ki şerĥ ide bülbül

ħarābātįler aĥvālin ne ŧuysun
melāmet şįşesinden içmeyen mül

(31b) idüp:idip S.
(34a) cemāl-i Ǿışķı Ǿaķl:cemāl-i Ǿaķl-ı Ǿışķ M.
(36b) urup:irüp S. yüz:- M.

365
ḳaśįde der-naśįĥat ve beyān-ı aĥvāl-i tarįḳat hezec-i müseddes*

— — • /• — •— /• — —

bu yolda sen olma ġayra māyil
tā pür ola bāŧınuŋ meşāØil

yoldur tolu śad hezār āfet
gāhį Øaḳabāt u geh nevāzil

şeyŧān-śıfat ādemį baśūrat
muġvį vü muđıl çün Øazāzil

reh-ber śanur anı her görenler
rehzen niçe var durur ġavāyil

5 kim vardı bu yolı ol selāmet
bu bunca ḳavātıØıla hāyil

iy niçe mevāniØ ü meġālįŧ
iy niçe ĥicāb ü niçe ĥāyil

bį-bedraḳa-ı duØā-yı merdān
bį-himmet-i pįr-i rāh-ı kāmil

çün himmet-i şeyħ ola refįḳuŋ
źerrāt saŋa ola delāyil

her dem ire ḳalbe feyż-i ĥaḳdan
envāØ-ı mevāhib-i nevāyil

10 envār-ı levāmıØ u ŧavālıġ
esrār-ı Øulūmıla feżāyil

---

[*] S'de 227b. M'de 217b.
ḳaśįde der-naśįĥat ve beyān-ı aĥvāl-i tarįḳat hezec-i müseddes:ḳaśįde der-naśįĥat ve beyān-ı aĥvāl-i tarįḳat S.
(5a) bu:- M.

menzilgehüŋ ola ḳurb-ı ĥażret
maḳśūd neyise ola ĥāśıl

göŋüller esįr ola öŋüŋde
cān milketi ola saŋa menzil

milk ü melekūt içinde her ne
ki var saŋa Ǿarż ola Ǿaḳāyil

şeyiǿllāha geleler ḳapuŋa
şehler işigüŋde ola sāyil

15 Ǿālemde Ǿuluvv-i himmetüŋden
zįnet duta şevḳıla meĥāfil

var ni niçe bulasın ħalāśı
var ŧāt-ı ħayalden iy ġāfil

bu tįh-i teĥayyür içre yıllar
ser-keşte olup durur ḳavāfil

girdāb-ı tereddüd āteşįn mevc
ne rūy-ı ħalāś var ne sāĥil

aç gözüŋi şerǾa ittibāǾ it
bu sükr-i hevādan ayıl ayıl

20 şems-i ezel inǾikāsına ḳıl
dil āyinesini pāk ü ḳābil

bu jeng-i ĥudūŝ u mümkinātdan
tā olmaya ġayr-ı dost şāġıl

(13a) milk:mülk M.
(15b) duta:ŧuta M.
(17b) olupdurur:olıp durur S.
(18a) tereddüt:teĥayyür M.

mıśbāĥ-ı śudūra żavǿ-ı cān vir
maĥvıla ķo naĥvı ne Øavāmil

Óuşşāķı muħayyer eyle bu müberķaØ
ruħsārıla yįne çün belā bil

kesr eyle vü olma onda Øākif
çünki yoluŋı ala temāŝįl

25 ger kevkeb ü şems ü ger ķamerdür
her bāzıġıdan ki ola āfil

ķaŧÓ-ı nažar it ki ma-ħaleǿllāh
çün oldı bu külli şeyǿ bāŧıl

şirk oldı vücūdı külli külde
maĥvıla bu lātı eyle Óāŧıl

vaĥdet güneşi eşiÓØasından
tā žıll-ı vücūduŋ ola zāyil

yāra kimüŋ olsa reh-nümāsı
bu Øışķ-ı ĥaķįķį oldı vāśıl

30 hem ķıldı ümįźi ķulların ol
boynına murādınuŋ ĥamāyil

(23a) müberķaØ: meberķaØ M.
(25b) bāzıġıdan: bāzıġadan M.
(30ab) S'de kenarda.

366
ḳaśįde der-naśįĥat baĥr-ı müteḳārib [*]

• — — /• — — / • — — / • —

nice bir nice bir bu ŧūl-ı emel
gözüŋ aç gözüŋ aç ki irdi ecel

ki śoŋ menzilüŋdür çü ḳabr iy Ǿazįz
eger başuŋ ire göge fiǿl-meŝel

ḳoyup gįde süŋi yiter cemǾ ḳıl
degül yoldaş āħir ki illā Ǿamel

leḳad ciǾtümūnā fürādā didi
işidüŋ aħį ĥaḳ ki Ǿazze ve celle

5 demidür demi tevbe ḳıl tevbe ḳıl
ecel irmedin el-Ǿacel el-Ǿacel

fiten žāhir oldı olup muħtelif
muźāhib fesāda varupdur milel

ḳo bidǾat đalāletdürür şerǾı dut
ki ĥabl-i metįne vurup muĥkem el

çün allāhı ĥāżır görürsin göŋül
ḳanı ħaşyetüŋ el-vecel el-vecel

çün iyyāke naǾbüd didüŋ dün ĥaḳa

---

[*] S'de 228b. M'de 219a.
ḳaśįde der-naśįĥat baĥr-ı müteḳārib: ḳaśįde der-naśįĥat S.
(3a) ḳoyup:ḳoyıp S.
(4a) leḳad ciǾtümūnā fürādā (K.K. 6/94) "And olsun ki (kıyamet gününde) huzuruma geleceksiniz.".
(6a) olup:olıp M.
(6b) varupdur:varıpdur M.
(7a) şerǾi:şerǾ S.
(7b) vurup:virüp S.

ne ħodbįnligüŋdür saŋa çün hübel

10 çü fevvażtü emri ilāǿllah oħır
bu taǾẓįm-i emri emįr-i ecel

yine pādişāh ol durur bį-zevāl
ķadįm ol muķįm ol ħüźā lem-yezel

ķamunuŋ zevāli var olur fetā
anuŋdur beķā yoķ işinde Ǿilel

çü naŧ viǿs-semāǿa keŧayyiǿs-sicil
buyurdı ne zühre ķala ne zuĥal

ne kevn ü mekān u ne devr ü zamān
ne ħurşįd ü māh u ne burc u ĥamel

15 ne mülk ü ne māl u ne ġamm u ne ħāl
ne arż u cibāl u ne ķāǾu ne tel

ser-ā-ser bu şehr ü serālar ola
belürsüz yıķılup gide hem ŧalal

heves itme köşk ü serā yapmaġa
ne sūd aldı Ǿömrüŋ bināsın ħalel

yola çıķan adam evinden alur
hele tūşe-nān pāre-zįr-i beġal

giderüz tih-i dest ü yoķ müflise
ki her ķandayısa dirįġa maĥal

(9a) iyyāke naǾbüd (K.K. 1/15) "(Rabbimiz) Ancak sana kulluk ederiz.".
(10a) oħır:oķır M.
(14a) devr ü:devr-i M.
(14b) burc:burūc M.
(16a) serālar:ser-ā-ser M.
(17b) aldı:oldı M.

20 nidem men nidem men i vā-ħacletā
bu yüz ķaralıġıyıla aķ saķal

ne var şāha lāyıķ menüm ŧāǾatum
işüm sehv ü noķśān ħaŧādur zelel

çü sermāye elden çıķa fāyide
eyit ġayrı ĥırmān ne virür kesel

nebį ŝümme raşşe Ǿaleyhim didi
ķanı dilde ol nūr-ı śubĥ-ı ezel

dirįġā dirįġā göŋül gözine
bu hefvātuŋ oldı ki heyci sebel

25 ne cānıla bulam tecellįye tāb
felemmā tecellį oħı liǿl-cebel

ķaçan tāc-ı şāhı giyer ü bulmaz
keçeden külāhı urınmaġa gel

viren dūġiçün cān bulur mı revān
bu gül-ħanda enhār-ı şįr ü Ǿasel

bu Ǿömr-i Ǿazįzi ki ķılduŋ telef
getür elde ķanı ne var mā-ĥaśal

ini ķapusına dek iltür hemān
ki yüz cįfe saǿyin iderse cuǾal

30 şu günde ki yoķdur bu beyǾ u ħilāl
ne māl ola elde keŝįr ü aķal

işi ser-nügūnlıķ ola mücrimüŋ
eren geydügi dem ki tāc-ı ĥulel

(26a) giyer ü bulmaz:geyür bulamazM.
(31a) nügūnlıķ: nügūnlıik M.

ne dirligüŋe var ümįd olmaya
penāh anda saŋa bu zerķ-ı ĥıyel

ne feryāduŋa şiØr iriser senüŋ
ne ħod destgįrüŋ olısar ġazel

feśāĥat Øibaret işāret ķamu
ola maĥv anda ne Øaķl u ne ĥal

35 göŋül nūr-ı ĥaķķaøl-yaķįn ĥāśıl it
ki żulmetde ķor Øaķlı baĥŝ ü cedel

śıfat maØrifet kesbin itmeyene
bilā-şek keløenØāmı belhüm ađal

ĥaķįķį göŋül it śafāyıla pāk
ve ger ni eritmez yu yüz muġtesel

çü baĥr-ı Øasel ġarķıdur dil di bes
bu şeklile niçün śatarsın ya ħal

367
ķaśįde der-naśįĥat*

•• — — / •• — — / •• — — / ••—

iŋen unıtma hey maġrūr olup iy mįr-i ecel
aŋa bir şol güni daħı ki zebūn ide ecel

(32b) zerķ-ı:zerķ-u M.
(34b) Øaķl:Øaķd M.
(36b) keløenØāmı: keløenØām M. keløenØāmı belhüm ađal (K.K. 7/179) "İşte onlar hayvanlar gibidir, hatta daha da şaşkındırlar.".
(37b) eritmez:erinmez M.
(38a) di:ya M.
* S'de 230a. M'de 220b.
(1a) olup:olıp S. Vezin bozuk.

ĥāyil ola mı ecel ĥamlesine ĥācib ya
kim gelür ķarşu ĥaķuŋ ĥükmine yoħdur çü ĥadel

iricek seyl-i fenā sedd-i sikender māniØ
olamaz Øömr evine ger ola merśūś-ı temel

tercüfüør-rācifetü tetbeØuheør-rādifetü
yevme ebśārıķıla ħāşiØa ol dem ki vecel

5 ne imāret ķıla aśśı ne vizāret elde
ne zer u sįm ne seyf ü siper ola ne küŝel

ķıla ol vācife nāsı çü ferāşı mebŝūŝ
gele çün ķārıØa kelØihn ola menfūş cebel

ola münşaķķ-ı semā cümle kevākib dökile
ne ŝevābit ķala ne tįr ü ne zühre ne zuĥal

el-Øacel el-Øacel i dost gözüŋ aç irdi
vaķt elde ķanı ya ol güniçün ħayr Øamel

ġayr-ı ĥırmān u ħasārat nedürür menfeØatı
saŋa ki pįşedürür vaķt-i Øibādetde kesel

10 enbiyānuŋ olıcaķ nālişi nefsį nefsį
var ķıyās eyle ki anda saŋa baŋa ne muĥal

bir Øamel it ki ĥufāt olıcaġaz neşr Øurāt
saŋa cennetden ire Øizzetile tāc ĥulel

kime ki taħt-ı yaķįn üzre saØādet tācın
ķanda buldı ger umar devlete lāyıķ başı kel

(4ab) tercüfüør-rācifetü tetbeØuheør-rādifetü yevme ebśārıķ (K.K. 78/6-7-9) "Birinci üflemenin kâinatı sarstığı; onu ikinci üflemenin takip ettiği gün… gözler yorgun düşer.".

(4b)yevme:yevmi M.

(8b) ħayr: ħayr-ı M.

(11b) tāc:tāc-u M.

bu bi-yābānda ser-ā-pa uzanurken śu diyü
bulacaķ mıyıdı aŧşān ya revān şįr ü Øasel

bulmaya leźźet-i įmān u ĥużūr-ı ŧāØat
zāhidüŋ zerķı çelįpā olıcaķ zįr-i beġal

15 unıda keydini şeyŧān yeŋile vesvesede
mübtediØ ġāret-i dįnde ķılıcaķ mekr ü ĥıyal

dest-gįr olmaġa anda saŋa mürşid ŧaleb it
degme vesvāsile beyØat saķın itme dutıp el

daħı ıślāha Øaceb gelmege çāreŋ yoħ mı
utan iy ħanum utan nice ħaŧā niçe zelel

kim boyun yādına sen śaġ u selām irdügüŋe
ne olur bir şehe bunca heves ü ŧūl-ı emel

niçe ārāyiş eve sen ne kadar asāyiş
idesin Øömrünüŋ aldı çü esāsını ħalel

20 göŋlüŋi yumşadımaz bunca naśįĥatlerile
Øulemā bunca ĥikāyet idüben đarb-u meŝel

ķāfile çekdi mehār eyledi ĥaccı gör işüŋ
daħı tezyin-i mehāra daĥı tertib-i cemel

zįr-i pā eyledi keyvānı vü kevni ne mekān
sefer-i Øālem-i Øulvįde nolur burc-i ĥamel

ħaŧvetin ehl-i dile Øālem-i milk ü melekūt
daħı sergįnedürür mezbelede Øazm-i cuØal

göŋli geçmedi bütünden göre ol himmet-i dūn

(13a) diyü:diyi S.
(16b) dutıp:ŧutup M.
(20b) idüben đarb-u: idiben đarb-ı S.

gülşen-i Ǿālem-i ķudsį ki neye ķıldı bedel

25 ķanı girdār niçe bir ya giriftār ide nefs
ķurı güftārı hele ķo niçe eşǾār u ġazel

virmedi cānda cemāl-i eĥadiyyet şuǾle
aŋa ki māǿu meniyyet ola büt hem-çü hübel

ķuble muķbillerüŋ işi ķademine aŋa kim
ķıble maǾşūķ cemāli ola dāyim ne ķıbel

źāt-i pāküŋ ĥaķı iy ĥayy u ŧüvānā vü Ǿalįm
ki śamed sensin eĥad sen hem ebed sen hem ezel

vir ĥaķiķįye ilāhā melikā maǾbūdā
rūşinā göŋli gözine ki dutupdur u sebel

368
der-nümūden nişānhā-yı śāĥib-kemāl ve menǾ-i gerden ez- münāsebet-i ehl-i đalāl*

—• — — /—• — — / —• — — / — • —

Ǿışķ derdi cūşını deryā göŋülden istegil
Ǿışķ dürdi nūşını şeydā göŋülden istegil

li-meǾaǿllāh vaķti cāmın lāyesaǾ fįhi melek
bezminüŋ maĥmūrı ol tenhā göŋülden istegil

bend olur śūret-perį vü ferrihū pervāzına
perr ü bālı maĥv bį-pervā göŋülden istegil

ve hüve meǾaküm eynemā küntüm cemāli keşfini

(29b) dutupdur:ŧutupdur M.
* S'de 231a. M'de 221b.

fāni-i muṭlaḳ olan bį-cā göŋülden istegil

5 ar degül süflįye meyli olanuŋ sen erligi
himmeti bir Øarşdan aØlā göŋülden istegil

görmemişdür ehl-i bidØat cānı įmān nūrını
ol günüŋ sen şuØlesin etḳā göŋülden istegil

rāyet-i yuĥbibkümüøllah devletini pey-rev-i
şāh-ı sübhāneøl-lezį esrā göŋülden istegil

bādıye ġūlına śorma yol saŋa yoldaşlıġı
kaØbe-i vaślatdaġı ezkā göŋülden istegil

her gedāya irmedi Øışḳ-ı ĥaḳįḳį rifØatın
şāh-ı mülk-i Øālem-i bālā göŋülden istegil

369
der-naśįĥat*

—• — — /—• — — / —• — — / — • —

ger bu yolda iy göŋül sen merdiseŋ merdāne gel
püşt-i pā ur Øāleme baş oynaġıl meydāna gel

cān erid şavḳında yāruŋ şemØı gibi rūz u şeb
yanmaġa perrān nār-ı Øışḳa çün pervāne gel

vech-i bāḳį bulmaġa ölmek gerek bu varlıġı
maĥv eyle žımn-ı külli men Øaleyhā fāna gel

(4a) ve hüve meØaküm eynemā küntüm (K.K. 57/4) "Nerede olursan ol, O sizinle beraberdir.".
* S'de 231b. M'de 222a.
(2a) erid:erit M.
(3b) külli men Øaleyhā fān (K.K. 55 /26) "Yer yüzündeki her şey fanidir." .

iy göŋül įmān-ı Ǿāşıķ bil şuhūd-ı ƶāt olur
sen śıfātuŋ lātın eyle terk bu įmāna gel

5 maĥsef-i taķlįd ü ĥabs-i ŧabǾdan şerǾa uyup
Ǿarśa-ı taĥķįķ ü evc-i Ǿālem-i Ǿirfāna gel

iy göŋül ŧāvūs-ı ķudsįsin riyāž-ı ünsde
zāġ-ı bām-ı tūn degülseŋ celve ķıl cevlāna gel

murġ-ı lāhūtį hüviyyet ġaybıdur çünki hevaŋ
ol hevāda şevķ perr ü bālın aç ŧayrāna gel

śanma ħāk-ı tįreden cūş eyleye baĥr-ı śafā
yile vir anı göŋül ġarķ eyle cān Ǿummāna gel

ĥaķıla ĥaķdan ĥaķįķį sen kemāl-i ħalķiçün
yine istihlāk-i küllįden bu cism ü cāna gel

10 defter ü dįvāna śıġmaz Ǿışķ derdi iy göŋül
bu taĥayyür Ǿālemine Ǿaķlı ķo divāne gel

370
nažįre terciǾ der-evśāf-ı telvįnāt ve şüǿūn-ı ķalb ve eltāf-ı envār ve esrār-ı etvār*

—• — — / —• — — / —• —

iy menüm āşüfte vü şeydā göŋül
şūriş-i Ǿışķıla pür- sevdā göŋül

(4b) terk:terk-i S.
(5a) uyup:uyıp S.
(10a) Ǿışķ:Ǿışķı M.
* S'de 232a. M'de 221b.
nažįre terciǾ der-evśāf-ı telvįnāt ve şüǿūn-ı ķalb ve eltāf-ı envār ve esrār-ı etvār: terciǾ der-evśāf-ı telvįnāt ve şüǿūn-ı ķalb ve eltāf-ı envār ve esrār-ı etvār S.

iy belā meydānına girüp iven
terk-i cān itmege ser-ġavġa göŋül

iy melāmetden yüzin döndürmeyüp
sırrumı fāş eyleyen rüsvā göŋül

ḳamu maħlūḳāt içinde görmedüm
saŋa beŋzer bir daħı aślā göŋül

5 iy deḳāyıḳ baĥrı ġavvāsı göŋül
iy ĥaḳāyıḳ dürrine deryā göŋül

kim bilür seni bilen ḳanda bulur
lā-mekān seyyārı iy bį-cā göŋül

iy elem neşraĥleke śaḍrek şehi
pey-revi iy bį-ser ü bį-pā göŋül

iy hümā sāye girān-māye güher
mürġ-ı ḳāf-ı ḳurbet-i mevlā göŋül

işbu ĥayretde ĥaḳįḳįyi ḳoduŋ
Øāḳıbet bį-ħ^{v}įşten tenhā göŋül

10 ***cāna her tavruŋda tūr olduŋ göŋül***
ol tecellįyile nūr olduŋ göŋül

iy menüm Øāḳılgöŋül mecnūn göŋül
gāh leylį Øışḳına meftūn göŋül

gāh basŧ u ünsile mesrūr olup
gāh ḳabž u yübsile maĥzūn göŋül

berḳ-ı ħāŧıfdan durur seyrüŋ serįØ

(2a) girüp:girip S.
(7a) elem neşraĥleke śaḍrek (K.K. 94/1) “Biz senin göğsünü açıp genişletmedik mi?”.
(9b) ħ^{v}įşten:ħįşten S.
(12a) olup:olıp S.

ırmaya ger döne yüz gerdūn göŋül

göre mi her nāḳıs-u muØtell-i Øayn
bį-miŝālüŋ Øışḳına maḳrūn göŋül

15 ol cemāl-i bį-nişān Øışḳı saŋa
ḳomadı nām ü nįşān bį-çūn göŋül

mütteĥid olduḳda vaĥdet şemØına
şuØleŋe pervāne ay u gün göŋül

degme bir źerreŋ de yüz yüz āfitāb
gösterür nolur meh-i kānūn göŋül

eyledi āhuŋ şafaḳ baġrın ħūn
gözden aħıtdı ġamuŋ ceyĥūn göŋül

sen şu deryāsın u mevcüŋden gelür
dilüme bu lüølüø-i meknūn ġöŋül

20 ***cāna her tavruŋda tūr olduŋ göŋül***
ol tecellįyile nūr olduŋ göŋül

iy menüm geh şād u geh ġamgįn göŋül
gāh ħatt-ı saŧr-ı Øilliyyįn göŋül

gāh şerħ-ı śūret-i ŧāhā vü nūn
gāh levĥ-ı sūre-i yā-sįn göŋül

rāyet-i naśru minaøllāh al ele
āyet-į fetĥ-ı ḳarįb āyįn göŋül

leşker-i innā fetaĥnā şevketi
çün muØāvin saŋa iy miskįn göŋül

(14a) nāḳıs-u: nāḳıs-ı M.
(19a) u:- S.
(23a) naśru minaøllāh (K.K. 61/13) “Allah’tan yardım.”.
(24a) innā fetaĥnā (K.K. 48/1) “Biz sana fetih ihsan ettik.”.

25 kühl-i māzāġaøl-baśardan gözleri
rūşinālu iy menüm reh-bįn göŋül

feyžiør-rahmān Øaleøl-arşistevā
mehbetį iy ħüsrevį temkįn göŋül

tūşek etmemtü Øaleyküm niØmeti
saŋa ekmeltü lekümdür dįn göŋül

āferįn elfaž u şekker yāruŋa
eyleye ins ü melek tahsįn göŋül

ŝāniyeŝneyn iz hümā fiøl-ġāruŋ ol
Øākifinden mi saŋa telkįn göŋül

30 ***cāna her tavruŋda tūr olduŋ göŋül***
ol tecellįyile nūr olduŋ göŋül

iy menüm şemØ-ı safā ġarkı gönül
içi taşı ŧolu dost şevkı göŋül

neylesün cān u cihān ārāyişin
buldı ĥakdan çünki bu źevkı göŋül

fāluŋa nūrun Øalā nūr açılur
iy ki lā-ġarbį velā-şarkį göŋül

ŧaŋ mı kalsaŋ kendüliksüz ŧokınur
çün tecelliyāt-ı ĥak berkı göŋül

35 ħusrev-i iklįm-i cānsın pākine
oldı evvel saŋa cān farkı göŋül

bir pula almaz libās-ı şöhreti
fakruŋ egninde olan tavkı göŋül

(27ab) etmemtü Øaleyküm…ekmeltü leküm (K.K. 5/3) "Bu gün size (dininizi) ikmal ettim, üzerinize nimetimi tamamladım.".

lā-mekān sırrında seyr iden ḳodı
śaġ u śolı taĥtı vü fevḳı göŋül

şol ĥakiçün yol varanlar neylesün
ħalķiçün sālūsı vü zerḳı göŋül

sen muĥaḳḳiḳ ol muḳallid ne bilür
yoħsa ĥaķdan bāŧıla farḳı göŋül

40 ***cāna her tavruŋda tūr olduŋ göŋül***
ol tecellįyile nūr olduŋ göŋül

iy menüm peydā vü nā-peydā göŋül
ḳandasın görilmez iy bį-cā göŋül

Øālem-i Øulvįde mi süflįde mi
tende mi ya cānda rūĥ-efzā göŋül

ol cemāl-i bį-nişān Øışḳı meger
ḳomadı sende nişān aślā göŋül

cām-ı vaĥdetden ki içmişdür ider
mest olup bį-hāy u hū ġavġā göŋül

45 ķandadur ol zemẓeme ol Øarbede
göstere bize de iy şeydā göŋül

Øālemüŋ seyrini bį-renc ü ķadem
ħoş ķılursın bį-per ü pervā göŋül

devlet-i faķra yitişdüŋ fāriġ ol
bulmışiken kenz-i lā-yefnā göŋül

sırr-ı külli men Øaleyhā fānıçün

(44b) olup:olıp S.
(46a) bį-renc ü: bį-renc-i M.
(48a) külli men Øaleyhā fān (K.K. 55 /26) “Yer yüzündeki her şey fanidir.” .

nūr-ı yebḳā vechü rabbik tā göŋül

saŋa sübĥātında keşf itdi bes uş
oldı bu źevḳ-ı fenā aĥlā göŋül

50 ***cāna her tavruŋda tūr olduŋ göŋül***
ol tecellįyile nūr olduŋ göŋül

iy bu lemØāta menüm muĥraḳ göŋül
külli ol ĥālāta müstaġraḳ göŋül

cümle aĥkām-ı tecellį vü küşūf
sırrına iy bā-ħaber el-ĥaḳ göŋül

gāh tārāt-ı tecellį berḳına
yaħılup olur ĥaḳa mülĥaḳ göŋül

geh yine ol maĥvdan śaĥve gelür
bes tecellįden dutar revnaḳ göŋül

55 çün seni mirØāt ḳılmışdur seni
kendü Øilmine muĥaḳḳaḳ ĥaḳ göŋül

himmet-i aØlā be-maØnā Øarşdan
śūretā çünki ola alçaḳ göŋül

iy leŧāyif menbaØı kān-ı śafā
iy maØarif baĥri iy revnāḳ göŋül

buldı eśnāf-ı Øaŧā lutf u vefā
her ki himmet itdi senden daḳ göŋül

sūz-ı āhuŋdan dutışdı cānumuz

(48b) vechü:vechi M. yebḳā vechü rabbik (K.K. 55/27) “Rabbinin varlığı bakidir.”.
(54b) dutar:ŧutar M.
(56ab) M’de 57. beyit.
(57ab) M’de 58. beyit.
(58ab) M’de 56. beyit.

oldı derdüŋden cigerler şaķ göŋül

60 ***cāna her tavruŋda ŧūr olduŋ göŋül***
ol tecellįyile nūr olduŋ göŋül

iy menüm āşüfte vü hayrān göŋül
Ǿışķıla çün çarħ-ı ser-gerdān göŋül

mažhar-ı nūr-ı tecellįsin ne ŧaŋ
ger olursaŋ gün gibi tābān göŋül

çün ulūhiyyet tecellįsi ire
źerrevār ol şuǾlede raķśān göŋül

mažhar-ı genc-i ĥaķāyıķsın gehį
mekmen-i ġayb içresin penhān göŋül

65 çünki es-sulŧān-ı żılluøllāh dir
Ǿālem-i maǾnįde iy sulŧān göŋül

ĥükmüŋe münķād źerrāt-ı vücūd
emre iy fermāndih ü fermān göŋül

özüŋi ħāk it ĥaķįķį sen hele
tā ola ĥaķ fażlıyıla kān göŋül

bu rumūz u bu işārāt u beyān
saŋa ĥaķdandur yine iĥsān göŋül

bu göŋül ŧavrında taĥķįķātuŋı
ķanda fehm eyleye her nādān göŋül

70 ***cāna her tavruŋda ŧūr olduŋ göŋül***
ol tecellįyile nūr olduŋ göŋül

(59ab) M'de 59. beyit.
(61b) çarħ-ı: çarħ S.
(70ab) M'de kenarda.

371
ķaśįde der-naśįĥat*

•• — — / • — • — / •• —

nice nice göŋül müsülmān ol
yaŋlış işlerüŋe peşįmān ol

kimse ķatında baŋa yüz ķomaduŋ
dire kendüŋi ŧap peşįmān ol

yüz ķaralıķlarıyısa yitdi
tevbe ķıl tevbe zār u giryān ol

vaķtüŋi niçe žāyiØ eyleyesin
raĥtuŋ aldurmadın nigehbān ol

5 yiltenüp nefs-i şūma dįv olma
imdi ĥayvān degülseŋ insān ol

ehl-i nefs olma gey degül cānum
ehl-i dil ol u baĥr-ı Øirfān ol

ser-keş olmaķdan od gibi ne biter
ħāk ol alçaķlıġıla vü kān ol

şehvet odına düşme yüz śuyunı
ŧap yile vir bu ħāke yiksān ol

ecnebiyyet cenābetinden çıķ
ġusle bāŧın id imdi Øuryān ol

---

* S'de 234b. M'de 225a.
(2b) peşįmān:perįşān M.
(8a) śuyunı:śuyını M.

10 nefs-i rıķıyyetinden āzāde
kendü öz Ǿālemüŋde sulŧān ol

şuĥĥıla tünd olup nedür yādlıķ
ĥüsn-i ħulķıla şāh-ı iħvān ol

rızķ içün ġuśśa yime virdügine
şükr ķıl şükr şād u ħandān ol

kim didi saŋa ĥırśıla şöyle
ārzū-mend-i pāre-i nān ol

her Ǿadūya şikāyet iy nā-kes
dostdan yiter eyle nālān ol

15 luŧfıla ķahrıla ķazanduġuŋı
eyle įŝār u kān-ı iĥsān ol

ne yular urulup yidil nefse
ne ĥımār arķasında pālān ol

tūsın-ı ŧabǾı zįr-i rān eyle
yine çābük-süvār-ı meydān ol

nefse olmak gerekse fermāndih
emr-i ĥaķķa muŧįǾ u fermān ol

nefsüŋ aĥkām-ı şerǾ-ı seyfile
boynın ur bāŧın iline ħan ol

20 aħmaķuŋ śoĥbetinden eblehlik
itme zinhār sen girįzār ol

ķo bu śūret Ǿimāretin dervįş
genc-i maǾnį gerekse vįrān ol

žulmet-i nefsden ħalāś olagör

(16a) urulup:urılup M.

maĥž-ı işrāḳ-ı rūĥıla cān ol

Ǿāşıḳ ol Ǿāşıḳ ol göŋül Ǿāşıḳ
vālih ü mest ü şöyle ĥayrān ol

bir zamān ŧonduŋısa zįr-i seĥāb
yine burḳaǾ götürdi raħşān ol

25 ŧal śoyunup pelās-ı iflāsı
ġarḳa-ı baĥr-ı Ǿışḳ-ı cānān ol

dįn ḳılıcını berḳvār śalup
yine śāĥib-ḳırān-ı devrān ol

iy göŋül derd-i Ǿışḳıla dün gün
oda düş yan yaḳıl u biryān ol

yüregümden sızup gözümden gel
yaşıla yirlere dökil ḳan ol

iy yürek ŧaşısaŋ daħı delinüp
ġarḳa-ı ħūn çü laǾl-i mercān ol

30 yine dil-ber cemāli şevḳından
iy gözüm ŧurmadın dür-efşān ol

iy ħayāl-i cemāl-i cān-efzā
ḳıl ḳadem rence vü ħırāmān ol

gözde göŋülde bāŧını eyle
rūşen ü sırrımuzda seyrān ol

ḳıl muḳaddes çü mescid-i aḳśā
ḳalbi yu rānı gel süleymān ol

(25a) śoyunup:śoyunıp S.
(28a) sızup:sızıp S.
(29b) laǾl-i: laǾl-ü M.

bizi żulmetde ḳomaġıl iy şeh
gün gibi cān gözinde tābān ol

35 iy yüzüŋ revnaḳ-ı mecālis gel
şūriş ü sükr ü bezm-i mestān ol

āteş-i Ǿışḳ-ı cāna sen urduŋ
göŋüle sūz-u dilde efġān ol

varlıġuŋ eyleyüp ĥaḳįḳį fidā
dil-berüŋ ileyinde ḳurbān ol

eyle şevḳ-ı cemālüŋe reh-ber
bize iy dost nūr-ı įmān ol

derdümüz hem sen idüŋ evvelden
bize āĥirde yine dermān ol

372
der-sükr*

— — • — /— — • — /— — • — /— — • —

dil-ber cemālüŋ şemǾınuŋ pervānesidür cān göŋül
ser-geşte Ǿaḳluŋ aŋa bį-pervānesidür cān göŋül

tedbįrümüz ŧaġıldı çün depretdi zencįrin yine
sevdā-yı Ǿışḳuŋ ki anuŋ dįvānesidür cān göŋül

bir bį-nihāyet gencimiş küncinde ḳalbüŋ gizlü bu
Ǿışḳuŋ ġamı ki anuŋ uş vįrānesidür cān göŋül

bir şol śabūĥı ki ezel śubĥında içmişdüŋ yine

(36b) sūz-ı:sūz-u M.
* S'de 236a. M'de 226b.

tā ħaşr olınca hem anuŋ mestānesidür cān göŋül

5 śahbā-yı Ǿışķuŋ bį-nişān rengįni dutmış bu ķadeĥ
zįre müdām ol ķahvenüŋ peymānesidür cān göŋül

śūret ŧılısmātın bozup buldı fütūĥāt-ı yaķįn
miftāĥ-ı ġaybuŋ ki meger dendānesidür cān gönül

düşdi ĥaķįķį cān atup baĥr-ı ĥaķāyıķ mevcine
zįra ki anuŋ ŧālib-i dürdānesidür cān göŋül

373
nažįre der-naśįĥat recez-i aĥreb-i müŝemmen taķtįǾa
müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün *

— — • — /— — • — /— — • — /— — • —

loķma-perest olup Ǿamū śoĥbet-i Ǿāma düşmegil
ķo bu çürük ŧamaǾ bile miĥnet-i dāma düşmegil

aķ saķalıla yüzüni kimsenüŋ ķızartmağıl
dünyelik arturam diyü kedde vü dāma düşmegil

virdügine ĥelālden pādişāhuŋ ķanāǾat it
göz ķaralıġıyıla hem ekl-i ĥarāma düşmegil

çoķ yimeŋ ü çoķ uyımaŋ çün ĥayevān işidürür
ādemi ol u keŝret-i ekl ü menāme düşmegil

(5a) dutmış:ŧutmış M.
(6a) bozup:bozıp S.
(7a) atup:atıp S.
* S'de 236b. M'de 227a.
nažįre der-naśįĥat recez-i aĥreb-i müŝemmen taķtįǾa müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün müstefǾilün: der-naśįĥat S.
(1b) miĥnet-i:miĥnet-ü M.

5 oldıyısa bu Ǿaķl u cān dost meĥabbetile mest
varısa dilde derd-i dįn nuķlıla cāma düşmegil

faķrıla idünürdi faħr-i resūl sen daħı
Ǿālem-i faķrı bul daħı özge maķāma düşmegil

devlet-i faķra bil sebeb bil ki ŧalebdürür ŧaleb
virme ķo nefs ĥažžını bir daħı kāma düşmegil

men ŧalebeǿş-şeyǿe vecedde vecede didi ĥabįb
dost viśālin it ŧaleb şöhret ü nāma düşmegil

daşra düşüp ŧaşırmaġa çün saŋa senden ol yaķįn
hįç uzaķ sefer çeküp mıśr u şāma düşmegil

10 men śamete necāhele eylemegil mücādele
ķo kelimātı ķavmdan özge kelāma düşmegil

Ǿışķ-ı ĥaķįķį rūşinā virdiyise göŋüle ger
žulmet-i ŧabǾdan Ǿubūr it ķo žalāma düşmegil

374
der-beyān-ı aĥvāl-i dil der-ġalebāt-ı Ǿışķ remel-i müŝemmen*

— • — — /— • — — /— • — — / — • —

düşeli sevdā-yı Ǿışķa uş perįşāndur göŋül
yanmaġa yanduķça nār-ı şevķā Ǿatşāndur göŋül

(6a) idünürdi:idinürdi M.
(7a) bil:çün M:
(9a) daşra:ŧaşra M. düşüp:düşip S.
(11b) žalāma:žılāma M.
* S'de 237a. M'de 227b.
der-beyān-ı aĥvāl-i dil der-ġalebāt-ı Ǿışķ remel-i müŝemmen: der-beyān-ı aĥvāl-i dil der-ġalebāt-ı Ǿışķ M.

nūr-ı Ǿizzet burḳaǾ-ı vaĥdet cemālinden ki refǾ
olalı kendüye gelmez daħı ĥayrāndur göŋül

ġamze-i ceźbe ilāhį nāveki irelden uş
rūz u şeb ħūn-u cigerde veh ki ġalŧāndur göŋül

ideli dil mülkine ol Ǿışķ sulŧānı hücūm
bir Ǿimāret mi ķomışdur anda vįrāndur göŋül

5 śadmet-i ūlįde ger saĥķ itdise berķ-ı celāl
lįki elŧāf-ı cemālile dıraħşāndur göŋül

ĥabs-ı śuretden göreydüŋ cānıla bulsaŋ ħalāś
ki nice maǾnįde rifǾat ıssı sulŧāndur göŋül

sen serābından ħayālüŋ dime ki sįr-āb olam
gel gel isterseŋ zülāl-i vaśl-ı Ǿummāndur göŋül

kimse ķālile bu ĥāli nice ķılsun āşikār
perde-i ġayb içre ħanum çünki mihmāndur göŋül

buldı Ǿışķıla ĥaķįķį çün ĥayāt-ı sermedį
bes baśar idrāk nice ide çün cāndur göŋül

375
nažįre remel-i müŝemmen*

— • — — / — • — — /— • — — / — • —

pertevinden ĥüsnüŋüŋ gün gibi ŧābāndur göŋül

(3b) ħūn-u cigerde: ħūn-ı cigerden M.
(4a) mülkine:milkine M.
[*] S'de 237b. M'de 227b.
nažįre remel-i müŝemmen: nažįre S.

çün felek rāh-ı ŧalebde gerçi gerdāndur göŋül

refǾ ķılaldan teǾayyün żulmetin źerre miŝāl
āfitāb-ı ŧalǾatuŋ şevķında raķsāndur göŋül

tā ĥażįżinden ĥużūż-ı nefsüŋ urdı perr ü bāl
ķāf-ı ķurbetde çü sį-murġ imdi perrāndur göŋül

kendüde seyrāniçün ol baĥr-ı vaĥdetden gehį
baş ķal durur meger ki mevc-i Ǿummāndur göŋül

5 beyt-i maǾmūr eyler anı gāh envār-ı ĥużūr
çünki ġaybetde tevārįķıla virāndur göŋül

vecd gülzārında bülbül gibi geh naǾra-zebān
geh śafā cūyında serv-i ħoş-ħırāmāndur göŋül

gāh küffār-ı śıfatı nefsüŋ ihlākiyiçün
nūĥ-ı rūĥa gāh geştį gāh ŧūfāndur göŋül

sırrına kimse kemāhį bulmamışdur iŧŧılāǾ
iy Ǿaceb ya cān göŋüldür ya ħo cānāndur göŋül

Ǿışķ odına yaķılup hem-derd olan Ǿāşıķlara
gāh zaħm u gāh merhem gāh dermāndur göŋül

10 vaśl ola ķalb-i ĥaķįķį Ǿışķa çünki Ǿışķ olur
lā-cerem ĥükm-i revāndur cānda sulŧāndur göŋül

(7b) nūĥ-ı:nūĥ S.

376
der-ĥayret-i Óışķ*

•• — — / •• — — / •• — — / •• —

mübtelā ķıldı meni çünki bu ġam yāra göŋül
şerĥa şerĥa gerek uş yüregümi yara göŋül

ķanda divşürür ögin ayruġ aŋa yüz pend it
çün eşiØØātına Óışķuŋ ola neẓẓāre göŋül

ŧārum-ı şevķda lāmiØdür eger berķ gibi
urdı cānum evini uş oda hem-vāre göŋül

Øaķl ol ĥāyıruŋ izin tozını bulmadı hįç
ķanda vardı Øacebā ol menüm āvāre göŋül

5 ķıla nā-geh tecellį çü cemāl-i maØşūķ
elden ol ĥayretile ŧaŋ mı eger vara göŋül

mūsį çün tāb-ı tecellįde didi tübtü ileyk
bes ne cānıla taĥammül ide dįdāre göŋül

cāna geh derd ü belā geh yine dār-ü şifā
gel gel i kān-ı vefā çāre-i bį-çāre göŋül

Øaķl u cān saŋa zebūn bu ķamu sevdā vü cünūn
oldı derdüŋde füzūn iy ġam u ġam-ħora göŋül

cānda çün ķuŧb-ı ĥaķįķį Óışķ-ı ŝābit olalı
ki medār oldı ķamu ŝāķıb u seyyāra göŋül

---

* S'de 237b. M'de 228a.
(1a) çünki:çün M.
(2a) divşürür:düşürür S.

377
naśįĥat der-meźemmet-i ġaflet*

— • — — / — • — — / — • —

her ki bu sevdāyıla mecnūn degül
fitne-i Ǿālemde cüz meftūn degül

görmesün dost yüzini lāyıķ degül
göz ki şevķından anuŋ ceyĥūn degül

ķıldı śadrin bil maĥall-i vesvese
ol göŋül ki derdile pür-ħūn degül

sūzile çün nāy-ı ciger yaķ ki hįç
cüz civā derd ehline ķānūn degül

5 red ola ĥażretde maķbūl olmaya
her Ǿamel ki şāhum ol mesnūn degül

yarın ola naǾra-ı vā-ĥasretā
dem ki źikruǿllahıla maķrūn degül

çün cuǾal oldı maķām-ı mezbele
cān ki cevlāngāh-ı Ǿilliyyūn degül

nefs esįri urmasun dem Ǿışķdan
ol ki ĥürriyetde çün semnūn degül

şādisi dil-ber ġamı olan kişi
ĥasretinden dünyenüŋ maĥzūn degül

10 varlıġın bu yolda įŝār eyleyen
dünyeye aldanmadı maġbūn degül

nisbetüŋ götür cihāndan ki erüŋ

---

* S'de 238a. M'de 228b.
(2a) yüzini:yüzüni M.

himmet-i Øālį gerekdür dūn degül

cān u göŋülde bu Óışķ esrüklügi
tā eźeldendür hemān eknūn degül

Óışķ mevcinden dile ne söz gele
ki ol ĥaķįķį lüølüø-i meknūn degül

derd-i Óışķa düşmeyenüŋ her sözi
özi gibi bį-meze mevzūn degül

378
nažįre der-naśįĥat*

— — • / — • — — / — — • / — • — —

iy ad u śan gözeden var yoluŋa güźer ķıl
biz külli ħalķa Øāruz bizden hele ĥaźer ķıl

sevdā-zede birehne her kisve gitdi rehne
ŧur pįr-i tįr-i ŧaÓna ŧoķunmasun siper ķıl

hey bunda şöhret olmaz ķadrüŋi kimse bilmez
bir pūla daħı almaz biŋ nevÓa ger hüner ķıl

bil Øizzetin śaķınan kişi lik ad daķınan
bizden degüldür inan var sözi muħtasar ķıl

5 geh görilür hevāda bu nefs Øizz-i Óuzzā
bunda kim ola peydā aç gözüŋi nażar ķıl

(12a) esrüklügi:esrükligi M.
* S'de 238b. M'de 229a.
nažįre der-naśįĥat: der-naśįĥat S.
(2b) pįr-i:pįr S.
(4b) bizden:biz S.
(5a) geh:ki M.

zünnār-ı delķ içinde gizleme zerķ içinde
rüsvā-yı ħalķ içinde it münkire ħaber ķıl

olma bu nefse bende ķalma bu dām-ı tende
pervāz id ol çemende tedbįr ü bāl u per ķıl

sırr-ı ĥaķāyıķ-ı dįn rāh-ı yaķįn-i taØyįn
aŋla ķo Øumyı miskįn ŧur çāre-i baśar ķıl

bį-çāre ķul ĥaķįķį dir yā-rab ol źelįli
raĥm it sen ol delįli Øışķuŋla dįdevār ķıl

379
ķaśįde der-naśįĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

her cāna ki bu Øışķuŋ eşiØØātıdur delįl
ol şemØı gibi yana virüp başı çün fetįl

kim şāh-ı Øışķa virse göŋül taħtıgāhını
ķalmaya nefs elinde menüm gibi ol [illegible]elįl

vir cism ü cānuŋı vü daġıt ħānumānuŋı
bu yolda sen ki Øāşıķ olana budur sebįl

yime bu rızķ-ı ġuśśasın it derd-i ħ^{v}ānını
yāruŋ ŧaleb ki zerķūŋa hem ol durur kefįl

5 işitmedüŋ mi cāna ķıyıp eyledügini
nefsin rıżāyıla aŋa teslįm ismāØįl

---

* S'de 239a. M'de 230b.
(4a) rızķ-ı:rızķ M.ħ^{v}ānını:ħūnını S.

ya kesdügini mihrini cānından ol mehüŋ
ħullet ŧarįķasını saŋa gösterüp ħalįl

ġaflet mülinden içürüp esritmesün seni
nefsüŋ gözine çek idegör meyl māl mįl

aç gözüŋi Øaceb daħı işitmedüŋ mi sen
gönildi ķâfile urılur kūsıøŕ-raĥįl

şehvet esįri eyleyüben nefs-i şūma ķul
ger ĥālüŋ olmazısa seni ķıla ķāl u ķįl

10 kim nefs Øilletinde ķalur bil śaĥįĥ anı
maķśūda ermedi ki yol varamaz Øalįl

bulmaz śıfāt-ı nefsile dil vāridāt-ı ķavm
irmez celāletile aŋa pertev-i celįl

her kim dilerse göstere yüz yarın ol cemāl
dįn içre Øāşıķāne bugün saØy ide cemįl

ger ħaşyetinden eyleriseŋ göz yaşın revān
cennet içinde saŋa sebįl ola selsebįl

ķıl faķrı iħtiyār niteki itdi Øālemüŋ
faħri ki ħādimidi ileyince cebraØįl

15 bunca ĥicābıla nidesin gözlerüŋe çün
ger kirpüküŋden ola muzāĥim egile ķıl

bir ķıl egildügi gözüŋe māniØ olıcaķ
göŋlüŋe külli egriligüŋ bes ne ķıla bil

ol yükdesin ki arż semāvāt u hem cibāl
çekmedi anı hey kişi başuŋa çāre ķıl

tefvįž id emr-i ĥaķķa daħı özge çāre yoķ

(17a) ki arż:- arża M.

şöyle ki anı idinesin her işe kefįl

sen Øālį himmet ol ki Øamū dūn himmetüŋ
miķdārı yoħdur ola eger ķuvvetile pįl

20 varlıġuŋı vü varuŋı iħlāśıla bugün
ķılmaķ gerek Øamū ķamu ĥaķ yolına sebįl

vāķıØda saŋa hem yine anuŋ Øaŧāsıdur
neŋ varısa be-küllį keŝįr ü eger ķalįl

śubĥ-ı saØādet ire vire tā ki rūşinā
ķalbe niteki milke beyāž ire müstaŧįl

varlıġuŋı ĥaķįķį götür yolda aradan
ki ķanda olsa śūfį dinür Øörfde ŝaķįl

nevmįź olma cürmüŋe baķup saŋa nažar
ķılmış durur çün ol şeh-i dįn şeyħ-i erdebįl

25 olsun fidā yolına anuŋ biŋ benüm gibi
her laĥżada olurısa yüz ķahrıla ķatįl

380
der-sükr*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

şeklüme baķanlar hey dįvāne midür dir şol
vey ne yaħılur yanar pervāne midür dir şol

śāĥib-nažarı ħalķuŋ sınuķlıġuma dāyim

(24a) baķup:baķıp S.
* S’de 240a. M’de 231a.
der-sükr:- S.

baḳup ne Ǿaceb cānum vịrāne midür dir şol

esrār-ı ħarābāta bį-reyb olan vāḳıf
gördükde bizi ĥāşā bį-gāne midür dir şol

göŋli gözi açuḳlar men pįr-i ħarābāta
aĥsent ezelį şöyle mestāne midür dir şol

5 ayıḳlar u uyuḳlar görmez bizi uyuḳlar
Ǿāşıḳlar u śādıḳlar yįgāne midür dir şol

Ǿāşıḳlaruŋ envār-ı bāŧınlarına olan
bil muŧŧaliǾ elŧāf-ı cānāna mıdur dir şol

meydān-ı belā içre cān oynaman dūna
mümkin mi ĥaḳįḳį ya merdāne midür dir şol

381
der-beyān-ı ĥāl-i dil-şikeste*

— • — — / — • — — / — • —

derd-i Ǿışḳıla ölürsem ġam degül
Ǿįd olur ol gün baŋa mātem degül

bir Ǿaceb göŋül virüpdür ĥaḳ maŋa
bį-ġam-ı Ǿışḳ ol dem-i ħürrem degül

şükrülillāh ki hele uş sāǾati
bir ġam ol miĥnet-zedeye kem degül

(3ab) M’de 4. beyit.
(4ab) M’de 3. beyit.
* S’de 240b. M’de 230b.
(2a) virüpdür:viripdür S.

laĥża mı vardur ki vįrān olmaya
dem mi vardur ol ki ya var hem degül

5 olma ħanum ġarra Ǿālem milkine
ki esāsı bu evüŋ muĥkem degül

kaǾbe-i vaśla ne lāyıķdur şu kim
gözleri yaşı anuŋ zemzem degül

bu ĥaremden hey sür ol bį-gāneyi
ŧaşra çıķsun ki bize maĥrem degül

ol cemāl-i bį-nişānuŋ Ǿāşıķı
olmayan vallah begüm ādem degül

kim diye Ǿāşıķ ĥaķįķį aŋa ki
göŋli pür-āteş gözi pür-nem degül

382
der-naśįĥat*

— — • / • — • — / • — —

hey kendüŋe gel ŧaġılma Ǿāķil
aç gözüŋi ĥaķdan olma ġāfil

hey ķo yoħ bir ne olmaz işdür
saŋa bu taśavvurāt-ı bāŧıl

bu ĥālıla sen eger ķalursaŋ

(5b) bu:ol M.
(7a) sür: sür ki M.
[*] S'de 241a. M'de 231a.
(2a) Vezin bozuk.

yoħdur bil işüŋde hiç ĥāśıl

Øömr āħiridür ne vaķt ölürsin
bilmen sine daħı ĥaķķa ķāyil

5 terk eyle mirāyı ne cedeldür
ol imdi muĥıķķısın çü Øāmil

bāŧın güneşini gör ķo żavøı
miśbāĥ nolur ya-ħūd Øavāmil

ki menzile cān bu cāøe zeydün
iletmeye ķatØ ķıl menāzil

baġlandı çü maĥmil işde yola
gönildi revān olup ķavāfil

gel Øilm-i ĥaķāyıķ eyle taĥśįl
ķo felsefeden geç olma cāhil

10 ķıl ķābil-i vāridāt-ı ġaybį
ķalbi ola ĥāśıl ol fežāyil

gel gülşen-i zāra eyle ĥamdin
şāhuŋ yine dost çün belā bil

andan ilerü ki degşüresin
sen de bu ķabayı çün ķabāyil

Øışķuŋ nice şerĥ ide ĥaķįķį
rāzını degül çü vaśfa ķābil

(8b) olup:olıp S.
(11a) eyle:eyleye M.

383
ķāfiyetüǿl-mįm der-naśįĥat ve rumūz*[*]

— — • /• — • — /• — —

bu tosını ŧabǾ-ı şerǾa ķıl rām
tā ķalmaya şöyle ser-keş ü ħām

iķdām-ı ŝebātıla ķıl ide
tā menzįletüŋ ķadįm-i ķuddām

her dem ire feyż-i fażlı ĥaķdan
çün ola teveccüh iy göŋül tām

devlet güni ŧoġa başa her śubĥ
dįn şemǾı uyana evde her şām

5 çün Ǿışķ-ı telāǾlüǾ-i leyālį
rūşen ide zį-şerįf-i eyyām

dil Ǿarşına ir tecellį-i ĥaķ
gör saķf-ı serā nolur ya-ħūd bām

bu şuǾle ķatında tįre ħįre
ol ŧāķ-ı muŧabbaķ içre icrām

ĥaķdan bu ne luŧf olur ne iĥsān
allāh ne kemāl olur ne inǾām

arturdı bu demde ĥayretin ħāś
yitürdi bu ġamda ĥasretin Ǿām

10 tābān bu şuǾāǾ içinde ervāĥ
raķsān bu biķāǾ içinde ecsām

---

[*] S'de 241b. M'de 231b.
ķāfiyetüǿl-mįm der-naśįĥat ve rumūz: ķāfiyetüǿl-mįm der-naśįĥat S.
(2b) ķadįm-i: ķadįm-ü M.
(3a) feyż-i fażlı: feyż-ü fażl M.
(5b) zį-şerįf-i: zį-şerįf M.

görmez bu tecellįyi taħayyül
irmez ne taśavvur ide efhām

görmedi bu luŧf u bu Ǿaŧā vu
inǾāmı dutan śıfāt-ı enǾām

iy śūfį-i bį-ħużūr feryād
senden ķamu nįk-nām bed-nām

ŝūd eylemeye muķallidāne
iy Ǿāmi bu dutduġuŋ elif lām

15 lāl ol bu zülāl-i ĥikmet içre
zįnhār ki dut tarįķ-ı eslem

ger faķr u fenā ŧarįķı içre
görürseŋ özüŋi erreden kem

bir şuǾle ŧoķına ki gözüŋe
görine cihān vücūd-ı şeb-nem

yir gibi aħıd gözüŋden enhār
gökler gibi gey libās-ı mātem

çün berķ-ı cihāna urıp āteş
çün raǾd iŋile zįr ü geh bem

20 ĥāśıl ķanı süre ħarca eyyām
bir gün seni daħı kām u nā-kām

ŧāǾat ķanı ya ŝevāb-ı aǾmāl
ġayret ķanı ŧolu nāmek āŝām

(14b) dutduġuŋ:ŧutduġuŋ M.
(16ab) M'de yok.
(17ab) M'de yok.
(18ab) M'de yok.
(19ab) M'de yok.

kim kām sürerken olmadı ol
bir gün bu cihān içinde güm kām

ḳo dümdümi demdem it nedemden
dem yaşuŋı var ni oldı dem dām

ḳıl tevbe di rabbenā žalemnā
Ǿafv idici ol ĥakįm u Ǿallām

25 bāġ-ı melekūta eyle pervāz
ḳılmaḳ niçe bu ḳafesde ārām

aldanma ġarūra ḳo ġurūrı
gözleme şühūrıla Ǿamū Ǿām

yā-rabbi ĥaḳįḳį ḳalbin iĥyā
ḳıl maǾrifetüŋden içürüp cām

mest eyle ḳıl anı lā-yezālį
ki bir ola aŋa medh ü düşnām

384
ḳaśįde-i rumūz der-taĥḳįḳ-i ĥadįŝ levkāne li-ibn-i ādeme vādiyan min źehebin el-ĥadįŝ*

— — • /• — • — /• — —

lā-yemlekü cevf-i ibn-i ādem
dir ille türāb-ı şāh-ı Ǿālem

(24a) rabbenā žalemnā (K.K. 7/23) "Rabbimiz biz kendimize zulmettik.".
* S'de 243b. M'de 233b.
ḳaśįde-i rumūz der-taĥḳįḳ-i ĥadįŝ levkāne li-ibn-i ādeme vādiyan min źehebin el-ĥadįŝ: ḳaśįde-i rumūz der-taĥḳįḳ-i ĥadįŝ levkāne li-ibn-i ādeme vādiyan min źehebin S.
(1a) cevf-i:cevf-ü M.

ḳıl nefse muħālefet gözine
vur ħāk-i me□elleti dem-ā-dem

sen ḳalbüŋi ḳābil it śafādan
bul □evḳ-ı fenā çü şāh-ı edhem

tā kim zeheb-i Øulūm-ı dịni
dürrin saça mevc-i cünbiş-i yem

5 bes ŝāliŝi eylegil temennā
irişdür ezel olan muḳassam

çün evdiye ŧoldı ol □ehebden
olduŋ bu fežāyilile aØlem

aØlem kim olursa oldur efđal
etḳā kim olursa oldur ekrem

dir ħoca enā medịnetüøl-Øilm
olur Øulema sevād-ı aØẓam

Øilmile olındı dịne iĥyā
Øilmile olur şeref mütemmem

10 ŝāliŝ neye vadiyan bilürseŋ
şerĥ eyle bu rāzı ḳoma mübhem

bu mevżıØ içinde cümle dāniş
dükendi vü diller oldı ebkem

lāl ol bu zülāl-i ĥikmet içre
zịnhār ki duŧ tarịḳ-ı eslem

ger faḳr u fenā ŧarịḳı içre
görürseŋ özüŋi □erreden kem

(5b) irişdür:irüşür M.
(12b) dut:ŧut M.

bir şuǾle toḳına ki gözüŋe
gör yine cihān vücūd-ı şeb-nem

15 yir gibi aḳıt gözüŋden enhār
gökler gibi gey libās-ı mātem

ur berḳ gibi cihāna āteş
çün raǾd iŋile zįr ü geh bem

sünbül gibisin çü dil perįşān
bülbül gibi ḳıl fiġānı her-dem

dil-teng çü ġonce yudmadın ḳan
gül gibi açılup olma ħurrem

çün lāle ciger yaḳup ḳarara
ḳaddüŋi benefśe gibi ḳıl ħam

20 yüreklere Ǿışḳı urmadın dāġ
derdile cigerler olmadın dem

a derd-i mużāǾaf olmayınca
dilde ġamı olmayınca müdġam

görmeye cemāl-i kaǾbesin göz
ḳanlu başı olmayınca zemzem

vaślından irişmeye şifalar
olmaya cemal-i zaħma merhem

her rāĥatı ḳıl ĥarām özüŋe
tā rūĥ ola ol ĥarāmda maĥrem

25 Ǿışḳdan ĥa□er eylemek degüldür
mümkin bes ayaḳ baś imdi muĥkem

(15ab) S’de kenarda.
(19a) yaḳup:yaḳıp S.

ḳıl tūşe ĥaḳįḳį derd-i ħūnın
sen cüz ġam-ı yār yimegil ġam

yā-rabbi bu derd-i Øışḳı senden
şeyølillāh ider göŋül ü can hem

her rence şifā olur çü Øışḳuŋ
hem derd ü devā olur u hem em

385
nažįre der-Øarż-ı niyāz tażarruØ ve münācāt*

— — • / • — • — / • — —

derdile yaĥılup olmadın dem
dil Øışḳuŋ odından urmasun dem

ḳonduḳça yürege dāġ-ı Øışḳuŋ
cān naØra urur ki ħayra maḳdem

dir śıdḳıla rabbi lā tezernį
ferden ḳoma yaØnį bį-nem ü ġam

göŋlümi gözümi ġam-küsārı
men bį-kesüŋ oldur olmasun kem

5 dilervem eşiØØa-ı cemālüŋ
maĥv eyleye varlıġum çü şeb-nem

men Øaḳlumı nice başa direm
ġarḳ oldı çü ĥayretüŋde Øālem

---

* S'de 243b. M'de 233b.
(3a) rabbi lā tezernį (K.K. 21/89) "Rabbim beni tek başıma bırakma.".

yā-rabbi ĥabįb ĥürmetiçün
hem Ǿizzet-i nūh u şįt ü ādem

yā-rabbi ħalįl ħulletiçün
dāvūd nebi ħılāfeti hem

mūsā-yı kelįm Ǿizzetiçün
hem rifǾat-ı Ǿįsį ibn-i meryem

10 cān-ı Ǿulemā fażįleti hem
cism-i şühedā aķıtduğı dem

şiblį vü cüneyd ķurbetiçün
hem rütbet-i bāyezįd ü edhem

aķŧāb ĥaķı vü ķuŧbı vaķtüŋ
ķurbetiçün anı ķılduŋ ekrem

ol seyyidiçün ki Ǿizz ü ķadri
Ǿālįdür ü cümleden mufaħħam

ĥażretde ķamudan ol muǾazzez
rütbetde ķamudan ol mükerrem

15 oldur ki sürādiķāt-ı Ǿizzüŋ
ķılduŋ ĥaremine anı maĥrem

ħādį-i sübül şeh-i rusūl ol
ķamulara pįşüvā muķaddem

tā Ǿatlariçün ki yirde gökde
ādemden olındı tā be-ħātem

hem türbe-i muśtafāyiçün ilāhį
ķudsiçün ü kaǾbe-i muǾaẓẓam

(12a) ķuŧbı:ķuŧb M.
(17b) olındı:olundı M.

şol kaØbe-i vasluŋ iştiyāḳı
aḳıtduġı yaş içün çü zemzem

20 ḳurøan-ı ḳadįm-ü ĥaḳḳıyiçün
ya rabbi bi-ĥaḳḳı ism-i aØẓam

āyāt-ı kitābıyiçün iy ĥaḳ
sırr-ı müteşābihāt u muĥkem

gülzār-ı tecelliyātuŋıla
cān bāġını eyle taze ħurrem

irgür nefahāt-ı ḳurbuŋ itsün
cān rāyiha-ı visālüŋi şem

tā nūr-ı şühūdıla ĥaḳįḳį
müstaġraḳ ola çü ḳaŧre-i yem

25 ki şehd-i şühūd vire mestį
hestį ḳamu Øāşıḳa olur sem

şol rütbeti vir ki rūĥ-ı ḳudsį
eyde göŋüle eśabte fālzem

386
der-rumūz-ı der-taĥḳįḳ-ı ḳabż u bast*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

şevḳuŋla ŧoldum Øāleme ben bį-ḳıyās u bį-Øadem
sensüz baŋa yigrekdürür cānā vücūdumdan Øadem

(20a) ḳadįm-ü: ḳadįm-i M.
* S'de 244b. M'de 235a.
(1a) bį-ḳıyās:ḳıyās S.

sensin şehā zikrüm menüm endįşem ü fikrüm menüm
ger bir nefes virem baŋa sensüz ne demdür ol ne dem

şevķıla gözüm açalı her dem cemālüŋ görmege
śanki temāmet varlıġum bir gözdürür ser-tā-kadem

her yüzde lüŧfuŋ aŋlaram her sözde lafżuŋ dilerem
cānum ħıŧābuŋ işidür ķandan ki gelürse naġam

5 senden ki ıraġ oluram pür-derdile dāġ oluram
ħacletde topraġ oluram raĥm eyle iy kān-ı kerem

vaślat temennāsında her śūret ki şādį gösterür
naķş-ı hevā gibi boyar nā-geh irer seyl-āb-ı ġam

şehvāt rįginde hevā ce□b ideriken bilmezem
deryāya ulaśmaġa yol nice bula bir ķaŧre nem

bir demde ki lüŧfuŋ irer deryā-yı cūduŋ ġarķ ider
nūr-ı ĥużūrıla yine ol dem oluram muġtenem

ŧāķını kisrā kesr ider ķayser çü fetĥ-i ķaśr ider
nutķ-ı niŧāķın ĥaśr ider şeh bezme remz itdükde żam

10 bu yolda śıġmaz varlıġı ķo irmek isterseŋ aŋa
sen olmasun ki olasın bu varlıġıla müttehem

Ǿışķuŋ ĥaķįķį cānına bir od bırakmış ki ezel
efrāşte olup yeli ki Ǿālemde olmışdur Ǿalem

(10a) varlıġı -:varlıġı ger M.
(11b) olup:olıp S.

387
der-ḳudūm-ı sefer-i sultān baba aĥmed raĥmetuǿllāhi Ǿaleyhi*

— — • —/— — • —/— — • —/— — • —

irdi ḳulaġuma bugün remz-i beşāretden naġam
aǾdā olursa ḳayġulu olsun bize ayruḳ ne ġam

el-hamdüllillāh bu demde irişdi cān zį-demdeme
ur şükr-i ŧablın sen hele geh zįr iy dil gāh bem

irdi şeh-i şāhınşehān pür oldı leşker-gāh-ı cān
saĥrā-yı sır taħt-ı revān ŧoldı ḳamu ŧabl u Ǿalem

çün devletile şāh-ı dįn ħurşįd-i dil zühre-cebįn
irirdi ol şemǾ-ı yaḳįn götürüldi uş ẓulm-i ẓulem

5 ġam ḳaplamışken Ǿālemi çün irdi bu dem Ǿālemi
uş ḳıldı ħurrem Ǿālemi çün gülşen-i bāġ-ı irem

devlet anuŋla hem Ǿinān raḳsan ögince Ǿaḳl u cān
dil müjde dir naǾra-zenān ki ol şāh-ı bį-ħayl ü ĥaşem

şādān u ħandān geldi ħoş çün māhıtābān geldi uş
dil taħtına ħan geldi uş zi-lutf u iĥsān u kerem

şükr ol erenler serveri yād eyleyüp ḳalmışları
ḳıldı müşerref kişveri basdı diyāra çün ḳadem

śaġraḳ-ı Ǿışḳ almış ele kim irgüre cān u dile
dileŋ ne dilerseŋ dile ĥācet revādur bunda hem

---

* S'de 245a. M'de 235a.
(2a) demde:deme M.
(2b) şükr-i:şükr-ü M.
(7a) ħoş:uş M.
(7b) iĥsan u:iĥsān-ı S.
(8a) eyleyüp:eyleyip S.

10 ŧolduķ bu meyden tā gelū iy sāķi-i itsįze ħo
dök ĥadden aşa bizi bu ġarķ eyledi çün mevc-i yem

irmedügiçün bu deme bu bį-nihāyet Øāleme
tārāca virdi tāc-ı tūc śındurdı ġamdan cām-ı cem

dil śems-i vaĥdet şarķıdur cān baĥr-ı ĥayret ġarķıdur
envār-ı ŧalØat berķıdur ķılur tevālį dem-be-dem

deryā-sıfat dil ħoş idüp bildüŋ mi nişe mevc irür
śıġmaz cihāna neylesün bu şā◌ilıķdan lā-cerem

bes ŧarlıġından varlıġuŋ vüsØat ŧalebidüp ķaçar
ki mevc-i seyrile revān oldı gider sū-yı Øadem

15 ne merkez-i ħākįde bu cān u göŋül eyler ķarar
ne günbed-ü devvār anı aŋlar ne çerħ-ı püşt-i ħam

ol şāhbāz-ı ĥażretüŋ meyli bu kim pervāz idüp
gülzār-ı üns içinde tā seyrān ide fevķ-ı himem

bu meyl irādet meylidür bu seyl raĥmet seylidür
bu Øışķ-ı vaślat ◌eylidür muĥkem yapış iy cān-ı Øam

ĥāşa ĥaķįķį Øışķ erin aldaya dünyā-yı denį
dünyāya meyl iden kişi kāmil degüldür oldı kem

(10b) bizi:bize M.
(13a) irür:urur M.
(15b) püşt-ı ħam: püşt ħam S.
(18a) Øışķ:Øışķı M.

388
der-beyān-ı cevelān-ı dil ecinĥa-ı ceźbe der-Øālem-i ilāhį [*]

— • — —/— • — — / — • — —/— • —

her ne cāna ki śadā-yı Øışķdan irer naġam
aŋa ne endįşe bu zindān serādan ya ne ġam

dāØį-i vallāhü yedØūden ilā dāriøs-selām
nūr-ı yehdį men yeşāø irdi vü oldı muġtenem

lille□įne aĥsenüøl-ĥüsnā nevālinden cemāl
buldı vü ķıldı kemāli ve ziyāde muĥteşem

hįç toz ķondurmaya ol yüze □üll-i iĥticāb
ĥāśılı fettāĥdandur çün anuŋ keşfi żulem

5 çün śafįr itmişdi şehbāz urdı pervāz eyledi
anı iķbāl-ı saØādet sāØidin deh muĥterem

kim görür tāvūs-ı Øarşıdur anuŋ cevlānını
erfaØ-ı lāhūtdadur seyri çün fevķ-ı himem

Øarśa-ı kevneyne śıġmaz kol hümānuŋ perri kim
kendüliginden çü ŧaşra basar ol evvel ķadem

gerçi elŧāf-ı cemālüŋ ġarķa virmişdür bizi
lįki gözümde uçar ol baĥrden bir ķaŧre yem

men kim ölem ki temennā eyleyem vaśluŋ ħocam
varlıġa ķābildürür bu varlıġumdan çün Øadem

---

[*] S'de 246a. M'de 236a.
(2b) yehdį men yeşāø (K.K. 2/2-3) "Allah'ın dileğine.". yeşāø: yeşāøü S. vü:bu M.
(3a) lille□įne aĥsenüøl-ĥüsnā (K.K. 10/26) "Güzel davrananlara daha güzel bir karşılık.".
(5b) sāØidin deh: sāØidinde M.
(6b) çün:- S.

389
der-Ǿarż-ı niyāz [*]

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

varlıġun milkini ol yar eyledi yaġma menüm
śūretim evin ki mensüz ķodı ol bį-cā menüm

gitdi ārām u ķarār u śabr u Ǿaķl uş başuma
geldi sevdā vü cünūn u sükri bį-śahbā menüm

5 neyile yol varam aŋa ne yönüm var yönelem
dostlar bilmen ki ĥālüm nola vā-veylā menüm

dün gün itdügüm temennāçün viśālidür anuŋ
lā-cerem yitüriser başumı bu sevdā menüm

oldı tā peydā cemal-i Ǿaksi bu āyįnede
□erre □erre eyledi her cüzümi şey□a menüm

Ǿāşıķam Ǿālemde oldur çün menüm istedügüm
gözüme görinmez andan ġayrı hiç aślā menüm

görmege göz isterem vām ol ruĥ-ı zįbāsını
andan anuŋla olur bu gözlerüm bįnā menüm

10 men bu elŧāfuŋ niçe vasfın idem ki eyledi
Ǿaķlumu ĥayretde ġarķ ol ĥüsn-i bį-hem-tā menüm

derd-i Ǿışķıla ĥaķįķį yaķılup yanduķça cān
göŋlüme virür śafa bu şemǾ-ı rūĥ-efsā menüm

---

[*] S'de 246a. M'de 236b.

390
der-taĥķīķ-ı taśfiye-i bātın ve taĥliye-i rūĥ*

— • — —/— • — — / — • — —/— • —

cān gözin nūr-ı tecellįyile bįnā eyleyem
dil yüzin çün çehre-i ħurşįd zįbā eyleyem

vācib oldı tā yaħup sübüĥātuŋa ķalbi bugün
meşķ-ı naķş-ı mümkinātdan ki mücellā eyleyem

tā cemāl-i Øaksini görüp ki ol āyįnede
Øaķlı esrük sırrı vālih cānı şeydā eyleyem

pertevinden ĥüsnüŋüŋ dil çün yiter şeb-nem gibi
Øaķluŋ idrākile anı ķanda peydā eyleyem

5 śūfį Øışķ esrüklerine taØn ide ger başuma
aħdaram bir curØa anı ġarķ-ı śahbā eyleyem

mürġ-ı lāhūtį ne miķdār eglene ġurbetde men
gelmişem bir iki gün tā ki temāşā eyleyem

men śafįr-i irciØįçün ire innį āhibün
perrini açup ĥaķįķį Øazm-i bālā eyleyem

---

* S’de 246b. M’de 237a.
(2a) yaħup:yaħıp S.
(5a) başuma:başını M.
(7a) innį āhibün (K.37/99) “Ben (Rabbime) gidiyorum.”.

391
der-inśāf [*]

— • — — /— • — — / — • — — /— • —

kişi nefsi gibi men hįç düşmen bilmezem
nefs esįrin lāyıķı merdį vü cevşen bilmezem

şerØuŋ aĥkāmına bil nefsin şu münķād eyleyen
erlik itdi Óavratısa men anı zen bilmezem

kimseler mencileyin nefsine olmasun □ebūn
er miyem Øavrat mı bu yolda muØayyen bilmezem

çünki ķā□ūrāt-ı nefsile mülevveŝ bāŧınum
ŧaşradan pāk ola mı yunmaġıla ten bilmezem

5 baķup efÓØālüme ħalķ olur meØāśįde dilįr
kim ola sencileyin Óālemde reh-zen bilmezem

żulmet-i ŧabØ içre ķalmışuŋ cihānda bāŧını
olduġın nūr-ı tecellįyile rūşen bilmezem

bulanuŋ genc-i ĥaķāyıķ şuÓle-i bāŧın irüp
żāhirin zerķıla maØmūr u müzeyyen bilmezem

kişi noķsānın bilüp yüz ĥażrete dutmaķ gibi
bir ŧarįķ-i eslem ü tedbįr-i aħsen bilmezem

ħāne-ķāh-ı śūfiyān śāfįlere lāyıķ saŋa
ben ĥaķįķį tekye geh cüz genc-i gül-ħan bilmezem

---

[*] S'de 247a. M'de 237a.
(1b) cevşen:cūşan M.
(2a) nefsin şu:nefsini M.
(7a) irüp:irip S.
(8a) dutmaķ:ŧutmaķ M.

392
der-sükr*

— — • —/— — • — /— — • — /— — • —

men ħoca mest-i ĥażretem peymāne nolur bilmezem
men şemØ-ı nūr-ı vaĥdetem pervāne nolur bilmezem

Øışķuŋ ħarāb u mestiyem şol resme ki bu sükrde
aŋlamazam ki mey nedür meyħāne nolur bilmezem

men şems-i vaĥdet şarķıyam çerħ-ı meĥabbet berķıyam
baĥr-ı ĥaķīķat ġarķıyam dürdāne nolur bilmezem

sįmurg-ı ķāf-ı ķurbetem gerçi enįs-i ġurbetem
ne būm-ı dām-ı vaĥşetem vįrāne nolur bilmezem

5 śığmaz ikilik vaĥdete vaśl ola cān ki ĥażrete
ġarķ oldı baĥr-ı ĥayrete bį-gāne nolur bilmezem

var diyü Øaķl u bilü bilmen nolur uślu delü
Øāķıl kim olur bunda ya dįvāne nolur bilmezem

cān u cihān terki bugün sehlidi lāyıķ lāki bu
Øışķuŋ ĥaķįķį sükrine şükrāne nolur bilmezem

---

[*] S'de 247b. M'de 237b.
der-sükr:- S.
(2a) sükrde:sükürde M.

393
der-sükr*

— • — —/— • — — / — • —

maŋa ne dir ehl-i fetvā bilmezem
men delüyem zühd ü taķvā bilmezem

irdi tā gülbangı Ǿışķuŋ semǾuma
śıġmaz özge baĥŝ ü ġavġā bilmezem

hey ķo bir inķulte ķultü baĥŝini
neylerem men anı menlā bilmezem

men ħarābāt-ı fenā sekrānıyam
źevķ-ı nuķl u cām-ı śahbā bilmezem

5 cānuma şevķuŋ taķāżāsı menüm
yitdi men ayruķ müĥābā bilmezem

vur celālüŋ berķ-ı seyfin nefse tįz
mehl-i emhilhüm rüveydā bilmezem

sūfį ibnüǿl-vaķt olur hey men bugün
gözlerem dįźārı ferdā bilmezem

ħaŧŧı men saŧrına çekdüm varlıġuŋ
neyleyem bes resm-ü imlā bilmezem

ĥayret-i Ǿışķ-ı ĥaķįķįdür viren
ġarķa men girdāb-ı deryā bilmezem

---

* S'de 258b.. M'de 238a.
(3a) inķulte ķultü (K.K. 5/116) "Eğer söylemişsem.".
(6a) nefse:cāna M.
(7a) ibnüǿl-vaķt ibniǿl-vaķt M.
(7b) dįźārı:dįdārı M.
(8b) resm-ü:resm-i M.

394
der-inśāf u iǾtiraf be-noķśān-ı ħ^v^įş*

• — — / • — — / • — — / • — —

diriġā diriġā nidem men esįrem
zebūnam bu Ǿışķa źelįlem ĥaķįrem

ne merdį ne ġayret ne dįnde şecāǾat
ħilāf-ı şerįǾat Ǿamelde dilįrem

siyeh dil saķal aġ degül bir işüm saġ
göre saǾyi ki çün zāġ bu levŝe acıram

ķamudan aluyam ne uślu delüyem
ne yatlu ħuluyam ķatı yüz Ǿasįrem

5 ne merde ne zinde ki maĥbūs bu tende
giriftār bu bende ne bende ne mįrem

ne zühd ü ne taķvā hemān lāf ki yaǾnį
ne Ǿirfan ne maǾnį be-nām ez-faķįrem

ilāhį ilāhį ķılup rū-siyāhı
çoġ itdüm günāhı ger ehl-i saǾįrem

yaratduŋ Ǿademden idüp Ǿafv keremden
meni al bu ġamdan sen it raĥm ki pįrem

ĥaķįķį di her bār ecirnā mineǿn-nār

---

* S'de 247b. M'de 238a.
der-inśāf u iǾtirāf be-noķśān-ı ħ^v^įş: der-inśāf u iǾtirāf be-noķśān-ı ħįş S.
(6a) taķvā:taķvį M.
(7a) ķılup:ķılıp S.
(8a) idüp:idip S.

bi-Øafvik ħo settār ki hemuş müciŗrem

395
der-nümūden-i Óacz ez-maØrifet-i ĥaķ *

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

vaśf-ı pāküŋi ħocam men ne eliŗlem söyleyem
Øacizem zehrem mi var nidem ne ķılam söyleyem

kimse hergiz bilmedügin men ne bilem dut meni
diķķatile ger iki bir ķiŗli ķılam söyleyem

Øaķl bildügi ĥudūŝ u ol ki dil söyler ĥurūf
men seni dilden göŋülden bes ne bilem söyleyem

bir ķıluŋ şükrin edā ķılmaġa yoħdur ŧāķatum
başdan ayaġa ķamu farż it ki dilem söyleyem

5 pādişāhdur ķullarınuŋ Øaybını urmaz yüze
Øafv ide mende yüzüm kirini silem söyleyem

ķanda oluram anı men söylemedin başumı
ķodum ortaya eger dāra aśılam söyleyem

Øömrüm olduķça ĥaķiŗķiŗ çün ķılam baş üstine
Øışķ yolında yügürem gāĥ yilem söyleyem

(9b) ħo:çü M.
* S'de 248a. M'de 238b.
(2a) dut:ŧut M.

396
ġazel der-sükr*

— — • /• — • — /• — —

men ħırmen-i āteşem ne kāhem
bel gülşen-i rāz ne ġiyāhem

cūvā-yı dıraħt-ı āteşįnem
gūyā-yı enāøllāh şüd güvāhem

men śāħ-ı śükūfe-i viśālem
sükr-i mey-i meclis-i ilāhem

men ŧāøir-i ān hevā-yı hüyem
men ĥāøir-i ān cemāl-i şāham

5 hem derd-i derūn-ı Øāşıķānam
sūz-ı dil-i śādiķān-ı rāhem

ān sūz menem ki bį-dilān-rā
śad nāle vü āh-ı śubĥıgāhem

ān rūz menem ki bį-kesān-rā
hem sāye-i luŧf u hem penāham

Øışķam ki ĥaķįķį şemØ-ı dil-rā
hem kisvetem āteśįn külāhem

---

* S'de 248b. M'de 239a.
ġazel der-sükr:der sükr S.
(4a) ŧāøir-i:ŧāyir-i M.
(4b) ĥāøir-i:ĥāyir-i M.

397
der-sükr[*]

— — • —/— — • — /— — • — /— — • —

yaġmaya virüp ħānümān men Óışḳ-ı cānān mestiyem
terk itmemişdür Øaḳl u cān men Óışḳ-ı cānān mestiyem

baśdum ḳadem cān farḳına śūfį ḳodum zerḳına
yandum meĥabbet berḳına men Óışḳ-ı cānān mestiyem

yoḳlıġa baśdum çün ḳadem Øulvįde uş dikdüm Øalem
dilden bıraḳdum lā vü lem men Óışḳ-ı cānān mestiyem

men cām-ı meyden fāriġam āvāz-ı neyden fāriġam
men kū vü keyden fāriġam men Óışḳ-ı cānān mestiyem

5 ĥāżır durur dįdār-ı ĥaḳ her lemØada envār-ı ĥaḳ
ġarḳ itdi bu esrār-ı ĥaḳ men Óışḳ-ı cānān mestiyem

nūş eyleyüp deryāları boşaldıyam śaĥraları
ḳaynatmışam sevdāları men Óışḳ-ı cānān mestiyem

men ŧaşa çaldum bülbüle zār ögredürem bülbüle
śaldum cihāna ġulġule men Óışḳ-ı cānān mestiyem

meyl itmezem men her güle ger yüz niķāb açup güle
baş egmedüm her-giz müle men Óışḳ-ı cānān mestiyem

śūretde gerçi Øākifem seyrānda hem-çün Øāśıfem
sūzān çü berḳ-ı ħāŧıfam men Óışḳ-ı cānān mestiyem

10 men şemØ-ı cemØ-ı śūretem men şarḳ-ı şems-i devletem
men ġarḳ-ı nūr-ı vaĥdetem men Óışḳ-ı cānān mestiyem

---

[*] S'de 248b. M'de 239a.
(3a) ḳadem M'de kenarda.
(5a) dįdār-ı: dįźār-ı M.

bu dünye maǾmūr olmadın mūsįye hem ŧūr olmadın
şol āb-ı engūr olmadın men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

ne varıdı kevn ü mekān ne ins adı vü ne ħo cān
Ǿāşıķ olup dįdāre cān men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

Ǿāķıl yüri sen yoluŋa ķolay degülem ķuluŋa

di her ne dirseŋ ķuluŋa men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

zerķumı ķıl bu ħalķa fāş tā ķalmaya baġruŋda baş
ur atabildügüŋce ŧaş men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

15 men medh ü □em bilmen nedür tiryāķ-ı sem bilmen nedür
men cām u cem bilmen nedür men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

men buǿl-aceb dįvāneyem ne ħᵛįş ü ne bįgāneyem
ne serħoş-ı peymāneyem men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

yoħ baŋa kimseden ķayu her ne dise yatlu eyü
men neyisem uślu delü men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

nuķlum bu lā-şeyden degül sükrüm meŋüm meyden degül
cüz Ǿışķı yā ĥaydan degül men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

çün şuǾle-i nūr-ı eĥad irdi ĥaķįķįye meded
bil ki ezelden tā ebed men Ǿışķ-ı cānān mestiyem

(12a) vü ne ħo:vardı ne M.
(16a) ħᵛįş:ħįş S.

398
ḳaśįde der-sükr*

•— — —/•— — — /•— —

menem ki bu yola merdāne geldüm
bugün baş oynadıram meydāne geldüm

bugün devrān menüm śāĥib-ḳırānam
ki milke ħurrem uş seyrāna geldüm

cenāh-ı maØdiletden sāye śalup
ki neşr-i Øadle vü iĥsāna geldüm

men ol sį-murġ-ı ḳāf-ı ḳurbetem ki
cenāb-ı ḳudsden cevlāna geldüm

5 sikender gibi bu ten ẓulmetinden
çü ħıżr uş çişme-i ĥayvāna geldüm

gel oldum ŧįynet-i ādemde mestūr
şu dem ki vādį-i nuØmāna geldüm

geh oldum cünd-i ervāĥ içre pür-nūr
bugün bu śūret-i insāna geldüm

śalādur daØvet itmek lįki bunda
refįḳ-ı rāh-ı bį-pāyāna geldüm

bugün Øāşıḳlaruŋ derdin sora ben
ŧabįb-i derd-i bį-dermāna geldüm

10 bugün mevc-i dür-efşānıla nā-geh

---

* S’de 249b. M’de 240a.
ḳaśįde der-sükr:der-sükr M.
(2b) milke:mülke M.
(3a) śalup:śalıp S.
(4a) men:menem S. ḳurbetem: ḳurbet mi S.
(5b) çişme-i:çeşme-i M.

yine bu ķulzüm-i Øirfana geldüm

yitürdüm lenger-i Óaķlı uşatdum
vücūdum zevraķın ŧūfāna geldüm

baŋa ķandan hes ārām eylemeklik
bu dem ki cünbiş-i Óummāna geldüm

fenā ġarbında varlıķ ġāyib oldı
bil andan şarķ-ı milk-i cāna geldüm

cemāl-i vech-i bāķį ķıldı ĥālį
bu külli men Øaleyhā fāna geldüm

15 göŋül levĥın yudum şekden ki tā men
di bįr-i Óallemeøl-ķurøana geldüm

ne bāġ-u būsıtān seyrinde göŋlüm
ne ħod meyl-i gül-i ħandāna geldüm

hemān dil-ber cemāli Øāşıķıyam
ne şems ü ne meh-i tābāna geldüm

yüzüm merdāne ħāk itdüm men andan
bu bātında dāġ-ı maħfį kāna geldüm

ĥaķįķį mest-i maØnį oldı cān dil
anın bu maĥfile mestāne geldüm

(14a) ķıldı:ķaldı M.
(14b) külli men Øaleyhā fān (K.K. 55 /26) “Yer yüzündeki her şey fanidir.” .
(16a) bāġ-u:bāġ-ı S.
(18b) bātında:bātın-ı M. Vezin bozuk.

399
der-Øarż-ı niyāz u münācāt baĥr-ı tavįl*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

raĥm eyle ki yārab men żaØf irdi vü pįr oldum
Øacżile bu maĥbesde baġlandum esįr oldum

derdā ki viķāĥat uş varduķça olur ġālib
ki dosta yönelmege yoķ meyl Øasįr oldum

Øāśįlıġa baş oldum pür-Øaybam u fāş oldum
göŋlüm ķatı ŧaş oldum śanmaŋ ki yesįr oldum

benüm gibi nā-merde Øavratdan alu dirler
gerçi ki ħaŧįøātı itmege dilįr oldum

5 ĥayvānda vü ādemde menden alu Øālemde
gelmez baŋa bu demde ki şöyle ĥaķįr oldum

men Øācizem irmez el yā-rab meni menden al
vaĥdet deŋizine śal ki özüme sır oldum

dūnam men eger gülem her ne dileseŋ olam
çün kirtü saŋa ķulam sulŧanam emįr oldum

ger errece luŧf itdüŋ men ehl-i necāt oldum
var ķahruŋa ŧuş oldum bes ehl-i saØįr oldum

pertāv-ı cemālüŋden çün ķalbe şuØāØ irdi
śad māh-ı semā reşki bir şemØ-ı münįr oldum

10 çün ķaŧre-i ħurd oldum ki baĥr-ı ĥaķįķatda
varlıġumı ġarķ itdüm ol baĥrıla bir oldum

ķıl Øışķ-ı ĥaķįķįde cān u dili müstaġraķ

---

* S'de 250a. M'de 241a.
(3b) śanmaŋ:śanma M.

vir ġayrıdan istignā yā-rab ki faķįr oldum

400
ķaśįde der-naśįĥat*

•— — —/•— — —/•——

bu maĥżūżāt-ı nefsile tenaǾǾum
olur perde göze cāna teǿellüm

ķasāvet oldı bil ķalbe teġannį
ġışāvet oldı hem rūĥa terennüm

degül mi żulmet-i ŧabǾ içre ķalmaķ
göŋül bį-rūşinā biǿllāh tażallüm

saŋa bu ne zebūnlıķdur ki nefsüŋ
ola bu śūret evinde taĥakküm

5 dilerseŋ ire devlet güneşi gör
yine śubĥ-ı saǾādetden tebessüm

nedemden demdem it dem yaşuŋı ki
saŋa gül-ħan demidür dām-ı dümdüm

varup yol menzil almayınca merde
degüldür muǾteber yolda teķaddüm

telaǿlüǿ itmege nūr-ı tecellį
fenā ġarbında bu varlıķ gerek güm

çeker keŝretden insānı teĥayyür
iricek baĥr-ı vaĥdetden telāŧum

---

* S'de 250b. M'de 241a.
(7a) varup:varıp S.

10 irişmez ol Ǿayāna var taħayyül
ķo śıġmaz bu beyāna hem tekellüm

ne öykünsün ħayālāt ol cemāle
ne irsün ol yaķįne hem tevehhüm

ķo rā-yı Ǿaķlı Ǿışķa uy degüldür
leb-i deryāda çün cāyiz teyemmüm

göŋül ġarķ ol ki ķavm-i evvel āħir
viren ġarķa bu ķulzümdür bu ķulzüm

bu ŧonı saŋa geydürilmedin ķo
ħanum şol göŋlegi ki ola bį-güm

15 ħüđāvendā ħüđāvendā ĥaķįķį
đelįle luŧf idüp sen ķıl teraĥĥum

ki ġaflet uyħusından gözin açmaz
ne deŋlü aŋa eydürlerse ķumķum

401
der-Ǿarż-ı niyāz ü naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

yürege derd-i Ǿışķuŋ urduġı zaħm
meger men bį-kesedür śįla-ı raĥm

ġam-ı Ǿışķa degülse müstaǾid dil

(10b) hem:ya M.
(13a) gördüŋ bu ķavmi ķamu evvel āħir S'de satır altı.
(15a) ħüđāvendā ħüđāvendā: ħüdāvendā ħüdāvendā M.
(15b) idüp:idip S.
* S'de 251b. M'de 242a.

nola düşmişlere itmek olur raĥm

göŋül olmasa Ǿışķ odından aħger
ķalur bį-rūşinā żülmānį çün faĥm

işit bang-ı derāyı çün ceres-zār
erisün iŋle sūz-ı sineden laĥm

5 çırāġ uyarmaġa göŋül odından
derūna yanmaġ erinmek gerek şaĥm

göremez ol cemāli cān gözine
ĥicāb olur ħayālātıla bil vehm

sükūt it ki ĥaķįķį Ǿışķ rāzın
ķaçan Ǿaķl-ı maǾāşi idiser fehm

402
der-Ǿarż-ı niyāz ü naśįĥat*

— —•/ —• —•/•— —•/ —• —

gel gel ki yitdi ġurbetise yāre gidelüm
yüregi şerĥa şerĥa ķılup yāre gidelüm

olmışdur iştiyāķıla mecrūĥ rūĥ sen
ķalma göŋül firāķıla śad-pāre gidelüm

cān hem-çü āteş oldı bu derdile germ-rev
ķalup müşevveş oldı çü āvāre gidelüm

ķalma bu hūn-ı tūnda iy dūn ser-nügūn
ķılma bu dūn himmeti murdāra gidelüm

(7b) Ǿaķl-ı: Ǿaķl M.
* S'de 251b. M'de 242a.
(3b) ķalup:ķalıp S.

5 ḳalma bu ŧabǾ-ı gül-ħanı içinde ẓulmete
pervā id imdi gülşen-i envāra gidelüm

ŧanarsaŋ imdi sen uluǿl-elbāba ḳışrı ḳo
ḳanarsaŋ er kelām-ı uluǿl-ebśāra gidelüm

yoħdur ḳarārı Ǿömrüŋ eser yil gibi geçer
hem iǾtibār gerdiş-i ġaddāra gidelüm

andan ilerü kim ŧoḳunup Ǿāśıfāt-ı mevt
gül gibi ḳara yire seni ḳara gidelüm

kim buldı sen bulasın ecelden emān nice
ḳurtılasın ya şöyle busup yara gidelüm

10 kim ḳondı ki bu merĥaleye yine göçmedi
aldanma bu seliŧa-ı mekkāre gidelüm

aġladı geldi soŋ ucı aġladı gidiser
güldürmedi bu kimseyi ḳo yāre gidelüm

bir bį-vefā durur bu cefā-pįşe iǾtibār
gel ḳılma imdi sen bu sistem-kāre gidelüm

az Ǿömr içinde çoḳ ġam u rencile kişiye
ĥāśıl olacaġı idi ne miḳdāra gidelüm

topraġa düşdi manśıb u cāh issi ulular
gördüŋ sürini sürini idrāra gidelüm

15 dāra bu dārı ḳodı girüp göre gör mura
ŧoydı teni töhmetine ḳor māra gidelüm

(4b) himmeti:himmete M.
(8a) ŧokunup: ŧokunıp S.
(13a) Ǿömr:Ǿömri M.
(15a) girüp:girip S.

indürdi tāc-ı tūcı yire taħtı şehlerüŋ
ŧaġıldı taħta taħta ki hem-vāra gidelüm

bu mülk-i imāreti çü süleymāna ķalmadı
ķalmayısar bu hįç cihān dāra gidelüm

bir gün ki dinile limeniøl-mülk kimsene
bulınmaya cevāba vü ķahhāra gidelüm

deyyār ķalmaya bu diyār içre Øāķıbet
bes ķoŋ diyār-ı śūret-i deyyāra gidelüm

20 yoħdur vefāsı dünyenüŋ işbu fenā vefā
ķılsa ķılaydı aĥmed-i muħtāra gidelüm

gel gel irādetile gönilüp beŧavØı biz
aŋa ki iżŧırārı ķamu vara gidelüm

ķanı mülūk noldı selāŧįn ki bil yaķįn
bulmadı kimse hįç ecele çāre gidelüm

dünyā Øimāretini gör evvelden āħire
olmadı pāyidār çü miØmāra gidelüm

yıķıldı şehlerüŋ ķanı şehr ü serāları
ķo ķalma naķş u zįver-i dįvāra gidelüm

25 śūret ħarābatın ķo ki bātın Øimāretin
itmeklige ħazįne-i esrāra gidelüm

ārāyişin bu naķşuŋ unıt gel ķo bu evüŋ
āsāyişin göŋül yine dildāra gidelüm

çün Øāķıbet bu śūret evi olısar ħarāb
yapma ķo yıķ hevesleri ol vara gidelüm

(17a) mülk-i :mülk S.
(24b) naķş u:naķşı vü S. dįvāra:dįdāra M.
(26a) unıt:unıd M.

niçe bu nefs ḳullıġı āzāde olalum
bizde gelüŋ ki zümre-i aĥrāra gidelüm

ḳalmaḳ neye ya ŧabØ caĥįminde ser-nügūn
cānum naØįm-i bāḳį-i ebrāra gidelüm

30 ḳo Øizz ü cāhı perde-i pindārdan geçüp
ḳalmaŋ ĥicāb-ı cübbe vü destāra gidelüm

mest ü ħarāb olup bu ħarābāt-ı Óışḳda
varlıġı külli rehne ḳo ħummāre gidelüm

gel bu śadefde gevher-i □āt isteriseŋ ol
ġarḳa ya mevc-i ḳulzüm-i zeħħāra gidelüm

seyyār-ı sırra teng ola meydān-ı āsumān
seyrāna fevḳ-ı günbed-i devvāra gidelüm

mā-zāġ kühliyile göze rūşinā ḳazan
meyl idüp olma mültefit aġyāra gidelüm

35 Óaŧŧār gibi senāyi-i ĥaḳįḳį sen
bulduŋsa cānda ḳalma bu güftāra gidelüm

403
der-rıżā*

•• — —/•• — — /•• — —/•• —

men senüŋ derdüŋe iy dost devā istemezem
bu göŋülden ġamuŋı hiç cü□ā istemezem

(28a) ḳullıġı: ḳullıġ M.
(29ab) M'de yok.
* S'de 253a. M'de 243b.

şöyleyem ħasta ġam-ı Ǿışķuŋıla ayruķ men
Ǿömrüm olduķça cihānda ki şifā istemezem

biŋ biŋ öldürürise bir dem içinde nā-ĥaķ
ĥükm anuŋ her ne iderse ħūn-bahā istemezem

dilegümdür işigüŋde çü vefāyıla vefāt
kimseden özge murāda ki duǾā istemezem

5 erinį enẓur ileyke demini urduġum
ola maǾ□ur ki men gözde ġıŧā istemezem

niderem cān ki degül Ǿāşıķ-ı dį□āruŋ men
görmeyen gözde seni hįç żiyā istemezem

derdi dermānda ĥaķįķį ķuluŋuŋ yine hemān
derdüŋ olduġıyiçün hįç devā istemezem

404
der-iştiyāķ[*]

— —• / —• —• /•— —• / —• —

bir Ǿömrdür ki irmege saŋa özenürem
her dürlü vaǾdeŋe ne bilem men inanuram

dün gün ħayālüŋile dutup üns avınuram
sensin gözümde uyuram ger uyanuram

(2a) ayruķ:ıraķ M.
(3b) bahā:bihā M.
(5a) erinį enẓur ileyke (K.K. 7/143) "Rabbim bana (kendini göster) seni göreyim.".
(6a) dįźāruŋ:dįdāruŋ M.
[*] S'de 253a. M'de 244a.
(2a) dutup:dutıp S. avınuram:avınıram S.

yoħdur kimesneye naẓarum yaşlu gözlerüm
ķanda baķarsa gördügümi seni śanuram

senden ne dürlü ķahr u belā gelse başuma
egmiş mi ben ķulın diyi aŋa ķıvanuram

5 neyler bu ben şikestede kibr ü ya serkeşi
uş ġam yiyenüŋ altına düşdüm uvanuram

bilmen ki dost öŋinde Ǿaceb men ne terkidem
bu nįm cānı itmege į̂sār utanuram

ger zühd ü taǾatına ķıla tekye ħalķ men
lüŧfuŋ etegini dutup aŋa güvenürem

menden sözini kessün eyit nāśıĥa meni
ol śanmasun ki Ǿışķı yolından uśanuram

yoħdur ĥaķįķį kimseneden baŋa hįç ķayu
çün ol benümile ola kimden uşanuram

405
der-naśįĥat*

•• — — /• —• —/•• —

niçe niçe cü[illegible]ālıġ eyleyelüm
bu yola nā-sezālıġ eyleyelüm

yāre bu resme yadlıġıla Ǿaceb

(2b) uyuram:uyıram S.
(5b) uvanuram:uvanıram M.
(7b) dutup:dutıp S.
* S’de 253b. M’de 244a.

bir nice āşinālıġ eyleyelüm

dünyenüŋ renc ü mihnetine niçe
ĥırśıla mübtelālıġ eyleyelüm

göz yumıban müzaħrafātından
dünyenüŋ pārsālıġ eyleyelüm

5 ẓahirüŋ bātınuŋ küdürātın
defǾ idüp ħoş śıfātlıḳ eyleyelüm

seyf-i aħkām-ı şerǾıla nefsüŋ
boynın urup gazālıḳ eyleyelüm

yolda alçaklıġıla biz topraḳ
olalum ḳįmiyālıġ eyleyelüm

bekleyelüm erenler işigini
yüz uralum gedālıġ eyleyelüm

tā bizi hem ḳomayalar maĥrūm
eydeler reh-nümālıġ eyleyelüm

10 cānda şemǾ-ı meĥabbetuǿllahı
yaħalum rūşinālıġ eyleyelüm

ħi□metini ĥaḳįḳį ulularuŋ
bekleyüp ħāk-i pālıġ eyleyelüm

(2a) yadlıġıla: yaźlıġıla M.
(9a) maĥrūm:maĥcūb M’de satır altı.
(11a) ħi□metini: ħidmetini M.
(11b) bekleyüp:bekleyip S.

406
der-rumūẕ ve Ǿarż-ı niyāẕ [*]

—• — — /—• — — /—• — — /—• —

mübtelā oldum bu Ǿışḳa yāre bilmen neyleyem
yüregüm derdiyledür pür-pāre bilmen neyleyem

çün ezel taḳdįrimiş bu men ne tedbįr eyleyem
iy dirįġā ki bu derde çāre bilmen neyleyem

çün ruħ-ı meh-veş gibi cān oldı āteş bu göŋül
zülfi ser-keş gibidür āvāre bilmen neyleyem

Ǿaḳl ĥayretden daħı cemǾ idemezem cān gözi
ŧūş olaldan ol meh-i Ǿayyāra bilmen neyleyem

5 sūretüm raħtın ḳomışdum rehne evvel bir nemem
şimdi yoḳ uş virmege ħammāra bilmen neyleyem

ḳalmadı yüzüm girev bir curǾaya ḳomış olam
ħırḳa-ı śad-pāre mi śad-pāre bilmen neyleyem

yıḳmadın sükrile zindān ḳapusını yol bulup
men ħarābātına Ǿışḳuŋ varabilmen neyleyem

maĥv olur çün ol cemāl-i cān-fizā şavḳında cān
iremezven āh ki dįdāra bilmen neyleyem

dem-be-dem girdāb-ı ĥayretdür ĥaḳįḳį ki meni
ġarḳ ider ol ḳulzüm-i zeħħāra bilmen neyleyem

---

[*] S'de 254a. M'de 244b.

407
nažįre der-rumūz*

—• — — /—• — — /—• — — /—• —

men bu ĥabs-i şeş deriye çāre bilmen neyleyem
mübtelāyam bend-i penc u çāre bilmen neyleyem

ayaġuma ŧolaşur bir ejdehā-yı heft ser
vara bu yoķlıķ yolından varabilmen neyleyem

eyler aġlāl u hümūmı tā Øaķįle Øaķla nefs
ķılur uş evkār bu efkāra bilmen neyleyem

vāy eger bāġįlıġuŋ dil baġlanup bāġına ol
faśl ola vaśl olmaya dildāra bilmen neyleyem

5 ger hevā hāmūn-ı merØasına aldanup ķala
lāle-zār-ı āteşįn-i kühsāra bilmen neyleyem

dil hevā nüzhetgehinden men ne luØbįle olam
iledem tā ravża-ı envāra bilmen neyleyem

vādį-i ħayretde yiter men eger ĥubb-ı vedūd
şuØle śalmaya nidem hem-vāra bilmen neyleyem

diler uħvāt-ı hevās uş yūsufı ķıla cüźā
ki ķomaz yaØķūb-ı pįri pāre bilmen neyleyem

ķurtarımazvan bu çāh-ı tenden uş ce□b itmeden
ce□be-i delvįyile tā seyyāra bilmen neyleyem

10 iy meh-i mıśr urınup bir tāc-ı şāhį olmaduŋ
ĥākim işbu leşker-i cerrāra bilmen neyleyem

---

* S'de 254b. M'de 245a.
(5b) āteşįn-i: āteşįn S.
(6b) iledem:eyledüm M.
(9b) ce□be-i: ce□be S.

perde-i pindārdan iy pįr nā-bāliġ geçüp
irmedüŋ   maĥzen-i esrāra bilmen neyleyem

śoĥbet-i aġyārdan yüz döndürüp yönelmedüŋ
sen daħı toġrılıġıla yāre bilmen neyleyem

bu emel dercin ĥaķįķį çün dürüp ħaŧ çekmedüŋ
sen daħı hem defter u ŧomara bilmen neyleyem

408
sükriyyāt der-tevĥįd ve naśįĥat [*]

—• — — /—• — — /—• —

iy ki sensüz cism ü cān ħay görmezem
senden ayru bir daħı şey görmezem

şuǾle-i cūduŋ durur cümle cihān
Ǿālem içre žulmet-i fey görmezem

vaǾde-i naŧviøs-semāø irdi meger
ki oldı bu kevn ü mekān ŧay görmezem

gözüŋ aç ĥücre-i tenden dime
āfitābı ķandadur hey görmezem

5 düşdi ki ķonmış nihādumda nihān
āşikāra oldı çün ġay görmezem

men eger mestem bu cümle Ǿalemi
bį-ħumār-ı sāġar u mey görmezem

---

[*] S'de 255a. M'de 245b.

çün cemalüŋ gülsitānıdur menüm
nev-bahārum ġārat-ı dey görmezem

ḳo bu dünyā devletin bir kimseye
ki sebātıla pey-ā-pey görmezem

yan ĥaḳįḳį iŋle ki Ǿāşıḳları
dünyede bį-āh u bį-vey görmezem

409
der-sükr*

—• — — /• —• —/•• —

ney gibi gerçi men efġāndayam
vaślat-ı ol leb-i ħandāndayam

men gülem gerçi pürem oldı diken
yūsufam gerçi bu zindāndayam

Ǿaks-i māham ki der āb-ı çāham
genc-i şāham ki bu vįrāndayam

gevherem ki baŋa yoħdur ḳıymet
kim bilür beni ki ne ḳandayam

5 ḳadrümi bilmeseler ŧaŋ mı bu ħalḳ
düşmedün ŧaşra çü Ǿummāndayam

saŋa müşkil gelür eşkālüm çün
Ǿuḳde-i zülf-i perįşāndayam

göremez beni gözüŋ ħįre olan

---

* S'de 255b. M'de 246a.
(1b) vaślat-ı: vuślat-ı M.

pertev-i çehre-i cānāndayam

baŋa Ǿāḳillerüŋ irmez nažar
men dil-i Ǿāşıḳ-ı ĥayrāndayam

maŋa śūretde baḳan aŋlamadı
kim görür cānı ki men cāndayam

10 gizliyem cāmda cihān içre bugün
ger Ǿayān dįde-i aǾyāndayam

meni derbān ne bilür ŧaş yüzde
içerü Ǿişret-i sulŧāndayam

sūz-ı Ǿışḳam ki ĥaḳįḳį śeb ü rūz
çü şerar bu dil-i mestāndayam

Ǿışḳ-ı şūrında işit nükte meni
çü bilürsin ki ne dermāndayam

410
der-sükr*

•• — —/•• — — /•• — —/•• —

ol degülem ki göŋül şöhrete vü cāna virem
faḳr envārını ya ẓulmete vü çāha virem

almazam terreye taħtın ḳamu śāĥib külehüŋ
Ǿālemüŋ milkini men derdile bir āha virem

püşt-i pā baħtına bu taħt eyelerinüŋ uram
serzeniş salŧanat u ħayme vü ħar-gāha virem

* S'de 256a. M'de 246b.

çü segān bārı neyiçün bu deņ kehdānda
şöyle keslānıla pehlū yatuban gāha virem

5 seyr-i bāṫında olam belki ser-efrāz-ı cihān
kişver-i ķalbümi çün Ǿışķ-ı şeh-in-şāha virem

çü teveccüh ola luṫfı güneşi şevķıla
şuǾle görem çü ķafā şaǾşaǾa-ı māha virem

dutmışam çünki ĥaķīķī ol erenler şāhı
etegin śanma göŋül her ħar-ı gümrāha virem

411
der-şevķ*

—• — — /—• — — /—• —

yanayım Ǿışķuŋda dil-ber yanayım
kül olayım hem-çü aĥker yanayım

tutayım çün dūd sūz u āhıla
göyneyim çün Ǿūd u Ǿanber yanayım

mecmer-i şevķuŋ meger men Ǿūdiyem
Ǿālemi ķılup muǾaṫṫar yanayım

tükeneyim sūz-ı dilden sızayım
şemǾveş yaǾnį ser-ā-ser yanayım

5 yanmayınca nūr-u fer virmez çırāġ
yanayım bes iy birā er yanayım

(6ab) M'de yok.
* S'de 256a. M'de 247a.
(3ab) M'de kenarda.
(3b) ķılup:ķılıp S.

ẓulmet-i tenden fenā-yı tāmmıla
olayım pāk u muŧahhar yanayım

cān eyit uş yine vaĥdet şemØına
urayım pervāneveş per yanayım

her gice göz diküp ol şeh luŧfına
tā seĥergāhı çü aħter yanayım

çün göŋülde ġālib oldı şevķ-ı yār
hem-çü nān ħurşįd-i ħāver yanayım

10 cānda Øışķ-ı ĥaķ göŋülde şevķ odı
oldı çün āteş mükerrer yanayım

cān meźāķına ĥaķįķį Øışķiçün
ŧoldı sükrile çü şekker yanayım

412
der-şevķ*

•• — — / •• — — / •• —

yanayım odlara düşüp yanayım
başdan ayaġa dutışup yanayım

bāl u per ķayusı degül pervāneveş
cān atup şemØa ķavışup yanayım

(5b) birā▯er: birāder M.
(8a) diküp:dikip S.
(9b) ħurşįd-i: ħurşįd-ü M.
* S'de 256b. M'de 247a.
(1a) düşüp:düşip S.
(2b) atup:atıp S. ķavışup:ķavışıp S.

her kişinüŋ saØyi vardur bir işe
men daħı dün gün dürüşüp yanayım

yanduġumca źevķ-ı cān virür girip
yola Øışķuŋla uyuşup yanayım

5 bizi bu yoldan çıķarmak isteyen
müddeØįlerden śavuşup yanayım

her ne düşüp oda yansa od olur
bes ħocam baş Øışķa ķoşup yanayım

dünye durduķça olam ger dirilem
men ĥaķįķį Øışķa düşüp yanayım

413
der-şevķ

—• — — /—• — — /—• —

yanayım çoķ derd ü āhum yanayım
Øışķa çün ŧuş oldı rāhum yanayım

çıķsun efġānumla her sāØat menüm
göklere dūd-ı siyāhum yanayım

göyneyim çün Øūd sūz-ı Øışķıla
yanayım derdüŋde şāhum yanayım

zārı vü efġānıla geçsün günüm
āhıla her śubĥgāhum yanayım

(3b) düşürüp:düşürip S.
(5b) śavaşup:śavaşıp S.
(6b) ķoşup:ķoşıp S.
(7b) düşüp:düşip S.

5 tā ölüp toprağ olınca ki bite
sịnüm üstinde giyāhum yanayım

yanmadın sensüz nidem çün Øömrümi
yile virüp sāl u māhum yanayım

çün fetịle kisvetüm tā Øışḳ odı
ola hem başda külāhum yanayım

çün her āfāt u Øalāyıḳdan menüm
Øışḳuŋ odıdur penāhum yanayım

ḳıl ĥaḳịḳịye ĥavāle Øışḳ odın
yanayım iy pādişāhum yanayım

414
merŝiye-i sultān baba aĥmed nevvraøllahü merḳadehü ve ceØāleøl-firdevse meŝvāhü*

—• — — /—• — — /—• —

yanayım derdüŋde ħocam yanayım
Øāleme ŧoldı bu mātem yanayım

gözleri yaşı yirüŋ oldı revān
püşt-i eflāki ider ħam yanayım

bu muśịbet urdı hem Øāşıḳlaruŋ
yüregine zaħm-ı muĥkem yanayım

berḳ yanar raØd iŋiler ağladur

(5a) ölüp:ölip S. olınca:olunca M.
* S'de 257b. M'de 258a.
merŝiye-i sultān baba aĥmed nevvraøllahü merḳadehü ve ceØāleøl-firdevse meŝvāhü: merŝiye-i sultān baba aĥmed raĥmetu'llahi raĥmeten vāsiØaten S.

ebr-i ġaymı ḳıldı pür-ġam yanayım

başına gökden yir odlar yaġdurur
ŧoldı nār āfāķ-ı Ǿālem yanayım

5 Ǿālemüŋ gitdi nižāmı gör yire
ineli ol rükn-i aǾẓam yanayım

ŧaŋ mıdur ol kaǾbe-i āmāliçün
olsa gözler yaşı zemzem yanayım

rıĥlet-i sulŧān-ı ġurbet mihneti
Ǿalemüŋ oldı ferāhem yanayım

veh nidem her dem perişān göŋlümi
eyler uş bu ġuśśavar hem yanayım

tende żaǾf oldı mużāǾaf derdile
dilde hem-ġam oldı müdġam yanayım

10 çün fetile bu yüregüm başına
ĥasret odı oldı perçem yanayım

ay u gün ayruķ cihāna rūşinā
virmesün hem śubĥ urup dem yanayım

olayım ayruķ ŧabib eylemesün
derdüme şimden girü em yanayım

çün ŧolındı gün gibi sulŧān-ı din
dil cihānı ķaldı muẓlem yanayım

yüregüm mecrūĥdur ayruķ menem
kim urur zaħmuma merhem yanayım

15 bir daħı ancılayın ehl-i kerem
görmedi Ǿālemde ādem yanayım

dem-be-dem Ǿāşıķlara işbu firāķ

cürØa cürØa içürür sem yanayım

bāyezįd-i vaķtidi Ǿaśrında ol
şāh-ı ibrāhim-i edhem yanayım

rıĥlet ideli ekābir sırr-ı faķr
iy dirįġā ķaldı mübhem yanayım

yaķılup çün Ǿūd cān u dil nihān
iŋiler geh źįr ü geh bem yanayım

20 neylerüz ansuz cihānı biz daħı
Ǿömr olsun dünyenüŋ kem yanayım

yanayım olsun zübāna bozuban
hem ŧolu āteş leb ü fem yanayım

oduma kim śu saçar riķķatdan uş
ķalmadı gözümde ħod nem yanayım

başuma yil gibi topraķlar saçup
od gibi bį-āb u men hem yanayım

şol ķadar aġlayayım şāhum ki göz
aķıda yaş yirine dem yanayım

25 emr-i taķdįr irdi ĥaķdan cānlara
bu ķażāyımış çü mübrem yanayım

dünye durduķça ĥaķįķį şöyle men
yanayım her laĥża her dem yanayım

vüsØat-i ālem bu śacretden bize
oldı çün bir gül-ħan u dem yanayım

(20ab) S'de yok.
(27b) gül-ħan u: gül-ħan-ı M.

415
der-şikāyet ez-ẕuhūr-ı şürūr-fiten āħir zamān ez-bidǾat ü đalālet*

— — • — /— — • —/— — • — /— — • —

Ǿışķuŋ ġamı her dem menüm bağrumı dağlar ağlaram
nidem żaǾįfem doymaya bu derde ŧağlar ağlaram

başumı ŧaşlara dögüp śular gibi gözüm yaşı
olur revān ırmaķları görem ki çağlar ağlaram

ķan ağlarisem yaraşur çün dįn ulular ı ķamu
geçdi dirįġā ķanı ol demler u çağlar ağlaram

göklere boyayup felek bencileyin mātemdedür
ķaraya banılup bulıt gördüm ki ağlar ağlaram

5 yanarsa cemǾiyyet bulur şemǾ u ne rūşenlığına
bu göŋlümüŋ bulına ya yürekde yağlar ağlaram

ger zārılıķlar eyleyeyem ŧaŋ mı bülbül gibi men
gülzār-ı faķra ŧoldı çü derdā ki zağlar ağlaram

berg-i ħazān gibi menüm ditrer bu ġayretden tenüm
bu ġuśśadan degşürdi ŧon gördüŋe bağlar ağlaram

bir gey musįbetdür irer bidǾat đalālet dįnine
ħalķuŋ görüŋe ķaraya boyandı ağlar ağlaram

göŋlüm ĥaķįķį yaķılup avınmadı bilmen nidem
men derdümendem ĥālümi ŧuymadı śağlar ağlaram

---

* S'de 259a. M'de 249a.
(2a) dögüp:dögip S.
(4b) banılup:banılıp M. bulıt:bulut M.
(9a) yaķılup:yaķılıp S.

416
der-şevķ ve Ǿarż-ı niyāz*

—• — — /—• — — /—• — — /—• —

derd-i Ǿışķuŋdan dil ü cān oldı bįmār aġlaram
kimse bilmez ki nedür bu derde tįmār aġlaram

göŋlümi dellāla virdüm ķalbi kim ķılur ķabūl
rāyigān bir polada almaz ħirįdar aġlaram

evvel āħir men ġarįb ü bį-kesüŋ bulınmadı
ĥālini śormaġa Ǿālem içre bir yār aġlaram

gülmedüŋ başum men evvel aġlayı gelmişidüm
aġlayı göŋdereler hem āħir-i kār aġlaram

5 iy dįn gözüŋ yaşın sil gel göŋül pāsın gider
ķo meni ĥālüŋe var sen vaķtüŋe var aġlaram

rāĥat-ı ten gözleyen sürsün teǾannüm ne bilür
men zebūnam Ǿışķa ol dem çün giriftār aġlaram

aġlaram cān aġlaram ķan aġlaram gāfillerüŋ
Ǿāşıķa gülmek işidür gülsüne zār aġlaram

ķan döker şām u seĥerler derd-i Ǿışķuŋdan şafaķ
ķaralar geymiş ġamuŋdan ġaym aġlar aġlaram

ķaddümi ķıldı dü-tā ġam hem-çü çerħ iŋilerem
cānuma ķılmış durur bu Ǿışķ odı kār aġlaram

---

* S’de 259a. M’de 249b.
(5b) ĥālüŋe: ĥālüme M.

10 çoħ durur derdüm zevālüm ben saŋa ķanķı birin
Ǿad idem dürlü cefādan oldum evkār aġlaram

derd-i Ǿışķımış ĥaķįķį çün ezel maķsūm olan
neyleyem nidem daħı çārem ne nā-çār aġlaram

417
der-şevķ ve Ǿarż-ı niyāz *

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

yanayım derdüŋde men bir Ǿāşıķ-ı ĥayrānuŋam
neyleyem bes mübtelā-yı derd-i bį- dermānuŋam

senüŋileyem efendį çoķ durur şükrüm saŋa
her ne ki dilerseŋ it sen ķuluŋam ķurbānuŋam

öleyin senüŋiçün dil-ber saŋa cānum fidā
nem dirįġ idem menüm nem var arada senüŋem

neylerem balı belāŋ eksilmesüŋ cāndan ħocam
bį-kesem üftādeyem bugün hele mihmānuŋam

5 başda yil topraķda yüz göŋlümde od gözümde nem
iştiyāķuŋdan yaķıldum yanaram Ǿatşānuŋam

ķo cemālüŋ gülşenine ķarşu men şeb-tā-seher
ideyim feryād u efġān bülbül-i bustānuŋam

ölürem dirilürem etegin elden ķomazam
yanaram yaķıluram yıķıluram vįrānuŋam

(10ab) M'de 11. beyit.
(11ab) M'de 10. beyit.
* S'de 259b. M'de 250a.
(1b) bes:pes M.

sen yaratduŋ her neyisem ḳuluŋam sen raĥm ḳıl
başdan ayaġa ezelden ġarḳa-ı iĥsānuŋam

yüzüni ırmaz ĥaḳįḳį ŧolanur başı üstine
işigüŋden nide çün pergār-ı ser-gerdānuŋam

418
der-Ǿarż-ı niyāz ve nümūden-i ġınā ez-māsivā*

—• — — /—• — — /—• — — /—• —

derd-i Ǿışḳuŋ vir baŋa dünyā-yı dūnı neylerem
ki menüm sensin murādum yoħsa munı neylerem

odda yanmadın virür mi rūşinā her-giz çırāġ
bes pür-āteş olmayan mužlim derūnı neylerem

dikmeyen cān-ı şüvāẓı nār-ı şevḳuŋdan Ǿalem
men firāz-ı Ǿarşa ḳoy ol ser-nügūnı neylerem

üns gülzārında dutsun bülbül-i cān āşiyān
dām-ı tende ŧutılan maĥbūs-ı tūnį neylerem

5 cān ki yilden ola yile varduġı yaħşı baŋa
ħāne-i dįv olıcaḳ dil-ħᵛān oħunı neylerem

bir göŋül kāruŋ ki baŋa Ǿāşıḳ-ı dįźār ola
ĥubb-ı şehvāta esįr olmış zebūnı neylerem

yūnusam ki maŋa mūħış görinür cān üns-i ins

---

* S’de 260a. M’de 250a.
(2a)bes:pes M.
(5b) dil-ħᵛān: dil-ħūn S.
(6a) dįźār:dįdār M.

hey ḳomaz žülmāt-ı ĥabsi baŧn-ı nūnı neylerem

men şuǾā-yı āfitāb-ı Ǿarş-ı tābı gözlerem
żavø-ı mıśbāĥı bu saḳf-ı nįl-gūnı neylerem

çün her āfet ü meĥāfetden ĥaḳįḳįye menāś
luŧfuŋ işigidürür ayruḳ ĥuśūnı neylerem

419
der-naśįĥat*

—• — — /—• — — /—• —

min-ledün ħamrından iç cām-ı müdām
yol içinde puħte ol gel ḳalma ħām

ḳomadın rehne ħarābāt-ı fenā
içre varlıḳ raħtın olmaz iş temām

perde olmasun saŋa Ǿizz ü vaḳār
Ǿışḳa ne Ǿār u ĥayā neng ü nām

mest-i cām-ı vaĥdet ol bul sermedį
Ǿįşi ħanum hey saŋa iy men ġulām

5 derd-i dįnile saǾādetlen ebed
devlet-i dünyāya ħod yoħdur devām

sen Ǿubūdiyyetde ol ŝābit ḳadem
bulmaġ istersen begüm aǾlā maḳām

bulmadı inǾām-ı ħāś-ı ĥaḳ sürer

(7a) üns-i:üns S.
(8a) Ǿarş-ı tābı:Ǿarş tābı M
* S'de 260b. M'de 250b.

Óömriçün her Øām-ı kelenām Øām

mevti irādıla kesb it intibāh
olmaġıl nāsį ki ennāsü niyām

niçe maħmūr-ı mey-i ġafletsin it
göze nerges gibi hey ħāb-ı ħaram

10 keyfe yuĥyįøl-arđa baØde mevtihā
ķıl naẓar āŝār-ı raĥmet iy hümām

Øaķlı mest ider çü bülbül ġulġul uş
ŧoldı ħoş būy-ı Øabįrile meşām

ķıl nažar bāġuŋ lisān-ı ĥālile
revnaķ-i yedØū ilā-dāriøs-selām

dest-i her-aġśānı gör įŝārı çün
bezm-i mestāna dutar yüz laØl-ü cām

mest-i bezm-i lį-meØaøllāhdan yine
curØa-ı yuĥbibkümuøllāh eyle vām

15 dutma her gülüŋ ĥaķįķį ŧaØnına
sen ķulaķ ĥaķdur Øazįzün źüntiķām

(7b) Øām-ı kelenām:Øām kelenām-ı M.
(10) keyfe yuĥyįøl-arđa baØde mevtihā (K.K. 30/50) "Arzı ölümünden sonra nasıl diriltiyor.".
(11a) Øaķlı:Øaķl M.
(13b) mestāna:mestān M. laØl-ü:laØl-i M.

420
der-naśįĥat*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

müşkil hele ķalursaŋ bu ĥālile sen dāyim
ġafletdesin açılmaz bir dem gözüŋ iy nāyım

günden güne giriye gitdüŋ kişi çün mūy-tāb
gelmedüŋe ilerü adıp daħı bir adım

ger ķuŧb-ı cihānsın yoħ elüŋden taśarruf lįk
umarsın ola ħalķ-ı Ǿālem saŋa hep ħādim

śūfį sen ķalbüŋde yoħ źevķ u śafā aślā
hey ŧoġrı müsülmān ol Ǿābidsin eger Ǿālim

5 ķurtarıbilürriseŋ öz başuŋı yaħşıdur
ol günde ki sen şeyħum eydinile lā-Ǿāmim

ķıl ĥayret-i Ǿışķ içre sen Ǿaķlı ĥaķiķį ġarķ
Ǿāşūb-ı zamānı ķo ŧuymak saŋa ne lāzım

421
der-sükr

•• — — / • — • — / •• —

ķomadı cān u dilde Ǿışķ ārām
olmadı bu göŋül baŋa daħı rām

Ǿaķlı ĥayrān u cānı āşüfte
ķıldı yüz göstereli ol meh-i tām

---

* S'de 261a. M'de 251a.
(4a) śūfį sen: śūfįsin ü S. aślā:aślān M.

biz ħarābātiyüz ħarāb u mest
olalum śūfį sen götür įbrām

žāhir olmadı şevķ-ı şuØle irüp
tįġ-ı bürrān ķomayınca niyām

5 gel bu tertįb-i tenden ol Ǿārį
Øārı ķo hey bize neng ne nām

ne ķadar müflisi yavuz iderüz
hele bu curǾadan yine biz vām

śūfįyi gör henūz nįm mestį
eyledi şol dem içre merd-i temām

düşdi ayaħdan olıban ser-mest
śūfį vaĥdetden almadın ele cām

kāmurān-ı ĥaķįķį isterisen̄
ŧaşra baś varlıġun̄dan imdi dü kām

422
der-inśāf*

• — — / • — — / • — — / • —

i ĥaķ mü□nibem çoķ günāh itmişem
Øamel defterini siyāh etmişem

riyāyıla iy veh ki aǾmālümi
ķamu żāyiǾ idüp tebāh itmişem

(3ab) M'de kenarda.
(4b) tįġ-ı: tįġ M.
* S'de 261b. M'de 252a.

ne bilsün ħalāyıķ ki her Øaybuma
bu şūfįlıġı men penāh itmişem

taśavvuf tesellüs degüldür ki men
bu tezvįri özüme rāh itmişem

5 śanur derd-i dįn var göŋülde gören
yalandur şu deŋlü ki āh itmişem

gözüm ħāb-ı ġaflet dirįġ örtdi men
ne insāf u ne intibāh itmişem

ķaçan şāh-ı maØnį cemāl ide Øarż
aŋa śūret-i ĥabsigāh itmişem

nice rāh-ı taĥķįķ açılsun dirįġ
çü taķlįdi men yola çāh itmişem

10 varılmadı yol gerçi yol Øazmini
zemān oldı çoķ sāl u māh itmişem

hele lüŧf u ihsān senüŋ Øafv ķıl
ħaŧįøātı kim yā ilāh itmişem

hemān lüŧfuŋ umar ĥaķįķį ŧaleb
ne māl u ne Øizz ü ne cāh itmişem

(4a) degüldür:degildür M.

423
der-meskenet ve Óarż-ı niyāz*

•• — — / •• — — / •• — — / •• —

Óacebā men bu cihān içre ne sevdāluyam
ki ne uślu yam u bellü ne ħanum delüyem

bir ayaķ toprağı miskįnem ü śanma ħod-bįn
żaÓfuma muÓterifem men ķamudan aluyam

şermesāram men erenler arasında yüzüm
yoķ durur varamadum yollarını odluyam

ne kemālüme ķılıp tekye neme sevineyim
baķıp eksükligüme āh ki pür- ķayġuyam

5 maŋa tevfįķuŋı yā-rabbi refįķ eyle ki men
gelmedüm hįç śalāĥıyyete gey yatluyam

niderem fāyide ne vire ĥayāt-ı hissiye
maŋa sen olmayıcaķ rūħ hele dut bir ölüyem

bį-ħaber ķılmayıcaķ sükr ĥaķįķį Óışķuŋ
meni aśśım ne dutam Óāķılem ü pür bilüyem

424
der-Óarż-ı niyāz*

— — •/ —• — • / • — — • / — • —

---

* S'de 262a. M'de 252a.
der-meskenet ve Óarż-ı niyāz: der-meskenet ve Óarż M.
(2b) ķamudan:ķamu dem S.
(4b) eksükligüme: eksükligime M.
* S'de 262b. M'de 252b.

ḳaddüm bükildi derdile çün çeng iŋilerem
baġrum delindi ney gibi dil-teng iŋilerem

ḳıldı serāsime meni sevdā-yı Ǿışḳuŋ uş
bilmen ki ne ḳılam olıban deng iŋilerem

gülbanġı Ǿışḳuŋuŋ dil ü cāna ne velvele
bıraḳdı eylerem aŋa āheng iŋilerem

Ǿāḳıl ne denlü serzeniş eylerse eylesün
men derd-i Ǿışḳa eylemezem neng iŋilerem

5 çoḳ derdi zāhiduŋ daħı ŧaǾnın mı diyesin
yaġar başuma her yaŋadan seng iŋilerem

ser-tā-ser istenürse cihānda bulınmaya
bir şimdiki zamānda ki hem-reng iŋilerem

beź-kįş nefsüŋ itdügi her dem Ǿadāveti
eylemeye kişiye yüz efreng iŋilerem

pįrem żaǾįf varmaġa yol veh ki kuvvetüm
yoħdur dirįġ merkeb-i ten leng iŋilerem

yā-rab ĥaḳįḳį ḳuluŋa Ǿavn nefs-i şūma
eyler uş anuŋıla ḳatı ceng iŋilerem

425
terciǾ-i āşufte

— • — — / — • — — / — • —

(3a) Ǿışḳuŋuŋ:Ǿışḳuŋ M.
(7a) beź:bed M.
(9b) ceng:- M.

yanayım derdüŋde men ħoş yanayım
cānuma urduŋ çün āteş yanayım

dikdi leşkergāh-ı cānda çün Ǿalem
bu şüvāẓ-ı nār-ı ser-keş yanayım

şemǾ gibi uçdan uca rūz-ı şeb
gözlerümden aħıdup yaş yanayım

ŧoġrasun bağrum ġamuŋ maķrāżı men
ayaġ altına śalup baş yanayım

5 āteş-i dilden iĥāŧa eylesün
ulaşıp dü penc hem şeş yanayım

ķalmasun rāĥat tenümde bu ġam-ı
Ǿışķıla olup müşevveş yanayım

Ǿaķl lā-yaǾķıl ĥaķįķį olıcaķ
sūkrden yaşum ide reş yanayım

derd-i Ǿışķuŋdan yitişdükçe Ǿatā
cān u dil dir rabbenā etmim lenā

yüregüm derdiledür baş yanayım
yoluŋa cān terk hem baş yanayım

10 Ǿışķuŋa olsun be-küllį münķalib
varlıġum hem iç ü hem ŧaş yanayım

bir zübāna ķalayım dükeneyim
ne ķuru ķalsun u ne yaş yanayım

(3b) aħıdup:aħıdıp S.
(4a) maķrāżı: mıķrāżı M.
(4b) śalup:śalıp S.
(6b) olup:olıp S.
(8b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) “Ey Rabbimiz (nurumuzu) bizim için tamamla.”.

ideyim bülbül gibi āh u fiġān
gözlerümden aḳıdup yaş yanayım

çevreden baḳanlar ide serzeniş
üstüme yaġduralar ŧaş yanayım

derd-i Óışḳuŋda ideyim śarf bu
Óömri yaşaduḳça men yaş yanayım

15 çün belā meydānına baśdum ḳadem
ol ĥaḳįḳį bes belā-keş yanayım

derd-i Óışḳuŋdan yitişdükçe Óatā
cān u dil dir rabbenā etmim lenā

yanayım Óışḳ odına men yanayım
tā ki ĥākister ola ten yanayım

yanayım Óışḳūn odıdur māyide
maŋa hem selvā vü hem men yanayım

yanayım Óışḳuŋ odıdur fāyide
maŋa hem enbār u ħırmen yanayım

20 yanayım Óışḳuŋ odıdur cān u dil
maŋa çün hem çişm-ü rūşen yanayım

yanayım Óışḳ odına yanmaḳdurur
maŋa çün tedbįr-i iĥsān yanayım

yanayım Óışḳ odıdur tįr-i belā

(12b) aḳıdup:aḳıdıp S.
(13a) çevreden:çevre M.
(15b) bes:pes M.
(16b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) "Ey Rabbimiz (nurumuzu) bizim için tamamla.".
(18a) māyide: māøide M.
(19a) fāyide: fāøide M.
(20b) çişm-ü: çişm S.

hem siper hem maŋa cevşen yanayım

yanayım taĥsįn eger teşcį Ǿ ide
men ĥaķįķį dost u düşmen yanayım

derd-i Ǿışķuŋdan yitişdükçe Ǿatā
cān u dil dir rabbenā etmim lenā

25 Ǿışķa cānum mübtelādur yanayım
Ǿāşıķa yanmaķ śafādur yanayım

ġarķ-ı nūr olmış yananlar Ǿışķuŋa
men de yanarsam revādur yanayım

işbu zāhirdür ki bāŧın gözine
Ǿışķuŋ odı rūşinādur yanayım

mevt-i įrādį bu Ǿışķ içre bize
ħoş ĥayāt-ı cān fiźādur yanayım

yanayım sırr-ı tüǾizzü men teşā
Ǿāşıķa maĥv u fenādur yanayım

30 yanayım bildüm fenā-ender-fenā
ki beķā-ender-beķādur yanayım

yanayım gördüm ĥaķįķį Ǿışķ eri
merd-i meydān-ı belādur yanayım

derd-i Ǿışķuŋdan yitişdükçe Ǿatā
cān u dil dir rabbenā etmim lenā

Ǿāşıķam iy dost Ǿāşıķ yanayım
şemǾa yanmaķdur yaraşıķ yanayım

(24b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) “Ey Rabbimiz (nurumuzu) bizim için tamamla.”.
(32b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) “Ey Rabbimiz (nurumuzu) bizim için tamamla.”.

yanayım gelsün teferrüc eylesün
çevre yanumdan ĥalāyıķ yanayım

35 yanayım ne dirse Ǿārum yoķ disün
müǿmin ü münkir münāfıķ yanayım

maǾden-i āteş midür ki arturur
Ǿışķ odın bu ķalb-i ħāfıķ yanayım

yanayım dil levĥı pāk olsun ki ola
feyż ta Ǿilm-i ĥaķāyıķ yanayım

yanayım mestem ki men dilemezem
olduġum bir laĥža ayıķ yanayım

ħırmen-i hestįye men od urmışam
iy ĥaķįķį çün bevārıķ yanayım

40 ***derd-i Ǿışķuŋdan yitişdükçe Ǿatā***
cān u dil dir rabbenā etmim lenā

yanayım men derdümendem yanayım
bir ġarįb-ü müstemendem yanayım

yanayım dāġ-ı ġam-ı Ǿuşķuŋda men
gāh Ǿūdugāh sipendem yanayım

ŝānį-i hestįden aġdı dūd-ı telħ
çarĥa men şįrįn çü ķandam yanayım

Ǿāşıķam Ǿışķam gehį maǾşūķdan
cān u dil boynına bendem yanayım

45 sen nice yanmayasın iy çūb-ı ħuşķ

(37b) feyż:feyż-i M.
(40b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) "Ey Rabbimiz (nurumuzu) bizim için tamamla.".
(41b) ġarįb-ü: ġarįb-i M.

men çü boynuŋda kemendem yanayım

al sebaḳ menden lisān-ı ĥālile
sūĥte men saŋa pendem yanayım

müflis-i kūy-ı muġān olduŋsa sen
iy ĥaḳīḳī men levendem yanayım

derd-i Øışḳuŋdan yitişdükçe Øatā
cān u dil dir rabbenā etmim lenā

yanayım men nār-ı Øışḳam yanayım
lemØa-ı envār-ı Øışḳam yanayım

50 yanayım ger āteşem ger nā-ħoşam
her neyisem bār-ı Øışḳam yanayım

yanayım ger bülbülem ger ġulġulam
ger gülem gülzār-ı Øışḳam yanayım

her ki bī-yubsır gözinden baḳa yüz
gösterem esrār-ı Øışḳam yanayım

bu senāyī göricek menlā meni
bilesin Øaŧŧār-ı Øışḳam yanayım

gāh manśūram gehī men śūr-ı Øışḳ
yanayım berdār-ı Øışḳam yanayım

55 yanayım olsun ĥaḳīḳī varlıġum
maĥv men īŝār-ı Øışḳam yanayım

derd-i Øışḳuŋdan yitişdükçe Øatā
cān u dil dir rabbenā etmim lenā

(48b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) "Ey Rabbimiz (nurumuzu) bizim için tamamla.".
(56b) rabbenā etmim lenā (K.K. 66/8) "Ey Rabbimiz (nurumuzu) bizim için tamamla.".

oħı bu terciǿi ki āşuftedür
sırr-ı maǾnį aŋlamayan ħuftedür

yā-rab aç ķamumuzuŋ göŋli gözin
göstere maǾnį cemāli tā yüzin

niçe bir dünyā ġamını yiyelüm
Ǿāşıķā ne allah allah diyelüm

60 yüz çevürelüm bu dünyā zehrine
ŧālalum bu dürr-i maǾnį baĥrına

merd-i maǾnį olalum ġavġāyı ķoŋ
ehl-i taķvā olalum fetvāyı ķoŋ

tā ebed ser-mest ü şeydā olalum
cūşiş-i Ǿışķıla deryā olalum

rabbenā yā-rabbenā yā-rabbenā
bir dem itme bizi Ǿışķuŋdan cüźā

426
der-sükr*

— — • / • — — — / • • —

Ǿışķuŋ ķadeĥin nūş eyleyelüm
deryā gibi ħoş cūş eyleyelüm

burķaǾ götürüp nā-geh bu ķamu
ħalķuŋ gözüni yaş eyleyelüm

ķılana nażar maǾnį yüzine

---
* S'de 265b. M'de 255a.
(2ab) M'de yok.

der-ĥāl anı bį-ħoş eyleyelüm

şeb-nem niçe gün tābına doyar
bes śūreti rū-pūş eyleyelüm

5 tā ġāyib ola bu kevn-i fesād
ol yüze gözi ŧuş eyleyelüm

yola girelüm yāra irelüm
hey nice bir uş uş eyleyelüm

iniş ü yoķuş görsün bile ķuş
göŋül bize baş ħoş eyleyelüm

Ǿışķuŋ ġamınuŋ leşkerkeşine
ķonmaġa evi boş eyleyelüm

remzine ĥaķįķį dil-şüdenüŋ
bir dem teni hep gūş eyleyelüm

427
der-sükr*

• — — — / • — — — /• — —

künūz-i feyżiǿr-raĥmāna geldüm
rumūz-ı Ǿallemeǿl-ķurǿāna geldüm

çü gördüm rāyet-i naśrun minallah
açıldı cān atıp meydāna geldüm

belādan śanma kim yüz döndürem baş
elümde men yola merdāne geldüm

(7a) ü:- M.
* S'de 265b. M'de 255b.

ne var ger ḳaŧre-i ħurdįyem evvel
hele uş cünbiş-i Ǿummāna geldüm

5 çekerken cānı gird-āb-ı taĥayyür
ne ŧān ger ġarḳ olam ŧūfāna geldüm

dürefşān olsa göz göŋlüm odından
Ǿaceb mi ḳulzüm-i Ǿirfāna geldüm

cemāl-i gülşenine murteḳıbdur
göŋül ne bāġ u ne bostāna geldüm

ne dilde meyl-i naħl u źātüǿl-ekmām
ne bu źüǿl-aśfi veǿr-reyĥāna geldüm

niderem zerḳı çün rezzāḳı buldum
hey atdum küfri men įmāna geldüm

10 Ǿaceb mi ħuşk-leb yansam Ǿataşdan
ger adum ādem ol dem yana geldüm

ĥaḳįḳį Ǿışḳı tā bu ĥabs-i tenden
meni ḳurtardı rāzı cāna geldüm

428
der-inśaf u Ǿitirāf*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

ġafletden açılmaz gözüm uyanmadı iy veh nidem
ten ĥaẓẓını terk eyleyüp uśanmadum iy veh nidem

(8a) u:- M.
(8b) źüǿl-aśfi veǿr-reyĥān (K.K. 55/12) “Hoş kokulu bitkiler vardır.”.
* S’de 266a. M’de 256a.

nefsüm murādın ḳılmaġa ĥāśıl bu Øömri eyledüm
żāyiØ yılaram ermedin üşenmedüm iy veh nidem

bu nefs-i şūmı bį-temįz her ne ki ārzūlar aŋa
virmege ĥaḳdan men anı utanmadum iy veh nidem

bunuŋ Øabes saØyinden uş ḳurtılamadum çāre yoḳ
men nefs elinden dünyede diŋlenmedüm iy veh nidem

5 bir delülikler işlerem kim anı ŧıfl işlemeye
śaç saḳal aġardı henūz uślanmadum iy veh nidem

gāhi Øayāl endįşesi Øāşıḳlaruŋ pūşįyesi
degül erenler ħaśletin ögrenmedüm iy veh nidem

her işümi tevfįż idüp śāĥib-dile yol varmadum
yaŋlışlarum çoḳ uluya iş ŧanmadum iy veh nidem

şeyħlıḳ adın daḳınduġum aśśı nedür daħı henūz
çün men irādet ŧonını ŧonanmadum iy veh nidem

Øömrüŋ kemāl-i āħire irdi ĥaḳįḳį daħı sen
ŧıfliyyeti elden ḳoyup uśanmadum iy veh nidem

429
der-sükr*

— — •/— • — •/•— —•/— • —

men şemØı gibi cismi vü hem cānı yaḳmışam
Øışḳ Øāteşinde įni vü hem ānı yaḳmışam

(7a) varmadum:virmedüm M.
* S’de 266b. M’de 256b.

pervāneyem ki cān atıban şemØ-ı vaĥdete
ẓulmāt-ı keŝreti vü adı sanı yaķmışam

dįvāneyem ki defterine varlıġuŋ men od
urup varaķ varaķ bil o dįvānı yaķmışam

ẓāhir ne bilesin meni sen ķanda bulasın
çün men bu yolda ẓāhir ü penhānı yaķmışam

5 tā dikdi dilde salŧanat-ı Øışķ sancaġı
biŋ tāc-ı taĥt-ı ķayseri ħaķanı yaķmışam

Øirfān cemāli göstereli bu telaøluø-ı
idrāk-ı fehm Øāķıl-ı nādānı yaķmışam

hey var ŧabįb sen başuŋ aġrıtma yoluŋa
bu derdi çün-ki ben niçe dermānı yaķmışam

erlikden urma dem yüri destān-ı rüstemi
aŋma maŋa ki sām-ı nerįmānı yaķmışām

bir naØrayıla hey çek elüŋ ki ĥaķįķį men
çevgān nolur ki Øarśa-ı meydānı yaķmışam

430
der-şükr*

— — • / • — • — / • — —

ķılan yine baĥrı bize bir cām
bir curØa daħı idip hele vām

nūş eyleyelüm ki ħ^{v}āh u nā-ħ^{v}āh

(5ab) M'de kenarda.
* S'de 267a. M'de 256b.

mest eyledi bizi kām u nā-kām

her kimi sevāķ-ı śıfātı
esritmedi puħte olmaz ol ħām

zerķumuza baķma mey-perestüz
rüsvā vü melāmetį vü bed-nām

5 bir curǾaya śatmışuz dü-kevni
olmaz bize Ǿaķl-ı pįr-i ibrām

bu mey-gede Ǿarşdandur aǾlā
irmez buŋa nerdübān-ı efhām

śıġmaz buŋa zühdüŋ śalāĥuŋ
aŋılmadı bunda küfr ü islām

çün berķ ideli menāzili ķaŧǾ
Ǿavķ eylemedi şühūr u aǾvām

bį-kām u dehān urur o lebbeyk
yoķlıķ ĥareminde geydi iĥrām

10 biz ħod śuya śalmışuz kilįmi
birdür bize medĥ ü źemm ü düşnām

zāhid yüri Ǿizzetüŋ saķın sen
śūfį yüri virdüŋ oħı her şām

naśb itdi hele bugün ĥaķįķį
meydān-ı melāmetįde aǾlām

(2a) ħ^{v}āh u nā-ħ^{v}āh:ħoh u nā-ħoh S.
(9a) urur:arar M.
(10a) kilįmi:kelįmi M.

431
der-sükr* [*]

derdüm yiŋilendi yine yandum yandum
men odlara ġarḳ olup uyandum yandum

Ǿışḳ odına men daħı inanmazıdum hįç
çün başuma geldi uş inandum yandum

gülbāngı Ǿışḳuŋuŋ irişdi semǾuma
uyħudan açup gözüm uyandum yandum

ne zelzeledür ne velvele ne efġān
men rūz-ı ḳıyāmet oldı śandum yandum

5 berḳı ki cemālüŋüŋ ŧoḳundı ḳalbe
men başdan ayaġa uş dükendüm yandum

olduġın Ǿömrümüŋ ki sensüz żāyiǾ
bildüm ḳamudan neden uśandum yandum

ŧaŋ mı yürisem elüm bu dirlikden
men zehr-i firāḳ içip çü ḳandum yandum

şükr aŋa ki degül yavan hele dirligüm
her laĥžamı zehr-i ḳahra bandum yandum

feryād u ĥaḳiḳį āh elüŋden śad āh
kim men saŋa yiltenüp uzandım yandum

---

[*] S'de 267b. M'de 257a. Bu şiirde vezin sorunludur. Hece vezni kullanılmış olabilir.
(5a) cemālüŋüŋ: cemāliŋüŋ M
(6b) neden:nidem M.
(8ab) S'de yok. M'de kenarda.

432
***der-sükr**[*]*

men āteş-i iştiyāḳa yandum yandum
kim śabr idiser firāḳa yandum yandum

göŋlüm odunı görüŋ daħı arturdı
gözüm yaşı aḳa aḳa yandum yandum

hey men niderem cihānı cānı sensüz
kimüŋle dutam Ǿalāḳa yandum yandum

çıḳsun aça aça tütünüm uş fürḳat
zehri irişüp meźāḳa yandum yandum

5 odlar tütünden āhumuŋ hem çıḳsun
bu satĥ-ı sebǾ-i tıbāḳa yandum yandum

bu derdile yüregüm yaġın ĥaḳīḳī men
şemǾı gibi yaḳa yaḳa yandum yandum

433
***der-sükr**[*]*

nem ḳaldı menüm cihānda yandum gitdüm
çak oldum efendi uş uşandum gitdüm

men ħod yüregüm yaġı gibi dildāruŋ
şevḳından eridüm uş dükendüm gitdüm

men Ǿişretine urup munuŋ püşt-i pā

---

[*] S’de 268a. M’de 257b. Bu şiirde vezin sorunludur. Hece vezni kullanılmış olabilir. (4ab) S’de yok.
[*] S’de 268a. M’de 257b. Bu şiirde vezin sorunludur. Hece vezni kullanılmış olabilir. (3a) urup:urıp S.

her Øizzetini görüp uśandun gitdüm

yüz salŧanāt-ı milk-i cihān bir pūla
men yüz çevürüp bu mülke döndüm gitdüm

5 şāhuŋ bir işāretine mevķūfam uş
irdükde kefen ŧonum ŧonandum gitdüm

devletdür erenlerüŋ cemālin görmek
men ol hevese yola ķuşandum gitdüm

her nükte-i mermūz-ı ĥayāt-ı tāze
anuŋla gözüm açıp uyandum gitdüm

yoķ ķuvvet-i bāŧına menüm inkārum
men sırr-ı meşāyıħa inandum gitdüm

çoķ cürmi ĥaķįķįnüŋ ilāhį Øafv it
ol ħacletile ġarķ olup utandum yandum

434
ķāfiyetüøl-nūn ķaśįde der-meźemmet-i Øucb*

• — — — / • • — — / • — — — / • • —

göŋüllere giriben ol çü Øışķ śadrınişįn
cigerde ķayna ki ser-çeşmesin Øaceb şįrįn

neçün çü mūm olasın bį-ĥalāvet iy bį-derd
yan imdi Øışķa vü şuØle vir iy çırāġ-ı dįn

ne barmaġıla sitāre gibi ya göstereler

(9ab) S'de yok.
* S'de 268b. M'de 258a.
(2b) çırāġ-ı: çerāġ-ı M.

ħuşįdi şüphesüz olsaŋ güneş gibi taØyįn

ne deŋlü ŧāØat idierseŋ ĥużūrsuz ķamu hįç
Øamellerüŋ ķamusı recm ola çü dįv-i laØįn

5 saķın ki Øucbile maĥrūm ķalmayasın ebed
temerrüdile çü merdūd olur ķamu ĥoź-bįn

şikeste dillere topraķ özüŋi eyle dime
niķāb-ı śūrete baķıp ħalaķtehü min ŧįn

ķamudan özini görüp kem eylemekdür güm
ħumūl perdesi içre ki Øāşıķa āyįn

çü faķrıla idinüp faħr eydüridi rasūl
tażarruØıla ki allahümme aĥyįni miskįn

ne yigi eyledi taØlįm ol yüzi ŧāha
sen anı işle saŋa hem ki göstere yāsįn

10 sen ümmet-i şeh-i levlāk ki ħādimidi aŋa
şu ki oldı śaf-ı mekįnin muŧāØa ŝemme emįn

maŋa netük variken sırr-ı lāmekān içre
neyidi saŋa ĥarįśi ki bulasın temkįn

bugün ħarābe-i dünyā içinde ħōr çü būm
sezā mıdur saŋa cüz bām-ı ķaśr-ı Øılliyyin

çü mār-ı mūr niçündür ya meskenüŋ żulmet
yüzüŋle rūşeniken hem bu cümle rūy-ı zemįn

baķ ol selįŧaya sen gör ki nice ditrersin
yüzüŋe ĥasretiken ħuld içinde ĥūrun Øįn

(4a) ĥużūrsuz: ĥużūrsız M.
(6b) ħalaķtehü min ŧįn (K.K. 7/12) "Onu çamurdan yarattın dedi.".
(10b) mekįnin muŧāØa ŝemme emįn (K.K. 82/20) "Güçlü ve arşın sahibi, O orada sayılan, güvenilen (bir elçi)dir.". şu ki:şuŋa M.
(13b) yüzüŋle:yüzüŋe M.

15 neçün çü ĥāmıla olduŋ Ǿaceb ya sen kil-ħor
biter çü bāġda tįn ger degüliseŋ tinnįn

ḳıl imdi şevḳ-ı perini açup yine pervāz
ki bārı daħı ġamı ħar neye ya atup ya zįn

hevesdedür ide yüzin hilāl raħşuna naǾl
ŧalebdedür ide özin ki mįħ hem pervįn

murādiken bu Ǿaceb ki mürįd olamaduŋ
ŧaleb yolında ne ġayret olur bu hey taĥsįn

güneş gibi ola gör yik süvāra seyrüŋde
sitāre leşker-i dü-tā ki rūyı śuyı kemįn

20 taǾayyünāt niḳābın eger ḳılayduŋ refǾ
cemāl-i Øayn Ǿayānuŋ olaydı bį-taĥmįn

çeker ĥaḳįḳįyi girdāb-ı ĥayrete Ǿışḳuŋ
çü ser-firāz olur ol mevc-i baĥr-ı bį-teskįn

435
der-taĥķįķ-i śalāt-ı rūĥ*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

dāġ urmayınca çehre-i cānuŋda derd-i dįn
irmek gümān ola saŋa bu şuǾle-i yaķįn

el-hamdüliǿllah itdi bu per vardı kār-ı ħalķ

(15a) neçün:niçün M.
(19a) seyrüŋde: sįrüŋde M.
(21a) ĥayrete: ĥayretde M.
[*] S'de 269a. M'de 258b.

śırr-ı śalāt-ı rūĥı ki miØrāc-ı müømiņ

ķıldı cemāl-ı kaǾbesini ķıble cānuŋa
oldı imām-ı şemØ-ı dili cemØ-ı mürseliņ

çün çarħa ire nāle-i iyyāke naØbüdüŋ
gösterde celve çehre-i iyyāke nesteǾiņ

5 hey maĥv-ı źātıla diyüŋüz ihdināøś-śırāŧ
ķalmayasız ki ten żulümātında đālliņ

ķalmaķ neçün ġayābet-i cubb içre eyledüŋ
boynuŋa çünki veØteśımū ĥablin-i metiņ

dut bu gümānı şerǾ-ı şeh-i mā rāmeyteden
bed-kiş nefsüŋ açmaya tā leşker-i kemiņ

zāhid eŝer göremedi bu Ǿışķdan Øayān
ŧuymaz niteki cān u cihān varlığın ceniņ

aŋlar ĥaķiķi gözi olan yol nişānını
şol dem ki ola şuØle-i ħurşid-i ber cebiņ

436
der-tekźib-i müddeØiyān-ı bi-maØnā *

— •• — / • — • — / — • • — / • — • —

dünye ĥariśi ger diye ehl-i tariķatam yalan
eyde ya mübtediØ ki men ehl-i ĥaķiķatam yalan

(2a) kār-ı: kār M.
(4a) iyyāke naǾbüdü (K.K. 1/5) "(Rabbimiz) ancak sana kulluk ederiz.".
(4b) iyyāke nesteØiņ (K.K. 1/5) "Ve yalnız senden medet umarız.".
* S'de 269b. M'de 259a.

terkile Ǿalāmeti olduġı mütteḳį naḳį
ehl-i dilüŋ ve ger diye śāĥib-i kisvetem yalan

terk-i ĥabįb-i ŧālib-i cįfeye eydicek kilāb
didügi ehl-i ĥālam ol ehl-i kerāmetem yalan

cerrile Ǿömri dünyenüŋ cemǾına ħarc iden eger
eydürise ki śābir-i genc-i ḳanāǾatem yalan

5 kendüyi şeyħi emrine itmeye teslįm temām
olmaya śādıḳ eyde ger ehl-i irādetem yalan

her ki ĥużūr-ı bāŧını olmaya ol hüźāya yol
bulmadı ger diye ki men ehl-i vilāyetem yalan

Ǿizzet ü cāha aldanan ger diye dünyeden ḳamu
çekdüm elümi sākin-i cāy-ı ferāgatam yalan

idegör ictihād ki dünye meşaḳḳat evidür
her ki ol eyde men bugün dünyede rāĥatam yalan

ben de Ǿibādet ideyim taŋrıya ḳūl muĥammede
mübtediǾ ümmetem dimez ger diye ümmetem yalan

10 şimdi đalālet ehlinüŋ ekŝeri dir ki mehdiyem
mürşidem iş bu Ǿāleme şemǾ-ı hidāyetem yalan

naśśa muvāfıḳ olmayan ḳavle muśaddıḳ olma ger
eyde ĥaḳįḳį ḳāǿil-i ḳulzüm-i ĥikmetem yalan

(2a) Vezin bozuk.
(5a) şeyħi:şeyħ M. teslįm:teslįm-i M.
(6a) hüźāya: hüdāya M.

437

der-naśįĥat baĥr-ı basįt taķtįØa müstefØilün feØūlün müstefØilün feØūlün* [*]

— — • — / • — —/— — • — / • — —

yol şöyle vāżıĥiken Øillet ne seçemezsin
cemØ itdügüni göŋlüŋ yoħ yine śaçamazsın

yüklü ħo yol varımaz ķalduŋ dirįġ sen de
maķśūda irmegiçün ķanad yoġ uçamazsın

irden geçenler aldı menzil kişi belürdi
irte Øalāmeti uş sen daħı göçemezsin

ġāfil yatursın uyı tā ki dine keşefnā
Øanke ġıŧāøeke sen çün gözüŋ açamazsın

5 iy nefs in isteŧaØtum en tenķuźū oķırsın
yoķdur nüfūźa ķudret sende ħo geçemezsin

ķılsaŋ ne bes iŧāØat ol gün ki vaØde ire
ķurtılmaġa ecelden bildüŋ ki ķaçamazsın

yüz zehriyile ķahrın nūş eyledüŋ cihānuŋ
bir curØa-ı meĥabbet cāmından içemezsin

dünye kelāmına yüz ŧon geydürürsin ammā
bir kisve bu irādet ķaddine biçemezsin

śūretde sen ĥaķįķį dil-ħasteyi bilürsin
maØnį yüzinden ammā ŧoġarsa seçemezsin

---

[*] S'de 270a. M'de 259b.
der-naśįĥat baĥr-ı basįt taķtįØa müstefØilün feØūlün müstefØilün feØūlün: der-naśįĥat S.
(4a) yatursın: yatursun M.
(5a) tenķuźū: tenķudū M. oķırsın: oķursın M
(6b) ķurtılmaġa: ķurtulmaġa M.

438
neśāyıĥ der-naśįĥat*

• •— •— /• — —/• •— •— /• — —

ḳo çürük hevesleri geç i delü göŋül hevādan
gözüŋ aç bir uçmadın dön bu Ǿömr ḳuşı yuvadan

göre Ǿömriyile yıla ne hevesde virdiyile
hele vaḳtidür ki ḳıla yine tevbe her ħaŧādan

bu belālu ħasta göŋlüm bu menüm şikeste göŋlüm
bu ġamıla beste gönlüm ŧola tā ki rūşinādan

niçe bir ġurūr u ġaflet ne belā durur ne āfet
saŋa Ǿizz ü nāz şöhret ki ayırdı muḳtedādan

5 seni nefs ḳıldı maġrūr ḳodı bātınuŋı bį-nūr
ide varduġınca uşdur ki ĥużūr-ı evliyādan

niçe bir iy nefs-i āśį ḳoyıban rah-ı ħalāśı
idesin ya ħod maǾāśį sen utanmadın ħüźādan

hele umaruz ki iy ĥaḳ ḳılaśın bizi muvafıḳ
ki göŋül ü cān muĥaḳḳaḳ geçe meyl-i māsivādan

ŧola derd-i Ǿışḳıla cān ola maǾrifetde dil kān
aça gözi nūr-ı Ǿirfān yine ḳurtara ġıŧādan

ire şuǾle-i tecellį ola tā göŋül tesellį
hele bu durur temennį bize luŧf-ı pādişādan

---

* S’de 270b. M’de 260a.
(1b) Vezin bozuk.
(6b) ħüźādan: ħüdādan M.

10 bu zebūr-ı Ǿışḳı ezber idip eylegil muĥayyer
dil ü cānı iy birāźer yine söz idip nüvādan

yine ḳulzüm-i meǾānį güherinden armaġanı
getürüp ĥaḳįḳį cānı göŋüli pür it śafādan

439
nažįre der-naśįĥat*

• •— •— /• — —/• •— •— /• — —

yine düşdi cāna āteş çü cemāl-i cān-fizādan
yine ŧoldı ĥücre-i dil bu fürūġ-ı rūşinādan

hele ḳalbi teng ü tārįk ḳoma hem-çü seng çün rįk
yine geldi nükte bārįk dile şevḳ-ı dil-rübādan

ḳanı rūy-ı rāy-ı zįbā ḳanı göz ki ola bį-nā
lemeǾān-ı ŧūr-ı sįnā göre ḳalb-i pür-śafādan

çü ħayāli açdı rev-zen dil ü cānı ḳıldı gülşen
dil uyardı şemǾ-ı rūşen yine pertev-i ħüźādan

5 gel i Ǿışḳ-ı yār-ı zįbā ki sen itdüŋ uş hevįdā
dili bį-kerāne deryā bu śıfāt-ı kibriyādan

saŋa cān içinde yollar ide pāk olan göŋüller
ḳoħuŋı alursa güller yire dökile ĥayādan

ḳo đalāleti ĥulūlı sen işitme bang-ı ġūlı

(10b) birāźer: birāder M.
* S'de 271a. M'de 260b.
(2b) geldi:ŧoldı M.
(4b) ħüźādan: ħüdādan M

iy delü śapıtma yolı bu ŧarįķ-ı evliyādan

çü delįlüŋ ola ķurøan bulara bu śubĥ-ı Øirfān
yine ķurtara göŋül cān ki bu ĥabs-i tenginādan

dili ĥažž-ı tenden it dur ki ġıdā-yı cān ola nūr
teni cānı nice rencūr idesin sen imtilādan

10 ger uma Øaŧā revādur şu ki ķapuda gedādur
velį ol ki pādişādur nite ged ide gedādan

ne göŋüldeki ĥaķįķį vire şuØle āteş-i Øışķ
yüz ur eyle şeyøulillah o maØden- i żiyādan

440
***nažįre der-naśįĥat**[*]

• •— •— /• — —/• •— •— /• — —

götür i nigār burķaØ bu cemāl-i cān-fizādan
dil ü cānı eyle gülşen bu fürūġ-ı rūşinādan

ķoma ķalbi teng ü tārįk hele hem-çü seng çün rįk
gele tā meØānį bārįk dile şevķ-ı dil-rübādan

dile ve'kürisme rabbik ġalebātın eyle mālik
çü tebettülile sālik yuma göz bu māsivādan

heyemān-ı Øaķl-ı şeydā ġaleyān-ı ķalb-i deryā
lemeØān-ı ŧūr-ı sįnā göre pertev-i ĥüźādan

(10a) ķapuda gedādur :fāøide revādur M.
(10b) ged:gey M.
[*] S'de 271b. M'de 261a.
(2b) M'de kenarda.
(3a) M'de kenarda. ve'kürisme rabbik (K.K. 73/8) "Rabbinin adını an.".

5 feiźā ferağte fenśab şehi cehdin eyle mekseb
ki şuØāØ-ı nahnü aķreb ire luŧf-ı pādişādan

bu mevāhib ü nevāle bu Ǿaŧā-yı ẕüǿl-celāle
aŋa uymadın kemāle ya kim irdi evliyādan

niçe niçe bir fużūlı ķo bu fiØl ü mekr ü ġūlı
yüri rast azıtma yolı hele şerǾ-ı muśŧafādan

ire Ǿışķ-ı bį-nişāna ķıya her ki cism ü cāna
dil-i baĥr-ı bį-kirāna ide menbaØ-ı seħādan

ne göŋüldeki ĥaķįķį olurısa ĥubb-ı mevlā
ola derd-i Øışķ evlā aŋa żulmet-i hevādan

441
nažįre ķaśįde der-beyān-ı aĥvāl-ı bātın*

• •— •— /• — —/• •— •— /• — —

eŝer irişen göŋüller bu meĥabbet-i ħüźādan
güźer idüp el yumışlar ķamu meyl-i māsivādān

olana bu Øışķ-ı śaydį ne cihān ü cism ķoydı
çü bu ism-i resmį buydı aŋa źevķ irip fenādan

unıdup bu ħāś u Ǿāmı ķodılar bu neng ü nāmı

(4b) ħüźādan: ħüdādan M.
(5a) feiźā ferağte fenśab (K.K. 94/7) "Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul ve yalnız Rabbine yönel."
(7a) fużūlı:fuśśūlı M.
* S'de 272a. M'de 261a.
(1a) ħüźādan: ħüdādan M.
(3a) unıdup:unıdıp S.

bıraġıp bu dām-ı kāmı ḳamu uçdılar yuvadan

ŧuyıcaķ bu gizli rāzı ķodılar bu Ǿizz ü nāzı
ĥaķa arż idüp niyāzı dilediler ol Ǿaŧādan

5 ḳamu şevķ per ü bālın açup egdi şeh visālin
velį kim görür cemālin bu ĥicāb-ı tenginādan

pür- eşiǾǾa ġarb u şarḳı ide hem bu şuǾle ġarḳı
çü doķına Ǿışķ berḳı bu cemāl-i cān ķaradan

ola cān gözinde bįniş ola Ǿaķl u dilde dāniş
çü bu baĥr-ı Ǿışķ çūşiş ide ķalb-i pür-śafādan

çü bu zār-ı Ǿışķ peydā ola Ǿaķlı ķıla şeydā
lemeǾān-ı ŧūr-ı sįnā ire şevķ-ı dil rübādan

kime irse pertev-i ĥaķ ide anı maĥv muŧlaķ
ola keşf rāz-ı muġlāķ ana nūr-ı kibriyādan

10 aŋa ĥaķdan irdi tevfįķ ki velįdür anı taĥķįķ
bilüŋ aŋa cümle taśdįk idüŋ oldı evliyādan

anā śıdķıla irenler ola cümle ħāś erenler
aŋa ŧaǾn idüp uranlar nite ķurtıla belādan

hele ķılma gel fużūlı ķo ķarįb-i mekr-ü ġūlı
yüri ŧoġrı śapma yolı giri düşme muķtedādan

hele bu ne neng ü nāmūs ķo bu zerķı olma sālūs
eger olmaduŋsa meǿyūs kişi luŧf-ı pādişādan

yine Ǿahdüŋ eyle teǿkįdine tevbeŋ eyle tecdįd
ire fetĥ-i naśru teǿyįdine menbaǾ-ı seħādan

(5a) açup:açıp S.
(9b) M'de kenarda.
(10a) M'de kenarda.
(12a) mekr-ü: mekr-i M.

15 bu cihān ħo bir ķafesdür buŋa bunca ne hevesdür
çü bu loķma ħırķa besdür ķo geç imdi sen hevādan

kişi bunda bu cįhāndur işi nolduġı Øayāndur
gözin açduġı gümāndur ġam u cevrden cefādan

ne śafā ķodı ne rāĥat kişiye bu dār-ı miĥnet
ķamudan çek el ferāġat olagör bu māceradan

kişi dįn ġamını ķorsın yüzüŋi ḍuĥāda yursın
ki śabāĥa dek uyursın yatuban dem-i Øişādan

ķo bu ġaflet ü ġurūrı ķanı bāŧınuŋ ĥużūrı
ķanı dilde Øışķ nūrı gözün açmaduŋ ġıŧādan

20 ķanı cānda ĥubb-ı mevlį ķanı şuØle-i tecellį
nişe ķaldı şöyle ħālį dil ü cān bu rūşinādan

ķanı dost şevķı dilde ķanı di ya ĥāśıl elde
seni ķo di Øucb yolda uş ayrı di reh-nümādan

ķanı dilde āteş-i sūz ķanı derdi ya dil-efrūz
neçün irmedi ķulavuz saŋa nūr-ı muśŧafādan

çü bu derde düşmedüŋ sen yaķılup dutışmaduŋ sen
yola hem ķavışmadun sen düşüp ayru pįşüvādan

niçe niçe mekr ü telbįs niçe yoluŋ ura iblįs
çü melāyik eyle taķdįs dili yıġmaġıl ŝenādan

(14b) naśru: naśr M.
(15a) buŋa:bekle M.
(18b) uyursın: uyırsın S.
(21b) Øucb:Øucu M.
(22b) neçün:niçün M.
(23a) yaķılup:yaķılıp S.
(23b) düşüp:düşip S.
(24b) melāyik:melāøik M.

25 niçe niçe Øömri żāyiØ idesin ne oldı māniØ
nişe ḳalbe nūr-ı sāṭıØ irip almadı śadādan

ĥaḳı źikr eyle dāyim teni ṭāØat üzre ḳāyim
idip ol nehār śāyım ĥaźer it velį riyādan

ḳanı lāmiØātı śavmuŋ ḳanı vāridātı ḳavmüŋ
ki dirįg seni nevmüŋ ḳodı ġāfil ŝenādan

ya śılātı her śalātuŋ ḳanı ya muvāśalātuŋ
eŝeri ki seyyiøātuŋ seni dūr ide żiyādan

saŋa bu riyā Øamelden çü yoġ aśśı geç ĥiyleden
idegörgil öŋ ecelden yine tevbe her ħaṭādan

30 Øamel eylegil riyāsuz ḳamu ḳalbi rūşināsuz
çü cihān durur vefāsuz ne gele bu bį-vefādan

ġam-ı rızḳiçün hey ölme saḳaluŋ saçuŋı yolma
yitişür melūl olma ḳula rızḳı ħod semādan

ne ki pādişāh buyurdı anı işle ḳo buyurdı
ḳamudan bu yüz çevürdi ne gele bu bį-ĥayādan

ḳanı enbiyāøu mürsel ḳanı evliyāøu kümmel
ḳamu hażrete mükemmel ḳodı çıḳdı bu ḳabādan

belürür mi gör nişānı ḳamu ser-te-ser cihānı
dutanı ecel nihānı ideli sürüp serādan

35 Øulemā-yı dįne Øizzet idüben virür mi mühlet
gelenüŋdür işi rıĥlet bu diyāra ibtidādan

ne emįre ḳıldı ĥürmet ne ħo ħavf ider ne dehşet

(27b) seni:sini S.
(30a) rūşināsuz: rūşināsız. M.
(30b) vefāsuz: vefāsız M.
(34b) sürüp:sürip M.

ne faḳįre itdi şefḳat ne utandı aġniyādan

ḳanı ħüsrevān-ı Ǿādil ḳanı Ǿālimān-ı Ǿāmil
varıp anda dutdı menzil ḳamu göçdi bu Ǿarādan

ne iletdiler selāŧįn bu cihāndan aŋla taǾyįn
çü degül maḳām temkįn yüri sen daħı bu cādan

ḳılup āh nevha dün gün yönel imdi ĥażrete dön
hele zād idin budur yön yola zühdile tuḳādan

40 çü bu derd-i dost zāduŋ ola al vire murāduŋ
yola olsun inḳıyāduŋ ki olasın etḳıyādan

hele Ǿācizüz ilāhį ḳamunuŋ çü sen penāhı
ḳulavuzla ŧoġrı rāhı bizi al bu ibtilādan

melikā vü pādişāhā dil ü cān ider temennā
ki ola mest-i Ǿışḳ şeydā yine cām içüp beḳādan

bu ĥaḳįḳįye Ǿināyet idüben vir istiḳāmet
aŋa rūzı ḳıl şefāǾat şeh-i sırr-ı māḳalādan

virevüz şu demde ki cām bize yoldaş eyle įmān
dilümüzde ola ḳurǿān ine şuǾle müctebādan

45 hele bizden iy cemāǾat size bu durur vaśıyyet
bizi dāyimā mürüvvet idüp aŋasız duǾādan

(36a) ħo:ħod M.
(39a) ḳılup:ḳılıp S.
(45b) idüp:idip S.

442
der-maĥv-ı ẕāt ve eltāf-ı tecelliyāt*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

gitmedi şehā dāġ-ı ġamuŋ bu cigerümden
ırılmadı ʿışḳuŋ güneşi hem nażarumdan

men küfre dutaram ḳalur olursa yolumda
sübüĥāt-ı cemālüŋde baḳıyye eŝerümden

maĥv oldı tecellį-i cemālüŋde çü varlıḳ
idrāki bes iden seni sensin baśarumdan

ġarbında fenānuŋ ki ŧolınmışdı vücūdum
vāḳıf kim olur ĥāle diyeydi ħaberümden

5 yüz ḳahrıla fürḳat düni içinde yiten dil
luŧfı güneşiyile görindi seĥerümden

yazılmış elinde ʿaleme naśru minallah
uş fetĥ-i ḳarįbile irişdi seferümden

sen yüri selāmatlıġa var ŧoyamazsın
bu faḳr u fenā içre derd-i serümden

ḳurtılayıduŋ şūr u şerinden bu zemānuŋ
ḳalbüŋe düşeydi eger āteş şerārumdan

pervāne gibi yanalıdan ʿışḳa ĥaḳįḳį
cüz āteş-i dil ḳalmadı bu bāl u perümden

---

* S'de 273b. M'de 263a.
(4a) ŧolınmışdı: ŧolunmışdı M.
(6ab) M'de kenarda.

443
ḳaśįde der-taĥḳįḳ-i fenā ve netįce-i āvāz-ı nūr-ı beḳā*

— — •—/— — •— /— — •— /— — •—

göŋlümi nūr-ı ŧalØatuŋ geh gün gibi eyler Øayān
şevḳı cemālüŋ maĥv ider geh źerrevār olur nihān

götür ruĥuŋdan perdeyi ḳıl tāze bu efsürdeyi
irgür ĥayāta mürdeyi ḳıl sū-yı vaśluŋa devān

ol dem ki bulur üns-i cān reşk ider aŋa ins ü cān
ol rifØata irmez mekān ol ħalvete śıġmaz zemān

ol ĥālete ḳāl irmedi bu ĥall ü işkāl irmedi
çün oldı uş lāl irmedi bes nice vaśf itsün lisān

5 bir curØa idinüp çeker cān u cihāndan hįç eŝer
ḳomaz şu demde ki açar derdüŋ nehengi çün dehān

ol demde Øālem maĥv olur ne sükr ne ħod śaĥv olur
ne Øilm ü maĥv u śarf olur ne kevn ḳalur ne mekān

tā źerre-i nām ü nişān bil ola senden bį-gümān
göstermeye saŋa Øayān yüz ol cemāl-i bį-nişān

ol fānį muŧlaḳ göŋül sen sırrı ol muġlaḳ göŋül
tā her yaŋa din göŋül ol yüzi gösterde hemān

varlıḳdan al yu pākiseŋ alçaḳlıġ eyle ħākiseŋ
ġam yime ger bį-pākiseŋ düşmez saŋa ḳayd-ı cihān

10 mest ol ayılma bir nefes divāna dutmaz bendi kes
pervāneveş yan muḳtebes oldısa ĥaḳdan şemØ-ı cān

---

* S'de 274a. M'de 263b.
(5a) idinüp: idinip M.
(10a) ayılma:eyleme M.

lutfuŋ demi irdükde dil olur bu küllį āb u kil
iy nūr-ı źātuŋ ħacli ħurşįd-i māh-ı āsumān

deryā-yı Ǿilm żāhiri hem baĥr-ı batnı ķāhiri
belØ itdi sırr-ı āħiri gör gör nengāsā çü nān

baĥreyne virdi iltiķā çün lutf-ı deryā-yı Ǿatā
ne sır durur beynehümā bes berzaħun lā-yebġıyān

bu remze śıġmaz ķāl u ķįl bu ĥāle irmez her Ǿalįl
tā ki meger ola delįl envār-ı lutf-ı müsteǾān

15 iy dost cevgān al ele men başumı yüz cānıla
meydān-ı Ǿışķuŋda hele kim ķomışamdur der-miyān

iy dāġ-ı Ǿışķuŋdan yürek çün lāle ġarķ-ı ħūn gerek
iy tįr-i hicrüŋden felek ķaddi bükildi çün kemān

rāzın ĥaķįķį Ǿışķuŋuŋ ne dilden ide vaśf anuŋ
fehminde vālih Ǿaķl u cān şerĥında Ǿācizdür beyān

444
sükriyyāt der-cūşiş-i Ǿışķ*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

cānda göz geldükçe olur Ǿışķuŋuŋ derdi füzūn
oldı varduġınca ĥadden taşra hem sūz-ı derūn

varlıġın seyli meĥabbet alaŋun ķandan olur
mevc-i bį-teskįn içinde göŋlin śabr-ı sükūn

(11ab) M'de kenarda. S'de yok.
(17b) şerĥında: sırrında M.
* S'de 274b. M'de 264a.

gösterür sįmā-ıØaķlı her ħıredmendüŋ bugün
Øışķuŋuŋ sevdāsıyıla ħod Øalāmet-i cünūn

Øışķa düşelden göŋülden kimsene virmez nişān
kim bilür ķanda varur ol baĥrde bir ķaŧre ħūn

5 ŧāliØi her kimsenüŋ bu şuØle-i Øışķa ķarįn
olmamış gerçi ki geçmiş bunca āvān u ķurūn

her Øibārat u śadā bu Øaynadur Øayn u śudā
geç taØayyünden ki rūşen ola Øaynuŋdan Øuyūn

ĥayret-i Øışķa ĥaķįķį ġarķa viren cānını
ĥikmet-i dįnįde dānā eylemiş ol źü-fünūn

445
rumūz der-eltāf-ı ĥaķįķat-ı insāniyye*

— • — —/— • — —/— • — —/— • —

ķaynadı cūşuŋdan iy dil yine sevdā vü cünūn
oynadı başdan aşar emvāc-ı deryā-yı derūn

rūĥ nūĥın uş neheng-i derdüŋ itdi iltikām
ġarķ-ı nūr itdi bilā-żulmāt baĥr u baŧn-ı nūn

źikr-i źātıla müsebbiĥ rūĥı kimüŋ olmadı
baŧn-ı ĥūt-ı ŧabØda tā ķaldı yevme yübØaŝūn

iy göŋül mūsįsi nūruŋ bu vaķārum ŧūrunı
pāre pāre eyledi ol śāØķada ķaldum zebūn

---

* S'de 275a. M'de 264b.
(2b) baŧn-ı: baŧn-u M.
(3b) yevme yübØaŝūn (K.K. 26/87) "İnsanların dirilecekleri gün.".
(4a) ŧūrunı:ŧūrını M

5 sen bu Ǿālemde meger baĥr-ı ĥaķāyıķsın göŋül
ki ķoyar mevcüŋden elfāž-ı dürer bār-ı fünūn

iy göŋül sırruŋda ĥayrān cānı cümle ins ü cān
iy göŋül sevdāŋa vālihdür bu Ǿaķl-ı źū-fünūn

iy göŋül seyrüŋde ser-gerdān senüŋ çarħ-ı berįn
iy göŋül şevķuŋda raķśān şemǾ-ı saķf-ı nįlgūn

mehbaŧ-i envār-ı er-raĥmān Ǿaleǿl-Ǿarşiǿstevā
mažhār-ı nūn veǿl ķalem sırrısın u mā-yesturūn

ger fenā yili ĥaķįķį Ǿışķ odında ķıldı ĥaķ
maǾrifet seylābını cāndan velį ķıldı füzūn

10 bu ledünnį remzi bį-yesmaǾ ķulağı işidür
fehm idrāk idemez bu sırrı her Ǿāmį-i dūn

446
der-esrār-ı ĥaķįķat-ı insāniyye*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

ŧoldı cān sözüŋden iy dil yandı derdüŋden derūn
geldi Ǿaķluŋ başına sevdānıla sükr-i cünūn

iy ħarābāt-ı fenāda mest ü bį-ħiş ü ħarāb
geh mülāķāt-ı likāda gāh Ǿayn u geh Ǿuyūn

gül gibi śad pāresin geh lāle gibi ġarķ-ı ħūn
yüregüŋde gāh sūsen gibi ħançer āb-gūn

(5b) ķoyar:ķopar M.
* S'de 275b. M'de 264b.
(1b) sükr-i: sükr-ü M.

derdile var hem göŋül geh zaħm u geh merhem göŋül
pür-ġam u ħurrem göŋülsin gāh meftūn geh fütūn

5 gūş olup ki naĥn ü aķrab rāz-ı āvāzına geh
ol cemālüŋ keşfine hem cānlara sensin Ǿuyūn

gāh geşt-i bān u geşt-i gāh geh ŧūfān-ı nūĥ
yūnus-ı ünsi gehį tesbįĥ-i ĥabs-ı baŧn-ı nūn

iy göŋül şeydā göŋül iy cūşiş-i deryā göŋül
ġurre-i ġarrā göŋül şuǾleŋ güneşdendür füzūn

şemǾ-ı cemǾeǿl-cemǾ olıp sensin meger göŋül olur
kim ħacāletden öŋüŋde şemǾ-ı gerdūn ser-nügūn

ġāh müstaġraķ cemāl-i źatıla envārda
gāh müstehlek celāl-i seyfiyile ġarķ-ı ħūn

10 ĥayŝü mā-küntüm fevellü şaŧrı Ǿaynüŋdür ki sen
ŝümme vechullahı bulduŋ bį-cihet bį-reybiçūn

çün lisān-ı Ǿışķdan dir söz ĥaķįķį Ǿışķ eri
pes ne idrāk itsün anı feĥm-i her-Ǿāmį vü dūn

teng-dil dünye ġamında ķalma ġāfil hem-çü mįm
gir göŋül seyrine ulaş imdi cānāna çü nūn

Ǿışķ odı ķızgunlıġından surħ-ı rū ol gül gibi
erġavan olsun gözüŋ yaşı iŋildüŋ erġanūn

(5a) olup:olıp S.
(8a) olıp sensin:olursın sen M.
(10a) ĥayŝü mā-küntüm fevellü (K.K. 2/150) “Nerede olursanız olun (yüzünüzü o yana) çeviriniz.”.
(11a) Ǿışķdan:ĥaķdan M.

447
der-rumūz[*]

— • — —/— • — —/— • — —/— • —

bizi ħamr-ı min ledünden esridüp sāķį bugün
śaldı istiġrāķa Ǿışķuŋ yine saġraķı bugün

cām-ı lām-ı limeǾallah oldı naķd-ı vaķtümüz
yine ķurıldı nişāŧ-ı Ǿişret-i bāķį bugün

anda ki śıġmaz bu cān u ten dinilmez māǿu men
şükr aŋa kim iledür bu sükr-i Ǿuşşāķı bugün

varlıġı saŧrına çekdi ħaŧ göŋül ħālį gibi
ki perākende ider dįvān-ı evrāķı bugün

5 gör ħarābāt içre rüsvālıġını düşmiş ħarāb
zühd satarken bize śūfį-i zerrāķı bugün

ķayser-i rūmį çün urdı zengi aġdı ķayser şāh
alsa kisrādan Ǿaceb mi kişver-i ŧāķı bugün

cübb-i taķlįde bıraķdı yūsufı ķardeşleri
ger getürmezse yola yaǾķūb ol Ǿāķı bugün

ķıldı ibrāhįm rūĥa ħullet odı çün eŝer
yāra ķurbān itdi çalar ĥalķ-ı isĥāķı bugün

śayd-ı dām rabbiyel-aǾlāda düşer mi çengine
ķarga dutmaġa ķuranuŋ cįfede tāķı bugün

10 çün tecellįden teĥallį buldı cān yine anuŋ
ŧaŋ mı dutsa şuǾlesi ser-tā-ser āfāķı bugün

---

[*] S'de 276a. M'de 265a.
(6b) kisrādan: kisrįdan M.
(9b) dutmaġa: ŧutmaġa M.
(10a) buldı:ķıldı M.

resmini ħılķıyyet-i rūĥuŋ ĥaķįķį Ǿışķıla
yuydı bu sübüĥāt-ı vechüŋ yine iĥrāķı bugün

448
nažįre*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

irdi ser vaķtümüze çün mest ol sāķį bugün
başdan aşdı Ǿışķuŋ istiġrāķ-ı saġrāķı bugün

vaķt-i sālūsı degüldür var ki şāh-ı Ǿışķuŋ uş
ŧalǾat-ı berķında yandı delķ-ı zerrāķı bugün

çün güneş gibi göŋülde ķıldı devr eyledi mest
encüm-i eflāki ol hem Ǿarşı vü sāķį bugün

cān anuŋ şevķında şeb-nem gibi ditrerdi anı
nā-gehān eyledi maĥv ol şemsüŋ işrāķı bugün

5 inne fį ķatlį ĥayātį sırrına vāķıf göŋül
bildi bu yolda fenādur Ǿişret-i bāķį bugün

anuŋ içün himmeti bu kim ide Ǿāşıķlaruŋ
maĥv ol sübüĥāt-ı vechüŋ cān-ı iĥrāķı bugün

cām-ı pür-zehr içirürken cāna her demde firāķ
uş bi-ĥamdillah yitişdi vaśl-ı tiryāķı bugün

aġdı taħta tāc-ı devlet urınup baħt-ı cüvān
ħilǾat-ı şāhį giyindi şemǾ-ı müştāķį bugün

(10b) dutsa: ŧutsa M.
* S'de 276b. M'de 265b.

cān evi ŧoldı fiġān iy şāh-ı rūm çįn-ü emān
gör ne ħūn-zįri ķılur ol çeśm-i ķıfçaġı bugün

10 dürretüøl-beyżā zümürrüd olmayaydı Óışķ odı
ejdehā olup yudaydı cümle Óuşşāķı bugün

gör gör ol şāħı ki zāyil olmadı ħuđriyyeti
yandı ger ānestü nāra cümle evrāķı bugün

Óışķ odın ķıldı müdāvāta ĥaķįķį derdine
cümle-i ħuddāķuŋ oldı nūr-ı aĥdāķı bugün

449
der-sükr*

• —• —/•• — —/• —• —/•• —

fiġān fiġān yine ĥadden ki aşdı sükr-i cünūn
uşatdı zevraķ-ı Óaķlı bu mevc-i ķulzüm-ı ħūn

yine telāŧum-ı mevci bu baĥr-ı bį-teskįn
götürdi baş ķılupdur ayaħda Óaķl zebūn

çü śabr lengerin üzdi bu ıżŧırābıla Óışķ
baŋa bu cūşiş-i deryā içinde bes ne sükūn

ġarįķ-ı sükr-i elestem ĥarįķ-ı Óışķam u pestem
baŋa bu demde ki mestem ne Óilm-i şuġl-ı fünūn

(9a) çįn-ü: çįn-i M.
(9b) çeśm-i: çiśm-i M.
(10a) Óışķ:şevķ M.
* S'de 277a. M'de 266a.
(2b) ķılupdur: ķılıpdur S.
(4a) Vezin bozuk.
(4b) Óilm-i:Óilm-ü M.

5 ħarāb u mest-i ħarābāta ķāśırātüǿt-ŧarf
ya ĥūr-ı Ǿıyn keǿemŝāl-i lüǿlüǿ-i meknun

bilüŋ ki źerre degüldür bu şems-i maşrıķ-ı dil
cemāl göstere çün bį-ĥicāb u hem bį-çūn

bu şūrıla göŋül olsa Ǿaceb mi ġarķa-ı ħūn
bu şevķıla göz olursa ya ŧaŋ mıdur ceyĥūn

bu nuķl-ı dedmediǿs-siĥut-ı hergiz ekāllūn
bu naķli ķanda işitdi ya semǾ-i semmāǾūn

cemāl-i Ǿışķa ĥaķįķį olur çü ġayn bu Ǿayn
göŋülde maĥv ola gör tā ki cārı ola Ǿuyūn

450
nažįre der-taĥķįķ-ı maĥv u fenā*

• — • — / • • — — / • — • — / • • —

fiġān fiġān yine oldı ciger ki ġarķa-ı ħūn
bu derd içinde göŋül ĥāli oldı diger-gūn

ne dil yiter bu yoluŋ ne ħo ħarcına ten ü cān
ne Ǿaķl saŧveti Ǿışķuŋ ki anı ķıldı zebūn

diyüŋ ne fikr idelüm iy Ǿaceb Ǿaceb nidelüm
ki lāyıķ ol şehe yoħdur ki nesnemüz eknūn

bu ĥayretile yavu varmışuz dirįġ dirįġ
bu Ǿaczile yürürüz āh nidelüm maĥzūn

(6b) cemāl: cemāli M.
* S'de 277a. M'de 266b.
(3b) yoħdur:yoķdur S.

5 ki cān pür-āteş ü gün nem ŧolu göŋül hem ġam
meger ki fażlıla duta elümüz ol bį-çūn

ķoyup ķamusını ŧalmaķ gerek bu deryāya
şu resme kim daħı gelme yavuz bu mülke bürün

ki tā tecellį-i ĥaķ pertevi şuǾāǾyıla
bu cān ü cismi temāmet ŧola birūn u derūn

taǾayyünāt bu fiǾli vü vaśfı vü źātı
cemāl-i Ǿaynıla maĥv ola Ǿātıl ola şüǿūn

çün ol mülāĥaẓada rūĥ ola fenā muŧlaķ
ki ġayr-ı dost ne ĥayret ķalana sükr ü cünūn

10 velį nihāyete tā ki rücūǾ eylemeye
mükemmil olmaya ola eger kemāl-i füzūn

ĥaķįķį ķalma cihānuŋ bu yolda varlıġına
ki cāna ķıymayanuŋ sen bil oldı himmeti dūn

451
der-sükr*

— •• —/—• — / — •• —/—• —

Ǿışķuŋa olmış durur Ǿaķlum u cānum zebūn
başuma aġdurdı uş yine bu sevdā cünūn

cānuma urmışdur od yandı ciger Ǿūd

(5b) duta:ŧuta M.
(6a) ķoyup:ķoyıp S.
(7b) cismi:cism ü M.
* S'de 277b. M'de 267a.

iŋle göŋül hem-çü Óūd ŧoldı çü derdüŋ derūn

baĥrı görüŋ āteşįn āfet-i cāndur u dįn
her ŧarafa āferįn ŧoldı yine mevc ħūn

baĥrı durur bį-kerān mevc irüben bį-emān
ġarķa virür Óaķl u cān yoħ durur aŋa sükūn

5 ķanın idinmiş kefen anda yüzen her beden
hey ķo ne sen ya ne ben maĥv demidür günün

zevraķı her ictihād lenger-i Óaķl-ı meØād
ġarķa varup işbu bād eyledi uş ser-nügūn

Øışķıdur ulu fütūĥ vaśf idemez Øaķlı rūĥ
ger düze biŋ biŋ şürūĥ ger yaza yüz yüz mütūn

ķılmaġa ol āfitāb-germ seni bį-ĥicāb
çıķagör it fetĥ-i bāb ĥücre-i tende bürün

ķıldı ĥaķįķį ķıdem nūrı çü keşf-i żulem
göstere nūn veøl-ķalem naķş-ı vemā yesŧurūn

452
der-sükr*

— —•/• — — —/— —•/• — — —

oturma bu meclisde mestāne degülsin sen
bu şemØ-ı dilārāya pervāne degülsin sen

(4a) irüben:uruban M.
(6b) virüp:varup M.
* S'de 278a. M'de 267b.
der-sükr: der-sükriyyāt S.

çıķ taşra ser-endāzį gerek degül iy tūnį
çün şemǾı daħı Ǿāşıķ cānāna degülsin sen

aġlāl-i hümūmıla boynuŋ daħı baġludur
zencįrleri üzmedüŋ dįvāne degülsin sen

bu maǾrekede çün ŧop baş oynamamışsındur
meydāndan elüŋ çek ki merdāne degülsin sen

5 tefrįdile sebķabda eyleyimedüŋ mümtāz
nefsüŋi girü ŧur bir yįgāne degülsin sen

göŋlüŋ görürem ħālį dūd-ı ġam-ı Ǿışķından
şāhuŋ yüri bu gence vįrāne degülsin sen

cānuŋı ĥaķįķį Ǿışķ bį-cām-ı mey esritmiş
ki çün cühelā mest-i peymāne degülsin sen

453
nažįre [*]

— — • / • — — — / — — • / • — — —

ne sükr satarsın ki mestāne degülsin sen
hey yüri delülenme dįvāne degülsin sen

bu devlet-i pįrūze lāyıķ neŋ ola söze
bu şemǾ-ı dilefrūza pervāne degülsin sen

(2a) gerek:kāruŋ M.
(5a) sebķabda: sebķatda M.
(7a) bį-cām-ı: bį-cām-u M.
[*] S'de 278b. M'de 267b.
(1a) satarsın: satar M.

sen bunca dimāġıla hįç almamışsın bū
vaślından anuŋ zįrā yįgāne degülsin sen

dosta bulamazsın yol yüz saç u saķaluŋ yol
iy gül ki Ǿāşıķ ol cānāna degülsin sen

5 ger sırr-ı ilāhįdür maħfį bu ŧılısm-ı ten
içre velį ol gence vįrāne degülsin sen

gör lāfına baķ andan el yuyamaduŋ cāndan
çıķ ŧaşra bu meydāndan merdāne degülsin sen

çoķ sükr ĥaķįķį sükr cānuŋda ezeldendür
hem-çün süfehā mest-i peymāne degülsin sen

454
der-sükr*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

hey cāna ķayıķmazduŋ merdāne yimişseŋ sen
perrüŋ mi śaķınurduŋ pervāneyimisseŋ sen

envār-ı iźā temmeǿl-faķru fehüvallahuŋ
ser-mest-i raĥįķı ger mestāneyimisseŋ sen

cān sırr-ı tecellį-i ūlįye gerek vāķıf
olaydı bize ger hem peymāne yimisseŋ sen

taķdįri gözetseydüŋ tedbįr-i teni ķorduŋ
zencįrimi dutarduŋ dįvāne yimisseŋ sen

yalancılıġı terk it gel Ǿışķa göŋül berkit
Ǿālį naźar olayduŋ yįgāne yimisseŋ sen

---

* S'de 278b. M'de 269a.

ve hüve meØaküm sırrı olayıdı maØlūmuŋ
ger genc-i ġam-ı Óışḳa vįrāne yimisseŋ sen

bu cān u cihān ḳaydı olmazdı ĥaḳįḳį hįç
ḳalbüŋde eger Óāşıḳ cānāne yimisseŋ sen

455
der-sükr*

— —•/• — —• /—•—•/• — —

biz el yumışuz Óışkuŋıla cān u cihāndan
yoluŋa fidā olmayıcaḳ aśśı ne cāndan

ayılmadı göŋlüm daĥı ayrılası gelmez
derdüŋden egerçi ŧolu ḳandur ħafaḳāndan

bir curØa raĥįḳından Óışḳuŋ içen ayılmaz
biz Óaḳlı nice divşürelüm bes heyamāndan

kim mest-i mey-i Óışḳısa hem ḳurtılan oldur
āşūb-i cihāndan bu şerØ-ı şūr-ı zamāndan

5 gel ecniĥa-ı Óışḳıla pervāz idelüm gel
ol dost hevāsında geçüp kevn ü mekāndan

Øaybıdı Øazįm iy saŋa Óāḳıl diriken ħalḳ
ġāfillıġuŋ özüŋdeki şol genc-i nihāndan

ol źāt-ı muḳaddesdürür iy dost münezzeh
idrāḳ-ı baśardan daĥı iØlān-ı Øayāndan.

---

* S'de 278b. M'de 269a.
(4a) Óışḳısa: Óışḳa M.

her kime yaḳīn şemÓı ki göstermeye şuØle
ḳurtılmadı ol ẓulmet-i ŧabØ içre gümāndan

bu ħāli kim eyleyebile vaśf ĥaḳīḳī
Øāīdürür ol Óışḳı demi şerĥ-ı beyāndan

456
der-sırr-ı ṭarīḳat *

• — — — / • — — — / • — —

ŧarīḳı ki nihāndur ol nihāndan
göŋülde līki ŧaşra cism ü cāndan

ne peydā vü ne penhān hay ne sözdür
müberrādur ki maĥfī vü Óayāndan

ne ŧaşra içerü alçaḳ yuḳaru
bu vaśfı kim dimişdür lā-mekāndan

ḳadem ŧaşra ḳomadın şeş cihetden
aŋa kim vardı bu ħalḳ-ı cihāndan

5 nice varam bu payānsuz yolı men
görinmez çün ne ĥadd ü kerāndan

ne žann idem yaḳīn irmez aŋa men
ki aØladur bu yol şek ü gümāndan

ne diyem men daħı çün irmemişdür
nişān her-giz kimesne bī-nişāndan

fenādur fiøl-fenā bunda virürler

(9b) şerĥ-ı: şerĥ-u M.
* S'de 279b. M'de 269b.

ħaber lākin beķā-yı cāvidāndan

ĥaķīķī Øāciz ü miskīn ne ķılsun
ķi Øışķ efzūn durur şerĥ u beyāndan

457
ķāśīde der-beyān-ı aĥvāl-i ħalķ-ı rūzigār ve naśīĥat*

• — — — / • — — — / • — —

dirīġā geçmedüŋ ķayd-ı cihāndan
alup Øibret bu aĥvāl-ı zemandan

şunı bilmez misin ki iricek mevt
çıķarur sini milk-i ħānümāndan

ecel niçeye görmedüŋ mi nitdi
senüŋ aķrānuŋa pīr ü cüvāndan

belürür mi eŝer var mı baķıyye
ķanı bunca geçen śāĥib-ķırāndan

5 ķanı göster bir açuķ ķapu şimdi
dirīġā bunca Øālī ħānedāndan

dirīġā āh śad āh idelüm āh
aķıdup yaşı cism-i dürfişāndan

i niçenüŋ ķodı yurdını ħālī
ger evvel ŧol durur āh u fiġāndan

ķanı gösterde bir śāĥīb-kemāli
bize bu şimdiki ehl-i zemāndan

---

* S'de 279b. M'de 270a.
(1b) alup:alıp S.

göresin bāyezįd-i vaķti zehreŋ
gide misvāķ u tāc u ŧaylasāndan

10 velį ne ġayret-i dįn ne diyānet
ħaberdār olmamış Ǿayn u Ǿayāndan

ġurūr u ġaflet esritmiş şu resme
ki bilmez āsumānı rįsümāndan

belį ķurda ķuşa olur zevāde
süriden ķalup ayrılan şübāndan

yiter di vaǾž saŋa mevt-i iħvān
göŋül pāk idebilseydüŋ gümāndan

ķanı Ǿaķluŋ ki daħı bilmedüŋ hįç
sen öz nefsüŋe aśśı vü ziyāndan

15 işitdüŋ bunca aħyār u eĥādįŝ
naśįĥat almaduŋ bunca beyāndan

bahāyım gibi otlaħ gözedürsin
anuŋ çün gelmemişsindür yabāndan

ķanı bāŧında būy-ı gülşen-i rāz
meger ki almaduŋ bu būsıtāndan

neden ķarġa gibi fāķa dutılmaķ
gel iy bülbül oħı bu dāsitāndan

ĥaźer ķıl cįfeye indürmegil baş
ki pā-dāma çekerler nā-gehāndan

(12b) ķalup:ķalıp S.
(15a) aħyār:aħbār M.
(16a) otlaħ.otlaķ M.
(17a) būy-ı : yolı S.
(18a) dutılmaķ.ŧutılmaķ M

20 eren pervāz-ı Ǿālį eylemişler
açup himmet perin kevn ü mekāndan

cüźāyiçün düşersin bu hevāda
sen ol ŧayyar-ı Ǿarş-ı āşiyāndan

erenler ķapusında ħāk-i pā ol
yüzüŋi ırmaġıl ol āsitāndan

velākin ser-firāz ol aŋma boyun
kişi sen ħayr umup her ķaltabāndan

ķaķıma ħırś atı başın çekerek
saķın zinhār el çekme Ǿināndan

25 yetilmez menzile dön yaŋılduŋ
ıraķ düşdüŋ dirįġā kārübāndan

ne ŧop iledesin meydāna girüp
bu erligile bunca savlacāndan

erenler śaffına di kim ķavışdı
güźer eylemedin heft āsumāndan

niçe śūret bezersin ķanı maǾnį
ħaber ŧuyamaduŋ iķlįm-i cāndan

ķo zerķı kimse yüz aġardamamış
ki hįç iki cihānda bu yalandan

30 işit şemǾ-ı ķabūlıla bu pendi
eger sen de bilürseŋ bu lisāndan

(20b) açup:açıp S.
(22ab) M'de 23. beyit.
(23ab) M'de 22. beyit.
(23b) umup:umıp S.
(24a) ķaķıma:depinme M.
(26a) girüp:girip S.

hüner iş işlemeklikdür degüldür
rivāyet böyledür dimek fülāndan

ne iflāsıla ķalduŋ ŧoymaduŋ mı
ŧılısm-ı tendeki genc-i nihāndan

ĥaķįķį dirlik it bį behre ķalma
gel imdi ol ĥayāt-ı cāvidāndan

ger ögrendüŋise cevher-şināsı
sen ol ġavvāś-ı baĥr-ı bį- kerāndan

35 sözi remzile söyle ŧaşra śalma
meǾānį gevherin bu baĥr-ı kāndan

458
rumūz der-naśįĥat*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

gözleme śūret evinde Ǿākif olup ziyy-ü zeyn
Ǿālem-i maǾnįde ķalbe olmaya tā zeyn reyn

geç taǾayyünden ki nūr-ı Ǿaynıla birike Ǿayn
maĥv ola tāǿ-ı taǾayyün žulmetile reyn ġayn

nükte-i sevdā durur çün rān ol noķŧa ki maĥv
ola rūşen bu durur ki ķalbe olur ġayn u Ǿayn

varlıġı saŧrına bil rāh-ı fenāda ħaŧ çeker

---

* S'de 281a. M'de 271b.
(1a) ziyy-ü:ziyy-i M.
(2b) tāǿ-ı: tāǿ-u M.
(3b) ġayn u:ġayn S.

sālike bu ħıŧŧa-ı kevn ü mekāndur ħaŧveteyn

5 itmeyenlerden teźekkür olma meftūn olduġuŋ
ħırśıla fį külli Øāmın merraten ev merrateyn

maØrifet nūr-ı tecellįden vücūdum źenbineh
sen irür ola edā tā taĥliye luŧfında deyn

bu ġam-ı Øışķuŋ ĥaķįķį gencini bu lengerüŋ
kįse-i ħāŧırın kįr eylemişdür lüceyn

459
der-beyān-ı aĥvāl-ı bāŧın-ı ehluøllah*

— —•/• —• —/• — —

şevķuŋ olalı göŋülde mihmān
cān şįfte oldı Øaķl ĥayrān

ķondı çü celāletileØışķuŋ
dil tengidi oldı külli vįrān

çün Øarśa-ı dilde dikdi sancaķ
ġam leśkerin eyledi perįşān

gör ħayme urup ħayāli gözde
sulŧān olup aġdı taħta şādān

5 bir ķatreye dime baĥr śıġmaz
Øummān ķılıpdur anı eløān

(5a) olduġuŋ:oldıġuŋ M.
(5b) fį külli Øāmın merraten ev merrateyn (K.K. 9/126) “Her yıl bir veya iki kez.”.
* S’de 281a. M’de 271b.
(4a) urup:urıp S.
(4b) olup:olıp S.

her bir ķaŧarāt-ı mevci anuŋ
göŋüllere saçdı nūr-ı Ǿirfān

her gevher-i dürri dürc- i esrār
mevcūddur anda bil yol iy cān

bu vüsǾı görüŋ ki nice ķılmış
bir ķaŧre derūn-ı baĥrı penhān

bunuŋla ki ķaŧrenün vücūdı
baĥr içre bulınmaġa ne imkān

10 gel bāŧın evi ħarabesin gör
maǾmūr ķılalı Ǿadl-i sulŧān

envār-ı yaķįnile meger ki
ŧolmış durur aŋa nūr yiksān

ŧaş yüze hevās revzeninden
kim şuǾle virür çırāġ-ı įmān

pür- nūr olur anuŋ içi ŧaşı
ĥaķdan kime ki irer bu iĥsān

maĥkūm ola nefs-i dįv aŋa
çün Ǿaķlını eyledi süleymān

15 ben ħullet odına sen ĥaķįķį
tā ki saŋa od ola gülistān

(7a) gevher-i: gevher-ü M.
(10b) Ǿadl-i: Ǿadl M.
(11b) nūr: nūr-ı M.
(14a) nefs-i dįv:nefsi dįvi M.

460
der-şevķ ü münācāt*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

sensüz göŋüle cüz ġam u cüz ĥasret ü dāġ olmasun
yansun ķarara lāleveş dil çehresi aġ olmasun

sensüz beden ķurtılmasun renc ü belādan sāØati
pür-maĥt olsun görmesün rāĥat yüzin śaġ olmasun

yansun erisün rencile bį-nūr u fer lākin aŋa
dil şemØını uyarmaga yürekde hem yaġ olmasun

bį-şeh-per-i Øışķ eyleye pervāz-ı dil murġı aŋa
dām-ı belādan özge hiç anlamaġa aġ olmasun

5 gülzār-ı vaślundan ķoĥu irmezse ömrüm bāġını
döksün ĥazān yire ana bir tāze yapraġ olmasın

yüz urduġum yiri yine gözüm yaşıyıla yuram
ki görmezem lāyıķ anı yoluŋa topraġ olmasun

Øışķuŋdan oldı çün dil ü cānı ĥaķįķįnüŋ delü
boynına cüz sevdā bes ol mecnūnlaruŋ bāġ olmasun

461
der-şevķ*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

şevķuŋda yürek yandıyısa cān daĥı yansun

---

* S'de 282a. M'de 272b.
der-şevķ ve münācāt:der şevķ M.
* S'de 282b. M'de 272b.

derdüŋde dükensün dil-i biryān daħı yansun

ger dāġ-ı ġamuŋdan yüregüm oldıyısa ḳan
artur odumı ḳalmasun ol ḳan daħı yansun

derdüŋi baŋa şöyle ĥavāle id ilāhį
kim ĥadden aşup derdile dermān daħı yansun

şavḳuŋdan eşiǾǾāt-ı cemālüŋi görürken
hem dutuşuban gözde bu müjgān daħı yansun

5 tā ki sübüĥātuŋda olup keşf-i ĥicābı
žāhir daħı hem yansun u penhān daħı yansun

derdüŋi zübān vird idinürken çü zübāna
çıḳmadın aġızdan nefes efġān daħı yansun

her gice yüzüŋ ĥasretine tā seĥer iy dost
pervāne gibi şemǾ-ı şebistān daħı yansun

çün düşdi şafaḳ yüregine şām u seĥer od
reşkile meśābįĥ-ı dıraħşan daħı yansun

Ǿışḳuŋda ĥaḳįḳį sen ol ĥayrete śal ki
şūrından anuŋ defter ü dįvān daħı yansun

(3b) aşup:aşıp S:
(4b) dutuşuban:dutışıban S.
(5a) olup:olıp S.

462
der-şevķ ü münācāt hezec-i müŝemmen taķtįØa
mefāØįlün mefāØįlün mefāØįlün mefāØįlün [*]

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

bu derd-i Øışķıla her şeb dil ü cān tā seĥer yansun
śaçılsun Øāleme dūd-ı siyāhumdan şerar yansun

yanayım köyneyim cismüm daħı ucdan uca Øışķuŋ
ġamından şemØı gibi hem erisün ser-te-ser yansun

ilāhį derd-i Øışķuŋı ĥavāle şöyle ķıl baŋa
temāmet varlıġumdan hem ki ķalmasun eŝer yansun

meni bu žulmet-i tende ķoma vir rūşinā ķalbe
ki ur Øışķ āteşini cāna yine şemØ-ı ciger yansun

5 zübān olsun zübāna bu ĥarāretden ħaber virmek
dilerse daħı çıķmadın aġızdan hem ħaber yansun

cemāl-i Øaksi uyardı göŋülde şemØ-ı müştāķı
diyüŋ pervāneler gelsün urıban bāl u per yansun

velį bu bezm-i mestāne ki yol bulmaya nā-maĥrem
iŋileŋ āh u efġāndan ķamu dįvār u der yansun

ĥaṭabdur ķūt-ı āteş ħod neyiçün zāhidüŋ ħuşki
ıraķdan baķayın bizden bugün eyler ĥaźer yansun

hele dįvānalıķdur ķo ĥaķįķį defter ü dįvān
daħı hem ķıl bu şūrişden sözi sen muħtaśar

---

[*] S'de 282b. M'de 273a.
der-şevķ ü münācāt hezec-i müŝemmen taķtįØa mefāØįlün mefāØįlün mefāØįlün mefāØįlün: der-şevķ ve münācāt S.
(8a) zāhidüŋ ħuşki: zāhid-i ħüşki S.
(9b) şūrişden: şūrişde S.

463
der-naśįĥat be-lisān-ı şevķ*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

göŋül ki olmadı Ǿāşıķ niderler anı ķoy gitsün
nażar aġyāra ķılduķda gözi baķdurma oy gitsün

çü cān vaśl olmadı yāra gerek ayrılısar andan
ki ansuz terkine ġayruŋ eger cānısa doy gitsün

ger emre olmaya münķād bu nefs odlara at yansun
ve ger olmazsa ŧāǾatda teni topraġa ķoy gitsün

ölüm yigdür şu dirlikden ki ŧaşra ola buyruķdan
elem Ǿisyānda śaġlıķdan ķo bu dirlige ŧoy gitsün

5 göŋül bāŧıl ħayālāt u bu fāsid fikrile ŧutar
sen ol Ǿāyįneden jengi ķoma zinhār yuy gitsün

teni ġavġalarumdan ķıl bu nefsi źikrile ħālį
eger ŧuyduŋsa aĥvāli keder bu hāy u hūy gitsün

ĥaķįķį derd-i Ǿışķıla vücūduŋ külli ŧolmazsa
bu bir Ǿāriyeti ŧondur hemān egnüŋde śoy gitsün

464
der-inśāf ve münācāt*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

---

[*] S'de 283a. M'de 273b.
[*] S'de 283b. M'de 273b.

bugün cürm ü maØāśįdür işüm bunda cehāletden
yüzin ĥażretde bilmem ki nola ĥālüm ħacāletden

görüŋ bu nefs-i kāfir-kįş ki geh geh dįve olur iş
eger ķorsaŋ ide bir iş bu ŧaşra dįn-i milletden

naśįĥat işidür dutmaz yöni ŧoġru ĥaķa gitmez
dirįġā menfaØat bitmez buŋa bunca delāletden

ilāhį ķudretüŋ ĥaķķı celālüŋ Øizzetüŋ ĥaķķı
ki düşdüm rifØātuŋ ĥaķķı meni sen al bu ĥāletden

5 çü dil luŧfuŋa dutan göz bu her bir kūşedeyüz yüz
işigüŋden götüren yüz varup yād oldı devletden

refįk it bize tevfįķı açıvir rāh-ı taĥķįķı
kimüŋ yoķ ĥaķķa taśdįķı ħalāś olmaz đalāletden

şu cāndaki yaķįn olmaz delįli derd-i dįn olmaz
çü merd-i rāh-bįn olmaz nide cāh u celāletden

göŋül ki olmadı ĥayrān bu Øışķuŋ ĥayretinden cān
gözin açmadı bu vįrān anuŋ bir dem melāmetden

ĥaķįķįye sen it raĥmi ki vaĥdāniyyetün ĥaķķı
şefāØat eylegil rūzį şeh-i taħt-ı risāletden

(2a) nefs-i: nefs S.
(5b) varup:varıp S.
(8a) olmadı:itmedi M.

465
der-vaśf-ı ĥāl-i ehl-i ŧarįķ der-ŧarįķ-ı fenā*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

çü ŧālib olmadı fānį be-küllį Øucb u hestįden
bilüŋ ķurtılmadı anı belā-yı ħod-perestįden

çün envār-ı cemāl-i ĥaķ anı kim ķıldı müstaġraķ
ne ġayra iltifāt eyler ne gözin açdı mestįden

bulanlar inşirāĥ-ı dil tecellį pertevinden bil
ki müstaġnįdür aġlamaz bu ħalķa teng ü destįden

aŋa ki ķurb-ı ĥażretden nesįm irişdi şöhretden
geçüpdür himmeti aØlā anuŋ bālā vü pestįden

5 bu evc-i burc-ı vaĥdetden bu mevc-i baĥr-ı hayretden
göŋül ġarķ oldı ġurbetdür ki ķurtılmaz şikestįden

nedür lenger nedür zevraķ deŋizler bunda müstāġraķ
çün irdi bariķāt-ı ĥaķ beşāret irdi restįden

Øaceb bu āteşįn sevdā ne cūşişdür bu ne deryā
ĥaķįķį şevķ u şūrişhā gör ol mest-i elestįden

---

* S'de 284a. M'de 274a.
(3b) teng ü: teng-i M.
(5a) burc-ı:burc S.baĥr-ı:baĥr S.
(6a) deŋizler:deŋįz S.

466
der-vaśf-ı ĥāl-i meşāyıħ-ı kirām*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

menüm dildār şevķından bu cānumdaġı pertevden
yanar göyner göŋül her dem çıķar yalıŋları evden

ŧuyanlar rāzı gelürler meĥabbet nūrın alurlar
ki şu resmile yaķarlar çırāġ od düşicek ķavdan

yetürdüŋ ħod çün ħāşāk çün neydüŋ nūr olduŋ pāk
çü meh seyrüŋde ber-eflāk ne bāküŋ var ǾavǾavdan

çü virdüŋ çün fetįle ser yaķup pervāne gibi per
bürindüŋ şemǾıvār āteş arınduķ köhne vü nevden

5 bizi śūret gözi görmez bize vaśf u śıfat irmez
gelenler Ǿaķlını dirmez ķalur bu ķuvdan u çevden

ala iy yūsuf-ı maǾnį yüzüŋ mecnūnı yüz leylį
degül midür ħalāś evlį saŋa bu çāh u bu kevden

ĥaķiķį bu muĥaķķaķdur demi ki vaślat-ı ĥaķdur
kim irdi rāz-ı muġlaķdur ki maĥv olmadı reh-revden

---

* S'de 284a. M'de 274b.
(3a) çün:çü M.
(5a) yaķup:yaķıp S.
(4b) arındıķ:arınduŋ M.

467
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

diri olduḳça dünyāda ki cān ayrılmaya tenden
ŧarįḳ-ı Óışḳdan özge daħı yol śormaġıl menden

neyiçün ḳıyı kaparsın yola gel ḳanda saparsın
ne millet neye ŧaparsın sözüŋ ne śorsalar senden

işüŋde hįç devlet yoḳ ulu yaşluya Óizzet yoḳ
alu miskįne şefḳat yoḳ ḳatıdur göŋlüŋ āhından

i yüzi yunmaduḳ bende ne ḳalduŋ žulmet-i tende
çü zāġ ol bām-ı gül-ħanda ıraḳ düşdüŋ bu gülşenden

5 ŧarįḳ-ı Óışḳ-ı Óālidür varanlar geçdi ħālįdür
saŋa bu dünye ĥālidür ġam ol devlet saŋa ḳandan

ilişüp degme bir nādān eline girmedin cevgān
urur lāfı ki uş meydān özin farḳ itmedi zenden

yol azmışdur düşüp yayı anuŋçün başıdur ḳayı
cemāl-i Óālem aradı ne gözile görür andan

hele ħod-bįnligi lāfı ḳo eyle ḳalbüŋi śāfį
dilerseŋ ire elŧāf-ı ħafį ol ġayb-ı mekmenden

ĥicāb-ı tende sen şöyle ne ḳalduŋ gel yoluŋ śoyla
ḳaçan düşer eve şuØle açılmadın ya revzenden

10 ĥaḳįḳį göster alçaḳlıḳ ki miskįnlikdürür yoḳluḳ
daħı göŋli gözi ŧoḳlıḳ Óalāmet merdi cevşenden

---

* S'de 284b. M'de 274b.
(4a) tende:tenden M.
(6a) ilişüp:ilişip S.
(10a) yoḳluḳ:yoḳlıḳ M.

saŋa varlıḳ ĥicāb oldı ki işüŋ ħurd ħāb oldı
ne ħod bir fetĥ-ı bāb oldı ne ḳurtılduŋ bu gül-ħandan

468
der-sükr*

•• — —/•• — —/ •• — —/ •• —

menidüm mey-gede-i Óışḳda hem derd-keşān
ḳılmadın mende daħı celve geri māh ve şān

sen ħarābāt-nişįnden ne nişān aŋlayasın
ḳılmadın maĥv fenādaki daħı nām ü nişān

Óişret-i bāŧını ŧuymadı neşāŧ-ı ḳurbı
mey-i mey-ĥāne-i zāhirden içen rū-ter ü şān

cān fidā ol şehe kim güm-şüdesi göŋlin arar
yüriyüp kūy-be-kūy dāmeni iclāl keşān

5 olalum rāh-ı ħarābāt-ı fenāda bizi ħāk
şāyed ol mest gele bu ŧarafa curÓa-fişān

dime taḳlįdile ger nükte bilürsen vāÓiž
Óışḳdan şöyle be-taĥḳįḳ çü ħunebi çü şān

Óālemüŋ salŧanatın śaydı ĥaḳįḳį hįçe
gördi ki yār durur müstened-i dervişān

---

* S’de 285a. M’de 275a.
(1b) şān:şāh S.
(4ab) S’de kenarda.
(5a) bizi:biz M.

469
ķaśįde der-daǾvet ü naśįĥat[*]

— • — — /— • — — /— • —

gelsün ol derdine dermān isteyen
künc-i dilde genc-i penhān isteyen

žāhirā bozsun ŧısılm-ı śūreti
bāŧın-ı maǾnį ŧolu kān isteyen

derdine Ǿışķuŋ esįr olmaķ gerek
cānda ħalvetgāh-ı sulŧān isteyen

ol göŋül taħtındadur bulmaz anı
ŧaşradan baķup bi-yābān isteyen

5 varlığın çün źerre yitürmişdürür
şuǾle-i iķlįm-i Ǿirfān isteyen

ilerü varduķça gördi yol uzaķ
bulmadı bil ĥadd u pāyān isteyen

gördi Ǿaķabātı ki müşkil bu yolı
ķaldı gey ser-keşte āsān isteyen

irse envār-ı tecellį şuǾlesi
şol teferrücgāh-ı bustān isteyen

meskeni gülşen midür ya mezbele
görse bir şol künc-i zindān isteyen

10 gel ĥaķāyıķ gülşenine göresin

---

[*] S'de 285a. M'de 275b.
(4b) baķup:baķıp S.
(7a) Vezin bozuk.

manžar-ı ḳuds iy gülistān isteyen

gel bu telvịnāt-ı ḳalbe ḳıl nažar
bir zemān iy mevc-i Øummān isteyen

şerØ olur bu dịn yolında meşØale
žulmeti ḳor māh-ı tābān isteyen

beklesün ādābı şerØ-ı dịnine
fażlın allahuŋ nigehbān isteyen

küfre iltür kişiyi bidØat yolı
bidØatı terk itsün ịmān isteyen

15 emrine ĥaḳḳuŋ muŧịØ olmak gerek
Øālem-i ĥükmine fermān isteyen

ḳudrete tefvịż ide her işini
feyżini ĥaḳḳuŋ firāvān isteyen

ḳomasun elden rasūlüŋ sünnetin
ħātem-i milk-i süleymān isteyen

derd-i dil ĥāśıl ide taḳvāyıla
cānın ol ĥażretde ĥayrān isteyen

ħalḳa inØāmını Øām itmek gerek
pādişāh luŧfından iĥsān isteyen

20 perrini açsun hümā-yı himmetüŋ
Øālem-i Øulvịde cevlān isteyen

göŋlüŋi kevn ü mekānda aŋlamaz
lā-mekān sırrında seyrān isteyen

gördi cān ịŝārını gey muħtaśar
ḳurbet-i dergāh-ı cānān isteyen

(17b) milk:mülk M.

cānı Øışḳıla ĥaḳīḳī bulmadı
ölmedin dirligi çendān isteyen

bes ölümden ilerü ölmek gerek
cānına ĥaḳ Øışḳını cān isteyen

25 bula aØyān-ı cemāl-i Øışḳıla
tā Øayān-ı sırrı aØyān isteyen

470
der-şikāyet ez-dil-i sevdā-zede ve şūrįde*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

feryād u fiġān āh iy śad āh göŋülden
ħoşnūd ola mı bilmezem allāh göŋülden

sevdāzede ne Øaḳl ḳodı baŋa ne hūş uş
kim vardı yile cümlesi çün gāh göŋülden

yanup dögünürem dutuşup odlara çün şemØ
ez-evvel-i şeb tā sehergāh göŋülden

ser-geşt-i ĥayret alalı bu ġam-ı dilden
ayruḳ baŋa Øaḳl olmadı hem-rāh göŋülden

5 her kime ki itdümse şikāyet müteşekkį
gördüm ḳamu ger bende ve ger şāh göŋülden

gün gibi ġurūb ide dururken yine nā-geh
bir demde ŧulūØ eyledi śad māh göŋülden

---

* S'de 286a. M'de 276b.
(3a) dutuşup:dutuşıp S.

çün salŧanat-ı Øışķıla naśb eyledi sancaķ
urduķ oda biz ħayme vü ħargāh göŋülden

çün Øışķıla ŧoķındı bu pertāv-ı ilāhį
çıķduķ o taĥayyürde ki nā-gāh göŋülden

ĥaķ didi ĥaķįķį çü limen-kāne lehü ķalb
her kimse ķaçan ola bes āgāh göŋülden

471
der-şikāyet ez-dil-i sevdā-zede ve şūrįde*

•• — —/•• — —/ •• — —/ •• —

yoluŋa oldı revān śu gibi aķıp bir gün
ŧurmadı tende gider hā dil bıraķıp bir gün

nice bir men ten-i tenhā yaħılam ġurbetile
yoranı geldi mi gör dil baŋa yaķıp bir gün

sūz-ı āhumdan iŋiler delinüp bağrınuŋ
gör esirger mi ĥabįb odlara yaķup bir gün

niçe dil-teng ŧola ķan yüregüm ġonca gibi
açalum gül gibi rāzum yine çaķup bir gün

5 meni red itme ķapuŋdan yüz urup ĥażretüŋe
varısaram kefenüm boynuma daķıp bir gün

(8b) nā-gāh:nā-geh M.
(9a) limen-kāne lehü ķalb (K.K. 50/37) "Aklı olan veya hayır bulup kulak veren kimseler.".
* S'de 286b. M'de 277a.
(3a) sūz-ı:sūz-u M.
(4b) açalum:açılam M. çaķup:çaķıp S.
(5a) urup:urı M.

cişm-i ter zāhid-i ħuşküŋ yüregi gördüm ki
ķararur itmedi raĥm üstüme baķıp bir gün

vāķıf olmaġa ĥaķiķį gönül aĥvāline cān
olsa zāhidde olaydı ki murāķıb bir gün

472
der-naśįĥat*

— • — —/— • — — /— • —

irdi uş Øömr āħire āgeh misin
bes ne ġāfilsin kişi ebleh misin

ħod ecel topraķda yiksān idiser
ħoca mısın bende misin şeh misin

Øāķıbet yiŋsüz yaķasuz biçeler
kisve bālāķda mısın gūteh misin

merķaduŋ yir altı ola ne serā
mįr-i śāĥib ħayme vü ħargeh misin

5 gel teØallül itme dosta gidelüm
çıķma yoldan gel beri hem-reh misin

ķalbüŋi çārūb-ı lāy-ı nefyile
pāk ķıl gūyā-yı illallah mısın

yan ĥaķįķį Øışķ u derd ü śevķıla
Øāşıķ-ı dįźār-ı şāhenşeh misin

(6a) gördüm ki: gördügi dem M.
(7b) žāhidde:žahid M.
* S'de 287a. M'de 277a kenarda.
(6b) ķıl:ķal M.

gör nefîri urılur ŧabl-ı raĥįl
işidimezsin Øaceb ekmeh misin

473
der-tažarruØ ve Øarż-ı niyāz

— — • / • — — • / • — — • / • — —

eydüŋ şehe bu ĥāl-i dil-efkārını görsün
mecrūĥ-ı ġam-ı Øışķını bįmārını görsün

ħod luŧfı güneş gibi anuŋ Øāmdur inØām
itsün ki bu dil-ħastesin bįmārını görsün

gülzār-ı viśāli ķoħusı itdügi şeydā
cān bülbülinüŋ ġulġulı vü zārını görsün

ķılsuna nažāra eger isterse temāşā
şevķında yüregümde yanan nārını görsün

5 bāŧın gözi pertāv-ı ilāhįyile rūşen
olmaķ dileyen Øāşıķ-ı dį□ārını görsün

ol gördügi bu söz ki ıraķdan tütünidür
bir gelsüne bāŧındaġı envārını görsün

gelsün bire bir maØrageh-i Øışķda bilsün
ĥālin eyidüŋ nāśıĥa miķdārını görsün

(7b) dįźār-ı: dįdār-ı M.
S'de 287a. M'de 281b.
(2a) luŧfı: luŧuf M. güneş:güneşi M. inØām:enØām M.
(2b) Vezin bozuk. bįmārını:bįmārını S. dil-ħastesin:ħastesin M.
(5b) dį□ārını: dįdārına M.

şāyed ide inśāf niçe niçe urur lāf
öz ĥālin arasun aħi girdārını görsün

bekledügi bu mürdeyi ol būm-ı ħarābuŋ
hįç var mı bütün bir der ü dįvārını görsün

10 ħalķuŋ niçe Øaybın gözedür zerķ śatar şeyħ
bāŧında özinüŋ daħı zünnārını görsün

bildi ki ĥaķįķįye śatamaz bu metāØı
zerķın anı ķosun o ħırįdārını görsün

bu yola girenüŋ işine kimsene bile
ħalķı ķosun ol ĥaķķıla bāzārını görsün

474

der-sükr [*]

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

vaķtidür ki bıraġam bu ħırķa-ı sālūsı men
uşadam çalıp ŧaşa hem şįşe-i nāmūsı men

devlet-i dāġ-ı ġamında dil-berüŋ men bir pūla
almazam yüz mülk ü tāħt u tācı keykāvūsı men

demdürür çün meh firāz-ı çerħda cevlān uram
Øışķ-ı şūrįyile açup şeh-per-i tāvūsı men

refØ idem ger burķaØın maØnį cemālinüŋ bugün
çerħa getürem felekde hem yidi fānūsı men

5 ger bu sevdā vü cünūn-ı Øışķdan virem ħaber

(9a) bu mürdeyi:ķo ķuvveyi M.

[*] S'de 287b. M'de 282a.

eyleyem mecnūn çün dil Øaķl-ı cāļınūsı men

ķıl ĥaźer menden hele gey ġıll u ġışdan arı dut
göŋlüŋi zįrā ki anda śalmışam cāsūsı men

çün virür lā-taķneŧū miør-raĥmetiøllāhı ümį
nişe ol dem ol Øaŧādan bes dem-i efsūsı men

sen ĥaķįķįye hele zāhid ŧur ibrām olmaġıl
urmışam bāzār-ı rüsvāyı da çün bu kūsı men

Øışķuŋ ķanda olur şimdiden śoŋra dirįġ
tā śafā meydānı içre görmeyem bu būsı men

475
der-Øarż-ı beyān ve şikāyet ez-aĥvāl-i vilāyet*

• —• —/•• — —/ • —• —/ •• —

elinde türk ü tataruŋ zebūn olup ķaraman
yıķıldı ser-te-ser uş ser-nügūn olup ķaraman

dirįġ ẓulmile dürlü cefā vü cevr çeküp
iŋiler uş ķamunuŋ baġrı ħūn olup ķaraman

bu āsiyā-yı belānuŋ meger ki altına
düşipdürür öginür śanki un olup ķaraman

ne çalķanur idüben baĥrı ķahr-ı ĥaķ cünbiş

(7a) lā-taķneŧū miør-raĥmetiøllāh (K.K. 39/53) "Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin.".
(8a) M'de 9a beyit
(9a) M'de 8a beyit.
* S'de 288a. M'de 282b.
der-Øarż-ı beyān ve şikāyet ez-aĥvāl-i vilāyet:der-Øarż-ı beyān-ı şikāyet ez-aĥvāl-i vilāyet M.

bu mevc fevc sekān bį-sükūn olup ķaraman

5 egerçi kūşe-i dįnde ĥįle kįnde
ururdı lāfı ķamu źü-fünūn olup ķaraman

ne meyl ķaldı śalāĥa ne kimse ıślāĥa
gelür ķulūb ķarardı ki ton olup ķaraman

ne ķaldı Øālim-i Øāmil ne merd-i śāĥib-dil
bulınur uş yıķılur bį-sütūn olup ķaramān

biri birini yir oldı yıķıldı yir oldı
kimisi ķurd kimisi ķoyun olup ķaraman

güci yiten kişiler dört yanında alup yir
ŧoyar ĥarāmilere işde ħūn olup ķaraman

10 Øaceb ĥayāl miyidi ķanı şu ħoşlıķlar
ŧaġıldı śanki bugün bir oyun olup ķaraman

ĥaķuŋ Øināyeti raĥmi meger yitişmege
maĥal olamadı himmetde dūn olup ķaraman

ki rāĥat olayıdı ber-ķarār sābıķ ħoş
emįn Øadlıla yine bütün olup ķaraman

ĥaķįķį eydür ilāhį Øināyetüŋ gözedür
felek gibi ki ser-ā-ser Øuyūn olup ķaraman

(4a) ne:ya M.
(4b) mevc fevc:mevc-i fevc-i M.
(5b) olup:olıp S.
(12a) olayıdı: olaydı M. ber-ķarār: ber-ķarārı M.

476
der-sükr*

— — • / — • — — / — — • / — • — —

sevdā-yı Ǿışḳuŋuŋ yār dįvānesi menem men
şemǾ-ı cemālüŋüŋ dost pervānesi menem men

tā sāḳį-i tecellį śundı şarāb-ı Ǿışḳı
anuŋ ebed ezelden mestānesi menem men

kāse nolur ya göze gel sen sebū sebū iç
zįrā raĥįḳ-i Ǿışḳuŋ ħum-ħānesi menem men

bātın Ǿimāretinüŋ şuġlındayısa śūfį
genc-i ġam-ı meĥabbet vįrānesi menem men

5 tā bulmışam efendį Ǿışḳuŋla āşināyı
cümle biliş ü yāduŋ bį-gānesi menem men

ger Ǿışḳ eriyimişseŋ sen meni tanıyayduŋ
Ǿāşıḳlaruŋ bugün hem peymānesi menem men

olma delü ĥaḳįḳį sen uślulanma ki ħalḳ
śūfįlerüŋ bilürler dįvānesi menem men

477
der-tevĥįd*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

varıdı ol daħı yoġiken Ǿāleme nişān
ne resm-i kāyināt ne bu ism-i ins ü cān

---

* S’de 288b. M’de 283a.
* S’de 289a. M’de 283b.

aØdā di kevn-i maġlaṭadur var ni birdür ol
gösterdi ger cemāl-i tecellį be-külli şān

evśāf u □āt-ı pākile ḳıldu çün žuhūr
ism-i tenevvüØāt-ı žuhūrı durur cihān

ġayrį anuŋ nihān u Óayānda eger maĥāl
bįøź-źāt ol velį ne nihāndur ne ħod Øayān

5 aØyān-ı ins ü cinde anuŋ feyżi cūd-ı fāş
eṭvār-ı cism ü cānda anuŋ luṭfıdur nihān

bį-nā baśarda ḳudret-i dānā baśįreti
insānda Øilm ü ĥikmeti ihsānıdur hemān

Óubbād anuŋ Øibādet-i źevḳıŋda dil-fürūz
Øuşşāḳ anuŋ meĥabbet-i şevḳında cān-fişān

sācid öŋinde sāliki bu çerħ-ı rāḳiØuŋ
rūşen bu ṭāØatıla durur arż u āsumān

tevĥįd sükriyile diyüp illallah
gör śūfiyi ki niçe ider naØra vü fiġān

10 kim vaśf idebile ĥaḳįḳį bu rāzı çün
śıġmaz bu maØrifetde hemān kel olur lisān

478
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

(6a) ḳudret-i: ḳudret-ü M.
(9a) Vezin bozuk. diyüp:diyip S.
* S’de 289b. M’de 284a.

bu cismānį vü žulmānį Ǿalāyıķdan Ǿavāyıķdan
ħalāś olmaķ dilerseŋ cān sen irüp luŧf-ı ħālıķdan

ne olur ĥāśıluŋ bilsem ki irdi āħire Ǿömrüm
henūz uş gözüŋ açılmaz dök ġam-ı nefs ü ħalāyıķdan

Ǿavārifden cüźā ķılduŋ ne ĥažžuŋ var meǾārifden
daħı bir ĥarf ŧuymaduŋ sen esrār u deķāyıķdan

ne göster ħvįşten-bįni ne var ger pür-dimāġısaŋ
daħı ŧuymadı cānuŋ bū bu gülzār-ı ĥadāyıķdan

5 eger lāle-sitān-ı Ǿışķ ideydi ķalbi şevķ-ı yār
çırāġ-ı dįn uyarayduŋ sen ol şemǾ-ı şaķāyıķdan

başuŋda ħāb-ı nergesvār anuŋçün sebze-zār olmaz
bu ġamdan cevre eŧrāfuŋ çü ebr ol ŧarf-ı dāfıķdan

serāsįme ne yürürsin muĥayyer ķıldı Ǿuşşāķı
nüvā-yı bülbül ur semǾı bu sözi ķalb-i ħāfıķdan

begüm üzilme sen kendü özüŋden ur izine yüz
şüyūħuŋ gel ŧarįķ ögren şu şemǾ-ı śubĥ-ı śādıķdan

gör engüşt-nümā-yı ħalķ olur mı çün meśābįĥ-ı
leyālį gösterür zįbā cemālin çün meşārıķdan

10 erenler sāyesinde ol emįn ü şād rūz-u şeb
şirāriǿn-nās şerrinden ġam-ı bįm-i ŧavārıķdan

bu remzi fehm ķıl rūşen ola tā kişver-i bāŧın
geh âŝar-ı bevārıķdan geh envār-ı şevārıķdan

(1b) irüp:irip S.
(2b) açılmaz:açılmaduŋ M.
(4a) ħvįşten-bįni:ħişten-bįni M.
(8a) ur:od S. yüz:tüz S. üzilme:üzülme M.
(10a) rūz-u: rūz-ı S.
(10b) şirāriǿn-nās: şirārüǿn-nās M.

ki žulmāniyyeti cismüŋ geh işrāķāt-ı rūĥıla
ola ġāyıb gehi rūĥ ol fenāda žavø-ı şārıķdan

ĥaķīķī gevher-efşān ol çü geldüŋ cūşa ķalbüŋe
ki irdi mevc-i rūĥ-efzā yine baĥr-ı ĥaķāyıķdan

479
der-Øarż-ı niyāz *

— • — —/— • — — /— • —

vay nidem men bu göŋül āvāresin
bilmezem ĥayretde ķanda varasın

vay nice ögildibilem men ġarīb
işbu derdile yüregüm yarasın

irişüp leşker-keş-i ġam zaħm urur
ne ruħ u hīç açmaz oldı arasın

dür-fişān mevc ur yine bir cūşa gel
ġarķa ger ol ķulzüm-i zeħħāresin

5 ħırmen-i cāna vur āteş berķıvār
iy göŋül ger Øāşıķ ol ruħsāresin

kendüyi şol ki yitürmiş bulamaz
kimsenüŋ seçer mi ağın ķarasın

---

* S'de 290a. M'de 268b.
(1b) bilmezem:bilemez M.
(2a) ögildi:ögüldi M.
(3a) irişüp: irişip S. leşker-keş-i ġam:leşker ġam S.
(5b) ruħsāresin: ruħsāresen M.
(6a) bulamaz: bulımaz M.

hey ne yitürdüŋ ararsın ḳo begüm
sen daħı bir gün ola kim arasın

nişe geçmez ĥükm ulusa iy ħanum
pādişā çün leşḳer-i aĥrārasın

aśluŋa ulaş ki žulmāniyyete
sen ne lāyıḳsın eger meh-pāresin

10 ol cemāl-i bį-nişāndan rūşinā
ḳanı sįmāda eger nežžāresin

destegįr-i cān neye feryād iriş
ki fürūmāndelere sen çāresin

ḳıl tefaḳḳud birine āvāreyi
çün ĥaḳįḳį şehr-i Óışḳa varasın

480
der-sükr*

— • — — / • — • — / • • —

Óāşıḳam Óışḳa mübtelāyam men
küşte-i derd-i bį-devāyam men

yüzüm üstüne Óömrüm olduḳça
sürinem yoluŋa fidāyam men

(8a) ulusa:olursa M.
(11) destegįr-i:dest-gįr-i M. neye:yine M.
(12a) birine: bir yine M.
* S'de 290b. M'de 268a.
(2a) üstüne:üstine M.

niçe müddetdürür ki luŧfuŋdan
ārzūmend-i merĥabāyam men

ne segem men diyem ki müştāķ-ı
vaśl u dįźār-ı dil-rubāyam men

5 hey ne cān almışam ne źehre dem-i
vaśluŋ umar ne bį-nevāyam men

ķanı ya şāhı görmege lāyıķ
göz ne nā-şüste-rū gedāyam men

kim meni yād ider dutarlar yād
baŋa Óışķuŋla āşināyam men

dost Óışķına yüzüme baśıp
yürisünler ki ħāk-i pāyem men

defÓ ķıldı ĥaķįķį Óışķ ġamı
her küdūrātı ħoş śafāyam men

481
der-naśįĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

ġāfil hey aç gözüŋi göre bir ne ĥāldesin
bāŧıl taśāvvurāt u ne fikr-i maĥāldesin

(4b) dįźār-ı:dildār-ı M.
(5b) umar:uram S.
(7a) dutarlar:ŧutarlar M.
* S'de 291a. M'de 277a.
(1a) aça:- S.
(1b) fikr-i maĥāldesin:fikr-ü muĥāldesin M.

ḳalbüŋde yoḳ śafā vü mücellā bu Ǿaḳlı sen
ḳılamaduŋ şevāyib-i vehm ü ħayāldesin

olmaya hįç ĥažžı bu keşf-i Ǿulūmdan
ĥāle yitişüp anca ki sen ḳįl ü ḳāldesin

her yirde ne tehettüŋ iy dūn ġaflet esrüki
her şaħśıla ne göŋül ayırıp cidaldasın

5 māħūlyā başuŋda menāśıb emelleri
derdüŋ vežāyif āh bu sen ne zevāldesin

gülmez yüzüŋ ne rāĥat olasın mülāzimįn
ki manśıbum olayıdı dün gün melāldesin

ne eyledüŋ dirįġ nevāhįden ictināb
sen şerǾ evāmirine daħı imtiŝāldesin

hįç yirmedüŋ ĥarāmı ŧuyuldı ħıyānetüŋ
ger śūretā diyānet ü kesb ü ĥelāldesin

bünyādı ǾÖmrünüŋ ne ķadar pāyidār ola
āħir bilürsine ki yine irtiĥāldesin

10 çün ĥurḳat-ı teşevvuḳı olmaya kisvetüŋ
Ǿāşıķlıġuŋ yalan ki hemān lübs-i şāldasın

ol sāyesinde kāmil ehl-i saǾādetüŋ
çün dįv ü deddedür nişe tįh-i đalāldesin

ḳurb-ı mecālisindeki zülf-i raĥįḳına

(3a) ĥažžı: ĥažž u M.
(3b) yitişip:yitişüp M.
(4b) her:ne M. göŋül:göŋüle M. ayırıp:irüp M. cidaldasın:cedeldesin S.
(7b) sen:ne M.
(8b) diyānet:dāyet M.
(10a) teşevvuḳı: teşevvuḳ M.
(12ab) M’de 11. beyit.

mest itmedüŋ çü cānı zülf ü ħāldesin

pervāne gibi urdı ĥaķīķį bu şemØa cān
sen daħı zeyn-i şekl ü ġam u per ü bāldasın

482
der-naśįĥat*

— — • / — • — • / • — — • / — • —

iy nefs her nefes nişe zeyġ u źeleldesin
ki göŋlüŋüŋ açılmadı gözi sebeldesin

zerķıla aldaya mı śanursın ħalāyıķı
küllį i ŧūrıķı ki bu mekr ü ĥiyāldesin

himmet hümāsı perrin açıp seyr-i Øālem-i
Øulvį idemedüŋ ki bu süflį maĥāldesin

pāk iØtiķādıla varımaduŋa dįn yolın
ķılduŋ meger Øaķįde-i fāsid ħaleldesin

5 ķalbüŋ çün oldı ĥažž-ı ledünį Øulūmdan
bes felsefį gibi nişe baĥs ü cedeldesin

cānda ķanı tecellį-i ūlį te lāølu øı
bezm-i elestden çü bu sükr-i eźeldesin

küteh nažarlıġ itme teveccüh ilāha ķıl
niçe bu fikr-i fāsid ü tūl-u emeldesin

(12b) Vezin bozuk.
(13b) per:perr M.
* S'de 291b. M'de 277b.
(7a) ilāha:ilaha M.

ḳanı ĥalāvetüŋ ya-ħod emvāc-ı saŧvetüŋ
ya hūl u heybetüŋ çün o baĥr-ı Ǿameldesin

iŋende urma lāf ki cürmüŋ ola muǾāf
sen de ĥaḳįḳį gibi ki Ǿacz ü keseldesin

483
der-münācāt [*]

• — — —/ • — — —/ • — —

senüŋdür yā ilāhį fażl u iĥsān
meded senden meded demdür i sulŧān

elin düşmişlerüŋ dutmaḳ senüŋdür
yolın şaşmışlaruŋ sen aç i raĥmān

maŋa menden meded yoḳ dest-gįrüm
sen ol yüz yıl yılarsam zār u giryān

dögüp ŧaşlara śular gibi başum
döküp yaşlar yirine gözlerüm ḳan

5 ne çāre çāre-sāzum yine sen ol
ḳoma göŋlümi bu Ǿaczile vįrān

nice ārām idem śabrum dükendi
ne çāre ger yüridsem dil perįşān

(8b) hūl:hevl M.
(9A) muǾāf: maǾāf M.
[*] S'de 291b. M'de 278a.
(3a) dest-gįrüm: destegįrüm S.
(4a) dögüp:dögip S.
(4b) döküp:dökip S.
(6b) yüridsem:yürürsem M.

ne bir dem göŋlüm egler bāg u bustān
ne ġamdan ḳurtarur bir dem gülistān

çeker śuśan sanasın cāna ħançer
urur ġonca yürege zaħm-ı peykān

ne feryāduma irdi āh-ı dil-sūz
ne ħod dutdı elümi zār u efġān

10 kime idem şikāyet āh elüŋden
kimüm var daħı çāk idüp girįbān

ḳapuŋdan özge varacaḳ yirüm yoḳ
saŋa geldüm yine üftān u ħįzān

delüligin unıtdurdum delüye
şaşurdum Ǿalḳlını men Ǿāḳıluŋ cān

etıbbā bilmedi nabžum dutup ĥāl
eĥibbā bulmadı derdüme dermān

neyüŋ deldi yüregin sūz u āhum
anuŋçün oldı meclislerde nālān

15 ġamumdan ġaym mātem tonı geydi
demümdem yandı hem şemǾ-ı şebistan

oduŋ dem ursam olur āteşi tįz
ki kār eyler aŋa bu nār-ı hicrān

cihān āşüfte oldı şūrişümden
gör āħį ne pür-āşūb oldı devrān

urur mestāne naǾra raǾd işitdüŋ
görürsin çerħa girdi māh-ı tābān

cihāna irdi heyemān ĥayretümden
ki mecnūn sįret oldı hem-çü mestān

20 veḳi bu sükrden sen ŧuymaduŋ bū
ki ayıḳlıġuŋ oldı saŋa zindān

ne bendi gönümüŋ zülf-i muØanber
ne ĥabsi cānumuŋ çāh-ı zenaĥdān

ne meh-rūlar cemāliyile ħurrem
ne gül-ruħlar viśāliyile şādān

olur göŋlüm bu miskįnüŋ zevāli
nedür bilsem Øaceb i ĥayy u ĥannān

ĥaḳįḳį Øışḳıla dil-ħaste ĥayrān
olan Øāşıḳlara cān eyle ḳurbān

25 fenā ol fiøl-fenā hem maĥvda maĥv
bulasın Øömr-i bāḳį hem-çü merdān

484
der-sükr*

• — — — / • — — — / • — —

yine Øışḳ odı mı ŧokındı iy ħūn
ki göŋlüm oldı şöyle ġarḳa-ı ħūn

yine ŧūfān-ı rūĥ-ı nūĥı peydā
olup ne şehr iklįm ü ne hāmūn

ḳodı eyledi nā-peydā görüŋ bu
telāŧumhā-yı bį-teskįn ü bį-çūn

---

* S'de 292b. M'de 279a.
(3b) çūn.ħūn M.

yine bu ḳulzüm-i āteş televvüc
idip śaçar śadefden dürr-i meknūn

5 hem evvelden degülidi gey uślu
ki oldı Óaḳlı bu heyemānla mecnūn

bu ĥāle ḳanda śataşduŋ dir anda
ki ne yir bellü ne bu çerħ-i gerdāŋ

gözüm yaşı neme öykünmek ister
ki ħūnin oldı şöyle seyl-i ceyĥūn

büküldi ḳaddi çengüŋ iħtiyārı
yoġ elde hem ger iŋilerse ḳānūn

nüvāsı bülbülüŋ şām u seĥerde
nedür Óuşşāḳa olmaḳdur ŝenā ħūn

10 ĥaḳīḳī Óışḳı ĥāletinden özge
ne var Óālemde ki nažm ide mevzūn

485
der-naśīĥat*

— — • —/ — — • —/— — • —/— — • —

źikr eyle dün gün ħāliḳı hīç armadın üşenmedin
ḳıl tevbeyi irüp ecel ten ħāk olup uşanmadın

ḳıl tende ḳuvvet variken ŧāÓat ibādet ħālıḳa
düşüp ḳara yirde ħanum topraḳlara döşenmedin

ḳıl elde furśat variken ḳaŧÓ-ı menāzil ciddile

---

* S'de 293a. M'de 279b.
(1b) irüp:irip S.

niçe tevaḳḳuf nidesin bes sen yola ḳuşanmadın

semØ-ı ḳabūlile işit zinhār uludan nuśĥı sen
göster ıŧāØat hįç aŋa ḳarşu gelip yaŋşanmadın

5 baĥr-ı śafādan mevc irüp mest idicek Øāşıḳları
bes neyleye dįvānlar zencįr üzüp boşanmadın

ciddile ĥaḳįḳįnüŋ yine remzine dut cān ḳulağın
kibrüŋle fehmüŋ yüzine maØnį yüzi yaşanmadın

śāĥib-ḳemāle yoldan ol vehn-i Øazįmet irmesün
yoluŋ çü berḳ ir menzile sen germ-rū kuşanmadın

486
der-sükr*

— — •/• — — •/• — — •/ •• —

Øışḳ esrüki cüz vuślat-ı cānāneyi nitsün
bį-bāde çü mest oldı o peymāneyi nitsün

ḳanda gele śaĥve yine ol maĥvde heyhāt
ġarḳ itdi tecellį çü o dįvāneyi nitsün

ger Øaḳlı pür-āşūb ide bed-mestį Øaceb mi
çün sükr ḳomaz kendüye mestāneyi nitsün

(3a) ḳaŧØ-ı: ḳaŧØ M.
(4a) semØ-ı: semØ M.
(5a) irüp:irip S.
(5b) üzüp:üzip S.
(6a) ciddile:cid it S.
* S'de 293b. M'de 280a.
(1a) vuślat:vaślat S.
(2a) śaĥve yine:śaĥvine M.

şol ġayb-ı hüviyyetde bulan gevher-i źātı
mercāna ne rāġıb ola dür-dāneyi nitsün

5 yolın ya ŧavāfın şerefin kaǾbe-i vaślıŋ
neyler ĥarem-i beyti ya ĥannāneyi nitsün

ġayra ola mı mültefit anuŋla bilişen
ne ĥācetidür bāri o bį-gāneyi nitsün

anuŋki ĥaķįķį ola cevlāngehi lāhūt
avcı o bu süflįdeki virāneyi nitsün

487
der-duǾā*

— — • —/ — — • —/— — • —/— — • —

ħānum vilāyet taħtına ĥaķ ŧapuŋı şāh eylesün
Ǿākiflerin dergāhuŋuŋ hem merd-i āgāh eylesün

devletlü ķutlu sāyeŋi ĥaķ üstümüzden urmasun
rūzį mülākātuŋ yine hem bize nā-gāh eylesün

bir şuǾle virsün bāŧınuŋ sįmāsına kim žāhirā
her dem yaķalar çāk idüp yüzüŋ gören āh eylesün

nūr-ı tecellį pertevį irip derūnuŋ çehresin
ķılsun münevver her nefes her laĥža çün māh eylesün

5 men iştiyāķuŋ ķıśśasın uzaķduġumca rūz-ı şeb
ĥāsidlerüŋ ĥaķ dilerüm Ǿömrini kūtāh eylesün

(6b) bāri:yāri M.
* S’de 294a. M’de 280a.
der-duǾā: duǾā S.
(2a) urmasun:ırmasun M.

sįmā-yı Ǿizzüŋe ħüźā her-giz meźellet tozunı
ķondurmasun ĥācetlerüŋ maķbūluǿllāh eylesün

diler ĥaķįķį yüz yire urup ĥaķįķį kim saŋa
ĥaķ ħāś erenler himmetin her yirde hem-rāh eylesün

488
der-naśįĥat*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

bizden ħaber al şāhumuz dost derdiyile yanmayan
varsun degül hem-rāhumuz dost derdiyile yanmayan

ol cān ki pür-āteş degül envārı yoķ mehveş degül
Ǿāşıķlara yoldaş degül dost derdiyile yanmayan

Ǿāşıķ göŋül ĥayrān durur bį-derdi bil bį-cāndurur
ādem dime ħayvān durur dost derdiyile yanmayan

biz neylerüz ayıķları cānsuz ŧuran uyuķları
sevmiş degül Ǿāşıķları dost derdiyile yanmayan

5 bį-derd bu śūret evi vįrānedür ĥaķ pertevi
doķınmadı ķaldı ġavį dost derdiyile yanmayan

efġān yaraşur bülbüle tā śubh idelüm ġulġule
çıķsun aradan bir hele dost derdiyile yanmayan

ki yanmayanlar ħām olur ol Ǿāmį keǿl-enǾām olur
Ǿāşıķlara ibrām olur dost derdiyile yanmayan

(6a) ħüźā: ħüdā M.
* S'de 294a. M'de 280b.

gün gibi ser-tā-ser nažar olmadı ķaldı bį-ħaber
encüm gibi şol tā seĥer dost derdiyile yanmayan

yiller gibi yilmek gerek yāri ŧaleb ķılmaķ gerek
Ǿāşıķ degül bilmek gerek dost derdiyile yanmayan

10 ŧālib degül Ǿāşıķ degül śoĥbetde yaraşıķ degül
bil bu yola lāyıķ degül dost derdiyile yanmayan

perrin yaķan pervānedür cān oynayan merdānedür
ķıyı ķapan bį-gānedür dost derdiyile yanmayan

kim Ǿışķa olmaz āşinā bātında bulmaz rūşinā
ķanda bulur Ǿömr-i beķā dost derdiyile yanmayan

niçe ĥicāb u ĥāyile bulmadı çāre kāmile
uymadı gelmez ĥāśıla dost derdiyile yanmayan

şehevātdan leźźātdan el çekmeyen hefvātdan
göz açmadı ġaflātdan dost derdiyile yanmayan

15 dost derdi olsun zādumuz çıķsun göge feryādumuz
hiç aŋmasun diŋ adumuz dost derdiyile yanmayan

al Ǿışķı cāmın eyle nūş çün baĥr-ı mevvāc it ħurūş
yaħ oda niçe cūş dost derdiyile yanmayan

bu ħalķa-ı mestānda cān ġarķ it ĥaķįķį Ǿışķa yan
açmaz gözin yoz di uyan dost derdiyile yanmayan

(15b) adumuz: adımuz M.

489
münācāt*

•• — — / • — • —/•• —

derdümendüm ħocam devā senden
lutf senden kerem Óatā senden

senden umar şifā ķamu rencūr
muħliś külli mübtelā senden

yüz urup ger umarsa Óafv i raĥįm
olmaya Óayb her gedā senden

Óarż idüp saŋa cümle ĥācet-mend
dilegin diler iy ħüźā senden

5 ķamularuŋ i ķāđıyeøl-ĥācāt
ĥācetin eylemek revā senden

her važįÓ ü şerįfe Óizz ü şeref
źüll ü hem faķr u hem ġınā senden

her faķįr ü ġanį śaġįr ü kebįr
ĥācetin mįr ü hem fetā senden

diler i şāh ĥāşā kim nevmįd
idesin çün ķılur recā senden

cümle maħlūķa ger vüĥūş u ŧuyūr
irişür dāyimā ġıdā senden

10 memleket issi ħanlara devlet
furśat u nuśret ü livā senden

Óābide zühd ü ŧāÓat u tevfįķ

---

* S'de 295a. M'de 281a.
(9b) dāyimā: dāøimā M. irişür: irişir M.

verāØ u ĥilm ü hem ĥayā senden

śūfiye vāridāt-ı ġaybiyye
ĥālet-i vecd hem śafā senden

ķabż geh basŧ gāh heybet ü üns
sükrüŋe śaĥv u geh fenā senden

Øāşıķ-ı dil-şikesteye şeb ü rūz
nāle vü āh u hem cevā senden

15 bu ĥaķįķį Øelįl işigüŋe uş
raĥm uma geldi pādişā senden

490
ķāfiyetüØl-vāv der-tevĥįd*

• — — —/• — — — / • — —

yanar od urdı cānumda nihān o
gözüŋ neyler baŋa āh u fiġān o

nidem bilmen anuŋla neyleyem āh
meni mensüz ķoyan oldur Øayān o

ŧaleb ķanda idem çün yirde gökde
nişānın kimse bilmez bį-nişān o

mekāndan ol münezzeh bį-mekāndur
eger-çi ki ĥayāt-ı cism-i cān o

5 göze görmek eger andan velįķįn
bu göz gördügi degül bį-gümān o

(15a) işigüŋe: işigiŋle M.
* S'de 295b. M'de 284b.

görilmez ger Óayāndan ol Øayāndur
nihāndan hem nihān-ender-nihān o

ne künhine anuŋ irmişdür idrāk
ne ħod dilden olur şerĥ u beyān o

nider ayruķ cihānı şol kimesne
ki olmış ola aŋa dilsitān o

fenāfiøllāh maĥv ol ki ĥaķįķį
beķā andan ĥayāt-ı cāvidān o

491
der-śıfat-ı ceźbe vü fenā*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

depretdi cān zencįrini sevdā alı olduķ delü
iletdi bizi bizden ol çekdi bilinmez ķancaru

vardı yile Óaķl u bilü Øışķ oldı cism ü cān ŧolu
yuydı hem ism ü resm o anda yavu varduķ ķamu

ne el bulınur ne ayaķ ne başda var göz ne ķulaķ
gören işiden nūr-ı ĥaķ hem bilen oldur mūbemū

geldi göŋülden çün göze āşüfte olduķ ol yüze
deryāya düşdük kim yüze iş ġarķa varmaķdur Øamū

5 ĥayretde ķılduķ cānı garķ ne ġarb bilürüz ne şarķ
her yüzden urur lemØa berķ çün perdeden gösterdi rū

(6a) Øayāndan: Øayāndur M.
* S'de 296a. M'de 284b.
(2b) resm:resmi M.

ŧoldı cihān envārumuz muġlak durur esrārumuz
her Óužvdan tekrārumuz noķŧa geliben oldı hū

anda bu dünyį var mıdur süflį ya Øulvį var mıdur
mādūn-ı mevlį var mıdur diŋ bize ehl-i semū

maĥv olduġı yirde beyān ķanda varur bu Óaķl-u cān
ne nām ķalur ne nişān bes ne velį var ne Óadū

anda Øibāret mi śıġar remz ü işāret mi śıġar
ya istiØāret mi śıġar besdür ĥaķįķį ķāl-u ķįl

492
der-tezkiye-i nefs*

•• — —/ •• — — /•• — — /•• —

ġam-ı Øışķıla bu ĥurķatdaki nefsüŋ ola ķav
cāna dildār cemāli ura her dem pertāv

ruħ-ı maØşūķ ķıla ħāliś ola ķalbüŋ güheri
bu teh-i şevķda aŋa vire her laĥža çü tāv

buldı fitrāki ķabūlüŋde şeref şįri ki
ķıla bir celveyile āhū-yı yā hū anı av

cūØ ider rūĥ-ı laŧįfį ki melekden efđal
ĥırś ider nefs-i ĥarįśi şibaØıla bir gāv

5 nefsi tosun durur olmaz çü muŧįØ it ķurbān

(8a) Øaķl-u cān:Øaķl-ı cān S.
(9b) ķāl-u ķįl:ķāl-ı ķįl M.
[*] S’de 296a. M’de 285a.
(5a) nefsi:nefs M.

niçe bir semridesin sen yidürüp aŋa pilāv

şįr-i merdānı Øaceb sır ki ider ħor u zebūn
kürbe-i nefs ķaçan ki ide bu śunØıla māv

ġalebe ķılmaya nefsüŋ çerisi ķalbüŋe tā
cünne-i śavmı ele al sehm-i vesāvisler sav

sūzıla varlıġıŋuŋ śoy bu pelāsın gider
aŧlas-ı Øışķ bu delķuŋ ola tā yüzine ħāv

dün ü gün cān ki ĥaķuŋ şevķı cemālinde yanar
ŧaŋ mıdur Øışķ-ı ĥaķįķį ide ger Øālemde çav

493
nažįre*

•• — —/ •• — — /•• — — /•• —

eyle nefsüŋi riyāżat odıyıla hele ķav
tā cemālinden ire cānuŋa her dem pertāv

vir cilā āyine-i ķalbüŋe pāsını gider
ķo fenā kūresine śāfį olup tā ola tav

eyle cūØıla muØallem bu seg-i nefsi ki tā
pertev-i şaØşaØ-ı āhū-yı yā-hū duta av

rūĥ-ı insānı ķılur cūØu melekden efđal

(5b) yidürüp :yidürip S.
(7a) ķalbüŋe: ķalbüŋ S.
(7b) śavmı : śavm S. sehm-i: sehm S.
(8a) gider:bişür S.
[*] S'de 296b. M'de 285b.
nažįre:- S.
(3b) duta:ŧuta M.

ĥırś ider nefs-i ħabįŝi şebaǾıla bir gāv

5 ķalbüŋe leşkeri nefsüŋ ide çün istįlā
cünne-i śavm al ele žulmeti ol nūrıla sav

gidicek tāǿ-i taǾayyun ne ķalur Ǿayn hemān
niteki ķalur eĥad çün gide evĥadden vāv

kes ĥaķįķį gider ol başın enāniyyetinüŋ
gide Ǿāşıķluġ u ta Ǿışķ ola Ǿālemlere çav

494
ķaśįde der-naśįĥat *

— — • / — • — • / • — — • / — • —

iy ġāfil aç göŋül gözüni ħurd-ı ħābı ķo
çün mār u mūr mesken idinme türābı ķo

ten žulmetinde ķalma giriftār bām-ı çerħ
pervāzın eyle būm degülseŋ ħarābı ķo

žulmetde niçe bir olasın nūr-ı maǾrifet
kesb eyle furśat eldeyiken irtiyābı ķo

şāyed ki āfitāb-ı tecellįye iresin
aldanma keşfe daħı şuǾāǾ-ı şihābı ķo

5 tāǿ-ı taǾayyüni gider ol ġarķ-ı nūr-ı Ǿayn
sen menligi götür ĥaķa vāśıl ol ĥicābı ķo

(4a) cūǾu: cūǾ M.
(5b) nūrıla:nūrı S.
(7b) Ǿāşıķluġ:Ǿāşıķlıġ S.
* S'de 297a. M'de 286a.
(5b) vāśıl:vāśl M.

anda ki bu zemān u mekān sükr-i Ǿışḳıla
śığmaya var tebāǾid ü ıḳtirābı ḳo

çün emr-i festeḳım dinilüpdür kemā ümirt
ḳo iǾvicācı ŧoğrı ḳul ol inḳılābı ḳo

teslįm ol emr-i şeyħa ki ḳalb-i selįmile
yol bulasın ĥaḳa dil uzatma cevābı ḳo

ir ḳāf-ı ḳurba hüdhüd-i bāġ-ı hüdāya uy
sen zāġ-ı zeyġı reh-ber idinme ġurābı ḳo

10 idinme ḳalma lāt-ı ħayālāt-ı ħāba sen
yāruŋ zülāl-ı vaślını iste serābı ḳo

zerḳuŋı dām-ı cįfe idindüŋ çü Ǿanḳebūt
maǾnį şikārın eyle ḳo śayd-ı zübābı ḳo

vaĥdet meyinden esridi gör cānı virme ad
ümmüǿl-ħabāǿiŝe ki şerāb ol şerābı ḳo

şehvāta uyma inne meǾaǿl-Ǿüsri yüsr oħı
leźźāta ŧoyma źevḳ-i kebābı rebābı ḳo

rızḳuŋ muḳadder olduġı miḳdār ħod yiter
ħırśıla sen ziyāde ḳo çekme Ǿazābı ḳo

15 gel ādemįlıġ eyle idüp cįfeye ŧamāǾ
ḳılma musallaŧ özüŋe sen her kilābı ḳo

ĥaḳ ḳapusından özge yüz urup kimesneden

(7a) festeḳım (K.K. 42/15) “Dosdoğru ol.”. inḳulte ḳultü (K.K.11/112) “emrolunduğun gibi.”.
(7b) iǾvicācı:iǾvācı M.
(9b) zeyġı:zeyġ S.
(13a) inne meǾaǿl-Ǿüsri yüsr (K.K. 94/6) “Gerçekten zorlukla beraber bir kolaylık vardır.”.
(15a) idüp:idip S.

billahi ne umarsın unıt ġayr-ı bābı ḳo

dutsa ger meşāyıħ elin ŧoġru yola gel
kim didi iy delü saŋa rāh-ı śavābı ḳo

bir ŧona gir ĥaḳīḳī anuŋ rengi śolmasun
çün oldı saŋa Óāriyeti bu ŝiyābı ḳo

495
der-naśīĥat*

— • — — / — • — — / — • —

derd-i dīn eyleyigör ĥāśıl Óamū
ḳo ne ġam dünyāyiçün yime ḳayu

sen çekersin renci māliçün dir ol
len tenālüøl-birra ĥattā tünfiḳū

bu yola varlıḳlar īŝār eyleyüp
śıdḳıla mimmā tuĥibbūn enfiḳū

şöyle olġıl mest cānuŋ tende hem
ḳalmaya hüşyār tā yik tār-ı mū

5 devr ider pervānesidür ay u gün
şemØı ki canda Óayan gösterdi rū

şemØ-ı rūşen dildürür Óāşıḳ gibi
tā ser-endāzī olaldan aŋa ħo

(17a) dutsa:ŧutsa M.
* S'de 297b. M'de 286b.
(2a) renci:renc S.
(2b) len tenālüøl-birra ĥattā tünfiḳū (K.K. 3/92) "Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe eremezsiniz.".
(3b) mimmā tuĥibbūn enfiḳū (K.K. 3/92) "Sevdiğiniz şeylerden.".

çün diye remz-i ĥaķįķį Øışķdan
sābıķuøl-tevĥįde lā-testenkifū

496
der-naśįĥat*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

Øışķa virdüŋse göŋül iķrāra gel inkārı ķo
yüz çevür cān u cihāndan yāriseŋ aġyārı ķo

māl u mülk ü cāhı yoķlıķ Øāleminde hįçe śay
degmez anda ĥabbeye çünki bu külli aġyārı ķo

cāna her yüzden ķabūl it sen melāmet ŧaşını
varısa içüŋde bu od göŋül imdi Øārı ķo

ķıl ĥarābāt-ı fenāda śūretüŋ raħtın girev
cām-ı maØnį ser-dihi ķo ĥabbe vü destārı ķo

5 Øışķ erinüŋ pįşesidür yanmaġ ah u zārıla
zāriseŋ Øışķıla besdür ħalķıla bāzārı ķo

kimseden umandan erlik gelmeye Øizz-i ķabūl
ol ġarażlu kişi varmaz yol var ol bįmārı ķo

irmek isterseŋ ĥaķįķį Øışķ şehri seyrine
bu diyārın terkin urġıl bu ħarāba dārı ķo

---

* S'de 298a. M'de 287a.
(6a) Øizz-i:Øizz-ü M.

497
der-naśįĥat*

— • — —/— • — —/— • — —/— • —

anca ki eydür göŋüle Óaķl hey sevdāyı ķo
dir naśįĥat ıśśı itmez Óāşıķa ġavġāyı ķo

ŧoldı çün Øışķuŋ deminden Øālem-i cān ġulġule
kim işidür sözüŋi var Øākıl işbu rāyı ķo

tįredür fehmüŋ gözi ħįre olur duymaz ħıred
pādişeh Øışķ-ı şuØāØı tįne ķo Øumyāyı ķo

isteyen Óışķ āfitābın bil delįl-i Øaķlıla
bulmadı ten ž̧ulmetinden çıķ şeb-i žalmāyı ķo

5 Øışķ bezminden ķulaġ ur nāle-i dil-sūz işit
yiter aġla renc-i dünyādan bu āh-u vāyı ķo

Øilm ü ĥikmet ħūnına gel ŧoyla bugün cānuŋı
rızķıçün ġuśśa yime ķo bir ġam-ı ferdāyı ķo

terkin ur dildāra Øazmüŋ varısa zinhār eger
ki seni yoldan ırar endįşe-i dünyayı ķo

ĥaķ çü lā-ħavfüŋ Øaleyhim dir velāhüm yaĥzenūn
sen bu ĥizbuøllāhdan ol fırķa-ı aØdāyı ķo

şerØıla vardı eren yol ehl-i dįn irdi ĥaķa
bidØat-i žulmetdürür ķıl terķ sen ehvāyı ķo

10 reh-beri kimüŋ hevā-yı nefs olursa hāviye
lā-cerem meŝvāsıdur zinhār ol meŝvāyı ķo

---

* S'de 298a. M'de 287a.
(3b) şuØāØı:şuØāØa M.
(5b) āh-u: āh-ı S.
(8a) velāhüm yaĥzenūn (K.K. 2/62) "Onlar üzüntü çekmeyeceklerdir.".

iy melāmet ger ĥaķīķį Ǿışķdan döner degül
var śelāmet yoluŋa ol Ǿāşıķ-ı şeydāyı ķo

498
terceme [*]

— • — — / — • — — / — • —

her ŧaraf ider devān uş cüst ü cū
tįġ-ı ħūn-ālūd elinde Ǿışķı o

ħalķ eger ġāfildür andan ol velį
cān-ı Ǿāşık ķaśdın ider su-be-su

gāh çün māh-ı semā tābān yürir
gāh çün bād-ı śabā ol gū-be-gū

ķalǾaya nā-geh bıraķdı ġulġule
pāsübānlar ideriken güft-ü-gū

5 şehr-i ķavmi çaġırur hāy uġrı hāy
urdı ol zaħmı vü penhān itdi rū

pāsübān mı irer anuŋ gerdine
ki zebūn andan bu çerħ-ı türd ħo

geldi ol zaħm üzre eflāŧūn-ı Ǿaķl
ol ki bilür her nişāndan mū-be-mū

dir ki bildüm bu kimüŋ zaħmıdurur

---

[*] S'de 298b. M'de 287b.
(1b) tįġ-ı ħūn: tįġ çün S.
(3a) yürir:yürür M.
(5a) şehr-i:şehr S.

ol ki aślı her fitendür tū-be-tū

çün anuŋ zaĥmıdur ayruḳ çāre yoḳ
çünki ol açdı ḳabūl itmez rüfū

10 peyk-i cān irdi velį merhem bahā
cān-ı köhne sen özüŋden alı yu

pertev-i Øışk-ı ĥaḳįḳį gösterür
yüz muḳaddes cān gibi bį-reng-i rū

499
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

saŋa ger yārısa Øaḳluŋ ḳo bu dįvāneden el yu
yüri yoluŋa ḳo pendi kişi mestāneden el yu

eger dāne dögüp bize ḳurarsaŋ dāmı bilmiş ol
çıḳarduŋ elden iy miskįn bu dām-ı dāneden el yu

anuŋ sevdā-yı zülfine düşen zencįr mi dutar
uzatma zįnhār elden çıḳarsın şāneden el yu

şerāb-ı Øışḳı çün dutmaz ḳadeĥ geç cām-ı cānuŋdan
anuŋ bir ḳaŧre-i dürdi ŧolan peymāneden el yu

5 başuŋ ayaḳ ḳılup ŧalmak gerek ḳaØrına bu baĥrına
ve ger ni ŧaşra çıḳ basma ḳadem dürdāneden el yu

(10a) peyk-i:yiŋi S.
(11b) bį-reng-i rū:bį-reng-ü bū M.
[*] S'de 299a. M'de 288a.
(2a) dögüp:dögip S.
(4a) şerāb-ı: şerāb M.
(5a) ḳılup:ḳılıp S.

bilişen yāre yād oldı bu kendü varlıġından sen
kemāl-i maØrifet ĥāśıl idüp bį-gāneden el yu

cemāl-i şemØına yāruŋ yanan şevķıla cān atup
ķaçan ķurtarısardur per hey ol pervāneden el yu

gel iy sį-mürġ-ı ķāf-ı ķul bizi al perrüŋ altına
didüŋ çünki bize bayķuş mısın vįrāneden el yu

ĥaķįķį bu teh-i şevķa bu ķalbüŋ ĥal ķıl ķāli
ķo ĥāle irmek isterseŋ ķoma efsāneden el yu

500
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

cemāl-i Øaksi śalmayınca pertev
aŋa yol bulmamışdur hįç reh-rev

ĥayāt-ı tāze bulur bir deminden
bu lutfuŋ her ne kim var köhne vü nev

bilā-ķāyıd düşer aØmį nügūn-ser
çü bilmez yol eger çāh u ve-ger gev

göŋülde derd-i dįn mıśbāĥ olıcaķ
belürür rev-zen-i mişkātden žav

5 ķapuŋda yüz yire uran faķįrüŋ
görinmez gözine biŋ tāc-ı ħusrev

(7a) atup:atıp S.
(9a) şevķa: şevķda M.
* S'de 299b. M'de 288b.

ħarābāt-ı fenā müflislerinüŋ
ḳatında ḳadr-i Ǿālem dāne-i cev

ne ḳayġu Ǿāşıḳa ŧaǾnuŋdan iy gūl
ki irmez seyr-i māha bāng-ı ġavġav

sen özüŋ göre Ǿaḳluŋ ḳanda vardı
ki ḳılmış ĥubb-ı dünyāsını levlev

ĥaḳįḳį dįn ḳılıcın ur tevekkül
idüp ḳul ĥasbiyallah in bāng-ı tevellev

501
der-naśįĥat*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

gel dünye fānįdür aŋa baḳmayalum andan girü
gördügümüze śu gibi aḳmayalum andan girü

varlıġumuz įŝār idüp her dem gelüŋ biz yapalum
müǿminlerüŋ hem ħāŧırın yıḳmayalum andan girü

itmeŋ delülük uludan biz ħoş naśįĥat alalum
sözden hem oġlanlıḳ idip çıḳmayalum andan girü

ger müdrikāt-ı bāŧını itdüŋse ĥāśıl külli fāş
eyleme nā-ehle anı çıḳmayalum andan girü

5 yāruŋ cemāl-i pertevi ḳılsun münevver bāŧını
cānda ĥased odın daħı yaḳmayalum andan girü

(9b) idüp:idip S.
* S'de 300a. M'de 289a.
(4a) külli:ḳılma M.

her yatlulıḳ mevcūdiken bizde ne ġayrı gözlemek
öz Øaybumuzı ayruġa daḳmayalum andan girü

luŧfı ḳapusı çün ĥaḳuŋ açuḳ ĥaḳįḳį irişür
iĥsān özüŋe ḳapuyı ḳaḳmayalum andan girü

502
der-taĥrįż be-devām-ı źikr ü beyān ve fevāyid-i o [*]

• — • — / •• — — / • — • — / •• —

nedür di nūr-ı hüdā lā-ilāhe-illallah
çırāġ-ı Ǿarż u semā lā-ilāhe-illallah

devāmına dürişüp çoġ eydelüm bite
göŋülde śıdḳ u śafā lā-ilāhe-illallah

ḳaraŋu göŋüle ĥaḳdan hidāyet irişicek
ne olur anda żįyā lā-ilāhe-illallah

ŧaġıda leşker-i şeyŧān-ı cündi şevḳıla
çü ḳalbe dike livā lā-ilāhe-illallah

5 olursa ḳāyil-i kāfir muvaĥĥid ü müǿmin
olur zi-luŧf u Øaŧā lā-ilāhe-illallah

idin ki vird irişe vāridāt-ı ġaybiyye
di vaḳt śubĥ u Øışā lā-ilāhe-illallah

---

[*] S'de 300a. M'de 292a.
der-taĥrįż be-devām-ı źikr ü beyān ve fevāyid-i o:ḳāfiyetüǿl-hā der-naśįĥat S.
(2a) eydelüm: eyit begüm ki M.
(3a) irişicek: iricek M.
(4a) cündi: cünd S.
(6b) vaḳt śubĥ u: vaḳt-i śubĥ-ı M.

irişe şuǾle eger cān u dilden eydüriseŋ
ḳomaya gözde ġıŧā lā-ilāhe-illallah

ĥarįḳ-ı meşǾale-i derdin alup dil ü cān
ŧola di şevḳı ĥaşā lā-ilāhe-illallah

di ḳalbe ķūt olur bāŧına virür ḳuvvet
hem oldı rūĥa ġıdā lā-ilāhe-illallah

10 ĥicābı refǾ ider ü defǾ ider küdūrātı
virür ḳulūba cilā lā-ilāhe-illallah

di ḳadr-i medd-i baśar müźnibüŋ sicillātın
ki ide maĥv ġadā lā-ilāhe-illallah

vur imdi boynın eyid źüǿl-fiḳār-ı nefyile
bu nefsüŋ eyle Ǿazā lā-ilāhe-illallah

ḳabūl ola dilegüŋ ĥaḳ ḳatında ĥācetler
eyid ki ola revā lā-ilāhe-illallah

ĥayāt-ı tazedürür ḳalbe dāǿ-ı maǾśiyete
olur hemįşe devā lā-ilāhe-illallah

15 ḳomaya eydüriseŋ źüll-i maǾśiyetde seni
vire ki Ǿizz-i beķā lā-ilāhe-illallah

zi-salŧanāt irirüp faḳr devletine begüm
virürse ḳalbe ġınā lā-ilāhe-illallah

gel ola kisveti ḳalbüŋ ĥaḳįḳį Ǿışḳ odı
bil itdi merd-i ħüźā lā-ilāhe-illallah

(8b) şevḳı: şevḳ M.
(11b) ġadā:ġıdā S.
(14a) maǾśiyete: maǾśiyetde

503
der-aĥkām-ı eltāf-ı tecellį*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

cemālüŋ şevķı kim irer gehį āgeh gehį nā-geh
yanar sübüĥāt-ı vechüŋden cihān-ı cān berg ü geh

cemālüŋ berķı ki tābān görinür cān ķalur ĥayrān
ki küllü men Ǿaleyhā fān beyānından olur āgeh

rübūbiyyetden elŧāfı irer maĥv eyler evśāfı
velį hem mažhar-ı śāfį ider rūşen ķılup çün meh

ki sırr-ı ŝümme vechuǿllah muǾayyen olur ol dem gāh
śalar burķaǾ çü şāhanşāh urur cān naǾra-ı āveh

5 düşer ol şuǾleden bir od yanar göyner göŋlüŋ çün Ǿūd
zihį ol āteş ü zį-dūd ne ħayme ķodı ne ħargeh

ne źevķ olur bu ne şūriş ne Ǿışķ olur bu ne sūziş
ne deryādur bu ne cūşiş teǾālallah teǾālallah

kime ki irmez ol şuǾle getürmez ķavlini fiǾle
geçer Ǿömri Ǿalel-ġafla ķalur žulmetde ol gümrah

şuǾāǾ-ı naḥnü aķrebden ŧuyan Ǿilmi bu mektebden
fakįr-i āt-ı metrabdan bulur ol Ǿizz-i şāhanşāh

ĥaķįķį ġarķ-ı seyrāndur bu tįh-i ĥayret-i cāndur
bu rāz-ı Ǿışķ cānāndur ne fehm eyleye her ebleh

---

* S'de 301a. M'de 294a.
(1b) berg ü geh: berg-i geh M.
(2b) küllü men Ǿaleyhā fān (K.K. 55 /26) "Yer yüzündeki her şey fanidir.". küllü:külli M. āgeh:geh S.
(3b) hem:- M. ķılup:ķılıp S.
(5a) göŋlüŋ: göŋle M.

504
nažįre [*]

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

cemālüŋ pertevinden bu göŋül olmışdur çün meh
celālüŋ berḳına cānlar yanarlar hem-çü berg ü geh

zihį elŧāf-ı rabbānį ki ĥayrān eylemiş cānı
bu sükr ü śaĥvıla anı iledür geh getürür geh

bıraḳduŋ cāna bir āteş egerçi tįzdür ser-keş
velį śad bār cāndan ħoş gelür göŋlüme ol iy şeh

ne şevḳ olur bu ne şūriş ne evḳ olur bu ne baħşiş
ne Ǿışḳ olur bu ne cūşiş teǾālaǿllah teǾālaǿllah

5 kime ki irmedi ol od anı yandurmadı çün Ǿūd
meger yoldur aŋa mesdūd ki ḳaldı şöyle ol gümreh

livā-yı cāǿe naśrullah görindi fetĥidür hem-rāh
ŧaġıldı türkidür bį-gāh ḳaçar o da urup ħar-geh

deŋizler śuyı içildi ĥaḳāyıḳ mevci saçıldı
cevāhir genci açıldı ḳanı hey bir dil-i āgeh

ħıred bu sırda nādāndur bu fehm u Ǿaḳl ĥayrāndur
anı ki rāz-ı cānāndur ḳaçan fehm ide her ebleh

anı kim gizlerem çendān dilerem ki ḳala penhān
ĥaḳįḳį Ǿışḳ ider Ǿuryān nidem bes neyleyem āveh

---

[*] S'de 301b. M'de 294a.
(6b) türkidür : türki gör M. urup:urıp S.
(8b) rāz-ı:zād-ı M.

505
der-tażarruǾ*

— • — —/— • — —/— • — —/— • —

iy ḳamu eksükliyedür luŧfuŋ işigi penāh
Ǿavf ḳılursın keremden ḳullar itdükçe günāh

varduġınca gelmedi bu nefs-i şūm ıślāĥa vey
bilmezüz ki niderüz biz nefs elinden āh āh

çāh-ı żulmānį niçe bir ĥabsigāhuŋ ola gel
tā ki olasın bu mıśr-ı Ǿālem-i maǾnįde şāh

5 olmadı çāh-ı cihānuŋ ḳaydı göze gelmedi
Ǿizzile yüz tāc-dāruŋ taħtıgāhı ḳadrıgāh

Ǿizzetümüz ħorlıḳdur faħrumuz faḳr u fenā
āsitān-ı meskenetde dutmışuz bir śadrıgāh

kisveti nār-ı meĥabbet olanuŋ egninde bil
başına hem şemǾ gibi nūr-ı vaĥdetdür külāh

kime ki ol meşǾale fį-maḳǾadı śıdḳın virür
şuǾle ŧālibler ĥaḳa hem ol eŝerden buldı rāh

şuǾle-i nūruŋdan alur bu mesābįĥı semā
hem çırāġ andan yaḳup virür żiyā mihrile māh

10 ḳamularuŋ secdegāhı işigüŋ topraġıdur
ki olur sįmāda žāhir nūrı itdükçe cibāh

* S’de 301b. M’de 294b.
(6b) dutmışuz:ŧuymışuz M.
(9b) yaḳup:yaḳıp S.

maØrifet nūrıla iĥyā ķıl ĥaķīķī ķalbini
kim vire śubĥ-ı saØādet cān gözine intibāh

506
der-tażarruØ ve Óarż-ı niyāz u naśīĥat*

— • • — / • — • — / — • • — / • — • —

her kime ki Øināyetüŋ olmazısa delīl-i rāh
ķanda varurısa aŋa żulmet ola fürūġ-ı māh

cāźibāŋ irmeyen kişi ne yüz aġarda saØy idüp
neyleye nide ķaldı ol ŧāliØi gibi dil-siyāh

pertev-i ŧalØatuŋ kimüŋ cānına şuØle śalmadı
vaśluŋa lāyıķ olmadı müzdi anuŋ kamu günāh

olmayıcaķ saØādeti āh ki cümle ŧāØatı
oldı hebā şeķāveti eyledi saØyini tebāh

5 hey göz açuŋ uyanalum ĥırśı ķoyuŋ utanalum
derdile Óışķa yanalum eydelüm āh u āh u āh

şöyle ki Øācizüz Øaceb āħir ola mı bir sebeb
kim dil ü cāna iy çalap irişe senden intibāh

Øahdüŋe hey vefā ķanı śıdķ u ķanı śafā ķanı
ĥaķdan utan ĥayā ķanı seni ne işe śaldı şāh

ger ola ħāk śūreti Óışķ erinüŋ ki türbeti

---

* S'de 302a. M'de 295a.
(1a) delīl-i: delīl-ü M.
(2a) idüp:idip S.
(2b) dil-:rū M.
(7a) u:- M.

rāyiĥā-yı meĥabbeti vire bitürdügi giyāh

göŋline nūr-ı maØrifet ŧoldı ĥaķīķī Øışķıla
śıdķıla her ki ol ĥaķuŋ luŧfın idindi bil penāh

507
nažīre der-naśīĥat*

— ••— / • — • — / — ••— / • — • —

śıdķıla her ki ol şehüŋ luŧfını idinür penāh
her žulümāt aŋa ĥaķuŋ fažlıyıla fürūġ-ı māh

bil ġalebāt-ı vecdile pertev-i ĥaķ olur delīl
çün ķula nā-gehān irer şuØle-i ceźbe-i ilāh

śıdķıla irdi her neye irdiyise çü merd-i ĥaķ
lāfı ķo ki□bdür iden kişiyi anda rū-siyāh

eyleme zerķ u ĥīleŋi çille ki dām-ı kām-ı nefs
ĥaķķa yönel sezā degül hey saŋa işbu dāmıgāh

5 eyle dürüst ĥaķķıla cümle muØāmelātuŋı
ķılma riyāset ü riyā birle Øamellerüŋ tebāh

āfet-i şöhretüŋ bugün terkin uran erenlerüŋ
olmadı fāni dünyenüŋ manśıb u cāhı ĥabs u çāh

her ki rıżā-yı ĥaķiçün ŧāØata baġladı bilin
devletile bilüŋ anuŋ başına urılur külāh

buyurur ennāsü niyām mevt irādıyıla kim

(8a) ki:- S.
[*] S'de 302b. M'de 295b.
(4b) dāmıgāh: dāmgāh M.

ġaybet-i śūret eylese aŋa irişür intibāh

faḳr u fenāyıla yaḳįn nūrını kesb idenlerüŋ
ẓulmet-i reybden ider ḳalbini pāk pādişāh

10 oldı ĥaḳįḳiye ĥaḳuŋ emrine inḳıyād idüp
özini toprаġ eylemek meskenetile Øizz ü cāh

508
nažįre der-taĥḳįḳ-ı ĥaḳįḳat-ı ġazā ve zekāt u śalāt u śavm [*]

— — •/— • —• /• — — •/— • —

beźl eyle nefsüŋi yüri imdi ġuzātıla
iĥrāc ġayr eyle göŋülden zekātıla

ġusl eylegil cenābetine ecnebiyyetüŋ
evvel irādetile ki tā   vāridātıla

tekbįr-i iftitāĥa götür māsivādan el
ḳıl secde-i fenā-yı śıfat maĥv źātıla

źevḳ-ı müşāhede ola tā ki teşehhüdüŋ
ḳurb-ı muvāśalāt bulup ol śalātıla

5 çünki ĥużūrıla eĥadiyyet cemālinüŋ
oldı temām küllį śalātuŋ śılātıla

cūdı vücūdınuŋ ĥasenātıla maĥv ide
küllį seni bu varlıġıŋuŋ seyyiøātıla

imsāk eyle bāŧınuŋ iĥsās-ı ġayrdan

---

[*] S'de 303a. M'de 295b.
(4b) bulup:bulıp S.

ifsād itme śavmuŋı bu muftırātıla

eś-śavmu lįde tā enā eczį ĥaķįķatı
ola muØāyene saŋa bu lāmiØātıla

şevķuŋ beriyyesinde yanan cānları ķaçan
bį-şürb-i vaślı kimse śuvarur fürātıla

10 maĥrem ola mı kaØbe-i vaślat ĥarįmine
bįr kimsene meĥabbet-i lāt u menātıla

islām şartıdur eger olmazsa śūfide
keşf ü kerāmet ü ķademile Øuśātıla

ĥażretde yüzi ķara ķoyup ser-nügūn ola
ol rūz-ı Øarż cümle ĥufāt u Øurātıla

pāk iØtiķādı olmasa hįç aśśı itmeye
yüz yıl riyāset itse gelür müşkilātıla

pertāv-ı nār-ı ķaØr-ı cehennemdürür anuŋ
tapduġı nūr-ı dįn-i ĥayālāt-ı lātıla

15 şerØıla muĥkem eyle Øaķįdeŋ sefįnesin
baĥr-ı tarįķata giricek ķāśıfātıla

cebr ü ķader telātumı içinde ķorħusuz
vaśl olasın ĥaķįķata tā kim necātıla

ġayr iltifāt-ı tende ŝebāt oldı büt saŋa
gel ķalma tende ĥaķdan ıraķ bu ŝebātıla

Øömrin śarf iderse ĥaķįķį bu derdile
bula ħavāś Øizzini bāķį ĥayātıla

(9b) bį-şürb-i: bį-şürb-ü M.
(12a) ķoyup:ķoyıp S.
(16a) telātumı: telātum M.

509
ḳaśīde der-naśīĥat [*]

— — • / • — • — / • — —

ḳılmaġa nažar cemal-i yāre
gel eyle göŋül gözine çāre

var ni saŋa aśśı yoḳ cihāndan
ger mālik olurısaŋ hemāre

geç ḳalma nesine aldanursın
ḳalmaz bu cihān ħo bir ḳarāra

aġardı saçuŋ saḳaluŋ olma
dünyāya ineŋde gözi ḳara

5 śāĥib-dil öŋinde Øizz ü cāhı
gelmez bu cihānuŋ iØtibāra

gel gidelüm aŋa dur ḳuşan tįz
ħayr işe ne ĥācet istiħāre

Øuşşāḳa derd-i Øışḳ içinde
dost yolına cān virüp niŝāra

lāle gibi ġarḳ-ı ħūn cigerler
Øışḳ odı ne yaħdılar ḳarara

Øışḳ odı ne yana yana dervįş
gel baġruŋı sende yara yara

10 olmazısa ḳalb-i şerĥa şerĥa

---

[*] S'de 303b. M'de 296b.
(7b) virüp:virip S.

sūd itmeye delķ-ı pāre pāre

püşt-i felek üzre zįn ķomış baķ
Øulvįde bu seyr-i şehsüvāra

perrini hümā-yı himmetüŋ aç
pervāza gel imdi bu meŧāra

iy dürlü Øacāyib isteyen gel
dil baĥrına eylegil nažāra

andan ŧoġar āfitāb-ı devlet
andan ŧolınur ķamu sitāre

15 ol şemØı ki gizlüyidi cāndan
oldı bu felekden āşikāre

dürler ki anı görmemiş deŋizler
dil mevcile śaldı uş kenāra

gir gülşen-i cāna tende ķalma
bu gül-ħan-ı ŧabØ-ı tenġ ü vaķāra

gör andaġı murg-ı zārı gūş it
sen ol neġāmāt-i murġ-ı zāra

anda ki küşūf olur şükūfe
aĥsent bu bāġa vü bahāra

20 enhār-ı Øulūmı gör naẓar ķıl
envār-ı şühūdı girdi kāra

ol śūfį ebūøl-vaķt sen olma
çün ŧıfl-ı ŧufeyl-i intižāra

ħāk eyle ĥaķįķį Øışķ içinde
varlıġuŋı ķalma faħr u Øāra

Øizzüŋ ĥaķı eyle sen Øināyet

yā-rab bu źelįl ü ħāksāra

510
ķaśįde der-naśįĥat*

— — •/• — — • /• — — •/• — —

bu milk-i cihandan ķo ne nefØu ne żar iste
gir ĥaķ yolına yüz süri erden naẓar iste

endįşelerüŋ ĥayret-i Øışķıla perįşān
it Øaķl evini sükrile zįr ü zeber iste

ol mest ħarābāt ĥaķāyıķda velehden
bu kendüligüŋden özüŋi bį-ħaber iste

ki kendüliġüŋle varabilmezsin aŋa sen
bį-ħįşten ol kişver-i ķudse sefer iste

5 benlikden eŝer ķoma fenāda ide gör maĥv
Øışķından anuŋ cānda sen andan eŝer iste

cibrįle per ü bālı ĥicāb olduġı evcde
sen ol şevķ-ı cemālini per iste

sen pey-rev-i māzāġ şehisin ne maķāma
irseŋ daħı aØlāsına andan güźer iste

---

* S'de 304b. M'de 297b.
(1a) iste:isde S.
(1b) erden:andan M. iste:isde S.
(2b) iste:isde S.
(3b) iste:isde S.
(4b) iste:isde S.
(5b) iste:isde S.
(6b) vezin bozuk. iste:isde S.
(7b) iste:isde S.

bu ḳulzüm-i pür-ħūta başuŋ eyleyüp ayaġ
ġavvāślıġı ŧal bilüriseŋ güher iste

gel başa külāh ola günāh imdi sen evvel
gel devlete lāyıḳ yüz urup yire ser iste

10 virmege śafā maǾnį zülāli bu Ǿaŧaşdan
bir bādiye-i şevḳda yanmış ciger iste

deryā gibi ol ħüşk-leb ü mevc gel it cūş
göŋlüŋi pür-āteş ḳıl u gözüŋi ter iste

ḳo ĥįle-i zerḳın varısa şuǾle-i bāŧın
erden anı gör ateş-i dilden şerar iste

yan sūz-ı derūnıla çü nāy olma kem er sen
yüz yirden idin ġayretiyile kemer iste

dāreyn saǾādetine ser-māye ŧalebdür
elden ḳoma cānum ŧalebi durma var iste

15 ŧur ḳalma leyālį śıfātında bu nefsüŋ
devlet güni ŧoġmaḳlıġa başa seĥer iste

vaĥdet güneşinüŋ ħo pür-işrāḳı cihānsın
cehd eyle velį dost dil-i dįźevar iste

başdan başa göz gibi naźar olmaġa ḳalbüŋ
dildārı ŧaleb eyle olup der-be-der iste

(8b) iste:isde S.
(9b) iste:isde S. urup:urıp S.
(10b) iste:isde S.
(11b) iste:isde S.
(12b) iste:isde S. erden:irden M.
(13b) iste:isde S.
(14b) iste:isde S.
(15b) iste:isde S.
(16b) dįźevar: dįdevar M. iste:isde S.

çün tıfl-ı ṭufeyl olma hevāya olasın pįr
yārı ṭaleb it yārı iy cān-ı peder iste

bu ĥayret-ı Ǿışḳ içre ĥaḳįḳį yavu varup
vardukça özüŋi daħı āşüfte-ter iste

511
der-naśįĥat be-menǾ ez-vehm-i Ǿazįmet*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

cāna ḳıymazsaŋ girüp ortaya meydān isteme
başuŋı ṭop itmeyince elde çevgān isteme

bu fenā yolı ki can bāzārıdur baş ortaya
ḳorısaŋ gel var ni var bu derde dermān isteme

curǾa curǾa hicrile nūş itmedin ħūn-ı ciger
dem-be-dem yanup zülāl-i vaśl-ı cānān isteme

ḳaṭre ḳaṭre cān eridüp şemǾı gibi yanmadın
derd-i dįn içre göŋülde nūr-ı Ǿirfān isteme

5 laĥża laĥża ĥālet-i vecd içre bį-ħįş olmadın
lemǾa lemǾa bāriḳāt-ı luṭfa vicdān isteme

küfr küfri olmayan imānı bil įmān degül

(17b) iste:isde S.
(18b) iste:isde S.
(19b) iste:isde S.
* S'de 305b. M'de 298a.
(1a) girüp:girip S.
(3b) yanup:yanıp S.
(4a) eridüp:eridip S.
(5b) luṭfa: luṭfı M.

degme cānda sen şuØāØ-ı dįn-ü įmān isteme

varlıġuŋ bāl u perini bu hevāda dökmedin
kāf-ı ķurb evcinde Øanķā gibi cevlān isteme

ķılmadın vįrāne sükr-i Øışķıla śūret evin
sen bu maØnįde göŋülde genc-i penhān isteme

baśmadın yola ĥaķįķį sen henūz evvel ķadem
bu nihāyetsüz ŧarįka ĥadd ü pāyān isteme

512
der-istiġnā-yı ĥaķ Øazze ve celle*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

meydān-ı Øışķ içinde bil biŋ baş iy cān bir pula
yüz ser-firāz-ı server-i merdį-i merdān bir pula

ger günde yüz biŋ başı ŧop eyler olursa ola
çevgān-ı Øışķ öŋinde bil topraġa yiksān bir pula

kisrā nedür yā güstehem rüstem kim olur yā ħocam
yüz mıśr ķaśr u ķayser ü faġfūr u ħaķan bir pula

bāzār-ı şevķında anuŋ śatılsa Øālį ķadrdür
yüz tāc u taħt u şāhį-i sultān-ı devrān bir pula

5 biŋ tāc-dāruŋ devleti yüz biŋ selāŧįn şevketi
bil hiçe degmez bunda yüz milk-i süleymān bir pula

(6b) dįn-ü įmān: dįn-i įmān S.
(7ab) M'de kenarda.
* S'de 305b. M'de 298b.
der-istiġnā-yı ĥaķ Øazze ve celle: der-istiġnā-yı ĥaķ Øazze ve Øalā S.
(5b) milk-i:mülk-ü S.

bu demde yüz yüz zāhidüŋ zühdiyile varmışdurur
bu ġamda biŋ biŋ cān u dil olursa biryān bir pula

dįvānalıķdur ne ķalem ħaŧ çekse varlıķ saŧrına
zįrā ĥaķįķįye bugün yüz saŧr-ı dįvān bir pula

513
der-śıfat-ı ceźbe[*]

— — • — / — — • — /— — • —/— — • —

ŧoldı cihāna Øışķuŋuŋ avāzesinden ġulgule
dįvāne ķılduŋ sen meni boynuma daķduŋ silsile

çün çekdüŋ iltürsin meni iy cān u dilde rūşeni
bes neylerem cān u teni ayruķ ne ĥācet meşġale

Øazmüm saŋa ķıldum ķavį yoldan ıramaz her ġavį
çünki cemālüŋ pertevi cānumda yaħdı meşØale

ĥayretde bilmezem nidem deryāya düşem ķaynayam
çün mürġ-ı ħāna men neyem der ħüşk esįr-i mezbele

5 çün der keşįdem mevcehā ez-ķaØr-ı zed ber-evcehā
rakśān çü kerdem der hevā įmįn zi-ħasf u zelzele

seyl-āb olam ceyĥūnıla gerdān olam gerdūnıla
seyr idem eyü gönile geh fevķ-ı burc-ı sünbüle

gāhį çü şemØ-ı rūşenem geh reng-i būy-ı gülşenem
reh-rev gehį geh reh-zenem geh reh-nümā-yı ķāfile

(6ab) M'de 7. beyit.
(7ab) M'de 6. beyit.
[*] S'de 306a. M'de 299a.
(4a) nidem:neyem M.

geh gülsitānda açılam geh yile varam śaçılam
geh baş virem biçilem efġān olam geh bülbüle

geh ser bürįde hem-çü şemǾ-i bā āteşįn cān-u be-

demǾ

mį sūzį ender cemǾ cemǾ cānā ĥaķįķį rāhele

514
nažįre *

— — • — / — — • — /— — • — /— — • —

tā daķdı cān boynına bu sevdā-yı Ǿışķuŋ silsile
dįvānelerden ŧoldı uş cān Ǿālemine ġulġule

dįvāneler bį-pā vü ser pervāneler bį-bāl u per
cemǾ oldılar ki yanalar çün yaĥdı Ǿışķuŋ meşǾale

tā irdi Ǿışķuŋdan eŝer oldı göŋül zįr ü zeber
śubĥ-ı ķıyāmetdür meger kim düşdi cāna zelzele

çetr urdı dilde şāhumuz gösterdeli yüz māhumuz
Ǿışķuŋ urupdur rāhumuz yaġmaya virdük ķāfile

5 dildār vaślın bulmadı dįźār ķadrin bilmedi
kim cüst ü cūdan ķılmadı himmet ayaġın ābile

her kimde bu derd olmadı nā-merddür merd olmadı
yol varamaz olmış durur dünyā gamından ĥāmile

(9a) cān-ı: cān-u M.
* S'de 306b. M'de 299a.
(5a) dįźār: dįdār M.
(6b) ĥāmile:cāhile M.

pür-şįr-i nerbil-pįşeŋį tecrįd eyle yįşeŋi
dilden götür endįşeŋi bıraķġıl elden meşǾale

iy āfitāb-ı Ǿarş-tāb ķalmaķ neçün zįr-i seĥāb
gel seyr eyle bį-ĥicāb sen fevķ-ı burc-ı sünbüle

mestem eger men ayıġam Ǿışķuŋ yolına śādıķam
Ǿışķam ĥaķįķį Ǿāşıķam pür-şükr-i źikrem ne gile

515
nažįre der-naśįĥat*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

ger Ǿāşıķısaŋ zād idin dil-ber ġamın itmegil
var ni yüri nefsüŋi var otur ki gitdi ħargele

bu lūt u pūt endįşesi ġāfillerüŋdür pįşesi
Ǿāşıķlaruŋ seyrānıdur çün māh-ı şevķ-ı sünbüle

aǾla-ı Ǿilliyyįndedür celvāngehi Ǿāşıķlaruŋ
loķma-perestiseŋ yüri seyr eyle sūǿ-i menzile

ol ki muķadderdür gelür bārı neye yüz rencile
ilden ile zaĥmet çeküp ķılmaķ ayaķlar ābile

5 kendüligüŋden bir ķadem daħı ilerü varmaduŋ
ķaŧǾ-ı menāzil eyledi maķśūda yitdi ķāfile

yoldan çıķarmışdur seni ġaflet bu dūn ol deŋlü kim
gözüŋe görinmez baķıp her dem ıraķdan meşǾale

(7b) elden:andan M.
(9b) źikrem:sükrem M.
* S'de 307a. M'de 299b.
(4b) muķadderdür: muķadder M.

bu mertaØ-ı süflịyi sen ĥayvānlara ḳo otlasun
Øulvịye himmet dut seni aŋlamasun bu merĥale

yüz ĥịle vü zerḳıla gör bu ħalḳı aldamaḳ diler
aĥkām-ı dịnden śorśalar bilmez aŋa bir mesøele

ger varlıġuŋdan ferdiseŋ Øāşıḳlara hem-derdiseŋ
terk eyle cānuŋ merdiseŋ dil-ber yolında sen hele

10 derdinde yāruŋ çün kemān ḳaddüŋi tā ŧoḳınmasun
sehm-i ḳaŧịØatdan senüŋ cānuŋa zaħm-ı miØbele

Øışḳı idindüŋse delịl terk it ĥaḳịḳị kāl u ḳịl
tā yolda ḳılmaya źelịl seni bu resme meşØale

516
ḳaśịde der-naśịĥat*

— — • — / — — • — /— — • — /— — • —

cevlān uralum girelüm gelüŋ bu oddan deŋize
andan gelür śaruyiken işbu ḳızarmaḳ beŋize

sịmādaġı gül çehrelik mecrūĥ yüregümdeki
Øışḳ odı ḳızġunlıġıdur her dem ki uş urur yüze

ḳaØrına irilmiş degül bu bị-kerān baĥruŋ velị
ne ġam bize ŧūfānısa Øālem ŧolu irmez dize

(6b)her dem:her-giz M.
(7b) dut:ŧut M.
(8a) diler:bilür M.
(10a) derdinde yāruŋ çün derdinden it yāruŋ M.
[*] S'de 307a. M'de 300a.

ŧūfān-ı Ǿışķuŋ ħod ucı görilmemiş şimden gerü
iş ġarķa varmaķdur ki baş kim ķurtara yüze yüze

5 Ǿāşık gerekdür Ǿālem-i bāŧında şuǾle virmege
Ǿışķ odına ucdan uca şemǾı gibi yanup ķıza

Ǿāşıķlaruŋ bāŧınları sįmāsı envārını gör
aydan güneşden arıdur ol ķanda beŋzer ılduza

Ǿāķıl ne bilür Ǿāşıķuŋ ĥālini ŧaşradan baķan
deryāya ġarķ olanları nolduġını ķanda size

yāruŋ cemāl-i şemǾınuŋ pervānesi olmaķlıġuŋ
ümįźiyile yüregüŋ yaġı gerekdür ki śıza

āyine-i cānda anuŋ Ǿaks-i cemāli olalı
peydā begüm gizlü degül kim öyküniserdür bize

10 vaķtüŋi kim žabd idiser ol demde ki seyl-i ecel
ire bu Ǿömrüŋ evinüŋ bünyādın aħtara ķaza

bilmez misin ki revnaķ-ı bāġ u bahār u sebze-zār
muśfar olup olur ĥuŧām ķalduġı hiç var mı güze

şāyed ki luŧfı güneşi pertāvı ŧoķına hele
göŋlüŋ evini arı dut bizden vaśıyyet bu size

pākide ķalbi sen hele ķılma derāhim kįsesi
niçe ķarardur gör döke baġlayıcaķ anı bize

dimeŋ ne ĥācet Ǿāķıla maǾlūmdur iş nolduġı
ol göç yaraġını görüp eksügini az az düze

15 yitür ol bu śarplıķ ŧaġları yir ķarayiken aşagör

(4a) gerü:giri M.
(7b) nolduġını:nolduġunı M.
(9a) āyine-i:āyįne M.
(12b) dut:ŧut M.

ki ŧaş ŧoķınmaz ayaġa yoķuşdan inicek düze

çāpük süvār-ı germ-rev olmaķ gerekdür bu yola
virilmedi bil himmet-i Øālį ki degme Øācize

bu hāy u hūyuŋ gey ķatı sert olduġıyiçün düşer
oġlan uşaķ ŧayınur lābüd ayaķ baśan buza

zerķıla bu ġavġayı sen itdükçe ħod maØlūmdur
kį ħod-nümālıķ iy dede seni nice yıķup boza

çün āfitāb-ı şerØden irmedi ķalbüŋe żiyā
ĥāśıl mı olacaġıdı şol dāne kim düşdi ķuza

20 var var i gūl-ı bį-uśūl zerķ u riyā śatma bize
hey ne şenāØātdur ķo bu efØāldan taŋrı bize

bu naØra-ı bį-hūdeye aydur senāyiçün ħarı
sen iş mi śanursın Øaceb iy bį-uśūl u bį-meze

çün eŋ kemįne śanØatı on günde ögrenilmeye
śāĥib-kemāl olmaķ ya bes ķanda her oġlana ķıza

levĥ-ı żamāyir naķşını sįmā-yı bāŧın şeklini
gösterde ne žāhir işüŋ zerķıla biŋ ŧaşuŋ beze

Øārif ferįķaynuŋ ider farķını ĥaķ nūrıyıla
münkir degülliseŋ eger şek eyleye sen bu söze

25 eydür ricālün yaØrifūn bi-sįmāhüm ħüźā
Øārif gerek aØrāfda ķalmaya lākin ĥācize

(15a) Vezin bozuk.
(15b) yoķuşdan: yoķışdan M
(16a) süvār-ı: süvār-u M.
(17b) Vezin bozuk.
(18b) yıķup:yıķıp S.
(18b) ħod:ħoź M.
(23b) gösterde: gösterd M.
(24b) eyleye:eyleme M.

Ǿāḳıl ħo söz aślın bilür rūşen bu kim cāhillere
bu maǾnį yüzüŋ göstermez ol delü gibi ŧaġda geze

söyle ĥaḳįḳį bu sözi levkāne mürre bu kelām
ŧoġrılara devletdürür egrilerüŋ baġrın eze

girçeklerüŋ ĥaḳ ḳılıcın urmaġa ħavfı
ālūde her nā-merdden bir sözi dime geh ḳıza

517
der-tażarruǾ ve iżhār-ı Ǿacz u naśįĥat baĥr-ı tavįl*

— — • / • — — — / — — • / • — — —

bir baĥre śalup zevraḳ iy Ǿāşıḳ-ı bį-çāre
olduŋ hele müstaġraḳ iy āşıḳ-ı bį-çāre

bu mevc-i dürefşānda bu hāl-i perįşānda
olduŋa fürūmānde iy āşıḳ-ı bį-çāre

ħalḳ içre emįniken seccāde-nişįniken
hem merd-i güzįniken iy āşıḳ-ı bį-çāre

taĥrįż idüp aĥbābı bekledügi miĥrābı
özüŋ ḳoyuban ħābı iy āşıḳ-ı bį-çāre

(26b) yüzüŋ göstermez:yüz göster M.
(27a) bu:ĥaḳ M.
(28b) ālūde:ālūźe M. geh:ki M.
* S'de 308b. M'de 301a.
der-tażarruǾ ve iżhār-ı Ǿacz u naśįĥat baĥr-ı tavįl: der-tażarruǾ ve iżhār-ı Ǿacz u naśįĥat M.
(1a) śalup:śalıp M.
(4a) idüp:idip S.
(4b) ḳoyuban: ḳoyıban M.

5 ol vardı śavāmiØda şimdi bu levāmıØda
yan berḳ-ı tavāliØda iy āşıḳ-ı bį-çāre

āħir seni gör sevdā uş eyledi ser-ġavġā
Øālemlere ol rüsvā iy āşıḳ-ı bį-çāre

Øışḳ urdı çü cāna od odlara düşüp çün Øūd
yan göklere çıḳsun dūd iy āşıḳ-ı bį-çāre

ḳıl seyr-i çiger-kūşe çün baĥr gelüp coşa
bį-rāĥıla vü tüşe iy āşıḳ-ı bį-çāre

yā vüsØat-i arżuøllah niçe niçe ĥabs-i çāh
seyr-i felek it çün māh iy āşıḳ-ı bį-çāre

10 ḳalma hele pā-beste pervāz idüp ol reste
iy bülbül-i dil-ħasta iy āşıḳ-ı bį-çāre

tā Øışḳ-ı ĥaḳįḳį rū gösterde bu şekli ḳo
iy ḳāyil-i illā hüve iy Øāşıḳ-ı bį-çāre

518
der-naśįĥat [*]

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

hey kişi bir ġayret it aduŋ u śanuŋ varısa
yola gir maḳśūda ir sen daħı cānuŋ varısa

zerḳı ḳo allahı ĥāżır gör müsülmānlıġ id ur

(8a) gelüp:gelip S.
(9ab) M'de 10. beyit.
(10ab) M'de 9. beyit. idüp:idip S.
(11b) Vezin bozuk.
[*] S'de 309a. M'de 301b.

yüz yire yalvar tażarruØ it lisānuŋ varısa

müflisiseŋ lāfı ḳo ger münØimiseŋ gizlü ħoş
ħalḳa fāş itmek neye genc-i nihānuŋ varısa

reh-berüŋdür varısa śıdḳuŋ eger her yerde hem
yüz ḳaralıġı durur saŋa yalanuŋ varısa

5 sen gerek ħām olmayaydun sūħtalıġuŋ ḳanı
Øışḳ odına bes nedür göster nişānun varısa

sūz-ı āhuŋdan gerekdür ki şafaḳ yüregine
oda düşe eflāke çıḳa ger duħānuŋ varısa

Øārifem dirsin ĥaḳāyıḳ baĥrıdur ḳalbüŋ bize
vir maØārif gevherinden armaġanuŋ varısa

Øışḳ rāzından ĥaḳįḳį źerrece olmaz Øayān
deġmeye yüz remzile şerĥ u beyānun varısa

519
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

revān ol gel ḳavış baĥra saġılma
çü ħāşāk eyle ŧurıġup yıġılma

ciger ḳanını iç ger şįr-i nersin

(3a) gizlü:gizle M.
(4a) yerde:yirde M.
(5a) gerek:eger M.
* S'de 309a. M'de 313b.
(1b) ŧurıġup:ŧurıġıp S.
(2a) nesrin:nerseŋ M.

ne şịr ineklik eyleyüp śaġılma

di źikruøllahı dāyim ħāŧıruøl-ķalb
ki olma ġāyibüøl-fehm ü ŧaġılma

degül ikr-i ħafį iy sāhiyüøs-sir
oluŋ hįç refØ-ı śavt idüp boġılma

5 ĥaķįķį penddür lillahi şāhum
Øaraż egleyüp andan sen çoġ ilme

520
ķaśįde der-tenbįh ber mūcib-i eng mį fermāyed üźkürü'l-fācire bimā fįhi li-yüĥaźźire'n-nāse Øanhüm*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

iy kendüyi bilmez ne diriseŋ di śamurda
yoķ fażl u şeref ĥumķa yaķaŋ olsa semürde

çün dergeh-i iśyāna bıraķdı seni şöhret
menzil ala mı ħar gömilüp ķalsa çamurda

şol ķaraŋu göŋlüŋde ķasāvet ki bu resme
var olmaya eyle ķatılıķ ŧaşra demürde

anca ki naśįĥat dinilür yumşamaduŋ hįç
inśāfa gelüp laĥżaca sen daħı Øömürde

(2b) egleyüp:egleyip M.
(3a) ħāŧaruøl-ķalb:ĥāżıruØl-ķalb M.
(4b) refØ-i śavt idüp: refØ śavt idip S.
(5b) Øaraż egleyüp andan en çoġ ilme:ġaraż eglemeyüp andan çoġ ilme M.
* S'de 309b. M'de 302a.
(3a) göŋlüŋde:gölde M.

5 şehvet odı kül itdi ḳanı Ǿışḳ u ĥarāret
şuǾle mi olur söyne ḳarara çü kömürde

zerḳ ehline göstermedi yüz maǾrifetuǿllah
yüz sādula delür var ayu gibi gümürde

biŋ buŋlu bağır degül ol vecd ü śafā hįç
sencileyin anca eyü oynar anamurda

bu zerḳ u değādan degül illā ki murāduŋ
budur öŋüŋe ħalḳ kemük ata kemürde

batmadın ayaḳlara ḳanı bāğ eyesi kim
diken dikeni ḳorıya çaluyı çömürde

10 iġvāda vü ıżlālıladur cüst velį süst
gör vaḳt-ı Ǿibadetde ne zinde vü ne mürde

erlik ḳuşağını ḳuşanımaduŋ iy nā-merd
bes gitdi ḳavāfil yine ḳalduŋ pelemürde

yüz vechile pend it ki ĥaḳįḳį işidilmez
hįç ola mı ḳo şerm ü ĥayā rūy-ı ĥumurda

bir ḳavm düridi ki bu ĥaḳ sözi diyeni
bulsa ḳamusı öldüre ḳanını sömürde

521
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

iy dūn bu esfel-i nāsūt içinde

(10a) ıżlālıladur: ıżlāladur u S.
* S'de 310a. M'de 302b.

ne ḳalduŋ şöyle ĥırs-ı lūt içinde

behāyım gibi çünki ādemį̇sin
neçün oyalanursın ot içinde

ḳo girçeklik ŧonın ŧonan çü merdān
ne ḳalduŋ böyle bu çābūt içinde

ecel var dut senüŋ milk-i ķaraman
bugün mį̇r-i ecelsin mūt içinde

5 Ǿibādet eyle ŧur ġāfil oturma
yatasın anca uş tābūt içinde

erenler mürġ-ı himmet perrin açup
uçarlar Ǿālem-i lāhūt içinde

nedür iy pį̇r-i- nā-bāliġ ya bunca
emel bu fikret-i fertūt içinde

ħüźāyį̇ ki kemāl-i ḳudretinden
ḳodı dünyāyı berg-i tūt içinde

10 seni dārüǿs selāma daǾvet eyler
cihānuŋ ḳalma ŧur mebhūt içinde

çü bundan Ǿāḳıbet rıĥletdür işüŋ
ha birķaç günde durduŋ ŧut içinde

ŧur imdi ĥażrete eyle teveccüh
oyun meydānuŋ oyna ot içinde

göŋül mevcindedür dürr-i maǾārif
bilinmez maǾden-i yāḳūt içinde

(4a) dut:ŧut M.
(6a) açup:açıp S.
(11b) durduŋ ŧut:ŧurŧuŋ dut M.

saŋa gülşen ola bu gül-ħan-ı ŧabØ
bölerseŋ Øışķ odınuŋ ķūt içinde

15 sükūt it ki ĥaķįķį cümle uymış
eren bu ĥikmetüŋ meskūt içinde

ķamu müøminleri sen raĥmetüŋden
ķomaġıl cibtile ŧāġūt içinde

522
der-rumūz*

— — •— /• — — /— — •—/• — —

gel gel teferrüc eyle bu mürġ-ı zār içinde
ki derdile ne iŋler dil mürġ-ı zār içinde

āŝār-ı rahmetiøllah çün ķalbi ķıldı ihyā
oldı rebįØ bāŧın žāhir bahār içinde

esdi nesįm-i ķurbet aħdı źülāl-ı ĥikmet
gel feyż-ı fażl-ı ķudret gör bu diyār içinde

iy nev-bahār-ı raĥmet nūr-ı nehār-ı devlet
sensin çü Øįş ü Øişret bu rūzigār içinde

5 irdüŋ çü gizlü rāza vir şāħ berg-i tāze
dök reng-ü būyı ķalma ŝevb-i meØār içinde

çü śubĥı oldı ħandan çāk it çü gül girįbān

(14b) bölerseŋ:bulursaŋ M.
(15a) uymış:olmış M.
* S'de 310b. M'de 303a.
(2a) ķıldı:ķaldı S.
(5b) reng-ü: reng-i M.

bülbül gibi ḳıl efġān yan derd-i yār içinde

dil-beste ġonca gibi ŧolsa ne ŧaŋ ciger ḳan
çün derd-i dāġ-ı ĥasretvar lālevār içinde

Ǿāşıḳ ne yirde olsa bāġ u bahār olursa
ŧaŋ mı çü oldı dāyim ol eşk-i bār içinde

ol şāħ-ı ħüşk-ı lāmiǾ o lāl-ı berḳı olmış
ser sebz ü tāze vü ter yanduḳça nār içinde

10 gün gibi cānda tābān görince şuǾle virür
sen ol sevād-ı leylį gör bu bahār içinde

çün bāŧın oldı žāhir evveldür anda āħir
terk-i dūyı ḳıl ol bir ḳalma şumār içinde

tevḳįǾ-ı Ǿışḳı dilden eyleyeli muĥaḳḳak
taǾlįḳ nesħı śıġmaz ḳalbüŋ ġubār içinde

ser-mest-i cām-ı vaĥdet ḳılmış ĥaḳįḳį maǾşūḳ
ġarḳ-ı şarāb-ı Ǿışḳı gör bu ħumār içinde

ḳalma bu cism ü cāna deryā-yı bį-kerāne
var ġarḳa düş miyāna durma kenār içinde

15 taĥḳįḳ Ǿāleminden ŧuyduŋsa bu sükūt it
beyhūde urma lāfı ḳalma fişār içinde

(9a) ħüşk-ı: ħüşka M. berḳı:berḳ M.
(12b) nesħi: nesħ M.

523

ķaśįde der-beyān-ı aĥvāl-i tarįķat der-merātib-i sülūk*

— • — —/— • — —/— • —

bulmadı bu derde dermān kimsene
görmedį bu baĥra pāyān kimsene

sırrını Øışķuŋ kemāhı ŧuymadı
ķaldı ser-gerdān u ĥayrān kimsene

terk-i serdür bu yola evvel ķadem
varmadı bu yolı asān kimsene

yāre bir dem irmegiçün cānını
yile virdi śad hezārān kimsene

5 kendünüŋdür kendüyi bilmek hemān
anı bildüm dirse yalan kimsene

ma-Øarefnāk eydicek şāh-ı rusūl
ķılmasun daØvā-yı Øirfān kimsene

anı bilenler unıtmış ġayrını
bilmemişler ins ü ya cān kimsene

irmez anda Øaķl u Øilm ü maØrifet
śıġmaz anda ġayr-i cānān kimsene

anı bulanlar yavu varmış ķamu
gelmemişler ayruġ andan kimsene

10 yine min ĥaysü efāżaøn-nās anı

---

* S'de 311a. M'de 304b.
(7a) ġayrını: ġayrıyı M.
(9b) ayruġ:ayruķ S.
(10a) min ĥaysü efāżaøn-nās (K.K. 2/199) "İnsanların (sel gibi) aktığı yerler.".

ol getürür var ni ol fān kimsene

ḳaldı girdāb-ı fenāda sāĥile
irmedi ol ġarḳ-ı ŧūfān kimsene

aŋa yüz biŋlerde bir cāndur iren
sen śanursın sehl iy nādān kimsene

bād-ı istiġnāda olmışdur hebā
iy niçe dervį̇ş ü sulŧān kimsene

niçeler ḳalmış durur topraķda ħor
bilmez insān mı ya ĥayvān kimsene

15 āh anuŋ ħūn-zį̇r-i Óışḳından Óaceb
hiç ola mı ķurtara cān kimsene

sehl ola bu yolda her bir laĥżada
ger ḳıla biŋ cānı ḳurbān kimsene

ne ḳarar eyler göŋül ansuz ne ħod
bir dem ārān aldı nālān kimsene

Óışḳı odı derdā ki ḳılmaz merĥamet
ger ḳıla biŋ zār u efġān kimsene

Óömrüŋ olduķça ĥaķį̇ķį̇ Óışḳıla
yan ki ħoşdur Óışḳa yanan kimsene

(17b) ārān:ārām M.
(18a) Óışḳı: Óışḳ M.

524
tercüme-i rumūz der-taĥķįķ-i fenā ve netįce-i o Ǿizz-i beķā*

— — •/• —• — /• — —

gel cānı cihāndan eyle sāde
bu merkeb-i tenden ol piyāde

tā götüre cānı Ǿışķ seyli
ki oldur ķamu baĥrdan ziyāde

çün ġarķ olup muĥįŧ içinde
maĥv ola çü ķaŧre-i fitāda

seyrān ide mevcivār özinde
cān gözlerin eyleyüp güşāde

5 geh nūş ide ŧola hem-çü hāmūn
geh cūş ide anda hem-çü bāde

ĥayrān ola ĥāline çün ide
ol ĥikmete gözlerin nihāde

geh kendü cemāli ilinde
vālih ola ķala įstāde

bį-sācid ü mescid ide secde
şābāşlar ol revān-ı şāda

bį-śavt-ı lisān ide ŝenā çün
bį-ħįşten ire ol murāda

10 iy niçelerüŋ bu ĥayret içre
hep fehmi vü Ǿaķlı vardı bāde

---

* S'de 312a. M'de 304b.
(4b) eyleyüp:eyleyip S.
(9a) bį-śavt-ı: bį-śavt M.

bil irdi murādına ĥaķįķį
her ki oldı mürįd üstāda

525
beşāret der-āmeźen mestį-i Ǿışķ*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

iy göŋül gel gel ĥaķāyıķ genci açıldı yine
üstüŋe baĥr-ı maǾārif mevci saçıldı yine

göz ķabaķ şişürdüben dur yatma iy nā-şüste rū
irişüp śubĥ-ı saǾādet yol çü seçildi yine

ŧur ki ferdāniyyet evci burc-ı şemsi şuǾlesi
üsdüŋe düşdi gözüŋ aç dosta göçildi yine

eskilerüŋ śoy gider ki nūrdan uryānlara
ol günüŋ germiyyeti ŧonları biçildi yine

5 Ǿaķl-ı pįr oldı ħarāb u mest ü cānlar esridi
çün şerāb-ı maǾrifetden ŧolu içildi yine

şeh-per-i cibrįl-i ceźbe çün yitildi şevķıla
kişver-i ķudsüŋ gülistānına uçıldı yine

kim görür sįmürġ ķāf-ı ķurbuŋ ol cevlānını
Ǿaķl ser-ĥaddin ĥaķįķį çünki geçildi yine

(11b) Vezin bozuk.
[*] S'de 312b. M'de 305a.
(2a) şişürdüben:şişirdüben S. nā-şüste: nā-süste S.
(2b) irişüp:irişip S.
(3a) burc-ı: burc S:
(5b) şerāb-ı: şerāb-u M.

526
nažįre*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

gizlüyidi cānda Ǿışķuŋ odı açıldı yine
şuǾlesi çıķdı göŋüle nūrı śaçıldı yine

žulmet-i tenden ki oldı dil ħalāś ol nūrıla
cāna uş vaĥdet ŧarįķı yine seçildi yine

yine źerrāt-ı vücūdı eyledi ĥayrān u mest
cām-ı ĥayretden raĥįķ-ı Ǿışķı içildi yine

ħalķ urur başa külāhı serzeniş her yaŋadan
egnüme dürlü melāmet ŧonı biçildi yine

5 nidelüm ħalķuŋ diline bıraġur göŋül bizi
Ǿışķ diyüp dek mi durur olup uçıldı yine

hey kişi sen gördügüŋ yirde degüldür ev bize
anda ki geldi berįd-i Ǿışķı göçildi yine

ejdehā nefse ki ķıldı Ǿışķ şāhı gūşimāl
ger ulalmışdı zebūn oldı vü kiçildi yine

her yaŋadan götürürken baş ayaħda yitdi ħor
çün siyāsetgāh-ı Ǿarşa geldi biçildi yine

lā-mekān sırrında seyrüŋ kim ĥaķįķį aŋlaya

* S'de 312b. M'de 305a.
(3b) ĥayretden:vaĥdetden M. Ǿışķı: Ǿışķ M.
(5b) diyüp:diyip S. durur:ŧurur M. olup:olıp S. uçıldı:uçuldı M.
(7a) ejdehā:ecdehā S.

Ǿaḳl fehm irdügi yirden çünki geçildi yine

527
nažįre*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

yiŋi yiŋi yaralar yürekde açıldı yine
göz yaşı yiŋilenüp derdā ki śaçıldı yine

ħātır-ı evvelde bu ġam leşkeri dutmışıdı
yine göŋlüm şehrine bir noldı seçildi yine

göŋüle āvāralıḳlar getürür sevdā-yı Ǿışḳ
śabr ḳandan çün hevā-yı yāre uçıldı yine

Ǿaḳl çāk itdi vaḳār-ı cübbesin naǾra urup
vecd ĥālet ŧonlarını gördi biçildi yine

5 ħilǾatümüzdür melāmet biz ki Ǿışḳ esrükleri
olmışuz çünki şerāb-ı Ǿışḳ içildi yine

ĥayret-i Ǿışḳ içre bilmen ki ĥaḳįḳį neyleyem
fehm ü Ǿaḳl irdügi yirden çünki geçildi yine

---

* S'de 313a. M'de 306a.
(2a) dutmışıdı: ŧutmışıdı M.
(4a) Ǿaḳl: Ǿaḳlı M. urupu:urıp S.
(4b) vecd: vecdi M. ŧonlarını: ŧonların M. gördi: gördigi M.
(6b) fehm ü: fehm S.

528
nažįre der-naśįĥat*

— • — — / — • — — / — • — — / — • —

eylegil terk-i maǾāśį tevbeye gel tevbeye
olmaġıl allāha Ǿāśį tevbeye gel tevbeye

niçe cehlile sefāhat eyleyüp iy bed fiǾāl
incidürsin Ǿām u ħāśı tevbeye gel tevbeye

itdügüŋ yanuŋa ķalmaz çünki olınur suǿāl
anda her dānį vü ķāsį tevbeye gel tevbeye

dilleri mecrūĥ idersin senden allah dād ala
her cürūĥuŋ var ķıśāsı tevbeye gel tevbeye

5 ayaġuŋa ŧolaşısar itdügüŋ iş anda çün
bend olısardur nevāśį tevbeye gel tevbeye

ĥażrete eyle teveccüh bulmaķ isterseŋ eger
žulmet-i tenden ħalāśı tevbeye gel tevbeye

işbu ĥālile muĥāl iy Ǿāmı bulmaķlıķ saŋa
rütbet-i ħāśüǿl- ħavāśı tevbeye gel tevbeye

terkile tecrįdile tefrįdile kesb itdiler
ĥaķ yolında iħtiśāśı tevbeye gel tevbeye

var ki įŝār idüp al ehl-i diller göŋlini
var iken nefsüŋ ħaśāśı tevbeye gel tevbeye

10 idegör ħayrāt unıtma hey elüŋ ireriken
sini ķoyanları vāśį tevbeye gel tevbeye

---

* S'de 313b. M'de 306a.
(2a) eyleyüp: eyleyip S. bed:beź M.
(9a) göŋlini: göŋlüni M.

naśśa ķulaķ urmaduġuŋ sen sebeb ne semØuŋa
kim aķıtmışdur raśāśı tevbeye gel tevbeye

ħoca et-tayyib mineźźenbi gemn la-źenbile
didi gösterdi menāśı tevbeye gel tevbeye

ĥaķķa münķād ol ĥaķįķį dāyimā ki ħaśletüŋ
olmasun cürm ü maǾāśį tevbeye gel tevbeye

529
der-tevbe ve istiġfār*

• — — — / • — — — / • — —

yaŋılup yā ilāh estaġfiruøllah
çoġ itmişem günāh estaġfiruøllah

dirįġā Øömri ķıldum ġafletile
maǾāśįde tebāh estaġfiruøllah

ġurūrıla bu Ǿömrüm ħırmenin uş
yile virdüm çü gāh estaġfiruøllah

çü furśat oldı elden fevt Ǿaceb men
nice varam ya rāh estaġfiruøllah

5 yönüm yoķ iǾtiźāra ĥażretüŋden
nidem men rū siyāh estaġfiruøllah

idinmişem rücūǾ idüp ķamudan
işigüŋi penāh estaġfiruøllah

---

* S'de 314a. M'de 306b.
(1a) ilāh:ileh M.
(4a) elden fevt:fevt elden M.
(6a) idüp:idip S.

dökerüm göz yaşı yüz yire urup
direm bā-sūz u āh estaġfiruøllah

iderdüm tevbe her şām eyle maķbūl
direm her śubĥgāh estaġfiruøllah

kerem senden ilāhį tevbemi sen
ķabūl it pādişāh estaġfiruøllah

10 ilāhį mücrimem Øafv eyle cürmüm
didüm sen ol güvāh estaġfiruøllah

ilāhį raĥmetüŋ cenbinde Øālem
degül berg-i giyāh estaġfiruøllah

baŋa bu cāh-ı manśıb śanduġumlar
çün oldı ĥabs-i çāh estaġfiruøllah

güźer ķılup ķamudan yüz çevürdüm
ne śadr-ı ħāneķāh estaġfiruøllah

ĥicāb olmaķda bil bütden biterdür
bu nefse Øizz ü cāh estaġfiruøllah

15 ħaķįķį maġfiret idüp ŧaleb dir
dem-ā-dem yā ilāh estaġfiruøllah

(8a) iderdüm:idervem M.
(8b) śubĥgāh: śubĥıgāh M.
(12b) ĥabs-i: ĥabs-ü M.
(13a) ķılup:ķıldum M.
(15a) idüp:idip S.
(15b) ilāh:ileh M.

530
der-śafā-yı Ǿışķ*

•• — —/• — • — /• • —

dil ü cān mübtelā durur Ǿışķa
ibtilā gey belā durur Ǿışķa

eline başın aluban gelsün
gelene diŋ śalā durur Ǿışķa

püşt-ü pā uruban cihāna bu baş
oynamaķ ibtidā durur Ǿışķa

dil ü dįn Ǿaķl u cān u ten terki
Ǿāşıķa hem revā durur Ǿışķa

5 bir nefesde virürse yüz biŋ cān
kişi vallah sen sezā durur Ǿışķa

her küdūretden eyleyüp yaķuban
ķalb-i śāfi śafā durur Ǿışķa

cān-ı aǾdā bu şuǾledendür dūr
ki yanan evliyā durur Ǿışķa

Ǿalem ü ādemüŋ žuhūrı ķamu
bil ki bir mācerā durur Ǿışķa

başı kevneyne egmeyen şehler
eŋ kemįne gedā durur Ǿışķa

10 Ǿışķa Ǿālem esįr cümle Ǿalem
şuǾle-i ķibriyā durur Ǿışķa

---

* S'de 314b. M'de 307a.
(2a) aluban: alıban S.
(3a) püşt-ü pā: püşt-i pā M. uruban:urıban S.
(5b) vallah:vallahi S.

yan ĥaķįķį bu Øışķa ki yanmaķ
ķula ĥaķdan Øaŧā durur Øışķa

531
der-telveniyāt-ı dil*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

şu şūrişler ki dil ķılur dem-i źevķ-ı ĥarāretde
anı ķılmaya yüz od iştiØāl u istināretde

Øaceb bu dil mi ya āteş ya işrāķāt-ı cān mehveş
ki her bir lemØası dil-keş ķapar dil bir işāretde

gehį deryā gibi bir cūş ħurūş eyler velį ħāmūş
aŋa ŧuş olsa Øaķl-ı hūş yiter şol demde ġāretde

gehį çü mįri seyrānda gehį çün tįr geyvānda
Øimāretgāhı vįrānda gehį vįrān Øimāretde

5 geh aķar selsebįl olur gehį cāna delįl olur
gehį yolda sebįl olur bulur Øizzet ĥaķāretde

bu naķş-ı kāf-ı nūn içre gehį dil ġarķa ħūn içre
bu telvįn ü şuøūn içre nažįri yoķ mahāretde

er oldur źevķ ide ĥāśıl demi çün cāhil-i źāhil
ħüdādan olmaya ġāfil hem ol beyØ u ticāretde

---

* S'de 315a. M'de 307b.
(3b) Øaķl-ı: Øaķl-u M.
(4a) çü mįri: çün mįr M.
(4b) Øimāretgāhı: Øimāretgāh M.
(7b) ħüdādan: ħüźādan M.

ola ĥaḳḳıla bāzārı yaḳılup göyne bāzārı
degül endįşesi bārı anuŋ beyǾ u ticāretde

yaḳa bir sūzıla āhı göŋülden māsivaǿllahı
ola ol Ǿışḳ ili şāhı ki her dem bir beşāretde

10 eşiǾǾāt-ı tecellįden şuǾāǾ irmege mevlįden
gerek nefs āb-ı śāfįden ola ad gey tahāretde

ĥaḳįḳį sen yoluŋ śoyla fenā baĥrına düş böyle
ḳaçan vaśf olısar böyle ġam-ı dil bu Ǿibāretde

532
ḳaśįde der-tevĥįd-i bārį teǾālā celle ve Ǿalā*

• —• —/•• — — /• — • —/• • —

gelüŋüz itmeyelüm Ǿömri ġafletile tebāh
diyelüm eşhedü en-lā ilāhe illallah

Ǿademden oldur iden külli Ǿālemi įcād
yazan nuḳūşı bu eşkāli ger sipįd-ü siyāh

yaratdı ḳudreti gör nūr u Ǿarş u kürsįden
ki tā belürde nehārı vü leyli vü şemsile māh

iden bir emrile hecde hezār Ǿālem-i ħalḳ
ḳılan bu emcümi hem nüh felekde zeyn ilāh

5 bu ḳamuyı yaradan bį-miŝāl ol bį-çün

(9b) beşāretde:işāretde M.
* S'de 315b. M'de 308a.
(2b) sipįd-ü: sipįd-i M.
(4a) hecde: hejde M.

münezzeh oldur ebed Ǿan şevāyibiǿl-eşbāh

ķadįm ü dāyim ü bāķį ol evvel ü āħir
zevāli vardur olur münteķıl fenāya sivāh

śavāmiǾ içre anuŋ źikri śubĥ u şām evrad
cihānda birliginüŋ şükri ŧolıdır efvāh

ķamular andan umar rızķı ger ġanį vü faķįr
dükeli ĥāceti andan diler emįr ü sipāh

dögüp nedāmet ile göz yaşını yalvaralum
tażarruǾıla aŋa secdeye urup ki ki cibāh

10 kerįmdür ide şāyed ki raĥm idüp yine Ǿafv
raĥįmdür ide raĥmet ki ĥadden aşdı günāh

hemįşe çoķ keremüŋ Ǿaybumuzı urma yüze
bu ķamu Ǿālemüŋ iy sırrını bilen allāh

azıġumuz az uzaķ yolumuz u merkebümüz
dirįg leng elümüz teng ü Ǿömrümüz kūtāh

ilāhį yüz saŋa dutduķ sen id meded bilürüz
ki yoħ durur bize luŧfuŋdan özge hįç penāh

gören śanur meni ger bāzeyid-i vaķt velį
ħabāŝetinden ider ķalbümüŋ yerinde ikrāh

15 dirįġ salŧanata mıśr-ı Ǿālem-i cānda
sezāyiken neyiçündür hemįşe yirüŋ çāh

revā mıdur ki ola nefs elinde ħor u zebūn

(6a) ol:- M.
(9a) dögüp:dögip S.
(9b) urup:urıp S.
(10a) idüp:- M.
(13a) bilürüz: bilirüz M.

anuŋ ki lāyıḳ-ı ḳurbet ola vü Øizzet ü cāh

i tāc-ı baħş-ı yaḳįn taħtınuŋ ser-efrāzı
ħoş idi devletile urınup ki yine külāh

ħocam ĥaḳįḳįye įmān-ı dāyimile Øaŧā
yaḳįn-i śādıḳ idüp vir aŋa dil-i āgah

533
ḳaśįde der-neśāyıĥ-ı dil-peźįr*

— — • / —• — •/• — —• / —• —

śūfį ki uydı ĥırśıla nefsi ĥevāsına
vaḳt-i mükedder irmedi bāŧın śafāsına

ḳaldı ĥicāb-ı tende giriftār-ı śūret ol
yol bulmadı çü Øālem-i maØnį feżāsına

Øömrini çün teveccüh śarf itmedi maĥal
ḳandan tecelliyatuŋ olur dil żiyāsına

meøvāsı nār olduġunı mı ya ister ol
ki eylemez recā diŋe dil-ber liḳāsına

5 mümkin midür ki şāhıla maĥrem ola dirįġ
şol yunmaduḳ yüzile yabān bį-nevāsına

bilsem ne rāĥatına bu zindān serāyuŋ ol
eyler heves ki dutdı boyun her belāsına

(16a) ki:- M.
(12a) tāc-ı: tāc M.
(18b) idüp:idip S.
* S’de 316a. M’de 309a.
(4b) diŋe:dili M.

yüz mihnet ü meşaḳḳat ü şiddetdür ü Ǿanā
kim bulısardur uç bu dünyā belāsına

dermānda yil ḳovar ħaberi yoḳ durur anuŋ
bir gün zemāna sille urısar ḳafāsına

Ǿömr-i beḳāyı Ǿālem-i vaĥdetde istegil
ḳılmaz mısın nažar bu cihānuŋ fenāsına

10 dünyāya gör bir ucdan uca ĥükm idenlerüŋ
şimdi geçer mi buyruġı şehr ü serāsına

gel ĥaḳ rıžāsıyiçün idegör Ǿamel bugün
ḳatma ħalel riyāyıla dįnüŋ esāsına

zerḳ u riyāyı ḳo ĥaḳa ŧoġru ḳul ol naẓar
ḳalb-i selįmedür ne faḳįrüŋ Ǿabāsına

lübs-i Ǿabāyıla iş olaydı eger temām
hem iǾtibār olaydı ĥımāruŋ pelāsına

zįnhār bekle cānum erenler ĥużūrını
her laĥža anlaruŋ yüz urup ħāk-ı pāyına

15 monlā dimiş zümürrüd olur dįde ken Ǿamū
zįrā cemāl-i şeyħ bu nefs ecdehāsına

yā-rabbi ḳamudan yine men mücrimem źelįl
Ǿafv eyle ḳalma mücrimem bu yüzüm ḳarasına

vāy baŋa lāyıḳ olamadum neyleyem nidem
men bu ŧarįḳ-ı faḳrda şāhuŋ Ǿaŧāsına

(6b) dutdı: ŧutdı M.
(12a) toġru: toġrı M.
(14b) urup:urıp S.
(14b) mücrimem:cürmüm M. bu:- M.

yā-rab bu ḳaĥŧ-ı ŧāǾat içinde ḳalanlaruŋ
raĥmet nevāsın göre vir iştihāsına

her ĥāliyile senden umar çün ĥaķįķį raĥm
nola teraĥĥum idere id şehler gedāsına

20 küĥliyile şehā ceberūtuŋ mükaĥĥal it
bir çāre eyle göŋli göziŋe ġıŧāsına

dünyāda āħiretde rıżāŋı liḳāŋa hem
yā-rabbi rūzı eyle vü ḳalma ħaŧāsına

534
der-naśįĥat*

•• — —/ •• — —/•• — — / •• —

Ǿālem-i cāndaġı yüz çevürüp aśl-ı vaŧana
ne hevesin bu belā ocaġı dārüǿl- miĥana

dünyeye iki cihān faħri didi melǾūna
bes göŋül baġlamaġ erlik degül ol pįrezene

dünye mālın ne ḳadar cemǾ ideriseŋ ħoca
āħirüǿl-emr seni ol ḳoyısar bir kefene

tārumār ola zer u sįm taśarruf bunda
ġayrılar ide ħavātįnı müzekkā yedene

5 ŧuǾma-ı mūr ola vü mār ŧuyarlar ĥaşerāt
şimdi nāzükligile bisledügüŋ sen bu tene

(18a) ḳaĥŧ-ı: ḳaĥŧ S.
(18b) nevāsın:nevālesin M.
(21a) liḳāŋa: liḳāŋı M.
* S'de 317a. M'de 309b.

bir gün efġān ola üstüŋe yaḳalar yırtup
hele sen şimdi gülüp ħoş çaġırursın tenene

bir ĥayātuŋ ki memāt ola śoŋı fāyide ne
dut ki ĥükm eyleyesin milk-i ħıŧā vü ħotana

ḳaldı ħālį bu cihān gitdi şüyūħ u Óulemā
ne belādur bize ḳalmaḳ bu ẓuhūr-ı fitene

hele tevbe idelüm bir gelüŋüz yalvaralum
śuçumuz diyelüm yüz uralum źüøl-minene

10 tevbeyi vaḳtiyile ḳuvvet-i ten variken it
śoŋra aśśısına ne gücüŋ dirilecek źeḳana

ħālıḳuŋ Óışḳına ħalḳa bu isāøetlerüŋi
eyle tebdįl begüm luŧfıla ħulḳ-ı ĥasene

bugün iĥsān demidür irmez olur māla elüŋ
girdügüŋ demde şu yiŋsüz yaḳasuz pįrehene

hey unıtmaġıl ecel vardur ecel āħireti
aŋa seyr ideriken serv-i hırāmān çemene

ḳulzüm-ı Óışḳa ŧalup dürr-i ĥaḳāyıḳ bulalum
meylümüz yoḳ ki bizüm laÓle vü dürr-i Óadene

15 sen ĥaḳįḳįye ilāhā melikā maÓbūdā
cām-ı vaĥdetden idüp mest ḳamu māøu mene

(6b) gülüp:gülip S.
(7a) fāyide: fāøide M.
(9b) uralum:uruban M.
(10b) dirilecek:derilecek M.
(9a) ŧalup: ŧalıp S.
(14b) meylümüz: meylimüz M.
(15b) idüp:idip S.

535
münācāt*

— — •/ —• — •/• — —•/ —• —

yā-rab Øināyet eyle bu men źerreden keme
bilmen ki ne ḳılam her işüm yaramaz ama

ne dosta yaradum bu cihānda ne düşmene
bilsem ne işe gelmiş olam men bu Øāleme

ĥayvān ħo yük çeker dili yoġ kimseye diriġ
men mühmelüŋ ne ħaśleti beŋzer ādeme

kim yaŋlışumı gösterüben ögrede menüm
zįrā ki başlaram aŋa der-ĥāl ver heme

5 tevfįḳuŋ irmese kim ulı biliser muŧįØ
bu rāh-ı dįnde mürşid ü hem-rāh u hem-deme

lāyıḳ ne ŧāØatum var ilāhį ne ḳuvvetüm
ḳaldum źelįl-i Øaczile yolda başum seme

vā-ħacletā ki mende iletmege ḳapuŋa
eksüklügümden özge daħı yoħdur neme

yoħ ĥāśılum diriġ ki Øömr irdi āħire
įmānı yoldaş eyle ħocam bārı śoŋ deme

gönildi cümle menzile aĥbāb bir bir āh
iħvān-ı dįne nitdi cihān ħāl u ya Øama

10 kim eyleye tefaḳḳud idüp raĥm iy diriġ

* S'de 317b. M'de 313a.
(4a) gösterüben: gösteriben S.
(7b) eksüklügümden: eksükligümden S.

men gümşüdeki ĥayrete ġarķ olmışam heme

nām u nişān ķanda ĥaķįķį ol āfitāb
şevķında ne vücūd ya bir ķaŧre şeb-neme

536
der-naśįĥat dil-peźįr

— — •/ • — — — /•• —

biŋ milk-i cihān sulŧān yolına
įŝār i ħanum ol ħan yolına

meydān-ı belādur bu gelüŋüz
cān oynayalum cānān yolına

şimden girü ne cān baş ķayusı
girdüŋüz ise mestān yolına

biŋ cānum eger olursa ķamu
eyleyem anuŋ ķurbān yolına

5 bil ġarb-ı fenāda ġāyib olur
girenleri bil Ǿirfān yolına

gey aŋla yoluŋ irerken elüŋ
luŧf eyle ķoşan iĥsān yolına

hey dūn niçe bir itmek saŋa yir
bu Ǿömri telef Ǿiśyān yolına

gel ķaŧǾ-ı recā itme ki revā
olmaz ki düşüp ĥırmān yolına

(1b) ħan:cān M.
(4b) anuŋ:anı M.

dünyāya ĥaķīķį eyle rehā
ķıl cānı fidā merdān yolına

537
münācāt [*]

— — •/ • — • — /• — —

ya rab göŋüle śafā bağışla
cān gözin rūşinā bağışla

biz ķalmışı bu ķaraŋulıķda
Øaks-i ruĥuŋı żiyā bağışla

Øışķ āteşinüŋ yine şüvāžın
dil taĥtına sen livā bağışla

śal dağdağa-ı viśāl-i cāna
sen şaØşaØa-ı liķā bağışla

5 nūr-ı eĥadį telaøluøından
sen cāna yine fenā bağışla

iy ġāfir-i źenbi iy ķābiliøt-tevb
çoġ eylemişüz ħatā bağışla

gösterme bize ħacālet anda
bunda göŋüle ĥayā bağışla

ķalbüŋ yine ķıl hudūŝ-ı jengįn
maĥv āyineye cilā bağışla

(8b) düşüp:düşip S.
[*] S'de 318b. M'de 312b.
(8a) hudūŝ-ı: hudūŝ M.

başdan ayaġa ĥaķīķī ķuluŋ
oldı güneh iy ħüźā baġışla

538
ķaśīde der-naśīĥat dil-peźīr*

— — • / —• — • / • — —• / —• —

dīn derdi bāŧınuŋ evine ger çırāġısa
dünyā sevisi cān u göŋülden ıraġısa

allah rıżāsıyiçün ise ger Øamellerüŋ
zerķıla güli çüritme işüŋ külli śaġısa

vardısa ħaşyetinde ĥaķuŋ ġarķa Øaķl u cān
gözleme ġayr-ı ħalķ ŧolu śol u śaġısa

ķızartma kimsenüŋ yüzüni göz ķara ķılup
ħalķ arasında eyle ĥayā yüzüŋ aġısa

5 yıġlın maØāśiden düşer ol varŧaya ķalur
yoldan ne deŋlü ten saŋa muĥkem ulaġısa

duzaħdasın bil anda bu dünyā meĥabbeti
dil-mürġı ayaġına bu avda duzaġısa

erlik demin urursına baśılduġuŋuŋ
ġayret degül bilüŋ diŋe ħanum duzāġısa

sen aşuru gözetmegile yol varam dime

---

* S'de 319a. M'de 314a.
ķaśīde der-naśīĥat dil-peźīr: der-naśīĥat M.
(4b) ĥayā:- M.
(6b) dil-mürġı: dil-mürġ S.
(8a) aşuru:aşıru M.

ger şöhret āfeti ayaġuŋda duşaġısa

ġavvaśıvār ŧal bu ĥaķāyıķ deŋizine
dürr-i meǾārif al ele başuŋ ayaġısa

10 oldısa derd-i Ǿışķıla mecrūĥ rūĥ yan
dil-ber ġamıla iŋle yürek ŧolu dāġısa

bitmez mi gül dikende çü bülbül iŋile yār
çāreŋ ne çevre yanuŋ eger ŧolu zāġısa

göster ķanı ĥarāratı ķalbüŋ olaydı ya
bir od nişānı yurdı çün olmış ocaġısa

bil dāǿ-i kelb gibidür āhvā bidaǾ saķın
yol bulmasun girür tene ne uç bucaġısa

fāķa dutılma mezbelede çün ġurāb eger
reh-ber ŧapuŋa bülbül-i bāġ-ı belāġısa

15 sen Ǿāşıķ ol ki ehl-i kemāle muĥiblerüŋ
göŋli yaķįn olura mekānı ıraġısa

ħurrem gönül ķaçan ola sensüz cihān maŋa
zindāndur eger ķamu bustān u bāġısa

bir şehe vaślı ķoħısın aldı mı dil-berüŋ
gör ħuşk-i zāhidi ne ķadar pür- dimāġısa

sen sırr-ı faķrı söyleme münkir işidimez
başdan ayaġa ger ķamu Ǿužvı ķulaġısa

billah ĥaķįķį ādemįlıġ eyle dįv olup
yitişme her eşegile göŋül aşaġısa

(14a) dutılma: ŧutılma M.

539
ķaśįde der-naśįĥat*

— • — —/— • — —/— • —

ķıl ĥaķa dün gün Ǿibādet dünyede
pįşe olsun saŋa tāǾat dünyede

tāǾata śarf id ķamu evķātuŋı
olduġınca istiŧāǾat dünyede

ol durur zįrā ki ġaffārüǿź-źünūb
dek sen aŋa ķıl iŧāǾat dünyede

velleźįne cāhedū fįnā didi
ĥaķ sen it dün gün riyāżat dünyede

5 vur ħilāf-ı emr-i seyfin nefsünüŋ
boynına eyle şecāǾat dünyede

ħocadan tevfįķ u ŧāǾat çün dege
ķula zį-baħt u saǾādet dünyede

yigdürür yüz salŧanat ger ire
źerrece ĥaķdan Ǿināyet dünyede

festeķım emri ve men tābe meǾake
oldı işitdüŋ işāret dünyede

---

* S'de 319b. M'de 315b.
(3b) iŧāǾat :Ǿibādet S.
(4ab) M'de 18. Beyit.
(4a) velleźįne cāhedū fįnā (K.K. 29/69) "Ama bizim uğrumuzda cihad edenleri elbette.".
(5ab) M'de 19. Beyit
(6ab) M'de 4. Beyit
(7ab) M'de 5. Beyit
(8a) festeķım (K.K. 42/15) "Dosdoğru ol.". men tābe meǾake (K.K. 11/112) "Seninle birlikte tövbe edenlerle.".

ol Óubūdiyyetde bes ŝābit ķadem
ĥāśıl idüp istiķāmet dünyede

10 müjde-i ellā teħāfür işide
ķulaġuŋ ire beşāret dünyede

çün didi tūbū illallah eylegil
her ħaŧįøāta nedāmet dünyede

buyurur yehdį ileyhi men enāb
her nefesde ķıl inābet dünyede

şāyed ire luŧfı çoġ iĥsānı çoġ
ķalbüŋe nūr-ı hidāyet dünyede

külli sırrın cāvezüøl-iŝneyni şāØ
ħalķa olmadın melāmet dünyede

15 yuyagör yüzüŋ kirin göz yaşıla
her nefes idip irāķat dünyede

fāş olup Øaybuŋ fażįĥatlar başa
gel ki görmedin işāØat dünyede

tevbe ķıl Øafv ide settārüøl-Øuyūb
niçe eylersin sefāhat dünyede

mencileyin mücrim-i Øāśį źelįl
yoħdur isterseŋ temāmet dünyede

şol ķadar itdüm isāøet ki bugün
olmışam ġarķ-ı ħacālet dünyede

20 yā ilāheøl- Øālemįn sen Øafv ķıl

(11a) tūbū illallah (K.K. 66/8) “Allah’a tövbe edin.”.
(11b) nedāmet: neźāmet S.
(12a) yehdį ileyhi men enāb (K.K.13/27) “Kendisine yöneleni de hidayete ulaştırır.”.

yatludur ħālüm ki ġāyet dünyede

olma dünyā devletine ġarra kim
yoħdur aŋa istidāmet dünyede

irdi külli men Øaleyhā fān ħanum
şemÓa yanmaz mı naśįĥat dünyede

ġāfil olmaŋ ki ecel bir gün irer
yüririken ħoş selāmet dünyede

ġayra ķalur māl u milk-i ħānümān
budur evvelden ki Óādet dünyede

25 ħod bilürsin Óāķıbet olur ħarāb
her ne idersen Øimāret dünyede

bir günüŋ ħızyıla degmez Óazline
yüz yıl itdügüŋ imāret dünyede

dāyimā dānālarıla hem-nişįn
ol ki Óumy olur cehālet dünyede

anca dürlü başına iş getürür
kişinüŋ cehl ü ĥamāķat dünyede

bidØat ehvādan oldur ol saŋa
ki ne dįn ķor ne diyānet dünyede

30 iħtiyār it fakŗı bu şöhretden al
isteriseŋ emn ü rāĥat dünyede

şuġl-ı dünyādan śafā-yı bāŧına
irmedi ehl-i riyāset dünyede

ne ĥalāvet tāØatında ne ĥużūr
buldı ne bir dem ferāġat dünyede

(22a) külli men Øaleyhā fān (K.K. 55 /26) "Yer yüzündeki her şey fanidir." .

iy faḳīr eyler ġınā ĥācet degül
loḳma vü ħırḳa kifāyet dünyede

Øizzet isterseŋ yiter Øuzlet niçe
ĥırśıla ħızy ü ħacālet dünyede

35 kimseyi bį-āteş-i sevdā-yı Øışḳ
ḳılmadı puħte siyāĥat dünyede

neyse dūzaħda hemān ħāmdur yine
itmeyen kesb-i ĥarāret dünyede

rūĥa rāĥatdur ĥaḳīḳī irdügi
Øışḳ derdinden cirāĥat dünyede

Øāşıḳ-ı miskįn belā-keş yaraşur
cevrdür aŋa żiyāfet dünyede

540
der-iştiyāḳ ve derd-i firāḳ*

— — •/ —• — •/• — —•/ —• —

yandı yaḳıldı cān u göŋül iştiyāḳıla
hey kim muḳāvemet ide nār-ı firāḳıla

Øışḳ odı sūzişine vü derd-i müfāraḳat
ḳaśd eyledi helākümüze ittifāḳıla

pervāne gibi yanduġı Øāşıḳ degül ħo Øayb

(37b) cirāĥat:ĥırāḳat M.
(38ab) S'de yok.
* S'de 321a. M'de 316b kenarda.
(2b) helākümüze: helākimüze M.

şimdi mi vardı şemØ eve nūr-ı iĥtırāķıla

baġrını ġarķ-ı ħūn kimüŋ itmedi dünyede
hicrān ecel gibi śoŋı acı iftirāķıla

5 görmişsin aħı sen de cihān içre nitdügin
mevt iy niçeye yürüriken ŧumŧurāķıla

iħlāś u śıdķıla yola gir yoħsa aśśı ne
kim dįn yolında menzile irdi nifāķıla

mevt olıcaķ śoŋı ne ķadar salŧanat süre
kimse bu buħt-ı mıśır ya milk-i Øırāķıla

rāh-ı fenāda śıġa mı her-giz eyid cevāb
semmiøl-ħıyāŧa kimse bu ŧāķ u revāķıla

ŧayyār-ı Øarş-ı āşiyānıla olmaz ĥaķįķį yār
ser-gįne baş egüp dutılan ķarġa fāķıla

541
ķafiyetüøl-yā der-aĥkām-ı tecellį*

— — •/ —• — •/• — —•/ —• —

maĥv olur āfitāb-ı cemālüŋde cān çü fey
andan ẓuhūr-ı ġāyib olur anda külli şey

ķalsam ħarāb u mest ü ne ŧaŋ sāķį-i cemāl

(3b) Vezin bozuk.
(5b) ŧumŧurāķıla: ŧumŧırāķıla S.
(9a) Vezin bozuk.
(9b) egüp:egip S. ķarġa:ġarķa M.
* S'de 321b. M'de 316b.
(1a) cān çü:- çün M.

ḳıldı çü cām-ı lām-ı celālįde ġarḳ-ı mey

tā virdi cāna źevḳ-i fenā berḳ-ı ṫalǾatuŋ
yandı ḳarara od düşüben yürege çü ney

çün düşdi ḳalbe daġdaġa-ı şevḳ-ı lāyemūt
gösterdi Ǿışḳı şaǾşaǾa-ı şemǾ-ı luṫf-ı ĥay

5 urıldı yine śūr-ı sirāfįl-i Ǿışḳı işit
ṫabl-i ḳıyāmeti niçe dil ġāfil ola hey

çün arż-ı ḳalbe ola mübeddel bu Ǿarż-ı nefs
olur semā-yı sırrıla rūĥ anda külli ṫay

vaĥdet cemāli şuǾlesini tįredür göŋül
ħįre olur ḳaçan göriser gözler āh u vey

ḳahr itmeyince vāĥid ü ḳahhār şevḳıla
bulmaz ĥayāt ĥayye-i nefsi bilüŋ bu ĥay

tā dāġ-ı derd-i Ǿışḳıla yandı ĥaḳįḳįnüŋ
oldı yüreklere anuŋ uş sūz u āhı gey

542
ḳaśįde der-tevĥįd*

— •• — / — • — / — •• — / — • —

iy yaradan Ǿālem-i cān u cihān u teni
kimse ḳaçan biliser eyle ki sensin seni

(3b) düşüben: düşiben S.
(4a) ḳalbe:- M.
(5a) Ǿışḳı işit:- işid M. Vezin bozuk.
* S'de 322a. M'de 317a.
(1a) u:- S.

künhine irer degül źātuŋuŋ idrāki ħalķ
vaśf-ı śıfātuŋda lāl eyledi Øaķl elsüni

ĥikmetüŋ ider ġabį müdrüke-i Øaķlı hem
nāŧıķa-ı nefs olur ķudretünüŋ elkeni

cümleyi sen ħalķ iden aĥsen-i taķvįmde
nuŧfeye luŧfuŋ viren hem śuver-i aĥseni

5 Øilm-i şerįfile sen fażl viren ādeme
laØl-i yevāķıtıla zeyn ķılan maØdeni

her işe ķudret senüŋ Øilmile ĥikmet senüŋ
ġaybda maħfį iden kim bile sen mekmeni

ĥāceti senden diler el götürüp mįr ü şāħ
rızķını senden umar cümle faķįr ü ġanį

sūziş-i Øışķuŋ durur ŧālibe ķūtüØl-ķulūb
āteş-i sevdāŋ olur Øışķ erinüŋ gülşeni

ŧaØnı bu ħalķuŋ olur Øāşıķa her dem siper
tįr-i melāmetdürür Øışķ erinüŋ cevşeni

10 kişver-i ķuds içre kim bulmış ola üns-i ĥaķ
terkin urur neyler ol tārik-i gül-ħanı

Øazm-i temāşāyiçün bāġa heves eylemez
dil ki senüŋ şuØleŋe açmış ola rev-zeni

ten zülūmātında kim aça göŋül gözüni
virmeyicek sen anuŋ bāŧınına rūşeni

himmet-i Øālį gerek ĥāśıl ide derd-i dįn

(3a) müdrüke-i:müdge-i S.
(5b) laØl-i: laØl-u M.
(11b) revzeni:zevzaķını S.

rence giriftār olan dünyeyiçündür deni

dutmaz elüŋ mūsıḳį rūz-ı ḳıyāmetde hįç
bes ne baş aġrısıdur ko bu teni ten teni

15 bir Øameli işleme ki ola bu yolda ĥicāb
dūr ide ĥaḳdan śala žulmete cān u teni

rast varıgör yolı ḳuvvet-i ten variken
bilüŋi büküp ecel eylemedin münĥanį

sen daħı bir gün ecel şerbetini içesin
çıħa gözüŋden cihān leźźeti vü rūġanį

ḳıla bu bį-derd-i dil ħuşk-i girįbān seni
niçe ki nā-merd-i nefs eyleye ter dāmeni

Øaḳlıla yār olmaduŋ bāri delülik idüp
nefse zebūn olmaġıl dost śanup düşmeni

20 germ çü āteş oda giriben olmadı tā
gitmedi āyineden tįregį vü āheni

eyle muĥayyer hele Øaḳlı bu Øuşşāḳıla
gel veceneøl- cenneteyn içre dutup encümeni

berḳ-ı tecellįden al cāmı çü mūsį ele
nūrıla mustaġraḳ it sen şecer-i eymeni

olma çü nergis hele mürde-dil iy bį-baśar
yik cihet ol ne zebān gibi sūseni

(13b) dünyeyiçündür: dünyeyiçün M.
(14a) dutmaz: ŧutmaz M.
(16b) büküp: bükip S.
(17b) çıħa:çıḳa M.
(19) idüp:idip S.
(21b) dutup: ŧutup M.
(23a) nergis: nerges M.

kisvet-i azraḳ giyüp śūfį yüz aġardımaz
ḳomaya tā dil-siyāh daØvį-i māØ u meni

25 śanma ŧarįḳ içre ki vāḳıf-ı esrār ola
olmaġıla ħırḳa-pūş iy āħį her kevdeni

her ki ŧılısm-ı teni açmadı yüz ḳahrıla
degmede fetĥ olmadı aŋa göŋül maħzeni

cāhı ḳo tā olmaya yūsuf-ı maØnįye çāh
dest-i zelįħādan ol dāmen-i pįrāheni

nefs hevāsın ḳon anda bulısar felāĥ
reh-ber idinen kişi yol varamaz reh-zeni

kimse ĥaḳįḳį ebed rifØata irmeye hįç
meskenet olmayıcaḳ aŋa göŋül meskeni

543
der-mükāşefe ve müşāhede ve naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

cemālüŋ şevḳı götürdi göŋülden žulmet-i reybi
ki gösterdi şehādetde bize ol Øālem-i ġaybı

tecellį buldı çünki cān eşiØØāt-ı tecellįden
Øaceb mi dutsa işrāḳı se-rā-ser şarḳı vü ġarbı

(24a) giyüp: giyip S.
(27b) ol:- S.
(28a) nefs hevāsın ḳon:nefsi hevāsını ḳut S.
* S'de 323a. M'de 318a.
(2b) dutsa: ŧutsa M.

çü nūr-ı keşf-i aġtamdan vücūdum žulmeti Øazmi
śoyuldı her nefes irer nesįm-i lutfı vü ķurbı

idegör şemme-i lutfın meşām-ı rūĥ şem aŋa
le ŝevben min ĥamįm ola seķāhum rabbühüm şürbi

5 görinmez peşşe perince bize milk-i süleymānuŋ
mükaĥĥal ķıldı çünki cān gözini muśtafā türbį

münevver olmaġa bātın żiyā-yı naĥnü aķrebden
yuyup jeng-i ĥudūŝı ķıl śafā āyine-i ķalbi

bu dām-ı rabbiyüøl-aØlā göŋül murġın ezelden śayd
uş anı źāhibün perrin açup uçar ilā rabbį

görüŋ ol mürġ-ı lāhūtı ki dökdi perr-i nāsūtı
açup uş ceźbe cibrįli cenāĥın keşf ider kürbi

irādetde olup ŝābit ķadem her dem inābet ķıl
dilerseŋ idesin ĥāśıl riżā-yı ķābiliøt-tevbį

10 temerrüd ķıldı belØāmı bu yolda Øucbıla maĥrūm
ider aśhāb-ı kefhe gör irādet maĥrem ol kelbi

mutįØ olmazısa nefsüŋ tarįķat taĥt-ı şāhına
ĥaķįķat bil ki düşmendür sen anuŋıla ķıl ĥarbi

yuy ettāyib mineøź-źenbi kemen lā źenbile döngel
Øuyūb-ı nefsüŋ olmadın cihāna fāş anuŋ Øaybı

ĥaķįķį saŋa nefsüŋdür ki çün aØdā aØdū nefsüŋ

(3ab) S'de yok.
(4a) idegör:ide ger S.
(4b) leŝevben min ĥamįm (K.K. 37/67) "Kaynar su karıştırılmış bir içki vardı.". seķāhum rabbühüm (K.K. 76/21) "Rableri onlara içirdi.".
(5b) yuyup:yuyıp S.
(8b) açup:açıp S.
(9a) olup:olıp S.
(12a) źenbile döngel:zenbelehden gel M.

riyāżat nefsiyile ur sen anuŋ boynına đarbı

544
ķaśįde der-tevĥįd ve münācāt ve medĥ-i seyyid-i kāyināt*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

ķapuŋa yüz ura geldüm ki çoġ çoġ eytmişem ĥūbı
ķabūl it tevbemi sensin ķamunuŋ ķābiliøt-tevbi

śıfātuŋ ķul hüvallahü eĥaddur hem śamed sensin
senüŋ birligüŋe müømin olanuŋ yoħ durur reybi

ķamu Øaybumı bilürken çü ķılduŋ var yoķlıķdan
menüm ĥāşā ki lutfuŋdan urasın yüzüme Øaybı

işigüŋde süleymānlar olurlar mūrdan kemter
kįm olam men bulam bāri senüŋ dergāhuŋa ķurbį

5 selāŧįnler işi çünki bu yolda Øacz ü ĥayretdür
menüm ĥālüm nola maØlūm olam dut refØ ķıl ĥücbi

ķi ķaldum ķaĥŧ u ŧāØatda bugün bu dār-ı mihnetde
varıpvam ġarķa ħacletde baŋa sen rūzı ķıl evbi

kime ki źerre-i lutfuŋ irişdi aŋa fażluŋdan
götürdüŋ perdeyi ķılduŋ Øayān ol Øālem-i ġaybı

ümįźüm var ki ĥażretden baŋa ġam-ħor-ı ümmetden

(13a) çün:- S.
* S’de 323b. M’de 318b.
(1a) eytmişem:itmişem S.
(2a) ķul hüvallahü eĥad (K.K. 112/1) “De ki O Allah birdir.”.
(5b) dut:ŧut M.

şefāØat ire şefḳatden ki bir Øāciz ḳulam nūbı

şerįØat taħtı sulŧān ĥaḳįḳat baĥrı bürhānı
ḳamunuŋ cism ü cānı ĥabįbi ayaġuŋ türbi

10 emānet dürrinüŋ dürci diyānet şehrinüŋ burcı
i rāĥmet baĥrınuŋ mevci bıraħduŋ ḳalbüme ĥubbı

nübüvvet taħtı şāhı sen risālet çerħ- māhı sen
belāġat bāġınuŋ verdi celālet cūyınuŋ dülbi

melekler secdegāhıdur işigüŋ topraġı ħocam
felekler mihri māhıdur yüzüŋ ne şarḳį ne ġarbį

seni aØdā gözi görmez ki saçduŋ iź rameytüŋden
fehüm lā yubśırūn tozı ki dutdı aØyün-i Øurbı

umūr-ı şerØuŋa iy şeh mutįØ olmayanuŋ nefsi
ĥaḳįḳat müømin olmadı meger kāfirdür ol ĥaybį

15 niteki didi men yütıØıør-rasūl ḳad eŧāØallah
tevellā idenüŋdür lā-yuĥibbüøl-kāfirįn ħasbį

seni sevmez de yoħdur dįn ŧaØāmı olısar ġıslįn
le ŝevben min ĥamįm içe şerāb ol ŧamunuŋ kelbi

ħıyār-ı ümmetüŋüŋdür senüŋ ḳaśrı ḳabūl üzre
yerin bezm-i vuśūl içre seḳāhum rabbühüm şürbi

şefįØeøl-müźnibįn sensin şefāØat yā rasūløallah

(9a) baĥri:baĥtı S.
(9b) cism ü:cismi vü M.
(13a) iź rameytü (K.K. 8/17) "Attığın zaman.".
(13b) dutdı:ŧutdı M. fehüm lā yubśırūn (K.K. 36/9) "Artık göremezler."
(15ab) men yütıØıør-rasūl ḳad eŧāØallah tevellā (K.K. 4/80) "Kim Rasule itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur.".
(15b) lā-yuĥibbüøl-kāfirįn (K.K. 3/32) "Allah kafirleri sevmez.".
(16b) leŝevben min ĥamįm (K.K. 37/67) "Kaynar su karıştırılmış bir içki vardır.".

ki iŋen ĥadden aşmışdur günāhkār ümmetüŋ źenbi

dükeli faħr u men Óāram ķamudan men günehkāram
źelįlem Øācizem zāram Øināyet senden aç derbi

20 ilāhį men žaØįfüŋ ol ĥabįbüŋ ĥürmetiyiçün
duØāsın red ķılma sen ķabūl it imdi yā-rabbį

ĥaķįķį nažmını gevher ider cūşına göŋlinüŋ
çü şevķuŋdan ķarışur uş bu gözi yaşınuŋ Øaźbi

ilāhį źeyl-i Óafvuŋa menüm Óıśyānumı setr it
ki yüz ķaralıġıyıla aġardup dururam şeybį

ħalelden beklegil dįnüm esāsın zeyġdan yā-rab
zelelden saķla vü ŝebbit Óalā ŧaØātike ķalbi

545
ķaśįde-i rumūz der-sükr ü śaĥv ve naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — —

göŋül gör başa ve sevdā getürdi
iletdi Øaķlı vü şeydā getürdi

götürüp Øaķlı sevdāyıla raķśa
çü gerd uş bį-ser ü bį-pā getürdi

yine gör ħānķāh-ı sįneye uş
bu Óışķ esrügi ne ġavġā getürdi

varursam ġarķa bu ĥayretde ŧaŋ mı
çü Óışķuŋ cūşiş-i deryā getürdi

5 göŋül ġalebāt-ı ŧūrı curØasından

---

* S'de 324b. MØe 319b.

yine bir ḳaṭre çün śahbā getürdi

ħıred mestūralıķ satardı göz Ǿışķ
anı esritmiş uş rüsvā getürdi

Ǿaśā ŝuǾbānı ķıldı ceyb-i dilden
gehi Ǿışķuŋ yed-i beyżā getürdi

gehį innį enallah ceźvesinde
şuǾā-yı şemǾ-ı rūĥ-efzā getürdi

gehį ānestü nāruŋ iķtibāsın
göŋül mūsįsi uş peyźā getürdi

10 ħalįl-āsā gehį ħullet odından
bize būy-ı gül-i raǾnā getürdi

gehį yaǾķūba göŋlüŋ ķoħusından
beşāret dįde-i bį-nā getürdi

gehį genc-i ķanāǾatdan hediyye
hidāyet kenz-i lā-yefnā getürdi

ġurūrı her sürūruŋ āħirüøl-emr
bilürsin āh u vā-veylā getürdi

çü lā teøsev Ǿalā mā-fāteküm dir
ne ġamdur ki saŋa dünyā getürdi

15 ĥarįśuŋ cānına görmez misin teb
ki źüll-i tebbe mā-aġnā getürdi

bimā ātākümü lā-tefraĥūdan

(6a) mestūralıķ:mestūrelik S.
(9b) peyźā: peydā M.
(14a) lā teøsev Ǿalā mā-fāteküm (K.K. 57/23) "Elde edemediklerinize üzülmeyiniz.".
(15b) tebbe mā-aġnā (K.K. 111/1-2) "Kurudu da ona fayda vermedi.".
(16a) bimā ātākümü lā-tefraĥū (K.K. 57/23) "Size verdiği şeylere şımarmayınız.".

işāret terki hem evlā getürdi

cihāndan el çeküp ol fāriġuøl-bāl
ki Óuzlet nūr-ı istiġnā getürdi

ķamudan fāriġ olmış ehl-i faķrı
görüŋ ne himmet-i Óalā getürdi

saŋa lā-taķnetū miør-raĥmetiøllah
ümįź-i raĥmet-i mevlā getürdi

20 neden bes yeøs-i revĥıøllahdan
gönül iķrār-ı āmennā getürdi

ĥaķįķį Óışķı ĥaķ pertāvı cāna
yine teşrįf-i kerremnā getürdi

546
ķaśįde der-naśįĥat*

• — — —/ • — — —/• — —

şu kim endįşe-i dünyāda kaldı
bilüŋ anı ki yoķ sevdāda ķaldı

bu olmaz śanular bitmez hevesler
anı garķ itdi ol deryāda kaldı

giriftār itdi renc ü miĥnetine
cihānuŋ ah u vā-veylāda ķaldı

(19a) lā-taķnetū miør-raĥmetiøllāh (K.K. 39/53) "Allahøın rahmetinden ümit kesmeyiniz".

* S'de 325b. M'de 320b.

(3b) u:- S.

hevesler göline ḳanmış degül nefs
içer içdükçe istisḳāda ḳaldı

5 ĥużūr-ı bāŧın eylemedi ĥāśıl
riyāset gözleyen ġavġāda ḳaldı

ḳo ħalḳuŋ ülfetin idinme taśdįĆ
śafālar ħıdmet-i mevlāda ḳaldı

olur ekrem çü Ćindallahi etḳā
ħabāŝet nefs-i nā-eźkāda kaldı

cihānı cehlile žulmet dutubdur
śafā-yı dįn dil-i dānāda ḳaldı

ruǿūs idinüben çühhālı her đāl
yitürdi dįnini iġvāda ḳaldı

10 yitişmez dįn şuĆāĆı bātınına
anuŋ ki bidĆat ü ehvāda ḳaldı

hevā-yı nefse uyan müǿminem dir
delįle lįki bāv ü tāda ḳaldı

çü bu derdā derd-i dįn şerįĆat
yolın ŧoġrı varan etḳāda ḳaldı

bu dįn śehrine naḳb urmaḳlıġıçun
niçeler saĆy-i istiftāda ḳaldı

muḳayyed kimi śūret naḳşına kim
ħumār-ı nergis-i şehlāda ḳaldı

15 kimi ĥayrānı meh-rūyān-ı Ćālem

(6b) ħıźmet-i: ħıdmet-i M.
(7a) Ćindallahi etḳā (K.K. 49/13) “Allah yanında O’ndan en çok korkanınızdır.”.
(9a) idinüben: idiniben S.
(14b) nergis-i: nerges-i M.

ħayāli laǿl-i cānefzāda ķaldı

kiminüŋ ārzūsı ĥūr u ġılmān
ümįźi cennet-i meǿvāda ķaldı

kimi köşk ü serālar yapdı fikri
ķamu ārāyiş ü süknāda ķaldı

kimüŋ seyrāngehidür bāġ u bustān
kim aŧlas pūşdur dįbāda ķaldı

diler gül-ruħlarıla serv gibi
śalına göŋli bes śaĥrāda ķaldı

20 ġubār-ı raħşına irmez kimüŋ çerħ
kimisi ser-nügūn ġabrāda ķaldı

kimi keşfile rāyet Ǿarşa dikdi
rivāyetde kimi rüǿyāda ķaldı

kimi dįźār-ı naķd-i vaķti gözler
kimisi vaǾde-i ferdāda ķaldı

kimine Ǿarzū vaśl-ı müsemmā
kimisi burķaǾ-ı esmāda ķaldı

kimi mest-i sevāķį-ı śıfatı
kimi maĥcūbdur Ǿumyāda ķaldı

25 kimüŋ aġyāra yoķ hįç iltifātı
ki Ǿışķ-ı şāh-ı bį-hem-tāda ķaldı

ne śahn-ı śuffe-i zįbāyı gözler
ne saŧĥ-ı ķubbe-i ħađrā da ķaldı

ne ķılsun göŋli gözi çün ezelden
anuŋ ol ŧalǾat-ı zįbāda ķaldı

kimi ser-mest-ü maØnįdür ħayāli
anuŋ güftārı her ġarrāda ķaldı

kimisi ĥālet-i mestān-ı ĥaķķa
baķuŋ Øumyıla istihzāda ķaldı

30 kimi şūridelik śatup ki śayĥa
ider zerķıla hūy u hāda kaldı

muķallidler ġulūsından ħumūlı
dutup Øārif eren tenhāda ķaldı

bilā- daØvet bu ħalķuŋ lūtın öger
kimisi süfreye yaġmada ķaldı

kiminüŋ bağrı biryān ĥasretinden
kebāb olup gözi duġbāda ķaldı

Øaceb bir lūtı vāfir ķanda göre
ki gözi śūfinüŋ ĥalvāda ķaldı

35 neyile idesin ķaŧØ-ı menāzil
delü çün merkebüŋ merØāda ķaldı

ne pervāz itmege perver ne pervā
çü dil bu maĥbes-i žalmāda ķaldı

kimi şöhret ķovar kim manśıb umar
kimi tedrįs ü kim iftāda ķaldı

kimi teklįf ü kim taØrįfe meşġūl
kimi teØlįf ü kim inşāda ķaldı

kim irsün maķśada kim menzil alsun

(28a) ser-mest-ü: ser-mest-i M.
(30) śatup: śatıp S.
(31b) dutup: ŧutup M.
(37b) ü:- S.

çü her bir fırḳa uş bir cāda ḳaldı

40 kim istiĥżār-ı metniçün dürişür
kimin gör fikreti feĥvāda ḳaldı

ĥaḳīḳī varlıġı naḳşına çekdi
ḳalam ne bu ġam-ı imlāda ḳaldı

547
der-sırr-ı vaĥdet [*]

•• — —/ • — • —/•• —

Ǿışḳa ḳılduḳ ĥalāl ḳanumuzı
Ǿşḳa virdük göŋül ü cānumuzı

varlıġuŋ naḳşını çü maĥv iderüz
dil nice şerĥ ider beyānumuzı

yine çünki vücūd-ı Ǿaynıden
Ǿilme varduḳ ḳoyup Ǿayānumuzı

kim görür bizi şimdiden śoŋra
kim işidür ya ad u śanumuzı

5 çünki ġayb oluruz hüviyyetde
bulmayalar daħı nişānumuzı

ne gözile görür ya her ħuffāş
şuǾle-i şems-i lā-mekānumuzı

Ǿālem-i ĥarfden yuḳarı göŋül
aġdı pervāza āşiyānumuzı

[*] S'de 327a. M'de 322a.

yile virdi gözetmez öŋi soŋı
dökdi her pey-rev-i nev-cüvānumuzı

görmedi Øaķl gözi tozın anuŋ
alalı śabrdan Øinānumuzı

10 ġaybumuz külli nūr-ı Øayn oldı
Øaynıla görürüz Øayānumuzı

cūşiş-ı Øışķdur ĥaķīķī yine
remzile depreden lisānumuzı

olmadı hįç Øışķ odında türāb
bulmaduķ cānda aśl u kānumuzı

548
sükriyyāt der-sükr*

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

bizüz ol murġı ki bį-per iderüz pervāzı
bį-ser ol dost hevāsı üzere ser-bāzı

seni taĥķīķ yolından ķodı ĥaķķa ħalķuŋ
saŋa baş indürüp ikrāmıyıla iØzāzı

keşf nūrın saçanuŋ şemØı gibi başın alur
ġayret-i dost dutupdur ki elinde kāzı

yaħdı bį-ateş iŋiler dil ü cān bį-nāliş
depredür muŧrib ü Øışķuŋ biri çünki sāzı

(8a) pey-rev-i: pey-rev-ü M. Vezin bozuk.
(10a) ġaybumuz: ġaynumuz M.
* S’de 327b. M’de 322b.
(3b) dutupdur: ŧutupdur M.

5 ger semā saḳfına ŧoldı naØramuz raØd gibi
işiden kim bu bilā-śavt dinen āvāzı

meclis-i ünsde ne cin bulınur çünki ne ins
kim ola anda bizümle bes iden dem-sāzı

manŧıḳuøŧ-ŧayr-ı Øacebdür sen eger bilüriseŋ
ḳılmaduŋ sen bu hevāda kişi çün şeh-bāzı

eyle evśāf-ı beşerden özüŋi lāfı ḳo śāf
maĥv-ı źātıla ĥaḳįḳį ki olasın ġāzį

549
nažįre [*]

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

idelüm dost hevāsı üzere ser-bāzı
dökelüm bāl u bį-per idelüm pervāzı

her ki ġirdāb-ı fenāda viremez ġarḳa özin
ŧuyamaz baĥr-ı ĥaḳāyıḳda bu maħfį rāzı

Øaḳl-ı pįr oldı delįli her işüŋ bu yolda
ŧıfl nā-bālįg olur ŧıfluŋ işidür bāzı

Øālemi ki oldı anuŋ nā-mütenāhį seyri ne
maĥv-ı źāt oldı bu seyre ki şürūØ āġāzı

5 ḳılmaya ħalḳa temelluḳ loḳmayiçün dervįş

(8b) maĥv-ı:maĥv M.
[*] S'de 328b. M'de 323a.
(3a) Øaḳl-ı:Øaḳl S.
(4b) maĥv-ı:maĥv M.

ya ḳaçan aldayısar ħalḳuŋ anı iǾzāzı

ḳarġa fāḳını ḳuran mezbelede avlaya mı
melekūt evc-i feżāsında uçar şeh-bāzı

dost şavḳında ĥaḳįḳį eriyelüm yanalum
şemǾı gibi ḳılalum hem yine ser-endāzı

550
ḳaśįde der-naśįĥat *

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

ḳılalum şevḳıla gel per açuban pervāzı
germ çün āteş idelüm yine ser-efrāzı

maĥvda maĥv u fenāda fānį-i muŧlaḳ ol
tā ki işkāl-i tarįḳuŋ olasın mümtāzı

keşf ola fāni-i lā-tudrikühüǿl-ebśāra
ve hüveydür ki ol ebśār şühūd-ı rāzı

şeref-i ekremeküm kesb idegör Ǿindeǿllah
sırr-ı taḳvāda kerāmet ḳıla ol iǾzāzı

5 dünye sevgisiyile bu yolı kimse varamaz
Ǿışḳ-ı bāzį didiler buŋa degüldür bāzį

(5b) aġrāzı:iǾzāzı S.
(6a) fāḳını:ḳaḳını S.
(7b) şemǾı: şemǾ S.
* S'de 328a. M'de 323a.
(1a) açuban: açıban S.
(1b) ser-efrāzı: ser-endāzı M.
(3a) fāni-i: fāni M.

kibr terk eyle yalandan saḳın itme bühtān
tevbe ḳıl ġıybete ḳılma iy Ǿamū ġammāzı

niçe meşşā bi-nemįm ü niçe mennāǾlıġa
ola lilħayr ya muǾted ya niçe hemmāzį

ġarḳ ol et-tayyib mineǿź-źenbikemen lā-zenbük
nūrıla olma bu yol uġrıları enbāzı

yire vur yüzüŋi dök göz yaşını Ǿarż eyle
ĥażrete imdi niyāzuŋ ḳo bu Ǿizz ü nāzı

10 istimāǾ itme melāhiye menāhį göricek
gücüŋ irdükçe idüp hey uşatġıl sāzı

derd-i dįn olmayıcaḳ bil saŋa hįç aśśı yoḳ
dünyede eyledügüŋ çoḳ dürişüp bezzāzı

yevme lā-yenfeǾu mālün didi ĥaḳ ḳūrǿānda
ĥażrete ḳalb-i selįmile uçur şeh-bāzı

terkin ur dost yolında ki olur külli ĥicāb
dünyenüŋ hem çoġı vü hem yoġı vü hem azı

niçe bir lāf urasın ḳo bu yalan daǾvįleri
śıdḳla gel olagör Ǿışḳ erinüŋ dem-sāzı

15 ḳo fenā yolına bu māǿu meniyyet śıġmaz
kes enāniyyetüŋüŋ başını sen ol ġāzį

olsa bir teyl başı semm-i ħıyāta śıġmaz
yol budur var ni var işde ha yabān yazı

virmeyince başını şemǾ ḳaçan rūşen olur

(6b) ġıybete:ġaybete M.
(12a) yevme lā-yenfeǾu mālün (K.K. 26/88) “O gün ne mal fayda verir ne de evlat.”.
(15a) māǿu: māǿı S.

lā-cerem Ǿışḳ erinüŋdür işi ser-endāzı

benligüŋ panbuġı dutdı ne Ǿaceb ḳulaġuŋa
girmese zemzeme-i meclis-i Ǿışḳ āvāzı

sözi nā-ehle ĥaḳįḳį dime olmaz vāḳıf
sırrına ger diyesin türkį anı ger tāzį

551
der-sükr*

— —•/ — • — •/• — — •/ — • —

bir derde düşmişem ki bilinmedi çāresi
bir baĥra ŧalmışam ki bulınmaz kenāresi

zaħmı ki ŧoġradı cigeri cāna yitdi hem
ol yad urupdur er çi belürmedi yarası

göz ḳara ḳıldı veh ki ḳaraŋulu Ǿāşıḳuŋ
isder döke ḳanını ol şehsüvāresi

bu yolda baş ayaḳdur ayaḳ baş bu yoluŋ
cān virmek ibtidāsı sözüŋ āşikāresi

5 bir yire uġradum ki yire göge beŋzemez
leyl ü nehārı bellü degül aġ u ḳarası

ḳurb-ı viśāl olur semerātı hem ol yirüŋ
maǾşūḳ ŧalǾatı feleginüŋ sitāresi

(18a) dutdı: ŧutdı M.
* S'de 329a. M'de 323b.
(2b) urupdur: urıpdur S.
(3b) isder:ister M.
(4a) baş:başı M.

vaślat şerābıdur o beriyye serābı hem
ĥikmet zülālini aĥıdur seng ħāresi

ol ravżanuŋ küşūf-ı yaķįni şükūfesi
ol buķØ anuŋ Øulūm-ı ledünnį sipāresi

vādįsi ĥayret oldı vü seyl-āb-ı maØrifet
śaĥrāsı şevķ u źevķ u śafā rāhuvāresi

10 toprağı kįmiyādur anuŋ tozı tūtiyā
laØl u cevāhir oldı anuŋ her ĥicāresi

ķahrı śafā durur u fenāsı beķādurur
vechi liķā durur neye baķsaŋ hemāresi

bunda yaķįn gümāndur u anda gümān yaķįn
çün ĥüsn-i lā-yezāli olur can nežāresi

olsun fidā yoluŋda ĥaķįķįnüŋ iy ĥabįb
mecrūĥ rūĥıyıla dil-i pāre pāresi

552
nažįre*

—• — —/—• — — /—• — — /—• —

dil ki vaśluŋdan olup bu mest ü hayrān olmadı
ten ki şuØleŋ gösterüp rū ser-te-ser cān olmadı

mürde toġdı anadan murdār olısar hem yine
şol füsürdeki ĥayātı rū-yı cānān olmadı

---

* S'de 329b. M'de 324b.
(1a) olup:alıp M.
(1b) gösterüp: gösterip S.

Ǿāşıḳuŋ dįni seni sevmekdürür rūşen bu kim
olmayan dilde cemālüŋ şevḳı įmān olmadı

görmedi şehvet-perestüŋ cānı Ǿışḳuŋ şuǾlesin
lā-cerem ḳalbinde anuŋ nūr-ı Ǿirfān olmadı

5 ne gözile göre bāṭın şuǾlesin zāyil anuŋ
çün-ki ḳalbinden ĥicāb-ı nükte-i rān olmadı

her kiyāh-ı ħüşkile revnaḳ mı dutar mürġı er
her diken gül çehresin görmez gülistān olmadı

ol śafā bostānınuŋ serv-i serefrāzı degül
ki tevāżuǾdan inüp toprağa yiksān olmadı

maǾrifet baĥrında cān ġarḳ eylemişdür Ǿışḳ eri
bes anuŋıla berāber degme nādān olmadı

dilde bir luṭf-ı ħafįdür bil ĥaḳįḳį Ǿışḳı kim
pādişāhdan cāna andan yigrek iĥsān olmadı

553
der-tażarruǾ be-ĥażret-i mevlā ve beyān-ı bį-vefā-yı dünyā*

— —•/ — • — •/• — — •/ — • —

yürekde derd-i Ǿışḳıla āb ḳalmadı

(4b) lā-cerem: lā-cirem M.
(6a) dutar: ṭutar M.
(7b) inüp:inip S.
* S'de 330a. M'de 325a.
(1a) Vezin bozuk.

şevḳuŋa cānda sūzıla hem tāb ḳalmadı

taḳrįr-i ĥāl-i ḳalbi bu sįmāda yazmaġa
gözde dükendi yaşıla ħo nāb ḳalmadı

andan ki düşdi ħāŧıra zįbā cemālinüŋ
cāna ħayāli gözde daħı ħāb ḳalmadı

şemØ-ı cemāli vireli dil ħāneḳāhına
şuØle göŋüle raġbet-i meh-tāb ḳalmadı

5 bir şemme vaślı ḳoħusın alan göŋülde hįç
sevdā-yı gülşen-i gül-i sįrāb ḳalmadı

sevdā-yı Øışḳdan bizi menØ eyleyenlerüŋ
beŋzer içindeki uluøl-elbāb ḳalmadı

ḳimüŋle idelüm daħı ārām-ı dünyede
bir iş ayası mūnis-i eśĥāb ḳalmadı

iħvān zamān şerāyiti mevcūd çün degül
iy veh śafā-yı bāŧına esbāb ḳalmadı

yüz urmaġa ĥaḳįḳį mürüvvet işigine
göster ki ḳanda var bir açuḳ bāb ḳalmadı

554
der-naśįĥat*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

bu girçeklik yolı cāndan yalansuzlardan açıldı
bu sırr-ı lā-mekān seyri mekānsuzlardan açıldı

---

* S'de 330a. M'de 325b.
(1a) girçeklik: girçek S.

selįmüøl-ķalb erenlerden göŋül dosta virenlerden
cihān terkin uranlardan bu cānsuzlardan açıldı

degülseŋ imdi yalancı ķo çekme nefsiçün renci
ĥaķįķat ol yaķįn genci gümānsuzlardan açıldı

gümān śığmaz yaķįn irmez bu sırra küfr-i dįn irmez
bu remze ān u įn irmez lisānsuzlardan açıldı

5 dilā Øāşıķlaruŋ źevķı ķamu ŧavruŋ durur fevķı
cemāl-i bį-nişān şevķı nişānsuzlardan açıldı

ķo baķma sūret-i delķa nažar maØniyedür ħulķa
ki dervįşlik yolı ħalķa riyāsuzlardan açıldı

ĥaķįķį Øayn u şįz ü ķāf ĥaķįķatdur ne kiźb ü lāf
göŋülde Øışķa şįn ü kāf Øayānsuzlardan açıldı

555
nažįre der-Øarż-ı niyāz*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

maŋa derdüŋ gerek derdüŋ niderem milk-i dünyāyı
maŋa Øışķuŋ gerek Øışķuŋ gerekmez özge sevdāyı

cihānda gönlüm eglenmez ider pervāz diŋlenmez
ne Øālemdedür aŋlanmaz bıraķdı zįr ü bālāyı

çeküp el cāh u Øizzetden geçer nefsānį leźźetden

(4a) küfr-i: küfr-ü M.
* S'de 330b. M'de 325b.
(1a) milk-i milk-ü M.
(3a) çeküp: çekip S.

kime ki cām-ı vaĥdetden içürdi Ǿışķ śahbāyı

meni sen ŧoyla lā-Ǿaynün raǿāt ħūnından iy ħocam
virürseŋ śūfįye virgil firāvān lūt-ı ĥalvāyı

5 seķāhüm rabbühüm şürbin evednį rütbeti ķurbın
varıban ķıl baŋa źātuŋ cemālinden tecellāyı

cemāl-i ķāśırātüǿt-ŧarf bu mektebde degül bir ĥarf
göze mi gösterür Ǿāşıķ ya naķş-ı şekl-i ĥavrāyı

ķarār eylemeye göŋlüm menüm dārüǿl-ķarār içre
nigāristān-ı ĥüsnüŋden ger itmeye temāşāyı

nider ol kimse ki erdür anı ki ġayr-ı dil-berdür
ķabūl iderse ebterdür göŋül firdevs-i aǾlāyı

saŋa dutdum ħocam yüzüm seni gözler seni gözüm
senüŋ şevķuŋıla sözüm getürür cūşa deryāyı

10 anı ki Ǿışķuŋ almışdur senüŋle seni bulmışdur
murādı ħāśıl olmışdur nider özge temennāyı

bugün dirligi ölümi diler ki ola Ǿışķuŋda
sevenlerden ķapa yarın ĥaķįķį ĥaķ teǾalāyı

(5a) seķāhüm rabbühüm (K.K. 76/21) "Rableri onlara içirir.". evednį: evednā M.
(5b) varıban:viriben M.
(7b) nigāristān-ı: nigāristān S. itmeye:itmeyem S.
(9a) dutdum: ŧutdum M.

556
nažįre der-sükr*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

aŋa ki cām-ı vaĥdetden içürdi Óışk śahbāyı
Øaceb mi ķılduġı her dem anuŋ mesti vü şeydāyı

bu Óışķ esrüklerine nuśĥ eŝer ħod eylemez nāśıĥ
ŧur ibrām olma ortadan götür bir sen bu ġavġāyı

meger semØuŋa yitişmez senüŋ şol naØra-ı mestān
ķulaġ ur diŋle cān içinde bezmi bu Óalā lāyı

men ol mest-i elestįyem ki gör bu Óışķ mevcile
ledünnį Øilmni söylersem getürem cūşa deryāyı

5 olan bu ĥayretüŋ ġarķı unıtdı ġarbı vü şarķı
nider sālūsı vü zerķı bıraķdı zühd ü taķvāyı

cemāl-ı źātı ĥayrānı nider bu bend ü zindānı
ĥicāb idinmez efØal u tecelliyāt-ı esmāyı

geçüp śūret ħarābından ķamu varlıķ ĥicābında
güzer ķıl görmek istерseŋ cemāl-i Øālem-ārāyı

göŋül mirøātı içinde cemāl-i Øaksini yāruŋ
gören Øālemden el çekmiş nider bāġ u temāşāyı

bu başlu baġrına bilmez bu ħasta cānına ķılmaz
ĥaķįķį derd-i Óışkuŋdan senüŋ özge müdāvāyı

---

* S'de 331a. M'de 326a.
(6b) esmāyı:efØāli S.

557
cevāb-ı tercüme-i aķşemseød-dįn revveĥaøllahu bi-rūĥihi [*]

—• — —/—• — — /—• — — /—• —

Øışķuŋ ol terk iderem diyen kişi sevdāsını
görmemişdürür meger yāruŋ ruħ-ı zįbāsını

varlıġı perrin yaķan pervāneden śor Øışķ odın
degme cān görmez şuØāØ-ı şemØ-ı rūĥ-efzāsını

Øışķ rāzından ne ŧuydı śūfi-i ħalvet-nişįn
gel ħarābāt içre bir gör mest ü bu şeydāsını

her maķāmuŋ bil ki Øāşıķlar irer aØlāsına
her işüŋ çün ki buØāşıķlar bilür evlāsını

5 Øışķ nūşıdur iden mest-i ħarābātı ħarāb
Øışķ cūşıdur ki ķaynadur göŋül deryāsını

lį-meØaøllah bezmi ħalvetgāhı içinde bulur
ķoymadı ķulaķlarına Øālemüŋ ġavġāsını

irmeyene maĥv temmeøl-faķra bu tecrįdile
virmedi envār-ı fehüvallah vaĥdet kāsını

rind-i ibnüøl-vaķte çün naķd oldı dįndār iy ĥarįf
gör gözüŋ aç gözleme sen zāhidüŋ ferdāsını

biz seķāhüm rabbühüm cāmından içmişdük ezel
kimse almadın ele Øışķuŋ daħı śahbāsını

10 ķābe ķavseynüŋ ħarābātında şükrüŋ sükrini
görmeyen ķılmaz edā ol ķurb-ı evednāsını

---

[*] S'de 331b. M'de 326b.
(6a) bulur:bular M.
(9a) seķāhüm rabbühüm (K.K. 76/21) "Rableri onlara içirir.".

secde-i şükr-i ĥaķįķį ķıldı bį-sācid anuŋ
semØi bį-yesmaØ işidür rabbiyeøl-aØlāsını

558
nažįre*

—• — —/—• — — /—• — — /—• —

olmayan Øāşık ne bilsün Øışķ eri sevdāsını
bulmayan Øışķı ne bilsün Øāşıķ bį-cāsını

gözlemez ġayr-ı cemāl-i ẕātı Øāşıķ cānı çün
ġayrı bilmez aŋa dutdı himmet- aØlāsını

cāhilüŋ aØlā maķāmı esfel-i nāsūt olur
erfaØ-i lāhūtda bil Øāşıķuŋ ednāsını

Øālem-i emrüŋ çü seyri eglemez göŋüllerin
Øālem-i ħalķuŋ niderler bes gül-i raØnāsını

5 bulmadı ħayyātı ħātır aŧlas-ı taĥķįķdan
Øāşıķuŋ vaśf u beyānda lāyıķ-ı bālāsını

ol ŧarįķat şāhı ķıldı men ķulına çün nažar
genc-i dilde yaħdı Øışķuŋ şemØ-ı rūĥ-efzāsını

ol nažar oldı gözine şuØle ķalbüŋ cān yüzin
rūşen eyledi gör anuŋ ĥüsn-i bį-hem-tāsını

---

* S'de 332a. M'de 327a.
(2b) dutdı:ŧutdı M.
(6a) ol:o M.
(6b) genc-i:künc-i S.
(7a) ol:o M.

gösterür bir źerre cānda ol ĥaḳīḳat şemsini
ḳaynadur bir ḳaŧre ḳanda maǾrifet deryāsını

varlıġum milkini yaġma ḳılalı sulŧān-ı Ǿışḳ
şevḳ-ı serhengin idüpdür göŋlümüŋ hem-yāsını

10 Ǿışḳ söyler sözümüz Ǿışḳ oldı görür gözümüz
Ǿışḳ derd ü sözümüz Ǿışḳuŋ görüŋ ġavġāsını

derd-i ħūnįne ĥaḳįḳį ŧoymadı ḳāniǾ degül
cānda bulmışken anuŋ bu kenz-i lā-yefnāsını

559
der-sükr*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

ser-tā-ser uş göŋlüm evin vįrāne bu Ǿışḳ eyledi
āveh nidem bilmen meni dįvāne bu Ǿışḳ eyledi

Ǿışḳ itdi ser-ġavġā meni āşufte vü şeydā meni
bu derde vā-veylā meni hem-ħāne bu Ǿışḳ eyledi

śaġraḳ-ı źevḳ itdüŋ çü nūş yaġmaya gitdi Ǿaḳl-ı hūş
ol baĥra gör ki cānı uş peymāne bu Ǿışḳ eyledi

Ǿışḳıla ŧoldurduḳ ḳadeĥ cānı ciger ḳılduḳ şeraĥ
dil nice dir anı eśaĥ kim cāna bu Ǿışḳ eyledi

5 bir od bıraḳdı cānumı yandurdı yaħdı cānumı
ol baĥra yaħdı canumı mestāne bu Ǿışḳ eyledi

(9b) idüpdür: idipdür S. hem-yāsını: hem-tāsını M.
* S'de 332a. M'de 327b.
(4a) cānı: cān u M.

uş çekdi her işden bizi ķodı bu cünbişden bizi
gör yād u bilişden bizi bį-gāne bu Ǿışķ eyledi

işbu yola lāyıķ bizi hem ŧālib-i śādıķ bizi
biŋ canıla Ǿāşıķ bizi canāna bu Ǿışķ eyledi

Ǿāşıķlara yoħdur vecel ki mest-i ĥaķ Ǿazze ve cel
bilmez nolur ħavf-ı ecel merdāne bu Ǿışķ eyledi

āvāre olup illere düşdüŋ bu uzaķ yollara
bizi ĥaķįķį dillere efsāne bu Ǿışķ eyledi

560
der-inśāf ü iǾtirāf be-cürm ve be-noķśān-ı ħ^vįş*

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

niçe bir ġafletile geçürevüz yaşumuzı
gelüŋüz āh idelüm aķıdalum yaşumuzı

kim urur zaħmumuza merhemi yürekdeki nefs
arturur günde sefāhat idüben başumuzı

eyledük Ǿömrümüzi külli maǾāsįde telef
bes nedāmet eliyile dögelüm başumuzı

bitimüz gibi ķaradur yüzümüz ĥażretde
saç saķal er-çi aġardı bezerüz ŧaşumuzı

5 niçe bir zerķ śatavuz ķoyuŋ aldayımazuz
ol bilür pādişehi gizlümüzi fāşumuzı

---

* S'de 332b. M'de 327b
der-inśāf ü iǾtirāf be-cürm ve be-noķśān-ı ħ^vįş: der-inśāf ü iǾtirāf be-cürm ve be-noķśān-ı ħįş. S.
(5a) bir:- M. śtavuz:śataruz M.

naḳşına aldanuban işbu cihānuŋ ḳalduḳ
bulmaduḳ istemedük āh ki naḳḳāşumuzı

Ǿömr geçdi daħı dönmez ĥaḳa ay vey nidelüm
nefse uydı görüŋüz bu dil-i evbāşumuzı

kefenümüzi ne cullāh yaraḳlamış ola
ḳanda ḳomışlar ola boynumuza ŧaşumuzı

olmadı şerǾa dirįġā tūsen-i ŧabǾ mutįǾ
yola getürimezüz āh ki bu şaşumuzı

10 ḳatılanur daħı yumşadımadı đarb-ı meŝel
idüben nāśıĥ bu ḳalb dinen ŧaşumuzı

gelüŋ iħlāśıla tevbe ḳılalum ola ki ĥaḳ
suçumuz Ǿafv ide įmān ide yoldaşumuzı

bize çün aǾdā Ǿadū nefsdürür çalışalum
keselüm dünyāyiçün ħalḳıla savaşumuzı

ger idip terk-i hevā boynını nefsüŋ uravuz
külli bu ħalḳ-ı cihān eyleye şābāşumuzı

ḳıldı meydānı yiri gögi bize çün seyvān ol
bulıdı eyledi saḳḳā yili farrāşumuzı

15 bizde baş oynayuban ĥaḳ yolına merdānį
nişe ḳılmayavuz erligile adaşumuzı

dünyeye ġāyet-i ĥırśı göre dilenci śanup
fuḳarāyı göricegez çataruz ḳaşumuzı

(6a) aldanuban: aldanıban S.
(10b) idüben: idiben S.
(12b) dünyāyiçün:dünyeyiçün M.
(14a) bulıdı:buludı M.
(15a) yolına:yola S.

sāyesinde çü ħavāśuŋ bizi ol dutar ħoş
ħalķa rüsvāy idüben saçmadı ķulmaşumuzı

biz de varlıġumuz anuŋ yolına terk idelüm
yimeyelüm ķapu yapup yaluŋuz aşumuzı

virdi zindāna ĥaķīķi yile zerķ evrāķı
aldayamadı cihān cāhı bu ķallāşumuzı

561
nažīre der-şūriş ve şūriş-i Ǿışķ *

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

idelüm śarf meĥabbetde ķamu yaşumuzı
yaķıp ol meşǾalede ķurımızı yaşumuzı

oldı mevśūl bu nāra çü fetįl-i sırruŋ
şemǾı gibi eriyelüm aķıdup yaşumuzı

virdi miķrāż-ı teşevvuķ şuǾle ķaŧǾ olduķça
śalduġ ayaġumuzuŋ altına bes başumuzı

Ǿışķ derdidür iden baş yüregümüzi bizüm
Ǿışķ derdidür oŋıldan yine her başumuzı

5 Ǿışķ odıla yuyasız hem ılıdup śuyumuzı
Ǿışķ odıla ķoyasız sįnümüze ŧaşumuzı

Ǿışķ odı ŧoldı Ǿurūķa yine ķan yirine çün

(17b) idüben: idiben M.
* S'de 333b. M'de 328b.
(1b) ķurımızı:ķurumuzı M.
(5a) ılıdup:ılıdıp S.

dutışup içümüzi yaħdı vü hem ŧaşumuzı

evvel ü āħirümüz bāŧın u hem žāhirümüz
Ǿışķdur Ǿışķ ide ĥaķ śoŋ deme yoldaşumuzı

Ǿışķ virdile virürüz aluruz her nefesi
Ǿışķ derdiyile yirüz içerüz aşumuzı

Ǿışķ mevcidürür açan rāzumuz ŧaşra śalup
Ǿışķ mevcidürür örten yine her fāşumuzı

10 çü yaķįn güneşi doġdı bu göŋül şarķından
ŧaŋ mı ķaçursa gümān evine ħuffāşumuzı

çün serā perdesi içre bu ĥaķįķį Ǿışķuŋ
gizlenür kim bulur ol Ǿışķ eri ķulmaşumuzı

Ǿışķ-ı cānānıla cānı giyevüz kisveti çün
görmeye ħalķ-ı cihān ille göz ü ķaşumuzı

562
terceme*

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

dostlar merĥamet idüŋ dil-i bį-çāremüzi
görüŋüz nice baķar yār-ı sitem-kāremüzi

baġladuķ işde tenüŋ biz de helākine göŋül
bundan özge nidelüm bulamaduķ çāremüzi

vey menüm cānuma yidi hele bį-keslikden
ķılmasa ger ġamını mūnis-i ġam-ħoramuzı

(6b) dutışup:ŧutuşup M.
* S'de 334a. M'de 329a.

heves-i laǾl-i ħarābāt-ı muġāna gör anuŋ
ķıldı śad pāre girev ħırķa-ı śad-pāremüzi

5 iy śabā kūyı dil-ārāma varursaŋ nola ger
śorasın bir yine bizüm dil-i āvāremüzi

bugün ol fikri deyem uş ki ķılam cān-bāzı
tā ķadem rence ķılup yār ide nežžāremüzi

dile gelmezse ĥaķįķį sözüni şemǾ gibi
gör şehādet ider Ǿāħį buŋa ruħsārumuzı

563
der-sırr-ı tecellį [*]

•• — —/• —• —/ •• —

tā ki ol māh-çehre penhānı
gösterür cānda celve penhānı

Ǿaķl-ı şūrįde urur olup mest
gör ki ħāmūş-naǾra penhānı

allah allah ne lutf olur ki ķılur
Ǿaķl-ı bį-hūş şöyle penhānı

dil gider kendüden bu varlıġı ķor
maĥv olup laĥža laĥža penhānı

(6a) fikri: fikr S.
(7b) şehādet:şehā S.
[*] S'de 334a. M'de 329b.
(1a) çehre: çehre-i S.
(2a) Ǿaķl-ı:Ǿaķl S.

5 ger güneş gibi Øarża ķıla yüzin
ola yüz māh u zöhre penhānı

ay u gün hem ķılur ķamu encüm
ĥüsnüŋ öŋinde secde penhānı

naķş-ı dįvārı gözle sen ki henūz
görmedüŋ cānda şuØle penhānı

gel beri derd-i Øışķıla yanalum
ķılalum āh u nāle penhānı

ġarķa virdi ĥaķįķį Øışķa özin
ķılur anda çu ķatre penhānı

564
rumūz der-medĥ-ı sulṭān-ı meşāyıħ şeyħ-ı şāh*

— —• — —/— —• — —/— —• — —/— —• — —

āyineyem men āyineyem men mende görüŋ ol rūyı çü māhį
dįde-i cānam dįde-i cānam göreliden ol çeşm-i siyāhı

Øayn-ı ĥayātam Øayn-ı ĥayātam gevher-i źātam nūr-ı necātam
mendedürür ol mendedürür ol şemØ-ı yaķįnuŋ tāc-u külāhı

oldı bu göŋlüm oldı bu göŋlüm cennet-i meøvā bāġ-ı temāşā
uralı Øışķuŋ uralı Øışķuŋ ravża-ı dilde çetr-i sipāhi

nūr-ı yaķįndür nūr-ı yaķįndür ġayret-i dįndür bu ne zemįndür
ĥılm-ü ĥayādur ĥılm u ĥayādur zühd ü tuķādur gişt-i kiyāhį

5 dikdi livāyı dikdi livāyı gör bu Øaṭāyı nūr-ı liķāyı

---

* S'de 334b. M'de 329b.
(2b) tāc-u: tāc-ı M.
(4b) gişt-i: gişt-ü M.

taħt-ı göŋülde taħt-ı göŋülde nuśretile ol Ǿışķ ili şāhı

burc-ı vilāyet burc-ı vilāyet oldı müşeyyed bāķi bu sermed
olalı şeyħum olalı şeyħum ķalǾa-ı dįnüŋ püşt-ü penāhı

tā subüĥātı tā sübüĥātı vech ü vücūdı raķ-ı şühūdı
yaħdı temānet yaħdı temānet gör bu ķıyāmet ħırmen-i gāhį

fāni-i muŧlaķ fāni-i muŧlaķ oldı muĥaķķaķ açdı yolın ĥaķ
var ni kimesne var ni kimesne kendüligiyle varmadı rāhı

Ǿışķ-ı ĥaķįķį Ǿışķ-ı ĥaķįķį men ne źelįl şerĥ idebilem
sırrını Ǿışķuŋ sırrınıǾışķuŋ bilmedi her-giz kimse kemāhı

565
der-ġaflet ü ķasāvet ħalķ-ı rūzigār [*]

• — — — / • — — — / • — —

ħalāyıķ emr-i şerǾa uymaz oldı
ki ĥaķ sözi ķulaġa ķoymaz oldı

şu resme örtdi ġaflet gözlerini
ki aĥvāl-i zemānı ŧuymaz oldı

ķanı śāĥib-nažar ki Ǿibret ala
cihāndan çün naśįĥat ķoymaz oldı

göŋülden žulmet-i reybini yüz Ǿilm
işidürise münkir yuymaz oldı

5 çü ĥāyil oldı ĥaķķa nükte-i rān
bes iflās-ı pelāsın śoymaz oldı

(6a) bu:- M.
(7b) ħırmen-i:ħırmin-ü M.
[*] S'de 335a. M'de 330a.

cihānuŋ külli mālın daØvi faķr
idene ger virürseŋ ŧoymaz oldı

ibādetdedürür süst işlemege
fesādı birbirine küymez oldı

şu denlü münkirāt-ı žulm u bidØat
belürdi ki yürekler duymaz oldı

ĥaķīķī bir zemāndur kim fesādı
şirāruŋ ħalķı rāĥat ķoymaz oldı

566
ķaśīde der-beyān-ı şürūr u fitne-i āħirüøz-zamān ve aĥvāl-i ħalķ-ı cihān*

— —• / • — — —/— —• / • — — —

düşvār işe ŧuş olduķ ey vey nidelüm ey vey
ne yatlu güne ķalduķ ey vey nidelüm ey vey

ki ķaĥŧ-ı ricāl oldı yol tīh-i đalāl oldı
iş ceng ü cidāl oldı ey vey nidelüm ey vey

gitdi Øulemā-yı dīn örtildi ķamu āyīn
merdān-ı ĥaķ-ı reh-bīn ey vey nidelüm ey vey

oldı her iş uş mühmel rıĥlet ideli kümmel
olmaz ķamu müşkil ĥal ey vey nidelüm ey vey

(6ab) M'de kenarda.
* S'de 335b. M'de 330b.
(3a) örtildi ķamu āyīn: merdān-ı ĥaķ-ı reh-bīn M.
(4a) rıĥlet ideli kümmel: olmaz ķamu müşkil ĥal M.

5 aĥvāl-i Ǿacįb oldı islām ġarįb oldı
bes vaķt ķarįb oldı ey vey nidelüm ey vey

dįn ķayġusı yoķ ħalķa işler belürür tuĥfe
ŧoldı bu cihān fitne ey vey nidelüm ey vey

her yirde ķoyup ġavġā nefrįndür ü vā-veylā
tālāndur u iş yaġma ey vey nidelüm ey vey

ulu kiçi bir oldı yig ālūyı yįr oldı
yıķıldı vü yir oldı ey vey nidelüm ey vey

žulmile dirįġ iķlįm kim menǾ idebile kim
dįnedürür ekŝer bįm ey vey nidelüm ey vey

10 olduġı ayaķlar baş yürekleri eyler baş
zi-devr zihį şābāş ey vey nidelüm ey vey

ķaçmaġ u yorılmaķdur ħalķ işi sürilmekdür
bozılmaķ urılmaķdur ey vey nidelüm ey vey

tatar götürdi baş çapınup ider savaş
ķanlar saçar alur baş ey vey nidelüm ey vey

ehlį kişinüŋ mālı degül özinüŋ balı
kim vaśf ide bu ĥāli ey vey nidelüm ey vey

ķalmadı dem-i rāĥat emrāż geri ķıllet
hem ķaĥŧ veya fetret ey vey nidelüm ey vey

15 bį-şerǾ ü fesād işler gör yadlar u bilişler
her eli iren işler ey vey nidelüm ey vey

çıķmadı fesād aślā ķalmadı ĥużūr aślā
bāŧınlara nūr aślā ey vey nidelüm ey vey

her loķma ķatında bir yirmez çü ĥarāmı yir

(17ab) M'de 19. beyit.

rāĥatda degül her yir ey vey nidelüm ey vey

şerǾı ķodı śufįler seg dil ķona śāfiler
çoġaldı ĥurūfįler ey vey nidelüm ey vey

bilmez yolı erkānı çün ħıźmet-i merdānı
ķılmaz işi nādānı ey vey nidelüm ey vey

20 śıdķı yoġ irādetde şol bayaġı Ǿādetde
derdi yoġ ifādetde ey vey nidelüm ey vey

yoķ şeyħına teslįmi ĥayvān nide taǾlįmi
yoķ bu söze tefhįmi ey vey nidelüm ey vey

ne Ǿilm ü Ǿamel ne cūd ne ĥilm u vaķar u ud
ne Ǿışk u ħarābāt od ey vey nidelüm ey vey

ne tevbe vü telķįn ne źevķ ne derd-i dįn
gözlemedi yol āyįn ey vey nidelüm ey vey

ne ķaśd u irādet var ne ħod yola raġbet var
ne şevķ u meĥabbet var ey vey nidelüm ey vey

25 geymiş hele pālās-ı dünye neye sevdāsı
yoħ zühdi vü taķvāsı ey vey nidelüm ey vey

ĥırśıla olup rüsvādan dün gün ŧaleb-i dünyā
ķanda veraǾ u taķvā ey vey nidelüm ey vey

maķśūdı degül illā lūt-ı ŧaleb-i dünyā
ser-geşte çü nā-bįnā ey vey nidelüm ey vey

pendi uludan almaz yoķ cān gözi yol bulmaz

(18b) ĥurūfįler: ĥurūfiler M.
(19ab) M'de 17. beyit.
(23a) źevķ: źevķı M.
(25a) dünye: dünyā M. neye:yine M.
(27a) lūt-ı: lūt-u M.

ķaldı ilerü gelmez ey vey nidelüm ey vey

dünyā ŧalebi cānı nitsün bes ol iħvānı
ya śoħbet-i merdānı ey vey nidelüm ey vey

30 ħalķuŋ Øameli yatlu gerçi adı devletlü
yoldur ħo gey āfetlü ey vey nidelüm ey vey

Øālimlere Øizzet yoķ miskįnlere şefķat yoķ
niØmet çoġ u himmet yoķ ey vey nidelüm ey vey

nefsinüŋ olup ķulı ĥaķ yolına bir pūlı
virür mi gör ol küli ey vey nidelüm ey vey

ĥaķ virdügine şükri yoķ ħālıķına źikri
ŧāØatda degül fikri ey vey nidelüm ey vey

cūdı vü seħāsı yoķ Øahdine vefāsı yoķ
bį-şerm ĥayāsı yoķ ey vey nidelüm ey vey

35 hįç herzev ü hezeyānı ya kizbi vü bühtānı
ķor mı gör o nādānı ey vey nidelüm ey vey

ya terk ķılup ıśrār ider miyüz istiġfār
Øafv eyleye tā settār ey vey nidelüm ey vey

aŋar mıyuz allāhı derdile ķılup āhı
her şām u seĥer gāhi ey vey nidelüm ey vey

bir dosta yönelür yoķ bir suçını bilür yoķ
bir tevbeye gelür yoķ ey vey nidelüm ey vey

bildük aħi nolmışuz itdügin bulmışuz
ħacletde ki ķalmışuz ey vey nidelüm ey vey

40 maķbūl duØālu er dįn şāhı ki bir ser-ver

(28a) bulmaz:bilmez M.
(37a) ķılup:ķılıp S.

ķanda bulınur göster ey vey nidelüm ey vey

varı daħı raġbetde degül ķamu Øuzletde
ġurbetde vü miĥnetde ey vey nidelüm ey vey

śāliĥlere raġbet yoķ Øizzet yoġ u ĥurmet yoķ
ķalduķ hele ķuvvet yoķ ey vey nidelüm ey vey

ne aśl bilür ne ferØ Øaķlı yolın urdı śarØ
ķalmadı nižām-ı şerØey vey nidelüm ey vey

gör ŧurfa bu ki cühhāl mülĥidlere dir abdāl
gey müşkil olupdur ĥāl ey vey nidelüm ey vey

45 śanur mı ki her zındįķ ħalķa virüben tevfįķ
gösterde reh-i taĥķįķ ey vey nidelüm ey vey

ne fikr-i muĥāldur bu bāŧıl ne ħayāldur bu
eydüŋe ne ĥāldur bu ey vey nidelüm ey vey

ol ħāśıdur allāhuŋ ĥaķ ĥimmetin ol şāhuŋ
ideyidi hem-rāhuŋ ey vey nidelüm ey vey

kim izleye izini kim gözleye yüzini
çün gözle ol özini ey vey nidelüm ey vey

çün aĥmede buyurdı ĥaķ inneke lā-tehdį
bes daħı ne şübheŋ di ey vey nidelüm ey vey

50 şol ĥaķdan utanmazlar gör naśśa inanmazlar
ki ĥaķ söze ķanmazlar ey vey nidelüm ey vey

yol göstere mi aØmį tiryāķ ola mı efØį
bį-lafž ola mı maØnį ey vey nidelüm ey vey

(45a) virüben: viriben S.
(47ab) M'de 63. beyit
(48ab) M'de 64. beyit.
(49a) inneke lā-tehdį (K.K. 28/56) "(Rasulüm) sen hidayete erdiremezsin.".

reh-ber mi olur reh-zen hįç ola mı ya ħod zen
merd-i küleh-i cevşen ey vey nidelüm ey vey

ķurd ide mi şūbānı ya dürd nigehbānı
ya mūr süleymānı ey vey nidelüm ey vey

ne emre itāØat var anlarda ne ŧāØat var
ne śabr u ķanāØat var ey vey nidelüm ey vey

55 fāriġ ķamu ŧāØatdan hem dįn ü diyānetden
geçmedi ħıyānetden ey vey nidelüm ey vey

dirlik ķanı Øilletsüz yoķ dįnleri milletsüz
dūnlar ķamu himmetsüz ey vey nidelüm ey vey

śūretler bį-maØnį śanØatlar ħod-bįnį
milletleri bį-dįnį ey vey nidelüm ey vey

ger adı ħüdāyįler sālūs u mürāyįler
yoldan ķamu yayılar ey vey nidelüm ey vey

şeb ü rūz teŧavvuØ yoķ zārı vü tażarruØ yoķ
ol luŧfa tevaķķuØ yoķ ey vey nidelüm ey vey

60 yok meskenet ü ħākį bį-şermi vü nā-pākį
nevmįdį vü bį-bāķį ey vey nidelüm ey vey

böyle ne ola ĥāśıl ĥaķdan dün ü gün ġāfil
neyleye size kāmil ey vey nidelüm ey vey

dervįşligi her gör ki luŧfı yoġ u hem gör ki
ne zühdi ne var terki ey vey nidelüm ey vey

bir ķıble nigāh iy vāh ki bozdı śad āh iy vāh

(58a) ħüdāyįler: ħüźāyįler M.
(60b) nevmįdį: nevmįźį M.
(63ab) M'de 61. beyit.

eyledi tebāh iy vāh ey vey nidelüm ey vey

ĥayfįdi adın śūfį ķoyup ki urup lāfı
görüke her eclāfı ey vey nidelüm ey vey

65 bühtānsıza Ǿāşıķlıķ dosta ķıza lāyıķlıķ
bu yolda ya śādıķlıķ ey vey nidelüm ey vey

śūfį dime zerrāķa kim diye ħalef Ǿāķa
şerri ŧolu āfāķa ey vey nidelüm ey vey

įmįn dime Ǿayyārı ħāzin ķoma ŧarrārı
yār isteme sen mārı ey vey nidelüm ey vey

gör bir ne zamān oldı ki ķurd çobān oldı
nolduġı Ǿayān oldı ey vey nidelüm ey vey

her türk ħo bir begdür yırtıcı ulu segdür
bed fiǾli ki bed-revdür ey vey nidelüm ey vey

70 ne ħalka emān virür mühlet ne zamān virür
tįz vir diyi cān virür ey vey nidelüm ey vey

elde ŧutup aġaçlar söker döger aġaçlar
yolar saķal u saçlar ey vey nidelüm ey vey

žulme el urup velį ŧurmadın alur mālı
iklįmi ķodı ħālį ey vey nidelüm ey vey

ħod žulm göz açdurmaz rāĥat yüzüni görmez
hįç ħalķ ögin dirmez ey vey nidelüm ey vey

bunayıp u ol şaĥne ne cevr ü bu ne miĥne
ķurtılmaġa yoħ raħne ey vey nidelüm ey vey

(64ab) M’de 62. beyit.
(67a) ŧarrārı: ŧarārı S.
(69b) bed-revdür: bed-rekdür S.

75 yollarda ħarāmįler ħāś olsun u Øāmįler
kim olsa ĥarāmįler ey vey nidelüm ey vey

ne gitmege bir yol var ne ŧurmaġa il ü şār
ķalduķ ne meded uş zār ey vey nidelüm ey vey

iy ĥayy u eĥad senden iy ferd ü śamed senden
ireydi meded senden ey vey nidelüm ey vey

ħaşmuŋ bize müstevlį oldı nidelüm veyli
raĥm eyleseŋ iy mevlį ey vey nidelüm ey vey

bu resm ile ġamlar çoķ çoķ zecr ü sitemler çoķ
çoķ derd ü elemler çoķ ey vey nidelüm ey vey

80 Øadl isteme şehlerden müzd umma kütehlerden
geç tāc u külehlerden ey vey nidelüm ey vey

çoġaldı fesād u şer çün fitne götürdi ser
varduķça olur bed-ter ey vey nidelüm ey vey

ķađįları rişvet-ħor eyler özüni gör gūr
dünyā ŧamaØından ħor ey vey nidelüm ey vey

ġayretleri yoķ dįnde göŋülleri her ĥįnde
kibrile ŧolu kįnde ey vey nidelüm ey vey

endįşe-i dünyāda şöhretde vü ġavgāda
ne ħiźmet-i mevlāda ey vey nidelüm ey vey

85 ŧāØatda śafā bulmaz Øilmile Øamel ķılmaz
ġarrā nidesin bilmez ey vey nidelüm ey vey

kimde bulıruz bayıķ dirlik ya ĥaķa lāyıķ
ħalķuŋ çoġı ħod fāsıķ ey vey nidelüm ey vey

(85b) ġarā: ġara M.
(86a) bulıruz:bilirüz M.

hey dār-ı fenādur bu pür-cevr ü cefādur bu
ne renc ü belādur bu ey vey nidelüm ey vey

kim buldı vefā bundan gelenleri öŋ senden
sürdi ki bu gül-ħandan ey vey nidelüm ey vey

ĥaķdan ya Ǿaŧā olsa ĥācet ya revā olsa
bu derde devā olsa ey vey nidelüm ey vey

90 pür-nūr-ı liķā olsa dil keşf-i ġıŧā olsa
cān şemǾ-ı śafā olsa ey vey nidelüm ey vey

cān baĥr-ı ħurūş itse Ǿışķ odıla cūş itse
vaķtümüzi ħoş itse ey vey nidelüm ey vey

ya rabbi nebį ĥaķķı āyāt-ı nübį ĥaķķı
bu-bekr u Ǿalį ĥaķķı ey vey nidelüm ey vey

tevfįķı refįķ itseŋ taĥķįķi ŧarįķ itseŋ
cān Ǿışķa ġarįķ itseŋ ey vey nidelüm ey vey

ol baĥr-ı ĥaķayıķda esrār u daķāyıķda
ķalduķ ki Ǿalāyıķda ey vey nidelüm ey vey

95 yā-rabbi ĥaķįķį dir feryādumuza sen ir
ŧaġılmışuz i ĥaķ dir ey vey nidelüm ey vey

Ǿafvuŋı idüp pūşiş ŝābit ķademi baħşiş
itseŋ virüben bįniş ey vey nidelüm ey vey

luŧfuŋıla iy sübĥān iy raĥmeti çoķ sulŧān
kim Ǿācizüz uş ĥayrān ey vey nidelüm ey vey

bir yoldaki bį-pāyān cāndan içerü penhān
üftāde vü ser-gerdān ey vey nidelüm ey vey

(96a) idüp:idip S.
(96b) virüben: viriben S.

yüz ħāk-i me□elletde Óiśyānda vü zelletde
Óaczile bu ĥayretde ey vey nidelüm ey vey

567
rumūz der-naśįĥat

• — —/• — — /• — — /• — —

çü ŧabl-ı raĥįl uş urıldı ħanum hey
yaraġ it ki yola ķurıldı ħanum hey

ķavāfil ne ķalduŋ Óaceb bu ħarāba
ķamu yol yaraġı görildi ħanum hey

urıldı begüm kūs göçüpdür hep ulus
bu yurda dürişen yorıldı ħanum hey

ne yavlaķ uzatduŋ bu derc-i emelden
görürsin ħo defter dürildi ħanum hey

5 ne aśśı ķoyup çün gidersin bugün dut
neye el śunarsaŋ ırıldı ħanum hey

ķanı yār ķanı iş ķanı mįr ķanı Óįş
gidip hep ki ħarca sürüldi ħanum hey

gözüŋle niçeyi görürsin ħo nā-gāh
irip mevt ki boynı burıldı ħanum hey

bunuŋ ne ŝebātı var işte ħo geçdi
ki śan düş görürdüŋ yorıldı ħanum hey

(5a) dut:ŧut M.
(6b) ki ħarca:- ħarābe M.
(7a) ħo:çü M.

atam hey atam hey nice bir bu telvịn
bulanmadı śular ŧurıldı ħanum hey

10 cihān gey teĥavvül içinde görinür
bu Ǿaķla ki śan śūr urıldı ħanum hey

bu aĥvāl idene taǾaķķul yiter pend
ĥaķịķị dilinden virildi ħanum hey

568
der-śafā-yı bātın ve naśịĥat *

— — • —/ — — • —/— — • —/— — • —

iy ŧalǾatuŋ pertāvıdur cān u cihānda rūşeni
Ǿaķs-i cemālüŋdür ķılan cāna göŋülde gülşeni

Ǿışķuŋda çün buldı cilā āyine-i ķalbüm şehā
ŧoldı śafā gitdi śadā hem tịre ki hem āhını

gösterdi mi yüz āfitāb her-giz idesin bị-ĥicāb
açılmadın hem çün seĥāb göŋül evinüŋ rev-zeni

çün buldı cān źevķ-ı fenā götrüldi gözden hem ġıtā
irdi şuǾāǾ-ı kibriyā gitdi ķamu kibr ü meni

5 nefs oldı çün saŋa delịl endịşe-i dünyā sebịl
yolda ne ŧaŋ ķalsaŋ źelịl reh-ber idindüŋ reh-zeni

lāyıķ degül ol ĥażrete māla ŧayan ya şöhrete

(9b) bulanmadı: bulanma ki M.
* S’de 339b. M’de 335a.
(1b) gülşeni:rūşeni M.
(3a) açılmadın: açılmadı S.
(5a) çün saŋa:saŋa çün M.

maĥrem ĥarįm-i Øizzete her-giz ola mı gül-ħanı

müflis ne şeh hem-rāzıdur ķarġa ne gül-demsāzıdur
hem mürġ-ı dil pervāzıdur bulan maķāmāt-ı senį

ķurbet yolın bil ĥażrete aldanmadı ol Øizzete
ķılmaz nažar hem şöhrete gördi ki bu dünyā denį

faķrıla faħr ider ķamu ķullıķ ider ķılmaz ķayu
birdür aŋa uçmaķ ŧamu gör ol vefānuŋ maØdenį

10 ķahr u belā irdükde er yüz ķaytarup ķılmaz ĥaźer
zįrā ķılupdur ol siper ĥaķ yolına cān teni

gel sen ĥaķįķį Øışķa uy endįşe-i dünyāyı ķoy
māø u meni satrını yuy dut meskenetde meskeni

569
nažįre der-tażarruØ ve Øarż-ı niyāz*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

sensüz maŋa yoħdur ħocam her-giz cihānda rūşenį
görmeyicek cānum seni neyler ya bāġ u gülşeni

žulmet cihān sensüz baŋa miĥnet bu cān sensüz baŋa
virmez emān sensüz baŋa derdüŋ ħod uş aldı meni

her demde ger yüz göz olam ŧuram yine saŋa gelem
sensüz ya men nite olam işüm ŧaleb itmek seni

sen pādışahsın men gedā topraķ başuma vey maŋa

(10b) ķılupdur: ķılıpdur S.
(11b) dut:ŧut M.
* S'de 340a. M7de 335b.

kim yoķ nemem lāyıķ saŋa men bir faķįrem sen ġanį

5 göŋlüm gözüm lāyıķ degül Óışķuŋa Óaķl ayıķ degül
bir ķaŧre ķan nişe girür neylerler ol ter dāmeni

Óışķuŋa ŧuş oldı yolum ŧaġıldı uş Óaķlum bilüm
üftādeyem sen dut elüm luŧf-u Óaŧānuŋ maÓdeni

gey müflisem yoħdur nemem yoluŋda her kemden kerem
daÓvā-yı Óışķ idem kimem nā-şüste-rū bir gül-ħanı

men kimem ehl-i rāz olam Óāşıķlara dem-sāz olam
pervāz idem şeh-bāz olam bulam maķāmāt-ı seni

Óışķa ħaķįķį vir seni dost yolına cān u teni
ħāk eyle ķo maø u meni dut meskenetde meskeni

570
der-tażarruÓ hezec-i aħreb-i müŝemmen taķtįÓa
mefÓūlü mefāÓįlü mefāÓįlü feÓūlün *

— —• / • — — • / • — — • / • — —

iy dįde zemān oldı gam-ı Óışķıla ħaylį
kim aķıdursın döküben yaşuŋı seylį

iy dil meni bu ħayret-i Óışķ eyleyeli ġarķ
bilmen niçe geçdi bu nehārį vü bu leylį

bir dil-ber idüpdür göŋül āşüfte meni kim

(4a) maŋa:baŋa M.
(6a) dut:ŧut M. luŧf-u: luŧf-ı M.
* S'de 340b. M'de 335b.
der-tażarruÓ hezec-i aħreb-İ müŝemmen taķtįÓa mefÓūlü mefāÓįlü mefāÓįlü feÓūlün: der-tażarruÓ S.
(1b) döküben: dökiben S.

mecnūnıdur anuŋ ki hezerān dil-i leylį

gözler yaşı ķan oldı çü nįl iy demi anuŋ
bulmaķlıġiçün ķurb-ı viśāline ki neyli

5 iy ġayret-i maǾşuķ çek ol gözlere mįli
kim oldı cihān içre anuŋ ġayrıya meyli

her kimi ki ħāś itmiş ola ħāşā-yı dergāh
Ǿālem ķamu ser-tā-ser anuŋ oldı ŧufeyli

her dem delinür kirm-i ġamuŋdan ķanı yürek
eyyūb gibi śabr idebile mi vāyli

ol dem ki ide delķ-ı vücūduŋ yaķasın çāk
Ǿaybumuzı setr eyle bu Ǿaķvānıla źeyli

iy ĥayy u iy ķayyūm ķıyāmet güni bizden
dūr eyle velįler yüzi śuyı ĥaķı veyli

10 taķlįd-i mübeddel idivir laǾl u Ǿaķįķa
taĥķįķ göginden götürüp nūr-ı süheyli

kim şerĥ ide ol luŧf-ı ĥaķįķį ki bu Ǿaķluŋ
deryāsı muĥįŧi nice ölçebile keylį

571
der-śafā-yı bātın*

— —•/• — — •/• — — •/• — —

(6a) ħāś:şeh M. ħāşā-ı:ħāśśa-ı M.
(8b) Ǿaybumuzı: Ǿaybumuza S.
(10b) götürüp: getürüp M.
* S'de 341a. M'de 336a.

bir źerre ki ĥaķdan ķula nā-geh nažar irdi
ol bāŧına yüz şuǾle-i şems ü ķamer irdi

ol demde ki keşf oldı aŋa Ǿilm-i ĥaķāyıķ
refǾ oldı hemān žulmet-i cehl-i seĥer irdi

kim bile çü aĥvāli anuŋ gizleri vardı
ol cāna ki ne ālem açıldı žafer irdi

ne şuǾle-i ķalbine şuǾāǾ-ı ķamer irer
ne sırrına idrāk-i Ǿuķul-ı beşer irdi

5 bu devlet-i pįrūze ne her müflis idipdür
bu ĥal-i dil-efrūza ne her bį-ħaber irdi

esrük yine dil kūy-ı ħarābāt-ı fenādan
varlıķ evini eyledi zįr ü zeber irdi

şūrįde şirāruŋ şer ü şūrını ne ŧuysun
ol dem ki aŋa āteş-i dilden şerar irdi

nemrūd-ı temerrüd odı reyĥān-ı teĥayyür
aŋa ki dem-i ħullet odından eŝer irdi

çün baĥr-ı ĥaķāyıķ yine mevc urdı ĥaķįķį
elden ķoma ki ķıymeti Ǿalį güher irdi

572
der-naśįĥat*

— — • / • — — • / • — — • / • — —

ġāfil gözüŋ aç eyleme ŧūl-u emel irdi

---

* S'de 341b. M'de 336b.
(1a) ŧūl-u: ŧūl-ı M.

gel tevbeye zinhār yaraġ it ecel irdi

vaķtiyile dir kendüŋi tedbįri ŧaġıtdı
taķdįri ĥaķuŋ anda ki Øazze vecel irdi

görürsine sen iş bu Øalāmetleri āħir
hey tevbeye gel tevbeye vaķt-i vecel irdi

aĥvāl-i cihānı gör urup kūs-ı ķıyāmet
eydür saŋa bu remz-i Øacel el-Øacel irdi

5 tevfįķı refįķ oldı hidāyet zi-saØādet
şol bāŧına ki şuØle-i şems-i ezel irdi

Øālem ŧolu envār-ı tecellįdürür ammā
göŋlüŋ gözine rānıla senüŋ sebel irdi

gör bunca dimāġıla şehüŋ bū-yı visālin
zāhid ŧuyamazsın ki dimāġa ħalel irdi

ol devlete lāyıķ ķanıya baş saØādet
tācın ki urına göre ne kel keçel irdi

bir mįşedeki ķorħudan aślān çedük olur
erlik demini urmaġa şimdi çaġal irdi

10 sen nice teveccüh idesin ĥażrete çünki
baġladı kişi yoluŋı zeyġ u zelel irdi

şimdi yedegin gelmeyen ıślaĥa ne gelsün
şimden giri i pįr ki Øacz ü kesel irdi

eylemedi mi fāyide anca Øulemādan
şemØuŋa neśāyiĥ nice đarb-ı meŝel irdi

şāyeste-i envārılıķā olmaġa çāre
bulınmadı cān ille ki śālih Øamel irdi

(11b) pįr: pįri M.

dermān kişi zįrā ki ne ebyāt u ne eşǾār
oldı ne meded kimseye anda ġazel irdi

15 ne ıśśı virür mevt olıcaķ śoŋı ĥaķįķį
her devletine milk-i cihānuŋ dut el irdi

573
der-naśįĥat

— —• / • — — • / • — — • / • — —

tevfįķi ĥaķuŋ her kimüŋ oldısa refįķı
ol vardı selāmet yaluŋuz rast ŧarįķı

virmege bu yolda saŋa çün meşǾale şuǾle
illā şu göŋül ki ola Ǿışķ odı ĥarįķı

muĥkem kime oldısa sefįneye Ǿaķįde
seyr itdi yaķįn nūrıla bu baĥr-ı Ǿamįķı

śūfįdür iden nūş bize zerķ satarken
gör şimdi ħarābāt-ı fenāda bu raĥįķı

5 kessün sözi diŋ münkire niçe yedek ide
bu ŧabǾ caĥįminde zefįri vü şehįķı

kim cāna ġıdā almasa bu sūz-ı derūndan
ĥayvāndur anuŋ ķoŋ öŋine imdi Ǿalįķı

farķ itmeye ehl-i hevādan ya hüviyyet
nūrıyıla insān mı diyeler bu ferįķı

ġırbān-ı fenādan çü daķįķ ol elenüp bezm

(15b) dut:ŧut M.

tā fehm idesin hem-çü deḳūḳı bu daḳiḳı

Ǿāriflerüŋ aĥvālini kim ŧuydı bilen kim
bu ḳulzüm-i envāruŋ içindeki ġariḳı

10 maĥfį yaraşur maĥzen-i esrār-ı ilāhį
ġarḳ eyle göŋül baĥr-ı ĥaḳāyıḳda ĥaḳįḳį

574
terceme baĥr-ı basįt taḳtįǾa müstefǾilün feǾūlün müstefǾilün feǾūlün*

— —• —/• — — /— —• —/• — —

küncinde iǾtikāfuŋ dil bürde bār ḳanı
śaffında bu muśāfuŋ bir pāyidār ḳanı

śadrında ħānḳāhuŋ śuffe-i nişįnlerden
bir śūfį-i muĥaḳḳıḳ perhįzkār ḳanı

sābıḳlarından evvel śaffuŋ ĥavāmiǾ içre
bir sālik-i mükāşif bir merdikār ḳanı

tā vecd ü ĥālet içre ḳanı bu varlıġından
bir dil ki ola raḳsan ol źerrevār ḳanı

5 iħlāśıla ya lillah bu jinde-pūşlardan
bir bį-nifāḳ u bį-zerḳ di ħırḳadār ḳanı

merdān-ı reh-nümālar kim rūzigār içinde
evvel varıdı göster şimdi i yār ḳanı

(8a) elenüp bezm:bezm elenüp S. ġırbān-ı: ġırbā-yı M.
* S'de 342b. M'de 337b.
terceme baĥr-ı basįt taḳtįǾa müstefǾilün feǾūlün müstefǾilün feǾūlün: terceme S.
(1b) maśāfuŋ: muśāfuŋ M.

bir şāh-ı dįn ki temkįn taħtında ola sulŧān
tekmįl-i ħalķiçün di ol iħtiyār ķanı

bir pāk rev ki ola ol ictihād içinde
raħş-ı tevekkül üzre olup süvār ķanı

bu baĥr-ı kerānda ĥayretde iy ĥaķįķį
ķalduķ ki sābıķūndan ķanı ġubār ķanı

575
der-tażarruǾ ve Ǿarż-ı niyāz remel-i maħbūn-ı müŝemmen taķtįǾa feǾilātün feǾilātün feǾilātün feǾilāt*

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

nidelüm bilemedüm men bu işüŋ çāresini
ki nice bu ya bilem işbu yüzüm ķarasını

maŋa yüz ķomadı ĥadden ki tecāvüz eyler
kesmedi maǾśıyetüŋ hįç bu nefs-ārasını

yanmadın odlara bir yüz suyıla yusayıdum
bāşed oŋaldayıdum bu cigerüm yarasını

enbiyā ķılmış ola nefsi müsülmān yoħsa
kim getüribile yola kişi emmāresini

5 günde yüz kerre yine dirilür öldürüp eger

(8b) olup:olıp S.

* S'de 343a. M'de 338a.

der-tażarruǾ ve Ǿarż-ı niyāz remel-i maħbūn-ı müŝemmen taķtįǾa feǾilātün feǾilātün feǾilātün feǾilāt: der-tażarruǾ ve Ǿarż-ı niyāz S.

(1a) nidelüm:nideyüm M.

(3b) oŋaldayıdum: oŋuldayıdum M.

odlara yaķar olursaŋ daħı her yarasını

gelmez endįşe-i dünyāyı ķoyup Øaķl ĥaķa
kim bulur ide teveccüh göŋül āvāresini

bį-nifāķ ol şehe mi yönele dirsin nefsi
āħirü'l-emr aŋar mı gör aŋa vāresini

nice merdāne çü meh seyride ber-efkāk ol
ŧıflı ki ķomadı bu śūret-i geh-vāresini

ten ü cān terkin urup imdi ĥaķįķį Øışķa
viregör varlıġuŋuŋ sen hele hem-vāresini

576

der-vaśf-ı ĥāl-i Øaķl-ı şūrįde der-ıżŧırāb-ı Øışķ [*]

• • — —/ • • — — /• • — — /• • —

Øaķlumı ĥayret-i Øışķuŋ ideli sevdāyı
meźheb idindi dil ü cān daħı bu sevdāyı

Øışķ-ı cūşında göŋül mevcine tābiØ oluban
gör ne deryā gibi cünbiş ider ol şeydāyı

yaħduġı varlıġı perrin oda pervāne gibi
ŧaŋ mı cān içre gören şemØ-ı cihān-ārāyı

bāri gel Øāşık-ı yār ol ķo cihānı ki ŧapuŋ

(5a) öldürüp: öldürip S.
(6a) ķoyup:ķoyıp S.
(7a) yönele:yola S.
(9a) urup:urıp S.
[*] S'de 343a. M'de 333 b.
(2a) Øışķ-ı: Øışķ M. oluban:olıban S.

niçe bir ġayra ola mültefit iy her-cāyį

5 ķor mı sākin göre bir śavmıØada sūħteyi
her dem irüp ġam-ı Óışķı ķoparur ġavġāyı

dile teşvįķ-ı taķāżā-yı visāl itdükçe
đacret ider aŋa zindān sāØat-i śaĥrāyı

şevķı ol dem ki ķıyāmet ķoparur dįdāra
cān ki göz duta ķaçan ol gözedür ferdāyı

reh-beri pertev-i maØşūķ olan irmiş yāra
yoħsa sen śanma ki menzil ala her ħudrāyı

oldı Øışķıla ĥaķįķį eźelį mest ebed
cān ki envār-ı tecellį içürür śahbāyı

577
der-rumūz*

av avlamaķ dilerseŋ ħoş binüp buraķları
av avla yid boş ķoma ħaltesüz baraķları

sür ŧaşraya tekneye degmesün enükleri
murdār eyler tekyeye düzdügüŋ yaraķları

bitmez hįç emek yime śoŋra yeŋildüm dime
anbāruŋ boşaldursın yıġ eküp çoraķları

(4b) bir:- M.
(5a) sākin göre M'de kenarda.
(5b) irüp:irip S.
(7a) didāra: diźāra S.
(7b) duta:ŧuta M.
(8b) ala:ola S.
* S'de 343b. M'de 340b. Bu şiirde vezin sorunludur. Hece vezni kullanılmış olabilir.
(3b) eküp:ekip S.

ķatılmasun pür yumşad görsün gönlüŋ olsun şād
ħoş bāġ u bustān eyle suvarup ķuraķları

5 śummun bükmün Øumyun baķ mezbelede ķurmış fāķ
gör muħliśa dir zerrāk yaķįnsuz ıraķları

neyler Øaceb ol ħūnsuz dil ŧabl urup ħvānsuz
yirde sürinür henūz zelbür-i yuraķları

gör gözlerüŋ aç yatma yoķ ķayġulara batma
billāh iy ħanum çatma ķaşları ķaraķları

vey ne yüksek uçarlar cevlān urup geçerler
ķanda yigi iy Øaceb şol cavķuŋ ŧuraķları

ĥaķįķį şems ol yüzi görmez ķamaşur gözi
yaķdı yandurdı bizi anlaruŋ firaķları

578
der-şikāyet ve temennā-yı raĥmet*

• — — — / • — — — / • — — — / • — — —

bu biz düşmişlere şehden Øināyet ayruġ olmaz mı
bu mihnetkeşlere ħanum nihāyet ayruġ olmaz mı

Øaceb ne ķaĥŧ-ı raĥmetdür bu ġam ķaraŋulıġından
bize ķurtılmaġa nūr-ı hidāyet ayruġ olmaz mı

źelįl olduķ hemān ķaŧ Ø-ı recā mı idelim yoħsa
bize bir merĥamet yoħ mı ĥimāyet ayruġ olmaz mı

(4a) pür:yir S. göŋlüŋ:gözüŋ M.
(5a) śummun bükmün Øumyun (K.K. 2/18) “Sağırlar, dilsizler ve körlerdir.”.
(6a) urup:urıp S. ħvānsuz:ħūnsuz S.
* S’de 344a. M’de 341a.

cenāĥ-ı Ǿadli neşr idüp daħı şeh dād olmaz mı
bu merdüm-ħorlardan ya şikāyet ayruġ olmaz mı

5 bu iķlįme olan işler hemān maǾfū mıdur iy veh
reǾāyā ġayrına cürm ü cināyet ayruġ olmaz mı

bu resme aķserā şehri yıķılsun şöyle gitsün mi
raǾiyyet ħāṭırın itmek riǾāyet ayruġ olmaz mı

hemān dervįş ķalsun mı bu cevr içinde dil-haste
bu ķavme sıĥĥat ü dāmen kifāyet ayruġ olmaz mı

ne müşkil ger bu ĥālile ķalursa memleket vįrān
daħı emnile rāĥat bu vilāyet ayruġ olmaz mı

ĥaķįķį leşker-i ġamdan ħalāś olmaġa cān dilde
Ǿaceb şeh lutfıla dikmek ya rāyet ayruġ olmaz mı

579
der-beyān-ı śıfat-ı merdān-ı ĥaķ*

— • — —/— • — — /— • — — /— • —

sen maŋa gösterme rāh-ı kaǾbe vü bütħāneyi
ķomışam öz ehline men mescid-i meyħāneyi

fį-śalātin dāǿimūnda mest ü müstaġraķdurur
cān ki göstermez göze ol cüz ruħ-ı cānānı

śormaġıl nolur śalāĥ u zühd ü ya fısķ-u fesād

(6a) gitsün mi:ķalsun mı M.
(7b) dāmen:emn ü M.
* S'de 344b. M'de 341b.
(3a) fısķ-u: fısķ-ı S.

aŋa ki bıraķmış elden şükrile peymāneyi

sen ne žan itdüŋ bu sırrı aŋlayam śanduŋ mı var
yoluŋa Ǿāķıl ķo kendü ĥāline dįvāneyi

5 ol cemāl-i bį-nişān şevķında yitmiş źerreyi
ķanda bulursın bilesin Ǿāşıķ-ı mestāneyi

ĥāli çün nūrun Øalā nūr oldı kim farķ eylesün
anda ki vaśl ola vaĥdet şemØına pervānesi

bu ŧılısmātı bozup genc-i ĥaķāyıķ bulmadı
ķılmayan ķufl-ı ĥavāsa rast biş dendāneyi

sür ĥaremden ŧaşra her maĥrūmı ki maĥrem degül
görmesün maĥrem degül ĥannāneyi mennāneyi

yüzüŋi ħāk it ĥaķįķį yüz urup alçaġlıġ it
gördügüŋ yirlerde sen bir Øışķ eri merdāneyi

580
der-naśįĥat ve beyān-ı śıfat-ı ehl-i tarįķ*

— — • — / • — — /— — • — / • — —

göŋlüme bu ġam-ı Øışķ uralıdan esāsı
men ķıluram hüźāya çok minnet ü sipāsı

śunsun ķadeĥ ķadeĥ yār dürdini hem bu derdüŋ

(6a) nūrun Øalā nūr (K.K. 24/35) "Nur übstüne nurdur.".
(7a) bozup: bozıp S.
(8a) maĥrūmı: maĥrumı M. maĥrem:muĥrim M.
(9a) yüzüŋi: özüŋi M. urup:urıp S. alçaġlıġ: alçaġlaġ M.
* S'de 344b. M'de 342a.
(2a) ķadeĥ:- M.

içsün feraĥ feraĥ cān Ǿışķ odı ŧolu kāsı

zi-luŧf-ı bį-tenāhį kim śaldı Ǿışķ şāhı
iķlįm-i ķalbe ġamdan bu cünd-i bį-ķıyāsı

meydān-ı ibtilāda şįr ol iy cān-ı ġurrān
hirre degülsine ķo göŋlüŋdeki hirāsı

5 biz ķalbi ķılalum ħoş āyine gibi śāfį
ħalķuŋ ne ġam bize ger gitmezse göŋül pāsı

her Ǿįsį kārı mıdur mevtāyı ķılmaġ iĥyā
her mūsinüŋ degüldür ol nāruŋ iķtibāsı

her śūfinüŋ śafā-yı bāŧın degül naśįbi
iy kāş olmayaydı bu śūret iltibāsı

her-giz çıraġ oluban yol gösterür mi ħalķa
görürsine delįlüŋ nār olmadın libāsı

her kime devlet-i faķr virildi muǾteberdür
dünyānuŋ aŧlasından faķruŋ aŋa pelāsı

10 ķıl kesr-i nefs-i ķalbi yumşad ki ebǾaduǿn-nās
ĥaķdan hemįşe olur zįrā ki ķalb-i ķāsı

yā-rab bu ŧoġrı yoldan ırma ĥaķįķįyi sen
ki ĥażretüŋden oldur miskįnüŋ iltimāsı

(3a) zi-luŧf-i: zi-luŧf M.
(6a) ķılmaġ: ķılmaķ S.
(8a) oluban: olıban S.
(10a) nefs-i: nefs M. ebǾaduǾn-nās: ebǾadaǾn-nās

581
ķaśįde der-münācāt*

— — •/ —• — •/ • — — • / — • —

sensin bilen bu derdüŋ ilāhį devāsını
sensin ķılan ķabūl ķamunuŋ duǾāsını

yalvarduġınca ehl-i münācātı iy semįǾ
sensin icābetile işiden nidāsını

iy dest-gįr cümle-i üftāde ķan viren
her mübtelā vü rence esįrüŋ şifāsını

Ǿilmüŋ muĥįŧ her işe bilürsine ħocam
göŋlinde her vażįǾ u şerįfüŋ recāsını

5 sen irgüren ġanį vü faķįri murādına
sensin viren vuĥūş u ŧuyūruŋ ġıdāsını

ketm-i Ǿademden i ķılan įcād Ǿālemi
sensin uran bu milk-i cihānuŋ esāsını

nümrūd odın i gül iden ibrāhįme gehį
firaǾvna ejdehā gehį mūsį Ǿaśāsını

raĥm eyle men żaǾįf ķula i iden zebūn
ħāśān-ı evliyāya bu nefs ejdehāsını

iy bį-niyāz Ǿizz ü celālüŋ ĥaķıyiçün
sen ķıl Ǿaŧā ķamumuza bāŧın śafāsını

10 bu ĥabs-i śūret içre ilāhį mużāyaķa
göstermez oldı bize cihānuŋ feżāsını

---

* S'de 345a. M'de 342b.
(2a) münācātı: münācātuŋ M.
(5a) vü:- S. murādına: murādını M.
(7a) ibrāhįme: ibrāhime M.

ten žulmetinde ķoma bu göŋlüm gözine vir
tevfīķuŋıla nūr-ı yaķįn rūşināsını

gör men źelįli hażretüŋe ki getürmişem
yüz ħacletile tuĥfe bu yüzüm ķarasını

vay baŋa ķanı devlet olup ŧoġrı ķul bugün
ŧāǾatda dāl itmege ķaddüm dütāsını

geldüm ķapuŋa pįr ü żaǾįfem ümįźüvār
nevmiź eylemezlere şehler gedāsını

15 luŧfuŋdan eyle Ǿafv haŧįǾātumı menüm
refǾ eylegil bu cān gözinüŋ hem ġıŧāsını

dāyim kerimüŋ işi keremdür ki pādişāh
itmez dirįġ bendelerinden Ǿaŧāsını

āħir deminde sen bu ĥaķįķį kemįnenüŋ
şevķ-ı cemālüŋ eyle ħocam pįşüvāsını

582
der-inśāf ü iǾtirāf-ı noķsān-ı ħvįş*

— — • / • — — — / • — —

men müźnibem ü źelįl ü Ǿāśį
işüm ķamu źellet ü maǾāśį

(14a) ümįźüvār: ümįdüvār M.
(16ab) M'de 17. beyit.
(17ab) M'de 16. beyit.
* S'de 346a. M'de 343a.
der-inśāf ü iǾtirāf-ı noķsān-ı ħvįş: der-inśāf ve iǾtirāf S.

bulmaya benüm gibi źelįli
isterse kimsene Øām u ħāśı

göstermişiken meşāyıħ anca
men bį-rehe menhec-i menāśı

şeb rūz bu źülli maÓśıyetden
gör bulmamışam reh-i ħalāśı

5 unıd ki ola sernügūn dānı
ol dem ki ola zebūn ķāśı

ĥacletde ne eyleyem nidem āh
aħź ola şu gün ki biøn-nevāsı

göŋlin ala getürüp Óavāmı
ħoşnūd idebilmedüm ħavāśı

ħayretin uzat iŋen unıtma
ķoyanları sini bunda vāśį

varlıķları terķ ķıl ĥaķįķį
nefsüŋ variken daħı ħaśāśı

10 zįrā ki dįn yolında merdān
terkile bulupdur iħtiśāśı

gidermege himmet it bu ġaflet
şemØuŋa aķıtduġı raśāśı

(2a) benüm:menüm M.
(2b) kimsene: kimse M.
(7a) getürüp:getürip S.
(10b) bulupdur: bulıpdur S.
(11a) himmet it:itmedüŋ M.

583
der-ġarįb ve ĥurķat-ı dil*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

bunda ġarįbem men cihān ħalķı dilümi bilmedi
yaşumdan özge ĥālümi kimsene śora gelmedi

āhumdan özge yoldaşum yoħdur aķar dün gün yaşum
bir dem ne gülmedüŋ başum ġamdan gözüm açılmadı

derdā ki Ǿışķuŋ saŧveti ķomadı tende ŧāķat
bilmen nidem derdüm ķatı śabrum ķarārum ķalmadı

bir diŋ bu bį-çāre ķula Ǿālemde ne tedbįr ola
cüz śabr çün derd-i dile kimse müdāvā bulmadı

5 bu yolda tā vardum yavu ħalķ-ı cihān uślu delü
ķandalıġumı iy Ǿamū bilmez tefaķķud ķılmadı

bunda cigerler ħūn olup gözler yaşı ceyĥūn olup
biŋ Ǿaķl-u cān mecnūn olup bir laĥża ārām olmadı

ser-mest olup dįvāneler göyner yanar pervāneler
cān terk idüp bį-gāneler ġayra nažar bil śalmadı

Ǿışķ-ı ĥaķįķį şeh-perin açmadı bilmez reh-berin
bilmez ĥaķayıķ gevherin her ki bu baĥra ŧalmadı

---

* S'de 346b. M'de 344a.
(5b) ķılmadı:bulmadı M.
(6a) olup:olıp S.
(6b) Ǿaķl-u: Ǿaķl-ı S. olup:olıp S.
(7a) olup:olıp S.
(7b) idüp: idip S. bį-gāneler:yigāneler S.

584
ḳaśįde der-naśįĥat*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

girdüŋ ŧarįķ-ı faķra çün terk it bu ārāyişleri
dün gün riyāżat ķıl düriş elden ķo āsāyişleri

bir dem ferāġat gözleme eyle ŧaleb bu yolda hįç
olduķça Øömr eksilmedi Øāşıķlaruŋ gūşişleri

kesme ümįdüŋ raĥmeti çoħdur ĥaķuŋ lā-yanķaŧıØ
her laĥża her sāØat irer ķullara baħşāyişleri

ķıl tevbe śıdķıla begüm ķaŧØ-ı menāzil eyledi
saķın ki yoldan ķomasın nefsüŋ bu ālāyişleri

5 çün gāh ten tertįbini bu ħırmen-i āteşde gel
yaħanlaruŋ cānında gör deryā gibi cūşişleri

ne sükr śatar olmaġa Øışķuŋ raĥįķına teġār
ķābil degül śūfįlerüŋ çün ķalb-i pālāyişleri

varlıķdan el yu iy göŋül seyl-i meĥabbet geldi çün
vir ġarķa cān gel mevce ķıl deryā-śıfat cünbişleri

geydür ıraķdan ger göre bu dünde her dūn meşØalin
zįrā ki gey çālāk olur bu kāfile çālişleri

ķūt-ı revāndur cān fidā bil iy ĥaķįķį cān-fişān
Øāşıķlaruŋ cānındaġı Øışķ āteş-i sūzişleri

---

[*] S'de 346b. M'de 344a.
ḳaśįde der-naśįĥat: der-ġurbet ve ĥurķat-ı dil der-naśįĥat S.
(3a) ümįdüŋ: ümįżüŋ M. çoħdur: çoķdur M.
(4a) eyledi:it seni M.
(5b) yaħanlaruŋ: yaķanlaruŋ M.
(7a) į:- M.
(8a) meşØalin: meşØali M.

585
der-ĥayret-i Ǿışķ*

• — — — / • — — — / • — —

yine gör Ǿaķlı ne sevdāya düşdi
ne olmaz fikre yoķ ne rāya düşdi

bıraķdı velvele ħalvet serāyı
dįmāġa şükrile ġavġāya düşdi

çeker her yaŋadan girdāb-ı ĥayret
ne ķılsun bį-kerān deryāya düşdi

girüp naǾra- zenān uş çārsū-ı
melāmetde ne hūy u hāya düşdi

5 yine leşkerkeş-i ġam dikdi rāyet
göŋül iķlįmine yaġmaya düşdi

bıraķdı ķalb-i śūret tenkināyın
bu śacretden gider śaĥrāya düşdi

ħarābāt içre uş Ǿaķl-ı pür-āşūb
ne bed mestį ķılur śahbāya düşdi

taķāżādan cevāb-ı len-terānį
işitmez ŧūr-ı bį-tilķāya düşdi

---

* S'de 347a. M'de 343b.
der-ĥayret-i Ǿışķ:der-sükr S.
(4a) girüp: girip S.
(4b) u:ne M.
(5ab) M'de 7. beyit.
(6a) tenkināyın: tenkinādan M.
(7ab) M'de 5. beyit.
(7b) bed-beź S,

ĥaķīķī śūfī ibnøil-vaķt olur ne
çü zāhid vaØde-i ferdāya düşdi

586
ķaśīde der-naśīĥat*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

ħalķ-ı cihān içre nihān ol tendeki bu cān gibi
tā kim vire sūz u śafā Øāşıķlara dermān gibi

her cīfeye baş indürüp ķarġa gibi ŧutılmaġıl
fāķa ķor bu faķr-ı fāķı śanØat idin merdān gibi

öz Øālemüŋden el çeküp sen ķamudan şimden gerü
hey gel beri dervįşiseŋ fāriġ yüri sulŧān gibi

düşsün cihāna velvele her dem idelüm ġulġule
gülzār-ı faķr içinde gel ħoş bülbül ü bostān gibi

5 ger lenger-i Øaķlıyıla virse Øaceb mi rūĥ-ı nūĥ
deryā-yı Øışķuŋdan aŋa mevc irecek ŧūfān gibi

bildük ĥaķuŋdur kibriyā ķo kibri ki ŧapuŋ daħı
olmaya merdūd-ı ebed ta Øucbıla şeyŧān gibi

kesb-i kemal-i maØrifet ķılmaduŋ insāniyyetüŋ
ġafletde itdügüŋ midür Øömri telef ĥayvān gibi

(9a) ibnøil: ibnøül M.
[*] S'de 347b. M'de 344b.
(2a) indürüp:indirip S.
(2b) faķr-ı: faķr S.
(3a) Øālemüŋden : Øālemüŋde S. gerü:girü M.

gösterdügi dem ķahramān ne merd ü zen iy pehlevān
ayaħda yiter bil hemān yüz rüstem-i destān gibi

ne ictihāduŋ leşkerin ne cidd ü cehdüŋ zevraķın
ķor baĥr-ı istiġnā-yı ĥaķ mevc urıcaķ Øummān gibi

10 ħaŧ çek ĥaķįķį sen fenā yolında varlıķ saŧrına
var ni bu dervįşlik adı olur saŋa bühtān gibi

587
der-naśįĥat*

•• — —/• — • —/ • •—

ħāb-ı ġafletden açmaduŋ gözüŋi
dirmedüŋ daħı hįç kendüzüŋi

sadlarsın delü gibi dilüŋe
ne gelürise bilmedüŋ sözüŋi

śanØatuŋ maØśıyetde śarf itmek
oldı her giceŋi vü gündüzüŋi

ķıldı tįr-i ecel kemān ķaddüŋ
göre kendü gözüŋile gözüŋi

5 irişür eyne mā-tekūnū sen
ķanda śapıdasın ecel izüŋi

śuçuŋı dile tevbe ķıl yalvar

(10b) dervįşlik: dervįş S.
* S'de 348a. M'de 338b.
der-naśįĥat:- S.
(3b) giceŋi:giceyi S.
(4b) gözüŋile: gözüŋle M.
(5a) eyne mā-tekūnū (K.K. 4/78) "Nerede olursanız olun.".

ħālıķa toprağa urup yüzüŋi

ide pįrūz rūz şāyed şeh
degşüre saǾde naĥs yılduzuŋı

Ǿışķı yolında varlığuŋ įŝār
eyle sen ķoma çoğuŋı azuŋı

aç göŋül gözüni ki yoluŋda
Ǿaķabātuŋı göresin düzüŋi

10 zerķ śatma yüri çuluŋ süriyüp
var gözüŋe soķ ol çuvalduzuŋı

kendü nefsiledür ĥaķįķįnüŋ
sözi siz yaħşı bilesiz sızuŋı

588
ķaśįde der-meźemmet-i ehl-i hevā vü bidǾa*

• — — — / • — — — / • — —

esįr-i nefs Ǿiffet ķanda buldı
denidür dįn ü devlet ķanda buldı

çü ķaldı nefsi źüll-i maǾśıyetde
şeref yoķ Ǿizz-i ŧāǾat ķanda buldı

Ǿamelden müflis ü nā-şüste-rū ol
źelįl elde biżāǾat ķanda buldı

(9a) ki:- S.
(10a) süriyüp: śırıyıp M.
(10b) ol:- S.
* S'de 348b. M'de 339a.
ķaśįde der-meźemmet-i ehl-i hevā vü bidǾa: ķaśįde be-vaśf-ı śıfāt śıfāt-ı müddeǾiyān-ı bį-maǾnā S.

Øibādet ķılmaġa allāha dünyā
ġamından ya ferāgat ķanda buldı

5 ĥużūr-ı ķalbi ĥaśıl itmeyen ger
ide ŧāØat ĥalāvet ķanda buldı

anuŋ ki bāŧıl işden ictinābı
yoġ ol dergāha ķurbet ķanda buldı

đalāletdür yolı ehl-i hevānuŋ
mübāĥį dįn diyānet ķanda buldı

ki inneddįne Øindallahiøl-islām
ķanı islām-ı millet ķanda buldı

şular ki dir nebį ĥaddetüøl-esnān
kişi aķl u kifāyet ķanda buldı

10 duØā vü himmet iden aĥmaķı gör
temennātunı himmet ķanda buldı

ŧabįØat gül-ħanında islü paslu
göŋül nūr-ı hidāyet ķanda buldı

müsülmānı vü dįndārı gerekdür
anı ehl-i đalālet ķanda buldı

ķanı eyd ictihād u ġayret-i dįn
anı her bį- ĥamiyyet ķanda buldı

anuŋ ki işidür zerķ u tesellüs
yalandur vecd ü ĥālet ķanda buldı

(6a) ki:- S.
(8b) islām-ı: islām-u M.
(9a) ĥaddetüøl-esnān: ĥuddetüøl-esnān M.
(10a) iden:uman M.

15 śafā-yı bāŧını olmayana hįç
dimeŋ śūfį ki śafvet ķanda buldı

ger ide ħaśm-ı dįn daǾvā-yı keşf ol
aǾdū keşf ü kerāmet ķanda buldı

ger ide daǾvį-i tekmįl ü irşād
anı ol bį-saǾādet ķanda buldı

bidāyetde şu kim yol varmadı ol
neye yitdi nihāyet ķanda buldı

ķoma göz cāh-ı cūy u dünye dosta
velį ad ol vįlāyet ķanda buldı

20 meşāyıħ yol ķatında şimdikiler
şehüm anlara nisbet ķanda buldı

ĥaķįķį Ǿāciz ü miskįn ne ķılsun
ĥaķa lāyıķ Ǿibādet ķanda buldı

589
der-derd-i Ǿışķ [*]

— — •/ — • — •/ • — —•/ — • —

Ǿışķ Ǿāteşidürür göŋüle cān didükleri
derdüŋdürür hemān bize dermān didükleri

(17b) M'de yok.
(18a) M'de yok.
(18b) M'de 17b.
(19a) cāh-ı: cāh M.
(20a) yol ķatında:yolı ķanda M.
[*] S'de 349a. M'de 340a.
der-derd-i Ǿışķ: der-Ǿarż-ı niyāz ve derd-i cān-ı güzāf S.

cānda meveddetüŋdürür iy dost dįnümüz
dilde meĥabbetüŋdürür įmān didükleri

vįrāne göŋlüm içre bu Óışķuŋ ġamıdurur
genc-i nihān didükleri hem kān didükleri

göŋülde gözde vaśl emelidür ħayāl-i yār
bize cihānda bāg-ı gülistān didükleri

5 göz yaşı göŋül āteşidürür di Óışķuŋuŋ
cūş itdügince mevc-i dürefşān didükleri

ġāfil hey aç gözüŋi açarsaŋ yumılmadın
ki ķılmaz aśśı śoŋra peşįmān didükleri

merde cihān-u cān ola mı dāmengįr
Óışķuŋda çāk ola çü giribān didükleri

Øaczine muØterifdür eren daØvį-i kemāl
itmek ola mı Óavrat u oğlan didükleri

eksüligüŋ ĥaķįķį bilüp baġla ķullıġa
bilüŋ ki bu durur ķula Øirfān didükleri

590
der-şūriş-iØışķ*

••— •—/•• — •— /••— •—

göre Óışķı hey bize Øāķıbet neler eyledi

(6a) gözüŋi: gözüŋ M.
(7a) Vezin bozuk. cihān-u:cihān-ı S.
* S'de 349b. M'de 340b.
der-şūriş-iØışķ:der-derd-i sūz S.
(1a) göre: gör M.

dil ü cāna ki yaḳup āteşi eŝer eyledi

ġam-ı Ǿışḳ-ı ĥaḳ çü ḳaderlemiş bu ḳażādan uş
ırılamadı ne ḳadar ki dil ĥaźer eyledi

ne seĥerleri ki küşād idüp ata derdin
bu şikeste dil aŋa cānını siper eyledi

ne ħaŧā ide çü belā oḳı atılur hemān
nede eglene çü cigerden uş güźer eyledi

5 bize uśluluḳ śatarıdı gör hele Ǿaḳlda
bu teĥayyür uş anı daħı bį-ħaber eyledi

ne recā ne ħavf o kişiye kim düşe heybete
ḳamu varlıġı yine yoḳlıġa sefer eyledi

şer u şūrı çoḳ ḳoparur şu kim hemezātıla
ḳamu çevresin hefevāt-ı pür-şerar eyledi

bil aluyısa bir uluyısa ħanum uludan
nažar irişen kişi çehresin ḳamer eyledi

ne đar irgüre ger ola Ǿadū ḳamu cinn-ü ins
ya ĥaḳįḳįye çün o şāh-ı dįn nažar eyledi

591
naśįĥat be-lisān-ı inśāf ü iǾtirāf be-Ǿacz-i ħ^v^įş

— — • / — • — — / — — • / — • — —

(1b) yaḳup: yaḳıp S.
(5a) uśluluḳ: uślulıḳ M. Ǿaḳlda: Ǿaḳılda M.
(9a) cinn-ü: cinn-i S.
(9b) o:- S.

himmet perini açup idemedüŋ teraķķį
günden güne dirįġa oldı işüŋ tedennį

maġrūr olup ne ķalduŋ bu fāni milke āħir
ķoyup gidecegüŋi aŋmaz mısın efendį

ārį bu Óışķa ger bir ķaç gün yüzine gülüp
nice senüŋ gibiye aldadı ħanum ārį

žulmetde anuŋiçün ķalduŋ dirįġ maĥcūb
irmedi bāŧınuŋa kim pertev-i tecellį

5 rütbetde ķadr-i Óālį bulmaduġuŋ Óaceb mi
bir gör begüm neyile itdüŋ göŋül tesellį

ĥāşā ki Óışķa lāyıķ ola göŋül ki ĥāşā
ķılmış ola mülevveŝ anı bu ĥubb-ı dünyį

gel dįn yolında dün gün yil yügür ol ŧalebde
Óömr olduġınca olmaz ivmek gerek teǿennį

bir źerre Óışķ cānān gösterür ise cāndan
ol demde ola mecnūn Óaķlı hezāran leylį

žamǿāniseŋ serāba śu diyi ķo uzatma
baĥr-ı ĥaķāyıķa gel it ġarķ-ı cān ĥaķįķį

(1a) perini: perin M.
(3a) gülüp: gülip S.
(6b) bu:- S.
(8b) hezāran: hezār S.

592
der-Ǿarż-ı niyāz*

— — • / •— — • / •— — • / • — —

Ǿāşıķlıġ adın tā ki bize yaħduŋ efendi
odlar bıraġup cānumuza yaħduŋ efendį

ķaynar yürek oynar nice ārām idelüm biz
ġam ŧablını ħoş cānda çü sen ķaħduŋ efendį

ķaśduŋ delü itmekde degülidi bizi çün
burķaǾ götürüp bes bize ne baħduŋ efendį

varlıķ bu taĥayyürde ķamu vardı fenāya
ŧūfaŋ gibi sen her yaŋadan çıħduŋ efendį

5 ŧaŋ mı yüzümüŋ üstine ger sürini varsam
cān boynına bu bendi çü sen daħduŋ efendį

evvelde ħarāb olmaġa dutmışdı göŋül yüz
derdüŋden anı daħı biter yaħduŋ efendį

hey ķanda keser senden o ümįźin ĥaķįķį
ħod luŧfuŋı Ǿālemlere sen çaħdun efendį

593
der-naśįĥat*

— — • —/ — — • —/— — • —/— — • —

---

* S'de 350b. M'de 345b.
(2b) ŧablını: ŧablın M.
(3b) bes:pes M.
* S'de 350b. M'de 346a.

dur ġāfil oturma Øamū źikr eyle dün gün ħocayı
oldur yaradan pādişāh hem alçaġı hem yüceyi

düşmişlerüŋ dutan elin ol pādişāh-ı bį-zevāl
erligile Øarşa diker sancaķ ışıtduŋ ancayı

serkeşlerüŋ boynın buran ol ķādir-i ķahhār olur
sen Øaczüŋe ol muØterif aślana urma pençeyi

ŧaşdan aķıdan ol durur āb-ı revānı bitüren
yirden nebātātı hem ol açdı deŋizde ġoncayı

5 naĥnü ķasemnā beynehüm buyurdı ĥaķ rızķuŋ virür
çekmek ne ĥācet bes saŋa bu rızķiçün işkenceyi

endįşe-i dünyā durur her günde Øömrüŋ ĥāśılı
uyħuda eylersin telef ġāfil yatup her giceyi

sen ne yüzile iresin şāhuŋ ĥarįm-i ķurbına
ĥırśuŋ saŋa yol mı virür baġlar ķapuyı bāçeyi

bilmez olur ķıymetini ķadrin ilerü pįr olan
baķuŋ yirip ardında ķor şimdi ulular ķocayı

yā-rab ĥaķįķįnüŋ saŋa sen aç yolını luŧf ķıl
bıraķma uzaķ yollara bilmez o tūnı tençeyi

594
ķaśįde der-naśįĥat be-lisān-ı vaśf-ı śıfat-ı ehl-i fenā*

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

(5a) naĥnü ķasemnā beynehüm (K.K. 43/32) "Aralarında biz paylaştırdık.".
(5b) bes:pes M.
* S'de 351a. M'de 346b.

rifØat mi śanursın ħocam sen Ǿizz-ü cāh-u şöhreti
ne fāyide virür olan nesne bu dįnüŋ āfeti

var tāc u taǾžįmüŋ saŋa var şehrüŋ iķlįmüŋ saŋa
Ǿāşıķlaruŋ bil yoķ durur milk-i cihāna raØbeti

yüz tāc u taħt u memleket gelmez gözine źerrece
Ǿāşıķlaruŋ terk-i cihān çün ħūyıdur u ħaśleti

kim devlet-i faķrı bulur Ǿālem ŧufeylįdür bilür
her ne ki dilerse olur yoķ ġayr-ı haķķa minneti

5 ĥaķ daØvete śalduġı ķul ħod gösterür ŧoġrı yolı
hey nesne ögretmek aŋa ħalķuŋ degüldür ĥāceti

Øirfān aŋa kim tāc ola şehdür o nite aç ola
hey ol neye muħtāc ola faķr oldı çün-ki ħilØati

bil faķr anuŋ ki faħrıdur göŋli meØārif baĥrıdur
dünyā kim anuŋ zehridür neyler ħanum ol şevketi

Ǿuzlet aŋa kim pįşedür yoķ ķaydı bį-endįşedür
sende hemįşe nişedür bu bed-gümānį žulmeti

varısa gözde rūşeni ħor itme ki hey sen anı
ne var żaØįfe ten-i bāŧında durur ķuvveti

10 bāŧında istersen śafā dünyāyiçün çekme cefā
kimseye ħod itmez vefā bildük bu dünyā devleti

her kişiye mevt iricek Ǿömr-i sicillin dürücek
Ǿuryānla kūra giricek her-giz ķalur mı Øiźźeti

(1a) Øizz-ü cāh-u:Øizz-i cāh-ı S.
(2b) milk-i:mülk-i M.
(9b) żaØįfe:śaġısa S.
(11a) dürücek:düricek S.
(11b) ķalur:ķılur mı S.

kesb-i kemāl-i maØrifet ķıl tā göresin salŧanat
var ni ķalursın ĥażrete ķanda bulursın ķurbeti

terk it bu Øizz-ü cāhı sen ger egledüŋse rāhı sen
sev evliyāuøllāhı sen tā kim bulasın rifØatı

gözleme çün mūtābı ķıç fiØli gibidür ķavli püç
bil hįçdendür hįç hįç sevme sen ehl-i bidØatı

15 reh-ber degül reh-zendürür ne merd ulu zendürür
göŋli ķara gül-ħan durur ne dįni var ne milleti

yoķ dįn ü dünyāsı hįç yoķ dįde-i bįnāsı hįç
her fiØli her sevdāsı hįç yol varamaz yoķ ġayreti

sen hem bilürsin kim bu dem aślı bu milküŋdür Øadem
ne şeh ķalısar ne ħadem birbir idiser rıĥleti

nitdi süleymān taħtını cem kime ķodı raħtını
bir pūla alma baħtını hey ķo bu dār-ı miĥneti

yalvar ĥaķįķį sen hele dergāha yüz urup dile
her yirde tā hem-rāh ola ol ħāś erenler himmeti

20 gel ķuvvet-i ten varıken eyle Øibādet ħālıķa
var ni ne yüz aġardasın düketdügüŋde ŧāķatı

ķo her ki yola gelmedi bu maØniden ĥaž almadı
veh kim bilenler ķalmadı dünyāda ķader ķıymeti

(13a) Øizz-ü: Øizz-i M.
(16a) dįn ü:dįni vü M.
(16b) fiØli:fiØl ü M.
(18b) pūla:pū S.

595
der-naśįĥat be-lisān-ı inśāf ve iǾtirāf [*]

— — • — / — — • — / — — • — / — — • —

örtdi ġurūruŋ göziŋi aŋlayımazsaŋ yoluŋı
göremez olduŋ kibrden işde śaġuŋı śoluŋı

aŋarsaŋ işüŋ āħirin el çekmegil ħayrātdan
miskįnlerüŋ göŋline gir tā ĥaķ vire māǿmūluŋı

ol günde kim irer ecel ķanda ķalur ŧūl-ı emel
maķśūduŋa irmez elüŋ yüz uzadursaŋ ķoluŋı

şöhretde isrāfuŋ eger çoķdur velį iħfāyıla
ĥaķ yolına virmeklige varmaz elüŋ bir pūluŋı

5 ĥaķ buyurur lem yaķturū şükr it ħüźā virdigüne
infāķ id iŋen daħı ķat dutma begüm sen ķuluŋı

sen şerǾdan ŧaşra ķadem gel baśma dervįşlik deyi
aśmalu olma boynuna daķıp dede meftūluŋı

şerǾıladur Ǿizzet elüŋ olmazısa çoķlar senüŋ
çullamaġa begenmeye kelbine daħı çuluŋı

ħod-bįnlig idüp şerǾıla varamazısaŋ anda bil
bir pūla da almayalar biŋ ŧāǾat-ı maķbūluŋı

ŧatlu acı her ne dise ižhār-ı ĥaķdur ķaśdı bil
śāĥib-ġaraż śanma ħanum hey sen ĥaķįķį ķuluŋı

10 gel Ǿilmile Ǿirfānıla ķalbe baśįret ĥāśıl it

---

[*] S’de 352a. M’de 347a.
(3b) elüŋ:ilüŋ S.
(5a) lem yaķturū (K.K. 34/39) “(Dilediğinden) kısar.”.
(5a) ħüźā: ħüdā M.
(6a) deyi:diyi M.

sūd eyleye śanma saŋa bu dįde-i maØlūluŋı

596
ķaśįde der-neśāyıĥ dil-peźir ve rumūz [*]

— • — — / — • — — / — • —

yum gözi söyletme dili ķulaġı
ķıl śaġır var sākin ol bir buçaġı

iħtiyār eyle ķamudan el çeķüp
yola muĥkem baś ŧayınduŋ ayaġı

balçıġ eylemiş yürük ħalķı yolı
ŧayınursın ķoma elden ŧayaġı

var senüŋ otuŋ degül bu mürġızār
çek ķoyunuŋ ŧaġa otar ķoyaġı

5 bildüŋe taØyįn ki hep uçdan uca
pür- meşaķķatdur bu miĥnet ocaġı

ne belādur saŋa bu dünyāyiçün
ġam yime bir çatma ķaşı ķaraġı

saç saķal aġardı utanmaz mısın
geçdi Øömrüŋ yine ĥırśuŋ bayaġı

yitmez oldı tāØata ķuvvet dirįġ
maØśıyetlerde geçürmişsin çaġı

tūşe-i rāh-ı ķıyāmet ĥāśıl it

---

[*] S'de 352b. M'de 347b.
(2ab) M'de 3. beyit.
(3ab) M'de 2. beyit.

ġāfil olduŋ hey ķanı yol yaraġı

10 bātın evinde çerāġ uyarmaduŋ
ger eridi ġamda yüregüŋ yaġı

cümle leşkerdür her eşyā ħālıķa
sen mutįǾ olmayıcaķ olur yaġı

saŋa her Ǿużvuŋ virür zaĥmet cihān
miĥnet olur külli bostān u bāġı

sen yoluŋ bekle ķo kendü ĥāline
bārınistersin iriyi uşaġı

şehsüvāram diridüŋ yolda ķomış
seni gör begenmedügüŋ yayaġı

15 arada imekler olmışsın hele
şimdi mi ögrendüŋ adaķ budaġı

berķ-ı ħāŧıf gibi irdi germ-i rev
menzile merdān götürüp ayaġı

hey ne meydāna girürsin çek Ǿinān
ayaġındayiken atuŋ duşaġı

sen nice menzil alasın bilmezem
çamura çökermişiken ulaġı

tāc-ı şāhį urınam dirsin henūz
yirde sürinür babūcuŋ yoraġı

20 mertebeŋ bekle gör evvel ķandasın
hey begüm bir sil gözüŋden çapaġı

(10a) çerāġ:çirāġ M.
(13b) külli:küllü S.
(16a) germ-i: germ M.

ĥadden aşma gey gözet endāzeŋi
iy Ǿamū ger bilürisen yasaġı

yimişe uzatmaġıl el ħāmiken
ħod diyemezsin ķo śırsın budaġı

kimdür örgeden saŋa bāġ ķapusın
hey nider bāġa ķoyup ol çālaġı

bāġubān varmaz yimişin dirmege
ne ķadar yüksek görürse ķavaġı

25 ehl-i hevānuŋ fiŝārātına hįç
maǾrifet dimez bilen bilen sözüŋ śaġı

pāyidār eyledi mi bustānda hįç
ķaddi yüceldügi ħanum ķabaġı

alçaġ ol dünyāda her ķanda ki var
baĥr olur gördügüŋe yirüŋ alçaġı

cübbeŋ eskimiş velį dülbendüŋüŋ
çaruġuŋa göre degül ķalaġı

ne ķadar ālį olursa mertebeŋ
şāhum alçaķlıķda dut sen otaġı

30 dindi der-beste ķażā ger dįde-sāz
dilüŋe derbān imdi dudaġı

ŧaşra sürseŋ beççeyi er gibi tįz
yoħsa murdār itdi ķabı ķacaġı

ādemįliġ it ķo yırtıcılıġı
gey köpek gerek ķorıya yalaġı

(26a) eyledi: eyledü M.
(28b) çaruġuŋa: çarıġuŋa M.

bārik̜āt-ı Ǿışk̜ı rūşen k̜ılmaġa
k̜alb igrendürme ħalk̜a baraġı

merd-i meydān mı śanduŋ ortaya
getürürsin degme şālak̜ malaġı

35 śanma mįzānda zeber-destį k̜ıla
paslu k̜ılıcıla degme k̜olaġı

baldırı gevlicenin görüridüŋ
örtemezise ayaġı ŧolaġı

k̜aldı pür-enbār-ı dehkān iy dirįg
sen daħı bileyimezsin oraġı

ol ĥak̜įk̜į sen bir ayak̜ topraġı
ħıźmete muĥkem k̜uşanup k̜uşaġı

demdüre ĥāsıl ġanį-i bāŧın it
niçe bir yirden dirersin başaġı

[*]temmetüǿl-kitābüǿş-şerįf bi-Ǿavni'l-meliki'l-laŧįf ve etmemtü muk̜ābeletehü ve ketebtü nok̜śānehü an–aślihi ve ene'l-fak̜įrü k̜alįlü'l-Ǿamele ŧavįlü'l-emelį Ǿinde'r-raĥmāni'l-miskįn fį-evāħir-i şehr-i evveli'r-rabįǾeyn li-sene iĥdā ve ħamsįn ve elf min hicret-i men-lehü'l-Ǿizze ve'ş-şerefe ve'l-ĥamdüli'llahi rabbi'l-Ǿālemįn.

(34a) merd-i meydān: merd meydānı M. (34ab) M'de 35. beyit.
(35ab) M'de 34. beyit.
[*] M'de 339a. S'de yok.
Allah'ın yardımıyla şerefli kitap tamamlandı ve onun karşılığını tamamladım. Onun eksikliğini aslından gidererek, Rahman'ın katında fakir, çaresiz ve emeli uzun olan ben, Hicri 1051 senesi Rebiü'l-evvelinin sonunda (30 Temmuz-10 Ağustos 1641) izzet ve şeref sahibi alemlerin Rabbine hamd olsun.yazdım,